MAGYAR PC MAGAZIN • II. évfolyam, 9. szám • 2003. szeptember

1190 Ft
Előfizetéssel 833 Ft

PC Magazin

www.pcmagazin.hu

3 CD

MAGYAR PC MAGAZIN • 2003/9

SEX

- Exkluzív adatok és konkrét példák
- Sulinet Expressz gépek
- Teljes Sulinet Expressz adatbázis

(1) 318 1318
Sulinet expressz
www.sulinet.hu

TUNING

Csak kíméletesen!
AMD Athlon XP 2500+ és Radeon 9600 Pro – buherálás nélkül!

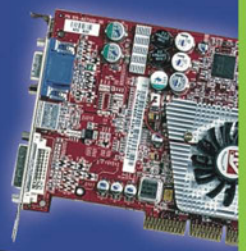

CD-inken

- Windows 2000 Service Pack 4
- VirusBuster for Windows
- PC Magazin Kiadás
- Honosító Műhely
- Freeware csokor
- Játékdemók: Lionheart: Legacy of the Crusader, Neighbours from Hell, Unreal II: The Awakening

CyberLink PowerDirector 1.1 TELJES VERZIÓ

A kiterjesztés nem minden
VIDEOKODEKEK A GÉPEN

Egy kártyányi videomagnó
CANOPUS ACEDVIO

Melyiket ne vegyem?
KIS HIRDETÉSTAN

Üzenet a zsebből
A GSM-TELEFONOK TITKAI

TESZTEK

5 SEX NOTESZGÉP
7 SEX KONFIGURÁCIÓ
4 CENTRINÓS NOTESZGÉP
6 INTEL 865PE-S ALAPLAP
6 INGYENES LETÖLTÉSVEZÉRLŐ
4 DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉP

DIGITÁLIS VIDEÓZÁS

Analógtól a digitálisig: hardverek, kodekek, programok

Fénypontjaink:

A hónap hardvere: Panasonic SV-AV20 D-Snap • A hónap szoftvere: Adobe Acrobat 6.0
A hónap DVD-je: A Gyűrűk Ura — A két torony • A hónap játéka: Never Winter Nights: Shadows of Undrentide

TESZT: 7 SEX KONFIGURÁCIÓ • 5 SEX NOTESZGÉP • 4 DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉP • 6 INGYENES LETÖLTÉSVEZÉRLŐ • 4 INTEL CENTRINÓ ALAPÚ NOTESZGÉP

Tizenkettő...

...nem mindig egy tucat. A Magyar PC Magazinnak ez a száma a tizenkettedik. Amikor közel egy évvel ezelőtt új lapként indultunk, még csak abban voltunk biztosak, hogy továbbra is meg fog jelenni magazinunk – más névvel, és folyamatosan átalakuló, változó tartalommal. Azt azonban nem tudtuk, pontosan hol fogunk tartani 12 hónappal később.

A számítástechnika, ezen belül a személyi számítógépek világa meglepően keveset változott azóta. Aki fellapozza a 2002. októberi, első PC Magazint, meghökkentően sok ma is érdekes és hasznos olvasnivalót találhat benne. Az akkor fontos újdonságok többsége ma is piacképes lehetne, noha legtöbbjük kifutófélben, vagy már le is váltották őket az újabb terméknemzedékek – de a változások leginkább verzióváltásra, meglévő képességek további javítására, teljesítményjellemzők szinte észrevétlen fokozására korlátozódnak.

A mi szemszögünkből nézve ugyanezt, akár elégedettek is lehetnénk, hiszen időtálló információkkal szolgáltunk olvasóinknak.

A fejlődés üteme látszólag lelassult az elmúlt egy évben. Csillapult a felhasználók hardveréhsége, és mindinkább előtérbe kerül a mindennapi üzemeltetés, tanulás, munka és szórakozás biztonsága. Ez felszította a versenyt, hiszen a gyártóknak talán még soha nem kellett ennyire megküzdeniük a vásárlók kegyeiért.

A piaci kínálatban pedig ennek következtében még nehezebb eligazodni, mint eddig.

A digitális eszközök – köztük a számítógépek – legfontosabb tulajdonsága a rugalmasságuk és a gépi értelemben vett intelligenciájuk. Ennek köszönhetik azt, hogy szinte minden tevékenységünkben segítségünkre tudnak lenni. Az olvasni és írni tudás mellett alapvető készséggé vált a számítógép kezelése. A toll és papír helyét átvette a billentyűzet és a képernyő, a noteszgép sokaknak már szinte második agyává vált, és e folyamatnak még csak az elején tartunk.

Ebben a szép új digitális világban csak az érezheti magát igazán otthonosan, aki nemcsak kezelni tudja ezeket az eszközöket, hanem kicsit mögéjük tud látni. Tisztában van a miértekkel és hogyanokkal, és ha nem is minden részletet ismer, de szükség esetén el tud igazodni közöttük. A számítógép kezelése soha nem lesz olyan egyszerű, mint a mikrohullámú sütőé vagy a mosógépé. Ugyanis nem egy szűk feladatkörre tervezett eszköz, éppen rugalmasságában és sokoldalúságában rejlik az igazi ereje.

Aki ezt felismeri, és élni tud vele, annak mintegy megsokszorozza az intelligenciáját, szinte korlátlanná bővíti a memóriáját, megtöbbszörözi a szellemi alkotóerejét, és soha nem látott bőségben kínál számára lehetőségeket a tájékozódásra, tanulásra és kikapcsolódásra.

Magazinunk ebben nyújt segítséget, a megszokott szakmai színvonalon, de még bővebb terjedelemben, az eddigieknél is hasznosabb információkkal és szoftverekkel, megújult külsővel. Csak a változás állandó – mi is változunk.

Bérces László
főszerkesztő

OLVASÓINK LEVELEIRE NAGY ZOLTÁN VÁLASZOL, A LEVELEKET [...] MÓDON JELÖLT KIHAGYÁSOKKAL, FELADÓIK NEVÉT MEGADVA IDÉZZÜK.

Régi olvasójuk vagyok, és úgy vettem észre, hogy Önök felkészültek és segítőkészek az olvasói problémák megoldásában. A következő gondom merült fel a napi munkám során: cégünk építkezési telephelyén kellene megvalósítani egy olyan konfigurációt, ami a telephelyről félpercenként készít egy látképet. Én egy webkamera/digitális fényképezőgép + PC megoldásban gondolkodtam. Kérem segítsenek, mely kamerák lennének erre alkalmasak, illetve milyen szoftver láthatná el az automatizálás feladatát. A kamera elhelyezését egy oszlopon gondoltuk, és vezetéken továbbítódna a jel a PC-hez. Ebből adódik egy másik kérdés, milyen hosszú USB vezetéket lehet használni adattovábbításhoz?

Tisztelettel: Tóth László

Az USB szabvány legfeljebb 5 méteres kábelt enged meg, és ezt a gyakorlatban nem is nagyon léphetjük túl, legalábbis hagyományos eszközökkel. Elvileg lehetséges egy USB láncba 5 hubot felfűzni, így legfeljebb 30 méterre vezethetnénk a jelet, de ez szintén nem célravezető, mert a hubok általában beltéri használatra készülnek, nem célszerű szabadban telepíteni őket.
Bár leveléből azt érzem, a lehető legkevesebb költséggel szeretné a feladatot megoldani, mégis olyan megoldást javaslok, ami ugyan nem nevezhető olcsónak, de kifejezetten erre a célra készült. Ez pedig az Axis által gyártott kültéri webkamera. Az önálló eszközt közvetlenül Ethernet hálózatra csatlakoztathatjuk, saját webszervere van, ezen keresztül közvetíti a felvett képeket a hálózaton belül gyakorlatilag bárhová. A hálózaton kívül csak tápellátást igényel, a két csatlakoztatás pedig gond nélkül megoldható kültéri viszonyok között, sőt az is lehetséges, hogy az UTP kábelen keresztül kapja a kamera az áramot. Az UTP kábel maximális hossza 100 méter, ez azért jóval több mint a 30, de opcionálisan vezeték nélküli hálózatot is alkalmazhatunk.
Ha nem ideiglenes megoldásról, hanem huzamosabb ideig történő alkalmazásról van szó (akár idővel átköltöztetve a rendszert más telephelyre), véleményem szerint ez a megoldás célravezetőbb, mint bármilyen USB-s eszközből eszkábálni valamit, emellett megbízható, üzembiztos.

Kültéren is használható webkamera

KASPERSKY ANTI-VIRUS PC MAGAZIN EDITION

HASZNÁLATI ENGEDÉLY

A PC Magazin és a 2F 2000 Kft. megállapodása révén a magazin olvasóinak lehetőséget biztosítunk a Kaspersky Anti-Virus PC Magazin Edition szoftver ingyenes kipróbálására. A havonta megjelenő szoftver kizárólag magánhasználatban lévő számítógépen való telepítésre és használatra jogosítja fel a felhasználót. A szoftver használatát az újság birtoklása teszi jogszerűvé a lap megjelenésétől a következő szám megjelenéséig. Ezen időtartam alatt az olvasóknak módjuk van letölteni a napi vírusadatbázis-frissítéseket. A felmerülő technikai problémákhoz a support@2f.hu e-mail címen vagy a 06-90-290-014-es emelt díjas telefonszámon kérhetnek segítséget.
A szoftver használatát biztosító elektronikus kulcs érvényessége a lejárat után a PC Magazin következő számában található újabb elektronikus kulccsal egyszerűen meghosszabbítható, a szoftver újratelepítést nem igényel.

[...] Van egy Plextor 121032-es CD-íróm. Egyik hajnalban a számítógéppel dolgoztam, mikor kitört a vihar. A munkámat nem tudtam abbahagyni. Kint sűrűn csapkodtak a villámok. Drivereket és kodeket telepítettem a gépre, és az újraindulláskor, mikor a CD-író felismeréséhez ért a rendszer, nagy dörgés és villámlás történt, a gépem pedig lefagyott, és nem ment tovább. Hiába indítottam újra, a merevlemezt még felismerte, de utána a CD-írónál megint lefagyott, és se előre, se hátra. Nekiláttam szétszedni a gépet, levettem a szalagkábelt és a tápkábelt a CD-íróról, majd indulás. A gép elindult, működött. Áttettem másik csatlakozóra a CD-írót, a gép a CD-író inicializálásánál továbbra is lefagyott.
Tönkremehetett-e az íróm a kinti villámcsapástól?
Lehetséges-e, hogy csak ez az egy hardverelem sérült meg a gépben, vagy idővel még más probléma is kiderülhet?
A légköri elektromos töltöttség okozhat-e áramnövekedést az elektromos hálózatban úgy, hogy csak egyes elemek sérülnek?
Várom mielőbbi válaszát.

Tisztelettel: Vermes Csaba

Sajnos bizony könnyen előfordulhat ilyen hiba. Ön még jól járt, hogy csak a CD-író ment tönkre, és nem az egész gép. Hogy miért csak az, ennek okát alapos vizsgálat után lehetne kideríteni. Mindenkinek tudom ajánlani, hogy ha a közelében intenzív elektromos aktivitással járó vihar tombol, akkor lehetőleg áramtalanítsa (húzza ki a konnektorból) a kényes elektronikus eszközöket, és itt nem csak a számítógépre gondolok, hanem például a tévére, videomagnóra, sőt utóbbiakból nem árt például az antennacsatlakozót is kihúzni, és azt valahol földelni (például radiátoron). A heves zivatarok általában hamar lezajlanak, egy 15 perces időkiesés miatt nem érdemes kockáztatni a berendezések épségét.
Hosszabb távon védelmet jelenthet ilyenkor egy UPS, vagy legalább egy túlfeszültség elleni védelemmel ellátott hálózati elosztó használata, ekkor nem szükséges az áramtalanítás. Az UPS az ilyenkor gyakran előforduló pillanatnyi áramkimaradáskor is hatásosan véd.

[...] Feliratos AVI filmet (XviD, DivX) hogyan tudok SVCD-re átkonvertálni, milyen lépéseket kell közbeiktatni a dvd2svcd használatakor? Nagyon megtetszett ez a program... Ezt használnám, ha ezzel megoldható...
Ha NTSC a forrásom, és átkonvertálom SVCD-re, marad NTSC? A feliratok miatt ez fontos lehet, ha frame-alapú! Vagy ha bekapcsolom az <C> NTSC to PAL... <I> opciót a dvd2svcd-ben, akkor a felirat nem fog elcsúszni?
Bele kell kódoltatni a filmbe a feliratot, vagy lehet külön, kikapcsolhatóan is kezelni?

Üdvözlettel: N. Tamás

A DVD-n és az SVCD-n a felirat bitmapkép formájában található, ezt keveri rá a lejátszó a videoképre. A DivX filmek mellett megtalálható feliratok a legtöbb esetben egyszerű szövegfile-ok, ezért első lépésként ezekből bitmapképet kell készíteni, erre találhatunk megfelelő szoftvert – a teljes eljárást hely hiányában itt nem tudom leírni, de egyik elkövetkezendő lapszámunkban részletesen be fogom mutatni.
Az NTSC → PAL konverzió ilyen szempontból nem veszélyezteti a felirat időzítését, mivel a képekké alakított feliratok mellé készített leírófile idő-, és nem képkockaalapú.
Ennél egyszerűbb, de kevésbé elegáns megoldás, ha a feliratot végleg „ráégetjük” a filmre, amihez legegyszerűbb a VobSub szűrőt használni. A „ráégetett” felirat hátránya, hogy nem tüntethetjük el, míg az első eljárással készített felirat ki is kapcsolható.

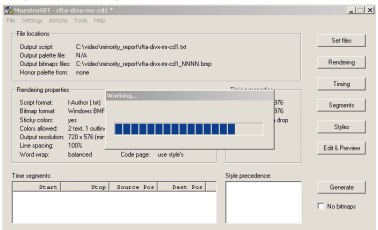
A feliratfile-ból képeket készíthetünk

Kérdésem arra vonatkozik, hogy a Windows NT eseménynaplója utólag, szándékosan megváltoztatható-e? Ha igen, ezt a változtatást könnyű vagy nehéz elvégezni?

Köszönettel: Erdei Endre

Az NT-t futtató gépek az eseménynaplóikat (Alkalmazás, Biztonság, Rendszer) három file-ban vezetik. Ezekhez gyakorlatilag a SYSTEM felhasználón kívül a Rendszergazda is minden további nélkül hozzáfér, és írási joga is van a fileokhoz. Így mindazon felhasználók, akik rendszergazdai jogokkal bírnak, akár írhatják, módosíthatják is az eseménynaplókat, ha képesek kezelni annak formátumát. Mivel nem egyszerű szövegfile-okról van szó, módosításukhoz külön erre a célra készített program szükséges.

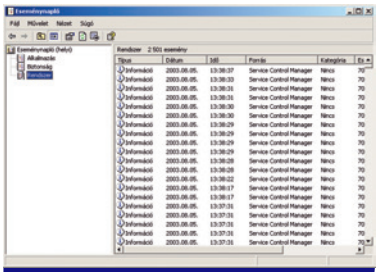

Az eseménynapló bejegyzéseit gyakorlatilag bárki módosíthatja

Két kérdésem lenne:
1. Windows XP alatt a Csoportházirend/Felhasználó konfigurációja/Windows beállításai*-ban miért nem találom meg a* Mappa átirányításá*-t, amikor minden leírásban az áll, hogy ott van?*
2. Az UHU-Linux újraindítja a gépet a GDM indítása után 28 másodperccel. Mi ennek az oka, hogy lehet megakadályozni?

Válaszukat előre is köszönöm:
Sir-Szálhasogató

1. A Mappaátirányítás házirend csak az Active Directoryban tárolt csoportházirend-objektumokhoz állítható be, a helyi számítógép csoportházirend-objektumaihoz nem.
2. Gyanítom, ennek oka az, hogy nem fér össze a Linux a grafikus vezérlővel. Ez általában nem a Linux hibája, hanem a grafikus kártya meghajtóprogramjáé. Ha egyébként konzol módban gond nélkül üzemel a rendszer, meg kell próbálni más beállításokkal konfigurálni az X-et, esetleg először valamilyen általános grafikus meghajtót beállítani.

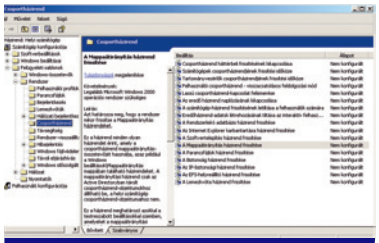

Mappaátirányítás csak Active Directory használata esetén lehetséges

[...] 1. A vezeték nélküli billentyűzet+egér párosok tényleg hátráltathatnak gyors reagálást igénylő játékok esetén a jel kódolása miatt? Egészen pontosan a Logitech Cordless Desktop Optical érdekel. Ha igen, milyen billentyűzetet ajánlanak, ami legalább ilyen extravagáns? :)
2. Új gép esetén érdemes-e SATA csatolós HDD-t venni? Jelentős-e közöttük az árkülönbség? Itt a Seagate Barracuda V vagy 7200.7 sorozat a kiszemelt.

Előre is köszönöm.
genio

1. A digitális rádiós technika első generációs képviselői még nem igazán feleltek meg az igazi hardcore játékosok igényeinek. A legfrissebb Logitech Cordless Desktop MX azonban már eléggé gyors ahhoz, hogy ne rontsa az esélyeit a küzdelemben. Ráadásul kellőképpen extravagáns is. :)
2. A Serial ATA és a hagyományos ATA merevlemezek ára között ma még jelentős, több mint 50%-os a különbség. Mindenkinek magának kell eldöntenie, megéri-e neki ezt a különbséget kifizetni. Szerintem biztos, hogy az idő múlásával ez a különbség csökkenni fog.

Szeretném a segítségüket kérni hangkártya ügyében.
Az alaplapra (Abit NF7-S) integrált hangkártya és egy Sound Blaster Audigy között van-e különbség? Ez miben nyilvánul meg, szebben szól? Érdemes kiváltani az alaplapi hangkártyát egy SB Audigyra? Mi a különbség az Audigy és az Audigy2 között?
Segítségüket előre is köszönöm!

Üdvözlettel: Lukács István

A tapasztalatok azt mutatják, hogy kevés kivételtől eltekintve az alaplapra integrált hangvezérlők az átlagos igényeket elégítik ki. Játékok hangjának közvetítésére, zenehallgatásra (nem csúcs hangrendszeren), házimozizásra (egyszerűbb hangszóró-készlettel) jól használhatók, de például igazán hifi minőségű felvétel készítésére nem alkalmasak, mivel kevés kivételtől eltekintve hajlamosak mindenféle zajt összeszedni. Az Abit NF7-S-re egy 6 csatornás, S/PDIF kimenettel is ellátott hangvezérlő került, ez mind játékhoz, mind zenehallgatáshoz vagy akár DVD lejátszásához is megfelel, főleg a digitális kimenetet használva. Ha csak ilyesmiről van szó, nem érdemes külön kártyára beruházni, de ha komoly hangrendszerhez csatlakozik a gép, vagy ön gyakran készít felvételeket, célszerű lehet leváltani az alaplapi hangchipet.
Az SB Audigy2 az Audigyhez képest többek között a 96 kHz-es maximális mintavételezési frekvenciában (Audigy: 48 kHz), a 6.1 csatornás kimenetben, a Dolby Digital Surround EX támogatásában, a 106 dB jel–zaj viszonyban (Audigy: 100 dB), a 192 kHz-es DVD-Audio lejátszásában tér el. Ha megfigyeljük áraikat, meglepődve tapasztaljuk, hogy az Audigy2 Platinum némileg olcsóbb, mint az Audigy Platinum, és az alapkártyák között is minimális a különbség a régebbi javára. Ha már Audigy, akkor mindenképpen az újabb típus a nyerő.

Lenne egy olyan problémám a megosztott netkapcsolattal: szelektíven nem akar bizonyos weboldalakat behozni (a kliens-gépen). A megosztást egy XP Professional végzi, a kliensgépeken pedig Windows 98SE operációs rendszer van. Például a prog.hu simán bejön, de a www.google.hu-val és a www.origo.hu-val is megvan a kapcsolat, csak megjeleníteni nem akarja őket, az Internet Explorer alsó részén a csík szép lassan növekszik, és egy idő után kijelenti, hogy nem lehet megjeleníteni az adott weboldalt.
A hálózat jó, mert az XP-n lévő megosztott file-okat a klienseken lehet látni, és a „ping www.origo.hu" esetén sem jelez hibát. Az XP-s gép címe 192.168.0.1, a maszk pedig 255.255.255.0, a klienseké pedig 192.168.0.x, 1 < x < 255. Próbáltam a tűzfalat kikapcsolni az XP-n, de ez sem használt. Ha tudnának segíteni, azt előre is köszönöm.

Molnár Zoltán

Most megnyugodtam, hogy nem az én rendszeremben volt hiba, mert pontosan ezt tapasztaltam én is. Voltak olyan oldalak, amelyeket gond nélkül be lehetett hozni az netmegosztásra használt, XP-t futtató gépen, de a hálózat többi gépén már nem. Én is próbálkoztam mindenfélével, kikapcsoltam az XP saját tűzfalát, másik tűzfalprogramot alkalmaztam, beállítottam a netszolgáltató proxyszerverének használatát, de nem vezetett eredményre.
A megoldás végül az XP Service Packek telepítése volt. Pontosan nem tudom, melyik javítócsomag oldotta meg a problémát, mivel egyszerre elég sok lett telepítve, de azóta gond nélkül működik az internet a hálózat többi gépén is. Arról nem szabad megfeledkezni, hogy szervizcsomagot csak jogtiszta rendszerre telepíthetünk, azokra a közkézen forgó kalóz-XP-változatokra, amelyeket nem kell aktiválni, nem mennek fel.

lapzárta után 10

10 Hírek
Sony: képminőség mindenáron? • **Samsung:** a TFT-LCD monitorok előretörése • **Adobe:** Acrobat 6.0 magyarul • **Ingram Publishing:** nagy formátumú képek gyűjteménye • **Hemera:** fotóobjektumok háttér nélkül • **HP:** Itanium 2-alapú szerverek és munkaállomások • **IBM, IDC:** ésszerű hálózatfejlesztés kis- és középvállalatoknál • **IBM:** Grid a WebSphere-ben • **Microsoft:** Encarta – kézikönyvtár 2004-re • **Microsoft:** tesztelhető kisvállalati szerver • **BenQ:** írjon DVD+RW formátumban! • **Trust:** fotóalbum a világhálón

magazin 16

16 Látóhatár
JP Brown, Lego: Robot-Rubik • **Applied Digital Solutions:** ajándék a Nagy Testvértől • **Kínai Népköztársaság:** űrhatalom • **Fele sem igaz:** a net jobbik feléről • **MIT:** rohanás csigatempóban
18 Videó az ablakban
Életünk egyre inkább összefonódik az informatikával. Ennek egyik legjobb példája a multimédia.
19 Videoszerkesztő ajándékba
Ajándékunk: teljes kereskedelmi szoftver a CD-n – CyberLink PowerDirector 1.1. videoszerkesztő.
22 Egy tiszta hang
Célszerszám analóg hanglemezek digitalizálására: Steinberg Clean 4.0.
24 DivX, XviD
Mire használhatók a DivX különféle változatai?
26 Videós mindenes
Ezzel a videokártyával számítógépünk a videomagnó vetélytársává válhat: PowerColor All-In-Wonder Radeon 9700.
28 Tüzes videók
Ami digitális, az jobb! A digitális videózás.
32 Egy kártya mind felett
A Canopus ACEDVio videodigitalizáló kártya és szoftverei.
36 DVD ötös fogat
DVD-lejátszó szoftverek: CyberLink PowerDVD 5 Deluxe és Intervideo WinDVD 5 Platinum.
38 Útimozi
DVD-lejátszó utazóknak: Mustek DVD PL 207
40 A kiterjesztés nem minden
Bevezetés a kodekek és befoglaló formátumok világába.
44 Mi éri meg?
Sulinet Expressz: exkluzív adatok és konkrét példák.
46 PC és internet a munkavállalónak
A svédeknél bejött. Nálunk hogyan működik munkáltatói PC program?

Videó az ablakban
Életünk egyre inkább összefonódik az informatikával. Ennek egyik legjobb példája a multimédia 18

hardver 48

48 Látóhatár
Ali, Via: vissza a ringbe • **CTX:** sokoldalú monitor • **Kingston, OCZ:** a nagyok 500-zal hajtanak • **PC Watch:** a memória jövője • **Intel:** finomított technológia • **Mitsumi:** írjon mindenki! • **Elpida, Rambus, Toshiba:** Rambus-szövetség • **Thermaltake:** zajt akartok? • **Via:** újabb csapás • **Iomega:** mindent bele! • **Iomega:** nagy tároló kicsiben • **Infinum Labs:** a nagy titokzatos • **Intel:** miniatúra • **Silicon Integrated Systems:** sűrű félév • **Transmeta, Technology Design Vision:** új terület meghódítása? • **SCSI Trade Association, LSI Logic:** a felnőttkor küszöbén
52 Hírek
Plextor: univerzális DVD-író • **Creative Labs:** sokoldalú kamerák hordozható és asztali gépekhez • **ASRock:** 845PE kicsit másképpen • **DTK Computer:** modellváltás a noteszgépcsaládban • **HP:** újrahasznosított lakossági tintapatronok • **LG Electronics:** két miniprojektor • **Panasonic:** merevlemezes DVD-videofelvevő • **Philips:** ezer CD a zsebben • **Ricoh:** sokoldalú dokumentumkezelők • **HP:** a kis okos
56 Gyorsteszt
Adatmenhely: DTK DEN-350 USB 2.0-s merevlemezkeret • **Villantó:** Canon Digital IXUS II • **Építsünk másolótl:** Oki S700 Scancopier • **Tiszta Hollywood:** Samsung ML-1510
60 Lara Croft púderesdoboza
A hónap hardvere: Panasonic SV-AV20 D-Snap.
62 Ilyen volt, ilyen lett
Tuningpróba: AMD Athlon XP 2500+ és Radeon 9600 Pro.
64 Széles paletta
Az Nvidia GeForce FX 5900 a Radeon 9800 Pro ellen.
68 Második menet
Sulinet Expressz konfigurációk tesztje – második kör.
74 Úton-útfélen
Teszt a Sulinet Expressz noteszgép-kínálatából.
78 Csőrmesterek
4 digitális fényképezőgép négyszeresnél nagyobb átfogású zoomobjektívvel.
82 Duplacsöves generáció
Teszt: Intel 865PE chipkészletes alaplapok I.
88 Melyiket szeressem?
Kis hirdetéstan – azaz mit ne vegyünk meg és miért...
92 Vásárlási útmutató
Összeállítás a csúcshardverekről – árakkal.

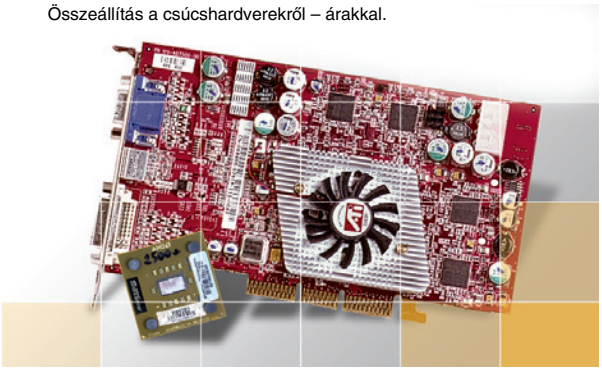

Ilyen volt, ilyen lett
Tuningpróba: AMD Athlon XP 2500+ és Radeon 9600 Pro 62

szoftver 94

94 Látóhatár
Microsoft: egy sikersorozat vége • **Microsoft:** pénzes jövő • **Microsoft:** foltra folt • **Microsoft Beta Place:** biztonsági különítmény • **Microsoft:** friss folt • **SGI, OpenGL Architecture Review Board:** árnyalt megfogalmazás • **Mozilla.org:** elágazás • **Golden Code, Innotek, IBM:** hármas út • **Symantec Corporation:** jövőre, veletek, ugyanitt... • **UHU-Linux:** új irányvonal • **X-Szoft:** pingvines ügyvitel • **DragonFly BSD Project:** szaporodás osztódással • **Real Software:** új vizekre • **Red Hat Software:** a bolt az első • **XP-AntiSpy:** egyre biztosabban • **OpenOffice.org:** édes anyanyelvünk

97 Hírek
Adobe: videokollekció • **Microsoft:** bétában a Producer 2003 • **Novell:** hálózati szolgáltatások Linuxon
98 A Windows XP és a vírusvédelem
Két súlyos puffertúlcsordulási hibára derült fény a Microsoft RPC és DirectX implementációiban.
99 Kincstár
Három CD – izgalmas programok.
100 Kiskapuk helyett
Új eszköz a PC Magazin szerszámosládájában: Sygate Personal Firewall 5.0.
102 Gyorsteszt
A (be)golyózó játék: Natula Freeware No. 1 1.0 • **Pasziánszözön Linuxra:** Gnome Solitaire Games • **Olvasásból jeles:** Read Assistant 3.0.10 • **A virtuális szobaátrendező:** Room Arranger 3.5 • **A kézreálló hangátalakító:** Super Audio Converter 5.1 • **Montázs, olló nélkül:** PhotoMix 3.2.2 • **Gyártsunk textúrákat!:** PixelToolbox 1.1 • **Multimédiát egyszerűen!:** AutoPlay Media Studio 4.0 • **A profi képlopó:** Camtasia Studio 1.1.1 • **3D-s világot weboldalainkra!:** 3D Webmaker 2.0 & 3D WorldBuilder 6.0 • **Dinamikus HTML gyorsan, könnyen:** DHE Editor 1.0.280 • **Az intelligens webhelykereső:** GGSearch 3.6.0.2 • **Gyorsabb letöltések:** Internet Download Manager 3.16 • **A nehézsúlyú spamvadász:** Antispam/MAX for Eudora • **Network Neighborhood Linuxra:** LinNeighborhood • **Kikapcsolás időre:** Aye Shutdown 5.28 • **Időzítés Unix módra, Windowson:** nnCron Lite 1.13 • **Archiváljunk könnyedén!:** CopyToDVD 2.2.5 • **Mi is az az elfelejtett jelszó?:** Asterisk Key 5.7 • **Célszerszám Linux alatt programozóknak:** Source Navigator
109 Kapcsoljunk hatodikba!
A hónap szoftvere: Adobe Acrobat 6.
112 Függőségi viszonyok
A Windows szolgáltatások indítási sorrendje.
116 Keretbe foglalva
Készítsünk képkeretet Paint Shop Próban!
118 Más világ
Újdonságok az Amiga és az OS/2 világából.

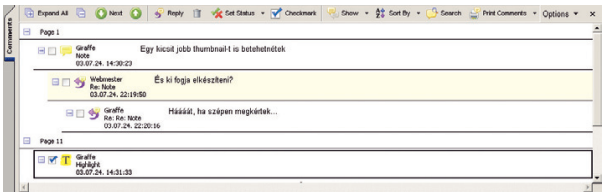

Kapcsoljunk hatodikba!
A hónap szoftvere:
Adobe Acrobat 6 109

kommunikáció 120

120 Látóhatár
RIAA, Michael Jackson: felháborodás önreklámból • **Magyar Gyógyszertár:** „Biztos nágy az örom!" • **Whitehouse:** írjunk levelet az elnöknek • **AOL, Netscape:** a beteg egyre rosszabbul van...
122 Hírek
Trust: szuper Wi-Fi • **Yoda:** VoiceIP nemcsak jediknek • **StarChip:** kompakt nyomtatószerverek • **Axelero Internet:** ADSL a kistelepüléseken • **Senao:** kétsávú hozzáférési pont • **Magyar távközlés:** számhordozhatóság január 1-től • **Kürt Computer:** adatterminátor • **Symantec:** variációk behatolás elleni védelemre • **VirusBuster:** magyar vírusvédő a világpiacon • **Matáv:** internet, kötelezettségek nélkül
126 Gyorsteszt
Útvonalválasztó, kiemelkedő garanciával: Black Box LR9601AE • **Valós idejű naplófile-figyelő:** Webspy Live 1.0 • **Böngésző, nekünk:** MyIE2 0.8 • **Olcsó router a mindennapokra:** Trendnet TW100-S4W1CA
128 Csevej a csevegésről
Sorra vesszük a netes chateket – elsősorban típusuk alapján.
131 Megbízható (idő)töltögetés
Teszt: 6 ingyenes letöltésvezérlő.

mobil világ 136

136 Látóhatár
Sony Ericsson: sikerszéria • **HP:** titokzatos jövendőbeli • **Palm:** a T-sorozat folytatása • **Sony Ericsson:** a két véglet • **SoftMaker:** újabb szövegelő • **Sagem:** zenész a társaságában • **Motorola:** sorozatvetés
138 Hírek
Siemens: formákra fogékonyan; premier Moszkvában • **Samsung:** mobilok új memóriája
139 Gyorsteszt
Mindig vonalban: 12Planet MSN Messenger for P800 1.6.0 • **Firkatömb:** My NotesPad 3.2 (PalmOS) • **Fogd be a csipogód!:** SoundBlink Hacks (PalmOS) • **Tartsunk rendet a gépen!:** FileProg 1.10 (PalmOS) • **Öt perc lazítás:** Car 1.00f és Boulder Palm 1.3
140 Messzebbre, gyorsabban
Teszt: négy Intel Centrino alapú noteszgép.
143 Üzenet a zsebből
A GSM-telefonok kevésbé ismert, ám hasznos szolgáltatásai.

üzlet 144

144 Látóhatár
Cray Inc.: derűlátó hangulat • **McDonald's:** McNetBurger • **Microsoft, SCO:** lopott és elavult • **Hitachi:** új üzlet – ráfizetés • **Mobile Industry Processor Interface Alliance:** egységes platform
146 Hírek
APC: Tecnikon a palettán • **Cisco Systems, NIIFI:** Wi-Fi a felsőoktatásnak • **HP Magyarország:** igazgatócsere a PC-üzletágnál • **ITU:** a vezeték nélküli internetezés távlatai • **ReiserFS:** Magyarországon járt a file-rendszer atyja • **Symantec Magyarország:** új területi igazgató
148 Akkor mostantól kicsit jobb lesz?
Biztató információk az IDC negyedéves jelentésében.

tartalom és forma 150

150 Az áhított második rész
Olvasóinknak premier előtt levetítjük: Tomb Raider – Az élet bölcsője.
152 DVD-ajánló
A világ és ami mögötte van: Koyaanisqatsi, Powaqqatsi • **Ütni vagy nem ütni...:** Akárki Joe • **Fel a csillagokig és tovább!:** Az igazak – extra változat • **Út a remény földje felé:** Buck és a Prédikátor • **Egy igazi amerikai családregény:** Az óriás • **A szelídség ereje:** Bíborszín – extra változat
154 A legenda folytatódik...
A hónap DVD-je: A Gyűrűk Ura – A két torony.
156 Izgalmas uborkaszezon
Játékdemók CD-mellékletünkön: Lionheart: Legacy of the Crusader; Neighbours from Hell; Unreal II: The Awakening.
157 Kiegészítő árnyék
A hónap játéka: Neverwinter Nights: Shadows of Undrentide.
158 CD-ajánló
How do you do?: Angol – Kivi oktatósorozat 1. • **Négy könyv, négy szemszög, egy CD:** A magyar nemzet története • **A lélek rendje:** Feng Shui Enciklopédia
159 Könyvek
Ila László: **CD-DVD (PC-Műhely 5)** • Blake Schwendiman: **PHP 4, 2. kötet – Referenciakönyv** • Baczoni Pál: **Egyszerűen – Excel 2002 for Windows XP**

szerkesztőségi rovatok

3 Agóra
8 Index
160 Impresszum
160 Hirdetőink
162 Előzetes

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagokban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelem és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehetőség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsalád és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt feltüntettük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windowsra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakereshetők.

12Planet MSN Messenger for P800 1.6.0 139
2F 98
3D Webmaker 2.0 & 3D WorldBuilder 6.0 99,103
A4Tech AS-6 68–73
A4Tech AS-9 68–73
A4Tech SWOP-35 68–73
A4Tech WOP-35 68–73
Abit IS7-G 82–86
Abit KD7 68–73
Abit Siluro GF4 Ti 4200-8X 128 MB 93
Acces Connection 140–142
Access ThinkPad 140–142
ACD PhotoStitcher 78–81
ACDSee 3.1 78–81
Acesx 56V 14 68–73
Adobe 97
Adobe Acrobat 6.0 12,109–111
Adobe Acrobat Reader 140–142
Adobe After Effects 97
Adobe Audition 97
Adobe Encore DVD 97
Adobe PhotoDeluxe HE 4.0 78–81
Adobe Photoshop Album 82–86
Adobe PhotoShop Elements 78–81
Adobe Premiere 32–35,97
Adobe Video Collection for Windows 97
Age of Empires 126
Ahead Nero 5.0 140–142
Albacomp 140–142
Albacomp Activa Mobil 350MC 140–142
Albatron PX865PE Pro II 82–86
Ali M1563 49
Ali M1683 49
Alien – R&M Sulinet Tuning 68–73
Alligator 1.32 131–134
AlphaSonic Kft. 123
Amazesoft 131–134
AMD 58
AMD Athlon XP 68–73
AMD Athlon XP 1800+ 92
AMD Athlon XP 2500+ 62–63,92
America Online 120,128–129
American Power Conversion 146
Amiga 118
AmigaOS 2.1 118
AmigaOS 3 118
AMP2 64–66
Anatari Inc. 131–134
Antispam/MAX for Eudora 99,106
AOL 128–129
APC Magyarország 146
Apocalyptica 64–66
Apple 28–29
Apple Music Store 120
Applied Digital Solutions 16
Arcanum Adatbázis Kft. 86
AREXX 118
Arima Communication 136
ARM Holdings 144
ASMI 49
ASRock P4I45PE 52
Asterisk Key 5.7 99,107
Asus A7V8X-X 68–73
Asus DVD2002 140–142
Asus M2400N 140–142
Asus P4P800 Deluxe 82–86
Ati All-In-Wonder Radeon 18
Ati Catalyst 26–27
Ati Mobility Radeon 9000 53,74–77
Ati Radeon 9800 Pro 128 MB 64–66
Automatic Backup Clusters 12
AutoPlay Media Studio 4.0 103
AVID Xpress DV 32–35
AviSynth 24–25
Axelero Internet 122
Axico Kft. 22–23,126
Aye Shutdown 99,106
BaSys COM 126
Battle.net Multi-User 126
BenQ 12
Bethesda 157
Black Box LR9601AE 126
Black Isle 156
Bluefish – Sulinet Home Top 68–73
Bluefish Computers 82–86
Bluetooth Special Interest Group 136
Borland Kylix 3 96
Camtasia Studio 1.1.1 104
Canon Digital IXUS II 56–57
Canon Hungária 56
Canopus ACEDVio 18
Canopus ACEDVio 32–35
Car 1.00f és Boulder Palm 1.3 139
CardPatch 1.2 118
Case 26–27
Case – Sulinet Bora1001 68–73
Cebit 138
Chaintech 62–63
Chaintech 7NJS Zenith 62–63,92
Chaser 64–66
CheckDisk 118
Cisco Aironet 1100 146
Cisco Aironet 1120 146
Cisco IOS 146
Cisco Systems Magyarország 146
Citizen 50
Clean 4.0 22–23
Click! 50
Club3D Ati Radeon 9700 93
Club3D Radeon 9200 256 MB 64–66
Cobra Computer Kft. 53
Codra Kft. 10,13
Comanche 4 64–66
Cometa Networks 144
Commie Inside #9 99
Compaq 136,147–149
Cool Edit Pro 97
Coolink Breeze 68–73
Coolink COOL 122+ 62–63
CopyBack 118
CopyToDVD 2.2.5 99,108
Corsair TwinX 62–63
Counterstrike: Condition Zero 64–66
Cray Inc. 144
Crazy Arcade 126
Creative Labs 52
Creative PC-CAM 880 52
Creative SB Audigy Player 93
Creative SB Audigy2 93
Creative Sound Blaster Live 93
CrossDOS 118
CTX M730V 48
CTX S530 93
CyberLink 19–20
CyberLink PowerDirector 1.1 18
CyberLink PowerDirector Pro 1.1 99
CyberLink PowerDVD 5 Deluxe 36–37
Cybermaster 118
Debian GNU/Linux 95
Dell 97,148–149
Dell Inspiron 1100 74–77
Deus Ex 64–66
DFI Lanparty Pro 875 82–86
DHE Editor 1.0.280 99,105
Digital Capture Technology 50
Digitcam 78–81
Dimage Software 2.10 78–81
Discovery Channel 14
DisplaySearch 10
Doom III 64–66
Download Accelerator Plus 5.3.9.6 131–134
Download Express 1.4 131–134
DP Editor 78–81
DragonFly BSD 95
DrayTek Vigor2300 2.5 122
DTK 53
DTK 770 68–73
DTK CAS-73 68–73
DTK Computer Hungary Rt. 52–53,56
DTK DEN-350 56
DTK F4-755E 53
DTK F4-755M9E 53
DTK PRM-656BE (MSI 845E Max) 68–73
ECS L4S8A2L 68–73
Elbatex – Hun Kft. 58
Elite Force Voyager 64–66
Elpida 48
EMU – Highend 01 68–73
EMU Hungary 68–73
Encaria 14
EnGenius EL-5354AP 122
Epox 8K9A2+ 92
Epox 8RDA+ 92
Epox EP-8K9AI 68–73
Excel 12
Excel 2002 for Windows XP 159
Exchange 94
Exchange Server 2003 13
Ez Auto Downloader 2.0 131–134
FarStone RestoreIT! 3 82–86
FarStone VirtualDrive 7 82–86
Fefo Computer 82–86
FEsane 119
FileProg 1.10 139
FinalCut Pro 32–35
FinePixViewer 78–81
Firebirdre 0.6.1 95
Flash 98
FlashGet 1.40 99,131–134
FlashROM 118
FreeBSD 4.x 95
Fujifilm 50
Fujifilm FinePix S602Zoom 78–81
Fujitsu Siemens 148–149
Fujitsu-Siemens Amilo D x830 74–77
Gainward 82–86
Gainward FX PowerPack! Ultra/1200 XP Golden Sample 64–66
Gainward GeForce FX 5600 Ultra 82–86
Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650-8X TV 68–73
GamaxNet Kft. 122
GameCube 49
GeForce FX 5200 Ultra 64–66
Genius GM56PCI-SA 68–73
Genius KB-10X 68–73
Genius KB-19E 68–73
Genius Netscroll Optical 68–73
Genius SP-G06 68–73
Genius SP-G16 68–73
GGSearch 3.6.0.2 99,105
Ghost Master 64–66
GKnot 24–25
Gnome Solitaire Games 99,102
Golden Code 95
Gothic II 64–66
Graphisoft 147
Half-Life 2 64–66
Hemera 10
Herta Kereskedelmi Kft. 58,82–86
Hitachi 144
Hitachi Global Storage Technologies 144
Hitachi Travelstar 40GN 74–77
Hitachi Travelstar DK23EA 74–77
HP 13,97,147–149
HP Gallatin 13
HP Integrity Server 13
HP Integrity Superdome 13
HP iPaq 4000 136
HP iPaq H1915 54
HP iPaq H2210 54
HP Magyarország 147
HP Planet Partners 55
HP ProLiant 13,148–149
HP Workstation zx2000 13
HP Workstation zx6000 13
HRP 68–77
HRP – XPC SN41G2 68–73
I tak dalse 64–66
i-Age Project Limited 146
IBM 12,95,97,148–149
IBM eServer iSeries 14
IBM Magyarország 140–142
IBM Rapid Restore 140–142
IBM ThinkCenter 148–149
IBM ThinkPad T40 140–142
IBM WebSphere Application Server 5.0.2 12
Icon Számítástechnikai Rt. 147
ICQ 126,128–129
id Software 64–66
IDC 10,14,148–149
iLink 28–29
Image Library Premier Edition 13
INCITS 50
Infinium Labs 49
Ingram Publishing 13
Inno 3D Tornado GeForce 4 Ti AGP 8X 68–73
Innotek 95
InnoTek OS/2 Kit for Java 1.4.2 beta1 95
InnoVision GeForce4 MX440 SE 64 MB 93
Intel 13–14,48–50,52,148–149
Intel 845PE 52–53
Intel 865PE 82–86
Intel 865PERL 82–86
Intel chipset driver 5.00.1012 82–86
Intel D845PESV 68–73
Intel Pentium 4 2,53 GHz 92
Intel Pentium 4 2,8C GHz HT 92
Intel Xscale 54
Interbase 96
International Data Corporation 14
International Telecommunication Union 146
Internet Connection Firewall 98
Internet Download Manager 3.16 99
Internet Download Manager 3.16 104
Internet Explorer 98,120
Internet Security and Acceleration Server 13
Intervideo WinCinema 82–86
Intervideo WinCinema Pro 82–86
InterVideo WinDVD 12,140–142
InterVideo WinDVD 4 82–86
InterVideo WinDVD 5 Platinum 36–37
InterVideo WinDVD Creator 12
InterVideo WinDVD Suite 82–86
InterVideo WinRip 2 82–86
Intruder Alert 3.6 124
Intrusion Protection 124
Iomega 50
Iomega Super DVD Drive 50
iPaq 4100 136
IRC 128–129
Java 95,137
Java 1.3.1 95
Java1.4.1_03 RC3 95
Java2 Standard Edition 1.4.x 95
Java2 Standart Edition 1.4.1_03 95
JavaScript 12
JEDEC 48
josi Scan lite 119
JP Brown 16
JSane 119
Kelly-Tech 82–86
Kingston 48
Kingston ValueRam 68–73
Komel 68–73
Komel – DTK I845 C422W 68–73
KOTOR 64–66
Kürt Computer Rendszerház Rt. 123
Labtec Spin 45 68–73
Labtec Wireless Desktop 68–73
LaserJet 55
Lego 16
Lego Mindstorms 118
LG Electronics Magyar Kft. 53
LG Flatron F700B 68–73
LG GCC-4240N 74–77
LG GCC-4480B 68–73
LG GCE-8520B 68–73
LG L1510S 93
LG RD-JT30 53
LG RD-JT31 53
LG Studioworks E700B 93
LinNeighborhood 99,102
Linux 14,95–97,119,144,147–149
Lionheart: Legacy of the crusader 99,156
Logitech 16
LSI Logic 50
Macintosh 32–35,54,97
MacOS 119
MacOS X 10.2.2 12
MagicBright technológia 10
Magix Photos on CD 78–81
Mandrake 9.1 96
Matroska 40–42
Matáv Rt. 122–123
Max Payne 64–66
Maxtor 50
Maxtor DiamondMax Plus 16, 4R060L0 68–73
Maxtor DiamondMax Plus 9, 6Y080L0 68–73
McAfee VirusScan Online 82–86
McDonald's 144
Medi@Show 1.0 19–20
Media Ring 82–86
Mediamatics DVD 140–142
Mercury HP-156 68–73
MetaProducts 131–134
Microsoft 13–14,94,97–98,118,120,144,147
Microsoft Messenger 128–129
Microsoft Movie Maker 32–35
Microsoft Office 12
Microsoft Pocket PC 2003 54
Microsoft PocketPC 136
Microsoft Producer for Microsoft Office PowerPoint 2003 97
Microsoft SQL Server 2000 13
Microsoft Windows 14
Microsoft Word 136
Minolta Dimage 7i 78–81
Mitsumi 48
Mobile Industry Processor Interface Alliance 144
Morrowind 64–66
Motorola E390 137
Motorola V300 137
Motorola V500 137
Motorola V600 137
Moviestage 2.0 60
Mozilla 120
Mozilla Project 2003 95
MSI 745 Ultra 92
MSI 865PE Neo2-FIS2R 82–86
MSI GeForce FX5200U-TD128 64–66
MSN 128–129
MSN Messenger 126
Multimedia.hu 36–37
Mustek DVD PL 207 18,38
My NotesPad 3.2 139
Mycom 82–86
MyIE2 0.8 126
Myriad Pro 12
NAI 147
Nandub 24–25
Napfény Kft. 122
NATULA Freeware No. 1 1.0 99
Natula Freeware No. 1 1.0 102
NBox 64–66
NearSoftware 131–134
Neighbours from Hell 64–66,99,156
Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Iroda 146
Nero Express 12
NetMeeting 126
NetPlac Kft. 152–153
Netscape 97,120
NetWare 7 97
Neverwinter Nights 64–66
Neverwinter Nights: Shadows of Undrentide 157
Nikon Capture Trial 78–81
Nikon Coolpix 5700 78–81
Nikon View 5 78–81
nnCron Lite 1.13 99
nnCron Lite 1.13 108
No One Lives Forever 64–66
Nokia 144
Norton AntiVirus 94,140–142
Novell 97
Novell GroupWise 97
Novell Nterprise Linux Services 97
NQC 118
Nvidia 62–63
Nvidia Detonator 44.03 82–86
Nvidia GeForce FX 5200 64–66
Nvidia GeForce FX 5900 64–66
Nvidia nForce2 62–63
OCZ 48
Odin 95
Oki C5300 58
Oki C7000 58
Oki S700 Scancopier 58
Oki Systems Kft. 58
OpenSL 1.5 95
OpenGL Architecture Review Board 95
Openoffice.org 96
OpenOffice.org 136
OpenType 12
Opera 120
Opteron 50
Oracle 147
Paint Shop Pro 116–117
Palit GeForce4 MX440 TV-out 68–73
Palm Tungsten T 137
PalmOS 136–137
Panasonic DMR-E100H 52
Panasonic Magyarország Kft. 52,60
Panasonic SV-AV20 D-Snap 60
Panasonic SV-SD80 60
Panem 159
Pannon GSM 138,143
Partner Computer 68–73
PC Watch 48
PC-Doctor 140–142
PCAnywhere 126
PCI Express 50
Pentax Optio 550 78–81
Philips HDD100 54
Phoenix 95
Photo Objects III 10
PhotoMix 3.2.2 99,103
Photoshop 97,119
PHP 4 159
Pinnacle Edition 32–35
Pinnacle Systems 22–23
PixelToolbox 1.1 99,106
Playstation 48–49
Plextor 118
PMSANE 119
PocketPC 136
Portocom 74–77
Portocom FreeStyle Plus 74–77
Poseidon 118
PowerColor All-In-Wonder Radeon 9700 26–27
PowerColor Ati Radeon 9600 Pro 93
PowerColor Radeon 9600 Pro 128 MB 62–63
PowerColor Radeon 9800 Pro 128 MB 64–66,93
PowerDirector 1.1 19–20
PowerDirector Pro 2.55 19–20
PowerDVD 19–20,140–142
PowerPoint 12,97
PowerQuest DriveImage 4.0 82–86
PowerQuest PartitionMagic 6.0 SE 82–86
Powerstrip 62–63
Quake III 64–66
Qualcomm 144
QuarkCy 0.1.4e 119
QuickPic 138
Qwerty – Professzor I 68–73
Qwerty Computer 68–77
Radeon 9600 Pro 62–63
Rambus 48
Ramins Rubin Rt. 12,38,52,82–86
Read Assistant 3.0.10 99,107
Real Software 96
REALBasic 5.0 96
RealPlayer 98
Red Hat 9.0 96
Red Hat 9.1 96
Red Hat Enterprise Linux 96–97
ReiserFS 147
RIAA 120
Ricoh Aficio CL3000 54
Ricoh Aficio CL3000DN 54
Ricoh Hungary Kft. 54
Ricoh SmartNetMonitor 54
RivaTuner 62–63
Room Arranger 3.5 99,107
Roxio EasyCD Creator 140–142
RSA 147
Sagem My X-2 137
Sagem My-C5W 137
Samsung 138
Samsung 763MB 68–73
Samsung Electronics Magyar Rt. 10,58
Samsung ML-1510 58
Samsung SpinPoint SP8004H 68–73
Samsung SpinPoint SV0602H 68–73
Samsung SyncMaster 152B 93
Samsung SyncMaster 753S 68–73,93
Samsung SyncMaster 757MB 93
SANE 119
SceneCON 2003 Party 99
SCO 144
SCO Linux 144
Scout 118
SCSI Trade Association 50
SD Jukebox 3.0 60
Seagate 50
Seagate Barracuda 82–86
Seagate Barracuda 7200.7 ST340014A 68–73
Seamless Link 12
Security Configuration Wizard 94
Senao International 122
Shuttle XPC SN41G2 68–73
Siemens 138
Siemens A52 138
Siemens C60 138
Siemens MC60 138
Siemens SL55 138
Silicon Graphics, Inc. 95
Siluro GF4 Ti4200-8X OTES 68–73
SiS 48,50
SiS M650 53
SiS655TC 50
SiS656 50
SiS756 50
SiS756+ 50
Slach 78–81
SoftMaker 136
Soltek SL-75FRV 92
Soltek SL-86SPE-L 82–86
Sonic Foundry 32–35
Sonic Vegas Video 32–35
Sony 28–29,48
Sony Betacam SP 28–29
Sony Ericcson T105 136
Sony Ericcson T110 136
Sony Ericsson 136
Sony Ericsson P800 136
Sony EX1 1500 10
Sony G220 93
Sony SDM-N50 93
SoundBlink Hacks 139
Source Navigator 99,106
Sowah 140–142
SpeedBit 131–134
SpeedShare Wireless Turbo Pro 122
Sprint Computer Kft. 54
Spybotics 118
SQL Server 94
Star Trek: Elite Force 2 64–66
StarChip 122
StarCraft 126
Steinberg 18,22–23
STMicroelectronics 144
Sulinet Expresszs 44–45,68–77,99
Summoner 64–66
Sun Java2 1.4.1 95
Sun Microsystems 95,147–149
Super Audio Converter 5.1 99,104
SuSE 147
SuSE 7.2 96
SuSE Linux Enterprise Server 97
Sygate Personal Firewall 5.0 99–101
Symantec 94,124,147
Symantec Decoy Server 124
Symantec Host IDS 4.1 124
Symantec ManHunt 3.0 124
Symantec Vulnerability Assessment 124
SymbianOS 136
SyncMaster 152X 10
SyncMaster 172X 10
SyncMaster 403T 10
Tame/2 0.98 119
TDV Vision 49
Teac DV-28E 74–77
TeamSpeaket 128–129
Technology Design Vision 49
Technotrade 140–142
Tecnikon Limited 146
Temple of Elemental Evil 64–66
Terratec Aureon 5.1Fun 93
Terratec DMX 6Fire 93
Texas Instruments 50,137,144
TextMaker 136
The Core Media Player 40–42
Thermaltake 49
ThinkDynamics 12
ThinkPad Utilities 140–142
Titan TTC-D5TB 68–73
Tomb Raider 2 99
Tomb Raider: Angel of Darkness 64–66
Toshiba 48,148–149
Toshiba MK3021GAS 74–77
Toshiba Satellite A10-S103 74–77
Toshiba Satellite Pro M10 140–142
Toshiba SD-C2612 74–77
Trans-Europe Kft. 12,97
Transmeta Crusoe 49
Trend Micro 147
Trend PC-Cillin 2002 82–86,140–142
Trendnet TW100-S4W1CA 126
Trust 14,122
Trust Photo Site 14
TView 118
TwinMOS memória 68–73
TwinMOS Mobile Disk III 68–73
UHU 1.0 96
UHU-Linux 95
Ulead DVD MovieFactory 2 SE 32–35
Ulead MediaStudio 32–35
Ultimate Collections 13
ULX Kft. 147
Unit Kft. 158
Unitel City 68–73
Unix 12
Unreal II 64–66
Unreal II: The Awakening 99,156
Vegas 4.0 32–35
VeriChip 16
Veritas RecordNOW 140–142
Via 49
Via Antaur 49
Via CLE266 49
Via PT800 49
Via UniChrome 49
VideoImpression 78–81
ViewSonic PF775 93
ViewSonic VG500 93
VirtualDubMod 24–25
VirusBuster Kft. 124
Visual Browser 14
Vodafone 138,143
VueScan 119
WAP 1.2.1 137
Web Looper 3.6 131–134
Web Looper Inc. 131–134
WebCam Notebook 52
WebSphere 12
Webspy Live 1.0 126
Westel900 138,143
Western Digital Caviar, WD800BB 68–73
Winamp 98
Windows 2000 Service Pack 4 99
Windows 2003 Server 98
Windows Media Player 98
Windows Messenger 98
Windows Server 2003 13,94,112–114
Windows Small Business Server 2003 Release Candidate 13
Windows Update V4 94
WinDVD 4 64–66
WolnyCD 118
X-Raktár 2 96
X-Szoft 96
Xbox 49
Yamaha 118
Yoda 123
Yoda VG-422R 123
Zip drive 50

Samsung

A TFT-LCD monitorok előretörése

A Samsung Electronics Magyar Rt. a második fél év folyamán 11 új TFT-LCD monitort vezet be a hazai piacon. A termékek között megtalálható a 40 colos SyncMaster 403T óriáskijelző, amely üzleti célú felhasználást is lehetővé tesz, valamint forgalomba kerülnek az új MagicBright technológiával készülő LCD-k is.
A 11 új modell többsége 15, 17, 19 colos, de az említett 40 colos mellett lesz közöttük 21 colos méretű képernyő is. A 15 és 17 colos SyncMaster 152X és 172W monitorok mindössze 2,50-3,75 kg tömegűek, és rendkívül vékony kijelzővel bírnak, így könnyen falra szerelhetők vagy egymás mellé helyezhetők.

SyncMaster 172W: a Samsung még az idén 11 új TFT-LCD monitort hoz forgalomba

A palettán újdonságot jelent az eddig csak CRT monitorokra jellemző MagicBright technológia, amely mostantól a Samsung TFT-LCD kijelzőkbe is bekerül. A technológia biztosítja, hogy különböző üzemmódokban – szöveges módban (szövegszerkesztés, táblázatkezelés), internetezés, illetve filmnézés közben – a monitor mindig automatikusan a legkedvezőbb fényerőre és az adott üzemmódban optimalizált színbeállításra váltson.
Az IDC szerint 2002-ben világszerte mintegy 104 millió monitort adtak el a gyártók, aminek 28%-a LCD volt. A szektor trendjeinek vizsgálatára szakosodott amerikai DisplaySearch előrejelzései pedig azt mutatják, hogy 2004-ben már több LCD-t adnak majd el, mint CRT-t, 2006-ban pedig 100 eladott monitor közül 66 folyadékkristályos képernyő lesz. Mindez azt eredményezi, hogy az előrejelzések szerint 2000 és 2005 között a felhasználók világszerte összesen 40 milliárd dollárt költenek majd LCD-re, méghozzá úgy, hogy egyre olcsóbban juthatnak hozzá.
A tendencia Magyarországra is érvényes: a Bryan Norris Associates adatai alapján itthon 2002-ben mintegy 20 milliárd forint értékben, összesen 430 ezer monitort értékesítettek, amiből 36 ezer LCD volt – ez tizenkétszerese az előző évi mennyiségnek.
Az LCD-k ára a kisebb időszakos ingadozásoktól eltekintve folyamatosan csökken, a kisebb kijelzők esetében évente átlagosan 13%-kal, az inkább üzleti felhasználók számára készülő 19 colos képernyőké pedig még ennél is nagyobb ütemben, évi 30%-kal.
A piac elemzői szerint Nyugat-Európában és Magyarországon is elsősorban a 17 colos LCD-k forgalmának növekedésére lehet számítani, mert a fogyasztók néhány éve a CRT-k közül is ezt a méretet részesítik előnyben. Ez azt is jelenti, hogy a várhatóan kisebb darabszámban eladható 15 colos képernyők ára nem sokkal lesz alacsonyabb a náluk egy számmal nagyobbakénál.

- **Samsung Electronics Magyar Rt.**
  ☎ 453-1180
- **info@samsung.hu**
- **www.samsung.hu**

Hemera

Fotóobjektumok háttér nélkül

A Photo Objects III által újabb taggal, illetve 50 ezer digitális képpel bővült a Hemera fényképgyűjteményeinek családja. A kerek számú képet kínáló robusztus gyűjtemény továbbfejlesztett kezelőfelülettel érkezik, amely a korábbi képgyűjteények böngészésére változatlanul alkalmas, de lehetővé teszi a felhasználó által készített fotók és a netről letöltött illusztrációk katalogizálását és gyors elérését is.
A Hemera PhotoObjects I., II. és III. kötete összesen több mint 150 ezer, jellemzően 600x600 képpont méretű, háttér nélküli fényképobjektumot tartalmaz, amelyekből illusztrációkhoz, prezentációs munkákhoz és weboldal-, illetve kiadványszerkesztési munkákhoz szükséges képek a keresőfelület segítségével pillanatok alatt tetszés szerint leválogathatók. A Hemera-felvételek összes gyűjteménye jogdíj nélkül, szabadon felhasználható.

- **Codra Kft.**
  ☎ 481-2160
- **info@codra.hu**
- **www.codra.hu/hemera**

Sony

Képminőség mindenáron?

A Sony multivetítő-sorozatának legújabb tagja, a kisméretű, ám annál nagyobb teljesítményű EX1 1500 ANSI lumenes fényerővel és valós XGA felbontással bír. A 0,7 col méretű LCD panel a teljesen új fejlesztésű optikai rendszerrel és a 165 wattos UHP izzóval még akkor is fényesen teljesít, ha a helyiség nincs teljesen elsötétítve.
A felhasználó nagy teljesítményű, illetve kisebb fényerejű, egyben halkabb, mindössze 36 dB-es ventilátorzajjal járó üzemmód közül választhat. A torzításmentes képért a motorosan állítható elülső, és a kézzel állítható két hátsó láb, továbbá a

Az EX1 nagy felbontású multivetítő felülnézetből

hozzájuk igazodó automatikus trapéztorzítás-korrigáló elektronika felel. A beállítások automatikusan a memóriába kerülnek a következő bekapcsolások gyorsabbá tételéhez. Ennél még talán gyerekkorunk diavetítőit sem használhattuk egyszerűbben.
A teljes kényelemről számos további szolgáltatás gondoskodik. Az automatikus bejövőjel-kereső megtalálja és aktivizálja a jelforrást. Ha a kivetítő számítógép jelenlétét érzékeli, automatikusan működésbe lép az APA szolgáltatás (automatikus pixeligazítás), amely a legmegfelelőbb pontméret és az elhelyezkedés beállításáért felel. További finomság a kártyaméretű távirányító és a motoros lencsevédő, a jelszavas védelem és a külön rendelhető lopásgátló tartóállvány.

- **www.sony.hu/kivetito**

Adobe

Acrobat 6.0 magyarul

Megjelent az Adobe Acrobat 6.0 HU Standard és Professional változata, amely a termék magyar, cseh, görög, lengyel, török és nemzetközi angol változatban kapható közép- és kelet-európai (CE) honosításának részét képezi.
Az Acrobat CE-vel egyszerűen készíthetők és terjeszthetők interaktív Adobe PDF-űrlapok, amelyek közép- és kelet-európai karaktereket, automatikus számításokat és műveleteket, illetve JavaScripteket is tartalmazhatnak. Közép- és kelet-európai weboldalak vagy egész webhelyek későbbi (offline) megtekintés és archiválás céljából Adobe PDF file-okká alakíthatók vele. A közép- és kelet-európai térség nyelveihez szükséges különleges kódolásoknak köszönhetően a weboldalak és kereszthivatkozásaik sértetlenek maradnak. Hasonló módon a dokumentumok – beleértve a közép- és kelet-európai karaktereket tartalmazókat is – Microsoft Office alkalmazásokból, így például Wordből, Excelből és PowerPointból is Adobe PDF file-okká alakíthatók.
Az Adobe Acrobat CE két beágyazható OpenType betűkészletet tartalmaz. A Myriad Pro és Minion Pro Regular, Bold, Italic, BoldItalic stílusai az összes közép- és kelet-európai, cirill, görög és török karaktert tartalmazzák azzal a céllal, hogy a nyomtatás és megjelenés MacOS és Windows alatt is egységes legyen. A szoftver olyan keresési beállítást is tartalmaz, amellyel PDF dokumentumokban, könyvjelzőkben, jegyzetekben és egyéb megjegyzésekben pontosan hajtható végre a közép-európai karakterekre érzékeny keresés. Közép- és kelet-európai karakterekhez igazított jegyzetelő eszközök tartoznak hozzá. Az Acrobat CE-vel a közép- és kelet-európai nyelveken írott PDF file-ok a szokott módon használhatók fel: a kiválasztott szövegrészt ki kell jelölni és vágólapra kell tenni, majd valamelyik szövegszerkesztő alkalmazásra váltva beilleszteni. A tartalom is átemelhető a közép- és kelet-európai karakterekhez illesztett RTF-export alkalmazásával.

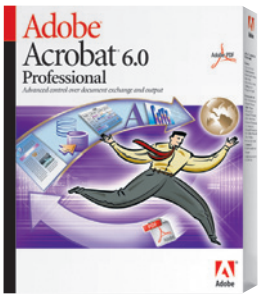

Az Acrobat 6.0 közép- és kelet-európai kiadása Professional és Standard változatban jelent meg

Az Acrobat 6.0 CE Professional nettó 130 ezer Ft-os, az Acrobat 6.0 CE Standard nettó 86 ezer Ft-os áron kapható a Windows 98 Second Edition (csak az Acrobat 6.0 CE Standard), Windows NT Workstation 4.0 (6-os szervizcsomaggal), Windows 2000 Professional (2-es szervizcsomaggal), Windows XP Home, Professional és Tablet PC Edition, illetve MacOS X 10.2.2 operációs rendszerekhez.

- **Trans-Europe Kft.**
  ☎ 392-0700
- **www.trans-europe.hu**
- **www.adobe.com**

BenQ

Írjon DVD+RW formátumban!

A BenQ a DVD-RW-írója után piacra dobta az eszköz +RW formátumot támogató változatát is, amely 4-szeres sebességgel képes a pluszos lemezeket írni – az egyszer és a többször írhatókat egyaránt.
A Seamless Link írásvédő technológiát alkalmazza, memóriája 8 Mbyte.
A meghajtó gond nélkül olvassa a DVD-R és -RW lemezeket, és akár függőleges helyzetben is beépíthető. A hozzá adott szoftverek – Nero Express, InterVideo WinDVD és Intervideo WinDVD Creator – az írás mellett a DVD-k merevlemezre történő másolását, illetve a filmek lejátszását is segítik.

A BenQ DVD+RW formátumot támogató DVD-írója függőleges helyzetben is beszerelhető

- **Ramiris Rubin Rt.**
  ☎ 888-3288
- **www.ramiris.hu**
- **www.benq.com**

IBM

Grid a WebSphere-ben

Az IBM WebSphere Application Server új, 5.0.2-es verzióját grid-, azaz rácshálózati képességekkel ruházta fel, amelyek lehetővé teszik a vállalatok számára a meglévő szerverek erőforrásainak jobb kihasználását.
Az IBM által két év alatt kifejlesztett szoftver automatikusan és intelligens módon monitorozza az alkalmazások leterheltségét, és a forgalmat az egyik vagy másik szerverhez irányítja az adott időpontban fennálló munkaterheléstől függően. Lehetővé teszi, hogy egy sok – több tucat vagy akár több száz – szerverből álló gépcsoport egyetlen, a hirtelen vál-

Az IBM WebSphere új verziójával a rácshálózatba kötött számítógépek automatikusan több erőforrást érhetnek el

tozásokhoz automatikusan alkalmazkodó környezetként működjön, bizonyos fokig az elektromos hálózatokhoz hasonlóan. Nem rácshálózati környezetben ugyanis – a közlemény szerint – a nagygépek az idő 40%-ában is kihasználatlanul futhatnak, a Unix szerverek néha a gépidő 10%-ában sem szolgáltatnak, sok vállalati PC pedig egy tipikus munkanap akár 95%-ában is alulterhelt lehet.
Az új WebSphere technológia kiegészíti az IBM által nemrégiben megvásárolt ThinkDynamics megoldásait, amelyek szintén a vállalatok kihasználatlan hardver- és szoftvererőforrásainak egyetlen, WebSphere alatt futó szervergépcsoporttá történő összekapcsolását célozzák.
A 26 különböző szoftver- és hardverplatformot támogató WebSphere néhány további lehetősége szintén a hálózati teljesítmény növelését szolgálja. A WebSphere Performance Ad-

visor leegyszerűsíti a rendszergazda feladatát, mert a futó rendszerből vett „élő” adatokat használja a változások elemzésére, és lépéseket ajánl az alkalmazás teljesítményének javítására. Az Automatic Backup Clusters segítségével a rendszer automatikusan konfigurálható, hogy tartalék szervergépcsoportot állítson össze arra az esetre, ha az elsődleges gépcsoport leállna – anélkül, hogy ehhez kódot kellene írni.
Az IBM rácshálózati stratégiája elsősorban kilenc ágazat – repülés/űrrepülés, gépjárműipar, pénzügy, kormányzat, természettudományok, mezőgazdaság/vegyipar, elektronika, felsőoktatás és olajipar – szükségleteire összpontosít.

- www.ibm.hu
- www.ibm.com/software/

Microsoft

Tesztelhető kisvállalati szerver

A Microsoft bejelentette, hogy tesztelés céljából elérhető a kisvállalatok számára készülő Windows Small Business Server 2003 Release Candidate változata.
A Windows Server 2003 operációs rendszerre épülő Windows Small Business Server új verziója a szoftver negyedik nemzedékét képviseli, amely ezentúl két kiadásban (Premium és Standard) lesz kapható, és mindössze 15 perc alatt telepíthető, egyszerűen felügyelhető és használható, integrált rendszert ígér a kisvállalatoknak.
A Windows Small Business Server 2003 Standard Edition a Windows Small Business Server új alapverziója, amely a Windows Server 2003 és az Exchange Server 2003 technológiáját foglalja magában. A Premium Edition szintén a Windows Server 2003-ra és az Exchange Server 2003-ra épül, de emellett a Microsoft SQL Server 2000 és az Internet Security and Acceleration (ISA) Server kiszolgáló is megtalálható benne, így az alapszolgáltatásokon túl az üzleti alkalmazásokhoz is támogatást nyújt.

- www.microsoft.com/windowsserver2003/sbs/

HP

Itanium 2-alapú szerverek és munkaállomások

A HP egy- és kétprocesszoros munkaállomásai, valamint Integrity szerverei körében mutatott be friss modelleket, amelyeknél már az Intel új, 6 Mbyte-os L3 gyorstárral ellátott, 1,5 GHz-es Itanium 2 processzorát alkalmazza, minden eddigit meghaladó teljesítményt és skálázhatóságot nyújtva.
A HP Integrity Superdome szerver 16-64 darab 1,5 GHz-es Intel Itanium 2 processzort tartalmaz, legnagyobb teljesítménye 384 gigaflop. Fél terabyte-ig terjedő memóriával, 256 Gbyte/s helyi memória-sávszélességgel és legfeljebb 40 Gbyte/s-os beviteli/kiviteli sávszélességgel konfigurálható.
A kiszolgálócsalád további két új tagja a HP Integrity Server rx5670 és rx2600. Előbbi 1-4 processzoros, 24 gigaflop maximális teljesítményű gép, amely 4 Gbyte/s-os I/O sávszélességet és kilenc PCI-X csatlakozónyílást biztosít a 48 Gbyte-ig terjedő memóriakapacitás kiaknázásához; memória-sávszélessége 12,8 Gbyte/s. Az rx2600 kétprocesszoros, 12 gigaflop maximális teljesítményű szerver 1,3 vagy 1,5 GHz-es Intel Itanium 2 processzorral kapható. A fürtözhető, 2U magas, rackre optimalizált szerver rendszerbusz-sebessége 6,4 Gbyte/s, memória-sávszélessége pedig 8,6 Gbyte/s.
A HP Workstation zx6000 egy- vagy kétprocesszoros kiszerelésű munkaállomás 1,3 vagy 1,5 GHz-es processzorral kapható. Nagy teljesítményű AGP grafikus kártyája a két-, illetve háromdimenziós tervezési és modellezési alkalmazások futtatásához is elegendő. A gép memóriája 24 Gbyte-ig bővíthető, amit a nagy modellekkel vagy adatsorokkal dolgozó felhasználók is elegendőnek találhatnak. Idén ősszel a HP várhatóan a zx2000 munkaállomást is továbbfejleszti, hasonló szellemben.
Itt adunk hírt arról, hogy a HP a legújabb – maximum 2,8 GHz frekvenciájú, Gallatin fedőnevet viselő – Intel Xeon MP processzorokkal frissítette 32 bites ProLiant DL560, DL580, ML570, DL740 és DL760 kiszolgálóját, valamint ProLiant BL40p pengeszerverét.

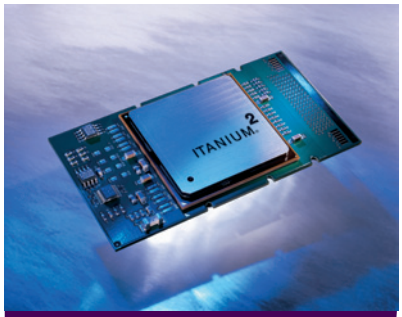

Az Intel 64 bites Itanium 2 processzoralnak új sorozata 1,5 GHz-es frekvenciajelű

- www.hp.hu
- www.intel.hu

Ingram Publishing

Nagy formátumú képek gyűjteménye

Magyarországon is megjelentek az Ingram Publishing professzionális felhasználóknak szóló digitális képgyűjteményei. Ezek a nagy felbontású fényképek egy jól böngészhető gyűjtemény részeként sokkal gazdaságosabb lehetőséget nyújthatnak az egyedileg megrendelt, jogdíjköteles fotóknál, mivel a nagy méret ellenére az egy képre eső költség alacsony.
A Codra Kft. forgalmazásában elérhető fényképgyűjtemények különféle témákban tartalmaznak fotókat. Az Ultimate Collections például több mint 600 üzleti (Business) és szabadidős (Lifestyle) képet rejt. A fotóművészek által készített profi képek egyenként 30-65 Mbyte méretűek. A fotók CMYK színmódban exportálhatók, legalább 300 dpi felbontással, A/4-es méretben.
Egy másik népszerű gyűjtemény, az Image Library Premier Edition két kötete 1000-nél több 25-35 Mbyte méretű, látványos fotót kínál. A dobszkennerrel digitalizált fényképek felbontása nagy formátumú nyomatok készítéséhez is elegendő.

Az Ingram Publishing gyűjteményéből a nyomdai minőségű profi fotók további jogdíjfizetés nélkül felhasználhatók

- Codra Kft.
  ☎ 481-2160
- info@codra.hu
- www.codra.hu/ingram

IBM / IDC

Ésszerű hálózatfejlesztés kis- és középvállalatoknál

Az International Data Corporation (IDC) friss tanulmánya szerint a kis- és középméretű vállalkozások jelentős költségmegtakarítást érhetnek el, ha a Microsoft Windows és Linux rendszereket futtató, szabványos Intel architektúrára épített szerverek helyett IBM eServer iSeries gépeken konszolidálják a cég IT-infrastruktúrájának munkaterhelését.
A 2003 júliusában közzétett – The ROI of Windows and Linux Server Consolidation on IBM eServer iSeries: Analysis and Case Studies in Small and Medium Businesses (A Windows és Linux szerverkonszolidáció megtérülése az IBM eServer iSeriesre való átállás esetén: Elemzés és esettanulmányok a kis- és középméretű vállalkozások körében) című – jelentés szerint az elért megtakarítás részben abból származott, hogy a cégeknél szükségtelenné vált további szabványos Intel architektúrán alapuló szerverek vásárlása (melyeket az IDC x86-os szervereknek nevez), miközben a Windows- és Linux-munkaterhelés változatlanul futott az iSeries gépen. A jelentésben az is szerepel, hogy a megtakarításhoz hozzájárult a rendszeradminisztrátorok létszámának csökkenése, valamint a szerver állásidejével összefüggő üzemeltetési költségek elmaradása is.

Az IDC elemzésében vizsgált cégek általában öt Intel-alapú szerver vásárlását tudták kiváltani egy-egy iSeries rendszer telepítésével, ezzel is csökkentve a munkabér, a karbantartás és a képzés költségeit. A tanulmány szerint az iSerieszel kapcsolatos beruházások átlagos megtérülési ideje mindössze kilenc hónap volt.
A dokumentum azt is megállapította, hogy az iSeriesre átálló vásárlóknál az összesített szerverállásidő több mint 90%-kal csökkent az üzemeltetés első évében, költségeik pedig három év alatt több mint 50%-kal alacsonyabb összeget értek el a Windowst és Linuxot futtató x86-os szerverekkel összehasonlítva.
A tanulmányban vizsgált cégek átlagos éves költségmegtakarítása elérte a 180 ezer dollárt.

Az IDC tanulmánya szerint az IBM eServer iSeries rendszerekre támaszkodó vállalatok alacsonyabb költségek mellett nagyobb hatékonysággal dolgozhatnak

- www.ibm.hu
- www.ibm.com/eserver

Trust

Fotóalbum a világhálón

A Trust digitális fényképezőgépek tulajdonosai összes digitális fényképüket elhelyezhetik a Trust Photo Site webhelyen (www.trustphotosite.com), ahol 25 Mbyte szabad webtárhelyet kapnak legjobb fényképeik különféle albumokba mentésére.
Ezek az albumok a felhasználó által választott címeken (például www.trustphotosite.com/customer/holiday/) érhetők el.
A feltöltött fotók könnyedén megoszthatók a családtagokkal, barátokkal és ismerősökkel, csupán a személyes online fényképalbumra mutató közvetlen hivatkozást tartalmazó e-mailt kell elküldeni számukra.
A felhasználó döntheti el, hogy a fényképek bárki által megtekinthetők, vagy jelszóval védettek legyenek.
A webhelyen a felhasználó elforgathatja a fényképeket, szöveget fűzhet hozzájuk, illetve tetszés szerint cserélheti őket. A Trust fényképezőgéphez mellékelt szoftver segítségével a fotók gyorsan feltölthetők. A korábbi modellek tulajdonosai a Trust Photo Site webhelyről tölthetik le a szoftvert.

A Trust digitális fényképezőgépek újdonsült tulajdonosai 25 Mbyte ingyenes webtárhelyet kapnak az online Trust Photo Site webhelyen

- www.trustphotosite.com
- www.trust.com

Microsoft

Encarta – kézikönyvtár 2004-re

A Microsoft bemutatta az Encarta Reference Library 2004-es verzióját, amely elsősorban az angolul tanuló diákok, illetve szüleik és a pedagógusok érdeklődésére tarthat számot.
A DVD-n és CD-n egyaránt elérhető digitális kézikönyvtár legfrissebb kiadása új és továbbfejlesztett szolgáltatásokat tartalmaz.
A Discovery Channel például mintegy 109 percnyi terjedelemben oktatási témájú videofilmeket kínál az Encarta Reference Library 2004 felhasználói számára a legkülönbözőbb területekről, kezdve a Marson észlelhető élettől a cápákon és a gombatermelőkön át a gleccserekig. Szintén újdonság a Visual Browser kezelőfelület, amely a gyerekek és szüleik számára könnyebbé teszi az Encarta ismeretanyagának feltérképezését. A Visual Browser a cikkek, a hang- és videoklipek, az interaktív bemutatók és más elemek között felfedezhető összefüggéseket ábrázolja, és tartalomra utaló ikonokat jelenít meg körös-körül a képernyőn. A különböző jelzett helyekre kattintva a felhasználók könnyűszerrel tájékozódhatnak az összefüggésben álló tartalmi elemek között.

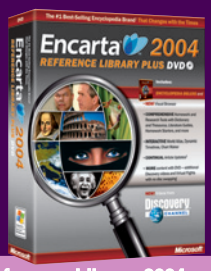

Az Encarta Reference Library 2004 az Internet és a multimédia lehetőségeit aknázza ki a tanulás és a tájékozódás támogatására

Az Encarta szerves részét képezi a folyamatos frissíthetőség az interneten keresztül. A felhasználók egyetlen egérkattintással letölthetik a legfrissebb cikkeket, statisztikai adatokat, híreket, webes hivatkozásokat és más információkat, és közvetlenül beépíthetik őket a tartalomba.
Az Encarta Reference Library 2004 további összetevői az Encarta Encyclopedia Deluxe 2004 lexikon, az Encarta World English Dictionary, Thesaurus, Translation Dictionaries szótárak, valamint az Encarta Africana, amely több mint 68 ezer ellenőrzött cikket és gazdag multimédiás tartalmat kínál, beleértve különböző rádióműsorok, hírek és időjárás-előrejelzések lekérését, virtuális térképeket, aktuális statisztikai adatokat, játékokat és sok egyéb információt.

- www.microsoft.com/hun/
- http://encarta.msn.com/

Erdős Márton, Győri Ferenc, Sponga Tamás

Robot-Rubik

JP BROWN / LEGO

A neten könnyedén bukkanhatunk olyan érdekes, ám pihent agyra utaló fejlesztésekre, próbálkozásokra, mint a Rubik-kockát kirakó robot. A pusztán szórakozásból megépített robot színes mivolta és mókás kinézete ellenére nagyon komoly ötleteket és fejlesztéseket tartalmaz. Készítője csakis eredeti Lego-alkatrészeket használt fel a megépítéshez. Aki nem követi komolyabban a Lego fejlesztéseit, most kissé meglepetten veheti tudomásul, hogy már létezik számítógéppel programozható szervomotoros Technic kiszerelés is. A kockát kirakó gép készítője is ilyet alkalmazott, a színek megállapításához pedig egy Logitech webkamerát.
A gépet irányító mesterséges intelligenciát tartalmazó program megvizsgálja az aktuális négyzet színét, és előre tárolt algoritmusok alapján határozza meg a következő forgatás irányát.

XXI. századi gyerekjáték

A mozgatás rengeteg fogaskerék, lánc és áttétel feladata. A végeredmény roppant látványos, ráadásul a készítő részletes összeépítési és működési vázlattal illusztrálta weboldalát, melyek a kóddal egyetemben szabadon felhasználhatók.

➲ http://jpbrown.i8.com/cubesolver.html

Rohanás csigatempóban

Ha olyan robotokról van szó, amelyek képesek helyváltoztatásra, legtöbbször kerekes, lánctalpas, esetleg az emberi lábmozgást utánzó gépekre gondolunk. A Massachusetts Institute of Technology (MIT) kutatói azonban más szemszögből kívánták megvizsgálni a mozgást, ezért készítettek egy robotcsigát, aminek a mozgatási rendszere a valódi csigáéhoz hasonlít – utánozza a hasláb működését, illetve az azon lévő nyálkás anyag tapadási tulajdonságait.
„Sokat vizsgálták már a nyálka tulajdonságait, de ezeket inkább biológiai, mint mérnöki szempontból tették” – mondta Anette Hosoi, a MIT gépészmérnöki karának adjunktusa.
– „Sima felületen mozgó eszközöket könnyen építünk, ám jó lenne ha ezek az eszközök minden terepen képesek lennének megbirkózni. Azért építettük a robotcsigát, hogy megtudjuk, ezt hogyan érhetjük el.” Később ezt a nagy robotot le lehet majd kicsinyíteni bélyeg nagyságúra is. Ahogy a szilícium forradalmasította a számítógépelektronikát, az úgynevezett „lab on a chip” pedig a miniatürizált gépek használatát fogja segíteni az orvostudományban.

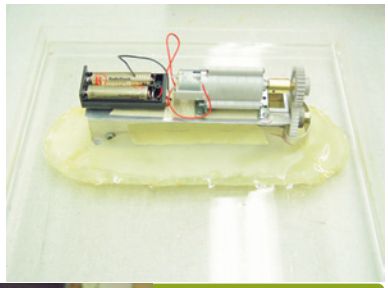

Robocsiga – egyelőre még nagyban

➲ http://web.mit.edu/chosetec/www/robo

Űrhatalom

KÍNAI NÉPKÖZTÁRSASÁG

Kínában nagyon igyekeznek. Ma gyakorlatilag a világ összes zseblámpáját és tornacipőjét ők gyártják, és hamarosan szeretnének olyan űrhajót elindítani, amin emberi személyzet is tartózkodik. Ez eddig csak az Egyesült Államoknak és az egykori Szovjetuniónak sikerült.
Kínában több mint tíz űrhajós kiképzése folyik (Anettka nincs köztük), akik közül talán hárman fognak eljutni a világűrbe a Shenzhou V űrhajóval, amit a Góbi sivatag szélén lévő Jiuquan Space Centerből indítanak el – várhatóan még idén.
Az előző űrhajó, a Shenzhou IV 2003. január 5-én tért vissza a Földre. Olyan felszerelést teszteltek benne, ami emberi utazáshoz szolgáltat életfenntartó eszközöket.

Kína – a korábbi, ember nélkül lezajlott űrhajós-kísérletek sikeresek voltak

➲ www.fas.org/spp/guide/china/facility/jiuquan.htm
➲ http://space.nasda.go.jp/db/kaihatu/kikan/kikan_e/syusen_e.html

Ajándék a Nagy Testvértől

APPLIED DIGITAL SOLUTIONS

Emberi testbe ültetett chipekkel már évekkel ezelőtt találkozhattunk sci-fi regényekben és filmekben. De a floridai székhelyű Applied Digital Solutions élőben prezentálta az emberi testbe ültethető chipet.
– A rizsszem nagyságú VeriChip széles körben felhasználható, például a bűnüldözésben, a csalások leleplezésében – mondta Carlos Altamirano, az Applied Digital Solutions alkalmazottja. A mikrochip sokféle adat (név, azonosítószám, vércsoport) tárolására használható. Az amerikai cég bemutatóján látható volt, mennyire egyszerűen lehet a bőr alá juttatni a chipet, aminek ára 150 USD, a hozzá való olvasó pedig 1200 USD. Arról nem szólnak a hírek, hogy az orwelli gondolatokat idéző szerkentyűt mikortól kell mindenkinek magába injekcióztatnia...

VeriChip: a digitális ellenőrzési pont

➲ www.adsx.com/prodservpart/verichip.html

A net jobbik feléről

• Hogy a jövőben fizethesse a rendőri biztosítást, a Magyar Labdarúgó-szövetség belép az informatikai piacra, természetesen a professzionális adatmegsemmisítésre szakosodva.
• Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium netet népszerűsítő kampánya („Internet. A világ megismerhető”) nettó 159 millió forintba került. Egy PCI modem és egyhavi alapszintű elérés díja nettó 5-6000 Ft, egy zsebszámológép pedig már 1000 Ft alatt kapható...
• Elképzelhető, hogy a jövőben enyhébb törvényi megítélés alá fog tartozni hazánkban a prostitúció és a „könnyűdrogok” használata. Sőt talán a gyilkosság legalizálása is megoldható lesz, a szerzői és szomszédos jogokat megsértők után folytatott embervadászatok során.
• A Sulinet illetékesei kutatási pályázatot írtak ki annak megállapítására, mennyire lehet hülye az, aki szerint egy diktátorokról szóló objektív összeállításban Hitlerről egyedül a legbelsőbb baráti köre által írottakat szabad közzétenni.
• Míg a RIAA a jövőben nem lesz tekintettel arra, hogy az általuk lenyomozott IP-címen az előfizető vagy annak családtagja követett-e el jogsértést, egyes felhasználók példamutató magatartással külön emlékeztek meg a RIAA szakembereiről és drága édesanyjukról.

Digitális életmód

Videó az ablakban

Életünk egyre inkább összefonódik az informatikával. Egyes szociológiai felmérések szerint a népesség jelenleg kis, de egyre növekvő része 72 óráig sem tud meglenni e-mail nélkül, az ennél hosszabb megvonás már pszichológiai zavarokat okoz az érintetteknek.

Videoszerkesztő ajándékba **19. oldal**

Egy tiszta hang **22. oldal**

DivX, XviD **24. oldal**

Videós mindenes **26. oldal**

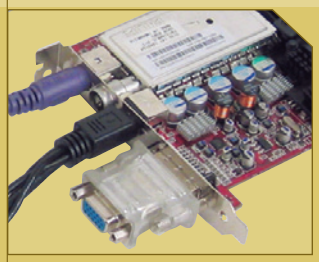

Tüzes videók **28. oldal**

Egy kártya mind felett **32. oldal**

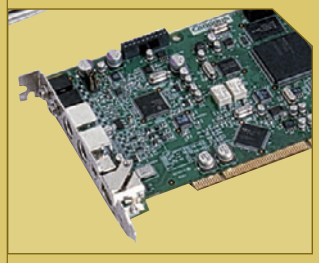

DVD ötös fogat **36. oldal**

Útimozi **38. oldal**

A kiterjesztés nem minden **40. oldal**

Magyar PC Magazin

A kommunikáció és a munkamánia mellett a kikapcsolódás az egyik leggyakoribb függőséget okozó számítógépes tevékenység. Manapság az egyik legdivatosabb közülük a PC-s mozimánia. AVI, DVD, DivX, és még sokáig sorolhatnánk azokat a bűvszavakat, amelyek körül ez a világ forog.

Forog, és néha fejre áll, mert ami a szomszédnak sikerül, az nekünk gyakran nem. Sokszor még a kölcsönkapott filmet sem tudjuk rendesen lejátszani, és a bajok csak sokasodnak, ha magunk akarunk alkotni valamit. Tulajdonképpen nincs az az alapos számítógépes tanfolyam, könyv vagy rövidebb leírás, ami minden felmerülő kérdésre választ adna. Most, sokadik próbálkozásra ismét megkíséreljük a lehetetlent: néhány egyszerűen kezelhető eszközt és szoftvert bemutatni, illetve gyakori tévhiteket eloszlatni az elkövetkező mintegy 20 oldalon.

TELJES VÁGÓSZOFTVER OTTHONRA Hogy ne csak beszéljünk a dolgokról, mindjárt egy jól használható programot is átnyújtunk. A CyberLink PowerDirector 1.1 teljes, kereskedelmi verziója kapott helyet CD-nken, melyet lapunk olvasói ingyen regisztrálhatnak. Ez egy egyszerűen használható, mégis nagy tudású videovágó alkalmazás, mellyel filmjeinket szerkeszthetjük, effektusokkal, feliratokkal, áttűnésekkel láthatjuk el, akárcsak a nagyok. Fontos megemlíteni, hogy MPEG-1 és MPEG-2 tömörítésre is képes, így segítségével akár VideoCD-t és Super VideoCD-t is készíthetünk.

HANGTISZTÍTÁS ALAPFOKON A videovágó alkalmazások jól kezelik a hangsávokat, úgy, ahogy azok eredetileg vannak. A felvételi zajokat, öreg filmek recsegését és egyebeket sajnos magunknak kell eltávolítanunk még a videó végleges formába öntése előtt. A Steinberg Clean 4 pontosan erre való. Igazából hagyományos hanglemezek – LP-k – digitalizálására és zajmentesítésére találták ki, de videoanyaguk hangját rendbe tevőknek is hasznos és megfizethető.

DIVX, A SZEGÉNY EMBER DVD-JE Az elmúlt pár évben a DivX és az MPEG-4 egyéb leszármazottai nagy karriert futottak be. Olcsón készíthetünk velük kis helyen – egy-két CD-n – elférő filmeket, majdnem DVD-minőségben. Az azóta Hollywood rémévé vált technológia egyik sarkalatos pontja a minőség és a méret legkevésbé kompromisszumos összehozása. Videofeldolgozási sorozatunk ötödik része ezt a gordiuszi csomót bogozgatja.

VIDEOMAGNÓT A SZÁMÍTÓGÉPBE! Persze eleinte minden a nyersanyagon múlik! Továbbra sem biztatunk senkit DVD-k feltörésére, ezért maradjunk a törvényes módszernél, vegyük fel a tévéből a nekünk tetsző filmeket! Az Ati All-In-Wonder (AIW) Radeon sorozata pont erre való.

A csomagban egy 3D-s grafikus kártya/tévévevő hardver és a hozzá való videomagnó-, illetve MPEG-felvevő szoftver kellemesen összeállított együttesét találjuk, mellyel megalapozhatjuk PC-s videostúdiónkat. A cikkben szereplő termék ára ne rémisszen meg senkit, gyengébb 3D-s képességű Radeon lapkát választva jóval olcsóbb AIW termékekhez is juthatunk.

DV, NEMCSAK PROFIKNAK Persze nemcsak tévéből lehet felvenni, saját képsorokat is készíthetünk kamerával. A digitális camcorderek és a velük bevezetett DV technológia jelentősen megkönnyíti a felvételek számítógépre kerülését, ottani feldolgozását. A korszerű vágószoftverek – köztük a CyberLink PowerDirector is – valósággal megtáltosodnak, ha DV-s környezetbe kerülnek. A dolog technikai hátteréről bővebben néhány oldallal arrébb.

EGY TELJES RENDSZER Az Ati AIW kártyája és a köré épített házi videostúdió jó alap PC-s videohobbinkhoz. Ha nagymenők akarunk lenni, vagy csak megirigyeljük a profik egy-két lehetőségét, ideje továbblépnünk. A Canopus DV-alapú hardver-szoftver összeállítása, az ACEDVio csomag vérprofi eszközöket tartalmaz, igaz, nem olcsón. A dolog pikantériája, hogy mégis olyan áron, amiről korábban csak álmodhattunk.

HA MÁR KÉSZ, JÁTSSZUK LE! Lehet tovább fokozni a DVD-lejátszó szoftverek erényeit? A két piacvezető termék legújabb, 5-ös verzióját kipróbálva olyan újdonságokra bukkantunk, amiket még az asztali lejátszók is megirigyelhetnek.

A HORDOZHATÓ LEJÁTSZÓ A multimédia egyik érdekes irányzatát képviselik a hordozható lejátszók. Az árérzékeny vásárlórétegre erősen koncentráló tajvani gyártó, a Mustek palettáján a DVD robbanásszerű sikerére reagálva jelent meg a DVD PL 207 sorozatszámú készülék, amely már nem is házi-, hanem egyenes mobil mozi.

VIDEÓS KI KICSODA Tömörítés, kodekek, file-formátumok. Cikkfüzérünk befejezésében tisztázni szeretnénk ezeket a sokaknak még mindig misztikus és összekeveredő fogalmakat. Mellesleg az új, minden korábbinál barátságosabb befoglaló formátumot, a Matroskát is bemutatjuk. PCM

CyberLink PowerDirector 1.1, teljes verzió

Videoszerkesztő ajándékba

A CyberLink nevet legtöbben a népszerű DVD-lejátszó program, a PowerDVD révén ismerhetik, de „beugorhat" a múlt havi CD-nken fellelhető bemutatókészítő szoftverről, a Medi@Show 1.0-ról is. A PowerDirector a paletta másik végén foglal helyet, hiszen videofile-okat készíthetünk vele. Ráadásul ezt a programot is teljes verzióban, ingyen nyújtjuk olvasóinknak.

Nagy Zoltán

A PowerDirector 1.1-ben minden, videózáshoz szükséges eszköz megtalálható. Támogatja a DV eszközöket és az analóg digitalizálókártyák legelterjedtebb típusait, de ezekre nincs feltétlenül szüksége. Használatához legalább Windows 98 SE, Me, 2000 vagy XP szükséges.

Egyik legfontosabb tulajdonsága az SVRT (Smart Video Rendering Technology), vagyis az okos videokészítő technológia. Ennek lényege, hogy a szerkesztendő anyagot nem szükséges tömörítetlen formátumba átalakítani, nyugodtan maradhat tömörítve, a kész film létrehozása során a program változatlanul használja fel a módosítás nélküli eredeti részeket, és csak azokat a képkockákat alkotja újra, amelyeken változás történt (például felirat került rájuk).

A program MPEG file-okat is képes feldolgozni. Mint ismeretes, az MPEG-et nem lehet egyszerűen akárhol vágni, illeszteni. Az SVRT lehetővé teszi, hogy tetszés szerinti helyen szabdaljuk a videót, újratömöríteni csak az utolsó kulcskép és a vágási pont közötti szakasz tartalmát kell.

A szoftver telepítése egyszerű, azonban először regisztrációs kulcsot kell hozzá igényelni, méghozzá online módon, a neten (➲ **www.gocyberlink.com/english/event/pdirector_cdkey/index_pcm.jsp**). Sajnos ezt megkerülni nem tudjuk, de az oldal magyar nyelvű (kifejezetten olvasóink számára készült), és felajánlja a frissítést a PowerDirector Pro 2.55-re 50 euróért (eredeti ára 100 euró). A telepítés innentől kezdve egyszerűen zajlik, a név és a regisztrációs kulcs mellett csak azt kell megadni, hova települjön a program, és melyik meghajtót használja munkája során.

A program kezelőfelületének nagy része minden üzemmódban azonos. A képernyő bal oldalát a felhasználható videofile-ok uralják. A jobb oldalon a szerkesztőképernyő és az üzemmódkapcsoló tárcsa kapott helyet, alul a filmünket állíthatjuk össze jelenetenként. A szoftver kezelőfelületének csak teljes képernyős módja van, felbontástól függetlenül.

ANALÓG ÉS DIGITÁLIS RÖGZÍTÉS A munkát általában a rögzítéssel kezdjük. A PowerDirectorral az összes elérhető videoeszközről készíthetünk felvételt. Videobemenetet használva nincs különösebb gondunk, a tévévétel beállítása azonban kissé nehézkes, mert nem programozhatjuk előre a csatornákat, csak számmal hivatkozhatunk rájuk. Az is előfordulhat, hogy a program nem tudja a megfelelő hangvételi normát beállítani. Ebben az esetben a tévéműsort is a videobemenetről kell felvenni (mondjuk egy videomagnó felhasználásával).

A videodigitalizálás helytakarékos módon, közvetlenül MPEG formátumban is lehetséges. A valós idejű MPEG felvétel minősége elsősorban gépünk erejétől és a használt tömörítés bitrátájától függ. Magasabb órajel és magasabb bitráta jobb képet eredményez. Az így készült felvétel később áttömöríthető kisebbre is. Az új felvételek egyből megjelennek a bal oldali albumban.

Az albumban nemcsak videókat, hanem képeket, hangfile-okat is tárolhatunk, így egy helyen kezelhetjük a nyersanyagokat. Videofile-okból MPEG, DAT (VCD-ről közvetlenül másolt MPEG) és AVI, hangból pedig WAV és MP3 formátumút használhatunk. MPEG-ből az állandó bitrátás (Constant bitrate) file-okat kezeli korrektül a szoftver, a VBR-rel előfordulhatnak problémák, ezért a más programokkal készített felvételeknél ügyelni kell arra, hogy CBR módban készüljenek. A PowerDirectorral készített felvételek eleve CBR módúak, ezért ezekkel nem lehet gond. Egyébként a program nem ad hibaüzenetet, ha VBR file-t adunk neki, de kész file-ban előfordulhatnak hibák.

Ha van digitális kameránk és IEEE-1394-es csatolójú kártyánk, akkor a kameráról közvetlenül DV formátumban rögzíthetünk. Kötegelt beolvasást is végezhetünk, ekkor először kijelöljük a beolvasandó jelenetek elejét és végét, majd a program egy menetben, jelenetenként külön file-ba rögzíti az anyagot.

VÁGJUNK BELE! A film összeállítása gyakorlatilag annyiból áll, hogy az egyes file-okat a kívánt sorrendben a Storyboardra húzzuk. A válogatást segíti a Preview üzemmód, csak annyit kell tenni, hogy a *Preview* ablakra dobjuk a file-t. A felesleges részek kivágásához az üzemmódváltó tárcsát forgassuk vágás üzemmódba, ekkor kijelölhető a megtartandó jelenet eleje és vége, majd az *Apply* gomb megnyomásával hagyjuk helyben a műveletet. A vágás során a kiindulásul szolgáló file nem változik, akaratunk csak a készített filmen érvényesül. Ha egy file-ból több jelenetet szeretnénk beilleszteni a filmbe, minden jelenethez újra illesszük be a teljes kiindulási file-t, majd végezzük el a vágásokat.

A kezdet és vég mellett a kép méretét is módosíthatjuk a vágás során, a *Resize* mezőben lévő szolgáltatások választásával. A Stretch széthúzza a képet, hogy kitöltse az ablakot, nem törődve a képarányok esetleges megváltozásával. A Crop az ere-

A klipek kezdő- és végpontjának beállítása

Több felirat is illeszthető a képre

Kép a képben

Átmenetek tárháza

deti méretben illeszti be a klipet, aminek kilógó részei így elvesznek. Az 1:1 Fit művelet úgy méretezi át a klipet, hogy az a képarány megtartása mellett kitöltse a képet, de ne lógjon ki. Az 1:1 Fill a képarány megtartása mellett teljesen kitölti a képet, a kilógó részeket pedig levágja.
A következő üzemmód a tárcsán a feliratozás (Titles). Feliratot klipenként helyezhetünk el, ehhez a klipet a Storyboardról a *Preview* ablakra kell húzni. Egy jelenetbe több felirat is illeszthető, a szöveget egyszerűen, egérrel helyezhetjük el a képen. A szöveg megjelenését rengeteg effektussal tehetjük látványosabbá, feliratonként választhatjuk meg a különleges hatásokat. Minden effektusnak van nyitása és zárása, a kettő között a szöveg a beállított helyen látható. A nyitás és a zárás kezdő- és végpontja külön, hosszuk együtt, szimmetrikusan állítható.
Még egy fordítás a tárcsán, és máris a színeket módosító üzemmódban (Color) találjuk magunkat. Jelenetenként változtathatjuk a fényerőt (Brightness), a kontrasztot (Contrast), a színárnyalatokat (Hue), a telítettséget (Saturation), valamint az élességet (Sharpness). Ha nem tetszik az utoljára elvégzett módosítás, egy gombnyomással visszatérhetünk a megelőző állapotra, és ugyanígy egy kattintással állíthatunk mindent alaphelyzet szerintire.
Különleges hatásokat érhetünk el a következő, kép a képben (PiP) üzemmóddal. Ezt választva a képen villogó keretre egy másik file-t húzhatunk rá, ami lehet video- és állókép egyaránt. Ezután a keret mérete, elhelyezkedése és átlátszóságának szintje szabadon állítható. A beillesztett képen vagy videón kiválaszthatunk egy színt, amelyet aztán a program átlátszóvá tesz és kiszűr. Ha a teljes filmen végigvonuló vízjelet vagy logót szeretnénk alkalmazni, a kívánt ábrát külön kell megadni, miután a Storyboardon lévő *Master Watermark* nyomógombra kattintottunk.
Az egyes klipek hangját „feldobhatjuk" saját zenével vagy akár előre felvett kommentárral. A keverő beállítása alapján kicserélhetjük az eredeti hangot, vagy hozzákeverhetünk új sávot. Beállítható felkeverés és lekeverés is, ha pedig az újonnan megadott hangsáv rövidebb a klipnél, ismételtethetjük is.
A hangot is igény szerint vághatjuk. Ehhez Audio módban a *Trim Audio* gombot kell megnyomni, és a feljövő ablakban, hasonlóan a képhez, kijelölhetjük a kezdő- és végpontot. A videofile-okhoz hasonlóan itt sem módosul az eredeti file.
A teljes filmen végighúzódó kísérőhangot a Storyboard *Master Audio* nyomógombjával adhatjuk meg. Itt csak egy file-t használhatunk, megadható a kezdő- és végpont, valamint fel- és lekeverhetjük az anyagot.
Az egyes klipek közé átmeneteket illeszthetünk, ezekből összesen 110-et kínál a PowerDirector. A választás megkönnyítésére az egérkurzor alatt lévő átmenetek animálva mutatják, mit is tesznek. Alkalmazásuk egyszerű, a kiválasztottat csak be kell húzni két klip közé, vagy az üzemmódváltó tárcsát az utolsó előtti, átmenetek (Transitions) állásba kell forgatni. Ekkor a *Preview* ablakban lévő klip után következő átmenetet adhatjuk meg. Az átmenet lefutásának időtartamát módosíthatjuk, hatása megtekinthető a *Preview* ablakban. Ha megfelelő, itt is az *Apply* gombbal hagyhatjuk jóvá a választást.
A kész filmet még „gyártás" előtt megtekinthetjük – érdemes is –, ehhez kattintsunk a Storyboardon a *Play Movie* gombra. Sajnos a lejátszás vezérlése kimerül a megszakításban, nem végezhetünk gyorskeresést, szüneteltetést.

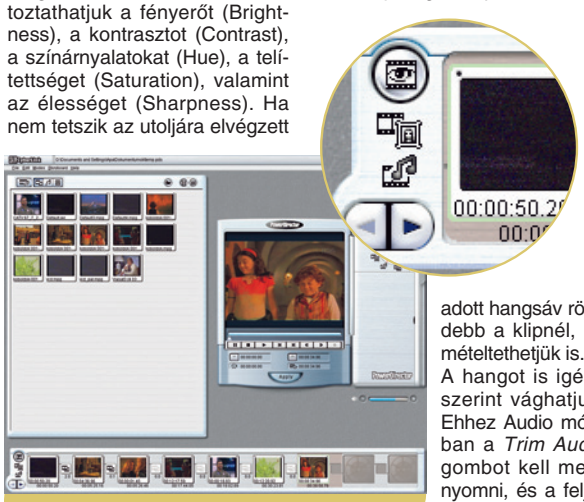
Jól áttekinthető a kezelőfelület

VÉGSŐ SIMÍTÁSOK Ha elégedettek vagyunk a végeredménnyel, jöhet a kész film előállítása, az üzemmódváltó tárcsa utolsó fokozata. Varázsló vezet végig a műveleten. Első lépésként ki kell választani a fő formátumot, ami MPEG-1, MPEG-2, Windows Media vagy AVI lehet. A következő lépés a megfelelő profil kiválasztása. A profilokban adott célnak megfelelő file-formátum előállításához összegyűjtött beállítások találhatók. Ilyen profil például a DVD PAL, vagy az MPEG-2 High Resolution Constant High Bitrate. Sajnos ahol nincs külön megjelölve a videonorma, ott NTSC az alapbeállítás szerinti, amit a profil szerkesztésével sem módosíthatunk. Ez egyébként jellemző hiányossága a CyberLink programoknak. Megoldás lehet, hogy a saját profilok létrehozására minden formátumban egy PAL profilt veszünk alapul, ezután az összes többi paraméterét megváltoztathatjuk.
A beállításokat a következő ablakban ellenőrizhetjük, ahol egyébként a kimeneti file-nevet adhatjuk meg. Itt látható a file-formátum, képméret, hossz, képkockasebesség (NTSC esetén 29,970, ami nekünk nem jó!), valamint a bitráta adatai.
Ha a kimeneti képméret és formátum megegyezik a felhasznált klipek paramétereivel, valamint nem alkalmaztunk teljes filmen végigfutó vízjelet vagy hangot, akkor profilként választható SVRT kódolás. Ezt alkalmazva csak azokat a részeket kódolja újra a program, amelyeket szükséges. Az SVRT-t csak MPEG-1 vagy MPEG-2 formátumok esetén használhatjuk, és itt is megemlítjük, hogy a hibátlan végeredmény eléréséhez a felhasznált MPEG file-ok kódolása CBR kell, hogy legyen.
Az AVI formátumon belül külön választható DV profil, az így készített file-okat DV eszközre játszhatjuk át, akár közvetlenül a PowerDirectorból is (persze előtte a program elkészíti merevlemezre a teljes anyagot), de ha onnan valamiért nem megy, elmenthetjük file-ként, és a kamera saját programjával tölthetjük kazettára.

●

A PowerDirector egyszerű és könnyen használható eszköz azoknak, akik most ismerkednek a házi videokészítéssel. Elsajátítása után könnyebb lesz átállni a nagyobb, még több szolgáltatást nyújtó programok egyikére, például a PowerDirector 2.55-re, ha egyáltalán szükséges. PCM

>infó

- Regisztrációs kulcs, csak a PC Magazin olvasóinak: **www.gocyberlink.com /english/event/ pdirector_cdkey/ index_pcm.jsp**
- Forintért kapható Cyberlink termékek: **www.multimedia.hu,** *Szoftverek → Cyberlink szoftverek* menüpont.

Pinnacle Systems/Steinberg Clean 4.0

Egy tiszta hang

Már írtunk arról, hogyan lehet hagyományos hanglemezből CD-t, illetve MP3-at készíteni. Akkor shareware szoftverekkel és némi kézi munkával oldottuk meg a problémát, de van erre hivatott program is, a Steinberg Clean csomag.

Nagy Zoltán

A Clean 4.0 csomagban három program kapott helyet. A Clean mellett megtalálható a WaveLab Lite, amivel maga a digitalizálás végezhető, valamint egy CD-címke-tervező is, hogy kulturált módon tudjuk tárolni CD-inket. A külső digitalizálóprogram mellett a Clean is tud felvenni, ezenkívül MP3 és WAV file-okat képes feldolgozni. A WaveLab Lite a nagy WaveLab kistestvére, hasonló külsővel és némileg szerényebb szolgáltatásokkal. Amire szükségünk van, azt persze minden további nélkül el lehet végezni vele, történetesen az LP digitalizálását.

DIGITALIZÁLÁS Ha van szerencsénk és megfelelő erősítőnk, akkor annak vonalkimenetét a hangkártya vonalbemenetéhez kell csatlakoztatni, és már indíthatjuk is a felvételt a kis piros gomb megnyomásával. Ha nincs ilyenünk, a Clean Plus 4.0 csomagot érdemes inkább beszereznünk. Ez a szoftvereken kívül tartalmaz még egy USB-s előerősített hangbemenetet is. Sajnos nem volt módunk ezt kipróbálni.
A Record Dialog ablakban lévő kivezérlésjelző segítségével még a tényleges felvétel előtt be kell állítani a megfelelő szintet. Ez akkor jó, ha a sárga szinten van a leghangosabb rész, és soha nem éri el a skála tetejét, ami drasztikus minőségcsökkenéssel társul. A felvételi szintet a kivezérlésjelző mellett lévő potméterekkel lehet változtatni.

>infó

- Forgalmazó: **Axico Kft.**
  ☎ 342-3255
  www.axico.hu
- **www.steinberg.net/en/ct/products/audio_editing/clean_pc/index.php?sid=0**

A Clean a felvételt 44,1 kHz-es mintavételezéssel, 16 bites felbontással rögzíti, mivel ez a CD szabványos formátuma. Ha az importált file más formátumban érkezik, azt konvertálja. Ezzel nincs is semmi baj, ha például 22 kHz-es a nyersanyag, de ha mondjuk olyan hangkártyánk van, amellyel 24 biten, 96 kHz-en lehet digitalizálni, akkor jó lenne, ha a további feldolgozás is azon történne, és csak a végső fázisban kerülne konvertálásra. Ebből is látszik, hogy a program elsősorban amatőrök számára készült.

A NAPI RUTIN A további munkát megkönnyíti, hogy már a felvétel során szét lehet bontani számokra a lemez anyagát. Ehhez kiválaszthatunk egy küszöbszintet (–20 dB, –30 dB vagy –40 dB), ha ez alá csökken a jelszint, akkor a program egy markert (jelölő) illeszt a felvételbe, pontosabban mellé, a projektfile-ba. A jelölők elhelyezkedését még lehet ellenőrizni, és ha rendben van minden, akkor ténylegesen el lehet végezni a szétbontást. Ha külső programmal végeztük a rögzítést, az AutoMarker gomb megnyomásával vagy kézzel utólag is el lehet helyezni a markereket. Sajnos hiányzik olyan funkció a programból, hogy markertől kezdjen játszani, így azok elhelyezkedését csak úgy lehet ellenőrizni, hogy a *Waveform* ablakban a kurzort a marker közelébe helyezzük, és belehallgatunk a felvételbe.
A program hibája hogy egyszerre csak egy file-t lehet számokra bontani (nem igazán értem ennek a korlátozásnak a lényegét), vagyis ha a lemez két oldala két külön fileban van, akkor először az egyiken, majd a másikon külön kell végigmennünk.
A hanganyag a *Waveform* ablakban látható, stilizált hullámformaként, ami a pillanatnyi jelszintet mutatja. Alaphelyzetben a teljes szám látható, de lehet nagyítani is a nézetet, ekkor a hullámforma alatt lévő csúszkával változtathatjuk az éppen nézett időszeletet. Itt lehet az egyes számok fel- és lekeverését is szabályozni egy egyszerű lineáris vonallal.

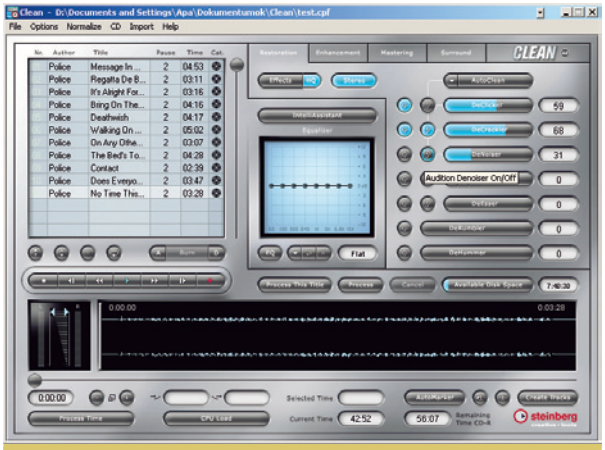

A kezelőfelület fix méretű

A képernyő bal oldalát a számok listája foglalja el, a jobb felét pedig négy effektoldal, melyeken a számokon elvégzendő műveleteket lehet beállítani – igazából ezek egy részét szűrőnek szoktuk nevezni, de mivel a program, illetve a dokumentációja mindegyikre effektként hivatkozik, mi is ezt az elnevezést használjuk. A program minden egyes számhoz külön megjegyzi a beállításokat. Az egyes effektek beállításait át lehet vinni másik számra is, a Windowsban megszokott [Ctrl C] és [Ctrl V] billentyűkkel (éppen úgy, mintha egy szövegszerkesztőben szövegrészletet másolnánk), vagy a beállítás értékének átmásolásával. Minden effekthez tartozik egy nyomógomb, amely az effekt hatását bevagy kikapcsolja, így megfigyelhetjük, hogyan módosítja a hangot az adott effekt.

A ZAJVADÁSZ Az első ablak a Restoration, itt az alapvető zajszűrés, lemezzaj-eltüntetés történik. Itt számos effekt előtt egy fület ábrázoló nyomógomb is van, ha ezt bekapcsoljuk, akkor az eredeti zene helyett az hallatszik, amit az adott effekt kiszűrt a zenéből. Így könnyen meg lehet találni a beállítás megfelelő mértékét, egyszerűen addig lehet növelni a paramétert, amíg meg nem jelenik a kiszűrt zajban bármi, ami az eredeti zenére emlékeztet. A DeClicker effekt az önálló rövid kattanásokat igyekszik kiszűrni, a DeCrackler a folyamatos recsegést, amelyet akár egy régi lemez, akár egy gyenge minőségű lemezjátszó okozhat. A DeNoiser a háttérzajt igyekszik csökkenteni, ez lehet egy kazetta zaja is, vagy valamilyen állandó zaj az átviteli láncban.
Az FP DeNoiser hasonló az előzőhöz, de egy zajlenyomat alapján végzi a zajszűrést. A Clean húsz előre beállított lenyomattal érkezik, de lehet sajátot is készíteni a mellékelt Wavelab Lite-tal. Ehhez be kell tölteni a Wavelab Lite-ba a szóban forgó file-t, és abban keresni olyan szakaszt, amelyben csak alapzaj van,

hasznos jel nincs. Ezt ki kell jelölni, és elmenteni a *File → Save selection as noise fingerprint* menüponttal. Ez a minta már betölthető az FP DeNoiser effektbe, így számra szabottan lehet a zajszűrést végezni.
A DeEsser effekt célja a sziszegő hangok eltüntetése, a DeRumble pedig az igen alacsony (20 Hz alatti) zajokat próbálja megszüntetni, amit általában a lemezjátszó futóműve okoz. A DeHummer a hálózati brummot hivatott kiszűrni, ami nálunk 50 Hz, ennek értékét az *Options → Preferences* ablakban lehet ellenőrizni, illetve beállítani. Ennyi paramétert nem egyszerű összehangolni, ezért a zajcsökkentő effektek felett található egy AutoClean nyomógomb, ezt megnyomva a program igyekszik megkeresni a szerinte legjobb paramétereket, amelyeket aztán persze tetszés szerint lehet módosítani. Csak azt az effektet kell bekapcsolni, amelyet tényleg használunk, bekapcsolt effektek a hangot mindenképpen módosítják, ezért azokat érdemes kikapcsolni.

ÚJABB EFFEKTEK A következő ablakon a már letisztázott zene további „fényezését” szolgáló effektek találhatók. A Brillance második és harmadik felharmonikussal dúsítja a hangzást, ez főleg a cintányérok hangját teszi kellemesebbé. A Stereo Spread a beszűkült sztereó teret húzza szélje lebb (a sokat lejátszott hanglemezről először a teret jellemző információk kopnak le). Ezzel érdemes csínján bánni, és alaposan ellenőrizni a végeredményt, hogy tényleg azt akartuk-e.

A hang szépítésére szolgáló effektek

Némi térhatást is lehet vinni a zenébe

A Sound Morph egy igen érdekes effekt. Alkalmazásakor először analizál egy általunk megadott, lehetőleg szépen szóló számot, majd igyekszik úgy alakítani az éppen kijelölt zenét, hogy az is hasonlóan szóljon. Jó segítség lehet egy egyébként lapos hangzás feléleníthetésére, de ha egyébként jó állapotban van a számunk, akkor jobb, ha mellőzzük a használatát.
A Tube Sim effekt csöves erősítőt szimulál, melegebbé és simábbá próbálja tenni a hangot. Személy szerint az ilyesmit nem szimulálni szeretném, mindenesetre ki lehet próbálni. A Reverb zengést visz a hangképbe, a Car Sim pedig úgy alakítja át a hangzást, hogy azok a hangok, amelyek egyébként nem vagy csak kevéssé hallhatók autózás közben, mégis hallhatók legyenek. Ennek segítségével például kedvenc CD-inkből készíthetünk kifejezetten autós változatot, amelyet nem is kell kivenni a kocsiból, már csak azért sem, mert asztali hifi rendszerben borzalmasan szólna.
Aki használt már Steinberg programot, az már találkozott VST bedolgozóval, természetesen itt is lehet alkalmazni ezeket, egyszerre kettőt is. Mellékeltek is néhány zengető, visszhang, kórus effektet a Cleanhez.
A *Mastering* oldalon a végső simításokat végezhetjük el. Ilyen például a sebesség és ezzel együtt a hangmagasság módosítása (Vari Speed), az azimuthibás felvétel javítása a Phase Correctionnel (azimuthibának nevezzük, amikor a magnószalagon a mágnesezés szöge és a lejátszófej nem tökéletesen illeszkedik).
Külön említést érdemel a Multi Band Compressor. Ez három frekvenciasávra bontja a zenét, és mindegyik sávon külön végez dinamikakompressziót, vagyis csökkenti a különbséget a hangos és a halk részek között. A Loudness Maximizer akkor lehet hasznos, amikor egy-egy kiugró csúcshoz képest a szám többi része halk. Ekkor növeli az átlagos hangosságot, anélkül, hogy a csúcsok károsodást szenvednének.
A *Surround* oldalon térhatásúvá lehet alakítani az eredeti sztereó jelet oly módon, hogy hátsó információval bővíti az eredeti jelet, Dolby Surround formátumban (igaz, ezt így nem említi a dokumentáció, de a leírásból és a gyakorlatból ez következik). A Surround beállítás a teljes projektre, annak minden számára érvényes.
Elmaradhatatlan egy hangszerkesztő programból a grafikus szintszabályzó (Equalizer). Ennek előre elkészített beállítása van, ám jó néhány sajátot is lehet készíteni. Ezzel a felvétel minőségén nem sokat lehet módosítani, inkább azoknak hasznos, akik már megszoktak egy fajta hangszínt, és szeretik abban hallgatni kedvenc zeneszámaikat.
Csak menüből érhető el a Normalize szolgáltatás, amely a lehetséges legnagyobb hangerőre állítja a számokat anélkül, hogy a csúcsrészek torzulást szenvednének. Lehet külön-külön normalizálni, a Metanormalize pedig az összes számot egy átlagos hangosági szintre hozza, hogy lejátszás során ne kelljen számonként állítani a hangerőt.

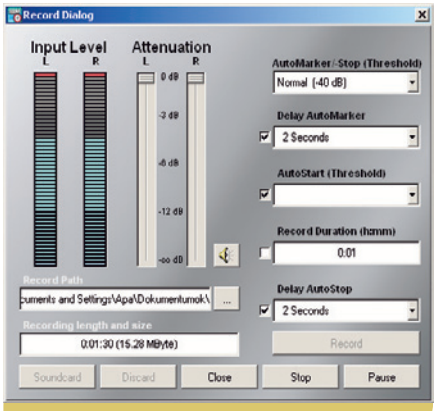

A felvétel egy része automatizálható

A VÉGEREDMÉNY MENTÉSE
Ha az összes számmal végeztünk, jöhet a végeredmény elmentése. A legegyszerűbb megoldás audio-CD írása közvetlenül a Cleanből, de még ez előtt érdemes megnyomni a *Process* gombot, amellyel a beállításokat véglegesítjük. A lemezre felkerülhetnek a zeneszámok adatai CD-Text formátumban. Lehet adat-CD-t is írni, ekkor WAV file-okként kerülnek a lemezre a számok.
Ha inkább MP3-at szeretnénk, lehet közvetlenül ebbe a formátumba is tömöríteni, de ahhoz be kell szerezni a Steinbergtől egy MP3 Update csomagot, hogy ne csak 20 másodperces számokat tudjunk készíteni. Célravezetőbb, ha WAV formátumba exportálunk.
A CD-khez borítót készíthetünk a LabelEditor programmal, amit az *Options → Labeleditor* menüpontból vagy külön is lehet indítani. A program a Clean számlistájába beírt információk alapján automatikusan elkészíti a CD-tok fedelébe és hátuljába rakható címkéket, sőt a lemezre ragasztható kör alakú címkét is. A kinézetet egyrészt előre elkészített mintákból lehet kiválasztani, másrészt szabadon lehet módosítani. A címkékre háttérképet, szövegbokszokat lehet illeszteni, például az előadó nevével és az album címével. Az elülső címke lehet egy- vagy kétlapos is. Kissebb hibáitól eltekintve könnyen és jól használható a Clean 4.0. Mindent egy helyen tartalmaz ahhoz, hogy kényelmesen tudjuk CD-re archiválni régi hanglemezeinket, kazettáinkat. A program ára bruttó 14 950 Ft, ami elviselhető, ha sok hanglemez archiválását segíti elő. Az USB bemenetet is tartalmazó Clean Plus csomag ára bruttó 35 000 Ft.

Videózás számítógéppel V.

DivX, XviD

Ha csak számítógépen szeretnénk filmet nézni, vagy van arra eszközünk, hogy a számítógép képét tévén jelenítsük meg, MPEG helyett célszerűbb a DivX valamely típusát használni tömörítéshez.

Nagy Zoltán

A DivX-nek számos előnye – és persze hátránya is – van. Előnyként könyvelhető el, hogy a megfelelő minőséghez szükséges file-méret kisebb, mint amit a hagyományos MPEG lehetővé tesz. A létrehozott AVI file könnyebben kezelhető, mint az MPEG. Hátránya, hogy elsősorban számítógépen játszható le, ma még igen kevés asztali lejátszó képes DivX-szel is dolgozni.

BOGOZZUNK CSOMÓT! Több lehetőség áll előttünk, ha DivX-et akarunk tömöríteni. Először is igénybe vehetjük a DivX kezdeti, 3.11-es verzióját, ami ma már nem mondható korszerűnek – hogy mást ne mondjak, alaphelyzetben nem használhatunk vele változó bitrátát (ezt a gondot azért egy trükkel kiküszöbölhetjük). Adott továbbá a DivX 4, a DivX 5, az XviD és az MPEG-4 kodek. Alaphelyzetben ezek mindegyike kombatibilis az MPEG-4 szabvánnyal, bár akadnak olyan beállítási lehetőségeik, amelyek megtörik ezt a kompatibilitást.

A tömörítés beállításakor a legnagyobb gondot az alkalmazandó bitráta megválasztása jelenti, hiszen ez határozza meg a kép minőségét. A cél az, hogy a file a rendelkezésre álló helyet (ami legtöbbször egy CD kapacitásának, vagyis 650-700 Mbyte-nak felel meg) lehetőleg maradéktalanul kihasználja.

Kezdetben mindenki rögzített bitrátát használt, mivel ezzel könnyebben számolhatjuk ki a megfelelő értéket, viszont komoly hátránya, hogy helyki-használása nem optimális. A gyors mozgást tartalmazó jelenetek nem kapnak elég sávszélességet, a nyugalmas jelenetek pedig feleslegesen pazarolják azt. A változó bitrátájú kódolás ezzel szemben igyekszik optimálisan elosztani a sávszélességet, ellenben nagyon nehéz kiszámítani az adott pillanatban használható bitrátát.

Az összetett feladathoz gordiuszi leleményesség kell, talán ezért is nevezték el Gordian Knotnak (gordiuszi csomó, a továbbiakban GKnot) azt a programcsomagot, amely igyekszik a tőle telhető legoptimálisabb tömörítést végrehajtani. Nem árulok el titkot: a program eredetileg DVD „archiválásához" készült, de szerencsére saját felvételeinket is végső formába önthetjük vele. Szokásunkhoz híven nem fecsérlünk szót törvénybe ütköző cselekedetekre, nézzük ehelyett, hogyan tudjuk saját felvételeink feldolgozásához hasznosítani a programot.

Először be kell szereznünk a szoftver legfrissebb verzióját, ami megtalálható CD-mellékletünkön is. A telepítőcsomag két részből áll, az első tartalmazza a szükséges programokat, a másik a szoftverek működéséhez szükséges kodekeket. A programok között legfontosabb maga a GKnot keretprogram, amely a többi futását vezérli. Megtalálható mellette a VirtualDubMod, a Nandub, az AviSynth, hogy csak a legfontosabbakat említsem, már csak azért is, mert a többi a DVD-rippeléshez szükséges. A kodekcsomagban többek között a DivX 3.11, a DivX 5, az XviD, az ffdshow és a Huffyuv kerül a gépre. A telepítés kissé furcsán zajlik, mivel a legtöbb programnak és kodeknek saját telepítője van, amelyeket a Gordian Knot egymás után indít el.

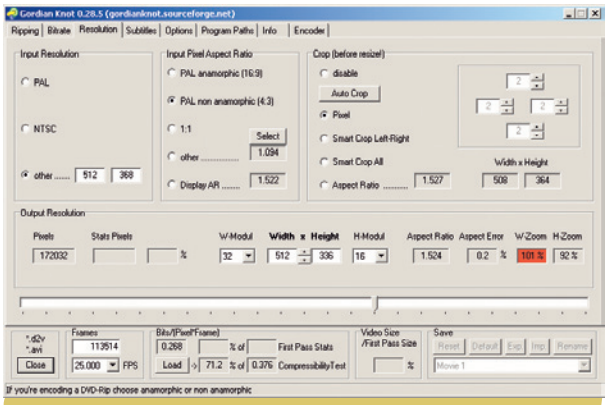

A képméret egy csúszkán állítható

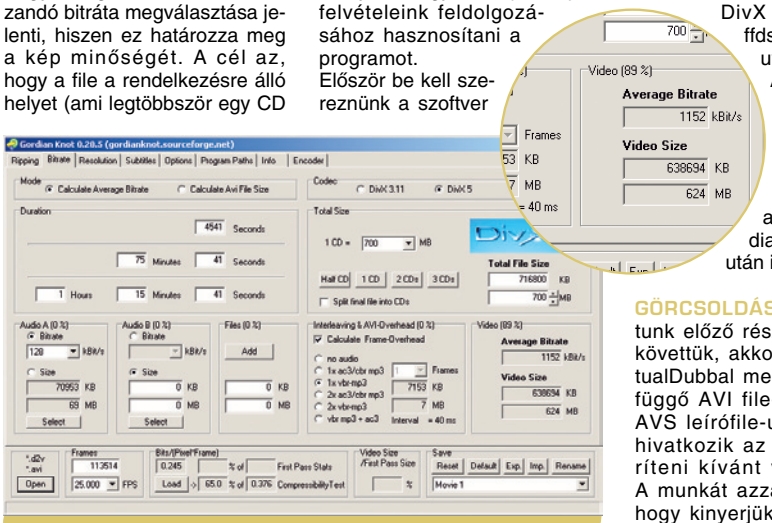

A bitráta beállítása nem ördöngösség

GÖRCSOLDÁS Ha a sorozatunk előző részeiben leírtakat követtük, akkor vagy egy VirtualDubbal megvágott, egybefüggő AVI file-unk, vagy egy AVS leírófile-unk van, amely hivatkozik az általunk tömöríteni kívánt videoanyagra. A munkát azzal kell kezdeni, hogy kinyerjük a videofile-ból a kísérőhangot. Ezt AVI-ból a legcélszerűbben úgy tudjuk megtenni, hogy a VirtualDubModdal WAV formában elmentjük a hangsávot. Ezt a GKnottal érkezett 1.5.1.1a verzióval másképpen kell végezni, mint ahogyan eddig megszoktuk. A *Streams → Stream list* beállítóablak sorolja fel az AVI file-ban található adatfolyamokat (általában mind az egy hangsávot), ahol kiválasztjuk a megfelelőt és a *Save WAV* gombra kattintva elmentjük. Arra ügyeljünk, hogy a WAV file mentése után már nem szabad módosítani a bemeneti videoanyag vágásán, különben nem fog illeszkedni a hang a képhez.

Következő lépésként indítsuk el a GKnotot. Nem kell megijedni, bár elsőre pilótafülkére emlékeztet a kezelőfelület, könnyen megtaláljuk azt a néhány nyomógombot, amire szükségünk lesz. Például a bal alsó sarokban lévő *Open*t, erre kattintva tudjuk megnyitni a feldolgozandó filmet. Régen csak a dvd2-avi által készített D2V file-t tudta kezelni a program, ma emellett lehet AVI-t és AVS-t is betölteni. Ha sikerült, egyből látható a videoanyag sebessége (frame rate), hossza, egy csomó más adat, amit egyből ki lehet számítani, és maga a film is megjelenik külön ablakban. Itt egyből nyomon követhető a méretezés, a körbevágás, az oldalak arányának módosítása. Innen kell elindítani magát a tö-

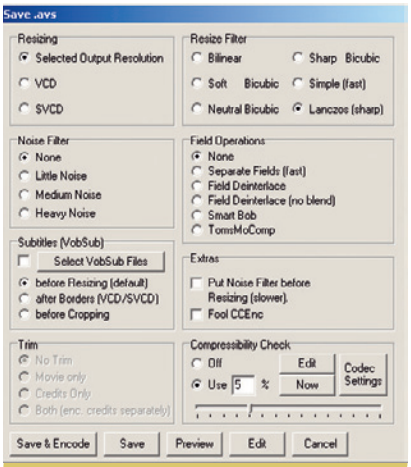

Kiválaszthatjuk az alkalmazandó szűrőket

mörítést is. Ha AVS-ből dolgozunk, ne lepődjünk meg, ha nem jelenik meg a kép. Ettől függetlenül a feldolgozás zajlik. Lépjünk át a *Resolution* oldalra, és állítsuk be a megfelelő paramétereket! Először meg kell határozni a kép oldalainak arányát, ez a legtöbb esetben 4:3. Fontos még a felesleges szélek levágása, mivel az egy-két képpont szélességű fekete keret csúnyán leronthatja a tömörítés minőségét. Legcélszerűbb az *Auto-crop* műveletet használni – több kockát is megvizsgál a filmből, és azoknak megfelelően állítja be a körbevágást. Ha ezután a *Smart Crop All* beállítást választjuk, biztosak lehetünk benne, hogy megmarad a hozzávetőleges képarányunk.
A lejjebb látható hosszú csúszkán állíthatjuk be a végső felbontást – szintén a képarány megtartása mellett, ezenfelül úgy, hogy a függőleges és vízszintes értékek 16-tal vagy 32-vel legyenek oszthatók. Erre azért kell ügyelni, mert egyes videokártyák háklisak azokra a felbontásokra, amelyek nem ilyenek. Ezért előfordul, hogy az eredeti képaránnyhoz képest kissé torzul a végeredmény, de ez általában nem érzékelhető.
Most lépjünk a *Bitrate* oldalra, és állítsuk be, melyik kodeket szeretnénk használni, és mekkora legyen a végeredmény. A feladatot jócskán megkönnyíti, hogy tetszés szerinti CD-mérettel és számmal, Kbyte-ban vagy Mbyte-ban megadott mérettel egyaránt dolgozhatunk (például ha egy sorozat részeit egyformán 100 Mbyte-osra szeretnénk készíteni, azt itt könnyen megtehetjük). A pontosabb számolás érdekében megadhatjuk a hangsáv(ok) méretét akár hozzávetőlegesen, akár pontosan (betöltve a már betömörített file-t), de igazából nem szükséges, mert a GKnot először a hangot dolgozza fel, és a konkrét hangfile méretének ismeretében újraszámolja az elérhető bitrátát. Azt azonban mindenképpen meg kell adni, hogy milyen típusú (lesz) a hangsáv (a tömörített hang AVI file-ba fűzése több helyet igényel, mintha ugyanekkora file-méretű, de RAW formátumú file-t fűzünk be).

A betekintőablak a beállított mérethez igazodik

Bár a kereskedelmi csatornáknak szokása, hogy a stáblistát teljesen levágják a filmek végéről, előfordulhat, hogy megvan a teljes lista. Jóérzésű filmgyűjtő már csak az alkotók iránti tiszteletből is meghagyja, viszont felesleges teljes sávszélességgel bekódolni. Ezért kijelölhetjük a stáblista kezdetét a *Set Credits Start* nyomógombbal. A listát a GKnot külön fogja kódolni, kötött, alacsony bitrátával.
A már említett videomegjelenítő ablak alján találjuk a *Save & Encode* nyomógombot. Ezzel indíthatjuk a tényleges munkát, de egy csomó beállítanivaló is akad itt. A *Resizing* csoportban a *Selected Output Resolution* opciót kell kiválasztani, a *Resize Filter* szekcióban pedig az átméretezéshez használt algoritmust választhatjuk ki. Érdemes a Lanczost kipróbálni, ami éles, jó minőségű képet ad. Ha takarékoskodni kell a bitrátával, segíthet a Soft Bicubic, amely

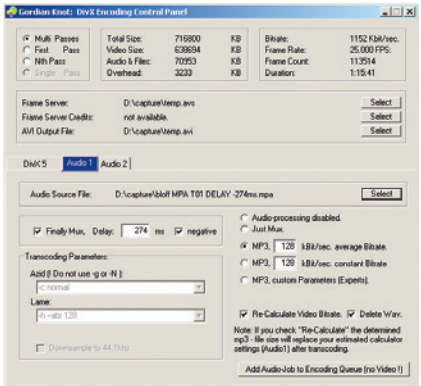

Gondoskodjunk a hangsávról is!

lágy, némileg könnyebben tömöríthető képet ad. Ha a minőség helyett a sebesség kerül előtérbe, a Bilinear lehet jó választás, mivel ez a leggyorsabb algoritmus. Ha némileg zajos a felvétel – ami előfordulhat, ha tévéműsort rögzítettünk –, próbálkozhatunk a *Noise Filter* szekcióban megadott zajszűréssel.
Érdemes szót ejteni a Field Operations csoportról, ahol a Deinterlace szolgáltatást lehet beállítani. Ha a forrás váltott soros (vagyis előfordul a gyorsan mozgó képrészeken vagy jelenetváltásnál fésűsödés), ajánlatos ezt megszüntetni. Jó eredményt érhetünk el a *Field Deinterlace* opcióval.
Még mielőtt megnyomnánk itt is a *Save & Encode* gombot, érdemes használni a tömöríthetőségi tesztet (Compressibility Check). Ez a szolgáltatás az eredeti anyagból készít néhány perces mintát a választott beállításokkal, majd ezen végigfuttat egy ellenőrző tömörítést, miközben statisztikát készít. A futtatás eredménye a GKnot ablakának alsó részén jelenik meg – akkor lehetünk elégedettek, ha legalább 50-60%-ot ér el az anyag, ekkor bízhatunk a jó minőségben. Ha ennél kisebb, át kell gondolni, mit érdemes módosítani. Csökkenthetjük a képméretet, megadhatunk egy helyett két CD-t célként, de hatásos lehet lágyító szűrő alkalmazása is.
Ha úgy látjuk, hogy a tömöríthetőségi teszt rendben van, folytathatjuk a munkát a tényleges feldolgozással. Ha beállítottuk a stáblista kezdetét, figyeljünk arra, hogy a *Trim* csoportban a *Both* opciót válasszuk. A *Save & Encode* gombot megnyomva nevet kell adni a gyereknek, vagyis a filenak. A file teljes elérési útvonalában ne forduljon elő ékezetes karakter, mert azt nem tolerálja a rendszer.
Hátravan még a hangsáv beállítása. Ehhez a különálló MPA vagy WAV file helyét „meg kell mutatni" a programnak. Ha MP3-ba szeretnénk kódolni, célszerű az alapbeállítás szerinti 128 Kbit/s átlagos bitrátát választani. Érdemes még kipipálni a *Re-Calculate Video Bitrate* opciót, hogy a program a kész hangfile méretének ismeretében újraszámolja az elérhető bitrátát. Ha elkészült a hangsáv, válasszuk a *Just Mux*. opciót.
Más dolgunk már nincs, csak a kodek oldalán megnyomni az *Add Job to Encoding Queue* gombot, hátradőlni, és hagyni, hogy a gép – néhány óra alatt – elvégezze a dolgát. PCM

>infó

- A Gordian Knot megtalálható CD-nken, a **\GKNOT** mappában.
- **http://gordianknot.sourceforge.net**
- **www.doom9.org**

PowerColor All-In-Wonder Radeon 9700

Videós mindenes

Már sok szót ejtettünk a számítógépes videózás szoftvereszközeiről, ezzel szemben nem sok szó esett a használható hardverekről. Most egy olyan kártyát szeretnénk bemutatni, amellyel a számítógép komoly vetélytársa lesz a videomagnónak.

Nagy Zoltán

Mint ismeretes, az Ati letett a videokártyák gyártásáról, ráhagyta ezt partnereire, és csak a lapkát, no meg a dizájnt szállítja hozzá. Eszerint készült a PowerColor kártyája, az All-In-Wonder Radeon 9700 is. Az elnevezés sugallja, hogy a kártyán szinte minden megtalálható, amit egy videós kívánhat. A videochipről nem sok szót kell ejteni, valószínűleg mindenki ismeri a Radeont, amely rendkívül népszerű a játékosok körében is, hiszen igen kellemes 3D-s teljesítményt nyújt. De az alábbiakban nem a kártya 3D-s erejét ecseteljük, inkább egyéb képességeivel foglalkozunk.

A kártya, a csatlakozók és a távirányító

CSATLAKOZÓK KAVALKÁDJA

A Radeon lapka alapszolgáltatása a kétmonitoros üzemmód, a kártyán lévő második csatlakozó tévékimenet, amely S-Video, illetve kompozit videó formában materializálódik. A kombinált kimenetre különleges kábelt kell csatlakoztatni, ezen van a kétféle videokimenet, egy vonalkimenet – amelyet a hangkártya vonalbemenetére kell kötni (ha PC-n is szeretnénk hallani a hangot) –, valamint egy S/PDIF digitális hangkimenet, amelyen keresztül a lejátszott DVD AC3-as hangja eljuthat egy dekóderbe. Ebből máris látszik, hogy a kártya támogatja a DVD-lejátszást, és ehhez megfelelő szoftverrel is ellátták.

Bemenetként egy antennacsatlakozó és egy kombinált aljzat szolgál. Utóbbihoz egy vastag kábel csatlakoztatható, amelynek másik végén egy doboz van, S-Video, kompozit videó, valamint sztereó hangcsatlakozóval.

Az elsődleges monitorcsatlakozó DVI típusú – közvetlenül is meghajthatjuk az erre felkészített LCD képernyőt. Hagyományos katódsugárcsöves monitort átalakítóval csatlakoztathatunk. Az igazat megvallva hosszabb távon nem tartom megbízhatónak az analóg csatlakozást, hiszen a konverter és a monitorkábel együtt jelentékeny tömeget és csavaróerőt képvisel, bár az is igaz: a tesztelés alatt stabilan állt a kártyában a kábel, és nem találtam deformálódást a csatlakozón.

SZOFTVEREK, RÁDIÓS TÁVIRÁNYÍTÓ

A kártyát az Ati Catalyst szoftvercsomagja hajtja meg. Ez magában foglalja a képernyő meghajtóprogramját, a WDM videorögzítő drivert, valamint az Ati Control Panelt, amellyel a kártya összes szolgáltatását vezérelhetjük. Többek között az Ati Control Panelen kapcsolhatjuk be a második monitorcsatlakozót, ami jelen esetben – mint már említettük – egy videokimenet, tehát tévét, esetleg videót csatlakoztathatunk rá. Előfordul, hogy a kártya nem ismeri fel a rá kapcsolt tévét, de szerencsére „erőltethetjük” a felismerést. A tévé lehet az elsődleges megjelenítő másolata, de célszerűbb, ha annak kiegészítéseként használjuk. Ekkor például nyugodtan megtehetjük, hogy a videolejátszó program képét a tévére helyezzük át, miközben a PC monitorán nyugodtan nézhetünk mást.

Külön csomagban, a Multimedia Centerben kapott helyet egy DVD-, egy VCD- és egy CD-lejátszó program, egy könyvtárprogram a multimédia file-ok nyilvántartására, valamint a – számunkra igen érdekes – TV-program. A Multimedia Center egy csíkban testesül meg a képernyő szélén – ha útban van, a *Start* menüből is indíthatjuk a programot. Kényelmesebb azonban a távirányító használata.

A kártyához távirányító is jár, de nem akármilyen infrás, hanem rádiós, így nem kell azzal bajlódni, hogy látható helyet találjunk USB-re csatlakozó vevőjének. Az irányító nagydarab, 4 vékony ceruzaelem (AAA típusú) kell az energiaellátáshoz. Az Ati saját programjai (TV, DVD, VCD, CD, Library) egy gombnyomással elérhetők vele, ezenkívül van megszokott számbillentyűzete, hangerőszabályzója, csatornaváltója, videovezérlő egysége (start, stop, gyorskeresés stb.), illetve programozható gombjai, melyekkel indíthatjuk és vezérelhetjük a Winampot vagy más programokat. Egér helyett is használhatjuk, nyolc-

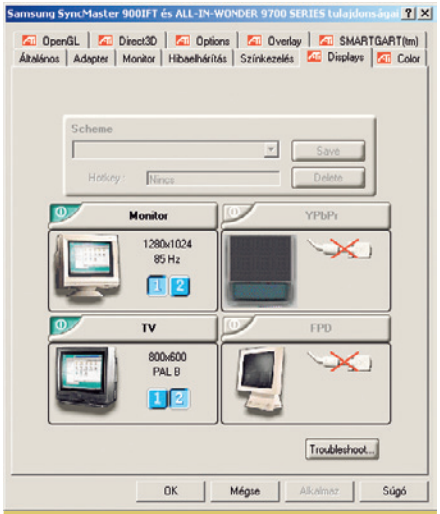

A kimeneti eszközök beállítása

>infó

- **Case**
  ☎ 450-2930
- **www.case.hu**
- **www.cptech.com.tw/powercolor/web/index.asp**

irányú kurzorvezérlővel mozgathatjuk az egérmutatót, és akad két egérgomb is mellé.

BEÁLLÍTÁSOK A TV-PROGRAMMAL Az TV-program külsőleg és sajnos szolgáltatásait tekintve is már évek óta ugyanaz, mint amit a régebbi Ati kártyáknál megszokhattunk. A tévécsatornák behangolása automatikusan történik, ha nem Hungaryt, hanem mondjuk Germanyt adunk meg országként, arra is van esélyünk, hogy az összes csatornát megtalálja. Amit nagyon hiányolok belőle, az a behangolt csatornák átrendezhetősége, így csak abban a sorrendben lapozhatunk, ahogy a kábelszolgáltató kegyeskedett azokat berakni. Szintén hiányosság, hogy nem érhetjük el közvetlenül az egyes adókat – vagy végig kell lapoznunk őket, vagy fejből kell tudnunk a csatornaszámot, vagy használnunk kell a szörf szolgáltatást, amely gyorsan végigpörgeti a csatornákat, és 4x4-es elrendezésben megmutatja, melyiken mit játszanak.
A képméretet szabadon módosíthatjuk, és beállítható háttérnek is a tévé. Sőt, ha a tévézés mellett mondjuk böngészünk a neten, a képernyő ablaknyi részét, vagy akár teljes felületét áttetszővé tehetjük. Az átlátszóság úgy lett beállítva, hogy a tévé képe ne nyomja el a munkaasztal tartalmát.
Szintén a program hiányossága, hogy a beállított csatornákat nem lehet finomhangolni. Főleg vidéki kábelszolgáltatókhoz nem érdemes kvarckristályt állítani, így gyakorta előfordul, hogy pontosítani kell a hangolást. Igaz, a kártyában van AFC (Automatic Frequency Control – automatikus frekvenciaszabályozás), de az nem mindenható.
Ami viszont nagyon kellemes: az időeltolásos tévénézés. Ha átkapcsolunk erre az üzemmódra, úgy nézhetjük tovább a műsort, hogy közben akár szüneteltethetjük is, vagy visszatekerhetünk, és újra megnézhetünk egy részt, miközben a program folyamatosan veszi tovább a műsort. Ezt nem teszi a végtelenségig, be kell állítani, hány percen át rakja pufferbe az anyagot. A kép minősége a kiválasztott profil minőségétől is függ.

FELVÉTEL A videomagnókhoz hasonlóan a TV-programban is van egygombos felvételi mód, erre kattintva a rendszer rögvest megkezdi a felvételt, és a beállításától függően például 2 óra után megáll. Programozott felvételt is készíthetünk, csak kissé körülményesen, ugyanis a Multimedia Centerhez tartozik egy központi időzítőprogram, amellyel az összes műveletet, így a DVD-, vagy CD-lejátszást, a tévéprogram indítását, vagy felvétel készítését is programozhatjuk. Ennek megfelelően végig kell mennünk egy soklépéses varázslón, amelyben például az időzítésnél alaphelyzetben naponta egy időpontot állíthatunk be – vagyis inkább az ébresztőóra szerepkört részesíti előnyben.
A felvételi formátumot három előre beállított profilból választhatjuk, de a három profil tartalma szabadon állítható, így például a file-ok típusa nemcsak alapbeállítás szerinti MPEG, hanem AVI is lehet. Viszont tény, hogy az Ati az MPEG-et részesíti előnyben, és nem véletlenül. Nagyon jó minőségű MPEG-tömörítő motorja van, amelyet ráadásul szabadon hangolhatunk, így megadható CBR vagy VBR mód, tetszés szerinti bitrátával. Ha jól választjuk meg a kimeneti bitrátát, a végeredményből azonnal VCD-t, SVCD-t vagy DVD-t készíthetünk. A felvételt egy file-ba, vagy megadott méretre bontva (mondjuk több CD-re vagy DVD-re tagolva) készíthetjük, a file-ok illesztése tökéletes.
Felvétel közben a program folyamatosan kijelzi, hogy a rendelkezésre álló lemezterület az adott beállítások mellett mennyi játékidőre elég – sőt ezt az információt már a felvételi profil kiválasztásakor láthatjuk, jó támpontot jelent.
A további feldolgozásra szánt felvételeket nyugodtan készíthetjük teljes felbontással (720x576 képpont), egy Pentium 4 vagy hasonló teljesítményű AMD processzorral futó gépnek nem okoz problémát az MPEG-tömörítés. Ha csak egyszer szeretnénk megnézni azt a filmet vagy sorozatot, amit elmulasztottunk, kisebb felbontást is választhatunk, mondjuk 352x288 képpontosat. Még mindig egy videomagnó felbontásához közelítünk, és jóval kisebb a helyigény.
A kép minőségét javíthatjuk, a zajt csökkenthetjük a VideoSoap szűrő alkalmazásával, hatása még felvétel előtt érvényesül. A VideoSoap beállításait minden rögzítési profilhoz külön határozhatjuk meg.
Ha nem a beépített programot szeretnénk használni tévézésre vagy videó rögzítésére, választhatunk mást. A szabványos WDM meghajtóprogramot gyakorlatilag minden tévé-, vagy rögzítőprogrammal kezelhetjük. Amelyiknél nincs megoldva a hangolás, gondot jelent, hogy a nézni vagy felvenni kívánt műsor csatornaszámát, illetve frekvenciáját fejből kell tudni. Viszont külső program használatakor sincs gond a sztereó adás felismerésével. Ezt azért kell kiemelni, mert számos olyan kártyával találkozhatunk, amely saját programjával jól működik, de más programmal használva egyszerűen nem érzékeli a sztereó adást, és kézzel sem válthatjuk sztereó módba.

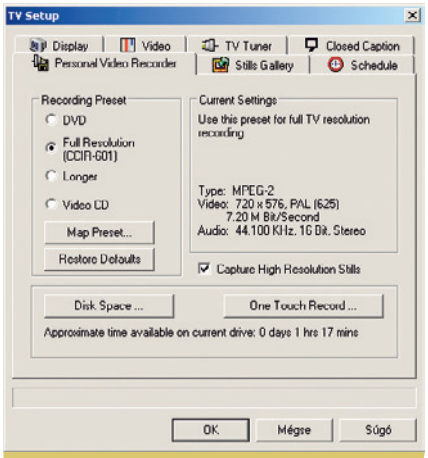

A felvételi mód beállítása

MIT NÉZZÜNK? Nemcsak tévét nézhetünk a kártyával, hanem például DVD-t vagy VCD-t is. Az e célra készített Ati programok egyetlen hasznos tulajdonsága, hogy a távvezérlővel fotelből is irányíthatjuk őket. Szerencsére a kártyához mellékelnek egy InterVideo WinDVD 4 DVD-lejátszó programot is. Az eszköz saját programja mellett ez is használja a videokimenet mellett lévő digitális hangkimenetet. Más program erre nem képes, mivel a csatlakozó igazából nem jelenik meg eszközként az operációs rendszerben, így nem is érhető el (kivéve talán Linuxszal, de ezt nem volt módom kipróbálni).
Ha kiegészítjük a mellékelt programokat azokkal, amelyeket már ismerünk és szívesen használunk, igen jó rendszer áll össze. A PowerColor All-In-Wonder Radeon 9700 egy S-VHS videomagnó képességeivel ruházza fel a számítógépet, emellett játékra is kiválóan alkalmas, ennek tudatában valamivel elviselhetőbb a bruttó 123 625 Ft-os ára.

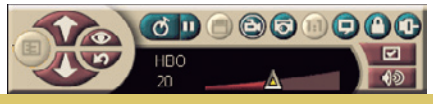

Válogassunk bátran a csatornákból

DV, digitális videó, FireWire...

Tüzes videók

Ami digitális, az jobb! Az intelligens molekulák ideje lejárt, csak az adható el, ami digitális, vagy legalább annak tűnik. Például egyes porszívók. Eme arcpirító reklámblöff ellenére van, ami tényleg digitális, és ebben a formában jobb analóg testvéreinél. Mondjuk a digitális videokamerák.

Bata László

Persze, az a kifejezés, hogy „digitális videokamera", általánosítás. Az áruházi katalógusokban szinte minden esetben DV camcorderek szerepelnek, mi is ezt a technológiát járjuk most körbe.

SZÍNRE LÉP A DV A DV (Digital Video) technológiát a Sony fejlesztette ki a kilencvenes évek második felében. A cél az akkori csúcsminőségű analóg videorögzítést – Sony Betacam SP – minőségben megközelítő, ám olcsóbb digitális módszer bevezetése volt. Bár nem ahelyett szánták, lassan felváltja az analóg Beta technikát a profi világban.
A digitális rögzítés fő sajátossága, hogy a digitálissá konvertált analóg jel – esetünkben a videó – már adatként kezelhető. A DV adatfolyam másoláskor nem veszít minőségéből, minden egyes másolat azonos az eredeti felvétellel. A közismert analóg technika, a VHS videó minden egyes másolás után szemmel láthatólag romlik. Ha a hangtechnikából vesszük a hasonlatot, akkor a VHS kazetta a kompakt hangkazetta videós megfelelője, a DV az audio-CD videós testvére.
Az adatként kezelt videóval szinte bármi megtehető, magától adódik hogy számítógépes környezetbe egyszerűen áttölthető, ott könnyedén felhasználható, manipulálható. Ma a tévéstúdiók egyre nagyobb része áll át DV-alapú szerkesztőrendszerre.
Sok, számítógéppel nem rendelkező videós is használ DV kamerát. Számukra a minőség a legfontosabb vételi szempont. A rögzített DV képmérete azonos a DVD-kével (720x588-as PAL, illetve 720x480-as NTSC felbontás). A valós – nem interpolált – felbontás kisebb, PAL rendszer esetében legalább 480 sor, jobb esetben az 500-at is meghaladja, kamerától függően. Összehasonlításképpen a VHS átlagos felbontása 240, az S-VHS-é 380 sor.
A DVD-hez hasonlóan a DV is veszteségesen tömörített formátum, azaz előző audio-CD-s hasonlatunk kissé sántít, inkább a videózás MP3-járól kellene beszélnünk.
A DV kvantálása PAL szabványban 4:2:0, NTSC-ben 4:1:1 YCbCr (tehát nem RGB, hanem komponens) színtérben dolgozik. A tömörítés aránya 5:1, adatsebessége 25 Mbit/s. Összehasonlításul a DVD 4-8, maximum 9,8 Mbit/s-os MPEG-2. Minőségben az MJPEG 3:1 tömörítéséhez hasonlítható. A rendszerrel elérhető elméleti jel/zaj viszony nagyjából 52-60 dB. Összehasonlításul a VHS megközelítőleg 38-42 dB, a Betacam SP pedig 48-51 dB. A tömörítés képkockánként történik, azaz nincs az MPEG-ben megszokott egymásra utaltság (interframe tömörítés) a képek között. A tömörítés így – bár veszteséges – nagyon jó minőségű és könnyen feldolgozható, vágható.
A DV hangrögzítése szintén digitális, de tömörítetlen. Itt két lehetséges választás van: 48 kHz-es 16 bites sztereó vagy 32 kHz-es 12 bites négycsatornás mód. Utóbbi elsősorban stúdiómunkákra – például szinkronsávok – való.
A DV jelfolyamban egy harmadik „sáv" is található, ez a time code. A time code megadja minden egyes rögzített képkocka sorszámát a rögzítés kezdetéhez képest. Az egy szalagon található felvételek így jól elkülöníthetők egymástól elektronikusan, ránézés nélkül is.

ILINK, KAPCSOLAT A KÜLVILÁGGAL A DV eszközök egymással való összekötésére a Sony a FireWire, más néven IEEE-1394 nevű adatátviteli protokollt választotta. A kommunikáció az IEEE-1394 szabványban megengedett

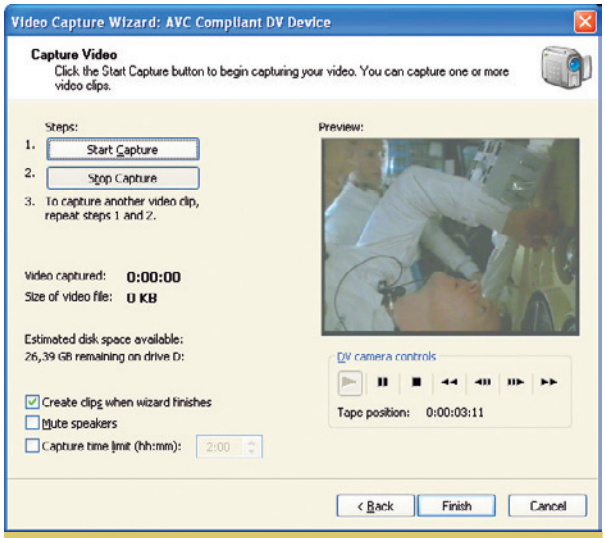

DV videó rögzítése a Windows Movie Maker 2-ben. Jobbra a DV adatfolyam előnézeti képe, alatta az eszközt távvezérlő gombsor, illetve az aktuális DV time code

AZ IEEE-1394 SZABVÁNY

Az IEEE-1394 szabvány egy gyors soros kommunikációs buszt valósít meg, hasonlóan az USB buszokhoz. A buszra sorba kötött, legfeljebb 63 darab egység 100, 200 vagy 400 Mbit/s sebességgel forgalmazhat a busz végén található vezérlővel. Az egységek menet közben fel- és lecsatlakoztathatók, a három lehetséges sebesség közül bármelyiket használhatják a többiektől függetlenül.
A vezérlő áramkör közvetlenül 16 egységet tud kezelni, ezeknek a szabványban megadott maximális áramellátását is biztosítania kell. A hatpólusú, tápáramot is szállító, maximum 4,5 méter hosszú kábeleket és csatlakozókat szintén pontosan meghatározza a szabvány, ezek mással fel nem cserélhetők. Az első 16 egységen túl saját energiaellátással rendelkező IEEE-1394-es hubon keresztül, vagy hubként is működő eszközökkel bővíthető a rendszer.
Az IEEE-1394 protokollt természetesen a nagy adatátviteli sávszélességet megkövetelő kommunikációs eszközök, tárolóeszközök (merevlemezek és optikai tárolók), nagy felbontású gyors szkenerek és DV eszközök használják leggyakrabban.
A számítógépes vezérlőkártyák is lehetnek szabványban meghatározottak. Az IEEE-1394 OHCI (Open Host Controller Interface) előírásnak megfelelő PCI vezérlőket a Windows 2000/XP és 2003, illetve az újabb MacOS-ek azonnal felismerik, és használatba veszik külső meghajtóprogram telepítése nélkül is.

DV camcorderek – válasszunk lehetőségeink szerint!

legalacsonyabb, 100 Mbit/s sebességgel történik. Azaz bőven elég az ennek alig több mint negyedét felhasználó DV adatfolyam biztonságos továbbításához.
Fizikailag ez vagy a hatpólusú IEEE-1394 kábelen, vagy a Sony által bevezetett négypólusú iLink kábelen keresztül történhet. A két, gyufafej nagyságú iLink csatlakozó jobban elfér a camcordereken, mint az ormótlan IEEE-1394-es dugó. Mivel a camcorderek nem igénylik a IEEE-1394-es kábelen keresztüli tápellátást, ezért elég számukra a tápvezetékektől megfosztott 2x2 pólusú adatvonal. A kétfajta csatlakozó egyszerűen összeköthető.

KAMERÁK A kamerák, bár a tömörítésben azonosak, a rögzítés módjában eltérhetnek. A két fő rögzítési módszer a DV és a DVCAM.
A két esetben a szalagra rögzítésben van a különbség. A DV csíkszélessége 10 mikron, a DVCAM-é 15. Ez utóbbinál a hang „locked", azaz kötött, minden egyes videomintához azonos mennyiségű hangminta van kötve. A DV-nél nincs ilyen kötés, ezért bizonyos esetekben hangcsúszás léphet fel, főleg számítógépre íráskor vagy analóg/DV átalakításkor.
Különbség van még a használt kazetta formátumában is; a DV, MiniDV vagy Digital8 (Hi-8) kazetták fizikai mérete és a rájuk vehető videók hossza eltérő, a használt adatformátum azonban nem.
A kamerák analóg módon is kommunikálnak a külvilággal, ezt S/kompozit video ki- és bemeneteken teszik. Ha szerencsénk van, a kamera analóg bemenete és digitális kimenete közvetlenül összekapcsolható, a DV-kamera ekkor kiváló minőségű videodigitalizálóként és konverterként működhet.
A számunkra fontos digitális kommunikációban jelentős eltérések lehetnek, ezt kamera vásárlásakor figyelembe kell venni. Itt elsősorban arról van szó, hogy használhatjuk-e a kamerát konverterként, avagy digitális videomagnónak. Utóbbi egyébként ellenjavallt, a kazettamechanikák ritkán bírják ki egy asztali videó napi terhelését, de néha azért jól jöhet.
Sok, külsőleg azonosan kinéző kamera látszólag csak a típusszámban és az árcédulában tér el egymástól. Ekkor az olcsóbbtól a drágább felé haladva az alábbi használati különbségek lehetnek.
– A kamerán analóg és DV kimenet van, a kamera külső jelforrásból nem rögzít semmit.
– Van DV bemenet is, de továbbra sincs analóg bemenet. Ekkor már digitális videóként használható a kamera, mondjuk vissza tudjuk rá tölteni a számítógépen szerkesztett filmet.
– Van analóg és DV ki- és bemenet, ekkor AD/DA konverterként és analóg videóként is működik kamkorderünk.
Fontos szempont még a kamera kazettás egységének távvezérelhetősége is. Hasznos, ha nem kell kézzel nyomogatnunk a szalagcsévélés, leállítás, indítás és felvétel gombokat, hanem ezt mondjuk a DV videót vágó számítógépes alkalmazásból tehetjük meg. Sajnos itt előfordulhatnak kompatibilitási problémák, vagyis a kamera nem érti a számítógéptől kapott parancsokat, ekkor a kamera kezelőszerveit kell használni.

SZÁMÍTÓGÉPES FELHASZNÁLÁS A modernebb videovágó alkalmazások azonnal kezelni tudják a IEEE-1394-es buszon lógó DV camcordert vagy más DV eszközt. Noha sokan videodigitalizáló eszköznek mondják a IEEE-1394 kártyát, digitalizálásra és áttömörítésre nincs szükség, csak a már kész, kiváló minőségű videó másolására. Windows alatt DV-tömörítésű AVI-ba, MacOS alatt a .MOV vagy .DV file-ba tölthető át a film.
Ezek után nem csoda, hogy a DV kiváló minőségének és könnyű számítógépes kezelésének köszönhetően ma a vágószoftverek legfontosabb bemeneti formátuma. A DV formátum hasznos, jó, és nemcsak profiknak!

ELNEVEZÉSEK

Gyakran előfordul, hogy ugyanarra a buszrendszerre vegyesen használják az IEEE-1394, a FireWire vagy az iLink elnevezést. Ezekből a FireWire tekinthető eredetinek, hiszen a buszrendszer az Apple fejlesztőinek a találmánya, még 1986-ból. A FireWire specifikációja 1995-ben került bejegyzésre az IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers – Villamos- és Elektronikai Mérnökök Intézete) 1394-es számú szabványaként. Mivel a FireWire az Apple bejegyzett védjegye, vagyis csak Apple gyártmányú eszközökre használható, ezért ettől fogva IEEE-1394-ként (vagy röviden 1394-ként) hivatkoztak rá (már aki tiszteletben tartotta az Apple védjegyét). A Sony kényelmesebb nevet szeretett volna a szabvány száma helyett, így az iLink nevet jegyezte be az IEEE-1394-kompatibilis eszközeire. Ráadásul az iLink csatlakozó szigorúan négypólusú, tápvezetékek nélkül. Ma már a köztudatban összekeveredtek az elnevezések, de ha következetesek akarunk lenni, akkor maradunk az eredeti felállásnál, vagyis PC esetében IEEE-1394-nek (1394-nek), Apple eszköz esetében FireWire-nek, Sony kamerák és kiegészítők esetében pedig iLinknek nevezzük ugyanazt a buszt.

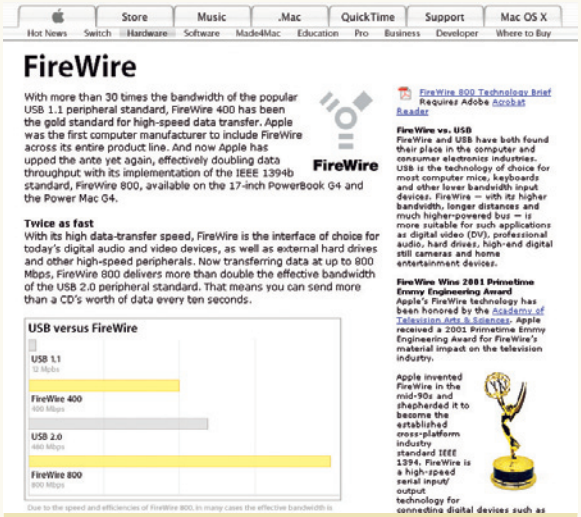

Az Apple már a 800 megabites FireWire-t használja

Canopus ACEDVio

Egy kártya mind felett

„One card for all Video Editors", azaz egy kártya minden videoszerkesztőnek – áll a Canopus ACEDVio videodigitalizáló és videovágó kártyájának a dobozán. Lassan nyolc éve viaskodom a PC-s videodigitalizálással és feldolgozással, ezalatt egyvalamit biztosan megtanultam: a mindenhez értő marketingesek leginkább a videokészítésben ászok!

Bata László

Már legalább ötgenerációnyi tévévevő, digitalizáló és vágóeszköz költözött be hosszabb-rövidebb időre számítógépembe. Minden három „minden igényt kielégítő" vagy egyszerűen csak „intelligens" kártyából legalább kettő távozott oly szavak kíséretében, amiket itt nem idéznék. A fejlesztőmérnökök védelmében csak annyit, hogy gyakorlatilag minden esetben a gyors ütemben összelapátolt meghajtó- és kezelőszoftver avanzsálta zöldségreszelővé a gondosan megtervezett hardvert.

Szóval, itt egy újabb „for all" kártya. Ráadásul – tudom, hogy csak az én Tolkien-fertőzött elmém olvasatában – ez az Egy Kártya (One Card).

Honnét is került ide? A Canopus magyarországi képviseletétől. A Canopus a világ egyik vezető digitális videofeldolgozással foglalkozó cége. Ez így eléggé mókusvakításnak hangzik, hiszen boldog fogyasztói társadalmunkban naponta materializálódnak spontán „világhírű piacvezető cégek" a küszöb alatt. Olyanok, amelyekről előző héten még a kutya sem hallott, a barna bundás rágcsáló meg még úgy sem. A Canopust viszont sokan ismerik, leginkább hírből. Korábban többen hallhattak róla itthon is, főleg a borsos árú 3D-s grafikus kártyái kapcsán. Igaz, ezek a kártyák főleg nem a játékos kedvű felhasználók igényeinek, hanem elsősorban a videoszerkesztő alkalmazások 3D effektusainak hardvergyorsított kielégítésére készültek. Mióta Dél-Keletázsiában már a mangrove mocsarakban is 3D-kártya-összeszerelő üzemek települnek, a Canopus kiszállt erről a piacról, eltűnt az otthoni és irodai felhasználók látóteréből. Maradt a professzionális szegmensben, a tévéstúdiók világában.

A tévéadásba menő (broadcast) videónak illik teljes felbontásúnak lenni (720x576, PAL), nem agyontömörítve. Ha mindezt még gyakran akarjuk szerkeszteni is – például riportok –, akkor kiindulási forrásként az MPEG – néhány kivételtől, például a Sony IMX-től eltekintve – szóba sem jöhet, csak a DV szabványú anyagok (lásd a DV-ről szóló írásunkat, „Tüzes videók" címmel). A DV viszont falja a helyet; egyórányi felvétel majd' 13 gigabyte. Ha belegondolunk abba, hogy a korábbi Windowsok alatt létrehozható legnagyobb AVI file-méret eleinte 2, majd 4 Gbyte volt, valamint 2000 elején egy 20 Gbyteos merevlemez meglehetősen nagynak – és drágának – számított, megérthető, hogy a Canopus miért tartotta magát viszonylag távól attól a bohókodástól, amibe én és sok más PC-s videobuherátor is belekényszerült. A jelenleg szinte korlátlannak tűnő tárolóhely mellett sem lehet egy DV file-lal sok mindent kezdeni házilag, például nehéz odaadni a barátunknak, hogy nézze meg a nyaralásunkról készített filmet. A megoldás természetesen az MPEG-be – mondjuk DVD-re – átalakított végeredmény. Ehhez viszont nagy teljesítményű gép kell, és nem árt egy DVD-író sem. Nem csoda hát, hogy a Canopus most, ezen eszközök olcsón elérhetővé válásakor készül betörni az otthoni és irodai piacra.

Az ACEDVio kártya és a hozzávalók

Nos, akkor folytassuk a tiszteletkört! A Canopus japán cég, Japánban fejleszt, japán alkatrészekből építkezik, amiket japán munkások japán bérért állítanak össze termékké. Ha még nem esett volna le a tantusz: meglehetősen igényes és korántsem olcsó termékkel futottunk össze! Lássuk csak, mit is kapunk bruttó 148 750 forintért?

Szóval, kapunk egy kombinált IEEE-1394, analóg video- és audio-kimenetekkel és -bemenetekkel rendelkező kártyát. Egy-egy pár kompozit/S-video és RCA-Jack átalakítókábelt, egy iLink kábelt a digitális videokamera csatlakoztatására, egy meghajtószoftver-CD-t, a Sonic Foundry Vegas 4 videovágó programjának teljes és a Ulead DVD MovieFactory 2 programjának SE verzióját egy-egy másik CD-n. Nagyjából háromhavi minimálbérért egy majdnem komplett videostúdió! (Arra még külön kitérek, hogy mi is kell az otthoni álomstúdióhoz.)

Az importőr terve az, hogy szoftver nélküli változatot is forgalmaz, ez mintegy 37 ezer forinttal alacsonyabb árat jelenthet.

A KÁRTYA E PCI kártya alapja egy szabványos OHCI IEEE-1394-es csatoló. Ezt behelyezés után minden Windows 2000 és XP, illetve modernebb MacOS azonnal felismeri és birtokba veszi, külön meghajtóprogram telepítése nélkül is. Ennyi bőven elég ahhoz, hogy a digitális kamerát csatlakoztassuk, és akár kezdődhet is a munka. (Egy megfelelően fordított Linux kernelnek is fel kell ismernie, de mivel a Linux meglehetősen rosszul van még ellátva videofeldolgozó programokkal, ezért a Canopusnál nem vették a fáradságot, hogy a Linuxot is besorolják a használható platformok közé.)

A kártya hátsó felén van egy plusz tápcsatlakozó aljzat is, amit nem árt gyorsan betömni telepítéskor. Erről egy másik IEEE-1394-es kártya kapcsán valahol ezt írták: „...saját tápcsatlakozója van, és így stabilabb működést érhetünk el vele egy leterhelt PC-n." Na kérem, ez itt a dezinformáció! Először nem is akartam hinni a négy szememnek, mikor olvastam, törölgettem az első kettőt, mi-

>infó

- Canopus magyarországi képviselet ☎ 253-0038
- **www.canopus.hu**
- Sonic Foundry Vegas 4.0: **www.sonicfoundry.com/products/vegasfamily.asp**
- Ulead DVD MovieFactory 2: **www.ulead.com/dmf/runme.htm**
- Vegas 4-leírások CD-nken: **\cikkek\acedvio\vegas4*.pdf**

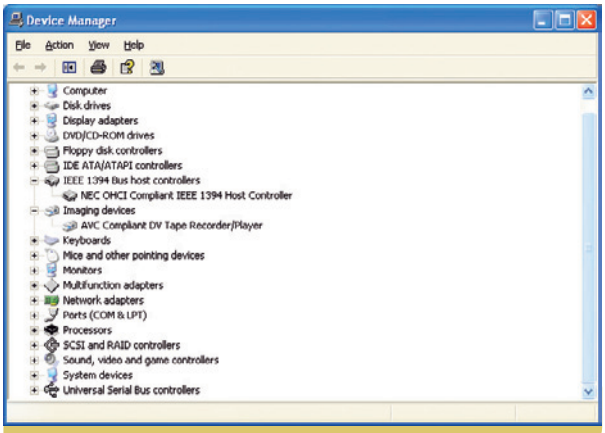

Az OHCI kártyát azonnal felismeri a Windows

közben a hátsókkal pislogtam, de csak nem akart megváltozni a szöveg. Az IEEE-1394-es kártyákon található plusz betáplálás nem a kártyák munkáját segíti, akkor van szükség rá, ha a kártyára csatlakozó külső eszköznek nincs saját energiaellátása, azt a számítógéptől igényli. Ha csak videót kívánunk vele szerkeszteni, és nem akarunk külső merevlemezt, szkennert vagy bármilyen szabványos, táp nélküli külső IEEE-1394-es eszközből egyszerre többet is ráaggatni ACEDVio kártyánkra, akkor biztosan nem kell combosabbra cserélni PC-nk tápegységét.

A négypólusú iLink kábel eleve nem tartalmaz tápvezetéket, ezért egy csatlakoztatott digitális videokamera sosem fogja kinyomni a biztosítékot gépünkben. Ez még csak egy tizenezer forintos IEEE-1394-es soros port lenne, de most jön a lényeg! A kártya lelke egy NEC D72893GD DV kodek chip. Kategóriájában az egyik legjobb, a profi kamerákba és stúdió-DV-eszközökbe is gyakran ezt építik. Ő teszi a kártyát videodigitalizáló és vágóeszközzé. Kiváló minőségben képes az analóg videót tömörített DV streammé alakítani, illetve viszont. A használt videovágó szoftvernek nem szükséges kétes minőségű szoftveres DV tömörítést és kibontást végeznie, a megvágott film hardvertámogatással írható vissza a digitális kamera kazettájára, vagy analóg eszközre – például VHS-magnóra – is.

A számítógép és a tévé képernyőjén nem ugyanúgy jelenik meg egy felvétel, aki gyakran néz DVD-t PC-n és tévén is, az tudja ezt. Megfelelő videovágó szoftver használatakor a szerkesztett előnézeti kép kiküldhető a kártya kimeneteire is, hogy videomonitoron (tévén) is látható legyen az eredmény. Profi munkához ez nélkülözhetetlen, így biztosan nem fog senkit sem meglepetés érni később.

Az analóg hang bemenetek és -kimenetek is a DV-kódolóhoz csatlakoznak, így rájuk is ugyanez vonatkozik. Fontos megjegyeznem, hogy ez egy nagyon lényeges pont. Az általam megismert korábbi videodigitalizáló eszközök nagy része azon bukott el, hogy a hang bevitelét vagy a hangkártyára bízták, vagy ha saját bemenetük volt, akkor is szoftveres megoldással próbálták azt összehozni a képpel. Ez az eljárás legtöbbször szinkronhibás felvételt eredményezett; a hang és a kép rendre elcsúszott egymástól. Családi videón ez még poén is lehet, de nagyon kínos, ha mondjuk egy hosszabb riport végén az interjúalanyt látjuk beszélni, miközben a riporter hangját halljuk. Az ilyen film élvezhetetlen, ha nem sikerül még egyszer jól megismételni a felvételt, jöhet a hosszú kínos matatás a hangszerkesztő programban a hangsáv méretre mángorlásakor.

Röviden: a DV chip csodát tesz! Digitalizál és visszaalakít analóg jellé, hardveresen tömörít, szinte nem is kell hozzá processzorteljesítmény – igaz, ez a betöltött videó szerkesztéséhez igencsak jól jön. Nem kell hozzá meghajtóprogram, egy modernebb operációs rendszer és a DV-videóra felkészített alkalmazások azonnal felismerik és használni tudják, akár a beépített Windows Movie Maker is. TWAIN eszközként is megjelenik; bármely ilyet kezelő grafikai program „szkennelni" tud róla állóképeket.

Megszűnik a videodigitalizáláskor megszokott sok nyűg, a kamera vagy VHS videomagnó azonnal, a szokásos beállítási feketemágia nélkül látszik a megfelelő programokból. Nincsenek eldobott frame-ek, bűvészkedés a szoftveres röptömörítőkkel, csak állandó, megbízható adatfolyam.

Írtam, hogy van egy driver-CD-is a csomagban. Erre az analóg bemenethez lehet szükség. Az ACEDV Controller program segítségével állítható a fényesség, a kontraszt, a színtelítettség, a hangbemenet paraméterei stb. Legnagyobb örömömre menet közben is, igaz itt mindig minden „menet közben" van. A megszokott videodigitalizáló eszközöknél ez nem lehetséges. Itt viszont a sasszemű és rezzenéstelen kezű bátrak bármikor módosíthatnak felvétel közben is, ha túl sötét vagy ellenkezőleg, szaturált a kép.

Az analóg részt próbálgatva kiderült néhány magától értetődő, de az analóg digitalizáló-eszközök világában szokatlan dolog is:

– Csak 25 képet (PAL) vagy 30-at (NTSC) vehetünk fel másodpercenként. A PAL-NTSC váltás sajnos szoftverből nem lehetséges, a kártyán lévő mikrokapcsolót kell átbillenteni.

– A felvett képek mérete is a beállított szabványhoz csatlakozik; 720x576 pixel PAL, illetve 720x480 pixel NTSC rendszer alatt, mivel a DV szabvány csak ennyit enged.

– Szoftverből nem lehet kiválasztani, hogy az analóg vagy a digitális (iLink) jelforrást használjuk. Abban a pillanatban, hogy a kártya IEEE-1394-es eszközt – például digitális kamerát – érzékel, átvált arra az analóg bemenetről, és vissza, ha eltűnik a jelforrás. A Windows közben boldogan csilingel, és üzenget, hogy „új eszközt" talált. Ez utóbbi örömről boldogan lemondanék.

Annak, hogy a kártya minden esetben szabványos IEEE-1394-es csatolóként, analóg bemenete szabványos DV-kameraként látszik, még egy haszna is van: az analóg felvételen is rajta van a DV time code. A minden képkockára felkerülő időbélyeg gyakran nagyon hasznos lehet.

Mivel a kártya OHCI szabványú, tökéletesen együtműködik az ismertebb vágószoftverekkel: Microsoft Movie Maker, AVID Xpress DV, Ulead Media Studio, Adobe Premiere, Pinnacle Edition, Sonic Vegas Video, sőt Macintosh platformon a FinalCut Próval. Ugyanakkor meglepő módon egyik Canopus vágószoftver sem működik vele!

VEGAS 4.0 A Sonic Foundry videovágó szoftvere teljes verzióban került a dobozba. E szoftver listaára nagyjából 130 000 forint, azaz valamit máris ingyen kaptunk meg! A Vegasról nem írok részletesen, lévén egy legalább ekkora cikk is kevés lenne alapos bemutatásához, másrészt magam sem tudtam a rendelkezésre álló idő alatt teljesen kiismerni. (CD-nkre felkerült egy rövid, mindössze 45 oldalas leírás a Vegas 4 főbb újdonságairól, meg a 300 oldalas, nyomtatható kézikönyv.) Az alábbiakban következzen néhány szösszenet első benyomásaimról.

A Vegas profi videoszerkesztő alkalmazás. Árban és szolgálta-

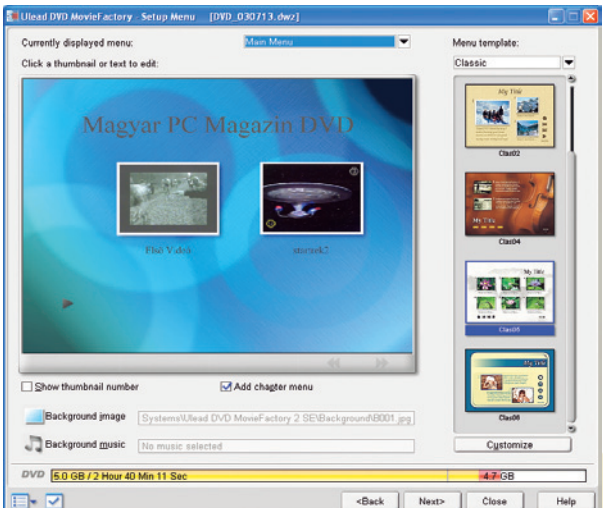

Pár kattintás, és máris kész a menü a Ulead DVD MovieFactory 2-ben

Műszerfal tapasztalt pilótáknak – a Vegas 4 videovágó szoftver

tásaiban is hasonló konkurenseihez, azaz az Adobe Premiere-hez, a Ulead MediaStudióhoz vagy a Pinnacle Editionhöz. Pilótavizsgás és kékvérű.
Pilótavizsgás, mert a számtalan szerkeszthető video- és audiosáv, effektus, áttűnés és szűrő paraméterezéséhez annyi kapcsoló áll rendelkezésünkre, amennyi egy repülőgép műszerfalán sincs. Nem az a program, amit első ránézésre át lehet látni. Aki megszokta, hogy a menükben kattintgatva kiismer egy programot, az csak nagyon alapfokon tudja majd kezelni. Alaposan végig kell olvasni a súgót! Sajnos nyomtatott leírás nem jár hozzá.
Egy adalék a pilótaképzéshez: A Vegas minden alapbeállítása NTSC rendszerre készült. Miután az alapértelmezett projektet átállítottam PAL-ra, még két másik beállítást is PAL-osítani kellett. Erre akkor jöttem rá, amikor a bal oldalon fent látható időkijelző rendre kevesebbet mutatott a vártnál. A kis drága továbbra is 30 frame/s szerint számlálta a másodperceket. Jelenleg reménykedem, hogy az összes PAL-beállítást sikerült megtalálnom...
Kékvérűnek is neveztem a hölgyet, mert nem áll bárkivel szóba. (Az ilyesmit megkülönböztető nyelvekben a hajók és repülők mindig nőneműek, manapság egyre inkább a számítógépek és a szoftverek is :). Szóval, a program szinte minden népszerű hang- és képformátumot – WAV, MP3, Ogg Vorbis, WMA, RealMedia, AVI, MPEG, QuickTime, WMV stb. – támogat, és beolvas állóképeket is az effektekhez. A DivX, XviD és hasonló tömörítésű AVI file-okat létre tudja hozni, de beolvasni nem. Upsz! Többszöri kísérlet után sem tudtam ráfogni, hogy korrektül betöltse ezeket, mint ahogy az internetes fórumok sirámai szerint sem jött még össze korrektül senkinek. A DivX egy agyontömörített formátum, utófeldolgozása nem ajánlott, de gyanúm szerint szó sincs koncepcionális tiltásról, ez egy ostoba programhiba. Aki mégis ilyen perverzióra vágyna, az hívja segítségül a VirtualDub VCM-es frame szerverét!
A támogatott kimeneti formátumok közt ott van az MPEG videó és az 5.1-es audió is. Nem együtt, tehát a DVD-gyártáshoz szükséges VOB file-t nem tudja elkészíteni, azt valami más programmal kell összehozni a generált MPEG és hat monó audiofile-ból. Az AC-3 plug-in és a DVD-t összerakó alkalmazás külön megvásárolható (➲ **Videoszerkesztő és DVD-öntöde – PC Magazin 2003/6/88).**
A bosszantó üzleti fogás ellenére a Vegas 4 pont az audiofeldolgozásban tűnik ki társai közül. Nem csoda, a gyártó Sonic Foundry fő tevékenységi köre mindig is az audioalkalmazások fejlesztése volt.
Érdekes módon szinte a Vegas 4 megjelenésével egy időben a konkurencia buzgó audiotechnológia bevásárlásba kezdett: az Adobe a Syntrillium Software-t (Cool Edit), a Pinnacle System a Steinberget nyelte le egyben.
Az egymástól való ötletlopkodás persze sokkal korábban kezdődött, például a Vegasba ugyanaz a MainConcept MPEG-motor került, amit korábban az Adobe a 6.5-ös Premiere-hez választott.
A hegynyi tulajdonságlistából csak kettőt említünk. Ha telepítve van a Microsoft.NET Framework, scriptelési lehetőséggel bővül az amúgy sem csekély funkcionalitás. Az ACEDVio kártya lehetőségei sem mennek kárba: természetesen be tudjuk rajta olvasni (digitalizálni) videóinkat, illetve az analóg vagy digitális kimenetre vissza tudjuk írni a vágott anyagot, menet közben külső képernyőn monitorozhatjuk az előnézeti képet.
Mindezek mellett felmerül a kérdés, hogy jó-e nekünk a Vegas? Mint írtam, funkcionalitásban alig tér el a többi csúcs videovágó alkalmazástól. Az, hogy melyik tetszik jobban, elsősorban megszokás kérdése. Aki korábban Premiere-rel nyomult, lehet, hogy nem fogja elsőre szeretni. Persze minden cég azt állítja magáról, hogy övé a legtöbbet tudó program, 25, 50 vagy 100 effektussal, szűrővel, szerkeszthető video- és audiosávval stb. tud többet, mint a konkurenciáé. E számháborúról csak annyit, hogy eddig minden vágóprogramban kerestem valamit, ami a többiben vagy legalább a freeware VirtualDubban megvolt, az aktuális csodában viszont nyoma sem...

ULEAD DVD MOVIEFACTORY 2 SE A Vegas nem tud önmagában DVD-t létrehozni, ezért itt a megoldás! Mielőtt még valaki nagyon fellelkesedne, nem egy piacra szánt DVD-ket készítő programról van szó; nem tudunk feliratozni, kameraállást váltani, mindössze csak egy sztereó hangsávot készíthetünk. A menükben csak állóképek lehetnek, még a háttér sem lehet animált stb. Szóval, Hollywoodot nem fenyegeti veszély.
Esetünkben egy Special Edition (SE) változatról van szó. A Ulead szóhasználatában ez butított verziót jelent, de ettől nem kell nagyon megijedni, ide ez pont jó. Ami a DVD MovieFactory SE-ből kimaradt, azt a Vegas 4-gyel bármikor meg tudjuk tenni. Miért kínlódnánk egy sokkal gyengébb videoszerkesztővel, ha van egy komolyabb?
A program kezelőfelülete egyszerű, kezdetben mindössze négy választási lehetőségünk van, ez mindenre elég.
A *Start Project* menüpontban kezdhetünk új VideoCD-t, Super VideoCD-t vagy DVD-t létrehozni. Ha nincs kész nyersanyagunk, kezdhetjük a digitalizálással, illetve a DV kameráról való áttöltéssel. Esetünkben – hála az ACEDVio kártyának – e két dolog egy és ugyanaz.
Egy fontos mozzanat: ha legalább 1,7 GHz-es processzorunk van, megpróbálkozhatunk a közvetlen MPEG-2 felvétellel. Esetünkben a 8 Mbit/s-os MPEG-2 az ajánlott. Ha szűkében vagyunk a helynek, akkor így kevesebb mint harmadakkora lesz a felvétel, mintha DV-AVI file-ba kerülne, igaz a minősége nem lesz olyan jó. A Ulead MPEG kódolója máskor is jól jöhet; minőségi, tehát nem valósidejű kódoláskor is majd' háromszor gyorsabb, mint a MainConcept kodek. A minőségi eltérés analóg jelforrás, például VHS vagy tévéfelvétel esetén nem is látható.
Ha együtt a nyersanyag – filmek és/vagy állóképek –, filmes vagy diavetítős (slide show) DVD-t is írhatunk, akár kétszin-

RECEPT

Szerkesztőségünket gyakran keresik meg olvasóink azzal a kéréssel, hogy állítsunk össze számukra videofeldolgozásra alkalmas gépeket, természetesen csak papíron. Anélkül, hogy a Konfigurációajánlót készítő tanult kollégám kenyerét el kívánnám venni, íme egy egyéni ízlés szerint fűszerezhető, „mindent bele pástétom" stílusú recept.

• Természetesen kezdjük egy ACEDVio csomaggal.

• Gépünkben legyen egy Hyper-threading működésre kényszeríthető processzor, ez az MPEG-tömörítő programoknak szárnyakat ad.

• Emellé illik legalább 512 Mbyte gyors memória, de az sem baj, ha egy gigára is telik.

• Ne spóroljunk a háttértáron sem! 120-160 Gbyte merevlemez csak jót tesz, ha kettő is van belőle, az a nagy adatmozgatással járó műveleteket, például a VOB-generálást jelentősen meggyorsítja.

• Természetesen kell egy DVD-újraíró. A DVD-RW írók és nyersanyagok olcsóbbak, a DVD+RW írók – állítólag – kompatibilisebbek az asztali lejátszókkal. A mindkét szabványt ismerő eszközök meg a legdrágábbak. Mindenki vegyen belátása szerint.

• Kell egy 5.1-es hangkártya, a sztereó világ lejárt. Azért jól jön néhány hangfal és egy fejhallgató is.

• Nem árt egy digitális kamera sem, ha magunk akarunk filmeket felvenni. (Persze, hisz ezért futottunk neki az egésznek :).

• A jó öreg sztereó videomagnó kap még egy lehetőséget, ő lesz a tévévevő. Sajnos kábeltévé esetén gyakran kerülhet földhurokba a videomagnó a PC-vel. Az ilyenkor hallható 50 Hz-es búgástól leginkább egy tévévevő kártya segítségével tudunk megszabadulni.

• Egér, billentyűzet, ház, monitor és persze egy alaplap, a jobbik fajtából.

• Ha még van miből ennünk, élvezzük házi stúdiónkat!

tes menürendszerrel. VCD vagy SVCD esetében természetesen a menük sokkal egyszerűbbek. Az SE változat korlátai az előre elkészített menüvázlatok (templates) és háttérképek, illetve a diavetítéshez felhasználható képek számában van.
Az első korlát szerintem nem is igazi, értelmes ember sosem használ fel változtatás nélkül egy ilyen template-et, akármennyi is van a birtokában. Kínos, ha az esküvői felvételünk ugyanazzal a menügrafikával nyit, mint mondjuk az Igénytelen Video Kft. pornófelvételei.
A diashow korlátai bármikor áttörhetők a Vegasban összeállított videóban, igaz így többet kell egerészni, de az eredmény is szebb lehet. Engem sokkal jobban bosszant, hogy a DVD MovieFactoryból való kilépéskor több Gbyte-nyi szemetet hagy maga után a program, lévén többnyire esze ágában sincs munkakönyvtárait kitakarítani.
Ha mindent összeraktunk, elkészíthetjük a DVD-t. Lehetőségünk van csak a VOB-struktúrát generálni, ISO image-et készíteni, vagy akár ki is írni mindezt a korongra. A VOB-generálás Smart Rendering eljárással készül, azaz ha az előkészített MPEG nyersanyag paraméterei azonosak a projektben előírtakkal, vagy bitrátában kisebbek, akkor nincs szükség áttömörítésre. Azaz a kereskedelmi DVD-khez hasonlóan lehetőség van egy korongra többfajta tömörítésű anyagot felhalmozni. Az „így készült" című extrák általában kisebb bitrátával kerülnek a korongokra, mint a fő film, így több anyag fér fel.
Az *Edit Disc* menüpont az előző kiterjesztése. Nem kell a kiinduló file-ok összevadászásával foglalkozni, egy, korábban a DVD MovieFactoryval készült korong menüit szabhatjuk át kedvünkre. Más programmal készült menüstruktúrával semmi értelmeset sem tudunk kezdeni.
A *Copy Disk* menüben semmi extra, a szokásos másolási funkció: meglévő lemezeinkről készíthetünk másolatot, menthetjük őket ISO file-ba, illetve már meglévő ISO file-okat írhatunk ki.
A *Direct to Disk* már egy sokkal érdekesebb lehetőséget rejt. Kellően erős gépen, újraírható DVD esetén a bejövő DV jelfolyamot vagy digitalizált analóg videót röptiben MPEG-be tömöríti a program, és ezt szintén röptiben DVD-re írja úgy, hogy közben semmi sem kerül a merevlemezre. Előtte még menüt is tervezhetünk, majd a bátraké a szerencse! VCD vagy SVCD írása esetén a pufferelés nem hagyható ki.

A SZÉP DIGITÁLIS JÖVŐ Sejthető, hogy az ACEDVio a „három kártyából ezt az egyet megkedveltem" kategóriába sorolható. Bár ára elsőre megdöbbentő, könnyen kiszámítható, hogy körülbelül kétszer ennyi pénzből hozható létre egy ilyen rendszer, ha komponensenként akarjuk összevadászni. A hozzáadott szoftver tényleg jól hadra fogható, bár kicsit kiegyensúlyozatlan: a Vegas bonyolult lesz a kezdőknek, a DVD MovieFactory kicsit primitívnek tűnhet a profiknak. Előbbieknek a Windows Movie Makeren való próbálgatást javaslom, szokják a fogalmakat kicsiben. Utóbbiaknak azt, hogy nézzék meg újból az árcédulát.
Leginkább a koncepció tetszik; adjunk jól összeállított, tényleg egy irodai szoftver könnyedségével kezelhető rendszert a felhasználók keze alá. Nincs több videodigitalizálási probléma, ezer darabra szétszabdalt munkamenet, csak az alkotás öröme.
Tudom, nemcsak a Canopus gyárt vagy fog hamarosan gyártani ilyen eszközt. A professzionális videofeldolgozó eszközök piaca most kezd kitágulni felénk. Ahogy a termékek száma nő, egyre jobbak és olcsóbbak lesznek, itt a kezemben a minta. A számítógépekbe végleg beköltöznek a CD-olvasók és a hangkártyák mellé (helyett) a DVD-írók és filmfelvevő eszközök. A hagyományos videomagnóknak pedig harangoznak.

CyberLink PowerDVD 5 • Intervideo WinDVD 5

DVD ötös fogat

Jó ideje nem adtunk hírt sem az InterVideo, sem a CyberLink új DVD-lejátszó szoftvereiről, azon egyszerű okból kifolyólag, mert nem léteztek – egészen mostanáig. Pár nap eltéréssel mindkét cég nagy csinnadrattával jelentette be ötös verziószámú példányát. Lássuk az új csodákat!

Erdős Márton
(martinm@ipma.hu)

Az InterVideótól és a CyberLinktől is megszokhattuk, hogy egymást túllicitálva próbálják felhívni magukra a figyelmet. A verziószám ugrása komolyabb újdonságok bevezetésével is jár, de vajon mi mindent tudtak még hozzáadni termékeikhez, amit nélkülöznünk kellett az előző verziókból?

CYBERLINK POWERDVD 5 DELUXE – AZ ERŐ ÚJABB OLDALA Már a PowerDVD előző verziója is erős volt a támogatott hangszabványok tekintetében. Itt találkozhattunk először az SRS TruSurround XT technológiával, ami megfelelően visszaadja a térbeli hangzást már két hangfalon is. A hangzás terén nyújtott különlegességek mellett azonban kevesebb figyelmet fordítottak a némileg elavult kezelőfelületre és a lejátszást segítő extrákra. Persze különféle „bőröket” már akkor is ráhúzhattunk a vezérlőpanelra, ám ez inkább púder, nem hasznos tulajdonság. A konkurencia ekkor már olyan extrákat kínált, mint a gyorsabb, időzíthető lejátszás, a jobb tekerés és egyebek. A kép sem volt a legtisztább, noha a DVD szabványnak hála csak alig észrevehető eltérésekről volt szó.
Az 5-ös verzió mindezeken segít: a kezelőfelület némileg megújult, eltűntek a dizájnos, de nehezen fellelhető és körülményesen működtethető gombok, fülek. A szolgáltatásokat, beállítási lehetőségeket immáron jól látható, egyértelmű ikonokkal jelezve találjuk meg. Persze a kelleténél többet nem változtattak a kinézeten, ami nem is baj.
A CyberLink PowerDVD megtartotta híresen jó hardverkompatibilitását is, szinte minden hardveres kép-, illetve hangprocesszort felismer és támogat. A hangzások beállítása is sokat fejlődött. Először megadhatjuk, hogy a hangot hány csatornán szeretnénk továbbítani, majd meghatározhatjuk a hangszabványt. Ezek után következik a hangképet megalkotó technológia kijelölése. Választhatjuk a Dolby laboratórium által kidolgozott Dolby Surround Pro Logic II-t vagy egy úgynevezett CLMEI típust. Utóbbi a CyberLink Multichannel Environment Impression technológiát takarja. A lényeg itt is ugyanaz: két hangszórós felépítésből varázsolhatunk térbeli hangzást. A CyberLink természetesen saját technológiáját részesíti előnyben, de arra is felhívja a figyelmet, hogy az efféle extra szolgáltatások kihasználásához bizony gyors, 1 GHz-nél mindenképpen erősebb processzorra van szükségünk. Mindegyik technológiához aprólékos beállítási lehetőségek társulnak.
Komolyabb fejlesztések történtek a képmegjelenítés terén. Sok PC-felhasználónak gondot okoz a mai napig a kis képernyőméret. Nem elég, hogy kicsi a monitor átmérője, még a filmgyártók is „összenyomják” a képet. Nos, a monitorok többsége még mindig 4:3-as szabványú, a DVD filmek nagy többsége viszont a 16:9-es szabványt használja. A CyberLink ezért „intelligens” képnagyítási szolgáltatást épített szoftverébe. Ennek segítségével ugyan vesztünk valamennyit a kép széleiből, cserébe viszont az alsó és felső fekete csík elvékonyodik, nagyobb lesz a látható vászon. A technológia fordítva is működik: 4:3-as képet kirakhatunk 16:9-es tévére – ha a grafikus kártyán van videokimenet –, szintén intelligens átméretezéssel.

CyberLink PowerDVD 5 Deluxe: minden, amire szükség lehet

CYBERLINK PANO VISION
A gyártó által CLPV-nek nevezett technológia nem lineáris képnyújtó eljárás. Több fokozata van, egyik az intelligens opció. A lineáris nyújtást bizonyára ismerik olvasóink: hatására minden szereplő úgy fest, mintha most jött volna a Csúcsfejűek bolygójáról. A CLPV ezért úgy dolgozik, hogy a kép közepén más mértékű nyújtást hajt végre, mint a kép széle felé haladva. Mivel a fő információ általában a kép közepe táján található, nem tűnnek torznak a szereplők, a kép mégis kitölti a rendelkezésre álló teret.

Az eredeti, lineáris, „teljes” és Smart Strech képernyőkitöltés – a nem lineáris nyújtás áldásos hatása

>infó

- CyberLink szoftverek forgalmazója:
  Multimedia.hu
  www.multimedia.hu
  (Szoftverek → Cyberlink szoftverek)
- **www.gocyberlink.com/english/products/powerdvd/powerdvd.asp**
- **www.intervideo.com/jsp/WinDVDPlatinum_Profile.jsp**

A másik hangzatos fejlesztés a CLEV, azaz a CyberLink Eagle Vision. A technológiával a film fényerejét és színeit javíthatjuk látványosan. Hogy lássuk, mit változtat a technológia bekapcsolása a képen, alkalmazhatjuk fél képernyőre is.
A használat során ügyesen vizsgázott a PowerDVD. Az új technológiák jól teljesítettek – hangot, képet tekintve egyaránt. A CLMEI hangképzés megfelelő választási lehetőség a virtuális térbeli hangképzésnél, ám egyelőre a Dolby eljárásai jobban szólnak. A képnagyítási művelet pillanatok alatt sokak kedvencévé válhat, egy átlagosnak mondható 17 colos monitoron csodákra képes.
A fényerőt, kontrasztot, színtelítettséget és egyebeket befolyásoló CLEV is látványosan élénkíti a film színeit, talán kissé agresszívan is. A PowerDVD konfigurálható egérkezelése és testre szabható menüje kiváló, rendkívül hasznos.
A szoftver 5-ös verziója is moduláris rendszerben kerül értékesítésre, vagyis nem minden változatban találkozunk az összes újítással. Erre érdemes odafigyelni, a nekünk megfelelő változatot vásároljuk meg!
A CyberLink PowerDVD 5 Deluxe változat ára – a korábbi, 4.0 verzióval megegyezően – bruttó 21 990 Ft lesz.

INTERVIDEO WINDVD 5 PLATINUM – A BARÁTSÁGOS PROFI Természetesen a konkurencia sem pihent babérjain, az Intervideo programozói is megpróbáltak minél többet hozzáadni a WinDVD-hez. A legtöbb fejlesztés ez esetben a hangzás terén történt, talán itt volt némi lemaradása a programnak. Emellett a teljes interface-t átdolgozták. Meghagyták a vezérlőpanelt kiegészítő kiterjesztéseket, ami már az előző részben is nagy sikernek örvendett. A főablak felső sarkába rejtették el az extra szolgáltatásokat. Ilyen a könnyen kezelhető könyvjelző és a képkimentés művelet, vagy ami ezeknél sokkal érdekesebb, az Audio Booster csomag beállítópanelja. Itt választhatunk az SRS-féle TruSurroundXT és a Dolby által kifejlesztett Dolby Virtual Speaker technológia közül. Mindkét szabványhoz látványos és könnyen kezelhető panel tartozik. A hangzásképet tovább javíthatjuk a beépített, tízsávos equalizerrel. A nézőt és a hangfalakat ábrázoló kép nem csupán illusztráció, minden hangfalnál külön-külön beállíthatjuk a hozzá tartozó hangerőt és a hallgatótól való távolságát.
A megjelenítés terén nincsenek olyan hangzatos technológiák, mint a vetélytársnál. A kép nagyobbítása, nyújtása csak lineáris módon történhet. A fényerőt, a kontrasztot és egyéb paramétereket viszont már aprólékosan beállíthatjuk, de tárolt, gyári beállítások közül is választhatunk. Már a WinDVD előző verziója is kínált változtatható sebességű lejátszást. Itt beállíthatjuk, nagyjából, mennyi idő alatt legyen vége a filmnek. A program ehhez igazodva árnyalatnyival gyorsabban vagy lassabban játssza le a filmet – érdekes lehetőség.
A WinDVD híresnek mondható képélessége az újabb verzióban is megmaradt, talán még fejlődött is. A színek gyönyörűek, a kép pengeéles, ráadásul a szoftver a mai videokártyák közül szinte mindet felismeri és támogatja. A hangzás terén hasonlóan jó a tapasztalat, a hangzásképek és az equalizer helyes beállításával rengeteget javíthatunk a hangzáson. A kezelőfelület fejlődött, ugyan kevesebb a csicsa rajta, mint a PowerDVD esetében, mégis jól használható. Emiatt némileg kezesebb vetélytársánál, ráadásul az ott megismert konfigurálható egérkezelés itt is megtalálható. A vezérlőpult hasznos kiegészítései között mindenki megtalálhatja a számára fontosat.
Az InterVideo WinDVD 5 Platinum ára 70 dollár.

Intervideo WinDVD 5 Platinum: a legjobb képminőség barátságos kezelőfelülettel

PÁRBAJ Nehéz dönteni a két program között, mindkettőnek megvannak a maga erősségei, illetve gyengéi. A CyberLink PowerDVD új szolgáltatásai okos, hasznavehető fejlesztések. Emellett azonban kevesebb tulajdonságot tudunk finomhangolni, és a képminőség is rosszabb egy hajszálnyival. A térbeli hangzásra kifejlesztett saját eljárás igazán figyelemreméltó – ugyan van még mit ellesni a Dolby és az SRS technológiáiból, ám a rendszer tökéletesítése jó úton halad, ráadásul a licencdíj is biztosan alacsonyabb (azaz nincs).
A WinDVD kiváló képminőséget nyújt, emellett sokat fejlődött a hangképzés terén. A program – csakúgy, mint vetélytársa – moduláris rendszerű, nem mindegyik változatban található meg az összes kiegészítés. A kezelőfelület az előző verzióhoz képest kényelmesebb lett, könnyebben használható, és alapból beszél magyar nyelven.
Mindkét termék megéri az árát. Sok esetben egy-egy hardverelemhez kapjuk csomagolva valamelyiket. Ekkor előfordulhat, hogy nem a teljes változatot kapjuk, ám ez nem baj, akár interneten keresztül is kibővíthetjük szoftverünket, a vételár töredékéért.
Képminőség terén bármelyik asztali lejátszóval felveszik a versenyt – persze kellően erős gép esetén. Rugalmasságukat, szolgáltatásaikat tekintve még jobbak is asztali társaiknál, például a duplázható feliratban, a kedvünkre megváltoztatható kezelőfelületben, vagy a rendszeres szoftverfrissítésekben. Amiben hiányt szenvedhetünk, az a távirányító, ám manapság már ezt sem nehéz pótolni – számos megoldás létezik PC-hez, melyekkel akár a PowerDVD 5, akár a WinDVD 5 együttműködik.
A virtuális hangképzések is sokat fejlődtek, de még mindig ne várjunk „multiplexes" hangzást két hangfaltól. Ha rendelkezünk megfelelő hardveres hangkártyával, esetleg házimozi-erősítővel, mindkét szoftvert rávehetjük a 24 bites, 96 KHz-es DVD-audioszabványú zenei DVD-k lejátszására is, bár ezek egyelőre nem túl népszerűek.

Az adatbázist mi is bővíthetjük – rá is fér

Az Audio Booster Pack beállításai – használható, ráadásul tetszetős

Mustek DVD PL 207

Útimozi

A Mustek nevét néhány éve szkennerei kapcsán ismerte meg sok számítógép-használó. Az árérzékeny vásárlórétegre erősen koncentráló tajvani gyártó palettáján azonban, a DVD robbanásszerű sikerére reagálva, mind több szórakoztatóelektronikai termék jelent meg. DVD PL 207 sorozatszámú készülékük pedig már nem is házi-, hanem egyenes mobil mozi.

Branyiczky Gábor

Költői túlzással zsebben hordható mozinak is lehetne nevezni az ezüst- és kék színű ruhába öltöztetett mobil lejátszót, ám közel húsz centiméteres hosszúságának köszönhetően zsebben hordozásához egy malaclopóra lenne szükség. Másrészt meg igen kényelmetlen dolog lenne egy zsebbe kancsalítva követni a film történéseit.

Önmagában a PL 207 tökéletesen képes egy, a hosszas utazás unalmait filmnézéssel elütni vágyó személy szórakoztatására. Megközelítőleg 17 centiméteres képátlójú, szélesvásznú LCD képernyőjét ugyan ketten is nézhetnék egymás mellett ücsörögve, ám mivel a látószög változtatásával romlik a kép minősége, ez inkább csak a hosszas összebújást kedvelő szerelmesek esetében oldható meg kényelmesen. Az utazó felhasználást támogatja, hogy a csomagban egy autó-szivargyújtóba illő tápkábelt is talál a felhasználó. Repülőgépen, sőt vonaton vagy buszon sem maradnak mozi nélkül a PL 207 tulajdonosai, kívülről felcsatolható akkumulátorával a gyártó állítása szerint legalább két és fél órán keresztül működtethető a készülék. Ez az idő persze nagyban függ attól, hogy milyen hangosra állítják a beépített sztereó hangfalak hangerejét, de talán még inkább az LCD háttérvilágítás mértékétől, tehát éjszakai utazók akár két közepesen hosszú filmet is végignézhetnek.

A film forrása nem csak DVD korong lehet, mert bár a hemzsegő szabványlogók között nem hirdeti, de a VCD 1.0 és 2.0 szabvány szerint készült lemezeket is kezeli, mind a gyárban nyomott, mind a CD-R hordozóra írottakat.

Ha pedig olyan tájon utazik valaki, ami a szemnek elég érdekességet kínál, akkor zenelejátszóként is használhatja a PL 207-et. Az audio-CD mellett akár MP3 file-okkal telezsúfolt lemezről is lehet válogatni megfelelő muzsikát. Természetesen ezt csukott állapotában is gond nélkül meg lehet tenni, ám a fedél lehajtásával a beépített hangszórókat is elnémítja, így marad a fülhallgató, amiből egy elfogadható minőségű, fülbegyömöszölős fazonút mellékelnek is a készülékhez.

A kipróbálás során szembesültünk azzal a ténnyel, hogy az MP3-lejátszást csak nagyon sokadrangú funkciónak szánták a Mustek mérnökei, ugyanis azon túl, hogy sem az ID tageket, sem pedig a hosszú file-neveket nem támogatja a lemez felismerése után automatikusan megjelenő file-kezelő, még a változó sávszélességgel tömörített muzsikákkal is problémái támadnak, ami csöppet zavaró nyikkanásokban nyilvánul meg. Ellenben Photo CD és JPG képek megjelenítése nem okoz gondot a számára, így az MP3-as file-ok mellé néhány háttérképet vagy albumborítót is lemezre írva egyedi látvány mellett hallgatható a zene.

Útlevél, jegyek, DVD-lejátszó...

A különféle menükben, köztük a nyelvi beállításokat előre definiáló, a korhatárkódot és a biztonsági szintet, valamint a videokimenet szabványát és képformátumát is szabályozó saját menüben való barangolást igencsak megkönnyítik a felnyíló lemezfedél mellett kényelmesen elférő gombok.

Saját képernyőjének fényerejét és kontrasztosságát a kijelző alatt helyet kapott forgó gombokkal lehet a környezet fényességéhez igazítani.

Ha pedig otthon, kéztávolságon kívül, a TV-re kapcsolva üzemel a lejátszó, a mellékelt, hitelkártya méretű távirányító teszi kényelmessé vezérlését. A sok gomb ellenére egyet igazán hiányoltunk, mégpedig a zenehallgatáshoz néha igen kellemes véletlenszerű sorrendet szolgáló bekapcsolót, ami nem is annyira a zenei, sokkal inkább az MP3-as korongoknál hiányozhat, mert így a könyvtárak és file-ok szigorúan ábécérendben követik egymást a lejátszásban.

Csatlakozóból nem keveset kínálgat a készülék jobb oldala, ahol az analóg hangerőszabályzó mellett lévő fülhallgatókimeneten túl egy kombinált video/audio ki- és bemeneti csatlakozó is található, azt pedig, hogy ki- vagy befelé működjön, egy kapcsoló határozza meg, így akár monitornak is használható, ami jól jön például egy digitális fényképezőgép képeinek megnézésére, vagy egy kamera felvételének ellenőrzésére.

A csatlakoztatáshoz szükséges kábel természetesen tartozék. Arról pedig, hogy komolyabb házimozi környezetben is megállja a helyét a PL 207, S-Video kép- és S/PDIF digitális hangkimenet gondoskodik, ezek kábelei azonban már nem részei a csomagnak, és csak a Dolby Digital formátumú hangsávokat tudja az erősítő felé továbbítani.

A Mustek DVD PL 207 megdöbbentően jól szerepelt a rázkódáspróbában. Egészen a „mint Krisztus a vargát" fokozatig el kellett menni ahhoz, hogy a zenelejátszás megszakadjon. Videó esetében ez természetesen előbb elérhető, de azt amúgy sem rohanvást végzi a felhasználók elsöprő többsége. Kellemes szolgáltatásait csupán néhány kényelmetlenség árnyékolja be, viszont a saját megjelenítővel felszerelt DVD-lejátszók mezőnyéből árban igencsak kilóg, szerencsére lefelé. Ajánlott bruttó végfelhasználói ára 129 125 Ft, a garancia 1 év. PCM

>infó

- www.ramiris.hu/termek.php?cikkszam=7741&csoport=Asztali+DVD&page=1
- www.mustek.de/eng_/html/produkte/dvdpl207.htm

Kodekek és befoglaló formátumok

A kiterjesztés nem minden

A személyi számítógépen használatos videolejátszó programokat még a kezdők is jól ismerik. Egy-egy internetről letöltött AVI vagy MPG kiterjesztésű file megtekintése – elvileg – nem ütközik különösebb nehézségekbe, hiszen a kérdéses file megnyitása automatikusan meghívja az adott kiterjesztéshez bejegyzett lejátszót, amely megpróbálja értelmezni (lejátszani) nekünk a multimédiás file-unk tartalmát.

Polcz Péter
(ppeter@cdgrab.hu)

Nem csoda hát, hogy az ilyen mondatok, mint „letöltöttem AVI formátumban”, vagy „küldd el nekem AVI-ban vagy MPG-ben” szinte mindennapos szófordulatokká váltak a hétköznapi számítástechnikai nyelvben. De az is egyre gyakrabban fordul elő, hogy a letöltött, másoktól kapott AVI kiterjesztésű file-unkat nem tudjuk lejátszani. Szerencsés esetben a lejátszó valami értelmes hibaüzenettel tér vissza, de olyan is előfordulhat, hogy képünk ugyan van, de hang nincs hozzá – vagy fordítva –, és az sem ritka, hogy a lejátszónk egyszerűen lefagy, netán valami értelmetlen hibakóddal adja tudomásunkra: valami nem stimmel. Hogy is van ez akkor? Most akkor az AVI mégsem annyira széles körben elterjedt, mindennel és mindenkor kompatibilis multimédiás formátum?

A félreértés tisztázásához egy kicsit vissza kell nyúlnunk a képpel-hanggal egyaránt rendelkező file-ok működési elvének alapjaihoz. Amikor egy olyan file-t játszunk le, amely képet és hangot egyaránt tartalmaz, akkor azt kell megértenünk, hogy az adott file-ban két, egymással párhuzamosan futó adatcsatorna található: egy video- és egy hangcsatorna.

A két csatorna párhuzamosan kerül feldolgozásra (ennek köszönhető, hogy kép és hang szinkronban marad), ennek érdekében a lejátszandó file előre definiált adatcsomagokból áll. Minden egyes csomag tartalmaz képi és audioinformációt (egy-egy adagot a két adatcsatornából).

Egyáltalán nem biztos, hogy az egy csomagon belül beolvasott video- és audioadat egy időpontban kerül majd kijelzésre és lejátszásra, mert a feldolgozás a különböző tömörített formátumok miatt alkalmasint időbe kerülhet. Ezért általában az audio-adatcsatorna kis eltolással kapcsolódik a videojelhez, hogy mire az adott képkocka kijelzésre kerül, az esetlegesen tömörített hang is lejátszható állapotban legyen. Az adatcsatornák ilyesfajta eltolását az angolban használatos „interleaving” szóval is szokás emlegetni.

A több adatcsatornát tartalmazó multimédiás file-ok legegyszerűbb példája az AVI, amely legtöbbször egy video- és egy hangsávot tartalmaz. Az AVI tehát egy úgynevezett befoglaló formátum. A befoglaló formátum esetén csak a keret (a file kiterjesztése és logikai felépítése) állandó, de az adatcsatornákban felhasznált video- és audioformátum (és ez itt a lényeges pont) nagyon sokféle lehet. Az AVI file fejléce (a file elején található információs táblázat) írja le, hogy milyen és mennyi adatcsatorna található a file-ban, valamint hogy ezek milyen formátumban kerültek eltárolásra. Ha az adott formátumot ismeri a gépünk, akkor a file lejátszható. Ha akár a video-, akár az audio-adatcsatorna olyan algoritmussal került eltárolásra, amely ismeretlen gépünk számára, akkor gondjaink lesznek a lejátszással. De min múlik, hogy mit ismer a gépünk?

```
00000000  52 49 46 46 96 27 79 2C 41 56 49 20 4C 49 53 54  RIFF.'y,AVI LIST
00000010  10 33 00 00 68 64 72 6C 61 76 69 68 38 00 00 00  .3..hdrlavih8...
00000020  40 9C 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 10 01 00 00  @...............
00000030  9F 44 01 00 00 00 00 00 03 00 00 00 00 00 00 00  .D..............
00000040  80 02 00 00 60 01 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00  ....`...........
00000050  00 00 00 00 00 00 00 00 4C 49 53 54 94 10 00 00  ........LIST....
00000060  73 74 72 6C 73 74 72 68 38 00 00 00 76 69 64 73  strlstrh8...vids
00000070  64 69 76 78 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00  divx............
00000080  E8 03 00 00 A8 61 00 00 00 00 00 00 9F 44 01 00  .....a.......D..
00000090  FE 26 01 00 10 27 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00  .&...'..........
000000A0  80 02 60 01 73 74 72 66 28 00 00 00 28 00 00 00  ..`.strf(...(...
000000B0  80 02 00 00 60 01 00 00 01 00 18 00 44 58 35 30  ....`.......DX50
000000C0  00 50 0A 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00  .P..............
000000D0  00 00 00 00 4A 55 4E 4B 18 10 00 00 A8 3A 3C 00  ....JUNK.....:<.
000000E0  AC 02 55 00 B9 7A D4 77 00 00 00 00 00 00 00 00  ..U..z.w........
```

Az úgynevezett FourCC, azaz a tömörítési formátumot jelző négy betű az AVI-file fejlécében. Esetünkben DivX 5.x

KODEKMIZÉRIA A digitális videó és hang – különös tekintettel a személyi számítógépeken használt tömörítési technikákra – az elmúlt két esztendőben óriási fejlődésen ment keresztül. A négy évvel ezelőtti VideoCD-s korszakban el sem tudtuk képzelni, hogy egy 650 Mbyte-os CD-re a lenegyedelt TV-felbontás helyett csaknem teljes részletességű képet tudunk majd napjainkban rögzíteni, méghozzá alkalmasint ugyanolyan hosszan, mintha a csúf VideoCD formátumot használnánk.

A különböző tömörítési eljárások – sajnálatos módon a gépigény drámai növekedése árán – ma már szinte mindent kihoznak számítógépeinkből. Újabb és újabb formátumok születnek, mind a video-, mind az audio-adatcsatorna esetén tucatnyi modern tömörítési eljárás közül válogathatunk, ha jó minőségű, de kevés tárhelyet zabáló file-t szeretnénk alkotni. Az újabb formátumokat azonban nem ismeri automatikusan a gépünk, hanem meg kell „tanítanunk” az operációs rendszerünket, hogy felismerje és használja ezeket. Sokaknak már be is ugrott: itt jön a képbe a kodek néven emlegetett, sokak által erősen misztifikált rendszerkomponens.

A különböző – legtöbb esetben veszteséges tömörítéssel dolgozó – video- és audioformátumok mindegyikéhez tartozik egy-egy úgynevezett kodek.

A kodek – mint említettem – rendszerkomponens, tehát (jó esetben) láthatatlanul beépül a rendszerbe, hogy aztán a megfelelő pillanatban tegye a dolgát: segítsen értelmezni a kérdéses formátumot. Minden egyes külön formátumhoz tartozik tehát egy-egy kodek, amelyet fel kell telepítenünk, hogy az adott formában tömörített adatcsatornát le tudja játszani a gépünk (nemcsak a tömörítéshez, hanem a lejátszáshoz is szükséges a kodeket telepítenünk, bár egyes ritka esetekben külön telepítendő kodek felelhet ugyanazon formátum be- és kicsomagolásáért).

Itt kell nagyon figyelni, nem véletlenül írtam adatcsatornát! Mert ugye az adatcsatorna az AVI file-on belül van, mivel az AVI csak egy befoglaló formátum. Az AVI csak a keret, ami zsákbamacska módjára, isztambuli bazárt megszégyenítő repertoárt tud felvonultatni a benne használatos adatcsatornák változatossága terén. Ezért is értelmetlen a fentebb említett „küldd át AVI formátumban” kitétel, sokkal célszerűbb, ha nevén nevezzük a gyereket, és teszem azt a „küldd át AVI-ban, DivX video- és MP3-audiotömörítéssel” utasítást adjuk. Ellenkező esetben előfordulhat, hogy olyan kodekkel készült AVI-t ka-

>infó

- matroska: **www.matroska.org**
- VirtualDubMod: **virtualdubmod .sourceforge.net/**
- Guliverkli Project: **sf.net/projects/guliverkli**
- **www.gabest.org**
- The Core Media Player: **www.corecoded.com**
- A cikkben említett programok megtalálhatók CD-nk **\video** mappájában

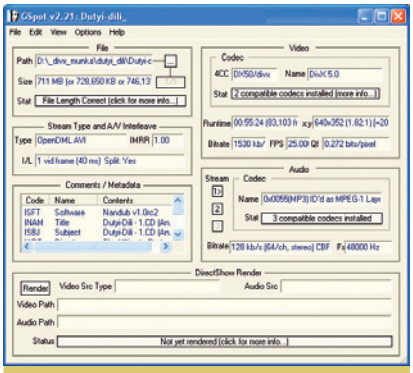

A GSpot értelmezhetőbb és bővebb infót ad az AVI file-okról

punk, ami meg sem nyikkan nálunk (amíg nem telepítjük a hozzá való kodeket).
De milyen kodek(ek) kell(enek) ahhoz, hogy minden file lejátszható legyen a gépünkkel? Sokan már vágják is a szintén közhelyszerű választ: „Fel kell tenni egy kodekpakkot, és akkor nem lesz gond semmivel.” Ez a lehető legrosszabb, amit tehetünk! Szigorúan tilos!

A különböző, hangzatos névvel ellátott mega-giga-hyper-szuper kodekcsomagok úgy fejre tudják állítani még az egyébként betonstabil XP-s rendszereket is, hogy hamar az újratelepítés után sóvároghat a szétzilált rendszer felett tehetetlenül szomorkodó felhasználó. Ha ismeretlen, a gépünk számára értelmetlen adatcsatornát találunk egy AVI file-ban, akkor csak azt a kodeket telepítsük fel, ami szükséges a lejátszásához!
Mint említettem, az AVI egy szabványos befoglaló formátum, amely a fejlécében tartalmazza az információkat a benne elbújtatott adatcsatornák tárolási elvéről. Nincs más dolgunk, mint valahogyan kiszedni ezt a fontos információt. Minden egyes tömörítési, tárolási formátum és kodek rendelkezik egy rövid azonosítóval, amely alapján a rendszer el tudja dönteni, hogy ismeri-e vagy sem. Ezt az azonosítót könnyen megtalálhatjuk az AVI file fejlécében (tapasztaltabb felhasználók egy hexeditorral is megnézhetik, lásd a mellékelt képet), ha tudjuk, mit kell keresnünk. Szerencsére van erre egy hasznos, Gspot nevű célprogram is, ami részletes információkat képes kigyűjteni a kérdéses befoglaló file-unk minden egyes adatcsatornájáról. Ennek az információnak a birtokában már képesek leszünk arra, hogy csakis a szükséges kodeket telepítsük fel a gépünkre, elkerülendő a kodekcsomagok által könnyen előidézhető zűrzavaros állapotot.

MÁS BEFOGLALÓ FORMÁTUMOK Minden olyan file-típust, amely előre definiált elv alapján több adatcsatorna egyidejűleg lejátszható adatait tartalmazza, befoglaló formátumnak hívunk.
Ilyen befoglaló formátum a Quicktime (kiterjesztése: MOV) is, amely régebben ugyan egyféle tömörítési algoritmussal dolgozott, de újabban már MPEG-4 alapú adatcsatornákat is tartalmazhat. Bizonyos értelemben a VideoCD és SuperVideoCD lemezekhez előkészített, képet és hangot egyaránt tartalmazó MPG vagy MPEG file-ok is befoglaló formátumnak tekintendők, hiszen előre definiált adatcsomagok és több adatcsatorna található bennük. Az MPEG világában az ilyen file-okat szokás „program stream” kifejezéssel is illetni, míg a csak videojelet (vagy csak audiojelet) tartalmazó MPV, MP2, MP3, MPA file-okat gyakran „elementary stream” néven említi a szakirodalom.
Ismert befoglaló formátum még a Realmedia (.RM kiterjesztéssel), és MP4 kiterjesztéssel már a kimondottan MPEG-4 video-adatcsatornára kihegyezett befoglaló file is létezik.
El kell ismerni, az AVI a legismertebb és legelterjedtebb befoglaló formátum, hiszen régóta velünk van. Ma már azonban ez inkább átok, mint áldás, ugyanis széles körű kompatibilitása pontosan annak köszön-

hető, hogy vajmi keveset fejlődött az elmúlt évek során. Ha csak egy video- és egy audioadatcsatorna tárolása a cél, akkor megfelel, de újabban más, összetettebb igények is felmerültek a befoglaló formátumokkal kapcsolatban, úgymint a fejezetek (chapterek), feliratok, különböző interaktív (elágaztatás, feltételes futtatás) események kezelése. Erre az AVI – jelen formájában – alkalmatlan.

Bár speciális rendszerkomponensek telepítése után lehetőségünk van rá, hogy két vagy három hangcsatornát tartalmazó AVI file-t is lejátsszunk (tetszőlegesen válogatva a rendelkezésre álló szinkronhangok között) és bizonyos feliratokat – szintén speciális szűrők telepítése után – az AVI file-on belül is tárolhatunk, de ez csak a meglévő AVI szabvány utólagos megerőszakolása, ami rengeteg buktatót rejt magában. Jelenleg az AVI file-okat csak igen körülményesen lehet feliratozni. Nem elég a különböző feliratformátumokhoz való kodeket vagy szűrőt telepíteni, hanem a külön file-ban található felirat helyéről és pontos elnevezéséről is gondoskodnunk kell (általában a kiterjesztéstől eltekintve meg kell egyeznie az AVI file és a felirat nevének, hogy a beépülő feliratozó szűrő „elkapja" a feliratást).

Nem lenne egyszerűbb, ha a DVD-videó rendszeréhez hasonlóan a feliratok adatcsatornája ugyanúgy a file része lehetne? Dehogynem, csak ehhez túlságosan meg kellene változtatni az eredeti AVI formátum rendszerét, szerkezetét. Nem volna egyszerűbb egy újabb, ésszerűbb befoglaló formátumot használni? De igen! Csak ki mondja meg, mi lesz ez?

EGY LEHETSÉGES VÁLASZ: MATROSKA A fiatalabb generáció számára bizonyára már ismeretlen a matrjoskababa néven ismert orosz gyermekjáték. A matrjoskababa fából készült, többnyire leányfigurát ábrázoló, meglehetősen egyszerű bábu, deréktájban azonban kettészedhető (kéretik nem perverzitásra gondolni, ez egy végtelenül egyszerű, korhatártól mentes játék). Belül egy újabb, egy mérettel kisebb babát találunk, abban egy még kisebbet és így tovább.

A matroska, mint befoglaló formátum, hasonló elven működik, szinte tetszőleges mélységben egymásba ágyazható adatcsatornák, speciális adatmezők kerülhetnek bele – ellentétben az AVI-nál megszokott, meglehetősen korlátozott szerkezettel. A matroska alkotói eleve úgy tervezték a rendszer logikai felépítését, hogy a matroska file-ok utólagos szerkesztése, módosítása se jelentsen túl nagy problémát – a speciális adatokat tartalmazó extra részek (mellékletek, chapterlisták, feliratok) tetszőleges sorrendben hozzáírhatók a file-hoz, ugyanis a file elején külön táblázatban lehet megjelölni, hogy ezek az adatmezők hol találhatók a file-on belül.

Teljes és feltétel nélküli rugalmasság és bővíthetőség – ez a matroska formátum alapelve. A matroska tehát nem egy kodek, nem egy video- vagy audiotömörítési eljárás!

A matroska file, jellegét tekintve egy univerzális konténer, a modern igényeket is kielégítő befoglaló formátum, amelyet a korlátolt képességű AVI helyett használhatunk.

Kiterjesztése háromféle lehet: MKV, MKA és MKS. Az MKV kiterjesztésű konténerben kép- és hangadatcsatornát egyaránt tartalmazó, komplexebb felépítésű anyagot tárolhatunk (hasonlóan az AVI-hoz, csak itt jóval több pluszkiegészítő áll rendelkezésre, lásd később). MKA kiterjesztéssel csak zenei adatcsatornát tartalmazó file-t készítünk, a konténeren belül számos (gyakorlatilag tetszőleges) adattárolási metódust alkalmazhatunk (MP2, MP3, Vorbis, AAC, AC3, DTS, PCM, a lista még bővül!). Az MKS kiterjesztésű matroska file-ban feliratokat is elhelyezhetünk.

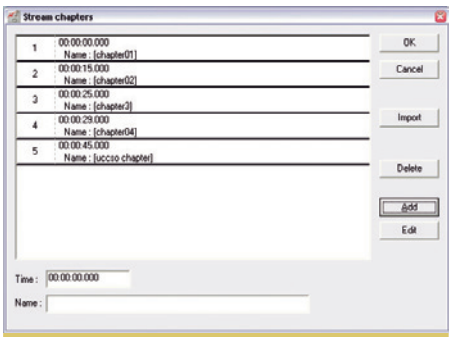

Egy fejezetekre osztott matroska file, szintén a VirtualDubModban

Mikor érdemes a matroska formátumot előnyben részesíteni? A matroska ugyan újnak számít, de nagyon gyorsan hódít – köszönhetően a teljes rugalmasságnak. Végre egy olyan formátum, amelynek nem okoz gondot a VBR (Variable BitRate) kódolású adatcsatorna, sőt akár többféle képkocka/másodperc sebességű anyagokat is egymás után fűzhetünk, külön trackeket (sávokat), chaptereket (fejezeteket) szervezhetünk, szegmensenként eltérő felbontást, képarányt, adatátviteli sebességet használhatunk. A lejátszási sorrendet is tetszőlegesen megkeverhetjük – ha a DivX-kódolást a szegények DVD-pótlékaként emlegettük, akkor nem túlzás kijelenteni, hogy a matroska adja ehhez a méltó keretet!

MIVEL KÉSZÍTSÜK, MIVEL JÁTSSZUK LE? A matroska file-ok készítése egyszerű, feltéve, hogy AVI file-t már fűztünk össze az előre elkészített alapanyagokból. A legújabb VirtualDubMod programmal könnyen átalakíthatjuk meglévő AVI file-jainkat is. Csak annyit kell tennünk, hogy kimenetként a matroska formátumot választjuk a file mentésekor.

Természetesen a sima átmentésnek nem sok értelme van, hiszen a matroska formátumot akkor érdemes használni, ha valami olyasmit szeretnénk tárolni a file-ban, amire az AVI nem (vagy csak körülményesen) vehető rá. A matroska igazi képességeit csak akkor tudjuk kihasználni, ha teljes mélységében megismerjük a szerkezeti felépítését, illetve az alkalmazható audio-, video- és feliratformátumokat (ez már túlmutat cikkünk terjedelmi korlátain).

A lejátszás már könnyebb eset, ugyanis a megfelelő DirectShow komponens (matroska parser filter) telepítése után minden DirectShow-kompatibilis médialejátszó program felismeri (még a 6.4-es Microsoft MediaPlayer is!).

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a matroska parser telepítése nem elegendő, ha a matroska file-on belül olyan adatcsatorna található, amelynek tárolási elvét gépünk nem ismeri (a matroska szerkezeti felépítése egyébként lehetőséget ad arra is, hogy a későbbiekben akár komplett kodektelepítő csomagot is a matroska file testébe rejtsünk). Ebben az esetben nekünk kell gondoskodnunk arról – csakúgy, mint az AVI esetében –, hogy a rendszerünkben telepítésre kerüljön a kérdéses formátumot kezelő kodek.

A matroska fejlesztői által – nem csak a matroska file-okhoz – ajánlott lejátszó a The Core Media Player (TCMP) és a Gabest (büszkék lehetünk rá, fiatal magyar programozó, az ő kezei közül került ki a VobSub is!) által fejlesztett Media Player Classic program.

Gabest egyébként saját DirectShow parser fejlesztésébe is belefogott, összetett munkássága Guliverkli Project néven önálló honlapot is kapott.

●

Felfedeznivaló tehát van bőven, reményeink szerint a jövőben még visszatérünk a befoglaló, konténer formátumok (köztük kiemelten az AVI, a matroska és a DVD-Video rendszer) részletes elemzésére, hogy a házi digitális videózáshoz minden segítséget megadjunk vállalkozó kedvű olvasóinknak. PCM

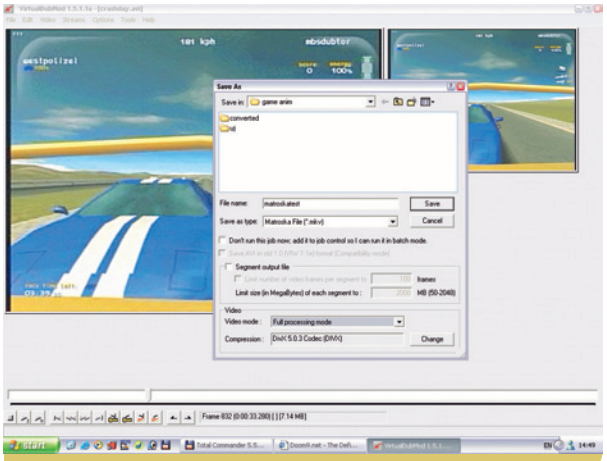
A VirtualDubModdal matroskába is menthetünk

SEX: számítógépet adókedvezménnyel

Mi éri meg?

Termékváltás, árazás, a megszerzési módok működése és az igénybe vehető pénzügyi konstrukciók a Sulinet Expressz kedvezményprogramjában – amely a holt szezonra rácáfolva a várakozásokat meghaladó forgalommal nyitott. Exkluzív adatok és konkrét példák.

Kis Endre

A Sulinet Expressz Monitor rendszer adatai alapján a június végén, a nyári pangás kellős közepén startoló kedvezményprogram máris előnyösen befolyásolja a számítástechnikai eszközök eladásait. Különösen az alkatrészek és a perifériák iránt nagy a kereslet, ami arra utal, hogy első körben a számítógéppel már rendelkező, haladó felhasználók látták át a kezdeményezés előnyeit, és élnek a kínálkozó lehetőséggel. Az Oktatási Minisztériumtól származó információnk szerint a programban részt vevő kereskedők árbevétele az első négy hét folyamán munkanapokon bruttó 22 millió 800 ezer és 49 millió forint között mozgott, de a forgalom szombatonként is elérte a 16 millió 500 ezer, vasárnapokon pedig a 3 millió 500 ezer forintot (lásd grafikonunkat). Ez egy hónapra vetítve több mint 800 millió forint bevételt jelent, ami önmagában sem lebecsülendő, ősztől pedig jelentős mértékben továbbnőhet. Az adókedvezményes teljes konfigurációk forgalma ugyanis a várakozások szerint a nyári szabadságok után és az iskolakezdést követően idén két hullámban, szeptemberben és karácsony előtt ível majd fel.

ADÓKÁRTYA, ÁRAK ÉS TERMÉKVÁLTÁS A Sulinet Expressz Kalauz szerint – miként arról előző számunkban olvashattak (➲ **Amit tudni akart a SEX-ről – PC Magazin, 2003/8/14)** – a kereskedő kérheti a vásárlótól, hogy igazolja jogosultságát az adókedvezményre. Ezért célszerű, ha a korábbi cikkünkben ismertetett dokumentumok kéznél vannak. De ha valamilyen oknál fogva mégsem lennének, az még nem akadály. A vásárlás időpontjában kedvezményre jogosult vásárló számára ebben az esetben a kereskedő egy szokványos számlát állít ki, amelyen a vásárló adószáma nem szerepel, így az az adókedvezmény igénybevételét sem teszi lehetővé. A vásárló azonban adókártyájával egy későbbi időpontban is felkeresheti a kereskedőt, aki a Monitor rendszerből kigyűjti az adott tranzakció adatait, és kinyomtatja a számlakísérő igazolást, amely immár a vásárló adószámát is tartalmazza, az adóhatóság felé pedig igazolja a jogosultságot.

A kedvezményprogram keretében tehát adókártya nélkül is lehet vásárolni, a jogosult adószámát feltüntető számlakísérő igazolás utóbb is elkészíthető – erre viszont feltétlenül szükség van az adókedvezmény érvényesítéséhez. A rugalmas megoldásnak köszönhetően minden jogosult élhet a kedvezményprogram adta lehetőséggel, az is, aki előzetesen nem, csak a kereskedőnél hallott róla először.

A programban részt vevő értékesítőhelyekről a Sulinet Expressz webhelyén található adatbázis adja a legátfogóbb és legpontosabb tájékoztatást. Az értékesítőhelyen kifüggesztett tanúsítvány arról nyújt felvilágosítást, hogy az adott kereskedő (közreműködő) mely szállítókkal (gyártókkal) kötött megállapodást a program keretében. A vásárló tehát ellenőrizheti, hogy adott helyen vásárolt adott gyártmányú eszköz után jár-e adókedvezmény – de ez a Monitor rendszer által létrehozott számláról is egyértelműen kiderül.

Az adatbázisban látható és a Monitor rendszerben szereplő árak kötöttek és naprakészek, ezektől a kereskedő nem térhet el. A kereskedők ugyanakkor frissíthetik termékkínálatukat, áraikat pedig leszállíthatják, hogy mindig a legjobbnak tartott technológiát ajánlhassák versenyképes áron. Erre a minden részletében dokumentált termékváltásra az eredeti elképzelések szerint meghatározott időszakokban, kéthavonta került volna sor. De már az indulást megelőzően bebizonyosodott, hogy a piac mozgása gyorsabb, az adatbázisban szereplő – a pályázatok részeként beadott – terméklisták elévültek, az árak szintúgy. Mindez félreértésekre, kettős árlisták és felárazás emlegetésére adott okot. Holott a szerződés leszögezi, hogy a kereskedők a kedvezményprogramban szereplő termékeket azon kívül sem árusíthatják más, alacsonyabb áron, de a kettős árszabást a jogszabályok egyébként sem engedik meg.

A termékváltásra most már heti gyakorisággal nyílik lehetőség a program keretében. A szállítók hétfőn délig nyújthatják be kérelmüket termékek kifuttatására és újabbak felvételére. Kvóta határozza meg, hogy a forgalmazott termékek legfeljebb hány százaléka cserélhető egy-egy alkalommal. Az egyetlen feltétel, hogy az új termék nem lehet gyengébb minőségű, nem képviselhet alacsonyabb technológiai színvonalat, másrészt ára nem lehet magasabb, mint a kifuttatott terméké. Kivétel, ha az új termék lényegesen jobb tulajdonságokkal bír – ebben az esetben legfeljebb 10%-os áremelés lehetséges.

A szállító e-mailben – és egyelőre még papíron – beküldi termékváltásra vonatkozó kérelmét, mellékelve az importőri nyilatkozatot és a műszaki leírást. Az Oktatási Minisztérium jogászai ellenőrzik, hogy a kiváltó termék megfelel-e a pályázati kiírásnak, másrészt szakértők (egyetemi oktatók) véleményezik technológiai tartalmát. A konfigurációknak il-

Az értékesítőhelyek és a termékek online adatbázisa a Sulinet Expressz webhelyén

>infó

- A Sulinet Expressz programban kapható termékek percről percre megújuló adatbázisa a **www.sulinet.hu/ado** címen érhető el.
- A Sulinet Expressz Kalauz telefonon is hívható munkanapokon 8 és 18 óra között a **318-1318**-as telefonszámon.
- E-mailben az **adokedvezmeny @sulinet.hu** címen lehet érdeklődni.

leszkedniük kell az OM stratégiájába, amely digitális tananyagok elérhetővé tételéről szól, nemcsak az iskolákban, hanem az otthoni számítógépeken is, szélessávú internetkapcsolaton és USB felületű adattároló eszközökön keresztül egyaránt. Végül árbírálatra is sor kerül. A jóváhagyásra elméletileg 15 nap áll rendelkezésre, de az OM szerint a gyakorlatban 3 nap alatt lezajlik, ha a papírokkal minden rendben van. Néha nincs. A szállítók élnek a termékváltás lehetőségével, a pályázatban beadotthoz képest kínálatuk jelentős mértékben változott és változik, érdemes tehát időnként egy pillantást vetni az online adatbázisra.

Az adatbázisban nemcsak új termékek, hanem új értékesítőhelyek is megjelenhetnek – ha a szállító vagy a közreműködő tulajdonában új értékesítőhely jön létre, az a keretszerződés hatálya alá bevonható. Nem utolsósorban új szerződő felek – a megszerzési módokhoz pénzügyi konstrukciókat kínáló pénzintézetek – is gazdagítják a kínálatot.

VÁSÁRLÁS VAGY BÉRLÉS, KÉSZPÉNZZEL VAGY HITELRE

A szállítók – szintén az eredeti elképzeléstől eltérően – folyamatosan bővíthetik azon pénzintézetek körét, amelyekkel megállapodást kötnek a Sulinet Expressz kedvezményprogramja keretében a megszerzési módokhoz nyújtott pénzügyi konstrukciókról. Egyetlen kikötés, hogy az újonnan belépő pénzintézetnek kedvezőbb feltételekkel kell kínálnia a bérlet-, hitel- és lízingkonstrukciókat, mint az adott szállítóval korábban megállapodást kötő bank(ok). Indulását követően a program kivívta a pénzintézetek érdeklődését: jelenleg 10 bank kínál hozzá pénzügyi konstrukciókat, többnyire az általánosan elterjedt áruhitel formájában, de egy részük tartós bérlethez is nyújt szolgáltatást.

A kedvezményprogramhoz eleve olyan pénzintézetek csatlakozását hagyják jóvá, amelyek a készpénzzel nem rendelkező jogosultak számára előnyös feltételek mellett teszik lehetővé számítógép vásárlását. A kölcsönnek azonban ára van, és ez több tényezőn (futamidő, piaci kínálat stb.) múlik. A vásárlót ezért minden esetben tájékoztatni kell, hogy a pénzügyi konstrukció költsége egy adott időszakra vetítve mennyivel drágítja számára a kiválasztott PC-t, illetve egyéb eszközt. A program indulásához képest – amikor mindössze egy bank pénzügyi konstrukciói képezték a kínálatot – ezek a feltételek egy hónap alatt mintegy 8-10%-kal kedvezőbbé váltak.

A legegyszerűbb megszerzési mód, a vásárlás során a jogosultak a keretszerződésben szereplő termékek kiválasztása után a közreműködőtől készpénzes vásárlás keretében szerzik be az eszközöket, melyekről a közreműködő számlát állít ki. Mindez a 60 ezer Ft-os adókedvezmény egyszeri igénybevételére nyújt alkalmat.

A vásárlás történhet részletre is, ami sem a megszerzési mód lényegén, sem azon nem változtat, hogy a jogosult milyen módon, mennyi ideig veheti igénybe az adókedvezményt. Egy számla készül, a 60 ezer Ft egyszer írható le az adóból, viszont az is egyszerűen hozzájuthat a kiválasztott eszközhöz, aki nem rendelkezik azonnali termékvásárlásra elegendő pénzzel. Ez a kiegészítő lehetőségként ajánlott áruvásárlási kölcsön több banknál kifejezetten a Sulinet Expressz programhoz készült, igénybevételéhez a jogosultság igazolása szükséges. A konstrukcióra jellemző, hogy az ügyintézés általában az értékesítési helyen történik. A bankok 30 percen belül hitelbírálatot végeznek, és ezt visszaigazolják. A futamidő 6-tól 36 hónapig terjed, a kölcsön összege általában 50-300 ezer Ft, a legkisebb törlesztőrészlet általában 3000 Ft. Ha kérnek önerőt, az a kölcsön összegének 0-10%-a között mozog, de nem minden bank igényli. A kamat 17–22% között mozog – van például olyan áruhitel-konstrukció, melyben 100 ezer Ft felvétele esetén fél év alatt 8100 Ft, egy évre 15 800 Ft a kamatteher.

A Sulinet Expressz adatbázisainak offline változatát CD-mellékletünk ➲ **\SULINET_EXPRESSZ** könyvtárában találják.
Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a CD-nkre került adatok a ➲ **www.sulinet.hu/ado** webhelyen megtalálható adatbázis részét képezik. Mellékletünkre kizárólag azon cégek kerültek fel, amelyek 2003. július 27-én 18 óráig – az adatbázis szerkesztőségünknek történő átadásáig – az Oktatási Minisztérium által is aláírt szerződéssel rendelkeztek. Az adatok tehát a július 27-én érvényes viszonyokat tükrözik, azóta a cikkünkben is ismertetett módon frissülhettek.

Vásárlások bruttó értéke forintban, a hét napjaira bontva

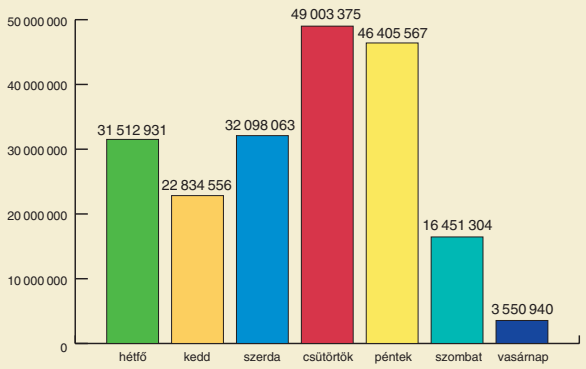

Forrás: Sulinet Expressz Monitor, 2003. július

Az egyik pénzügyi intézmény az alábbi hitelkonstrukciót dolgozta ki a Sulinet Expresszhez: a vásárló a kölcsönszerződés megkötésekor saját erő befizetése nélkül elviheti a kiválasztott terméket 160 ezer Ft árhatárig. A kölcsönszerződés aláírásakor az ügyfél hitelkártyaszerződést is köt a bankkal, melynek értelmében 6 hónapon belül 100 ezer Ft-os kerettel hitelkártyát kap. Ez a hitelkeret 300 ezer Ft-ra növelhető, ami a PC későbbi bővítései során egyszerűbbé teszi a vásárlást.

Létezik olyan konstrukció is, melyben a pénzügyi intézmény – rulírozó hitelkeretként vagy hitelkártyaként – Sulinet Kártyát bocsát az ügyfél rendelkezésére. Ezt mindössze havi 1,75% kamat terheli, kezelési költség és hitelbírálati díj nincs, miként kötött futamidő és törlesztőösszeg sem.

Nagyobb értékű eszköz, számítógép vásárlása esetén a tartós bérlet vagy lízing a legelőnyösebb megszerzési forma, mivel a bérlésről évente kiállított számla lehetővé teszi az évi 60 ezer Ft-os adójóváírás igénybevételét három adóévben. Bérlés vagy lízingelés történhet készpénz letétbe helyezésével, illetve hitelezéssel is.

A konstrukció egyik fajtája 8 éves (fix) futamidőre készült, melynek során a bérleti díjat – amely a teljes bérleti időszakra megegyezik a termék bruttó vételárával – az első három évre elosztva számlázzák le, a bérleti idő hátralevő részében, a negyediktől a nyolcadik évig pedig 1000 forintos bérleti díjat kell fizetni a bérbeadónak. A terméket a bérlő a bérlet teljes időtartama alatt továbbfejlesztheti.

Az ügyintézés szokásos menete a következő: a vásárló kiválasztja a terméket, és eldönti, saját pénzből, kölcsönből vagy mindkettőből kívánja-e bérelni. Az értékesítőhelyen megköti a bérleti szerződést, majd felkeresi a hitelező pénzintézetet (akár telefonon), ahol megkötheti a kölcsönszerződést és/vagy a letéti szerződést, amely a szállítónak biztosítja, hogy a vásárló megfizeti a bérleti díjat. Ezt követően az értékesítőhelyen átveheti a terméket. A személyi kölcsön jellemzői nagyjából megegyeznek az áruvásárlási hitelnél bemutatott feltételekkel.

Egyéb bérleti konstrukciókban három év a tipikus futamidő, mely hasonló módon alapul szolgál az adókedvezmény három éven keresztül történő igénybevételéhez. A szállítónál (hitel felvételének hiányában) ilyenkor kaucióként ügyvédi letétbe kell helyezni a teljes összegnek azon rész plusz 10%-át, amelyet a vásárló nem fizet ki első évi törlesztésként. Számokban kifejezve: (180 000–60 000)x1,1, az-az 132 000 Ft-ot kell letétbe helyezni.

Többéves megszerzési forma választása esetén szem előtt kell tartani, hogy a jogosultságnak a teljes futamidő alatt – három adóév során – fenn kell állnia az adókedvezmény érvényesítéséhez. Ha az első számlát követő további kettő valamelyikének kiállítását megelőzően megszűnik a tanulói-hallgatói-felnőttképzési státus, attól az évtől már nem csökkenthető évi 60 ezer Ft- tal az adó.

Számos lehetőség kínálkozik tehát az egyes megszerzési módok finanszírozására, a helyben történő ügyintézés pedig lényegesen leegyszerűsítheti és élvezetesebbé teheti a vásárlást. Érdemes meggyőződni arról, hogy az értékesítőhely alkalmaz-e a pénzintézet(ek) által kiképzett eladót. De ahol nyújtanak ilyen szolgáltatást, ott ez aligha kerülheti el bárki figyelmét. PCM

A svéd modell Magyarországon

PC és internet a munkavállalónak

A skandináv államban bevált kedvezményprogram hazai gyakorlatba ültetésével a munkáltatók idén január elsejétől adó- és járulékmentesen adhatnak számítógépet és internethasználatot alkalmazottaiknak. A lehetőség iránt azonban nálunk egyelőre szinte semmilyen érdeklődés nem mutatkozik.

Kis Endre

A jelenségre májusban figyelt fel a kormányzat, és a kellő tájékoztatás hiányára ráérezve a vonatkozó szabályok értelmezésére kérte a Pénzügyminisztérium szakértőit. Jóllehet a kedvezményprogram meghonosításához a vonatkozó szabályok közül csupán az szja-ról szóló törvényt kellett módosítani, a svéd és a magyar javadalmazási rendszer lényeges különbözősége, továbbá a juttatási formák sokszínűsége folytán az elkészült – és CD-mellékletünkön megtalálható – magyarázat még a területen jártas vállalati könyvelők számára is hasznos lehet, a földi halandókról nem is szólva.

– Míg Svédországban a munkáltató által juttatott számítógép értékét egyszerűen levonták a munkavállaló bruttó béréből, Magyarországon ez a modell nem alkalmazható egy az egyben – mondja Lucz Zoltánné, a Pénzügyminisztérium jövedelemadók főosztályának helyettes vezetője, aki az első pillantásra meglehetősen árnyaltnak tűnő helyzet megvilágításában volt segítségünkre. – Így az a vélemény kristályosodott ki, hogy nálunk a kedvezményprogram kapcsolódhat ugyan a javadalmazási rendszerhez, de annak inkább a kiegészítéseként képzelhető el.

A BŐSÉG ZAVARA? A *Tájékoztató a gazdálkodó szervezetek részére a munkáltató által biztosított számítógép- és internethasználat, továbbá legalább két évig használt számítógép ingyenes vagy kedvezményes megszerzésével összefüggő adózási szabályokról* című dokumentum már elnevezésében is utal rá, hogy a program eleve kétféle konstrukcióból indul ki, az adó- és járulékmentességet pedig a személyi jövedelemadó (szja), a társadalombiztosítási járulékok (tb-járulékok), a társasági adó (ta) és az általános forgalmi adó (áfa) vonatkozásában kell vizsgálni. Mindezt a juttatásban részesülő személy státusa – aki nem csupán alkalmazott lehet – kissé még meg is bolondítja.

A kétféle konstrukció valójában hatféle juttatási formát tesz lehetővé. A munkáltató a kedvezményprogram keretében nemcsak ingyenesen biztosíthat számítógép- és internethasználatot, hanem kedvezményes áron is megteheti ezt. Két évnél idősebb használt számítógépeket pedig tulajdonba is adhat, szintén ingyenesen vagy kedvezmény mellett. Ilyeneket felszabadíthat saját eszközparkjának frissítésekor, de kimondottan a juttatás céljára is vásárolhat használt gépeket, ha pedig új PC-ket adott használatba, két év múltán lehetőséget teremthet azok megszerzésére is.

Bármelyik juttatási formát is választja a munkáltató, sem szja-t, sem tb-járulékot nem kell utána fizetni. A társasági adó és az áfa vonatkozásában a juttatás adómentessége nem ilyen egyértelmű – pontosabban ta-t bizonyos extrém esetben, áfát pedig előbb-utóbb mindenképpen fizetni kell.

EXTRÉM ESET A kedvezményprogram keretében biztosított ingyenes vagy kedvezményes számítógép- és internethasználat, valamint megszerzett használt gép a ta szempontjából a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek, ráfordításnak minősül, ha a vállalkozással munkaviszonyban álló magánszemély, illetve a vállalkozás vezető tisztségviselője vagy tevékenységében személyesen közreműködő tag, valamint a vállalkozással korábban munkaviszonyban álló, saját jogú nyugdíjas vagy az említett magánszemélyek közeli hozzátartozója részére történik a juttatás. Mikor kell tehát ta-t fizetni?

A kedvezményprogramnak köszönhetően Svédországban három év alatt a négyszeresére emelkedett az otthoni PC-k száma

>infó

- A *Tájékoztató a gazdálkodó szervezetek részére…* című dokumentum teljes szövege CD-mellékletünk **\CIKKEK** könyvtárában található **APEH_PM_TAJEKOZTATO.DOC** néven.
- Ugyanez az ismertető az APEH webhelyén **(www.apeh.hu),** valamint az Adó és Ellenőrzési Értesítőben is közzétételre kerül.
- A munkavállalói PC-programmal a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja tv.) 1. számú mellékletének 7.11. pontja foglalkozik.
- A kedvezményprogram keretében a számítógép és az internet-előfizetés tetszőleges gyártótól, forgalmazótól és szolgáltatótól szerezhető be.
- HÉV helyett Európa Expressz – **PC Magazin 2003/1/32.**

A korszerű informatikai eszközök széles körű terjedésének elősegítése érdekében 2003. január 1-jétől adómentes a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja tv.) 1. számú mellékletének 7.11. pontja alapján
– a munkáltató által biztosított ingyenes vagy kedvezményes számítógép- és internethasználat (ideértve különösen az egyszeri, a havi, a forgalmi díj átvállalását, a modem biztosítását), továbbá
– az első üzembe helyezését követően legalább két évig használt számítógép ingyenes vagy kedvezményes megszerzése.

(Tájékoztató a gazdasági szervezetek részére)

– Közeli hozzátartozó alatt a polgári törvénykönyv által meghatározott személyi kört kell érteni. A munkáltató például az alkalmazott gyermekének, férjének-feleségének, de akár a testvérének vagy a szülőjének is adhat ingyenes vagy kedvezményes használatba PC-t és internetelérést – mondja Lucz Zoltánné.
– A kedvezményre az adott cég már visszavonult alkalmazottai, vezetői és tulajdonosai is jogosultak családtagjaikkal együtt. Mindezekben az esetekben a juttatást a munkáltató adja, és azt elismert költségként könyvelheti el, így nem kell utána ta-t fizetnie. A tamentesség fennáll az első üzembe helyezést követően legalább két évig használt számítógép ingyenes vagy kedvezményes megszerzésekor is, ha a PC az említett személyi körön belül kerül tulajdonba. Más a helyzet, ha a kft. ügyvezetője a szomszédjának ingyenesen akarja adni a használt számítógépet. A példa kedvéért vegyük úgy, hogy 100 ezer Ft-ot ér a cég könyveiben egy két éve használt számítógép, amely összeg nem csökkenti a ta-alapot, más szóval a gépet adó cég ebben az esetben bukja a juttatás értékének 18%-át. Használt PC alapvetően igen széles körben adható tulajdonba ta-mentesen, a célszemély kiválasztásakor ezért érdemes kicsit odafigyelni.

ÁFA-FIZETÉS: ELŐBB VAGY UTÓBB A munkáltató által ingyenesen vagy kedvezményesen használatba adott számítógép előzetesen felszámított áfája levonásba helyezhető, ha a PC-t a vállalat eredetileg bevételszerző tevékenység céljából vásárolta, de a használatba adás alapján áfa-fizetési kötelezettség keletkezik a szolgáltatás adó nélküli forgalmi értéke után. Hasonló módon az ingyenes tulajdonba adást is áfafizetési kötelezettség terheli, mivel a gép korábbi beszerzéséhez levonható adó kapcsolódott. Ha a cég a PC-t kimondottan használatba adás végett szerezte be, az előzetesen felszámított áfa nem helyezhető levonásba, így az ingyenes vagy kedvezményes használatba adás alapján áfa-fizetési kötelezettség sem keletkezik.
– Ismét példán keresztül szemléltetve: a vállalat a napi munka támogatására vásárolt egy 300 ezer Ft-os számítógépet, aminek a 75 ezer Ft-os áfáját visszaigényelte, majd később úgy dönt, hogy ugyanezt a PC-t ingyenesen alkalmazottjának adja – mondja Lucz Zoltánné. – Mivel ez a gép gazdasági tevékenységből történő kivonását jelenti, a tulajdonba adáskor képviselt érték, mondjuk 100 ezer Ft után be kell fizetni a 25% áfát, azaz 25 ezer forintot. Ha kimondottan azért vásárol a cég számítógépet, hogy azt alkalmazottjának adja, akkor nem helyezheti levonásba a példánkban szereplő 75 ezer Ft áfát, viszont a gép átadásának sem lesz áfa-vonzata.
Az internethasználat biztosításakor – mivel a munkáltató az alkalmazott részére fizet elő – az előzetesen felszámított áfa szintén nem helyezhető levonásba. Sőt ez kétszeresen nem tehető meg, mivel az áfáról szóló törvény is kimondja, hogy ha az eszköz vagy szolgáltatás használata akár csak részben magáncélra történik, az áfa nem vonható le. Ezen változtathat a munka törvénykönyvének még az idén esedékes módosítása, amely pontosan meghatározná a távmunka fogalmát: mikor tekinthető munkaviszonynak ez a foglalkoztatási forma, és miként ismerhetők el azok a költségek, amelyek immár a munkavállaló otthonában jelentkeznek. Az itt tárgyalt kedvezményprogram vonatkozásában pedig megállapíthatóvá tenné, hogy a munkáltató által biztosított internetelérés milyen feltételek teljesülése mellett minősül munka jellegűnek.

Az adó- és járulékmentes munkavállalói számítógép, illetve internetelérés tanulásra és szórakozásra is használható

CSAK SEMMI KEDVEZMÉNY: NEM VAGYUNK MI SVÉDEK! A svéd modell révén a skandináv államban három év alatt a négyszeresére nőtt az otthoni PC-k száma, és 2003-ra a fizikai munkát végzők körében a háztartások 65%-a eléri az internetet. A magyar modell, amelyről Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter januári számunkban nyilatkozott egy átfogóbb interjú keretében, mostanáig nem sokat hallatott magáról. A jelenleg az internetet mint olyat népszerűsítő tárca azonban tudomásunk szerint folytatni kívánja marketingtevékenységét, és megítélésünk szerint a kampányok közül egyet érdemes volna a munkavállalói PC-programnak szentelni. A svéd modell hűvös fogadtatásának azonban az információhiányon túl más okai is lehetnek:
– A magyar vállalatok a múlt év végén vagy idén az első egy-két hónapban jellemzően véglegesítették a 2003-as bérezésre és más javadalmazási formákra vonatkozó terveiket, amelyek között a svéd modell magyar változatával még aligha számolhattak – mondja Lucz Zoltánné. – Ezért a kedvezményprogram véleményem szerint leghamarabb jövőre fejtheti ki hatását, feltéve, hogy az adózási szabályok módosítását kellő szemléletváltás is kíséri, és a munkáltatók meglátják benne a lehetőséget.

A részletes ismertető az APEH webhelyén is közzétételre kerül, de CD-mellékletünkön már megtalálható

Erdős Márton, Sponga Tamás

Írjon mindenki!

MITSUMI

A Mitsumi a jó minőségű és rendkívül olcsó CD-írói után a DVD-piacon is hasonló sikereket kíván elérni, ezért be is jelentette első multi DVD-íróját, amely – ahogy az új irányzat diktálja – mindkét szabványt támogatja. A DW-7802TE mind a pluszos, mind a kötőjeles lemezekkel megbirkózik, legyen szó akár olvasásról, akár írásról. A párhuzamos ATA interface-en csatlakozó író 2 Mbyte puffert tartalmaz, 4-szeres sebességgel írja az egyszer írható DVD-ket, az újraírhatókat pedig 2-szeres és 2,4-szeres sebességgel. A hagyományos CD-t 16-szorosan, míg az újraírhatót 10-szeresen süti.
A DVD-olvasás maximálisan 12-szeres lehet, míg a CD-t 40-szeresen olvassa. A meghajtó minden írási formát ismer, tehát semmiben sem szenvedhetünk hiányt. A készülék ára 75–80 ezer forintra tehető, ám ez remélhetőleg hamarosan drasztikusan csökken.

Mindent tudó optikus

www.mitsumi.de/english/produkte/dvd_rw.shtml#DW7802TE

A nagyok 500-zal hajtanak

A komolyabb memóriamodulgyártók, például az OCZ és a Kingston szinte egyszerre mutatták be legújabb tuningbarát moduljaikat. Az év első felében még a PC3500-as, esetleg PC3700-as modulok számítottak a csúcsnak, ám ez most megváltozik. A legújabb és leggyorsabb DDR modulok már a PC4000 „szabványnak" felelnek meg. Ez csak a gyártók hozzáállása, a JEDEC viszont már a PC3200 szabványra is csak nagy nehezen – némileg az Intel hatására – bólintott rá. A fölpörgetőknek szánt, 500 MHz-en garantáltan stabilan üzemelő modulok tökéletesen kompatibilisek a PC3200 szabványnyal is.
Mindkét gyártó terméke passzív hűtést kapott. Az OCZ-től, a Kingstontól és a többi, prémium termékeket gyártó cégtől már megszokhattuk, hogy a kétcsatornás memóriavezérlőket meglovagolva gyárilag párosított modulokat is árulnak. Ez most sincs másképp, a PC4000-es modulokból is vásárolhatunk párosával. Szinte biztos, hogy a napokban megérkezik a Corsair és a többi neves gyártó PC4000-es terméke is.
Az árak természetesen a fellegekben járnak. A Kingston két 512 Mbyte-os PC4000-es modult rejtő csomagjáért mintegy 100 ezer forintot kell a boltban hagynunk. További nehézség, hogy mindegyik gyártó magasabb feszültségszintet javasol a stabil működéshez. Ehhez pedig olyan alaplapra van szükségünk, ami támogatja a memóriamodulok feszültségszintjének emelését. A memóriamodulgyártók honlapján folyamatosan frissülő adatbázisból megtudhatjuk, mely alaplapok képesek tökéletesen kezelni a PC4000-es modulokat.

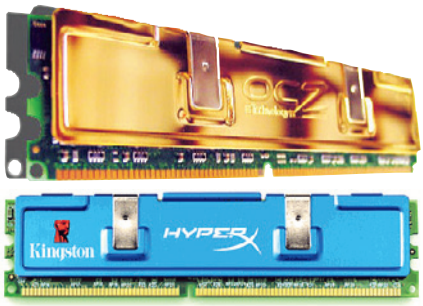

Sebesség borsos áron

www.ocztechnology.com/products/memory/OCZ+EL+DDR+PC-4000+Dual+Channel+Gold
www.kingston.com/hyperx/default.asp

Sokoldalú monitor

CTX

A CTX hazánkban is ismert monitormárka, ha nem is széles körben. Legújabb, M730V jelű TFT monitorának érdekessége, hogy beépített mikrofont és webkamerát is tartalmaz. A multimédiás csodamonitornak szánt 17 colos készülék velejárója a PiP, azaz kép a képben lehetőség és a virtuális térhangzás. A monitor analóg és DVI bemenete mellett S-VHS és kompozit videobemenetet is találhatunk a hátlapon.
A háromportos USB 2.0-s elosztó már csak hab a torta.
A monitor ajánlott maximális felbontása 1280x1024 képpont, válaszideje 16 ms. Szeptemberi külhoni indulóára 250 ezer forint környékén várható.

www.ctxintl.com/products/product_lcd.htm

A memória jövője

PC WATCH

Japán szép és jó ország, ahonnan ráadásul szinte minden fontosabb információ kiszivárog. Történt ugyanis, hogy a neten felbukkant néhány grafikon, amely bemutatja, hogy mintegy 2010-ig milyen fejlesztések, sebességnövekedések, tendenciák várhatók a memóriaiparban. Ennyire messzire előrejelezni ebben az iparágban nagyon veszélyes dolog, könnyen meglehet, hogy egy hét múlva egy eddig eltitkolt fejlesztés mindent felborít.
De nézzük, mit jósolnak a japán nagyokosok! 2004-ben, tehát már jövőre elterjed a DDR2 SDRAM, egyelőre az induló 400 MHz-en. Ez még könnyen hihető. A DDR2 gyorsulása egészen 2008-ig fog tartani, amikor is a 800 MHz-es DDR2-t a hasonló órajelű, ámde gyorsabb DDR3 váltja fel. Itt aztán felgyorsul a növekedés, és már 2010-ben élvezhetjük az 1600 MHz-es DDR3 mesebeli teljesítményét.
A memóriachipek gyártástechnológiája hasonlóan fog fejlődni, 2004-ben a 0,115 mikrométer lesz a domináns, majd tarol a – némi átmenet után – 2006-ban megjelenő 90 nanométer. 2008-tól kezdődően már 65 nanométeres gyártástechnológiával készülnek a chipek a jóslati időszak végéig.
Az asztali gépek memóriakapacitása is jelentősen bővül. 2004-ben még elegendő lesz a fél Gbyte rendszermemória, ám aki játszani akar, méghozzá új és erőforrás-igényes játékokkal, jobban teszi, ha megduplázza ezt a mennyiséget. 2006-2007-ben már a 2 Gbyte lesz az elfogadott és az ajánlott mennyiség, amit 2009-ben 4 Gbyte-ra kell bővítenünk, ha szeretnénk haladni a korral.

Rambus-szövetség

A Rambus minden lehetőséget megragad, hogy szövetséget kössön más gyártókkal, fejlesztőkkel, esetleg vásárlókkal. Ennek a PC-s szegmensből való kihullása az oka – a mostani PC-s piacon már csak a SiS termékei támogatják ezt a memóriaszabványt. Persze a Rambust sem kell félteni, például a Sony már most megrendelte tőle a legújabb technológián alapuló memóriakiépítést a 2005-ben megjelenő Playstation3 játékkonzoljához. Az új memória az XDR DRAM nevet kapta, és a memóriachipeket gyártó Elpidával és a Toshibával közösen fejlesztették ki. Az XDR interface fedőneve korábban Yellowstone volt, amiről mi is beszámoltunk annak idején.
A szövetség jelentése szerint a 3,2 GHz-en üzemelő XDR memória nyolcszor gyorsabb, mint a ma piacon lévő „vetélytársai", és szinte az összes felhasználási területre kiválóan alkalmas. A 3,2 GHz pedig csak a belépő órajel, a tető valahol 6,4 GHz környékén van. Ezen az órajelen a 100 Gbit/s-os adatátvitel is elképzelhető.
Az XDR DRAM memóriachipek 256 Mbit és 8 Mbit közötti kapacitásban, többféle órajellel látnak majd napvilágot. Tömeggyártásuk kezdetére 2005-ig kell várnunk. Egyelőre egyik nagyobb memóriagyártó sem jelezte, hogy gyártani szeretne XDR chipeket. A tömeggyártás megindulásának dátumából arra is következtethetünk, hogy a Sony valamikor ezután dobja piacra legújabb játékkonzolját.

Új terület meghódítása

TRANSMETA/TECHNOLOGY DESIGN VISION

A Transmeta neve főként az energiatakarékos processzorairól ismert. A cég évek óta küzd azért, hogy elismerjék chipjeit, és mind többen építsék be hordozható számítógépeikbe. Bár az alacsony fogyasztású Crusoe processzorok felhasználása logikus lenne, jelenleg csak néhány gyártó használja azokat a noteszgépeiben, és a felhasználók sem állnak tömegével a Transmeta mögött...
A cégnek azonban újabb lehetősége adódott a tábla-PC-k terjedésével. Az együttműködők sorát a Technology Design Vision nyitja (és ebben a szegmensben zárja is), őszre jelenteti meg V800XPT tábla-PC-jét, amibe 800 MHz-es Transmeta Crusoe processzort épít. A készülék egyéb jellemzői: 128 Mbyte memória, 30 Gbyte-os merevlemez, 8,4 colos TFT kijelző, 10/100 Mbit/s-os Ethernet vezérlő és 802.11b vezeték nélküli csatoló. A V800XPT ára 900 USD lesz.
A TDV Crusoe processzoros tábla-PC megjelenése után talán a többi gyártó is elismeri a Transmeta processzorok rátermettségét ebben a szegmensben.

➲ **www.tdvvison.com/ProductDetails.aspx?ProductID=121**

Finomított technológia

INTEL

Az Intel a manapság piacon lévő, 0,13 mikronos gyártástechnológiával készült processzorainál még tartózkodott a Low-K dielektromos technológia alkalmazásától, ám ennek a hozzáállásnak is véget vetnek az új processzorcsaládok.
A Prescott és más processzorok esetében is a 90 nm-es gyártástechnológiára való áttérés lesz az egyik legfontosabb változás, amihez a chipgyártó óriás az ASMI feszített szilikon eljárását használja. Ehhez az ugyancsak az ASMI által kifejlesztett, Aurora elnevezésű filmet használja fel. Az Intel megtartja a wafer bevált 300 mm-es átmérőjét. Arról még semmit sem tudni, hogy az ezután következő 65 nm-es technológiához milyen fejlesztéseket fog bevetni a cég.

Újabb csapás

Érdekes – megbízható belső forrásokra támaszkodó – hírek röppentek fel a Via processzorrészlegéről, miszerint a Via a teljes részleg eladásán gondolkozik. A Via rögtön cáfolta a pletykát, és hogy megmutassa, mennyire nem akarja eladni ezt a részleget, új processzort jelentett be. A Via Antaur kifejezetten a mobilpiacra szánt CPU, a Nehemiahból megismert CoolStream technológiára épül, maximálisan 11 wattot fogyaszt, és 1 GHz-en ketyeg.
A PowerSawer 2.0 technológiával a maximális fogyasztása akár felére csökkenthető.
A processzort olyan technológiákkal próbálják gyorsítani, mint a StepAhead fejlett utasítás-előrejelzés, a 16 szintű futószalag, az SSE utasításkészlet támogatása, a teljes sebességű lebegőpontos egység, és a 64 Kbyte-os másodszintű gyorsítótár. Az Antaur tartalmazza a Via PadLock technológiáját is, amely hardveres véletlenszámgenerátor. A cég a Via UniChrome grafikus magot tartalmazó CLE266-os chipkészletet ajánlja a processzorhoz.

A Centrino-killer?

➲ **www.via.com.tw/en/antaur/antaur.jsp**

A nagy titokzatos

INFINIUM LABS

E sorok megjelenésére már valószínűleg többet lehet tudni az Infinium Labs új eszközéről.
A régebbi hírek (pletykák) egyértelműen azt állították, hogy játékkonzol – hasonlatos a jelenleg piacon lévő Playstation, GameCube, Xbox játékgépekhez. A cég sajtóközleményei azonban kiemelik, hogy a Phantomhoz szélessávú hálózati kapcsolat kell. Eszerint inkább szélessávú hálózati terminál lesz, ami képes lesz játékok futtatására – a sajátjai mellett a PC-kre írtakéra is. Játékokat lehet majd vásárolni, illetve kölcsönözni a később beinduló Phantom.net hálózaton. A több résztvevős üzemmódra kihegyezett konzol multimédiás képességei kiemelkedőek. A márciusban bemutatott prototípus után idén novemberre tervezi a cég azt, hogy az üzletek polcaira kerül a Phantom. Jelenleg a bétatesztelők nyúzzák a gépet.

A pletykák szerint földbe döngöli a pályatársait – a pletykák szerint...

➲ **www.infiniumlabs.com**

Zajt akartok?

A Thermaltake itthon is komoly név a számítógépek és a processzorok hűtése terén. Legújabb termékével újabb lépést kísérel meg a csendes PC felé. Az augusztusban megjelenő Silent Boost technológiával készülő processzorhűtőinek működési zajszintje mindössze 21 dBA, ami rendkívül alacsony. A különleges rézbordának és a nagy ventilátornak köszönhetően komoly a hűtési potenciálja, még tuningra is jó választás. Majd meglátjuk!

Halkan, hidegen

➲ **www.thermaltake.com/products/heatsink/silentBoost.htm**

Vissza a ringbe

Az Ali régóta nem hallatott magáról. Pedig nem tűnt el teljesen, hiszen beágyazott rendszerekben és optikai meghajtókban rengeteg Ali chippel találkozhatunk, ám az alaplapi chipkészletek piacáról kikopott. Ezen próbál most változtatni, méghozzá az Intel-vonalon.
A cég legújabb, M1683 típusjelű északi hídja és M1563 déli hídja megfelel a mai elvárásoknak. A chipkészletet asztali és mobil számítógépekhez egyaránt ajánlja a gyártó. A 800 MHz-es PSB-jű processzorok, az egycsatornás DDR400-as memóriavezérlő, az AGP 8x támogatása mind elengedhetetlen követelmény. Az északi híd érdekessége, hogy akár SDR SDRAM-ot is támogat, azaz igazán olcsó rendszerek építéséhez is alkalmas.
A Via is szeretné visszaszerezni oly könnyen és gyorsan elvesztett piaci részesedését az Intel processzorokhoz szánt chipkészletek piacán. Első – immár legális – terméke a PT800 nevet viseli. 800 MHz-es PSB, egycsatornás, ám FastStream64-gyel felvértezett memóriavezérlő, DDR400-as memóriakezelés, integrált soros ATA RAID vezérlő és minden egyéb fontos vezérlő megtalálható az új chipkészletben. A déli híd szerepét a VT8237 tölti be.

A felnőttkor küszöbén

SCSI / LSI Logic

A SCSI Trade Association (STA) és az InterNational Committee for Information Technology Standards (INCITS) még 2002. május elején hivatalosan bemutatta a Serial Attached SCSI (SAS) interface-szabványt. A szabvány most kezd megérni, a hardverfejlesztők egyre nagyobb érdeklődést mutatnak iránta. A SAS bevezetésének előnyei között elsődleges a magas adatátviteli sebesség és a nagy megbízhatóság – az első változatok kétszer gyorsabbak a jelenlegi SATA interface-nél, de már a négyszer gyorsabbat is tervezik. Így a klasszikus párhuzamos ATA merevlemez-csatolást már két szabvány is szorongatja. Az asztali PC-k területén a SATA (Serial ATA), míg a szervereknél a SAS.
A szerverekben jól bevált SCSI közvetlen utódjának tekinthető SAS elterjedésének – úgy látszik – semmi nem állhat már az útjába, és a nagy cégek is sorra mellé állnak. Az LSI Logic, a Maxtor és a Seagate bemutatta élesben is az LSI Logic által kifejlesztett SAS interface-t, a hozzá illeszkedő, SAS-es Maxtor és Seagate merevlemezzel. Utóbbi cégek várhatóan csak 2004-ben fognak megjelenni első SAS-es merevlemezeikkel.

Serial Attached SCSI – a jó öreg SCSI következő nagy generációja

- www.scsita.org/
- http://www.ncits.org/
- www.serialattachedscsi.com/
- www.lsilogic.com/products/islands/sas_island.html

Miniatúra

A pletykák szerint már novemberben megjelenik a 90 nanométeres (0,09 mikronos) csíkszélességű Pentium 4. A 3400 MHz-en ketyegő Prescott magos új Pentium 4-ben 1 Mbyte másodszintű cache és új utasításokkal el-

Dupla gyorsítótárral a Prescott magos Pentium 4

látott SSE3 lesz. A következő változat – 3,6 MHz-es órajellel – 2004 első negyedévében várható.
Jövő év második felétől az Intel áttér a jelenlegi Socket 478-ról a Socket 775-re, ehhez új chipkészlettel is előállnak majd, aminek jelenlegi fedőneve Grantsdale (bár az első Prescott chipek fizikailag passzolnak a jelenlegi alaplapokba, mivel 478-as lesz a tokozásuk és a 865/875-ös chipkészletet is támogatnák, csak a feszültségigényükkel van baj). A Grantsdale támogatja majd a DDR2-400/533 szabványt.

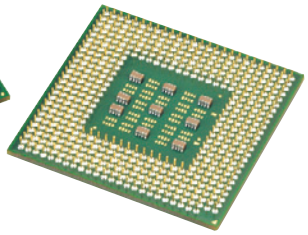

A videokártyát pedig már nem AGP, hanem PCI Express interface fogadja.
A hírhez tartozik még, hogy a tajvani alaplapgyártók ugrásra készen várják a Prescottot, és – állítólag – már augusztus végén, szeptember elején kijönnek az új processzort is fogadni képes alaplapjaikkal.

Mindent bele!

IOMEGA

Az Iomega cég neve legtöbbször valami új adattároló rendszer kifejlesztése, illetve gyártása körül merül fel – bár a CD- és DVD-írók, illetve az írható lemezek árának drasztikus csökkenése már csődközelbe sodorta a céget egyszer-kétszer.
A cég hű a róla kialakult képhez: bejelentette, hogy a nyár végén megjelenteti a Super DVD Drive-ot, háromféle változatban: egy számítógépbe építhető és két külső eszközt USB 2.0-s, illetve FireWire csatolással.
A Super DVD Drive a következő formátumok írására és olvasására lesz képes: DVD-R/DVD-RW, DVD+R/DVD+RW, DVD-RAM, CD-R, CD-RW. DVD-R-t és DVD+R-t 4-szeres, DVD+RW-t 2,4-szeres, DVD-RW-t 2-szeres, DVD-RAM-ot pedig 3-szoros sebességgel képes írni. CD-R-t és CD-RW-t maximum 16-szorosan képes égetni.

Nagy tároló kicsiben

IOMEGA

Az Iomega a Zip drive-val elkezdett, majd az apró Click! meghajtóval folytatott utat járva újabb csodaszerkentyűt fejleszt, DCT néven. A cserélhető lemezes pici háttértár kapacitása 1,5 Gbyte, lemeze másfél colos kazettában foglal helyet. A törpe háttértárat a szintén apró eszközökhöz (digitális kamera, palmtop, audiolejátszók) szánják.

Iomega DCT – beindulnak rá a műtyűrgyártók?

A Digital Capture Technology (DCT) fejlesztésébe besegített az Iomegának a Fujifilm is. (A DCT platform tagja még a Citizen és a Texas Instruments.)
A siker azonban nem biztos, hiszen az amúgy is jó néhány bővítőrésszabványt alkalmazó piacon kell egy újabbal megjelenni. Ennek előmozdítására az Iomega több neves palmtop, noteszgép fejlesztőjének és gyártójának elküldte a DCT mintadarabjait. A cég közleménye szerint a DCT 2004-ben fog megjelenni, és 2004 második felére várhatók az azt támogató eszközök.

Sűrű félév

A SiS a következő fél évben megjelenő termékei mindegyikében kirukkol valamilyen újdonsággal. A közeljövőben jelenti be a 800 MHz-es FSB-jű Pentium 4-hez a SiS655TC chipkészletet, amiben kétcsatornás DDR400 memóriavezérlő és AGP 8x videokártya-támogatás lesz.
Év végén várható a SiS741 chipkészlet az Athlon XP processzort fogadó alaplapokhoz, integrált videovezérlővel és digitális videokimenettel, 400 MHz-es front side bus támogatásával.
A jövő év elején jön ki a SiS756 lapkakészlet az Opteron processzorokhoz, ami már támogatja a PCI Express szabványt is. Az integrált videovezérlős változat a SiS756+

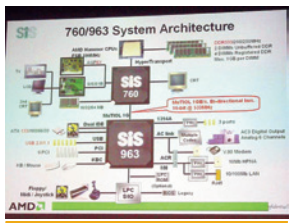

Elméletben már jó...

típusjelet kapja. Szintén a jövő év első felében jelenik meg a SiS656, ami ugyancsak tudja kezelni a PCI Express eszközöket, és támogatja a DDR-II memóriát. A SiS656-ból is lesz pluszos változat, amiben szintén a videovezérlő jelenti a „szükséges pluszt”.

Creative Labs

Sokoldalú kamerák hordozható és asztali gépekhez

A Creative Labs eddigi legkisebb webkamerája az új WebCam Notebook. Miként neve is elárulja, hordozható számítógépek felhasználóinak tervezték, lehetővé téve számukra, hogy akár útközben is részt vegyenek videokonferenciákon.
A WebCam Notebook a noteszgép kijelzőjének peremére csíptethető egy különleges, hajlítható klipsz segítségével. A kamera mérete egy AA elem méretéhez hasonlítható – így könnyen elfér a noteszgép hordtáskájában. Robusztus és mégis pici, saját tokja van, és egy különleges hurokkal szállítják, amely használat után összetekeri az USB kábelt.
A Creative WebCam Notebook egy eredeti VGA (640x480) felbontású érzékelőt tartalmaz, amellyel jó minőségű, e-mailben mégis könnyen elküldhető állóképek is készíthetők.
A gyártó – többi kamerájához hasonlóan – videokonferencia, azonnali videoüzenet-küldő, mozgásérzékelő és képtároló szoftvereket mellékel hozzá.
Az asztali gépekhez készült Creative PC-CAM 880 viszont a csúcsminőségű digitális fényképezőgépek és a webkamerák feladatkörét ötvözi egyetlen eszközben.
A PC-CAM 880-nal igen meggyőző 3 megapixeles (interpolált) felbontású állóképek és 640x480-as videoklipek készíthetők, amelyekről 1,5 colos, beépített LCD-jén előnézetet mutat. Cserélhető memóriával és tévékimenettel bír, webkameraként PC-hez csatlakoztatva videokonferencia lebonyolításához is használható.
Belső memóriája 16 Mbyte-os, amely 17 jó minőségű, 2048x1536 képpontos, vagy 112 darab 800x600-as felbontású állókép, illetve 76 másodpercnyi 640x480-as videó tárolására elegendő, de SD vagy MMC memóriakártyával tetszés szerint bővíthető.
A mellékelt forgatható állványra helyezve a PC-CAM 880 webkameraként használható, a hozzáadott szoftverek segítségével pedig a képek szerkeszthetők, rendszerezhetők, illetve az interneten is közzétehetők.

PC-CAM 880: a digitális fényképezőgépek és a webkamerák képességeit ötvözi

- **Ramiris Rubin Rt.**
  ☎ 888-3288
- **www.ramiris.hu**
- **www.europe.creative.com**

ASRock

845PE kicsit másképpen

Az Intel Canterwood/Springdale chipkészletek diadalmenetével párhuzamosan az olcsóbb piaci szegmensre termelő ASRock sem tétlenkedik.
A P4I45PE alapját az egykoron igen népszerű Intel 845PE lapkakészlet adja, ám a mellé rakott BIOS lehetővé teszi, hogy 800 MHz-es QDR FSB-jű Pentium 4 processzorok, valamint 400 MHz-es DDR memóriák is használhatók vele. A normál ATX-es alaplapon öt PCI és egy AGP 4x várja a bővítőkártyákat.

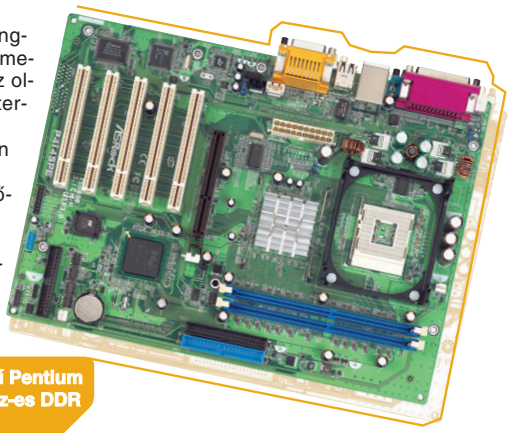

P4I45PE: 800 MHz-es QDR FSB-jű Pentium 4 processzorok, valamint 400 MHz-es DDR memóriák is használhatók vele

Az ASRock I/O-nak nevezett hátlapon négy USB 2.0-s port, a 10/100 Mbites LAN RJ-45-ös és az 5.1-es AC'97-es hangkártya kivezetései kaptak helyet.
A termék már kapható a hazai piacon, a forgalmazó 2 év garanciát biztosít.

- **DTK Computer Hungary Rt.**
  ☎ 412-3400
- **www.dtkcomputer.hu**
- **www.asrock.hu**

Panasonic

Merevlemezes DVD-videofelvevő

A Panasonic DMR-E100H DVD-videofelvevője legfeljebb 106 órányi videofelvételt képes rögzíteni merevlemezén, illetve 12 órányi videoanyagot tud egy 9,4 Gbyte-os kétoldalas DVD-RAM lemezre írni. A merevlemezen tárolt képsorokat egyetlen gombnyomással DVD-R lemezre másolhatjuk, EP üzemmódban akár a normál sebesség 24-szeresével. Ebben az üzemmódban egy 60 perces anyag átmásolásához 2,5 perc is elegendő. Az XP módban rögzített programok 24-szeres sebességű felvétele azonban csak akkor lehetséges, ha a felvétel hanganyaga AC3 formátumú.
A DMR-E100H-t SD memóriakártya és PC Card fogadására alkalmas betöltőnyílással látták el, lehetővé téve a JPEG, illetve TIFF formátumú állóképek, valamint az MPEG-2, MPEG-4 mozgóképformátumok lejátszását digitális fényképezőgépekről vagy kamerákról. A DV bemeneti csatlakozóval (IEEE-1394-es) digitális videokamerákkal rögzített anyagok digitális átjátszására nyílik lehetőség a képminőség megőrzése mellett. A megnövelt felvételi időn kívül a DMR-E100H lehetővé teszi a digitális fényképezőgéppel rögzített képanyagok megtekintését és tárolását, valamint a digitális videokamerával készített mozgóképek bevitelét és szerkesztését.
A DMR-E100H újsütetű Time Slip szolgáltatásával a felhasználó felvétel készítése közben ugyanarról a lemezről egy időben lejátszhat egy másik programot. Ez a szolgáltatás a DVD-RAM lemezre vagy a merevlemezre történő felvétel alatt egyaránt elérhető.

Panasonic DMR-E100H: merevlemezre 106, DVD-RAM-ra 12 órányi videó rögzíthető vele

- **Panasonic Magyarország Kft.**
  ☎ 382-6060
- **elektro@panasonic.hu**
- **www.panasonic.hu**

DTK Computer

Modellváltás a noteszgépcsaládban

A DTK eddigi SiS M650 készletes noteszgépét két asztali processzoros modell váltja fel: az F4-755E, valamint az F4-755M9E. Mindkét típus 15 colos TFT kijelzőt, 8x8x8x24-szeres kombó meghajtót, PCMCIA-t, IrDA-t, négy USB 2.0-s portot, IEEE-1394-es csatolót, 56 kbit/s-os modemet, S-Video és 10/100 Mbites LAN kivezetéseket tartalmaz. A kisebbik modell alapját a 845GV lapkakészlet adja, grafikus vezérlője a rendszermemóriából legfeljebb 64 Mbyte-ot foglalhat le. Az Intel 845PE alapjain nyugvó F4-755M9E támogatja a Hyper-Threadinget alkalmazó processzorokat is, kijelzőjén 1400x1050 képpontot képes megjeleníteni a 64 Mbyte-os Ati Mobility 9000, de külső VGA kimenetén akár 2048x1536-os felbontást is elérhetünk. A noteszgépekhez lítium-ion akkumulátor és hordtáska jár, a forgalmazó 2 év garanciát vállal.

DTK Computer Hungary Rt.
☎ 412-3400
www.dtkcomputer.hu

LG Electronics

Két miniprojektor

Az LG Electronics Magyar Kft. megkezdte az RD-JT30 és RD-JT31 típusjelzésű projektorok forgalmazását. A készülékek érdekessége nagyságukban, pontosabban apróságukban rejlik. A kifejezetten utazáshoz, állandó helyváltoztatással járó üzleti prezentációkhoz kifejlesztett DLP-s eszközök tömege 1,6 kg, méretük 348x170x55 mm, így jelenleg ezek a készülékek a világ legkisebb kivetítői közé tartoznak.

A kisméretű és könnyű RD-JT30 és RD-JT31 prezentációkhoz és házimozizáshoz is használható

Az RD-JT30 XGA felbontásra képes, képaránya 4:3, kontrasztaránya 1100:1, fényereje 1400 ANSI. Valamivel szerényebb teljesítményt nyújt a kistestvér. Az SVGA felbontású RD-JT31 fényereje 1100 ANSI. Mindkét típus sztereó audio-, PC In (D-sub), S-Video és A/V kimenettel bír. Beépített lézermutatóval szerelt távirányító tartozik hozzájuk.

Noha a JT család tagjait elsősorban vállalati bemutatókhoz fejlesztették, a házimozizás terén is megállják a helyüket, mivel 34 dB körüli zajszintjük még az elfogadható érték határán belül van.

Cobra Computer Kft.
☎ 350-6390
www.cobra.hu
www.lge.com

Philips

Ezer CD a zsebben

A Philips HDD100 jukeboxa 15 Gbyte-os, 1,8 colos merevlemezt tartalmaz, amely 3000-nél több CD-minőségű zeneszám tárolására alkalmas 128 kbit/s-os MP3 formátumban – az eszköz mérete mégis csupán 10,7x6,5x2,0 cm, tömege 167 gramm.
A jukebox Windows Media Audio (WMA) file-okat is felvesz, illetve lejátszik, megadva a lehetőséget a felhasználónak, hogy majdnem kétszer annyi dalt rögzítsen jelentős minőségvesztés nélkül. A zenefile-ok gyors mozgathatósága érdekében a készülék 480 kbit/s-os, USB 2.0-s (USB 1.1-kompatibilis) csatolófelülettel van ellátva.

A HDD100 saját MP3-kódolója révén a dalok rögzítésére is képes

A HDD100-ra azonban nemcsak másolni lehet zenéket, saját belső MP3-kódolója lehetővé teszi a hangrögzítést mikrofonbemenetről, analóg és digitális vonali bemenetről egyaránt. A felhasználó által választható bitsebesség mikrofonról legfeljebb 32 kbit/s, analóg, illetve digitális vonali bemenetről pedig 128 kbit/s lehet. Még a közvetlen rippelés is lehetséges egy CD-játszóról a HDD100-ra, utóbbi teljesen összehangolt SPDIF interface-ének felhasználásával.
Háromezer dal tárolása mellett a tartalom szerkesztése, műsorlisták készítése éppen olyan fontos, mint a zene rögzítése. A HDD100 ezért lehetővé teszi új műsorlisták készítését menet közben is. Támogatja az ID3 azonosítócímkék használatát – lehetővé téve a felhasználónak a művek azonosítását és keresését az előadó neve, a dal, az album címe és a műfaj alapján.
A HDD100 szabadalmaztatott szolgáltatása, a SuperScroll a menük és a listák görgetését, lapozását teszi egyszerűvé. A görgetőgomb finom megnyomásakor a menük és listák lassú görgetése kezdődik, amely erősebb nyomásra felgyorsul, így a felhasználó gyorsan áttekintheti a teljes listát.
Az eszköz Dynamic Bass Boost (DBB) dinamikus mélyhangerősítéssel bír, a mellékelt PC-alapú szoftverrel pedig a felhasználó olyan standard grafikus equalizer-beállításokat tölthet le hozzá, mint a Rock, a Pop, a Jazz és a Classic, vagy új equalizer-beállításokat hozhat létre saját hallgatói szokásainak megfelelően. Ezek az equalizerbeállítások linkelhetők a műfaji információkhoz, amelyek minden zeneszám ID3 címkéjében szerepelnek, így automatikusan alkalmazásra kerülnek minden dal lejátszásakor.
A külső merevlemezként is használható HDD100-at magnéziumötvözetű házba építették, és ötgombos távvezérlő tartozik hozzá, amellyel a lejátszás irányítható, miközben a fő egység a zsebben vagy az utazótáskában lapul.

- **www.philips.hu**
- **www.consumer.philips.com**

HP

A kis okos

Megjelent a HP legújabb kéziszámítógépe, az iPaq H2210-es Pocket PC, amely külső méreteiben szinte megegyezik a H1915-ös típussal, de már a Microsoft Pocket PC 2003 operációs rendszer fut rajta, továbbá Bluetooth interfaceszel és CompactFlash memóriakártyát fogadó bővítőhellyel is bír.

IPaq H2210: a Microsoft Pocket PC 2003 operációs rendszerével

A PDA processzora 400 MHz-es Intel Xscale, belső memóriája 64 Mbyte SDRAM (ebből 56 Mbyte elérhető) és 32 Mbyte Flash ROM. Kijelzője 3,5 colos, 240x320-as felbontású, 16 bites színmélységű, 64 ezer szín megjelenítésére alkalmas transzreflektív TFT LCD. Cserélhető, újratölthető lítium-ion (900 mAh) akkumulátor gondoskodik az energiaellátásáról. Memóriakapacitása Secure Digital (SD I/O, MMC) és CompactFlash kártyákkal bővíthető. USB felületű adatszinkronizáló és akkutöltő bölcső, valamint AC adapter tartozik hozzá.

- **Sprint Computer Kft.**
  ☎ 237-5020
- **budapest@sprint.hu**
- **www.sprint.hu**

Ricoh

Sokoldalú dokumentumkezelők

A Ricoh két új színes nyomtatója, az Aficio CL3000 és CL3000DN professzionális és általános irodai környezetben egyaránt használható, mivel a nagy nyomtatási sebességet, a fejlett szoftvertámogatást és a hálózati szolgáltatásokat igen kis helyigénnyel ötvözik.
Az Aficio CL3000 és CL3000DN egyaránt 1200x1200 dpi felbontású nyomtatásra alkalmas, és percenként legfeljebb 16 színes, illetve 20 fekete-fehér oldal elkészítésére képes. Mindkét készülék lehetővé teszi nagy felbontású – így nagy memóriaszükségletű – képek gyors nyomtatását is.
Az Aficio CL3000DN alapkiépítésébe a kétoldalas nyomtatás is beletartozik (ez a lehetőség az Aficio CL3000 esetében ráadásként kérhető). Mindössze 30 másodperces bemelegedési idejűknek

Aficio CL3000: grafikai stúdiókban és általános irodai környezetben egyaránt hatékonyan alkalmazható

köszönhetően állandóan energiatakarékos készenléti állapotban tarthatók. Mindkét termék kompatibilis az összes elterjedt hálózati rendszerrel, Macintosh gépekhez is rendelkeznek meghajtóval. Az Aficio CL3000DN alapáron egy gyors hálózati kártyát is tartalmaz, amely az Aficio CL3000-hez opcionálisan kérhető. A gépek vezeték nélküli – WLAN és Bluetooth szabvány szerinti – kommunikációra is képesek, USB 2.0-s felületükön keresztül egyszerű és gyors csatlakozást kínálva az asztali és hordozható számítógépek számára. Az Aficio CL3000 és CL3000DN modellek felügyelete a Ricoh SmartNetMonitor szoftverével távolról is ellátható.

- **Ricoh Hungary Kft.**
  ☎ 270-9797
- **info@ricoh.hu**
- **www.ricoh.hu**

Plextor

Univerzális DVD-író

A Plextor bemutatta első egyetemes, DVD+R és +RW, valamint DVD-R és -RW formátumot egyaránt támogató DVD-íróját. A PX-708A típusú eszköz 8-szoros sebességgel – kevesebb mint 10 perc alatt – írja fel a DVD+R lemezeket. A DVD+RW és a DVD-R lemezeket 4-szeres, a DVD-RW korongokat 2-szeres sebességgel égeti, míg a lejátszás sebessége egységesen 12-szeres. A Plextor új DVD-írója várhatóan még a harmadik negyedév folyamán megérkezik Magyarországra.

Az USB, illetve IEEE-1394-es csatolófelületű DVD-író látványnak sem utolsó

- **Ramiris Rubin Rt.**
  ☎ 888-3288
- **www.ramiris.hu**
- **www.plextor.be**

HP

Újrahasznosított lakossági tintapatronok

A HP Planet Partners tintapatron-begyűjtési és -újrahasznosítási programját több európai országban is kiterjeszti lakossági felhasználású tintasugaras nyomtatóinak festékkazettáira. A programot a tervek szerint először Németországban, Ausztriában és Svájcban vezetik be 2003 végéig, majd az Egyesült Királyságban, Írországban és más európai országokban 2004 folyamán. A begyűjtési módszerrel és a részvétellel kapcsolatos további információkról minden országban a program bevezetésekor ad tájékoztatást a megfelelő HP-iroda.

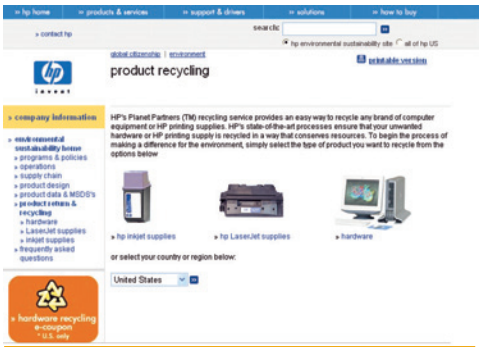

A HP 1991-ben indította első programját Laser Jet festékkazetták begyűjtésére

Az új, egyéni felhasználóknak szóló ajánlat azokat a programokat egészíti ki, amelyek a HP közületi vásárlóinál már Európa-szerte működnek, és mindkét ügyfélkörben kiterjednek a LaserJet festékkazettákra is. Az európai országokban begyűjtött tintasugaras festékkazettákat ugyanabban a központi létesítményben kezelik, amely már csaknem egy éve végzi a közületi ügyfelektől beérkező tintasugaras festékkazetták újrahasznosítását. A folyamat során a festékkazettákat kitisztítják és szétszedik, majd az így kinyert műanyag és fém alkatrészeket új termékek gyártására használják fel.

- **www.hp.com/recycle**
- **www.hp.hu**

DTK DEN-350 USB 2.0-s merevlemezkeret

Adatmenhely

Erdős Márton

Ma már a legtöbb gép rendelkezik legalább egy merevlemezfiókkal. Ez azonban nem tökéletes megoldás, hiszen a gépet ki kell kapcsolnunk, ha egy új egységet szeretnénk munkába állítani vagy kiszedni. Emellett a beépített merevlemez a gép belsejét fogja melegíteni, méghozzá elég agresszíven, és ezen a beépített apró ventilátorok sem segítenek sokat. Hasznos lehet a külső ház alkalmazása, ám ettől magas ára és viszonylag alacsony teljesítménye miatt sokan tartanak. A DTK terméke igyekszik mindkét problémát orvosolni.
A merevlemeznél nem sokkal nagyobb, kék ház masszív felépítésű, ízig-vérig műanyag konstrukció. A párhuzamos csatolású ATA merevlemezt az alsó részhez csavarozhatjuk, majd az apró elektronikát csatlakoztatva és a házat összeillesztve készen is vagyunk a szereléssel. A számítógéphez USB 2.0-s porton csatlakozik a tároló. Mivel a 12 voltot nem igazán lehet USB csatlakozásból kinyerni, kisméretű külső tápegységre is szükségünk van, amit a gyártó mellékel. A merevlemez felismerése problémamentes, persze nem árt, ha Windows 2000-et vagy Windows XP-t futtatunk a teljes kényelem érdekében. A sebességekkel sincs gond – mivel külső merevlemezt leginkább adattárolásra használunk, nem bír olyan nagy súllyal a némileg megnövekedett elérési idő és a szerényebb adatátviteli sebesség.
A DTK USB 2.0-s merevlemezkeret több jó tulajdonságot egyesít magában. Egyszerű telepítés a gép kikapcsolása nélkül, jó sebességértékek, hordozáskor előnyös a masszív, merevlemezt védő borítás, nem melegíti a számítógépet, ára a merevlemezfiókokéval is versenyképes. Akinek rendszeresített „cipelő vinyója” van, feltétlenül gondolkozzon el a keret beszerzésén, kényelmes és jól használható. Létezik 2,5 és 5,25 colos merevlemezekhez használható változata is. A DTK DEN-350 USB 2.0-s merevlemezkeret ára egy év garanciával bruttó 10 825 Ft.

DTK DEN-350: hasznos útravaló

- **DTK Computer**
  ☎ 412-3400
- **www.dtkcomputer.hu**

Canon Digital IXUS II

Villantó

Csábi József

A Canon kompakt digitális fényképezőgépeinek sorában az IXUS-ok külön kasztot alkotnak. Főbb jellemzőik közé sorolható a szokottnál kisebb méret, az igényes küllem, valamint az, hogy egyfajta státusszimbólumot is betöltenek. A legújabb modellre – a Digital IXUS II-re – is igazak e megállapítások, ránézve azonnal nyilvánvaló, nem egy névtelen gyártó próbálkozásával állunk szemben.
A kis befoglaló méretek miatt a Digital IXUS II-be csak kétszeres átfogású zoom fért, ami tulajdonképpen elég az általános dolgokra, de azért egy „hosszabb” változat jobb lett volna.
A gépet a korábbi tesztjeinkben bemutatott modelleknél (A60, S45, S50) már megismert Digic lapka vezérli. A kezelőfelület is ismerős, jól átgondolt, könnyen kezelhető.
A leggyakrabban használt lehetőségek (vaku mód, önkioldó/sorozatfelvétel mód, fénymérési mód, makró/végtelen mód) egyetlen gombnyomással érhetők el a hátlapról.
A Func. gomb megnyomásával jutunk abba a menübe, ahol további fontos, gyakran változtatott paraméterek (például expozíciókorrekció, felbontás, tömörítés, fehéregyensúly, érzékenység) állíthatók. A ritkábban babrált beállítások az általános menüben kaptak helyet.
A négy klasszikus mód közül ez a gép csak a program módot ismeri, de valószínűleg az IXUS-ok felhasználói nem is akarnak a rekesz, illetve a záridő állítgatásával bíbelődni.
Az élesség állításáról a Canon AiAF rendszere gondoskodik, az elnevezés mesterséges intelligencia alkalmazására utal. Ha bekapcsoljuk az AiAF-et, a kilenc lehetséges fókuszpont közül a gép választja ki, szerinte hova érdemes az élességet állítani. Ha nem használjuk a rendszert, a középső lesz az aktív fókuszpont.
Panorámaképek is készíthetők (csak horizontális, vertikális nem) az új IXUS-szal, melyeket a mellékelt PhotoStitch szotverrel olvaszthatunk egybe. Érdemes megemlíteni, hogy 640x480 képpontos videókat is tud rögzíteni a szerkezet.
Memóriák terén a Canon eddig a CompactFlash elkötelezettje volt, ezért is meglepő, hogy ebbe a gépbe Secure Digital kártyát kell tenni (az MMC-t a készülék egyébként kiköpi, nem szereti). Akadt olyan – digitális fotózásban jártas – ismerősöm, aki nem akarta elhinni, hogy SD található benne, amíg nem mutattam meg neki. A váltás oka valószínűleg az SD kártyák kisebb méretében keresendő.
A gép akkumulátora elég jól bírja a strapát, nem kell gyakran töltögetni, viszont hosszabb használatkor érezhetően felmelegszik.

A kezelőszervek átlátható módon elosztva

Canon Digital IXUS II: nem kell hozzá nagy zseb

- **www.powershot.com/powershot2/sd100/index.html**
- **E-mulziók – PC Magazin 2003/5/60**
- **E-mulziók II. – PC Magazin 2003/6/57**
- **Még egy kör? – PC Magazin 2003/8/44**
- A tesztképek megtekinthetők CD-mellékletünk **\CIKKEK** könyvtárában.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Canon Digital IXUS II
Termék weboldala	www.canon-europa.com/For_Home/Product_Finder/Cameras/Digital/Digital_IXUS_II/index.asp?ComponentID=40272&SourcePageID=26181#1
Műszaki adatok	
Érzékelő mérete/effektív képpontok száma	1/2,7 colos CCD/3,15 millió képpont
ISO érzékenység/automatikus választás	50, 100, 200, 400/●
Objektív gyújtótávolsága; fényerő*	35–70 mm; f/2,8–f/3,9
Zoompozíciók száma	5
Élességállítás (automatikus/kézi)	9 pontos AiAF/❍
AF segédfény	● (kikapcsolható)
Legkisebb fókusztávolság (normál/makró módban)	47/10 cm
Záridő-intervallum	15–1/1500 s
Felvételi módok	automata, program
Sorozatfelvétel mód**	● (mintegy 2,2 kép/s Large/Fine módban)
Önkioldó	2, 10 s
Képzajcsökkentő elektronika	● (1,3 s-nál hosszabb záridőnél automatikus)
Fénymérési módok	teljes mezős kiértékelő, középre súlyozott, szpot
Expozíciókorrekció tartománya; korrekció lépésköze	± 2 Fé; 1/3 Fé
Fehéregyensúly	automata, napfény, felhős, műfény, neon1, neon2, mérés alapján
Kereső/dioptriaállítás	optikai átnézeti/❍
LCD monitor mérete (képpontok)/fényerőállítás	1,5 colos TFT (118 000)/15 fokozat
Állványmenet pontosan az objektív optikai tengelye alatt	❍
Állványmenet anyaga	fém
Beállítható felbontás	2048x1536, 1600x1200, 1024x768, 640x480 képpont
Tömörítési módok	háromféle JPEG (EXIF 2.2)
Mozgókép mód	AVI Motion JPEG, 640x480 képpont/15 fps/hang, 320x240 képpont/15 fps/hang, 160x120 képpont/15 fps/hang
Mikrofon/hangszóró	●/●
Azonnali felvételkészítés menüből	●
File-sorszámozás módja választható	●
Hisztogram (felvétel/megjelenítés módban)	❍/●
Túlexponált területek jelzése	❍
Automatikus képforgatás	● (kikapcsolható)
Állítható képjellemzők	❍
Képeffektusok	élénk, semleges, lágy, fekete-fehér, szépia
Beépített memória/memóriafoglalat	❍/Secure Digital
Vaku expozíciókorrekció	❍
Csatlakozó külső vakunak	❍
Számítógépes interface	USB
Videokimenet	PAL, NTSC
Magyar nyelvű menü/kézikönyv	❍/●
Áramforrás	790 mAh lítium-ion akkumulátor
Mellékelt tartozékok	790 mAh lítium-ion akkumulátor, töltő, 16 Mbyte-os Secure Digital kártya, USB kábel, A/V kábel, csuklószíj, ZoomBrowser EX/ImageBrowser, PhotoRecord, PhotoStitch, RemoteCapture, File Viewer Utility, ArcSoft PhotoImpression, ArcSoft VideoImpression
Méretek (szélességxmagasságxmélység)	85,0x56,0x23,9 mm
Tömeg (áramforrás és memóriakártya nélkül)	165 g
Mérési eredmények	
Felbontás középen (vízszintesxfüggőleges)	1490x1117 képpont
Felbontás a sarkokban (vízszintesxfüggőleges)	1436x965 képpont
Dinamikatartomány	6,1 Fé
Képzaj ISO 50/100/200/400/800	3,57/4,30/5,99/9,44
Megvilágítás csökkenése a sarkokban vaku használatakor (zoom: 50 mm)	11,8%
Kereskedelmi adatok	
Forgalmazó	Canon Hungária ☎ 237-5900
Forgalmazó webhelye	www.canon.hu
Ár (bruttó)	169 990 Ft
Garancia	1 év

**: 35 mm-es formátumra átszámítva. **: a zárójeles érték a legnagyobb felbontás és legjobb JPEG-tömörítés esetére értendő.*

Oki S700 Scancopier

Építsünk másolót!

Nagy Zoltán

Az S700 Scancopier a már meglévő Oki C7000 vagy C5300 színes lézernyomtatók kiegészítésére készült, de önállóan is használható.
A nyomtatók mellé telepítve azokkal szerves egységet képez, a szimbiózist színes fénymásolóként használhatjuk.
A nyomtatót nem kell külön beállítani. Az S700 a párhuzamos portra kapcsolódik, és közvetlenül látja el a nyomtatót adatokkal, mintha csak PC-től kapott volna nyomtatnivalót. Ha számítógép is van a közelben, és arról szeretnénk nyomtatni a párhuzamos porton, a PC-t a szkennerhez kell kapcsolni, ami természetesen átvezeti a nyomtatóba az adatokat. Ennél talán egyszerűbb és gyorsabb is, ha USB-n keresztül nyomtatunk (a szóban forgó nyomtatóknak van USB bemenete).
Az S700 használatához nincs szükség PC-re, minden beállítás elvégezhető a kezelőpulton. A fekete-fehér és színes másoláshoz külön gomb adott, egy mozdulattal beállíthatjuk a kontrasztot, fényerőt, a kép minőségét, nagyíthatunk, kicsinyíthetünk kedvünk szerint.
A beállítást pontmátrixos LCD kijelző is segíti. Olyan, nagy másolóknál megszokott szolgáltatásokat is igénybe vehetünk, mint a kétoldalas másolás, lyukasztás (összefűzéshez), megválaszthatjuk, melyik adagolóból vegye a nyomtató a papírt. Persze mindez csak akkor érvényes, ha a nyomtató támogatja ezeket a műveleteket.
Az S700 USB porton keresztül PC-vel is összeköthető, ekkor mezei színes szkennerként használhatjuk. 600x600 dpi-s optikai felbontása (amit szoftveresen 9600x9600 dpi-re tud növelni) irodai használatra tökéletesen elegendő. A munkát tovább könnyítheti egy opcionális lapadagoló, amellyel egymás után 25 lapot olvashatunk be, akár PC-be, akár közvetlen másolásra. A szkenner sebessége az elfogadható kategóriába esik, normál minőségben egy A/4-es, fekete-fehér lapot 25 másodperc, egy színeset 42 másodperc alatt olvas be.
A másolás sebessége függ a nyomtatótól is, főleg, ha azt hálózaton keresztül többen is használják.
A készülék hasznos kiegészítője már meglévő Oki színes lézernyomtatónknak, a kettő együtt is kevesebbe kerül, mint egy komoly színes fénymásoló, kezelését „Gizike” is el tudja sajátítani. Az S700 bruttó ára mintegy 125 000 Ft, a garancia 1 év.

Oki S700 Scancopier: csak egy Oki nyomtató kell mellé

**A Gyorstesztben szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertától kapott AMD XP 2100+ processzoros géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük.
A processzort az Elbatex biztosította. A konfigurációt a CHIP Magazin mutatta be részletesen, teszteredményekkel, 2002/9. számában.**

- **Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232**
- **www.herta.hu**
- **Elbatex – Hun Kft. ☎ 329-0842**
- **www.elbatex.hu**

- **Oki Systems Kft. ☎ 327-4070**
- **http://hungary.oki.com**

Samsung ML-1510

Tiszta Hollywood

Győri Ferenc

A legújabb Samsung nyomtató született filmsztár, legalábbis erre utal a rafinéria, ahogy fotózták, gondosan elrejtve kissé túlméretezett hátsóját (erről tényleg egy sztár/díva jut eszembe). A készülék papírkiadója és felépítménye ugyanis kisebb egy A/4-es lapnál, ám a nyomtató fő feladata ennek a formátumnak a kezelése, vagyis a papírtálca már nagyobb méretű, így kilóg hátul.
Ennek takargatása fölösleges, úgyis kiderül vásárlás után, és nem rontja az előlap kissé egyszerű, ám vidám összhatását.
Az ML-1510 egyéb jellemzői már hagyományosak: 600x600 dpi felbontás, percenkénti 14 lapos sebesség és 2 Mbyte memória. Ami ismét rendhagyó, a Samsung által kezdeményezett tonerkímélő mód. Egyik fő előnye, hogy az általánosan erre a célra használt draft módnál jobb minőségben dolgozik, másik, hogy egyetlen gombnyomással igénybe vehető. Ám minősége nem mérhető a hagyományos nyomtatáséhoz.
Az USB-s csatolás mindig problematikus volt, de ezúttal sikerült másodikra összehozni a telepítést, elakadáskor érdemes újraindítani a gépet, és hagyni, hogy az USB rátaláljon önmagára. A pszichológiakurzus végeztével a készülék már dolgozni is hajlandó, SOHO kategóriában elvárható sebességgel és minőségben. Ugyan az igazán vékony vonalak ezúttal is okoztak még bonyodalmat, az összhatás kellemes, a jól eltalált tonermennyiség szép, komoly képeket eredményezett.
Összességében a Samsung ML-1510 jó választás otthoni, vagy kis létszámú irodába, ami megengedhet magának némi egyéni színt is. A készülék ára is megfelel erre a munkakörre, 2 év garanciával 59 900 forint.

Samsung ML-1510 – nincs szükség retusálásra

- **Samsung Electronics Hungary ☎ 453-1180**
- **www.samsung.hu**
- **http://195.70.36.158/termekek/irodai_munka/nyomtato/termek_ml1510.html**

Mérési eredmények, értékelés

10 oldalas levél kinyomtatása	54,2 s
Kép kinyomtatása	18,2 s
Prezentáció kinyomtatása	23,7 s
Szöveg minősége	82,0 pont
Nyomtatott grafika minősége	66,5 pont

A hónap hardvere: Panasonic SV-AV20 D-Snap

Lara Croft púderesdoboza

„Jaj, ma én is ilyennel fényképeztem!" – mondta egy ismerősöm, amikor meglátta kezemben a Panasonic legújabb high-tech kütyüjét. A megdöbbenés akkor következett, amikor felvilágosítottam, ez bizony egy digitális videokamera – is.

Erdős Márton

Tavaly októberi, MP3-lejátszókat bemutató tesztünk (➲ **Liliputi hangszerek – PC Magazin, 2002/1/70**) egyik győztese a Panasonic SV-SD80-as apróság volt, amely a többi versenyzőt kis méretével, roppant nagy tudásával és profizmusával utasította maga mögé. De vajon hogyan lehet ezt még tovább fokozni?

Nos, a Panasonic neve nem véletlenül ismerős annyi ember számára (nem „dzsunkagyártóként" él a köztudatban), viszont a hírnév fenntartásához új fejlesztésekre is szükség van.

Ezek egyike az új Tomb Raider-film főhősének, Lara Croftnak kis walkmane, az SV-AV20 D-Snap.

Az apró, ezüstszínű készüléket kinyitva ér az első meglepetés – egy színes LCD kijelző. Meglepően éles a képe, nagy a fényereje, és szinte minden szögből jól látható. A kevés kezelőgomb egyike alapos gyanúra adhat okot. A készülék két üzemmódban képes dolgozni: lejátszóként vagy felvevőként.

Lejátszóként SD memóriakártyával ellátott tökéletes MP3-lejátszót kapunk, hibátlan hangminőséggel. Valamivel érdekesebb, hogy a kártyán tárolt JPG formátumú képeket is megnézhetjük a 2 colos LCD kijelzőn. A következő üzemmód hallatán mindenkinek nagyot koppan az álla a földön, igen, a készülék MPEG-4 formátumú videofile-okat is képes lejátszani! Mellesleg itt van még a voice üzemmód is. Felvevőként a kötelezőnek tekinthető diktafon szolgáltatást nyújtja az eszköz, de itt nem is ez az érdekes. Az apró gép elejében egy objektív lapul, vakuval támogatva. Nem professzionális darab, ám külső fizikai behatásoktól megfelelően védett (ezért nem kell rá külön védősapka sem), a feladatra tökéletes. Ha akarjuk, egyetlen gombnyomással digitális fényképezőgépet varázsolhatunk MP3-lejátszónkból. Na persze már ilyet is láttunk, ha nem is profi kivitelezésben. Azonban az SV-AV20 igazi erőssége, hogy MPEG-4 formátumú mozgóképet is képes rögzíteni! Méghozzá egészen jó minőségben. 384 Kbit/s-os bitrátával, 15 képkocka/s-os sebességgel rögzít 320x240 képpont felbontású mozgóképet valós idejű MPEG-4 tömörítéssel, több minőségfokozatban, melyek a bitrátára és a felbontásra gyakorolnak hatást.

Panasonic SV-AV20 D-Snap – Angelina is erről álmodik

ZSEBMINDENES A D-Snap összecsukva mindössze 26 milliméter vastag – alig észrevehető. A kis méret és a viszonylag kevés gomb ellenére kezelése mesésen egyszerű, de Panasonic lévén az lenne meglepő, ha nehézkes volna. A tömegre sem lehet panaszunk, senkinek sem fog letörni a karja 92 grammtól. A kihajtható, 2 colos, aktív mátrixos LCD kijelző a két csuklónak köszönhetően több irányba is elforgatható, akár 180 fokkal.

Az SD kártyán tárolt file-okhoz USB 1.1-es csatlakozáson keresztül juthatunk. Természetesen aki rendelkezik más SD kártyás készülékkel (például SD kártyaolvasóval felszerelt asztali DVD-lejátszóval), azzal is hozzáférhet az adatokhoz. Az SV-AV20-hoz a meghajtóprogramon kívül az SD Jukebox 3.0-t és a Moviestage 2.0-t kapjuk. Előbbivel a zenéket és a „diktafonnal" rögzített file-okat kezelhetjük, míg utóbbi a képek és videók le- és feltöltésére alkalmas.

A készülék MP3-lejátszó üzemmódban képes lejátszani MP3 és AAC formátumú file-okat. A kezelőprogram a file feltöltése közben titkosít, meghiúsítva a zene másolását. Az MPEG-4 formátumú videofile-okat le is játszhatjuk. A Moviestage támogatja a Microsoft Windows Media formátumokat.

A D-Snap minden JPG kiterjesztésű, állóképet tartalmazó file-t kezel. Az objektív rögzített, de kétszeres digitális nagyítást azért kapunk. Fényképezőgépként használva legfeljebb 640x480-as felbontású, JPEG formátumban elmentett képeket készíthetünk. Az objektív alatt automatikusan működő (de kikapcsolható) vaku segíti munkánkat. Találunk itt még monó mikrofont és oldalt egy apró hangszórót is. A D-Snapet lítium-ion akkumulátor látja el szuflával, többórányi működést biztosítva.

Használat során hamar kiderült: az elegáns, apró készülék jó szolgálatot tehet bárkinek – magányosan MP3- és videolejátszóként, társaságban fényképezőgépként és videokameraként vesszük hasznát. Ne várjunk tőle olyan szolgáltatásokat és minőséget, mint egy professzionális fényképezőgéptől vagy videokamerától, viszont barátok közt, buliban, utazáshoz és még ki tudja hány ezer alkalomhoz kiválóan megfelel. Emellett kinézete és tudása miatt feszíteni is jól lehet vele. Megszületett az új walkman?

A Panasonic SV-AV20 D-Snap kiegészítőkkel, hordtáskával, fülhallgatóval, nyakpánttal bruttó 124 900 forintba kerül – ami elég barátinak nevezhető. A forgalmazó egy év garanciát vállal a készülékre.

>infó

- **Panasonic Magyarország**
  ☎ 382-6060
- **www.panasonic.hu/termekek/sd/sd-av/sv-av20/index.html**
- **www.panasonic-europe.com/sd/**
- **www.panasonic-europe.com/ewear/**
- **www.panasonic.co.uk/product/sdproduct/SVAV20.htm**

Tuning: AMD Athlon XP 2500+ és Radeon 9600 Pro

Ilyen volt, ilyen lett

A fogyasztóporok és tabletták hirdetéseiben sokszor láthatunk „ilyen volt – ilyen lett" képpárokat. Mi most hasonló ajánlásra vállalkozunk, ám a fogyasztói számítástechnika világában. Vettünk két jól tuningolható alkatrészt, és megnéztük, hogy mennyivel nagyobb teljesítményre tudjuk sarkallni őket – ingyen.

Rixer György

Kísérletünk egyes számú alanyának a minden létező netes forrás szerint remekül tuningolható, Barton magos Athlon XP 2500+-t vettük. Videokártyák közüll pedig egy Radeon 9600 Pro chipes megoldását választottuk ezen tuningkonfigurációba.

AMD ATHLON XP 2500+ Kezdjük a bemutatást a processzorral! 0,13 mikronos gyártástechnológia, 512 Kbyte-nyi másodszintű gyorsítótár, 333 MHz-es processzoroldali busz, és alapban 1833 MHz-es órajel jellemzi eme alkatrészt. Ára a teszt elvégzésének időpontjában nettó 19 ezer forint körül járt.
A processzortuning végrehajtását egy Nvidia nForce2 lapkakészletű alaplapra bíztuk, mégpedig a nálunk már sokat megért, minőségi darabra, a Chaintech 7NJS Zenithjére (➲ **Athlonista dualizmus – PC Magazin 2003/5/73).** Besütöttük az elérhető legfrissebb BIOS-t, amely már támogatta a 400 MHz processzoroldali buszt igénylő 3200+-os Athlon XP-t is, illetve ennek folyományaképpen magát a 400 MHz-es PSB-t. Amint látni fogjuk, erre a szolgáltatásra igen komolyan támaszkodtunk a továbbiakban.
A Socket A foglalatos alaplapokat meghajtó chipkészletek közül két ok miatt esett a választásunk az nForce2-re. Egyrészt a komoly teljesítmény okán, másrészt a lapkakészlet azon kellemes tulajdonsága miatt, hogy a Thoroughbred B és a Barton magos processzorokon képes az órajelszorzót szabadon állítani (legalábbis a készletben a lehetőség benne van, az már az alaplapgyártótól függ, hogy támogatja-e ezt a „szolgáltatást"), mindenféle hardveres beavatkozás, processzorbuherálás nélkül.
Előzetes információgyűjtésünk alapján tudtuk, hogy szinte mindegyik 2500+-os XP (11x166 MHz) eléri a 3000+-os szintet, azaz a 2167 MHz-et (13x166 MHz), ezért nem bántuk, hogy a teszt idejére a processzort rendelkezésünkre bocsátó cégnek nem volt alkalma „előtesztelni" a mi példányunkat.

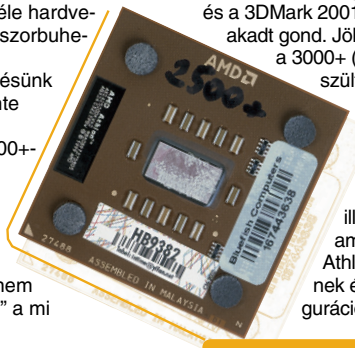

AMD Athlon XP 2500+, vagyis 3200+

PROCESSZORHÚZÁS A Chaintech alaplapot természetesen duálmemóriás felállásban teszteltük, PC3200-as, szoros időzítésű memóriákkal (Corsair TwinX). A hűtési megoldásnál nem akartunk túlzásba esni (értsd: vízhűtést alkalmazni), mivel tesztünk, illetve annak konklúziói nemcsak a power usereknek, hanem az átlagos, ám tuningolni merő felhasználóknak szól. Ennek okán a nagy teljesítményű, ám még mindig „levegős" megoldású Coolink COOL 122+ hűtőt használtuk megfelelő mennyiségű ezüstpaszta kíséretében. A nagy teljesítmény természetesen relatív, mert míg ezen megoldás mintegy másfél évvel ezelőtt minden más Socket A-s hűtőt fél kézzel levert, addig a mai piacon már akadnak nála erőteljesebb levegős hűtők is (igaz, nem sokkal erősebbek, ám legalább olyan hangosak).
Először a processzor alapfeszültségén (kissé szokatlan módon a 7NJS 1,61 voltot adott a CPU-nak, vagy legalábbis ezt jelezte a BIOS-ban) próbálkoztunk a csekély kihívást jelentő 2800+-os sebességgel (12,5x166 MHz), azaz 2083 MHz-cel. A Windowsba bootolás probléma nélkül megtörtént, és a 3DMark 2001 SE futtatása alatt sem akadt gond. Jöhetett a következő fokozat, a 3000+ (2167 MHz), szintén alapfeszültségen. A proceszor–alaplap párosításunk ezt a próbát is csont nélkül abszolválta. Ezek után jöhetett a 400 MHz-es PSB-re való tranzitálás, illetve a 2200 MHz (11x200), ami megfelel a jelenlegi csúcs Athlon XP, a 3200+ sebességének és buszórajelének. A konfiguráció a processzor alapfeszültsége mellett még a Windows sem tudott hibamentesen betöltődni.
Miután kapott plusz 0,125 voltot a 2500+, mindjárt ment minden gördülékenyen 2200 MHz-en (vagyis pontosabban szólva 2204,98 MHz-en a WCPUID jelentése alapján). Sajnos a következő logikus lépés, a 11,5x200, azaz 2300 MHz már komolyabb feszültségemelés mellett sem kívánt kooperálni velünk. Mivel a Coolink hűtő bordázata épp hogy csak melegebb volt a langyosnál, ezért feltehetőleg nem túlmelegedésbe, hanem architekturális/gyártástechnológiai korlátba ütköztünk. Természetesen vizes hűtéssel még ki lehetett volna préselni egy kevéske pluszt ebből a szerencsétlen 2500+-ból (a folyékony nitrogénről már nem is beszélve), de nálunk stabilan 2200 MHz-ig volt tekerhető ez a példány. Ez sem rossz eredmény, pláne ha összevetjük egy Athlon XP 2500+ és egy 3200+ árát – itt durván négyszeres szorzóról beszélhetünk.

Chaintech 7NJS Zenith a tűzvonalban

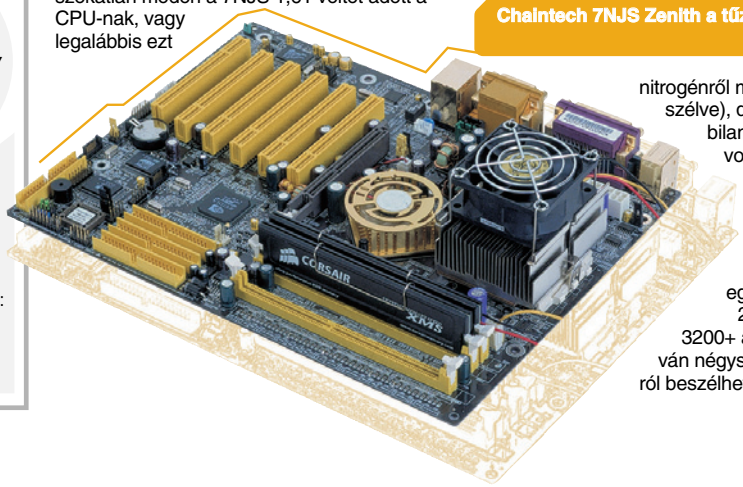

>infó

- AMD Athlon XP: **www.amd.com/us-en/Processors/ProductInformation/0,,30_118_3734,00.html**
- PowerColor Radeon 9600 Pro: **www.cptech.com.tw/powercolor/web/product_inside.asp?prd_id=RADEON9600PRO(R96A-C3G)**
- RadClocker letöltése: **www28.brinkster.com/chrisww1942/download.htm**
- Chaintech 7NJS Zenith: **www.chaintech.com.tw/tw/eng/product_spec.asp?MPSNo=13&PISNo=12**
- Corsair TwinX PC3200LL memóriák: **www.corsairmemory.com/main/products/specs/twinx512-3200ll.pdf**

MÉRÉSI EREDMÉNYEK

Konfiguráció	AMD Athlon XP 2500+ (1833 MHz) PowerColor Radeon 9600 Pro 128 MB alapórajeleken (398/594 MHz)	AMD Athlon XP 2500+ @ 3200+ (2200 MHz) PowerColor Radeon 9600 Pro 128 MB tuningolt órajeleken (554/675 MHz)	AMD Athlon XP 2500+ (1833 MHz) Nvidia GeForce FX 5600 Ultra II 128 MB referenciakártya (400/800 MHz)
3DMark 2001 SE build 330			
1024x768x32 bit (default futás)	11 007 3D mark	13 973 3D mark (+26,9%)	11 771 3D mark
1024x768x32 bit, 4 mintás élsimítás	7704 3D mark	9608 3D mark (+24,7%)	8528 3D mark
1600x1200x32 bit	6582 3D mark	8151 3D mark (+23,8%)	7936 3D mark
1600x1200x32 bit, 4 mintás élsimítás	2557 3D mark	3087 3D mark (+20,7%)	4063 3D mark

POWERCOLOR RADEON 9600 PRO 128 MB Videokártya-oldalról egy Radeon 9600 Pro chipes megoldást választottunk ezen tuningkonfigurációba. Az ilyen grafikus lapkakészlettel szerelt kártyáknak is igen jó híre van tuningberkekben, főleg ami a grafikus mag húzhatóságát illeti. A dolognak persze fizikális alapja is van, ugyanis ezt a lapkát 0,13 mikronos csíkszélességgel gyártatja az Ati, ellentétben a 0,15-ös 9700/9800-as vonallal. Mi ennek a tuningtesztnek az erejéig egy itthon is meglehetősen elterjedt, PowerColor gyártmányú Radeon 9600 Próval nyomultunk. Az AGP 8x csatolású, RV350 lapka hajtotta, 128 Mbyte fedélzeti memóriával ellátott kártya gyári magórajele 398 MHz, míg effektív memória-órajele 594 MHz volt a Powerstrip tanúsága szerint. A kártyát a legfrissebb Catalyst 3.5 + OpenGL hotfix meghajtóval (június 26-ai keltezés) teszteltük. Itt most erre nem térünk ki, de megérne egy misét, hogy mennyire bugos az eredeti Catalyst 3.5 csomag. Még mindig az Nvidia készít stabilabb drivereket, és pont. Mivel a Radeon 9600 Pro készlet nem tuningolható a hagyományos tweaker programokkal (Powerstrip, RivaTuner), ezért a HardOCP oldal iránymutatása alapján a RadClocker nevezetű szösszenettel dolgoztam, amely tökéletesen megfelelt a célnak. Előre sejthető volt, hogy memóriaoldalról lesz szűkösebb a potenciál, ezért először ebbe az irányba tapogatóztunk. Stabilan és vizuális anomáliák megjelenése nélkül egészen effektív 675 MHz-ig sikerült eljutni, ami nagyjából 14%-os növekmény. Ez a puszta számadaton felül azért sem túl kiemelkedő eredmény, mivel a referencia Ati 9600 Prók általában mind 700 MHz fölé voltak képesek menni e tekintetben.
A memória gyengébb tuninghajlandósága azonban a Radeon 9600 Pro készlet esetében nem jelent oltári nagy problémát. Az R300 magra épülő Radeon 9500 Próval ellentétben ugyanis az RV350 lapka csak négy pixelfutószalagot használ, szalagonként egy textúrázóegységgel. Az effektíve 540 MHz-en dolgozó memóriával ellátott Radeon 9500 Pro nyolc pixelfutószalagja (szalagonként szintén egy textúrázóegység) 128 bites memóriabusz mellett bizony memóriasávszélesség-hiányban szenved, ezért ott pusztán a mag tuningja nem jelent komoly előrelépést a grafikai teljesítményben. A Radeon 9600 Pro azonban eleve magasabb órajelen dolgozó memóriával rendelkezik, illetve feleannyi futószalagja van, mint a Radeon 9500 Prónak, ám van 125 MHz előnye a magórajel szempontjából. A levezetés lényege, hogy – főleg élsimítási szituációkban – a Radeon 9600 Pro esetében van relevanciája a magórajel extrém tuningjának. Egy bizonyos határig, amint azt látni fogjuk. A PowerColor kártyáján a mag stabilan 574 MHz-ig volt húzható, 581 MHz-en (a RadClockerben 6,75 MHz-enként lehet állítani a csúszkát) pár perc terheléses vizsgálat után lefagyott a rendszer. Ez bizony 44%-os növekmény! Ami viszont érdekes, hogy a kártya 554/675 MHz-en nyújtotta a legjobb teljesítményt, az e fölötti magórajelek esetében a 3DMark-beli eredmények hanyatlani kezdtek (lásd a CD-mellékletünkön a r96pro_tun.txt file-t). Ennek megfelelően minden tuningmérést a 554/675 MHz mag-/memória-órajelen ejtettünk meg.

PowerColor Radeon 9600 Pro – extrém magsebesség

A NÖVEKMÉNY Amint az táblázatunkból kiolvasható, a tuningplatformunk átlagosan 23-24 százalékkal teljesített jobban, mint a gyári alapbeállításokkal futó konfiguráció. Ez a most piacon levő, és elkövetkezendő 3D-s akciójátékokban eggyel magasabb képernyőfelbontást vagy komolyabb részletességet, esetleg magasabb mintavételezésű anizotrópikus szűrés bekapcsolását jelentheti. Kevésbé vad hardverigényű játékok esetében pedig alakulhat úgy, hogy az „alapkonfigon" kissé szaggató bekapcsolt élsimítás a továbbiakban már nem okoz sebességbeli problémákat.
Összehasonlításképpen közöljük a táblázatban egy második generációs órajelezésű Nvidia GeForce FX 5600 Ultra 128 MB videokártyával és az alapkonfigunk processzorával (AMD Athlon XP 2500+) ellátott platform mérési eredményeit is. Látható, hogy míg a radeonos gép „alapesetben" erősen küzd az Ultra ellen, addig tuningolt állapotában a legtöbb esetben lenyomja azt, olykor nem is hajszálnyival.
Végül azt szerettük vona megmutatni, hogy egy költséghatékony, a közepesnél kicsit erősebb játékgépből (nForce2/512 Mbyte RAM/Athlon XP 2500+/Radeon 9600 Pro 128 MB) megfelelő alkatrész-válogatással és némi szerencsével, illetve nem mellékes módon zéró anyagi pluszráfordítással hogyan varázsolhatunk egy jó game-konfigurációt. A csúcsot persze ezzel az összeállítással nem ostromolhatjuk, ám ha ránézünk a platform gondolatban összesített árcédulájára, akkor ezt nem is nagyon bánjuk. PCM

Minden hardvertuningolással foglalkozó cikkünk elmaradhatatlan kísérője ez a figyelmeztetés. Egyrészt fel kell hívnunk minden olvasónk figyelmét arra, hogy a cikkben bemutatott alkatrészek tuningpotenciálja nem feltétlenül tükrözi minden más hasonló alkatrész tuninghajlandóságát – egyszerűbben szólva a tuningszerencse forgandó. Másrészt azt is le kell itt szögeznünk, hogy az egyes alkatrészek gyárinál magasabb órajelen való hajtása azok károsodásához és/vagy tönkremeneteléhez vezethet, illetve a tuning általában élből hasba döfi a garancia érvényesítésének a lehetőségét (pláne ha ezen tevékenységünk optikailag is átformálja az alkatrészt, például szénné ég).

A teszthez az Athlon XP 2500+ processzort a Bluefish Computers, a PowerColor Radeon 9600 Prót a Case Hungary, a további alkatrészeket pedig a Corsair, illetve a Chaintech biztosította.

GeForce FX 5900 vs. Radeon 9800 Pro

Széles paletta

Új grafikus lapkakészleteket, illetve érdekes videokártyákat bemutató rovatunk e havi kiadásában nekieresztettük a már bizonyított Radeon 9800 Prónak az Nvidia legújabb lapkakészletét, a GeForce FX 5900-at, egyelőre Ultra toldat nélkül.

Rixer György

A csúcslapkák mellett az alsó kategóriában szó lesz egy GeForce FX 5200 Ultra tartósteszt tapasztalatairól, és színre lép a nálunk eleddig hanyagolt Radeon 9200 lapkakészlet is, mégpedig egy olyan kártyán, amin nem kevesebb mint 256 Mbyte fedélzeti memória van.

GAINWARD FX POWERPACK! ULTRA/1200 XP GOLDEN SAMPLE Az Nvidia új, GeForce FX 5900-as (NV35 lapka) chipkészletét használó Gainward kártyán 128 Mbyte DDR SDRAM fedélzeti memóriával találkoztunk, amely 2,2 ns időzítésű BGA modulokból tevődik össze. E technológia felsőkategóriás versenyképességét hivatott biztosítani a 256 bites memóriabusz. Az Ultra/1200 XP Golden Sample alapórajelei 2D-s üzem esetén 300/850 MHz (magórajel/effektív memória-órajel), míg 3D-s hajtás esetén 400/850 MHz. Mivel azonban ez a termék magán viseli a Golden Sample bélyegét, akad némi hivatalos gyári tuning is, melyet a mellékelt ExperTool szoftveren keresztül realizálhatunk. Golden Sample módban a következőképpen módosulnak az órajelek: 2D-ben 300/900 MHz, míg 3D-ben 440/900 MHz. Utóbbi adatok már erősen közelítenek az 5900 Ultra referenciaajánlásához (sőt memória-órajel szempontjából túl is haladják), azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az igazi GeForce FX 5900 Ultra kártyákon 256 Mbyte memória foglal helyet. A táblázatban szereplő mérési eredmények is a Golden Sample módban mért órajelek mellett születtek.

Gainward GeForce FX 5900 128 MB – halk és erős darab

Mivel a kártya nevében ott az XP jelzés, a szokásos VGA és DVI kimeneteken felül a hátpanelen található egy kombinált videocsatlakozó, melyet a Philips 7108AE lapkája hajt meg. A teljes hosszúságú kártyán méretes, kombinált GPU-/memóriahűtő borda található, melybe két ventilátort ágyaztak a Gainward mérnökei. Utóbbi működés közben kékes fényben úszik, azaz átlátszó oldalú házba ideális választás ez a kártya.

Ebben a kategóriában már természetesnek számít a kiegészítő tápcsatlakozó, ami helyet kapott az Ultra/1200-on is, ha nem csatlakoztatjuk, a kártya ventilátorai fel sem pörögnek rendszerindításkor.

Ami viszont szokatlan ebben a teljesítményszegmensben, az a kártya „low profile", azaz lapos mivolta (nem foglalja el az AGP-résen felül még az első PCI slot helyét sem), illetve viszonylag alacsony zajszintje. A kártyához a meghajtóprogramot tartalmazó CD-n felül csak az InterVideo WinCinema csomagját kapjuk, ami viszont már kevés ebben a(z) (ár)kategóriában. Legalább egy ütősebb játékot csomagolhatott volna a Gainward ehhez a termékhez.

POWERCOLOR RADEON 9800 PRO 128 MB Az Ati Radeon 9800 Pro 128 MB grafikus kártya már kiérdemelte nálunk a hónap hardvere elismerést (➲ **Egyszer fent, egyszer lent – PC Magazin, 2003/6/77),** most ismét szerepel nálunk, leginkább mint a GeForce FX 5900 ellenlábasa.

A megmérettetéshez egy PowerColor gyártmányú 9800 Prót használtunk, melyen 128 Mbyte fedélzeti memória található.

Az Ati referenciakártyájától nem sokban eltérő termék 256 bites memóriabuszt használ, illetve gyári magórajele 378 MHz, míg a memória effektíve 675 MHz-en jár.

A közepesnél kicsit nagyobb befoglaló méretekkel rendelkező terméken a GPU hűtését egy átlagos méretű aktív hűtő biztosítja, amelynek bordája hosszabb üzem után igencsak forróvá vált. Nem is csoda, hisz e lapkakészlet teljesítményfelvétele – egyben teljesítménye is – igen magas, ezért is kell a kártyára a kiegészítő tápcsatlakozó. A feszültségszabályzókra rakott külön hűtőbordák is említést érdemelnek – igen jól jönnek, már ha csak saját Radeon 9700 Próval szerzett tapasztalataimra támaszkodom.

A PowerColor termékén egy VGA, egy DVI és egy tévékimenet található, utóbbit a GPU-ba integrált tévéenkóder lapka hajtja meg.

A cég szakemberei odafigyeltek a körítésre, hiszen egy tonna kiegészítő kábelt és átalakítót kapunk, illetve jó pár csomagolt, teljes verziójú szoftvert. Ilyen a két CD-s Summoner (játék), a Comanche 4 (játék), illetve a WinDVD 4, amelyekhez még járul egy játékdemót tartalmazó CD is.

EGYMÁSNAK RONTVA Amint a táblázatból kiolvasható, a Radeon 9800 Pro általánosságban véve – habár viszonylag kis mértékben – megveri a GeForce FX 5900-at, még a különleges órajelek ellenére is, ám utóbbi lapkakészletnek is vannak szép pillanatai (az Unreal Tournament 2003 eredményei). Egyértelművé vált, hogy hiába a GeForce FX 5900 magasabb elméleti maximális memória-sávszélessége és magórajele, győzedelmeskedik a Radeon 9800 Pro robusztusabb architektúrája. Más kérdés, hogy az ősszel debütáló, nagyon komoly 3D-s teljesítményt kívánó játékokhoz mindkét kártya tökéletesen megfelel majd (lásd a CD-n a Doom III előzetesen kiszivárgott rendszerkövetelményeit).

CLUB3D RADEON 9200 256 MB Magazinunk hasábjain eddig nem volt alkalmunk tesztelni az Ati legfrissebbnek tekinthető belépő szintű 3D-s gyorsítóját, a Radeon 9200-at, a hiányt most pótoljuk. A 9200 (RV280 lapka) a nevén felül csak annyiban különbözik a Radeon 9000-től (RV250), hogy kapott egy AGP 8x interface-t.

A nálunk járt Radeon 9200 lapkakészletes videokártya gyártója a Club3D, és újonc léte ellenére azonnal 256 Mbyte-nyi memóriát hordozott a hátán. A termék szerény méretű

PowerColor Radeon 9800 Pro 128 MB – ütős kártya ütős körítéssel

A teszthez a PowerColor videokártyát a Case Hungary, a Gainward kártyát a cég német képviselete, az MSI terméket a cég holland képviselete, míg a Club3D eszközt a Pulsar Hungary biztosította.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Gainward FX PowerPack! Ultra/ 1200 XP Golden Sample	PowerColor Radeon 9800 Pro 128 MB	Ati Radeon 8500LE 64 MB referenciakártya	Club3D Radeon 9200 256 MB	MSI GeForce FX5200U-TD128
Termék weboldala	www.gainward.de /gwnewsite /gweurope/gwcontent/c21a5.htm	www.cptech.com.tw /powercolor/web /product_inside .asp?prd_id =RADEON9800	http://mirror.ati .com/products /radeon8500 /radeon8500le /index.html	www.club-3d.nl /products2 .php?catid =1&prodid=81	www.msi.com.tw /program/products /vga/vga/pro_vga _detail.php?UID =448&MODEL =MS-8923
Műszaki adatok					
Grafikus processzor gyártója/típusa	Nvidia GeForce FX 5900 (NV35)	Ati Radeon 9800 Pro (R350)	Ati Radeon 8500LE (R200)	Ati Radeon 9200 (RV280)	Nvidia GeForce FX 5200 Ultra
Csatoló interface szabványa	AGP 8x	AGP 8x	AGP 4x	AGP 8x	AGP 8x
Hardveres DirectX-kompatibilitás foka	DirectX 9.0+	DirectX 9.0+	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 9.0+
Grafikus mag/memória effektív órajele	440/900 MHz (3D, Golden Sample üzemmód)	378/675 MHz	250/500 MHz	250/401 MHz	324/648 MHz
Fedélzeti memória mennyisége/típusa (időzítése, gyártója)	128 Mbyte DDR SDRAM/BGA tokozás, 2,2 ns	128 Mbyte DDR SDRAM/BGA tokozás, 3,3 ns, Samsung	64 Mbyte DDR SDRAM	256 Mbyte DDR SDRAM/TSOP tokozás, 5,0 ns, Elixir	128 Mbyte DDR SDRAM/BGA tokozás, 2,8 ns, Hynix
Memóriabusz szélessége	256 bit	256 bit	128 bit	128 bit	128 bit
Legmagasabb elméleti memória-sávszélesség	28,8 Gbyte/s	21,6 Gbyte/s	8,0 Gbyte/s	6,4 Gbyte/s	10,4 Gbyte/s
Két monitor használatának támogatása	●	●	●	●	●
A teszteléshez használt meghajtószoftver típusa	Nvidia Detonator 44.03	Ati Catalyst 3.5 OpenGL hotfix edition	Ati Catalyst 3.5 OpenGL hotfix edition	Ati Catalyst 3.5 OpenGL hotfix edition	Nvidia Detonator 44.03
Mérési eredmények					
3DMark 2001 SE build 330 – 1024x768x32 bit (default futás)	15 206 3D mark	16 105 3D mark	9514 3D mark	7427 3D mark	10 068 3D mark
3DMark 2001 SE build 330 – 1024x768x32 bit, 4 mintás élsimítás	12 239 3D mark	12 920 3D mark	2351 3D mark	2093 3D mark	4733 3D mark
3DMark 2001 SE build 330 – 1600x1200x32 bit	11 428 3D mark	11 939 3D mark	5240 3D mark	4093 3D mark	5901 3D mark
3DMark 2001 SE build 330 – 1600x1200x32 bit, 4 mintás élsimítás	6896 3D mark	8289 3D mark	nem elég hozzá a fedélzeti memória	értékelhetetlen eredmény	2099 3D mark
3DMark03 build 320 – default futás	4503 3D mark	5548 3D mark	1305 3D mark	1206 3D mark	1656 3D mark
3DMark03 build 320 – 1024x768x32 bit, 4 mintás élsimítás	3045 3D mark	3320 3D mark	n.a.	értékelhetetlen eredmény	842 3D mark
3DMark03 build 320 – 1024x768x32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x aniso filter	2505 3D mark	2599 3D mark	n.a.	n.a.	760 3D mark
Codecreatures – Official Run	3599 pont	3602 pont	1111 pont	1066 pont	1524 pont
Return to Castle Wolfenstein 1.1 – wpd 1.03, timedemo, checkpoint					
– 1024x768x32 bit, High Quality	123,9 képkocka/s	131,2 képkocka/s	130,7 képkocka/s	116,6 képkocka/s	103,7 képkocka/s
– 1024x768x32 bit, High Quality, 4 mintás élsimítás	117,1 képkocka/s	131,4 képkocka/s	30,5 képkocka/s	26,4 képkocka/s	67,4 képkocka/s
– 1600x1200x32 bit, High Quality	69,1 képkocka/s	128,0 képkocka/s	75,9 képkocka/s	57,3 képkocka/s	49,1 képkocka/s
– 1600x1200x32 bit, High Quality, 4 mintás élsimítás	59,9 képkocka/s	103,6 képkocka/s	nem elég hozzá a fedélzeti memória	értékelhetetlen eredmény	29,3 képkocka/s
Unreal Tournament 2003 Demo, HardOCP benchmark V2.1, D3D, 1600x1200, High Quality, Average FPS					
– antalus	112,6 képkocka/s	101,8 képkocka/s	29,6 képkocka/s	24,2 képkocka/s	37,6 képkocka/s
– asbestos	162,6 képkocka/s	154,2 képkocka/s	45,9 képkocka/s	42,5 képkocka/s	57,5 képkocka/s
– citadel	116,4 képkocka/s	119,1 képkocka/s	41,1 képkocka/s	34,2 képkocka/s	37,0 képkocka/s

Tesztkonfiguráció: Chaintech 7NJS Zenith alaplap, AMD Athlon XP 3000+ processzor, Coolink COOL 122+ CPU-hűtő, két 256 Mbyte-os PC3200 Corsair TwinX DDR SDRAM modul, 20 Gbyte-os Seagate Barracuda III merevlemez, Teac CD-W58E CD-meghajtó, Enermax 350W ATX 2.03 tápegység, Samsung SyncMaster 900IFT monitor, magyar Windows XP Professional Service Pack 1-gyel, DirectX 9.0a.
A termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\ könyvtárban.

dobozban jön, mellyel harmonizálnak a kártya közepes befoglaló méretei és passzív GPU-hűtése. Az AGP 8x csatolás képességéről a fentiekben már esett szó, a 400 MHz-es RAMDAC-ról azonban még nem. A hátpaneli kimenetválaszték a szokásos – VGA-/DVI-/tévékimenet –, utóbbihoz az enkóder integrálva van a grafikus magba. Érdekes módon a kétmonitoros felállások meghajtására is képes Club3D kártya csak azután volt hajlandó hiba, illetve fagyás nélkül működni, miután az alaplap BIOS-ában az AGP Aperture méretét 256 Mbyte-ra állítottuk. Mire rájöttünk erre, addig már jó pár meghajtóprogram telepítésén és eltávolításán voltunk túl. Ezúttal tehát nem a „kissé" bugos Catalyst 3.5 volt a ludas (mikor ezeket a sorokat pötyögöm be, már megjelent a rengeteg hibajavítást is tartalmazó Catalyst 3.6 csomag).

Club3D Radeon 9200 256 MB – sok memória egyre kevesebb játékhoz

Ami a gyakorlati méréseket illeti, ott sem ment minden azonnal és gördülékenyen. A kártya–meghajtóprogram páros ugyanis a beállítópanel, illetve a tesztalkalmazás mindenféle beállítása ellenére sem volt hajlandó 1600x1200 képpontos felbontásban abszolválni a négymintás elsimítást sem Direct3D, sem OpenGL alatt. Pedig 256 Mbyte fedélzeti tár még ehhez a feladathoz is bőségesen elég. A probléma okára nem sikerült rájönni, de gyaníthatóan a meghajtóprogrammal lehetett gond. Végül is mindegy, ekkora felbontás és élsimítási beállítás mellett amúgy is borzasztóan erőlködne a Radeon 9200 lapkakészlet – lásd a teljesítményvesztés mértékét már 1024x768 képpont esetén is.
Ami pedig a kártya, illetve a Radeon 9200 chipkészlet nyers 3D-s erejét illeti, ugyanaz mondható el róla általánosságban, mint az Nvidia GeForce FX 5200-asról: komolyabb játékgépbe nem való. (A szövegben, illetve táblázatban szereplő GeForce FX 5200 Ultra saját jogán szerepel cikkünkben, nem mint összehasonlítási alap, utóbbi okán lásd FX 5200-as kártyákat összehasonlító tesztünket: ➲ **DictX 9: a képregény – PC Magazin, 2003/8/55.**) A Radeon 9200 még 256 Mbyte memóriával is kikap korunk, illetve a közelmúlt és a jövő játékmotorjait felvonultató tesztjeinkben a mindössze 64 megás Radeon 8500LE kártyától, amelynek csatolófelülete is csak AGP 4x-es – mindemellett azonban memóriasávszélessége 25 százalékkal nagyobb.
Tény: az ősz, a tél és 2004 játéktermésében lesz egy halom olyan 3D-s játék, amely bizony rendesen profitálni fog a 256 megányi fedélzeti tárból, ám ugyanezen programoknak bizony nem lesz elég az RV280 nyers ereje és igencsak korlátozott memória-sávszélessége. Mivel a termék ára nem eget verő, ajánlható általános célú konfigurációba, illetve alacsony „játékterhelésű" gépbe.

Sokan legyintenek, amikor meghallják, olvassák, hogy „alacsony játékterhelés". Bár mi is főleg rájuk fokuszálunk cikkeinkben, a számítógépes játékok iparága nem csak Doom III-akból és Half-Life 2-kből áll. Van egy halom régebbi, mostanra relatíve alacsony gépigényűvé vált játék, amelyekkel még ma is sokkal szívesebben játszanak szerkesztőségünk tagjai (például Deus Ex, No One Lives Forever, Elite Force Voyager, Max Payne és egyebek), mint például a most frissen kibocsátott, ám bűnrossz Tomb Raider: Angel of Darkness-szel, amely bizony komoly vasat kíván a megfelelő futtatáshoz. Aztán itt vannak azok a címek, amelyek mostanában jelennek meg, ám egy Radeon 9200-as videokártya is elég futtatásukhoz, sőt a 256 Mbyte-nyi fedélzeti memória okán a legmagasabb textúrarészletességgel is próbálkozhatunk. Ilyen például a Counter-strike: Condition Zero, Apocalyptica, Temple of Elemental Evil, Neighbors from Hell, I tak dalse.
A fentieket nem szem elől tévesztve mégis azt kell mondanom: aki jelenleg kifejezetten alacsony költségvetésből akar Ati lapkakészletű videokártyát vásárolni, akkor jár legjobban, ha egy 128 Mbyte-os Radeon 8500LE készletes termékbe „fekteti" pénzét.

MSI GEFORCE FX5200U-TD128 Mivel előző számunk GeForce FX 5200-as összehasonlító tesztjében igen mostohán bántunk az 5200 Ultrával, illetve a cég holland képviselete megörvendeztetett minket egy ilyen típusú kártyával, eljött az ideje a GeForce FX 5200 Ultra tartóstesztjének.
Az MSI kártyáján a GeForce FX 5200 Ultra GPU-t 128 Mbyte DDR SDRAM segíti munkájában, mely 128 bites buszon csatlakozik. A BGA tokozású memórialapkák 2,8 ns időzítésű Hynix modulok. A kártya gyári alapórajelei: 324 MHz mag- és 648 MHz memória-órajel. A tetszetős dobozban érkező terméket ellátták kiegészítő tápcsatlakozóval – ám ennek értelmét nem látom. Az FX5200U-TD128 GPU hűtése átlagos méretű aktív, míg kimenetválasztéka a szokásos triumvirátus: VGA, DVI csatlakozó és tévékimenet. A közepesnél némileg nagyobb kártyaméretet „ellensúlyozza" a GPU-t hűtő ventilátor kifejezetten alacsony zajszintje.
A gyártó a minőségi kézikönyvön felül az MSI-tól már megszokott, brutális szoftvercsomagot adja kártyája mellé: teljes verziójú Morrowind, Ghost Recon és Duke Nukem: Manhattan Project, illetve WinDVD, hogy csak a fontosabb alkotóelemeket említsük. Ha már a zsíros szoftvercsomagról esik szó, ajánlom olvasóim figyelmébe az MSI legújabb kezdeményezését, az NBoxot, amelyről részletesebb információ CD-mellékletünkön olvasható.

MSI GeForce FX 5200 Ultra 128 MB – még pár hónapig szavatos

A mintegy négy hétig tartó teszt során jó pár teljes verziós játék, illetve játékdemó került a kártya útjába, például a Morrowind, a Chaser, a Neverwinter Nights, a Gothic II, a Ghost Master – azaz a mostanában aktuális termés (a Morrowind és a Neverwinter Nights küldetéscsomagjaik okán időszerűek).
A fentiek közül igazán csak a Gothic II kényszerítette térdre az 5200 Ultrát, ám ez a játék távolról sem volt képes azt a szaggatást produkálni, amit az AMP2 technológiai demó nyújtott. Az AMP2 az Unreal II és a Doom III motorok vizuális szolgáltatásainak egy részét felvonultató, egypályás techdemó, leginkább a legújabb generációs videokártyák számára. Az AMP2 grafikus kártya oldaláról vett terhelése nagyjából a Doom III közepes minőségi beállításainak terhelését tükrözi (a letöltési linket feltüntettük a mutatóknál).
A GeForce FX 5200 Ultra méltó párja a mostanában megjelent játékok közül a meglehetősen feltuningolt Quake III motort használó Star Trek: Elite Force 2 (ha már itt tartunk, nagyon jó ez a játék).
Ami a CPU-skálázási méréseket illeti (lásd a CD-n), az 5200 Ultra egy Athlon XP 2500+-szal karöltve már megfelelő párost alkot, többek között azért, mert a processzor ára senkit sem fog nyomorba taszítani.
Egyszóval a GeForce FX 5200 Ultra jelene biztató, de az ősz-tél folyamán megjelenő húzócímek komoly gondot fognak jelenteni számára. Nagyon kíváncsiak vagyunk, mit nyújt majd ez a termék a Half-Life 2-ben vagy a KOTOR-ban, az id Software fent említett hardverzúzó „gépezetéről" nem is beszélve. PCM

>infó

- Az AMP2 technológiai demó letölthető a **www.fileshack.com /file_unsure.x?fid=2276** címről (regisztráció szükséges)
- Ati Radeon 9200: **http://mirror.ati .com/products/radeon9200 /radeon9200/index.html**
- Ati Radeon 9800 Pro: **http://mirror.ati.com/products /radeon9800/radeon9800pro /index.html**
- Nvidia GeForce FX 5200 Ultra: **www.nvidia.com/view .asp?PAGE=fx_5200**
- Nvidia GeForce FX 5900: **www.nvidia.com/view.asp? PAGE=fx_5900**

Teszt: 7 Sulinet Expressz konfiguráció

Második menet

Ahogy ígértük, folytatjuk a vizsgálódást a Sulinet konfigurációk piacán. Bíztunk benne, hogy a kezdeti kaotikus állapotok megszűnnek a program beindulásával, és a piac visszaáll a régi, közepesen rendezett állapotba. Ez be is következett – részben.

Győri Ferenc

Sajnos pont az volt leginkább észrevehető, amit nem hiányoltam: a jó öreg deathmatch. Ráadásul nem a szokott, békés, mindenki mindenki ellen, hanem a konzorciumoknak köszönhetően team-deathmatch formában igyekeztek a cégek irtani a konkurenciát – és ezzel „mellesleg" elriasztani a számítástechnikával éppen ismerkedőket. Bár hivatalos statisztikát nem lehetne gyártani az általam tapasztalt jelenségekről – a szűk mintavétel miatt –, mégis tetten érhető bennük a piac, mint olajjal megfelelően szennyezett cseppben a tenger.
22 cégnek küldtem e-mailt, benne az új versenykiírással és néhány nagyon komoly szabállyal, jelentkezési és beérkezési határidőkkel, elvárt dokumentációkkal stb. – igyekeztem megadni a módját. 11 embert bizton el is ért a levél, ugyanis ennyi helyről érkezett automatikus értesítés küldeményem elolvasásáról. Vélhetően mások is megkapták az üzenetet, csak programjuk nem ismerte ezt a funkciót. Mindenesetre a biztos 11-ből 6-an jeleztek vissza időben. 5 válasz volt kedvező, a Qwerty, a HRP, az Alien, az EMJ és a Case örömmel jelentkezett a tesztre. A Qwerty és a HRP az ehhez szükséges dokumentációt is leadta. Azaz a szabályokat figyelembe véve ezen 5, szigorúbb bírák esetén csak 2 cég indulhatott volna a teszten. De ekkor már igen kíváncsi voltam, mi lehet a többiekkel, így telefont ragadtam.
Négy cégnél (Bluefish, Komel, RCE, Unitel City) a beszélgetés kezdetekor éles csattanást hallottam a túloldalról, mintha az érintett homlokára csapott volna, ahogy hirtelen eszébe jutott, mit is akart még tenni az előző napokban. Ezután gyorsan megállapodtunk egy esőnapban (sajnos az RCE azóta se ért ide, a Bluefish pedig az Unitel City vezette konzorcium képviselőjeként indult). Öt további cég köszönte a megkeresést, de nem nyert pályázatával jogot az árusításra, vagy csak egyes elemek beszállítójaként vett részt a tesztben. Három további cég szívesen részt vett volna a megmérettetésen, de nem volt a kiírásnak megfelelő gépe vagy amit megfelelőnek tartott volna a kihívásra. További három cég (CHS, HP, Kventa) köszönte a megkeresést, de sajnos nem volt ideje érdemben foglalkozni vele, ami tulajdonképpen jó jel, hiszen ez a Sulinet Expressz sikerességére utal. A Fujitsu-Siemens és a BullSzinvanet válasza „holnapra várható" – legalábbis ezt írtam fel úgy másfél hete.

HAZAI PÁLYÁN – AZ ALIEN COMPUTERS VÉLEMÉNYE

Igyekeztünk a lehető legjobban felszerelt géppel nevezni a versenybe. A GeForce 4-esek ugyan olcsóbbak, de egy DirectX 9-es játék már kifog rajtuk. Rezgett a léc, de a 300 ezres keretbe éppen belefért a Radeon 9600 Pro Ultra – aminek a képminősége is sokkal jobb. A Windows XP legalább 512 Mbyte memóriával érzi igazán jól magát, és hogy a rendszerből a „tüdő" se hiányozzon, kellett egy AMD Athlon XP 2400+ processzor. Megbízható lapot kerestünk 5.1-es hanggal, hálókártyával, így esett a választásunk az Asus A7V8X-X lapjára.

ÍGY TESZTELÜNK MI A teszt első lépése ismét a feltételek megfogalmazása volt. Feljebb léptünk egy nagyot, bruttó 300 000 Ft-os árhatárba sok minden belefér – egy tökéletes multimédia-központ, nem kevés játéklehetőséggel, hátha néha szórakozni vágyik a gyerek, nem érdemes erre két gépet tartani. A keretnövekedéssel együtt azt is kértük a cégektől, kerüljék a márkátlanabb vagy rosszul sikerült elemeket. Külön említettem: nem szeretnék kis teljesítményű/márkátlan/közismerten „elit öngyilkos" tápegységeket, integrált videovezérlőket (kivéve nForce2) és kiegyensúlyozatlan gépeket látni. Utóbbi két intelemre mindenki odafigyelt, ám a legelsőt nyilván kitörölték a gonosz vírusok útközben.
A teszt menete egyezett az előző számunkban ismertetettel, egyetlen apró különbség, hogy ezúttal már többet számított a 3DMark 2001 SE eredménye, hiszen többcélú gépeket vártunk. Különben is, mit tegyen szegény diák a szünetben?

Sulinet Home Top: hadd szóljon!

R&M SULINET TUNING
A névből sejthető: itt valami furcsaság zajlik. A konfiguráció ugyanis egy hagyományos összeállítás és néhány kellemes „pótalkatrész" frigyének eredménye, ami ha nem is teljesen szabályos ehelyütt, ám használható, sőt igen kellemesen működő ötlet.

R&M Sulinet Tuning: a marslakók is ettől a látványtól zöldülhettek el...

Már a Via KT400-as lapkakészlettel ellátott Asus alaplap is meggyőző kezdet, de a Thoroughbred B magos Athlon XP 2400+ processzor 512 Mbyte márkás memóriával kimondottan szívderítővé teszi. A processzor ereje hagyományos munkával szinte kimeríthetetlen, kódolásra remek, jelenleg játszani is tökéletes – de még jövőre is elbír a játékok legtöbbjével. Ami kevésbé szívmelengető, a Titan D5TB hűtő. Egyszerűen kevés. Igaz, a Thoroughbred B magos procik kevésbé melegszenek, mint a régiek, de ez a hűtő csak kifejezetten hűvös helyen tárolt szellős gépekbe való. Egy sulinetes, kinyithatatlan gépbe (no meg nyár közepén) kevés, már 2-3 óra munka után forró volt a hátlap felső része, és a légáram, illetve a két oldallap is jelentősen felmelegedett.

HAZAI PÁLYÁN – A BLUEFISH VÉLEMÉNYE

A termék előnye, hogy kedvező árú, tartalmazza azokat az alkatrészeket, amelyek a mai modern igények alapjait képzik, illetve alkatrészenként a garancia 3 év, abban az esetben is, ha egyes alkatrészekre a gyártó esetleg kevesebb garanciát vállal!

HAZAI PÁLYÁN – A CASE VÉLEMÉNYE

A konfiguráció széles körű multimédia-szolgáltatásokra alkalmas, 3D-s teljesítménye elegendő a jelenlegi játékok futtatására. A CD-író segítségével archiválhatjuk adatainkat. Ár–érték aránya maximálisan megfelel a piaci elvárásoknak. A 300 W-os táp mellé a Partner Computer Kft. által gyártott túlfeszültségvédő áramkör biztosított, így az alkatrészek biztonsága magasabb színvonalat képvisel a megszokottakhoz képest.

A videokártya kissé kilóg a nagy Nvidia-sorból, hiszen Ati Radeon, méghozzá 9600 Pro. Ugyan teljesítménye első látásra nem jobb a GeForce4 Ti4200-énál, ára viszont jócskán magasabb, de a DirectX 9 egyszer még meghálálja magát, ráadásul a 9600-ban több a tartalék, amiről főleg élsimításos üzemmódban győződhet meg a vásárló.
A Maxtor legújabb sorozatából való jókora merevlemez és a DVD-olvasó/CD-újraíró együttese is jó választás.
Ellenben mindezek összefogása már korántsem sikerült jól. A konfiguráció külseje sem az a kifejezett esztétikai élmény, ám a zöld szín, meg az alienek viszonya még érthető. Ami érthetetlen: miért a küllemen kellett spórolni? A számítógépháznak ugyanis még a neve sincs feltüntetve, a hozzávaló tápegység is a világhírű Noname Corp. tulajdona. Ugyan bizonyos nyomok elvezettek egy nem túl meggyőző osztrák webhelyhez és céghez, de még ők sem vállalták magukra a házat. De ha már úgyis tuning a gép, még úgy 5-6 ezer forintot megér, hogy tisztes szállása legyen gondosan válogatott belsőségeinek.
A monitor már jobb ízléssel választott AOC.

SULINET HOME TOP

A Bluefish által hozott dobozt meglátva első gondolatom az volt, hogy véletlen két gépet kaptam. Az ajándékcsomagot bontogatva hamar kiderült, egyetlen gép ücsörög az óriásdobozban, ám jár hozzá a bizonyság a beszerelt alkatrészek dobozos voltáról. A falat is nyilvánvalóan remekül díszíti majd a Pentium processzor vagy az Abit videokártya doboza, a spártaian egyszerű inteles doboz legalább hasznosult, hisz a szakma jó szokás szerint az alaplap dobozába gyűjti a kezelési útmutatót, lemezeket, extrákat. A többi gép esetében sem érdemes ezeket csak úgy kidobni...

Sulinet Bora1001: csipetnyi nosztalgia

Highend 01: nincs eggyel nagyobb?

A már említett dísztelen Intel-dobozban dísztelen, ám Brookdale alaplap lakott, amíg ki és be nem szerelték, hogy helyet adjon egy 2,4 GHz-es Pentium 4 processzornak. Hát, nyers erőből ezúttal sem lesz hiány. A procit Intel hűtő védi – csöndesen, ám elég hatékonyan.
A 256 Mbyte memória már nem annyira örömteli meglepetés, mind márkátlansága, mind mennyisége miatt, a legtöbb mai programhoz ugyan elég, de hamarosan bővítésre szorulhat. A videokártya a hírhedt Otes kiszerelésű, Abit gyártmányú GeForce4 Ti4200. Erről mintázhatták az 5800 hangerejét (bár a tanítvány ezúttal is túlszárnyalta a mestert), de az is igaz, hogy hatékonyan préselte ki a levegőt. Így ezúttal nem a hőség, hanem a hangerő okozhat problémát az érzékenyebbeknek. A kártya másik érdekessége, hogy az összeállítók lusták voltak telepíteni a meghajtóprogramját, miután látták, hogy a Windows XP felismeri. Felismeri, kezeli is, csupán a kártya Specviewperf által mért OpenGL-teljesítménye picit alulmúlta az integrált SiS eszközökét. Gyors telepítés után a helyzet jelentősen javult, sőt a 3DMark eredménye is megnőtt majd' 80 3D markkal.
A merevlemez ezúttal is Maxtor, az optikai egység LG, ám sajna DVD-olvasási képességek nélkül, ami hosszú távon előnytelen.
A ház – ezúttal az arany középúton – nem kimondottan szép, de tartósabb darab. A monitor is középmezőnybeli, ám síkképcsöves.

SULINET BORA1001

A Case inkább a takarékosságra helyezte a hangsúlyt összeállításában, ezért elég komoly áldozatokat hozott teljesítményben.
Az ECS alaplap ennek nyilvánvaló jele, főként mivel SiS lapkakészletre épülő példány. Hát nem a legbiztatóbb kezdet, de előrebocsátom, éppúgy bírta a 24 órás nyúzótesztet, mint a többiek. Az 1700 MHz-es Pentium 4 kellemes nosztalgiahullámot ébresztett, mivel még a Willamette sorozat tagja, ám sajnos ezt néhol teljesítményén is erősen éreztem. Rejtély, honnan szereztek nagyobb számban ilyen CPU-t... A 256 Mbyte memória ezúttal jobban illik a gépbe, tekintettel annak vélhető feladatkörére, és eddig tapasztalt összeépítési elveire. A logikai vonal tökéletes folytatása a GeForce4 MX440 videovezérlő, bár egy cseppet ismertebb modellt is kibírt volna a költségvetés.
A merevlemez ezúttal is Maxtor, ám alacsonyabb fordulatszámú rokon, ami bár indokolható, a jelenlegi árkülönbségek mellett furcsa döntés. Az LG CD-újraíró már ismert példány, lassan kinevezhetjük az LG-t tesztjeink hivatalos optikaieszköz-szállítójának.
A monitor ismét AOC, méghozzá régebbi, de megbízható darab.

XPC SN41G2: alias Kis Bors

HAZAI PÁLYÁN – AZ EMJ VÉLEMÉNYE

Ideális mindenes számítógép, irodai és multimédiás célokra is. A modern chipkészlet biztosítja a bővíthetőségét, míg a legelterjedtebb Windows XP Home operációs rendszer a kompatibilitást. Az összeállítás a számítástechnikai piac elismert gyártóinak alkatrészeiből épül fel, és a komplett számítógépre 3 év teljes körű garancia érvényes.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Beküldő – márkanév	Alien – R&M Sulinet Tuning	Bluefish – Sulinet Home Top	Case – Sulinet Bora1001
Műszaki adatok			
Alaplap	Asus A7V8X-X	Intel D845PESV	ECS L4S8A2L
– lapkakészlete	Via KT400	Intel 845PE	SiS 648
– kártya- és memóriahelyek száma	1 AGP, 6 PCI, 3 memóriahely	1 AGP, 6 PCI, 2 memóriahely	1 AGP, 5 PCI, 3 memóriahely
Processzor	AMD Athlon XP 2400+	2,4 GHz-es Intel Pentium 4 (Northwood)	1,7 GHz-es Intel Pentium 4 (Willamette)
Hűtőventilátor	Titan D5TB	gyári Intel	gyári Intel
Memória mérete és típusa	512 Mbyte DDR333, Samsung	256 Mbyte DDR333, OEM	256 Mbyte DDR333, Samsung
Videovezérlő típusa	PowerColor 9600 Pro Ultra	Siluro GeForce4 Ti4200-8X OTES	Palit GeForce4 MX440 TV-out
– lapkakészlete, videomemória mérete	Ati Radeon 9600 Pro, 128 Mbyte	Nvidia GeForce4 Ti4200, 64 Mbyte	Nvidia GeForce4 MX440, 128 Mbyte
Merevlemez	Maxtor DiamondMax Plus 9, 6Y080L0	Maxtor DiamondMax Plus 9, 6Y080L0	Maxtor DiamondMax Plus 16, 4R060L0
– kapacitása, puffermérete	80 Gbyte, 2 Mbyte	80 Gbyte, 2 Mbyte	60 Gbyte, 2 Mbyte
– fordulatszáma, csatolója	7200 fordulat/perc, ATA-133	7200 fordulat/perc, ATA-133	5400 fordulat/perc, ATA-133
CD-/DVD-meghajtó	LG GCC-4480B DVD-olvasó/CD-újraíró	LG GCE-8520B CD-újraíró	LG GCE-8520B CD-újraíró
– névleges sebessége	16/48/24/48-szoros*	52/24/48-szoros**	52/24/48-szoros**
Hangkártya	integrált ADI 1980	integrált AC' 97-es	integrált AC' 97-es
Modem	Aceex 56V 14	Mercury HP156	Aceex 56V 14
Hálózati kártya	integrált Realtek	integrált	integrált
USB memória típusa, kapacitása, USB-verzió	Pen Drive, 32 Mbyte, 1.1	Flash Drive, 64 Mbyte, 1.1	Pen Drive, 64 Mbyte, 1.1
Hangszóró típusa, valós teljesítménye	A4 Tech AS-9, 1 W	Genius SP-G16, 16 W	A4 Tech AS-6, 1 W
Billentyűzet	Samsung, multimédiás	Genius KB-19E	Samsung, multimédiás
Egér	Samsung, optikai	Genius Netscroll Optical	A4Tech WOP-35
Ház típusa, méretkategóriája	OEM, miditorony	Codegen 640AL, miditorony	Codegen, miditorony
Tápegység típusa, kapacitása	OEM, 300 W	Codegen, 300 W	Codegen, 300 W
Monitor	AOC 7F+	LG Flatron F700B	AOC 7KLR
– valós képátlója	16 col	16 col	16 col
– ajánlott felbontása	1024x768 képpont 85 Hz-es frissítéssel	1024x768 képpont 85 Hz-es frissítéssel	1024x768 képpont 85 Hz-es frissítéssel
Telepített vagy mellékelt szoftverek	Microsoft Windows XP Home, Nero 5.5, WinDVD	Microsoft Windows XP Home	Microsoft Windows XP Home, Nero 5.5
Kiegészítők, extra tartozékok	❍	❍	extra túlfeszültségvédelem
Csatlakozók			
Soros/párhuzamos portok száma	1/1	1/1	2/1
USB/USB 2.0/IEEE-1394-es csatolók száma (maximum)	❍/4/❍	❍/4+2/❍	❍/4+2/1
Monitorcsatoló és videokimenet	VGA, DVI, tévékimenet	VGA, DVI, tévékimenet	VGA, tévékimenet
Mérési eredmények			
PCMark 2002 – processzor pontszáma	5755 pont	4904 pont	4148 pont
PCMark 2002 – memória pontszáma	3866 pont	4740 pont	4284 pont
PCMark 2002 – merevlemez pontszáma	1123 pont	1095 pont	829 pont
WinRAR, tömörítési idő***	213 s	183 s	193 s
VirtualDub, kódolási idő***	111 s	129 s	148 s
Lame, MP3 file kódolásának ideje***; sebessége	263 s; 18,49-szoros	336 s; 14,50-szeres	409 s; 11,92-szoros
3DMark 2001 pontszám	9855 3D mark	9689 3D mark	4796 3D mark
Specviewperf, eredmények	2,01; 9,69; 10,99; 1,89; 2,87; 14,73	6,71; 26,19; 20,30; 8,09; 7,45; 4,57	5,39; 18,19; 21,22; 6,76; 3,93; 0,00
CD Speed, átlagos olvasási sebesség	31,6-szeres	31,2-szeres	31,2-szeres
CD Speed, legnagyobb olvasási sebesség	41,6-szeres	41,1-szeres	41,1-szeres
CD Speed, átlagos elérési idő	88 ms	91 ms	96 ms
HD Tach, átlagos olvasási sebesség	46,47 Mbyte/s	46,32 Mbyte/s	30,78 Mbyte/s
HD Tach, maximális olvasási sebesség	64,51 Mbyte/s	60,94 Mbyte/s	43,47 Mbyte/s
HD Tach, átlagos elérési idő	15,6 ms	14,2 ms	21,9 ms
Legnagyobb energiafelvétel	173,6 W	118,1 W	121,4 W
Teljesítette-e a 24 órás terheléses tesztet?	●	●	●
Kereskedelmi adatok			
Forgalmazó	Partner Computer ☎ 271-1260	Unitel City ☎ 239-4800	Partner Computer ☎ 271-1260
Forgalmazó webhelye	www.partnercomputer.hu	www.unitelcity.hu	www.partnercomputer.hu
Ár (bruttó)	299 900 Ft	277 990 Ft	237 484 Ft
Garancia	2+1 év	3 év	2 év

: DVD-olvasás/CD-írás/-újraírás/-olvasás. **: CD-írás/-újraírás/-olvasás. *: a kisebb érték a jobb.*

A ház ezúttal is jelzés nélküli, de a benne található Codegen tápegység alapján egy korai Codegen modellre gyanakszom. Bár a ház márkája leginkább a benne lévő tápegység miatt érdekes, egyéb tulajdonságai nagyjából egyeznek a miditornyokéval. Az előre vezetett fejhallgató- és mikrofoncsatlakozó elsőre kicsit ijesztő a hátlapon kilógó vezeték miatt, és másodszorra is elég cikis megoldásnak tűnik. Érdemesebb lenne hátul hagyni a két csatlakozót és befedni a PCI-nyílást, amin a kábelt bevezetik a gépbe.

HIGHEND 01 Az EMJ is a nagy dobozok híve, pontosabban a két nagy dobozé, ugyanis az első kiküldött készülék azzal a jó hírrel fogadott, hogy a Windows XP aktivizálási ideje lejárt, ha használni szeretném, leszek szíves izibe frissíteni. Sajnos erre csak telefonon lett volna lehetőség (a tűzfalak részletes beállításához ugyanis először be kéne jutni a rendszerbe), de ezúttal nem volt kedvem kivárni azt a 4-5 órát, amíg felveszi az ügyfélszolgálat, így a második óriásdobozra maradt a felmentő sereg szerepkör.
A Via KT400-as Epox alaplapba ezúttal Thoroughbred B magos Athlon XP 2200+ került, ismét Titan D5TB hűtővel. Talán nem meglepő, hogy a konfiguráció gyorsan belemelegszik a munkába. Az 512 Mbyte-os Kingston ValueRam már sokkal bölcsebb választás, ahogy a Gainward Ti4200-alapú kártya is.
Merevlemezként a Samsung egyik kisebb fordulatszámú modellje szolgál, számomra ismét kissé érthetetlenül. Persze LG a CD-meghajtó, de csak CD-író – vagy DVD-t is olvas? Az nyert, aki a DVD/CDRW kombinációra tippelt! Ezúttal a beviteli eszközök is kivívtak maguknak némi figyelmet, mivel egy kombinált, drót nélküli darab jár a konfigurációhoz – végre egy igazán egyéni és elegáns ötlet!
A háztűznéző kevésbé sikeres. A gyártóról ezúttal sem tudunk semmit, egyedül a tápegység „Ultra Power 300W" felirata segíthet a döntésben – gyorsan le kell cseréltetni.
A monitor jobban elkapta a fő áramlatot, hiszen a Samsung 763MB az egyik legnépszerűbb modell jelenleg a piacon.

XPC SN41G2 Kaland a szemnek, kaland a felhasználónak, ez lehetne az XPC SN41G2 mottója. Remélem, az XPC alapkoncepciója már mindenki előtt ismert: elegáns, csöndes

EMJ – Highend 01	HRP – XPC SN41G2	Komel – DTK I845 C422W	Qwerty – Professzor I
Epox EP-8K9AI	Shuttle FN41	DTK PRM-6566E (MSI 845E Max)	Abit KD7
Via KT400	nForce2 IGP + MCP-T	Intel 845E	Via KT400
1 AGP, 5 PCI, 3 memóriahely	1 AGP, 1 PCI, 2 memóriahely	1 AGP, 6 PCI, 2 memóriahely	1 AGP, 6 PCI, 4 memóriahely
AMD Athlon XP 2200+	AMD Athlon XP 2600+	2,2 GHz-es Intel Celeron	AMD Athlon XP 2400+
Titan D5TB	Shuttle ICE	Coolink Breeze	gyári AMD
512 Mbyte DDR333, Kingston ValueRam	256 Mbyte DDR333, Kingston ValueRam	256 Mbyte DDR333, Samsung	256 Mbyte DDR333, TwinMOS
Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650-8X TV	integrált	Eagle GeForce4 MX440	Inno 3D Tornado GeForce4 Ti AGP 8X
Nvidia GeForce4 Ti4200-8X, 64 Mbyte	Nvidia nForce2, 32 Mbyte rendszermemória (legfeljebb 128 Mbyte)	Nvidia GeForce4 MX440, 64 Mbyte	Nvidia GeForce4 Ti4200, 128 Mbyte
Samsung SpinPoint, SV0602H	Samsung SpinPoint, SP8004H	Seagate Barracuda 7200.7, ST340014A	Western Digital Caviar, WD800BB
60 Gbyte, 2 Mbyte	80 Gbyte, 2 Mbyte	40 Gbyte, 2 Mbyte	80 Gbyte, 2 Mbyte
5400 fordulat/perc, ATA-100	7200 fordulat/perc, ATA-100	7200 fordulat/perc, ATA-100	7200 fordulat/perc, ATA-100
LG GCC-4480B DVD-olvasó/CD-újraíró	Samsung SM352B DVD-olvasó/CD-újraíró	LG GCC-4480B DVD-olvasó/CD-újraíró	LG GCC-4480B DVD-olvasó/CD-újraíró
16/48/24/48-szoros*	16/52/24/52-szeres*	16/48/24/48-szoros*	16/48/24/48-szoros*
integrált Realtek ALC201A	integrált Realtek ALC650	integrált AC' 97-es	integrált AC' 97-es
E-tech 56 kbps, belső modem	❍	DTK 56K	Genius GM56PCI-SA, belső modem
integrált Via VT6103	integrált Realtek RTL8201BL	ETH KTI 10/100	integrált
PQI Memory in Black, 64 Mbyte, 1.1	M Drive, 32 Mbyte, 1.1	Flash Drive, 128 Mbyte, 1.1	TwinMOS Mobile Disk III, 128 Mbyte, 1.1
Labtec Spin 45, 1 W	Panasonic fejhallgató	DTK SP-121, 2 W	Genius SP-G06s, 2 W
Labtec Wireless Desktop	Mitsumi Classic	DTK Win 2000	Genius KB-10X
Labtec Wireless Desktop	Samsung 53PB, optikai, görgős	Logitech, OEM	A4 Tech SWOP-35
OEM, miditorony	Shuttle XPC, micro-ATX	DTK CAS-73, miditorony	Task, miditorony
Ultra Power, 300 W	Shuttle, 200 W	DTK, 300 W	Task, 300 W
Samsung 763MB	Samsung 763MB	DTK 770	Samsung SyncMaster 753s
16 col	16 col	16 col	16 col
1024x768 képpont 85 Hz-es frissítéssel	1024x768 képpont 85 Hz-es frissítéssel	1024x768 képpont 85 Hz-es frissítéssel	1024x768 képpont 85 Hz-es frissítéssel
Microsoft Windows XP Home, Nero Express	Microsoft Windows XP Home	Microsoft Windows XP Home	Microsoft Windows XP Professional, Panda Antivirus Titanium (6 hónap)
❍	❍	❍	❍
2/1	1/❍	2/1	2/1
❍/2+2/❍	❍/4+2/2+1	❍/3+2/❍	❍/4/❍
VGA, tévékimenet	2 VGA, tévékimenet	VGA, tévékimenet, S-Video	VGA, tévékimenet
5325 pont	6216 pont	5045 pont	5846 pont
3533 pont	3764 pont	3778 pont	3710 pont
815 pont	1093 pont	1157 pont	1244 pont
199 s	187 s	237 s	199 s
115 s	102 s	128 s	111 s
297 s; 16,60-szeres	259 s; 18,82-szoros	357 s; 13,63-szoros	269 s; 18,09-szoros
10 446 3D mark	2796 3D mark	3319 3D mark	10 645 3D mark
5,99; 26,99; 24,91; 8,91; 6,88; 4,25	3,97; 18,07; 19,70; 8,42; 5,24; 0,00	5,00; 20,17; 18,86; 6,43; 4,23; 3,23	5,72; 20,66; 24,60; 7,28; 6,34; 4,22
31,6-szeres	31,4-szeres	31,5-szeres	31,3-szeres
41,6-szeres	41,3-szeres	41,4-szeres	41,2-szeres
86 ms	94 ms	83 ms	90 ms
31,26 Mbyte/s	47,66 Mbyte/s	46,98 Mbyte/s	47,45 Mbyte/s
38,11 Mbyte/s	61,73 Mbyte/s	59,56 Mbyte/s	58,20 Mbyte/s
19,8 ms	12,9 ms	14,1 ms	15,0 ms
140,3 W	103,8 W	98,3 W	142,9 W
●	●	●	●
EMJ Hungary ☎ 469-6050	HRP ☎ 452-4600	Komel ☎ 246-8411	Qwerty Computer ☎ 466-9377
www.emj.hu	www.hrp.hu	www.komel.com	www.qwerty.hu
289 900 Ft	269 900 Ft	219 990 Ft	264000 Ft
3 év	1 év	3 év	18+18 hónap

mini-PC. Előző számunkban azt állítottam, nem kimondottan Nobel-díjas ötlet nagy fogyasztású és hőleadású eszközöket építeni a dobozba, úgy tűnik, a cégnél rám akartak cáfolni – részben sikerült is.

A Shuttle hivatalosan nem is létező nForce2-alapú lapjába egy Thoroughbred magos Athlon XP 2600+ került, ami rögvest elnyerte a teszt legerősebb processzora címet. Eleinte ugyan akadt némi gond, a rendszerellenőrzés kissé alacsony számot mutatott indításkor. Hamarosan kiderült, hogy a processzorhoz illő 166 MHz-es órajel helyett 100 MHz van beállítva, ilyen mostoha körülmények között igyekezett a processzor teljesíteni az elvárásokat. A memória mennyisége határeset, mivel a csúcsprocesszorhoz az alaplap GeForce4 MX420-as kaliberű videovezérlője jár. Nyilván az volt a vezéreszme, hogy a játék másodlagos, ám nyers teljesítményből a lehető legtöbb jár a szorgos diákoknak. Hogy a multimédiás lehetőségek is kiaknázhatók legyenek, arról egy termetes és igen gyors Samsung merevlemez gondoskodik, valamint egy Samsung CD-újraíró, amely DVD-olvasásra is foghatók. Ami a merevlemezt illeti, ott is akadt némi javítgatnivaló. A tesztprogramok tele-

HAZAI PÁLYÁN – A HRP VÉLEMÉNYE

A miniatűr, eloxált alumíniumból készült „designos" dobozú multimédiás konfigurációnk bármely otthoni audio- vagy házimozirendszer „ékköve" lehet. A Shuttle XPC speciális, halk hűtőrendszere, előlapon elhelyezett USB 2.0, FireWire, SPDIF, mikrofon- és fejhallgató-csatlakozói, valamint duál VGA és tévékimenete mind a multimédiás igényekhez igazodik. Az 5+1 csatornás integrált hangkártya a beépített DVD kombó meghajtóval pótolja az asztali DVD-lejátszót is. A 200 W-os aktív PFC tápegység egy hagyományos 300 W-os tápegység teljesítményének felel meg, mely elegendő akár egy csúcsteljesítményű videokártya kiszolgálásához is.

pítgetése közben egyszer csak elfogyott a hely, legalábbis az operációs rendszer szerint. Hamarosan kiderült, hogy – számomra ismeretlen okból – kettéválasztották a merevlemezt egy 4 és egy körülbelül 70 gigás részre. Természetesen a kisebb volt a fő és aktív partíció, a másodikat még le sem formázták az előkészítők...
Ami a házügyeket illeti, a készülék bírta szuflával az erős processzort, valószínűleg ugyanígy elbírt volna egy erős videokártyát is, főként, hogy más-más feszültséget igényelnek, ám a túlbővítéstől azért óvnék mindenkit. És persze az XP 2600+ megtette a magáét, ezt a házat is rendesen átmelegítette. Sőt.

DTK I845 C422W A teszt másik energia- és pénztakarékos konfigurációja a Komelé. Ennek ellenére vonalvezetése igen határozott, ahogy nevéből is látszik: a DTK termékpalettájára épül.
Kezdjük a DTK PRM-6566E lajstromjelű alaplappal, amely civilben az MSI 845E Max, ahogy ez írva vagyon rajta. A klasszikus, i845-ös chipkészletű alaplapba 2,2 GHz-es Celeron processzor került, Coolink Breeze hűtéssel. Utóbbi nem bizonyult hatékonynak, ami meglepő egy Celeron esetében, de legalább ebben hasonlított az Athlon XP-hez, ha már erejében nem nagyon. A 256 Mbyte memória illik a kezdethez, ahogy a világhírtől nem sújtott, Eagle-féle GeForce4 MX440 is. Minden rosszallásom ellenére azonban ez a kártya is bírta a strapát, ami nem csoda, hiszen a szabványos Nvidia kiosztástól jóformán csak a hűtő sasfejes matricájában tér el.
Ezután kellemes meglepetés a 7200.7-es sorozatba tartozó Seagate merevlemez. Igaz, az új sorozat nem tudja megismételni a Barracuda IV széria sikerét, főként hangereje miatt, de erről nem a Komel tehet.
A következő elem mindannyiunk meglepetésére egy LG kombó meghajtó. Majd jöhet a DTK-bemutató: ház, egér, billentyűzet, hangszóró, monitor – egyedül a modem lóg ki a sorból. Bár az uniformizálásnak esztétikai előnyei is lehetnek, ezúttal a DTK ház

- A4Tech AS-6: **www.a4tech.com/EN/product3.asp?CID=4&SCID=18&MNO=AS-6**
- A4Tech AS-9: **www.a4tech.com/EN/product3.asp?CID=4&SCID=18&MNO=AS-9**
- A4Tech SWOP-35: **www.a4tech.com/EN/product3.asp?CID=1&SCID=8&MNO=SWOP-35**
- A4Tech WOP-35: **www.a4tech.com/EN/product3.asp?CID=1&SCID=8&MNO=WOP-35**
- Abit KD7: **www.abit.com.tw/abitweb/webjsp/english/pt_main_back.jsp?pPRODUCT_TYPE=MotherBoard&pMODEL_NAME=KD7**
- Aceex 56V 14: **www.aceex.com.tw/test1/product/56v14hsfi2.htm**
- AMD Athlon XP: **http://athlonxp.amd.com/**
- Asus A7V8X-X: **www.asus.com/products/mb/socketa/a7v8x-x/overview.htm**
- Coolink Breeze: **www.coolink.com.tw/products/forp4.php**
- DTK 770: **www.komel.com/index.php?page=termek&id=57&m=100**
- DTK CAS-73: **www.komel.com/index.php?page=termek&id=103&m=100**
- DTK PRM-6566E (MSI 845E Max): **www.msi.com.tw/program/products/mainboard/mbd/pro_mbd_detail.php?UID=426&MODEL=MS-6566E%20Ver2.0**
- ECS L4S8A2L: **www.ecs.com.tw/products/pd_spec.asp?product_id=329**
- Epox EP-8K9AI: **http://web.epox.com/html/motherboard.asp?product=EP-8K9AI&lang=1**
- Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650-8X TV: **www.gainward.com/c-1.html?id=76**
- Genius GM56PCI-SA: **www.geniusnet.com.tw/product/faxmodem/gm56pci_sa.htm**
- Genius KB-10X: **www.geniusnet.com.tw/product/keyboard/kb-10x.htm**
- Genius KB-19E: **www.geniusnet.com.tw/product/keyboard/kb_19e.htm**
- Genius Netscroll Optical: **www.geniusnet.com.tw/product/mouse/netscrolloptical.htm**
- Genius SP-G06: **www.geniusnet.com.tw/product/speaker/sp_g06s.htm**
- Genius SP-G16: **www.geniusnet.com.tw/product/speaker/sp-g16.htm**
- Inno 3D Tornado GeForce4 Ti AGP 8X: **www.ivmm.com/inno3d/geforce4/products_gf4_ti_agp8x.html**
- Intel Celeron: **www.intel.com/products/desktop/processors/celeron/detail.htm#onethreeghz**
- Intel D845PESV: **www.intel.com/design/motherbd/sv/index.htm?iid=ipp_dlc_deskmb+p4pmb_d845pesv&**
- Intel Pentium 4: **www.intel.com/home/desktop/pentium4/**
- Kingston ValueRam: **www.valueram.com/**
- Labtec Spin 45: **www.labtec.com/index.cfm?page=gear/details&contentid=602&crid=18&crid2=49&countryid=1003&languageid=1**
- Labtec Wireless Desktop: **www.labtec.com/index.cfm?page=gear/details&contentid=608&crid=28&countryid=1003&languageid=1**
- LG Flatron F700B: **www.lge.com/c_product/catalog/product_informati-on.jsp?mdl_pfx=4CMFF&mdl_cod=FB770H&mdl_mak=1&navigation=1,18,1**
- LG GCC-4480B: **www.lgeus.com/Product/CD/GCC_4480B.asp**
- LG GCE-8520B: **www.lge.com/c_product/catalog/product_information.jsp?mdl_pfx=4CDWS&mdl_cod=GCE-8520B&mdl_mak=1&navigation=1,20,2**
- Maxtor DiamondMax Plus 9, 6Y080L0: **www.maxtor.com/en/products/ata/desktop/diamondmax_plus_9/index.htm**
- Maxtor DiamondMax Plus 16, 4R060L0: **www.maxtor.com/en/products/ata/desktop/diamondmax_16/index.htm**
- Mercury HP-156: **www.kobian.com/products.php?categoryid=120**
- Palit GeForce4 MX440 TV-out: **www.palit.com.tw/product/prod.htm**
- Samsung 763MB: **http://195.70.36.158/termekek/irodai_munka/monitor/termek_sym_763mb.html**
- Samsung SpinPoint SP8004H: **www.samsung.com/Products/HardDiskDrive/SpinPointPSeries/HardDiskDrive_SpinPointPSeries_SP8004H.htm**
- Samsung SpinPoint SV0602H: **www.samsung.com/Products/HardDiskDrive/SpinPointVSeries/HardDiskDrive_SpinPointVSeries_SV0602H.htm**
- Samsung SyncMaster 753s: **http://195.70.36.158/termekek/irodai_munka/monitor/termek_sym_753s.html**
- Seagate Barracuda 7200.7 ST340014A: **www.seagate.com/cda/products/discsales/marketing/detail/0,1081,583,00.html**
- Shuttle XPC SN41G2: **http://us.shuttle.com/specs2.asp?pro_id=284**
- Siluro GF4 Ti4200-8X OTES: **www.abit.com.tw/abitweb/webjsp/english/pt_main_back.jsp?pPRODUCT_TYPE=Video+Card&pMODEL_NAME=Siluro+GF4+Ti4200-8X+OTES**
- Titan TTC-D5TB: **www.titan-cd.com/english/product.asp?model_no=TTC-D5TB/G/CU35/SC**
- TwinMOS memória: **www.twinmos.com/dram_p_dt_ddr266_unb.htm**
- TwinMOS Mobile Disk III: **www.twinmos.com/flash_p_mobile3.htm**
- Western Digital Caviar, WD800BB: **www.westerndigital.com/en/products/products.asp?DriveID=10**

A termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\ könyvtárban.

más miatt kapott hangsúlyt. Ebben leledzik az a DTK tápegység, amire – a versenyzők közül sajnos egyedülálló módon – én is rá merném bízni számítógépemet.

PROFESSZOR I Meg kell mondjam, a Qwerty konfigja elég unalmas darabnak tűnt. Semmi rejtélyes hiba, leállás, javítani-, illetve cserélnivaló. Egyszerűen csak működött, és kész. Sőt több elem még ismerős is lehet előző tesztünkből, úgy tűnik, akadnak állandó és pénz-, illetve teljesítményfüggő elemek.

DTK I845 C422W: szerény, ám hatékony

Friss és a Celeronhoz képest óriási váltás a Via KT400-as chipkészletű Abit KD7 alaplap és benne az AMD Athlon XP 2400+ (persze Thoroughbred B maggal). Valamiféle tesztelőbosszantó gonosz ötlettől vezérelve a processzorhoz gyári AMD hűtőt választottak, ami nemcsak hatékonynak, de halknak is bizonyult, így most sem a túlzott meleg, sem a zaj miatt nem panaszkodhatok. Ezt az igen ütős egyveleget leheletnyit már visszafogja a 256 Mbyte memória, de a gond könnyen és viszonylag olcsón orvosolható. Nem állandó elem, de állandó gyártó az Inno3D, ezúttal GeForce4 Ti4200-as kártyájával találkozhatunk a készülékben – sebességrekorderként.

Professzor I: szinte tanítani lehetne

HAZAI PÁLYÁN – A QWERTY VÉLEMÉNYE

Számítógépünk a kor kihívásainak minden tekintetben megfelelő, multimédiás képességek birtokában lévő konfiguráció. Az összeválogatott alkatrészek minőségben és teljesítményben egyaránt megfelelő hátteret nyújtanak többek közt az otthoni zeneszerkesztéshez, filmnézéshez, tömörítéshez, napjaink játékainak futtatására, archiválási célokra stb.
A konfigurációra 18+18 hónap, Qwerty-szervizben érvényesíthető garancia vonatkozik.

A merevlemez ismét a Western Digital 80 gigás darabja, de már nem sima CD-újraíró jár mellé, hanem DVD-olvasóval kombinált. Nem is érdemes találgatni, kinek a gyártmánya... Az állandó elemek egyetlen hátránya a Task ház léte, amiben továbbra sem bízom tökéletesen, ellentétben például a SyncMaster 753s monitorral, ami ugyan kissé öregecske, ám sokszor bizonyította: érdemes őt választani.

ÉS A GYŐZTES NEM MÁS... Ezúttal sincs győztes – a Sulinet konfigurációk témája már csak ilyen... Igazat megvallva kissé sértődötten fejeztem be a tesztelést. Összeírtam az általam leggyakrabban kifogásolt vagy hiányolt elemeket, és rájöttem, ebből a trojkából (jobb minőségű táp, jobb minőségű processzorhűtő, házhűtő) legalább kettő hiányzik mindegyik konfigurációból, holott a három együtt nem jelentett volna többet 6-7000 forint többletkiadásnál. Válasszon bárki bármit a kínálatból, jól teszi, ha kiköti ezeket a feltételeket.
Az ajánlások kiadása sem könnyű feladat, hiszen tápmániámra hallgatva egyedül a Komel készülékének van esélye, esetleg még a Case összeállításának, ha kiegészítjük a feltételek alapján – ezért megfontolandó az előző bekezdés, minden ajánlás csak a változtatásokkal együtt érvényes!
Mivel gyengébb, tanulósabb konfigurációkat már vizsgáltam előző hónapban, ezúttal a hangsúly áttolódott az erőre. Nyers erőben legjobb a HRP XPC SN41G2-je, ám játékra kevésbé alkalmas, márpedig egy ilyen árfekvésű géptől ez elvárható volna – különben sokak megelégedhetnének az egyik kétszázezres konfigurációval is.
Ennek megfelelően a két döntős: a Bluefish által küldött Sulinet Home Top és a Qwerty-féle Professzor I. Mindkettőnek akad olyan eleme, ami miatt szívből orron tudnám pöckölni a tervezőt, de ez a két összeállítás a leghasználhatóbb és legkönnyebben tökéletesíthető. Ráadásul így mindkét tábor (Intel, AMD) harcosai hitük szerint választhatnak gépet. PCM

Teszt: 5 Sulinet Expressz noteszgép

Úton-útfélen

Egyesek csak néhány perc sétára laknak iskolájuktól, de akadnak, akiknek másfél-két órát kell utazniuk naponta. Számukra áldás lehet egy noteszgép gyors, reggeli ismétléshez dolgozat előtt, leckeíráshoz hazafelé, netán némi játékhoz az unalmasabb órákon.

Győri Ferenc

Úgy gondoltuk, 300 000 forintnál drágább konfigurációkat nincs értelme megvizsgálni, hiszen az effajta prémium játékgépeknek már nem sok közük van az iskolához, tanuláshoz, még ha a Sulinet program keretében vesz is valaki egyet (egyébiránt váljék egészségére). Ellenben a noteszgépek – még ha nem is tipikus iskolai kellékek jelenleg –, már csak a fentiek miatt is megérdemelnek egy futó pillantásnál többet.
Nézzük a helyzetet nagy általánosságában. Miben más egy hordozható gép, mint egy asztali? Például bármikor, bárhol használható (7-es busz csúcsforgalomban nem számít!), és mindig a saját szánk íze szerint beállított programok fogadnak, ami különösen

Dell Inspiron 1100 – szinte hűvös nyugalommal dolgozik

előnyős annak, akinek két, egymástól távoli helyen is számítógépet kell használnia, és adataink is nagyobb biztonságban nyugodnak hónunk alá csapva.
De akadnak hátrányok is, mégiscsak 2,5-3,5 kg tömegű egy átlagos noteszgép, drágább is (bár egyre kevésbé), mint egy asztali, teljesítménye is elmarad kissé az asztali élvonaltól. A készülékek hőelvezetése sem jó, főleg, ha ölbe kapnánk dolgozni a bí-

HAZAI PÁLYÁN – A HRP VÉLEMÉNYE

A Dell az Inspiron megalkotásánál két fontos szempontot tartott szem előtt: a legújabb technológiák alkalmazását és a megbízhatóságot. Az USB 2.0, a 2 GHz-es Celeron processzor, a kontrasztos kijelző, az S-Video kimenet nyújtja a technológia adta kategóriában a maximális sebességet. A rendszer megbízhatóságát erősíti, hogy nem alkalmaznak elöregedett technológiákat, például floppyt, soros portot, ezáltal a meghibásodás lehetőségét is csökkentve. Ideális választás otthoni vagy irodai használatra, hosszú távon gondolkodva.

csen, könnyű célpont a bűnözőknek, ellenben nehéz átszokni a csökkentett és átvariált billentyűzetre, no meg a tapipadra a kényelmes egérről.
Vagyis a hardcore játékosok jobb, ha távol maradnak a noteszvilágtól, ahogy azoknak sincs szükségük ilyen gépcsodára, akik munkán kívül csak hébe-hóba internetezznek egy kicsit. Azonban aki keményen dolgozik otthon és munkahelyén, jobban járhat egy hordozható számítógéppel, különösen, ha munkaügyekben sokat utazik – például bemutatókat, ellenőrzést tart, oktat –, és már ismeri Murphy törvényeit.
Aki utóbbi mondatban magára ismert, nyilván örömmel látta azt a félmondatot is, hogy a rés az asztali és noteszgépek ára között kissé csökkent. Ez azonban csak látszólagos, a fejlődés miatt. 1-2 éve ugyanis még rengeteg pénzt kellett fizetni egy olyan noteszgépért, ami komolyabb feladatokat is ellátható, tesztünk a 400 000 forint alatti piacot vizsgálta, mégis mindegyik gép tökéletes irodai munkára, prezentációk tartására, multimédiás feladatokra, sőt még játszani is lehet rajtuk valamennyire. Innen nézvést pechnek tűnhet, hogy a TFT monitorok ára egyre csökken, hiszen eddig a 14,1 colos kijelző aranyat ért – csak aranyáron is mérték, így az áresés mindkét piacnak csak jót tett.
A noteszgépek piacán az lendítene még nagyot, ha megszülne végre a profi hűtés. Erős processzor (még ha hordozható eszközökhöz alakították is át) és rengeteg elektronikus mozgó alkatrész kis helyen rengeteg hőt termel.
A jobb készülékek ezt derekasan fújják ki a gépből, csak nem nagyon tudják hova. Előre nem lehet, oldalra sem igazán (legfeljebb leghátul), marad a hátsó traktus és vele az örök rém, a falnak tolt készülék, no meg az alsó régió. Utóbbi különösen hatékonynak tűnik, hiszen viszonylag nagy felületen fújható ki a levegő, egyenesen a processzorról, csakhogy a 2-3 milliméteres talpacskák adta térben ez nem tud távozni, így barátságosan visszamelegíti a noteszgép pociját.

Aki már próbált csak úgy felkapni noteszgépet 2-3 óra munka után, nem fogja egyhamar újra elkövetni ezt a hibát.

ÍGY TESZTELÜNK MI Ezúttal is az előkészítéssel kezdtünk, a már említett 400 000 forintos összeghatár jónak tűnt arra, hogy a belépő konfigurációkat vizsgáljuk. Nem szupergépekre vártunk, csak arra voltunk kíváncsiak, akinek fő elvárása, hogy hordozhassa gépét, mennyit kell ezért a luxusért fizetnie, és persze mit kap még mellé cserébe.
Ezúttal is az alap-konfigurációteszt futott le, az összehasonlíthatóság miatt, de persze ezt kiegészítettük akkumulátorra vonatkozó mérésekkel, melyek vélhetően magukért beszélnek.
Egy komoly érdekességre lettem figyelmes a teszt során. Általában a noteszgépek érzékeny jószágok, és szeretnek erre hivatkozva kisebb-nagyobb gondokat okozni, ezúttal azonban sokkal simábban zajlott a vizsgálat, mint az asztali gépek esetén, egy apró (és már ismert) hibajelenségtől eltekintve nem ütköztem nehézségbe.

DELL INSPIRON 1100 Letisztult, elegáns formatervezés az Inspiron 1100 fő jellemzője. Kissé talán nagydarab, sőt magassága miatt valamivel dundibb társainál, ám épp ezért megnyugtató érzést kelt. A letisztultság egyik előidézője az átlagosnál kevesebb beépített csatlakozó. Az is igaz, így jutott bőven hely szellőzésre. A billentyűzet megalkotói tréfás emberek voltak, hosszúnak találták a numerikus sort, ezért a nullát eldugták a legfelső sorba, ettől eltekintve a kiosztás nagyjából logikus, könnyen megjegyezhető.
A Mobil Celeron használata remek ötletnek tűnt, hiszen a készülék szinte alig

Fujitsu-Siemens Amilo D x830 – a sebesség megszállottjainak

melegedett, a hűtés azt is hatékonyan vezette le. A 256 Mbyte memória munkára elég, még úgy is, hogy a kissé nyilván elszállt marketingesek által Extreme Graphics névre keresztelt integrált videovezérlő eleszik belőle úgy 32 megányit. 3D-s teljesítményt azonban fölösleges várni a készülék-

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Dell Inspiron 1100	Fujitsu-Siemens Amilo D x830	Portocom FreeStyle Plus 14”	Portocom FreeStyle Plus 15”	Toshiba Satellite A10-S103
Műszaki adatok					
Alaplap chipkészlete	Intel 845GL	Intel 845PE	SiS 650	SiS 650	Mobil Intel 852GM
Processzor	2 GHz-es Mobil Intel Celeron	2,66 GHz-es Intel Pentium 4	2 GHz-es Intel Celeron	2 GHz-es Intel Celeron	2 GHz-es Mobil Intel Celeron
– másodszintű gyorsítótára	256 Kbyte	512 Kbyte	128 Kbyte	128 Kbyte	256 Kbyte
Memória mérete (meglévő/maximális) és típusa	256/512 Mbyte DDR SoDIMM	256/2048 Mbyte DDR SoDIMM	256/1024 Mbyte DDR SoDIMM	256/1024 Mbyte DDR SoDIMM	256/1024 Mbyte DDR SoDIMM
Videovezérlő típusa, memóriájának mérete	integrált Intel Extreme Graphics, legfeljebb 64 Mbyte rendszermemória	Ati Mobility Radeon 9000, 64 Mbyte	integrált SiS 650, legfeljebb 64 Mbyte rendszermemória	integrált SiS 650, legfeljebb 64 Mbyte rendszermemória	integrált Intel 852GM, legfeljebb 64 Mbyte rendszermemória
Kijelző képátlója, felbontása	14,1 col, 1024x768 képpont	15,0 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont	15,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont
Merevlemez típusa	Hitachi Travelstar DK23EA	Hitachi Travelstar DK23EA	Hitachi Travelstar 40GN	Hitachi Travelstar DK23EA	Toshiba MK3021GAS
– kapacitása, fordulatszáma	30 Gbyte, 4200 fordulat/perc	40 Gbyte, 4200 fordulat/perc	30 Gbyte, 4200 fordulat/perc	30 Gbyte, 4200 fordulat/perc	30 Gbyte, 4200 fordulat/perc
CD-/DVD-meghajtó típusa	LG GCC-4240N DVD-olvasó/CD-újraíró	QSI SBW-241 DVD-olvasó/CD-újraíró	Teac DV-28E DVD-/CD-olvasó	QSI SDR-081 DVD-/CD-olvasó	Toshiba SD-C2612 DVD-/CD-olvasó
– névleges sebessége	8/24/10/24-szeres*	8/24/16/24-szeres*	8/24-szeres**	8/24-szeres**	8/24-szeres**
Floppymeghajtó	❍	külső, USB csatolóval	beépített	beépített	külső, USB csatolóval
Hangvezérlő	integrált AC'97-es	integrált VT1612A	integrált SiS 691	integrált SiS 691	integrált
Modem	integrált 56k-s	integrált 56k-s	integrált 56k-s	integrált 56k-s	integrált 56k-s
Hálózati vezérlő	integrált 10/100 Mbit/s-os	integrált 10/100 Mbit/s-os	integrált 10/100 Mbit/s-os	integrált 10/100 Mbit/s-os	integrált 10/100 Mbit/s-os
Kurzorvezérlő	érintőpad	érintőpad	érintőpad	érintőpad	érintőpad
Billentyűzet kiosztása	magyar	magyar	magyar	magyar	magyar
Méret (szélességxmagasságxmélység)	33,5x4,7x27,5 cm	34,5x3,9x28,2 cm	32,9x3,6x27,5 cm	32,9x3,6x27,5 cm	33,2x4,0x29,3 cm
Tömeg	3,3 kg	3,5 kg	3,0 kg	3,0 kg	2,8 kg
USB memória típusa, kapacitása, USB-verzió	Storium PenDrive, 64 Mbyte, 1.1	Fujitsu-Siemens Memorybird, 64 Mbyte, 1.1	Pretec i-Disk, 128 Mbyte, 1.1	Pretec i-Disk, 128 Mbyte, 1.1	OEM, 128 Mbyte, 1.1
Telepített vagy mellékelt szoftverek	Windows XP Home, CD Creator, WinDVD	Windows XP Home, Adobe Photoshop Elements, Microsoft Word 2002, Microsoft Works 7.0, Nero 5, WinDVD	Windows XP Home, Sun Star Office 5.2, WinDVD	Windows XP Home, Sun Star Office 5.2, WinDVD	Windows XP Home, WinDVD
Kiegészítők, extra tartozékok	❍	❍	hordtáska	hordtáska, beépített kamera	❍
Hangerőszabályzó	❍	●	❍	❍	●
Lopásgátló	●	●	●	●	●
Csatlakozók					
Soros/párhuzamos portok száma	❍/❍	1/1	1/1	1/1	❍/❍
PS/2-es egér-/billentyűzetcsatoló	❍	1	1	1	❍
USB/USB 2.0/IEEE-1394-es csatolók száma	❍/2/❍	❍/5/1 mini	❍/3/1 mini	❍/3/1 mini	❍/2/❍
PC Card foglalatok száma és típusa	1 Type II	1 Type II	1 Type II	1 Type II	1 Type II
Infraérzékelő	❍	❍	●	●	❍
Monitorcsatoló és videokimenet	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
Fejhallgató-/mikrofonbemenet	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
Mérési eredmények					
PCMark 2002 – processzor pontszáma	4565 pont	6505 pont	4444 pont	4462 pont	3923 pont
PCMark 2002 – memória pontszáma	3414 pont	5962 pont	3116 pont	3100 pont	3575 pont
PCMark 2002 – merevlemez pontszáma	445 pont	512 pont	385 pont	363 pont	418 pont
WinRAR, tömörítési idő***	246 s	151 s	267 s	273 s	238 s
VirtualDub, kódolási idő***	143 s	98 s	143 s	144 s	170 s
Lame, MP3 file kódolásának ideje***; sebessége	394 s; 12,34-szoros	253 s; 19,27-szoros	399 s; 12,19-szoros	❍	488 s; 9,98-szoros
3DMark 2001 pontszám	1173 3D mark	7386 3D mark	1167 3D mark	1153 3D mark	1329 3D mark
Specviewperf, eredmények	❍	5,04; 28,33; 34,85; 10,98; 8,82; 0,00	❍	❍	❍
CD Speed – átlagos olvasási sebesség	18,2-szeres	8,0-szoros	18,1-szeres	18,0-szoros	19,3-szeres
CD Speed – legnagyobb olvasási sebesség	23,9-szeres	8,0-szoros	23,8-szeres	23,7-szeres	24,1-szeres
CD Speed – átlagos elérési idő	107 ms	244 ms	97 ms	125 ms	97 ms
HD Tach – átlagos olvasási sebesség	22,45 Mbyte/s	19,96 Mbyte/s	16,52 Mbyte/s	16,73 Mbyte/s	19,55 Mbyte/s
HD Tach – maximális olvasási sebesség	28,96 Mbyte/s	25,33 Mbyte/s	20,96 Mbyte/s	23,16 Mbyte/s	25,00 Mbyte/s
HD Tach – átlagos elérési idő	20,1 ms	20,3 ms	18,8 ms	19,5 ms	20,5 ms
Akkumulátor üzemideje feltöltött állapotban	166 perc	144 perc	139 perc	132 perc	117 perc
Akkumulátor energiaszintje 1 óra töltés után	48%	47%	45%	45%	59%
Akkumulátor üzemideje 1 óra töltés után	76 perc	56 perc	56 perc	50 perc	56 perc
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	HRP ☎ 452-4600	HRP ☎ 452-4600	Portocom ☎ 203-9269	Portocom ☎ 203-9269	Qwerty Computer ☎ 466-9377
Forgalmazó webhelye	www.hrp.hu	www.hrp.hu	www.portocom.hu	www.portocom.hu	www.qwerty.hu
Ár (bruttó)	329 900 Ft	399 900 Ft	310 800 Ft	332 400 Ft	332 400 Ft
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	3 év

*: DVD-olvasás/CD-írás/-újraírás/-olvasás. **: DVD-/CD-olvasás. ***: a kisebb érték a jobb.

(1) 318 1318 Sulinet Expressz www.sulinet.hu

től. A merevlemez fordulatszáma és eredményei láttán sokan hitetlenkedhetnek, de nem szabad elfelejteni: a fő cél ezen a piacon (hiszen majd mindegyik merevlemez egyforma volt a mezőnyben) a hordozhatóság – és ennek alapfeltétele, hogy ne olvassza meg a 7200-as fordulatszámú lemezegység a műanyag borítást. Ellenben az optikai meghajtó CD-író és DVD-olvasó egyben, ami kifejezetten előnyős egy hordozható munkaeszköznél.

HAZAI PÁLYÁN – A HRP VÉLEMÉNYE

Ebben a szegmensben a felhasználók rendkívül árérzékenyek, ugyanakkor igényeik a multimédiás és egyéb szórakoztatási képességekre nagyon magasak. A 2,66 GHz-es Intel Pentium 4 processzor elképesztő sebessége az Ati Mobilty Radeon 9000 grafikus vezérlővel és a 15,1 colos monitorral kombinálva optimális vizuális élményt garantál. Az öt USB 2.0 és a FireWire port gyors adatmozgatást biztosít, és hozzásegít ahhoz, hogy bármilyen digitális perifériával és multimédiás eszközzel kapcsolatot létesítsünk.

>infó

- Ati Mobility Radeon 9000: **http://mirror.ati.com/products/mobilityradeon9000/index.html**
- Dell Inspiron 1100: **www.dell.com/us/en/dhs/products/model_inspn_inspn_1100.htm**
- Fujitsu-Siemens Amilo D x830: **www.fujitsu-siemens.com/rl/products/notebooks/consumer/amilo/amiloD.html#**
- Hitachi Travelstar 40GN: **www.hgst.com/hdd/travel/tr40gn.htm**
- Hitachi Travelstar DK23EA: **www.hgst.com/hdd/dk23xx/dk23ea.html**
- LG GCC-4240N: **www.lge.com/c_product/catalog/product_information.jsp?mdl_pfx=4CDBA&mdl_cod=GCC-4240N&mdl_mak=1&navigation=1,20,5**
- Portocom FreeStyle Plus: **www.portocom.hu/termek.php?id=24**
- Teac DV-28E: **www.teac.co.jp/dspd/product/optical/dv-28e.html**
- Toshiba MK3021GAS: **http://sdd.toshiba.com/cda/main.aspx?Path=/81810000000700000001000065980000000000/81820000010d0000000100006659c000003b7/818200000192000000010000659c00000535/818200000632000000010000659c000013d1**
- Toshiba Satellite A10-S103: **www.csd.toshiba.com/cgi-bin/tais/pc/pc_cf_prodChassis.jsp?BV_SessionID=@@@@1767421846.1059603366@@@@&BV_EngineID=ccciadcimhiigggcgfkceghdgngdgli.0&comm=ST&plin=Portables&pfam=Satellite&pmod=A10**
- Toshiba SD-C2612: **http://sdd.toshiba.com/main.aspx?Path=/818200000007000000010000659800000001/8182000000e50000000100006659c00000d07/818200000031000000010000659c00000363**

A termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\ könyvtárban.

FUJITSU-SIEMENS AMILO D X830 A sokszor visszafogott Fujitsu-Siemens ezúttal jókora meglepetést szerzett, amikor igazi nehézsúlyú versenyzőt küldött tesztünkbe az eddigi összes sulinetes megmérettetés legnagyobb sebességű processzorával. Az Amilo külső kialakítása kissé kiegyensúlyozatlan lett, az amúgy elegáns káva jobb oldala és háta túlzsúfolt, míg az ellenpólusra összesen két USB csatlakozó jutott. Ennek sajnálatos velejárója a régi noteszgépek idejéből ismert ultralapos, ultrakinyithatatlan CD-meghajtó – mintha muszáj lett volna pont fölötte lennie a PCMCIA adapternek. A billentyűzet kiosztása rendben, csak rögzítése sikerült rosszul, így a bal felső régió szinte rugózott.
Az erőfölény vitathatatlan, a processzor is kimagaslik a mezőnyből, és ehhez még hozzáadódik a szintén verhetetlen, mobilizált Radeon 9000 videovezérlő. Az összhatás magával ragadó, különösen mert azt tovább javítja a 15 colos monitor. Furcsa jelenség, de a rendszer, talán éppen bődületes gyorsasága miatt, néha el-elgondolkodott egy parancson – bár ez rákenhető a merevlemezre is. Hiszen az ezúttal is szerényebb képességű – így is fűt rendesen a notesz, hála az asztali Pentium 4-nek. Az optikai meghajtóról ekkorra kiderült, hogy kombó, valamint hogy ennek ellenére elég lassú. A visszafogottság mellett a Fujitsu-Siemens egyik jellemzője a bőkezű programválaszték, ezt a szokásukat most sem tagadták meg.

Toshiba Satellite A10-S103 – csinos külsejű Bábel tornya

PORTOCOM FREESTYLE PLUS 14" ÉS PORTOCOM FREESTYLE PLUS 15" Mint két tojás, és kivételesen nem a Schwarzenegger–DeVito összeállításban: a két Portocom modell szinte mindenben hasonlít, kívül-belül. Azért eltérés is akad – különben nem lenne két külön modell –, a 14 és 15 col, ahogy arra már sokan rájöttek, a megjelenítő nagyságát jelenti. Sőt, a 15 colos kávájába még egy kamerát is beépítettek. A csatlakozók kiosztása már mindkét testvérnél egyezik, és igen bőkezűen bántak velük, a készülék 3 oldalát szinte elborítják az aljzatok és az optikai, no meg a beépített floppymeghajtó. Külön jó pont az előlapi oldalon elhelyezett infraérzékelős adó-vevő egység, és a későbbiekben beszerezhető egyéb drót nélküli kiegészítők főkapcsolója, no meg a biztonságos, ám nem túl kényelmes kettős előlapi rögzítés. A cég további figyelmességeként a dobozokban egy-egy hordtáska is helyet kapott.
Mindkét készülék alapja SiS integrált alaplap, benne 2 GHz-es asztali Celeronnal (melegedtek is békésen), a kötelező 256 Mbyte memóriával és Hitachi merevlemezzel. Igaz, két különböző családból, a 14 colos kijelzőjű gép kénytelen beérni a régebbi 40GN sorozattal, de mint látni a táblából, ez nem okoz nagy teljesítménykülönbséget. Az optikai meghajtók különbözősége már inkább, mert míg a 14 colos Teac DVD-olvasója megbízható, jó nevű darab, addig a 15-ösben dolgozó QSI, bár sebességben nem maradt el, képtelen volt megbízhatóan olvasni az egyik lemezt (úgy tűnik, nem ez lesz a kedvenc CD/DVD-ROM márkám). Ezért is maradt ki az MP3-kódolás ehelyett, mert a meghajtó sem CD-ről

Portocom FreeStyle Plus 14" és 15"– a családi vonások letagadhatatlanok

telepíteni, sem onnan merevlemezre másolni nem tudta a 700 megás file-t. Minden másban azonban mindkét modell hozta az elvárható formát.

TOSHIBA SATELLITE A10-S103 A Toshiba Satellite sorozat nem először vendégeskedik szerkesztőségünkben, vélhetően nem is utoljára. A kissé pikánsan elegáns külső látszólag a csekély számú csatlakozónak is köszönhető, de a megfelelő elrendezésnek hála a legtöbb fő egységnek jutott hely. Ráadásul kézre is esnek a gyakrabban használt aljzatok, és ezúttal is jár egy biankó kapcsoló a későbbi vezeték nélküli eszközökhöz, rögtön az előlap fő helyén. A billentyűzet azonban teljesen kikészített, már azt hittem, átlátom a helyspórolós logikát, de nem. A [0] az [Í] helyén, az [Í] az [Alt Gr] helyén stb. Eltarthat egy darabig, amíg az ember nem üt mellé rutinból.
Nem okozott túl nagy meglepetést, hogy az A10-S103 is 2 GHz-es Celeron kategóriájú processzort választott, szerencsére Mobil változatot, ami segített egy picit a hűtésnek, de még így is hamar túlmelegedett a készülék alja. Az eredményeket megtekintve érdekes a nagy szórás a hasonló processzorral és memóriával szerelt gépek között, főként a Satellite CPU-jának eredménye bizonyította, mennyit számít egy jó alaplapi chipkészlet ebben a szegmensben is. A Hitachi sikersorozatának vége szakadt, hiszen a Toshiba saját merevlemezét és DVD-olvasóját tervezte a gépbe, mindkettő jól helytállt.

ÉS A GYŐZTES NEM MÁS... A győzelemre a Fujitsu-Siemens készüléknek van a legjobb esélye, de ne felejtsük, hogy belépő szintű alapmodelleket kértünk. Szó nincs sértődöttségről, amiért nem hallgattak ránk, élvezet volt egy ilyen erős gépet tesztelni, de ereje az árán is meglátszik, ami azért komoly visszatartó erő. Másrészről viszont a jelentős szoftvercsomag értéke vélhetően fedezi az árkülönbséget, így a számottevő többletteljesítmény ajándék! Nem érdemes ebbe a jogi csavarásba komolyabban elmélyedni, egy Vásárlási Ajánlatot mindenképpen érdemel a Fujitsu-Siemens Amilo D x830, és passz.
Ami a belépőbb modellek közüli választást illeti, az igen nehéz. Mindegyik készüléknek megvan a maga előnye. A két fő esélyes, a Dell Inspiron 1100 és a Portocom FreeStyle Plus 14" közül végül utóbbi nyert kedvező ára, csatlakozóbősége és használhatóbb billentyűzete miatt. Ettől függetlenül az Inspiron is remek darab, aki egy barátságos, sőt megnyugtató társra vágyik hosszú távon (ilyen akkumulátorral különösen), nem találhat jobbat.

HAZAI PÁLYÁN – A PORTOCOM VÉLEMÉNYE

Miért Portocom? A Portocom noteszgépek több mint 20 000 elégedett ember választása! Mindenre kiterjedő információszolgáltatás a Sulinet Expressz programmal kapcsolatban személyesen, telefonon és honlapunkon: www.portocom.hu/sulinet. Egyszerű és gyors vásárlás: online rendelés, személyes tanácsadás, Credigen áruhitel, 68 értékesítési végpont szerte az országban, házhozszállítás! Megbízható, világszínvonalú, ISO 9001:2000 alapján gyártott, kiváló minőségű noteszgépek, amelyek alapkonfigurációban is megfelelnek a legmagasabb felhasználói igényeknek.

HAZAI PÁLYÁN – A QWERTY VÉLEMÉNYE

A tesztelt Toshiba noteszgép nagyon kedvező árfekvés mellett kiváló minőséget nyújt, amelyet a 3 év jótállás bizonyít talán a legjobban. Kicsi, könnyű, esztétikus, mindez a Toshiba legendás márkanevével ötvözve... Ideális választás.

Teszt: 4 digitális fényképezőgép

Csőrmesterek

Augusztusi számunkban tett ígéretünkhöz híven az alábbiakban négy olyan digitális fényképezőgépet mutatunk be, amelyek négyszeresnél nagyobb átfogású zoomobjektívvel büszkélkedhetnek.

Csábi József

A szélesebb körben használt fényképezőgépek – hagyományos és digitális készülékek egyaránt – alapvetően három csoportba sorolhatók. (A hivatásos fotósok munkaeszközeivel, középformátumú, műszaki és egyéb gépekkel itt nem foglalkozunk.)
A legkisebbek a kompakt masinák, ezek a legolcsóbbak és a legegyszerűbben kezelhetők. Alakjuk jobbára téglatesthez hasonló, és elférnek a zsebünkben. Jobb kezünk számára általában csak egy jelképes markolatot alakítanak ki rajtuk.
A legkomolyabb tudásúak a cserélhető objektíves, tükörreflexes gépek. Ezekkel magazinunk következő számaiban foglalkozunk majd. A két csoport közötti kategóriát bridge-nek (híd) szokták nevezni, mivel átmenetet képez a kompakt és a tükörreflexes szerkezetek között. A bridge gépek objektívje nem cserélhető, de komolyabb tudású, mint a kompakt masináké. Kereső gyanánt jellemzően az elektronikus változatot részesítik előnyben a gyártók az optikaival szemben. A körképünkben szereplő három bridge gép (a Pentax a kompakt készülékek közé tartozik) mindegyikében elektronikus kereső található. Ha ilyen gépbe kívánunk beruházni, mindenképp próbáljuk ki a készülék keresőjét is – némi késleltetés jellemzi őket, használatukat is szokni kell. Aki tükörreflexes keresőkhöz szokott, annak mindez zavaró lehet.
A bridge gépek általában kényelmes markolattal és nagy átfogású zoommal rendelkeznek. A nagy zoom miatt az optika is hosszú, innen a jellegzetes „csőrös” alak. A hosszú zoom nagy szabadságot ad a képek megalkotásakor, de ennek ára van. Minél nagyobb tartományban dolgozik egy optika, a tervezésénél annál nagyobb engedményeket kell tenni a fényerő és a képminőség terén. Általában szélső állásban nem kapunk olyan éles képeket, mint a kisebb zoomoknál, illetve a fix gyújtótávolságú optikáknál. Ha tele állást használunk, arra is figyelnünk kell, hogy nagyobb a bemozdulás veszélye, ezért rövidebb záridőt kell alkalmaznunk. Optikai képstabilizátorral egyik tesztelt gépnél sem találkoztunk, holott a technológia már évek óta adott.
Emellett tele állásnál általában az autofókusz is lassabban működik, és a mélységélesség csökkenéséről sem szabad megfeledkezni. Utóbbi momentum portrékészítésnél viszont jól jön, mert így homályossá tehetjük a hátteret. Már tudjuk, mire kell leginkább figyelni ezeknél a gépeknél, jöjjenek végre tesztünk szereplői!

A CD-n található (1-es sorozatú) tesztképek sárgás árnyalata ne riasszon meg senkit. Ez csak amiatt volt, hogy szándékosan automatán hagytam a fehéregyénsúly-állítást, a megvilágításhoz pedig 3200 K színhőmérsékletű lámpákat használtam. A gépek nagy része nem alkalmazkodott tökéletesen ehhez. Azokon a képeken (mint előző tesztjeinkben írtam) a felbontást és a képzajt vizsgáltam.

FUJIFILM FINEPIX S602ZOOM Az általam tesztelt Fujifilm gépek közül ez volt az első példány, ami igazán jól illett a – viszonylag nagy – kezembe, a korábbi modelleket általában kicsinek találtam.

A FinePix S602Zoom tesztünk legkisebb valós felbontású darabja. A Fuji által fejlesztett és előnyben részesített SuperCCD dolgozik benne, amelynek felbontása – a gyártó szerint – mintegy 6 megapixelnek felel meg. A tesztképek elemzése ezt nem erősítette meg, bár valamivel jobb képeket készít, mint azt a valós felbontás alapján várnánk. Veszteségmentes formátumban (TIFF) csak akkor tud menteni, ha a 6 megapixelre interpolált felbontást állítjuk be – ez bizony nem túl előnyös.

Fujifilm FinePix S602Zoom

Érzékenységét ISO 800-ra és 1600-ra is állíthatjuk, de ekkor legfeljebb 1280x960 képpont felbontású fotókat készíthetünk. Nyilván nem lehetett másképp megoldani, hogy elfogadható mértékű maradjon a képzaj.
A kézi élességállítás az optikán található gyűrűvel végezhető, ami nem közvetlenül a lencsetagokat mozgatja, hanem egy szervomotort vezérel. Segítségül a keresőkép közepe kinagyítható. Ha automata élességállítást és AF Area (területérzékeny autofókusz) módot alkalmazunk, csaknem a teljes képmezőn kijelölhetjük az általunk előnyben részesített AF pontot.
A fontosabb beállításokat a Shift, illetve a funkciógombok egyikének megnyomásával érhetjük el, elkerülendő a menürendszerben tett hosszas túrákat. A megvilágítás rögzíthető az AE-L gombbal, ami átlagostól eltérően megvilágított témák esetén nyújt segítséget.
A digitális fényképezőgépektől szokatlan módon az S602Zoom képes több képet is egymásra exponálni, a felvételek száma korlátlan. Emellett normál expozíciósorozatot is lőhetünk, ekkor a megvilágítás mértékét változtatja a gép.
A fontos mozzanatok elszalasztását kerülhetjük el azzal a különleges sorozatfelvétel móddal, melynek aktiválása után a gép az utolsó öt képet őrzi meg. Ekkor elég, ha folyamatosan nyomjuk az exponáló gombot, majd felengedjük közvetlenül a kívánt momentum után, mivel az utolsó képek maradnak meg.
A fotókhoz legfeljebb 30 másodperc hosszúságú hangjegyzeteket rögzíthetünk.
Az S602Zoom nemcsak digitális fényképezőgépként, hanem webkameraként is megállja helyét, ami rendhagyó szolgáltatás ebben a kategóriában.

MINOLTA DIMAGE 7I A Dimage 7i objektívje „rendes” zoomgyűrűvel bír, vagyis közvetlenül – tehát nem elektronikával – mozgathatjuk a lencsetagokat. Ez a technológia sokkal gyorsabb, pontosabb és nem utolsósorban fokozatmentes. Nem véletlen, hogy a profi optikákon kizárólag ezzel találkozunk. A kézi élességállítás szintén egy gyűrűvel történik, de ez elektronikus vezérlésű. Makrózni csak bizonyos zoomtartományokban tudunk, mert a több-

bi állásban reteszelődik a makró gomb, és nem lehet átkapcsolni.
Kézi fókusz esetén az éppen beállított tárgytávolságot kiírja a gép, ami bizonyos esetekben segítséget jelenthet. Alaptartozékként kapunk egy fényellenzőt is az objektívre – dicséretes gesztus a cégtől –, csak vigyázzunk, elég könnyen lejön a helyéről.
A Minolta elektronikus keresője 90 fokban billenthető, tehát felülről is belenézhetünk. A menüből kérhetjük az automatikus átkapcsolást az elektronikus kereső és az LCD monitor között. Keresőre akkor vált át az eszköz, ha a szemünkhöz emeljük. A legfontosabb paraméterek a felső (háttérvilágítással ellátott) LCD panelen is nyomon követhetők, így – az LCD monitor mellőzésével – növelhetjük az akkumulátor üzemidejét.

Az autofókusz-rendszer Wide vagy Flex módban működhet. Előbbi esetén a keresőkép közepét használja a rendszer, míg utóbbi aktiválása után a teljes képen választhatjuk ki, mit állítson élesre. Az autofókusz működése lehet egyszeres vagy folyamatos – előbbi álló, utóbbi mozgó objektumokhoz ajánlott.

Minolta Dimage 7i

A legrövidebb expozíciós idő 1/4000 másodperc, ami jó érték, csak annyi gond van vele, hogy kézzel nem lehet beállítani, csak automata vagy Av módban használja a gép – ha „jónak látja”. A kézzel választható legrövidebb záridő 1/2000 másodperc – rossznak ez sem mondható.
A fontos, gyakran használt fotográfiai paraméterek tárcsákkal állíthatók be, gyorsan és kényelmesen. A Spot AF/AE gomb működése a menüből programozható. A P gomb arra szolgál, hogy egyetlen gombnyomással alaphelyzetbe hozzuk a gépet – ha elállítgattuk volna, és gyorsan el kell készíteni egy képet.
A Dimage 7i-t fejlett vakurendszerrel látták el. Ha az ADI flash módot választjuk, a szükséges villanás erejének kiszámításakor az AF rendszer által szolgáltatott távolsági adatokat is figyelembe veszi. Megfelelő rendszervakut távolról is tud vezérelni – vezeték nélkül.
A vakuszinkron állítható a zárnyitás elejére vagy végére.
A géppel készíthetünk normál expozíciósorozatot. Az intervallum módban készült fotókat tárolhatjuk külön, vagy összefűzhetjük egy videoklippé.
A fotókon a szokásos dátumbélyegző mellett megjeleníthetjük a pontos időt, sőt szöveget is írathatunk rájuk, de ha inkább szóban hagynánk emlékeztetőt, legfeljebb 15 másodpercben tehetjük meg.
Esetenként hasznos lehet, hogy egy CF kártya tartalma átmásolható egy másikra a Minolta gép segítségével. Igaz, ez csak 15 Mbyte-os adagokban lehetséges (a készülék a belső memóriát használja puffernek), de ha nincs más megoldás...
Nagyon hasznos a három külön elmenthető paramétercsoport lehetősége, így a tipikus helyzetekre előre felkészülhetünk. További kényelmi szolgáltatás: a képeket tároló mappáknak nevet adhatunk.

NIKON COOLPIX 5700 A Coolpix 5700 magnéziumvázzal bír, ami erős és könnyű. A kihajtható LCD monitor a rugalmasabb kezelhetőség mellett azzal az előnnyel is jár, hogy ha nem használjuk és behajtjuk, megóvhatjuk az esetleges sérülésektől. A felső LCD panelnek köszönhetően nincs is szükség a monitor gyakori használatára, mivel a panelen a legtöbb fontos információt megtekinthetjük.
Az objektív bal oldalán található négy gombbal közvetlenül elérhetjük a legfontosabb lehetőségeket: vaku, ISO, felbontás, formátum, távolság/önkioldó, illetve Lock. Utóbbi programozható – az élesség, a megvilágítás, vagy mindkettő rögzítését bízhatjuk rá. A kényelmes kezelhetőség ellen csak egy dolog szól: az expozíció korrekciójának állításakor a tárcsa fordítva működik, mint ahogy logikus lenne, emiatt szokni kell.
Az 5700 is tartalmazza a Nikon gépeken megszokott Quick view módot, ami kényelmessé teszi a képek visszanézését – közvetlenül azok elkészítése után. A BBS mód – a legjobb kép automatikus kiválasztása egy sorozatból – szintén a Nikon sajátossága.
Az automata mód mellett három felhasználói paramétercsoportot rögzíthetünk, ezek mindegyikében külön beállítások tárolhatók egymástól függetlenül, így a jellemző helyzetekre előre felkészülhetünk. A csoportok között alaphelyzetben a Func gombbal válthatunk, de ez is programozható (élességállítás, vakumód, fehéregyensúly, fénymérés).
Az AF Area mód aktiválása után eldönthetjük, hogy mi választjuk-e ki a fókuszpontot vagy inkább a gépre bízzuk. Az AF működhet folya-

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Fujifilm FinePix S602Zoom	Minolta Dimage 7i	Nikon Coolpix 5700	Pentax Optio 550
Termék weboldala	www.fujifilm.com/	www.dimage.minolta.com /d7i/index.html	www.nikon-image.com /eng/PDF/index5700.htm	www.pentax.com/
Műszaki adatok				
Érzékelő mérete és típusa/effektív képpontok száma	1/1,7 colos SuperCCD/ 3,15 millió képpont	2/3 colos Interline CCD/4,92 millió képpont	2/3 colos CCD/ 4,92 millió képpont	1/1,8 colos CCD/ 5,04 millió képpont
ISO érzékenység/automatikus választás	160, 200, 400, 800, 1600*/❍	100, 200, 400, 800/●	100, 200, 400, 800/●	64, 100, 200, 400/●
Objektív gyújtótávolsága; fényerő**	35–210 mm; f/2,8–f/3,1	28–200 mm; f/2,8–f/3,5	35–280 mm; f/2,8–f/4,2	37,5–187,5 mm; f/2,8–f/4,6
Zoompozíciók száma	18	fokozatmentes	33	11
Élességállítás (automatikus/kézi)	AF és CCD-AF/●	Video AF/●	5 pontos AF/●	5 pontos TTL és passzív AF/●
AF segédfény	❍	❍	❍	❍
Legkisebb fókusztávolság (normál/makró módban)	50/1 cm	50/25 cm (a CCD-től mérve)	50/3 cm	60/2 cm
Záridő-intervallum	15–1/10000 s	4–1/4000 s, B idő (legfeljebb 30 s)	8–1/4000 s, B idő (legfeljebb 5 perc)	4–1/4000 s
Felvételi módok	automata, program, rekeszprioritás, záridő-prioritás, manuális, portré, tájkép, sport, éjszakai felvétel	flexibilis program, záridő-prioritás, rekeszprioritás, manuális, portré, sport, napnyugta, éjszakai portré, szöveg	flexibilis program, rekeszprioritás, záridő-prioritás, manuális	program, záridő-prioritás, rekeszprioritás, manuális, tájkép, éjszakai felvétel, virág, portré, szörf/hó, őszi színek, naplemente, tűzijáték, szöveg
Sorozatfelvétel mód***	● (5 kép/s 5 képig)	● (2 kép/s 4 képig)	● (3 kép/s 3 képig)	●
Önkioldó	2, 10 s	10 s	3, 10 s	10 s
Képzajcsökkentő elektronika	n.a.	n.a.	●	n.a.
Fénymérési módok	64 zónás mátrix, átlagoló, szpot	300 mezős mátrix, középre súlyozott, szpot	256 mezős mátrix, középre súlyozott, szpot, AF ponthoz kapcsolt szpot	többmezős, középre súlyozott, szpot
Expozíciókorrekció tartománya; lépésköze	±2 Fé; 1/3 Fé	±2 Fé; 1/3 Fé	±2 Fé; 1/3 Fé	±2 Fé; 1/3 Fé
Fehéregyensúly	automata, napfény, felhős, neon1, neon2, neon3, műfény, mérés alapján1, mérés alapján2	automata, napfény, műfény, neon, felhős, mérés alapján	automata, mérés alapján, napfény, műfény, neon1, neon2, neon3, felhős, vaku****	automata, napfény, árnyék, műfény, neon1, neon2, neon3, mérés alapján
Kereső/dioptriaállítás	0,44 colos elektronikus (180 000 képpont)/●	0,19 colos elektronikus (220 000 képpont)/●	0,44 colos elektronikus (180 000 képpont)/●	optikai átnézeti/●
LCD monitor mérete (képpontok)/fényerőállítás	1,8 colos TFT (110 000)/11 fokozat	1,8 colos TFT LCD (118 000)/5 fokozat	1,5 colos TFT (110 000)/5 fokozat	1,5 colos TFT (n.a.)/❍
Állványmenet pontosan az objektív optikai tengelye alatt	●	❍	❍	❍
Állványmenet anyaga	fém	fém	fém	műanyag
Beállítható felbontások	2832x2128 (interpolált), 2048x1536, 1280x960, 640x480 képpont	2560x1920, 1600x1200, 1280x960, 640x480 képpont	2560x1920, 2560x1704, 1600x1200, 1280x960, 1024x768, 640x480 képpont	2592x1944, 2048x1536, 1600x1200, 1024x768, 640x480 képpont
Tömörítési módok	háromféle JPEG (EXIF 2.2), TIFF	háromféle JPEG, TIFF, RAW	háromféle JPEG (EXIF 2.2), TIFF, RAW	háromféle JPEG (EXIF 2.2), TIFF
Mozgókép mód	AVI Motion JPEG 640x480 képpont/30 fps/hang, 320x240 képpont/30 fps/hang	QuickTime Motion JPEG 320x240 képpont/15 fps/hang, 320x240 képpont/15 fps/hang fekete-fehér, 640x480 képpont/7 fps	QuickTime Motion JPEG 320x240 képpont/15 fps/hang	QuickTime Motion JPEG 320x240 képpont/15 fps/hang
Mikrofon/hangszóró	●/●	●/●	●/●	●/●
Színtér	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Azonnali felvételkészítés menüből	❍	●	●	●
Beállítható file-sorszámozás	❍	●	●	❍
Hisztogram (felvétel/megjelenítés módban)	❍/●	●/●	❍/●	●/●
Túlexponált területek jelzése	❍	❍	●	❍
Automatikus képforgatás	❍	❍	❍	❍
Állítható képjellemzők	képélesség	kontraszt, képélesség, színtelítettség	kontraszt, világosság, képélesség, színtelítettség	kontraszt, képélesség, színtelítettség
Képeffektusok	fekete-fehér	élénk színek, fekete-fehér, szolarizáció, színhőmérséklet kiegyenlítése	fekete-fehér	fekete-fehér, szépia, vörös, rózsaszín, sárga, zöld, kék, bíbor, lágyító
Beépített memória/memóriafoglalat	❍/Compact Flash Type I/II, SmartMedia	❍/Compact Flash Type I/II	❍/Compact Flash Type I/II	❍/Secure Digital, MultiMedia Card
Vaku expozíciókorrekció	±0,6 Fé/0,3 Fé	±2 Fé/1/3 Fé	±2 Fé/1/3 Fé	❍
Csatlakoztatható külső vaku?	●	●	●	❍
Számítógépes interface	USB	USB	USB	USB
Videokimenet	PAL	PAL, NTSC	PAL, NTSC	PAL, NTSC
Magyar nyelvű menü/kézikönyv	❍/●	❍/● (elektronikus)	❍/●	❍/●
Áramforrás	4 AA alkálielem vagy NiMH akkumulátor	4 AA alkálielem vagy NiMH akkumulátor	680 mAh lítium-ion akkumulátor	1800 mAh lítium-ion akkumulátor
Mellékelt tartozékok	4 AA alkálielem, 16 Mbyte-os SmartMedia kártya, USB kábel, videokábel, szíj, objektívsapka, FinePixViewer, DP Editor, VideoImpression, Adobe PhotoDeluxe HE 4.0	4 AA NiMH akkumulátor, töltő, 16 Mbyte-os Compact Flash kártya, USB kábel, videokábel, szíj, objektívsapka, napellenző, védőfedél a vakupapucshoz, Dimage Software 2.10	680 mAh lítium-ion akkumulátor, objektívsapka, USB kábel, videokábel, szíj, Nikon View 5, Nikon Capture Trial, Adobe PhotoShop Elements	1800 mAh lítium-ion akkumulátor, töltő, 16 Mbyte-os Secure Digital kártya, USB kábel, videokábel, csuklószíj, nézőke a 3D-s képekhez, ACDSee 3.1, ACD PhotoStitcher, Magix Photos on CD
Méretek (szélességxmagasságxmélység)	121,0x81,5x97,0 mm	117,0x90,5x112,5 mm	108,0x76,0x102,0 mm	100,0x59,0x39,5 mm
Tömeg (áramforrás és memóriakártya nélkül)	500 g	525 g	480 g	250 g
Mérési eredmények				
Felbontás középen (vízszintesxfüggőleges)	1402x1102 képpont	1636x1217 képpont	1693x1270 képpont	1703x1243 képpont
Felbontás a sarokban (vízszintesxfüggőleges)	1343x1102 képpont	1619x1217 képpont	1641x1231 képpont	1668x1231 képpont
Dinamikatartomány	5,4 Fé	6,2 Fé	5,4 Fé	6,5 Fé
Képzaj ISO 50/100/200/400/800	n.a./3,25*****/3,59/3,64/n.a.	n.a./3,32/4,55/7,57/13,97	n.a./3,76 (3,71)/5,46 (5,54)/ 8,57 (8,72)/16,34 (16,26)******	3,93********/ 5,21/8,62/16,20/n.a.
Párna- vagy hordótorzítás nagy látószögnél (vízszintes/függőleges)	+0,95%/+1,75%	+0,30%/+1,00%	+0,60%/+1,20%	+0,20%/+0,55%
Párna- vagy hordótorzítás tele állásnál (vízszintes/függőleges)	–0,50%/–0,80%	–0,30%/–0,50%	–0,10%/–0,20%	–0,45%/–0,70%
Kromatikus aberráció nagy látószögnél	0,23%	0,20%	0,20%	0,15%
Kromatikus aberráció tele állásnál	0,25%	0,13%	0,33%	0,11%
Megvilágítás csökkenése a sarokban nagy látószögnél	14,0%	12,3%	12,7%	15,3%
Megvilágítás csökkenése a sarokban tele állásnál	11,1%	1,3%	10,3%	4,8%
Megvilágítás csökkenése a sarokban vaku használatakor (zoom: 50 mm)	23,4%	11,1%	15,4%	26,1%
Fehéregyensúly-állítás pontatlansága				
Automata – műfény/napfény/neon/vaku	8/9/22/5	9/2/31/4	7/7/28/3	13/2/16/2
Előre programozott – műfény/napfény/neon/vaku	5/9/39/n.a.	8/4/31/n.a.	6/8/24/2	13/9/31/n.a.
Mérés alapján – műfény/napfény/neon/vaku	4/5/4/n.a.	2/3/3/2	2/3/2/n.a.	4/5/4/n.a.
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó	Digitcam ☎ 235-0570	Digitcam ☎ 235-0570	Digitcam ☎ 235-0570	Slach ☎ 479-5880
Forgalmazó webhelye	www.digitcam.hu	www.digitcam.hu	www.digitcam.hu	www.pentax.hu
Ár (bruttó)	215 000 Ft	285 000 Ft	330 000 Ft	230 000 Ft
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év

*Megjegyzés: a termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\ könyvtárban. *: ISO 800 és 1600 csak 1280x960-as felbontás esetén. **: 35 mm-es formátumra átszámítva. ***: A zárójeles értékek a legnagyobb felbontás és legjobb JPEG-tömörítés esetére értendők. ****: Az előre rögzített értékeknél ±3 fokozat, kivéve neon. *****: ISO 160-as érzékenység. ******: Zárójelben az NR (Noise Reduction) módban mért értékek. ********: ISO 64-es érzékenység.*

matos vagy egyszeres módban is. Kézi élességállítás esetén kapcsolható be a Focus confirm szolgáltatás, ami egy különleges algoritmussal élesebbé teszi a keresőképet, így könnyebb a beállítás.
Az 5700 a szokásos expozíciósorozat mellett fehéregyensúly-sorozatot is tud lőni, ekkor különböző fehéregyensúly-beállításokkal készülnek a sorozat darabjai.
A képzajcsökkentő elektronikát a felhasználó kapcsolhatja be, illetve ki, ez 1/30 másodpercnél hosszabb záridők esetén hatásos. A teszt során ennél rövidebb időket használtunk, így hatása a mérésekben nem nyilvánul meg.
A gép emellett kapcsolható az úgynevezett Clear Image módra is, ekkor 3 képet készít: az első kettőt nyitott, az utolsót csukott zárral, majd ezekből állítja össze a végső fotót. A kép legfeljebb SXGA felbontású lehet, az üzemmód pedig csak akkor használható, ha állványra rakjuk a gépet – nincs túl sok haszna.
A menüben szabályozható a zárműködés, a normál mellett adott a Quick response mód is – ebben elvileg gyorsabban reagál a gép, de gyengébb minőségű a keresőkép, gyakorlatban viszont nem sok különbséget tapasztaltunk. Szintén a menüben állítható, hogy kikapcsolás után mely beállításokat jegyezze meg a gép – ez igen hasznos szolgáltatás. Szintén nem elhanyagolható a zoom sebességének állíthatósága (két fokozatban).
A Fixed aperture beállítás arra szolgál, hogy zoomoláskor ne változzon a megadott rekeszérték. A gyakorlatban néhány tizednyit csúszik ugyan, de ez nem számottevő. Ha viszont nagy látószögnél f/2,8-et adunk meg, és a zoomot telére állítjuk, a rekeszérték természetesen nem marad f/2,8 környékén, hanem f/4,2 lesz, hiszen tele állásnál ez az elérhető legnagyobb fényerő.
Érdekes szolgáltatás a képek elrejtése a kártyán, ekkor a gép menüjében csak ezzel hívhatók elő a rejtett képek, egyébként nem látszanak. A fotók paramétereit az info.txt file-ba tudja menteni a Coolpix – ha kérjük.

Nikon Coolpix 5700

Az opcionális külső és a beépített vaku használható egyszerre is. Az 5700 azonban nem támogatja a Nikon rendszervakuk minden lehetőségét, például a D-TTL fénymérést és a vakufej motoros zoomolását sem.

PENTAX OPTIO 550 A Pentaxnak sikerült egészen aprócska vázba bezsúfolnia egy komoly tudású gépet. Első ránézésre kevesen gondolnák, hogy az apróság ötszörös átfogású zoomal büszkélkedhet. Ráadásul nemcsak kicsi a gép, hanem szép is.
Az autofókusz-rendszer egyaránt képes dolgozni a középső pont, vagy egy terület alapján. Ha bekapcsoljuk a korlátozó áramkört, gyorsíthatunk a működésén, mert a rendszer ekkor a makrotartományban nem próbálkozik az élesség beállításával.
Kézi és Tv módban 1/1000 másodperc a legrövidebb záridő – a másik két mód (P, Av) 1/4000 másodpercével szemben.
Expozíciósorozatok közül válogathatunk kedvünkre, a normál megvilágítás változtatása mellett variáltathatjuk a géppel a fehéregyensúlyt, a képélességet, a színtelítettséget és a kontrasztot is. Interval módban a felvételek időzített elkészítésére is van lehetőség.
A Pentax gépeknél nem először találkozhatunk a 3D móddal, ami sztereó képek készítésére ad lehetőséget. Az ezek megtekintéséhez szükséges nézőkét természetesen mellékelik.
A géppel többszörös expozíció is készíthető, ekkor egy már meglévő képre fényképezhetünk rá másikat.
Érdekes szolgáltatás a Fast forward movie, ezzel 2-szeres, 5-szörös, 10-szeres, 50-szeres, 100-szoros sebességre gyorsított videoklipet rögzíthetünk. Annyi a trükk, hogy a filmet ennyivel lassabban rögzíti az Optio, így normál lejátszáskor gyorsítva látjuk az eseményeket.
Panorámaképeket mind a négy irányban készíthetünk, ez ügyben teljes a szabadság.
Beállítható a kikapcsolás után megjegyzendő paraméterek köre. Emellett rendelkezésre áll a USER mód, amelynek minden beállítása előre rögzíthető. A hátlapon található négyirányú vezérlőgombokhoz tetszés szerint rendelhetünk különböző beállítási lehetőségeket (felbontás, tömörítés, fehéregyensúly, érzékenység, színtelítettség, kontraszt és egyebek), ami jelentősen megkönnyíti a kezelőfelület testre szabását.
Az 550 diktafonként is megállja a helyét, de ha a képekhez akarunk emlékeztetőt csatolni, az sem probléma, erre fotónként 30 másodpercet kapunk. Említést érdemel, hogy akár 10 percnyi mozgóképet is rögzíthetünk a készülékkel.
Az elkészült képek átméretezhetők, megváltoztatható a felbontásuk és a minőségük, akár a szélüket is levághatjuk, az új beállításokkal újként, vagy a régi helyére is menthető a fotó.
Az Optio 550 ébresztőóraként is működhet. Nyilván gondoltak a sokat utazókra, mert a gép figyelembe veszi a különböző időzónákat – ahogy azt korábban más Pentax gépnél is láttuk.

Pentax Optio 550

●

A táblázatban található műszaki adatok és teszteredmények összevethetők korábbi tesztjeink táblázataival, vizsgálati szempontjaink nem változtak.
Mivel a gépek létszáma nem érte el az ötöt, nem adunk ki díjakat. Általánosságban azonban elmondhatjuk: a vizsgált szerkezetek alapvetően jó teljesítményt nyújtottak. A műszaki jellemzők és a mért értékek alapján amúgy sem tudnánk egyértelmű győztest választani, mindegyik készüléknek megvan a maga előnye és hátránya. PCM

A teszthez a Digitcam (➲☎ 235-0570, www.digitcam.hu) biztosította azt a kombinált memóriaolvasót, ami jelentősen megkönnyítette munkámat.

>infó

- **E-mulziók – PC Magazin, 2003/5/60**
- **E-mulziók II. – PC Magazin, 2003/6/57**
- **Még egy kör? – PC Magazin, 2003/8/44**
- A tesztképek megtalálhatók CD-nken, a **\CIKKEK** könyvtárban.

Intel 865PE chipkészletes alaplapok

Duplacsöves generáció

Intel-párti olvasóink még élénken emlékezhetnek a közelmúltra, mikor is hosszú távra tervezve beruháztak egy 845PE lapkakészletű alaplapra. Nos, az Intel nem várt sokat a folytatással, és a felsőkategóriás Canterwood chipkészlet után megint csak a fősodort vette célba. Kedves olvasóink, köszöntsék az Intel 865PE chipkészletet!

Erdős Márton

Az Intel évekkel ezelőtt útnak indított 8xx-es chipkészletszériája az i815EP és az i845PE után ezúttal egy újabb sikerváróméányos taggal bővült. A többé-kevésbé jól nyomon követhető számozásnak csak a középső számjegye változott. Néhány hónappal ezelőtt már bemutattuk a 875P-s, Canterwood névre hallgató chipkészletet, ami tulajdonképpen a Springdale nagy testvérének tekinthető (➲ **Canter(wood)-ba ver: PC Magazin, 2003/7/36).**

'65-ÖS ÚJDONSÁGOK A Canterwoodhoz képest az árcetlivel együtt a chipkészlet tudása is szerényebb lett. Mivel már a 845PE készlet is rengeteg mindent kínált, a 865 nem mehetett ez alá. Az Intel jól tudja azt is, nem felel meg mindenkinek azonos tudású chipkészlet, ezért a 865-ös szérián belül is több versenyzőt indított. Jelen tesztünkben kizárólag a legtöbbet nyújtó 865PE chipkészletes alaplapokkal foglalkozunk, de nézzük, mivel tudnak kevesebbet társai.
Az i875P áll a piramis legtetején, melyet nem sokkal alatta a 865PE követ (úgy látszik, a PE jelölés nagyon megtetszett az Intelnek). A dupla csatornás DDR400-as memóriavezérlő, a 800 MHz-es, Hyper-Threading technológiás processzorok támogatása és a 8x-os AGP kártyák kezelése itt is szériatartozék. Amiben hiányt szenvedünk, az a Canterwood Performance Acceleration technológiája (PAT). Ez egy, 800 MHz-es PSB-jű Pentium 4 processzor, valamint két DDR400-as memóriamodul használata esetén automatikusan aktivizálódó optimalizáció, amely a memória elérésének hatékonyságán javít. Általános esetben a dedikált Ethernet csatlakozást, a CSA-t (Communication Streaming Architecture) is kihasználják a gyártók, ám ez egyben többletköltséget is jelent.
A rendszermemória ECC-s hibajavítása kizárólagosan a 875P chipkészlet jellemzője, de ez nem érinti kínosan az átlagfelhasználót (észre sem fogja venni).
A déli híd nem változott, itt is az ICH5(-R) teljesít szolgálatot, amely 8 USB 2.0-s portot, 6 PCI csatlakozást, 2 párhuzamos és 2 soros ATA csatornát, valamint hatcsatornás hang- és szükség esetén 10/100-as Ethernet vezérlő előkészítését kínálja. A gyártók maguk dönthetik el, hogy élnek-e a soros ATA RAID 0 lehetőségével, és ICH5-R-t vagy az olcsóbb ICH5-öt szerelik alaplapjukra.

KÁOSZ A KÖBÖN Ez tehát a mindentudó 865PE, a középkategória ásza. Egy lépcsőfokkal alatta kisebb káosz uralkodik, ám az idő és a vásárlók akarata hamarosan rendezni fogja ezt. Itt találkozunk a 865P-vel, amely már nem képes 800 MHz-es PSB-jű processzorokat kezelni, és ezzel egyidejűleg a memóriakezelése is csupán a DDR333 szintig terjed. A 865G a legdrágább a 865 készletek közül, funkcionalitása megegyezik a 865PE-ével, azonban integrált grafikus magot is tartalmaz. A grafikus mag 3D-s ereje a 845 széria óta nem változott lényegesen, ezért továbbra is inkább irodai alkalmazásokhoz ajánlható. Érdekes teremtmény a 865PL, melyet hivatalosan 848P-nek neveznek. A 865PL a 865P módosított változata.
Az Intel ez esetben szimplacsatornás memóriavezérlőt kínál, de itt támogatja a DDR400-as modulokat is, és az északi híd már elboldogul a 800 MHz-es PSB-vel.
Az utolsó családtag a 865GV, amely annyiban különbözik a 865G-től, hogy kispórolták belőle a kiegészítő AGP kártyahely támogatását, így akit ilyennel hoz össze a kegyetlen sors, be kell hogy érje az integrált Intel Extreme Graphics 2-vel.
Látható, hogy az Intel szeretne minden téren versenyben, sőt az élen lenni, és egy pici rést sem hagy más gyártók chipkészleteinek. Nemsokára meglátjuk, ez mennyire sikerül neki, főleg ami ezen készletek árazását illeti.

TRÜKKÖS GYÁRTÓK Már megszokhattuk, hogy az alaplapgyártók minden arra alkalmas fegyvert bevetnek saját termékük népszerűsítésére. Ha ez még olcsón meg is oldható, ráadásul hangzatos nevet is találnak neki – hát akkor mindenki nagyon boldog. A 865PE esetében ez a „kifelejtett" PAT (Performance Acceleration Technology) újraengedélyezése. A gyártók legtöbbször itt a memóriavezérlő, valamint a memória időzítéseivel játszanak, hogy elérjenek egy, a PAT-hoz mérhető memóriaalrendszer-gyorsulást. Ez persze azzal jár, hogy a chipkészlet északi hídját szigorúbban kell válogatni, és az alkalmazott memóriamoduloknak is bírniuk kell a szorosabb időzítéseket. Hogy nagyobb legyen az esélyünk a memóriatuningra, szinte mindenhol több fokozatban állíthatjuk az egyre kegyetlenebb időzítéseket. Tesztünkben ha csak lehetett, alkalmaztuk ezt a kiegészítést. A mérésekből az is jól látszik, hasznos tulajdonság ez a memóriagyorsítás, de a valós tesztekben csak kis javulást eredményez.
Fontos tudni, hogy az eddigi inteles chipkészletekhez hasonlóan a 865PE is a processzor buszórajelével szinkronban hajlandó kezelni a memóriát, azaz a 400 MHz-es PSB-nél maximum DDR266-ként kezeli a memóriát, 533 MHz-nél már DDR333-on is, míg a DDR400-hoz egy 800 MHz-es PSB-jű processzor szükségeltetik. Olyan alaplap, amely a memória órajelét képes felszorozni, kevés van.

A TESZT A teszt a már megszokott programokkal készült, az egyes szervizcsomaggal betapasztott magyar Windows XP Professional operációs rendszeren, DirectX 9.0-val. Ami újdonság lehet a táblázatban, az a memóriafoglalatok és az AGP-s videokártya akadása. Sok alaplap esetében csak akkor férünk a memóriafoglalatokhoz, ha előbb kiszereljük a videokártyát. Szerencsétlen tervezés.
A maximális buszsebességből láthatjuk, mennyivel méretezte túl gyártója az órajel-generátort.
A nagyobb frekvencia még jól jöhet a későbbiekben. Érdekes adat a 200 MHz-es buszsebesség pontos értéke is. Sok gyártó azzal próbál a tesztekben előnyt szerezni, hogy egy-két MHz-cel feljebb tornássza a 200 MHz-es alapértéket.
A maximális túlhajtásnál 5 MHz-enként léptettük a buszórajelet, hogy lássuk, mi az a maximum, amit ki tud hozni az alaplap a teszthez használt processzorból. Ezzel körülbelül képet kapunk arról, mennyire alkalmas adott típusú alaplap a tuningra (legalábbis a nálunk járt példány tanúsága szerint). De hogy ne csak a tuningolás és az ideális konfigurációk legyenek előtérben, egy alaplapot (véletlenszerű választás eredménye) letesztéltünk szimpla memóriacsatornás üzemmódban is.
Többen kérték tőlünk, hogy ne mindig a legjobb, legprofibb memóriamodulokkal tesztel-

Abit IS7-G – valóban game accelerator

DRIVEREK

A tesztelés során használt meghajtóprogramok és verzióik:
Intel chipset driver 5.00.1012,
Nvidia Detonator 44.03
Minden integrált vezérlőhöz az adott alaplap CD-jén található drivereket használtuk.

jünk, hiszen nem mindenki engedheti meg magának ezt a luxust. Ezért mostani tesztünkben két azonos, 256 Mbyte-os Hyundai gyártmányú (eredeti Hynix chipes) DDR400-as modult vetettünk be. Ezek itthon beszerezhető, igazán olcsó és viszonylag márkás darabok. Videokártyának egy Nvidia GeForceFX 5600 Ultra chipes Gainward kártyát választottunk. Középkategória, mégis megfelelő sebességgel, ráadásul a nyolcszoros AGP-t is kihasználhatjuk a segítségével.

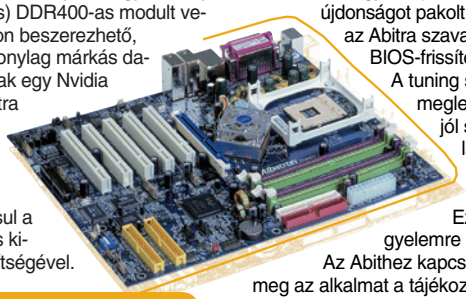

Albatron PX865PE Pro II – mi szem-szájnak ingere

Processzornak egy igazi közönségsikerre ítélt darab érkezett, egy Intel Pentium 4 2,4C. A processzor érdekessége, hogy 800 MHz-es PSB-vel üzemel, ráadásul engedélyezve van benne a Hyper-Threading technológiáért felelős rész is.

A MEZŐNY A teszt tervezésekor sokat gondolkoztunk azon, hogyan lehetne minél több gyártót bevonni a tesztbe amellett, hogy a cikk mérete is kezelhető maradjon. A cégek felkeresése után már biztos volt, hogy sok gyártó lapja még nem érkezett meg hazánkba, noha szinte biztos, hogy a i865 lesz a közeljövő meghatározó Intel chipkészlete. Az is világos volt, hogy a tesztet el kell készíteni, hiszen vészesen közeledik az ősz, ami sok felhasználó életében a gépcserét vagy fejlesztést jelenti (a játékosok esetében pedig sírás-rívást, a Doom III-ra való pénztárcaszaggató felkészülést.)
Végül arra a megoldásra jutottunk, hogy két részletben készítjük el a tesztet. Most elemezzük, mire is képes a Springdale, valamint bemutatjuk néhány gyártó termékét. Hogy melyik gyártó alaplapja került be, és melyik nem, a szerencsére volt bízva, a beérkezett alaplapok között sorsot húztunk.
A kettéosztás előnye, hogy egy hónap múlva remélhetőleg már minden – Magyarországon is népszerű – gyártónak lesz 865PE-s alaplapja, amit tesztelhetünk is, emellett a terjedelem miatt sem kell szemlesütve hallgatnunk főnökeink dorgáló szavait. Természetesen akad hátrány is, mégpedig az, hogy eredményhirdetés szigorúan csak a teszt második, egyben befejező részében lesz, így aki nagy hirtelenjében kíván i865PE-s lapot venni, az bizony szó szerint csak félinformációra támaszkodhat.

ABIT IS7-G A sort az Abit alaplapja nyitja. Megszokott csomagolás, semmi szoftver, jó kézikönyv jellemzik az új jövevényt. Az északi híd hűtése egészen különös formájú, de a lényeg, hogy működik. Az alaplapon minden fontosabb kiegészítést megtalálunk, van itt kiegészítő soros ATA, gigabites Ethernet és IEEE-1394 vezérlő is. A BIOS-ban a már megszokott SoftMenu III-mal találkozunk.
Az alaplap sebessége alapján a középmezőnybe tartozik. A Game Accelerator memóriaoptimalizálás több fokozatban állítható, de a felsőbb fokozatok szigorúan tuning-memóriamodulokat igényelnek. Az alaplap BIOS-ának frissítésénél furcsa volt, hogy az új változatba 32 javítást és újdonságot pakolt a gyártó. Ezért aki az Abitra szavaz, sűrűn látogassa a BIOS-frissítések oldalát.
A tuning során – kevéssé meglepő módon – nagyon jól szerepelt az Abit új lapja. 255 MHz-es PSB mellett is stabil maradt a működés. Ez mindenképpen figyelemre méltó teljesítmény.
Az Abithez kapcsolódóan itt ragadjuk meg az alkalmat a tájékoztatásra arról, hogy a májusi számunkban megejtett nForce2 chipkészletű alaplapok tesztjében általunk szapult Abit NF7-S V1.0 utódjának, a V1.2-nek tartós-tesztje nemrég kezdetét vette. Ezt a kört nem lehet kihagyni, ugyanis itthon igen nagy népszerűségre tett szert az Abit ezen lapja. Tapasztalatainkról be fogunk számolni.

- ⊕ Minden fontos vezérlőt megtalálunk rajta, kiváló tuningpotenciál.
- ⊖ Gyanúsan sok a javítás egy-egy BIOS-frissítés alkalmával, alapjáraton csak a középmezőnyben van.

ALBATRON PX865PE PRO II Az Albatron már 845-ös alaplapjaival megmutatta, tud olyat, amire még a legnagyobb gyártók is irigykedhetnek. A 865PE szériánál is hasonló a helyzet: az egyik legkomolyabban felszerelt alaplapot kaptuk tőlük tesztelésre. A chipkészlet mellett minden egyéb vezérlő és kiegészítő megtalálható. Van itt külön RAID és IEEE-1394 vezérlő, gigabites Ethernet kontroller, és a mezőnyben egyedül itt találkozhatunk alaplapra integrált hardveres hangchippel. A hálózati vezérlő kihasználja az Intel CSA csatornáját, ezért a PCI sávszélességét nem korlátozza a használata. A hardveres audiovezérlő egy Via Envy24 PT lapka, amely 24 bites, 192 kHz-es mintavételezésre is képes, ráadásul támogatja a 7.1-es hangfalkészleteket. A chip egyébként a Terratec DMX 6Fire hangkártyájáról lehet ismerős, ami kifejezetten profi darab a maga kategóriájában.
A tesztekben várakozáson felül teljesített a lap, a rengeteg integrált vezérlő ellenére valamivel a középmezőny felett foglal helyet. A kissé alulméretezett órajel-generátor (maximum 333 MHz-es PSB) ellenére első próbálkozásra is stabilan vitte a 3 GHz-et. Felszereltsége kiváló, szoftverkörítése is elfogadható, kézikönyve jól használható, egyszóval komoly darab.

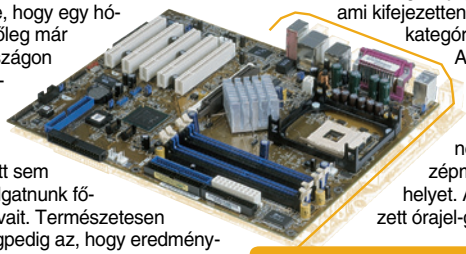

Asus P4P800 Deluxe – ott van az élmezőnyben, de nem az első helyen

- ⊕ Szinte minden integrálva, hardveres audiovezérlő, sok extra funkció, tuningbarát, kék világítás az északi hídon.
- ⊖ A családi kassza fő ellensége, alulméretezett órajel-generátor.

ASUS P4P800 DELUXE Az Asus is egy „vastagon megkent” példányt küldött a harcba. Itt is találkozhatunk IEEE-1394 és RAID vezérlő-

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit IS7-G	Albatron PX865PE Pro II	Asus P4P800 Deluxe	Intel 865PERL
Termék weboldala	www.abit.com.tw/	www.albatron.com.tw/	www.asus.com /products/mb /socket478/p4p800-d /overview.htm	www.intel.com /design/motherbd/rl/
Műszaki adatok				
Alaplap formátuma (befoglaló méret)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)
AGP foglalat és a memóriafoglalat összeakad-e?	igen	igen	igen	igen
DDR DIMM foglalatok száma/maximálisan támogatott memória mennyisége	4 darab/4 Gbyte	4 darab/4 Gbyte	4 darab/4 Gbyte	4 darab/4 Gbyte
AGP 8x/PCI/CNR foglalatok száma	1/5/0	1/5/0	1/5/0	1/5/0
Déli híd típusa	ICH5-R	ICH5-R	ICH5-R	ICH5-R
Párhuzamos/soros ATA csatornák száma	2/4	4/2	4/2	2/2
Integrált RAID vezérlő típusa	Silicon Image Sil3112	Promise PDC20276	VIA VT6410	❍
USB 2.0/soros/párhuzamos portok száma	6/1/1	6/2/1	4/1/1	4/1/1
Integrált audiovezérlő típusa	Realtek ALC650	Via Envy24 PT	ADI AD1985	ADI AD1985
Integrált Ethernet vezérlő típusa	3Com 3C940 Gigabit	Intel 547EI Gigabit	3Com 3C940 Gigabit	❍
Integrált IEEE-1394 vezérlő típusa/portok száma	Texas Instruments/3	Via VT6307/2	Via VT6307/1	❍
Aktív északi híd hűtése	●	●	❍	❍
Szabad ventilátorcsatlakozók száma	4	2	3	4
BIOS verziója	IS7G13	1.02	1008	02beta
A mellékelt nyomtatott kézikönyv információtartalma	nagyon jó	kiváló	kiváló	jó
Az alaplap tuninghajlandósága	kiváló	kiváló	nagyon jó	❍
Az alaplap alapbeállított 200 MHz-es buszsebességének valódi órajele	200,50 MHz	200,06 MHz	202,02 MHz	200,04 MHz
Beállítható maximális buszsebesség	412 MHz	333 MHz	400 MHz	❍
Maximális túlhajtás	3065 MHz	3000 MHz	2940 MHz	❍
Alkalmazott teljesítménynövelő technológia	Game Accelerator	Performance Enhancement Mode	HyperPath	❍
Mellékelt szoftverek	❍	Intervideo WinCinema Pro	InterVideo WinDVD Suite, Trend PC-cillin 2002	❍
Extrák, különlegességek	Fan EQ	Voice Genie, BIOS Mirror	Q-Fan, Crashfree BIOS 2, Mylogo 2, POST Reporter, Instant Music, speciális Wi-Fi csatlakozó	❍
Mérési eredmények				
PCMark 2002 Free				
CPU score	5959 pont	5951 pont	5562 pont	5908 pont
Memory score	7442 pont	7550 pont	8123 pont	6525 pont
HDD score	1129 pont	1102 pont	1099 pont	1123 pont
Tömörítési sebességek				
Lame – 840 MByte-os WAV file tömörítése MP3 formátumba*	275 s	277 s	283 s	275 s
VirtualDUB – 91 Mbyte-os MPG áttömörítése AVI-ba*	144 s	144 s	147 s	148 s
DirectX-tesztek				
3DMark 2001 SE 330 – 1024x768/32 bit, default futás	11 593 3D mark	11 606 3D mark	11 446 3D mark	11 219 3D mark
Comanche 4 Demo benchmark – 1024x768/32 bit	42,51 képkocka/s	43,24 képkocka/s	42,62 képkocka/s	42,02 képkocka/s
Unreal Tournament 2003 Demo, Botmatch, default, minimum detail – HardOCP V 2.0 - CPUtest, 640x480, default, hanggal	101 képkocka/s	105,49 képkocka/s	103,79 képkocka/s	100,5 képkocka/s
OpenGL-tesztek				
Quake III Team Arena 1.27h, mpdemo1 – 640x480/16 bit, Timedemo 1, Fastest grafika	287,1 képkocka/s	301,8 képkocka/s	305,4 képkocka/s	274,1 képkocka/s
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	239,0 képkocka/s	241,4 képkocka/s	244,0 képkocka/s	236,2 képkocka/s
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó	Mycom ☎ 204-5464	Herta ☎ 322-2232	Ramiris	Fefo Computer ☎ 352-8870
Forgalmazó weboldala	www.mycom.hu	www.herta.hu	www.ramiris.hu	www.fefo.hu
Ár (ajánlott bruttó végfelhasználói)	48 760 Ft	53 000 Ft	45 250 Ft	38 313 Ft
Garancia	2 év	3 év	2 év	3 év

**: a kisebb érték a jobb. **: A műszaki adatok megegyeznek az Abit IS7-G adataival. A termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban*

	MSI 865PE Neo2-FIS2R	Soltek SL-86SPE-L	Abit IS7-G szimplacsatornás memóriaelérési módban	DFI Lanparty Pro 875 (Intel i875P chipkészlet)
	www.msi.com.tw/	www.soltek.de /English/product /86spe-l.htm	**	www.dfi.com.tw/
	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	**	normál ATX (244x305 mm)
	nem	igen	**	nem
	4 darab/4 Gbyte	4 darab/4 Gbyte	**	4 darab/4 Gbyte
	1/5/0	1/6/0	**	1/5/0
	ICH5-R	ICH5	**	ICH5-R
	3/4	2/2	**	4/2
	Promise PDC20378	❍	**	HighPoint 372N
	8/1/1	2/2/1	**	6/2/1
	C-Media CMI9739A	Realtek ALC650	**	C-Media CMI9739A
	Intel 547EI Gigabit	Realtek RTL8100B 10/100 Mbit	**	Intel 547EI Gigabit
	Via VT6306/3	❍	**	❍
	●	●	**	❍
	2	3	**	3
	1.3	1.00	**	3605
	nagyon jó	kiváló	**	jó
	kiváló	jó	**	jó
	202,88 MHz	199,53 MHz	**	199,7 MHz
	500 MHz	350 MHz	**	400 MHz
	2772 MHz	2827 MHz	**	2760 MHz
	MAT	●	**	eredeti PAT
	InterVideo WinDVD 4, InterVideo WinRip 2, Adobe Photoshop Album, FarStone VirtualDrive 7, FarStone RestoreIT! 3, Media Ring, Trend PC-cillin 2002	Trend PC-cillin 2002, FarStone VirtualDrive 7, FarStone RestoreIT! 3 Lite, PowerQuest PartitionMagic 6.0 SE, PowerQuest DriveImage 4.0	**	McAfee VirusScan Online, Intervideo WinCinema
	hengeres IDE kábel, D-bracket 2, S-Bracket	❍	**	FrontX, hengeres IDE és floppykábelek, foszforeszkáló kábelek és kártyafoglalatok, hordtáska, RAID 1.5, alaplapi bekapcsoló és újraindító gombok
	6040 pont	5889 pont	5943 pont	5935 pont
	7853 pont	7154 pont	6769 pont	8052 pont
	1159 pont	1111 pont	1150 pont	1081 pont
	271 s	277 s	275 s	275 s
	140 s	146 s	147 s	143 s
	11 887 3D mark	11 421 3D mark	11 398 3D mark	11 731 3D mark
	43,88 képkocka/s	41,58 képkocka/s	41,3 képkocka/s	43,45 képkocka/s
	108,51 képkocka/s	97,81 képkocka/s	98,22 képkocka/s	105,3 képkocka/s
	317,4 képkocka/s	276,1 képkocka/s	273,8 képkocka/s	304,8 képkocka/s
	250,6 képkocka/s	236,4 képkocka/s	235,4 képkocka/s	242,6 képkocka/s
	Ramiris	Kelly-Tech ☎ 350-1246	**	❍
	www.ramiris.hu	www.kellytech.hu	**	❍
	51 625 Ft	30 250 Ft	**	❍
	3 év	2 év	**	❍

CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\ könyvtárban.

vel, valamint a ritka, de jó Analog Devices-féle AC'97-es audio-vezérlővel. A gigabit képességű hálózati vezérlő itt is megtalálható, méghozzá egy igen jó 3Com chip képében, ám itt ez PCI-os kivitelű, ami azért nem olyan jó, mintha az Intel CSA csatornát használná. Persze rossz pont semmiképp sem jár érte. A processzor- és a memóriatuning példás, utóbbi olyannyira, hogy minden más alaplapot állva hagyott. A teszten sok mérésben mégis a középmezőnyben végzett, ami a némileg alacsonyabb processzorteljesítmény miatt lehet. Ez jól látszik a PCMark 2002 CPU pontszámából is.

Az Asus kiváló alaplapot készített (ez szinte minden Asus alaplap esetében elhangzik), azonban a teszt szerint nem mindenben a legjobbat.

A P4P800 AMI BIOS-a különösen rosszul kezelhető példány volt, hibái és használatának nehézkessége főleg túlpörgetésnél jelentkezett. És ezen még a BIOS fejlécében megfigyelhető Knight-Rider effekt sem enyhített.

MSI 865PE Neo2-FIS2R – agresszív jószág, mindenkit lenyom

- ⊕ Asus-minőség és -megbízhatóság, jó felszereltség, elfogadható ár.
- ⊖ Kényelmetlen BIOS.

INTEL 865PERL Az Intel alaplapjai mindig is stabilitásukról, megbízhatóságukról voltak híresek. Némileg kilógnak a sorból azzal, hogy túlpörgetésre mind a mai napig nem igazán lehet javasolni őket. Igaz, az újabb példányok már támogatják ezt is, no de nem túl agresszív módon. A tesztre érkezett Intel alaplap egy egészen korai (béta) példány, valószínűleg emiatt nem sikerült a legfrissebb BIOS beégetése sem.

Ennek ellenére egy roppant stabil, átlagos sebességű alaplap, mindenképpen jó választás, de nem tuningra és nem is játékgépbe.

- ⊕ Intel-stabilitás, megbízható.
- ⊖ Semmiféle tuning-, még finomhangolási lehetőség sincs.

MSI 865PE NEO2-FIS2R Az MSI lapja érkezett elsőként szerkesztőségünkbe. Olyannyira régen, hogy még beporosodnia is volt ideje raktárunkban. Leporolása után a nagy dobozban minden földi jót megleltünk, rengeteg szoftvert, kiegészítőket, hengeres IDE kábelt, még soros ATA merevlemezhez való tápkábel-átalakítót is. Ezek után sejthető, hogy az alaplap sem a legcsupaszabb kiszerelés. Az összes lehetséges vezérlőchip helyet kapott rajta, ráadásul a gigabites hálózati chip egy, a CSA-n keresztül kommunikáló Intel példány.

Intel 865PERL – csakis a papírforma

Első „fecske" létére jól feladta a leckét a többi versenyzőnek. A teszt során végig stabilan üzemelt, ráadásul meglehetősen gyorsan.

A BIOS-ban az eddigi legerősebb tuningrészt találjuk, olyannyira erőset, hogy az már veszélyes is lehet avatatlan felhasználók kezében. A processzornak és az egyéb részegységeknek olyan kegyetlen feszültségeket lehet adagolni, hogy az akár azonnali elfüstöléshez is vezethet. Ezért csak hozzáértők nyúljanak ebbe a részbe, és nem árt, ha előtte ők is elolvassák a leírást. Aki viszont extrém tuningra éhezik, megtalálta, amit keresett, hardvermódosítás nélkül pumpálhat 3 V-nál is többet a memóriáknak, vagy adagolhat akár 500 MHz-es buszfrekvenciát a processzornak.

- ⊕ Minden földi jóval felszerelt, alapból gyors, stabil, jó BIOS és a legerősebb tuningszekció.
- ⊖ Mégsem bírta 3 GHz-en hajtani a 2,4C-t.

SOLTEK SL-86SPE-L A Soltek is elkészítette saját 865PE alaplapját, melynek van némi retro hangulata. Az alaplap a sok agyonzsúfolt lap után kifejezetten siváran hat, hiszen nem találunk rajta sem IEEE-1394, sem RAID vezérlőt. Az alaplapi AC'97-es Realtek hangvezérlő és a 10/100-as Ethernet vezérlő már régi ismerőseink, egyik sem mai darab. Ennek ellenére stabilan és jól teljesítettek a teszt során, csakúgy, mint a meglepően egyszerű, teljesen átlagos hűtőventilátor az északi hídon. Igen, manapság már az a meglepő, ha valami nem villog, csillog vagy zenél működés közben.

Soltek SL-86SPE-L – csak a legszükségesebbek

A figyelemfelkeltésről a tengernyi matrica gondoskodik, amiből legalább 5 darab van az alaplap különböző részeire ragasztva, és néhány még a dobozon is akad. Ezek közül a párhuzamos ATA csatlakozókra ragasztott hatalmas „Serial ATA" feliratú matrica a leghatásosabb.

A lap nem egy sebességbajnok darab, ám stabil, végzi a dolgát, és ha kell, még tuningra is kapható. A dobozban a kevés kiegészítő mellett szép szoftverkörítés is van. A mindössze két darab USB csatlakozó azonban már tényleg kevés, ennek minimum a duplája az alapkövetelmény 2003 második felében.

- ⊕ Stabil, jó kézikönyv, olcsó, gazdag szoftverkörítés.
- ⊖ Nagyon kevés USB csatlakozó, Realtek vezérlők.

TAPASZTALAT Már a teszt első részéből is jól látható, mire képes az új chipkészlet. Pontosan annyira, amiért már megéri váltani. A jobban felszerelt alaplapokon az összes komolyabb vezérlőt megtaláljuk, kiegészítő RAID-et, gigabites hálózati vezérlőt, IEEE-1394-et és rengeteg USB 2.0 csatlakozást. A nemrég még oly távolinak tűnő soros ATA (akár RAID funkcióval) mostantól alapfelszerelés, de hogy a párhuzamos ATA-t mikor szorítja ki, nehéz lenne pontosan megjósolni. A Pentium 4-es processzorok legszűkebb keresztmetszete, a memória-sávszélesség is jelentősen megnövekedett, köszönhetően a duplacsatornás, DDR400-as memóriavezérlőnek. A nagyobb sávszélesség, a fejlettebb technológia, a memóriakezelés javulása meglátszik a valós alkalmazásokban is, tehát a 865PE-nek komoly létjogosultsága van. A PAT hiányát orvosló megoldások szinte minden esetben hatásosak, így a Canterwood nem képes érdemben elhúzni a Springdale-től.

A most még újdonságnak számító 800 MHz-es PSB-jű processzorok mellett ne feledjük el, hogy az év vége felé várható Prescott magos Intel Pentium 4-es processzorokat is támogatja a 865PE chipkészlet (ám amint az nemrég kiderült, a rá épülő alaplapok nem mindegyike).

Eredményt egyelőre nem hirdetünk, ehhez előbb tesztelnünk kell minden alaplapot. A mostani tesztből megtudhattuk, mire képes a 865PE teljes pompájában, illetve hogy még szimplacsatornás memóriavezérlővel is komoly erő lakozik benne. Láthattuk, hogy néhány gyártó szerint milyen manapság egy igazán ütős alaplap. Táblázatunkban szerepelnek az összehasonlíthatóság kedvéért egy i875P készletes lap mérési eredményei is. Következő számunkban bemutatjuk a többi 865PE-s alaplapot is, reméljük, minél többet, eredményt hirdetünk, és komolyabban foglalkozunk a tuningszekcióval is. Addig is egy jó tanács az egyesek szerint megtévelyedett Intel-hívőknek: kezdjetek el 865PE-s alaplapra gyűjteni! PCM

A tesztünkhöz használt Gainward GeForce FX 5600 Ultra videokártyát a Gainward tajvani képviseletétől kaptuk. Az Intel Pentium 4 2,4C processzort és a 40 Gbyte-os, 7200-as fordulatszámú Seagate Barracuda merevlemezt a Bluefish bocsátotta rendelkezésünkre. A DFI Lanparty Pro 875 alaplapot a cég tajvani képviselete biztosította.

>infó

- www.intel.com/design/chipsets/865PE/
- www.intel.com/design/pentium4/
- www.intel.com/design/network/events/idf/csa.htm
- www.intel.com/design/chipsets/875P/
- www.intel.com/design/chipsets/865g/
- www.intel.com/design/chipsets/865p/

Konfigurációajánló

Melyiket szeressem?

Előző számunkban tett ígéretünkhöz híven folytatjuk az ismeretterjesztést, ezúttal viszont más szemszögből vesszük szemügyre a konfigurációkat – azt vizsgáljuk, mit ne vegyünk meg, és miért ne.

Győri Ferenc

Léteznek hitek, tévhitek és hitviták. Hitéért mindenki maga felel, a hitvitákból pedig igyekszem kimaradni, fórumunkon megtalálhatók a főbb frakciók (Nvidia az Ati ellenében, AMD az Intel ellenében), ott mindenki kiállhat – ha lehet, kulturáltan – az igazáért. Ami a tévhiteket illeti, az egyik idevágó közülük: „nagyáruházban nem szabad számítógépet venni, mert mind gagyi". Nem mind. Igazság szerint néha igen helyre konfigurációkat látni a reklámújságokban. Csakhogy a helyszínen már akadnak gondok, ha például senki sem ért a gépekhez (hiszen az alvállalkozó szállít, ők csak forgalmaznak), a leírás pedig nem elég részletes – ilyenkor előfordulhat, hogy remekül hangzó frázisokkal bemutatott iszonyatos tákolmányt visz haza a vásárló. Másik nagy gond: ha pontosan tudjuk, hogy egy elem pocsék, akkor sem változtathatunk semmit. Így óvatosabb duhajoknak csak a szaküzlet marad, és egy másik tévhit: „számtech boltok konfigurációi teljesen megbízhatók, hiszen ott nagyon értenek a számítástechnikához". Mindenki saját maga döntse el, megbízik-e az adott cég szakembereiben, én csak szelíden megjegyezném: igazán keményen csak a szaküzletek emberei tudják átverni a vevőt – hiszen ott nagyon értenek a számítástechnikához. Sajnos ebben a kérdésben csak a keserű tapasztalat adhat némi iránymutatást, természetesen már későn.
Amivel távgyógyászat útján segíthetek előző számunk tanácsai után, néhány jellegzetes hiba és „hiba" bemutatása. Mivel nem áll szándékomban megdönteni a Heti hetes tagjainak bírósági idézések terén felállított rekordját, a cégek, sőt a rájuk utaló nevek is kimaradnak a konfigurációk leírásából, csak a hirdetés szövegét adjuk közre. A listák sokfélesége ebből adódóan csupán az eredeti megjelenési formák visszaadására tett kísérlet kudarca.

NE HIGGY A PENTIUMNAK, HA AJÁNDÉKOT HOZ IS! Adódnak tipikus egyensúlyhibák, mint az erős processzor–gyenge videovezérlő párosítás. Ideális csapda annak, aki gyerekeitől elhallott mondatok alapján vásárolna: drága is, Pentium is, biztos jó lesz a kölyöknek mulatni, meg lefőzni a szomszédot. Nem lesz az.
Persze nem minden konfiguráción játszanak – eleinte –, márpedig ez munkagépnek remek. Például egy Excel táblázat gyorsabban gördíthető lefelé, vagy a szövegszerkesztő fürgébben cseréli rosszra a bevitt szöveget. Tehát játszani nem lehet rajta, egyszerű irodai munkára meg fele ennyiért is kapni gépet. Oké, például komolyabb adatfeldolgozásra (film, zene, kódok) elég jó, és innen a 3D-s grafika sem hiányzik – itt a válasz! De honnan tudja ezt a vásárló, aki éppen csak ráakadt a hirdetésre?

BSR08 SZÁMÍTÓGÉP-KONFIGURÁCIÓ

Pentium 4, 2,4 GHz processzor, Intel 845 G chipset, 256 MB (266 MHz) DDR SDRAM, 1 AGP 4x és 3 PCI bővítőhely, 40 GB HDD, 1,44 MB floppy, 16x48x24x DVD/CD-RW, integrált 32 MB video, 56 K modem, PRO/100 LAN, 6 USB2.0 port, Microsoft Windows XP Home operációs rendszer, LG 700B 17"-os, magyar nyelvű billentyűzet, egér 2x3 W aktív multimédia hangszóró, 32 MB USB2.0 PenDrive; + ajándék: 2 hónapos ingyenes internethozzáférés.

268 390 Ft

A KÉT VÉGTELEN Einstein szerint két dolog végtelen: a világegyetem és az emberi butaság (bár az elsőben nem volt biztos). A relativitáselmélettel szemben ez a tézis azonban bizonyítást nyert a napokban!
Ami a belbecset illeti, újabb kiegyensúlyozatlan modell, bár a Radeon 9000 erősebb, mint az Intel 845G vezérlő, ráadásul saját memóriája van, így kevesebb büntetést érdemelne. De a lényeg a készülék leírása, melynek majd' minden sorára jut egy hiba. Az alaplap Intel. Kösz az infót! Csak azt nem tudni, hogy ez az alaplap vagy csupán a lapkakészlet gyártóját jelenti. És ha már szóba került, milyen lapkakészlet van a lapban? Remélem nem nForce2...
A processzorról már bővebben, sőt büszkén nyilatkozik ifjú titánunk. A megjelenése utáni első hetekben talán még bocsánatos bűnnek számított elírni a Pentium 4 nevét, de most ilyet látva enyhén szólva meginog a bizalmam. Ezek után a DDRAM már semmiség, csupán csapkodó szellemű költőien szabad összevonása a DDR SDRAM-nak. A következő sorban semmi hiba. Lehet, fogalma sem volt szerzőnknek arról, mit jelentenek, de sikerült pontosan leírnia az adatokat (más kérdés, hogy miért hangsúlyozandó a floppymeghajtó egy olyan gépben, aminek nem ismerhetjük az alaplapját). Nyilvánvalóan ettől fáradt el annyira, hogy a következő sorból kihagyja a Radeon szócskát meg az összes vesszőt. Persze így a szöveg se nem név, se nem tulajdonság, a tv szócska tűnik az egyetlen biztos fogódzónak: vagyis az Ati9000 a 64MB tévének a VGA vezérlője! És out, mert szabadban is jól lehet használni!
Az LG Combo Drive igazi kuriózum, a négy értékhez tartozó három adat nyilvánvalóvá teszi, hogy tízszeres sebességgel olvassa a DVD-t, miközben újraírható CD-t is éget, ugyanilyen gyorsan. Ilyet sem kapni ám akárhol! Ezek mellett eltörpül az a bosszúság, hogy hálózati csatlakozóból (amit nyilván a konnektorba kell majd dugni) csak egy tizedet adnak, majd megveszem később a maradékot.
Értékelem, ha a kedvemet keresik mindenféle extra hozzáadásával. Ezért nagyon örülök a nyomtatónak (ha nem tudom róla, hogy mintegy 8-10 ezer forintért árulják országszerte, és benne van az árban), de ami igazi érték – és egyedi –, az a monitor. Egy igazi monitor! Még nem is hallottam róla, hogy ilyesmit adnának egy számítógéphez, ez önmagában megéri a 260 000 forintot!

GALAXY SZÁMÍTÓGÉP

Alaplap: Intel
Intel Pentium IV 2,4 GHz CPU
512MB DDRAM – 266MHz
80GB HDD, 1,4 MB FDD
Ati9000 64MB tv out VGA vezérlő
48x/10x/40x LG Combo Drive
hálózati csatlakozó 10/100
billentyűzet, egér, ház
+ Lexmark Z25 nyomtató 2 db patronnal + Philips 107E41 monitor
+ ajándék hangfal

259 990 Ft

A VILÁG NEM ELÉG A következő konfiguráció nagyjából megéri az árát, mégse merném ajánlani, sőt. Hogy miért? A leírás kissé szétszórt, néhol hibás sorrendben olvashatjuk az „ismeretlen" rövidítéseket. Aki már látott néhány konfigurációt élőben, elmosolyodik a hibákon, kedve támad kijavítani

SZÁMÍTÓGÉP + MONITOR

Intel Celeron 1.7 GHz (Pentium 4 mag, 400 MHz FSB, 478 pin, 128 kB)
CPU Pentium 4 Socket 478 CPU hűtőborda + ventilátor
Shuttle MV 43 N Pentium 4, S478, P4M266 SD+DDR RAM, USB 2.0 alaplap
256 MB DDR 266 PC2100 RAM memória
40 GB, ATA 100 HDD
S3 Savage 4 alaplapi VGA vezérlő
LG 52x24x52x CD-író
AC97 digital hangkártya
10/100 UTP Ethernet LAN (Wake-On-LAN) csatlakozó
Sony 1,44 FDD
P4 ATX ház
Sweex 3D görgős egér
Chirony magyar 9810 PS/2 billentyűzet
17” monitor

109 990 Ft

a szerencsétlen szerzőt, akire rálőcsölték e lista elkészítését, holott nyilvánvalóan alkalmatlan volt rá. Csakhogy a hányaveti módon – és néha feleslegesen – elszórt információk véletlenül mindig a pozitív képzetet erősítik meg, míg néhány tudnivaló hiányzik. Nyilván csak a paranoia beszél belőlem, de úgy tűnik (ellentétben az előbbi gegparádéval), ezt a listát profi titkos ügynök készítette, aki a vevők minél tökéletesebb csapdába csalásának és átejtésének mestere.

A KOR NEMESÍT

Rendszeresen kapok hideget-meleget egyes számtech szakértőktől, amiért az új Celeronokat leszólom időnként, holott még 500 MHz-es gépen is lehet szöveget szerkeszteni (sőt adott esetben játszani is). Való igaz, sőt ezek a konfigurációk nem is melegszenek annyira, így halkabban hűthetők! Egyetlen apró gond van velük – nem sok helyen kapni ilyet újonnan, megfelelő garanciával. Szerencsére kapható majdnem újonnan, és 1-3, de akár 6 hónap garanciával is. Ugyan alig bővíthetjük, és a garanciával is adódhatnak bonyodalmak, ha a szükséges alkatrész már nem kapható, mégis: ezzel a módszerrel már 30-40 ezer forintért beszerezhető egy átlagos Pentium II-es összeállítás.

Ennek fő jele a három soron keresztül sulykolt „Pentium 4 életérzés”. Becsülettel kiírták ugyan a Celeron betűsort, de mire végigolvassa valaki a hirdetést, már csak arra emlékszik, hogy Pentium 4 mag, Pentium 4 CPU, Pentium 4 akármi.
Efféle játék a DDR 266-os PC2100-as RAM memória, mert itt valaki mindent kétszer mond, kétszer mond. A sok sor és a sok adat amúgy is azt az érzést kelti, hogy a konfiguráció erős, sokkal többnek tűnik, mint ami valójában.
Az „S3 Savage 4” sor tökéletes blöff, bátran kiírva az igazság (senki nem reklamálhat később), csupán nem oly részletesen, hogy kiderüljön, ez a tény bizony negatívum.
Ahogy a 17 colos monitor is megnyugtató tény. Jó, nagy, jó nagy. Csak nem ártana tudni, milyen. No nem mintha attól félnék, hogy ultramodern ViewSonic TFT-vel lesz kénytelen hazamenni a vevő...
Colombo hadnagy óta tudjuk, a legbagatellebb apróságokon szokás elbukni a tökéletes tervet. Ez az apróság az AC’97-es integrált hangvezérlő, amit kissé túlzóan digitális hangkártyának tüntettek fel a hirdetésben.

MINEK NEVEZZELEK? A legtöbb cég békésen elvan sorozatnevekkel: folyók, bolygók, járművek és egyebek. Akadnak azonban, akik egyből meg is határozzák, mire szánják a gépet, ezzel (is) próbálva befolyásolni a vevőt. A következő két konfiguráció is effajta hibás „önértékeléstől” szenved.
A piacot már minimálisan ismerő sem érti, hogyan hiheti valaki, hogy a 100 000 forintos konfiguráció ugyanolyan gyors, mint ami 250 000 forintba kerül – csak ő szerencsés, hiszen észrevette ezt. Pedig sok területen ugyanaz az általános minőség, csak a pici-

TÁP-PÉNZ

Nem számít, ki mennyire unja, 157. alkalommal is szólok: nem szabad a tápon spórolni! A gyengébb teljesítményű és minőségű tápok sokszor nem bírják kiszolgálni a gépet. Hiába kisebb a konfiguráció teljes fogyasztása a táp tudásánál (ami nem mindig egyezik a felirattal). Az eszközök ugyanis más-más feszültségű áramot igényelnek, így az egyes feszültségeken leadható teljesítmény számít, ami már kisebb összeg. Egy processzorcsere, vagy egy-két újabb IDE egység megterhelheti annyival például a 12 voltos szálat, amit hosszú távon nem bír kiegyenlíteni a tápegység. A márkásabb, megbízható tápok egyrészt valóban kibírnak annyit, amennyit a dobozukra matricáztak, másrészt balesetkor nem engedik át a túláramot. Gyengébb tápegységek kevésbé eredményesen védekeznek ez ellen – ekkor semmisülhet meg a több százezer forint értékű alkatrész, és veszhet oda minden adatunk. A pereskedést ismét kerülendő inkább nem sorolnám, melyek azok a tápok, amelyeknél szinte csak idő kérdése, mikor pukkannak ki – és a mázlié, mit visznek magukkal. Egyes márkák hírneve változó, vannak problémák, de boldog tulajdonosok is akadnak bőven – az Azona, Codegen, Huntkey, Mercury eszközök használói. És van néhány gyártó, akire én is nyugodtan rábízom gépemet. A DTK tápjai megbízhatóak, és áruk is alacsony, aki pedig többet is hajlandó nyugalmára áldozni, a Chieftec és az Enermax termékeit keresse.

vel jobb, márkás termékért kell sokkal többet fizetni. Például nekem fogalmam nincs, mi indokolja az árkülönbségeket a hűtőgépek piacán, ha ugyanakkorák, és mindegyik képes hidegen tartani az ételt... Ha megjelenik egy gyártó a Super MegaCool Turbo 2000 modellel, legfeljebb azért gyanakodnék, mert a PC-k piacán már megszoktam, hogy az ilyen nevek elől menekülni kell.

Egyeseknek csak a festés megér 400 dollárt, mások ennyiből gépet raknak össze

EGYÉNI CSÚCSOK Bár rengeteg információ hiányzik a megnyugtató ajánlathoz (memória gyártója, LAN léte, tápegység gyártója stb.), első ránézésre nem rossz ez a lista, csakhogy ott az a TOP szócska... Márpedig erről inkább a 3,06 GHz-es Pentium 4 és a GeForce FX 5900 Ultra jut eszembe jelenleg, meg azok a tréfás emberek például a Gamespy berkeiben, akik csupán 3-4000 dollárból kihoznak ilyesféle rendszereket. Pedig hálásnak kéne lennem, hiszen két hónapja ugyanezt az összeállítást még GeForce3 Ti200 gyorsítókártyával kínálták, ahhoz képest a változás óriási. Ugyanekkora lépés lenne egy alaplap+CPU+VGA aktualizálás is például Epox 8RDA+ lapba költöztetett Barton magos, AMD 2800+ procival, egy Radeon 9500-zal kiegészítve. Nem is szólva arról az esetről, ha a videokártya szerencsés csillagzat alatt született, azaz némi szoftvercserével 9700-zá alakítható (ezzel csak határozott profik próbálkozzanak, és persze saját felelősségre, mosom kezeimet). Ez már valóban megközelíti a TOP-ot, be is indult a nyálelválasztásom...

GAME-TOP

Intel 845PEBT2 P4
Intel P4 2,4 GHz/512
512 MB DDR/333
80 GB Maxtor 7200
17" LG 773F 3 év g.
MSI Ti4200 8x 64MB
LG 52/24/52
Belső SB, Komp.
56.0kbps belső

222 375 Ft

HASTA LA VISTA, BÉJBI! Nem maradhat ki szerkesztőségünk legújabb kebelbarátja (fanfárokat ide!), az ASUS TERMINATOR SZÁMÍTÓGÉP.
A reklámban egyedül az nem szerepel, hogy a gép az Asus legújabb – bár még nem túl sikeres – barebone PC-je, azaz a hagyományos asztali gépekkel szemben vannak komoly előnyei és hátrányai, amelyekről a hirdetésben nem ártana pár szót szólni az alaplap adottságai, lehetőségei helyett. Ennek hiányában az összeállítás hagyományosnak tűnik – és nagyon rossznak.
A szilárd bázis egy – nem is bizonyítottan Asus gyártmányú – SiS651 alaplap, melynek tulajdonságai ily bőségesen kifejtve komolynak tűnhetnek, ám nem azok. Az USB 2.0 kimenet és az AGP sín három felkiáltójele különösen érdekes szemléletmód eredménye, mivel mindennapos jelenségek (a normál ATX-piacon – mert ugye azt nem tudjuk, hogy ez micro-ATX kivitel), sőt az AGP sín elhagyása még a hasonlóan integrált, grafikus magú lapok esetében is udvariatlanság. Persze eme integrált grafikus vezérlő említése csak felületes, valahol a felsorolás közepén, erről minek is tudjon a vevő, sokkal fontosabb, hogy egér és billentyűzet csatlakoztatható az alaplaphoz! No és persze a konfiguráció része egy Asus CD-olvasó és egy Asus floppymeghajtó (együtt vagy 8000 Ft értéket képviselnek)!
Ebbe a remek alapkiszerelésbe természetesen 1,7 GHz-es Celeron kerül, 128 Mbyte 266-os DDR memóriával – amiből persze eleszeget 16-64 megácskát a videovezérlő. És mindez bruttó 90 000 forintot kóstál. Léteznek persze drágább változatok is erősebb processzorral, több memóriával és nagyobb tárterülettel, de azok is szinte képtelenek a 3D-s megjelenítésre. Az összeállítás minősítésében egyetértettünk, az egyedüli vitát az okozta: vajon mit rejt a név, miért és mennyiben Terminator ez a készülék? Nos, a halálosztó vélhetően önnön sebességével operál, ami a játékosoknak vagy azok szüleinek könnyen agyvérzést okozhat. Más olvasatban az Asus mérnökei követik el sorra a szeppukut a gép és a reklám összhatása miatti szégyenükben. (➲ **www.asus.com/products/desktop/termp4_533a/overview.htm#**) PCM

„Ki írta ezt a hirdetést?"

ASUS TERMINATOR SZÁMÍTÓGÉP

P4 S478 1,3-3+Ghz SiS651 chipset 400/533MHz FSB alaplap, 2xDDR, max 2GB PC1600/2100/2700 SDRAM, AGP!!! 1xPCI, 2xUDMA33/66/100 IDE, 2xUSB 2.0 !!!, 1xP/1xS, PS/2 bill/egér, integrált VGA max. 64MB, AC97 audio vez, 10/100 LAN, CF kártyaolvasó, 52xASUS CD-ROM, 1,44MB ASUS Floppy Drive
P4 Cel. 1.7 GHz
128 MB pc2100 DDR
30 GB 7200rpm HDD

72 000 Ft

Áraink az ÁFÁ-t nem tartalmazzák!

Top 5

Vásárlási útmutató

Új rovattal bővítjük lapunkat. A Top 5-tel elsősorban azoknak az olvasóinknak nyújtunk segítséget, akik alkatrészenként vásárolják számítógépüket, vagy bővítik azt, és nincs idejük a napról napra változó piac állandó figyelemmel tartására.

Gáspár István

Időről időre ráébredünk, hogy gyorsuló világunknak a gyorsuló amortizáció szükségszerű velejárója. Amikor világossá válik számunkra, hogy számítógépünk bizony megöregedett, az újabb és újabb programok futtatásával egyre nehezebben boldogul, nagyjából három lehetőség áll előttünk. Az első és legegyszerűbb az, ha hátat fordítunk az egész technikának, kivonulunk a hegyek közé remetének, és soha többé még csak nem is gondolunk a problémára. A második megoldás a toldozgatás-foltozgatás lehet. Nagyobb merevlemezt, több memóriát, esetleg valamivel gyorsabb processzort vásárolunk, aztán valahogy mégsem azt kapjuk a pénzünkért, amit vártunk. Talán a harmadik megoldás a célravezető, és hosszú távon kifizetődőbb is: körülhatároljuk, mit várunk az új géptől, körülnézünk a piacon, majd megvizsgáljuk pénztárcánk tartalmát, és már mehetünk is vásárolni.

A VÁLASZTÁS NEHÉZSÉGEI Csakhogy. Amint kezünkbe veszünk egy árlistát, és el kell döntenünk, hogy akkor most melyik alkatrészt vegyük meg, már kezdődik a fejtörés. A 30-40-50 videokártya közül melyiket válasszuk? Vegyük elő a teszteket, olvassuk át a kapcsolódó fórumokat mindegyik után? És sajnos a tesztek sem adnak választ minden kérdésre. A piac állandóan változik, egy-egy új termék megjelenése néhány nap alatt akár 20-30%-kal is lenyomhatja az előző generációs alkatrészek árait. A döntésben próbálunk segíteni új rovatunkkal. Hónapról hónapra megvizsgáljuk a piaci kínálatot, és – kezdetben 6 termékcsoportban – megnevezünk öt-öt olyan eszközt, amit szakértőink szerint érdemes megvásárolni. A termékek a csoportjukon belül semmilyen alá- vagy fölérendeltségi viszonyban nem állnak, nem is célunk a versenyeztetésük. Ebben a rovatban nem próbálunk magyarázatot adni a miértekre, ajánlatunkat egyszerű tanácsnak szánjuk, részletes értékelések nélkül. Azonban mindegyik termék mellett találhatnak rövid megjegyzést, ami körvonalazza, miért esett éppen erre az eszközre a választásunk, és ha írtunk már róla lapunk előző számaiban, azt is feltüntetjük.

A TÁBLÁZATOKHOZ

A feltüntetett árak aktuális bruttó kiskereskedelmi árak, általában több kereskedő áraiból számolt átlagos értékek.
A termékek webcímei CD-mellékletünkön is megtalálhatók, a ➲ **\cikkek\top5\top5.htm** file-ban.
❍: magazinunkban még nem mutattuk be.
*: lapzártánkkor még nem szerepelt a kiskereskedők árlistáin.

Asztali gépbe való processzorok	Webhely	Hol írtunk róla?	Ár	Megjegyzés
AMD Athlon XP 1800+	www.amd.com/us-en/Processors/ProductInformation/0,,30_118_3734,00.html	❍	13 740 Ft	Thoroughbred B mag, tuningolható
Intel Celeron 2000	www.intel.com/products/desktop/processors/celeron/index.htm	PCM 2003/4/50	17 638 Ft	Northwood-128 mag, tuningolható
AMD Athlon XP 2500+	www.amd.com/us-en/Processors/ProductInformation/0,,30_118_3734,00.html	PCM 2003/9/56	20 408 Ft	Barton mag, tuningolható
Intel Pentium 4 2,53 GHz	www.intel.com/products/desktop/processors/pentium4/index.htm	❍	45 620 Ft	Northwood mag, 533 MHz-es PSB
Intel Pentium 4 2,8C GHz HT	www.intel.com/products/desktop/processors/pentium4/index.htm	❍	72 490 Ft	Northwood mag, 800 MHz-es PSB, Hyper-Threading

Socket A foglalatos alaplapok	Webhely	Hol írtunk róla?	Ár	Megjegyzés
MSI 745 Ultra	www.msi.com.tw	❍	15 733 Ft	SiS 745 lapkakészlet
Epox 8K9A2+	www.epox.nl/english/products/motherboard/8k9a2%2B.htm	PCM 2003/3/58, Vásárlási Ajánlat	31 327 Ft	Via KT400 lapkakészlet
Epox 8RDA+	www.epox.nl/english/products/motherboard/8rda+.htm	PCM 2003/5/73	31 940 Ft	nForce2 lapkakészlet
Soltek SL-75FRV	www.soltek.de/English/product/75frv.htm	PCM 2003/3/58, Különdíj	32 197 Ft	Via KT400 lapkakészlet
Chaintech 7NJS Zenith	www.chaintech.com.tw/tw/eng/product_spec.asp?MPSNo=13&PISNo=12	PCM 2003/1/50, PCM 2003/5/73	45 388 Ft	nForce2 lapkakészlet

Videokártyák	Webhely	Hol írtunk róla?	Ár	Megjegyzés
InnoVision GeForce4 MX440 SE 64 MB	www.ivmm.com/inno3d/geforce4/products_gf4_mx_440_se.html	❍	10 475 Ft	Nvidia GeForce4 MX440 SE lapkakészlet, DirectX 7
Abit Siluro GF4 Ti 4200-8X 128 MB	www.abit.com.tw	❍	36 557 Ft	Nvidia GeForce4 Ti 4200-8X lapkakészlet, AGP 8x, DirectX 8.1
PowerColor Ati Radeon 9600 Pro	www.power-color.com/r96a-c3n.htm	PCM 2003/9/56	42 725 Ft	Ati Radeon 9600 Pro lapkakészlet, AGP 8x, DirectX 9
Club3D Ati Radeon 9700	www.club-3d.nl/products2.php?catid=1&prodid=47	PCM 2003/3/52	60 615 Ft	Ati Radeon 9700 lapkakészlet, AGP 8x, DirectX 9
PowerColor Radeon 9800 Pro 128 MB	www.power-color.com/xr-98-c3.htm	❍	*	Ati Radeon 9800 Pro lapkakészlet, AGP 8x, DirectX 9

15 colos TFT monitorok	Webhely	Hol írtunk róla?	Ár	Megjegyzés
LG L1510S	www.lge.com	PCM 2003/2/60, Tesztgyőztes	87 375 Ft	elegancia és minőség jó áron
CTX S530	www.ctxintl.com/products/lcd_s530.htm	PCM 2003/2/60, Vásárlási Ajánlat	89 000 Ft	az első 100 napban 1 pixelhibával is cserélik
ViewSonic VG500	www.viewsonic.com/products/lcd_vg500.htm	PCM 2003/2/60, Vásárlási Ajánlat	115 988 Ft	nagyon szép kép, ViewSonic-minőség
Samsung SyncMaster 152B	http://195.70.36.158/termekek/irodai_munka/monitor/termek_sym_152b.html	PCM 2003/2/60, Tesztgyőztes	127 380 Ft	elegancia és minőség jó áron, kimenő modellként talán még olcsóbb is
Sony SDM-N50	www.sony-cp.com/en/products/archive/n50/index.html	PCM 2003/2/60, Különdíj	168 963 Ft	gyönyörű, elegáns, remek front office darab

17 colos CRT monitorok	Webhely	Hol írtunk róla?	Ár	Megjegyzés
Samsung SyncMaster 753S	http://195.70.36.158/termekek/irodai_munka/monitor/termek_sym_753s.html	❍	34 620 Ft	olcsó és megbízható
LG Studioworks E700B	www.lge.com	❍	39 990 Ft	olcsó és megbízható
Samsung SyncMaster 757MB	http://195.70.36.158/termekek/irodai_munka/monitor/termek_sym_757mb.html	❍	52 400 Ft	egyedi technológia, jó képminőség, csökkenő ár
ViewSonic PF775	www.viewsonic.com/products/crt_pf775.htm	PCM 2002/1/66, Tesztgyőztes	78 750 Ft	rácsmaszkos remekmű
Sony G220	www.sony-cp.com/en/products/archive/g220/	PCM 2002/1/66, Vásárlási Ajánlat	95 268 Ft	rácsmaszkos remekmű

Hangkártyák	Webhely	Hol írtunk róla?	Ár	Megjegyzés
Creative Sound Blaster Live (OEM)	www.soundblaster.com/products/sblive/	❍	8005 Ft	még mindig megállja a helyét, olcsó
Terratec DMX 6Fire (6 csatornás; dobozos változat)	http://productsen.terratec.net	❍	8847 Ft	megbízható és viszonylag olcsó digitalizálókártya
Terratec Aureon 5.1Fun (6 csatornás)	http://productsen.terratec.net	❍	11 550 Ft	alternatíva Sound Blaster helyett
Creative SB Audigy Player (OEM)	www.soundblaster.com/products/audigy/	❍	16 055 Ft	a legjobb ár–teljesítmény viszony
Creative SB Audigy2 (dobozos)	www.soundblaster.com/products/audigy2/	PCM 2003/2/44	29 695 Ft	az Audigy méltó utódja, nagy (192 kHz-es) tudással

Sponga Tamás

Egy sikersorozat vége

MICROSOFT

Mint ahogy a legtöbb szoftvernek, a Microsoft operációs rendszereinek is előre meghatározott életük van. Az elavulók helyett következnek az újak, miközben a régiek támogatása idővel befejeződik. A felhasználók még sokáig meglennének a cég egyik legnépszerűbb operációs rendszerével (illetve DOS 7+ GUI-val), a Windows 98-cal, de annak támogatását hamarosan befejezi a Microsoft. A Windows 98 és 98 SE 2004. január 16-tól belép az úgynevezett „nem támogatott fázisba", és 2005. január 16-án bekövetkezik az „End of Life", azaz a Windows 98/98 SE halála. Szakértők szerint ez az időpont a PC-eladások növekedését hozza majd, mivel sok cég évek óta halasztgatja a Windows 98/98 SE lecserélését Millennium Editionre, majd XP-re. Az XP hardverigénye pedig sokkal magasabb, mint az 1998. június 30-án megjelent rendszeré, vagy az egy évvel később megjelent Second Editioné.

Windows 98 – sokunk kedvence volt ez a kellemes kék szín...

A Windows Me támogatása sem tart soká, 2004. december 31-én ér véget, így valószínűsíthető, hogy nem sokan fognak erre frissíteni, marad a jóval nagyobb hardverigényű Windows 2000 és XP.

➲ **www.microsoft.com/windows/lifecycle.mspx**

Biztonsági különítmény

Amikor év elején Bill Gates arról beszélt, hogy vállalatának programfejlesztői ezentúl biztonságosabb szoftvereket kívánnak kiadni, a legtöbben csak legyintettek. A redmondi cég valószínűleg érzi, valamit tenni kell, mivel a 90-es évek második felében beindult IT-robbanás lecsengett, és jobban kell(ene) figyelni a biztonságos, stabil szoftvertermékekre.
A hasábjainkon már korábban ismertetett új frissítési stratégia elkészülni látszik. A cég hivatalos bétateszt-központjában, a Beta Place webhelyen július utolsó napjaiban bejelentették az új frissítés tesztelési fázisának indulását. A Windows Update V4-nek elnevezett új bétaprojekt két csomagból áll: az „Update for Windows XP (818043) – Beta" és a „Security Update for Windows XP (815021) – Beta" részből.
Az Update for Windows XP (818043) az SP1-gyel frissített Windows XP-re lesz telepíthető, míg a Security Update for Windows XP (815021) a Windows XP RTM (RTM: Release to Manufacturing) és SP1 változatokra. A végleges megjelenésről még nincs információ.

➲ **www.betaplace.com**

Friss folt

Annak ellenére, hogy a Microsoft „sokkal nagyobb figyelmet fordít a biztonságra", akadnak még hiányosságok. A Windows Server 2003 első javítócsomagjának tervezett megjelenési ideje 2003 decembere. Ebben kap helyet a Security Configuration Wizard, amivel az adminisztrátorok könnyebben tudják a szolgáltatásokat kezelni. Az XML-alapú adatbázis a Windows 2003-ról, az Exchange-ről, az SQL Serverről és más Microsoft alkalmazásokról tartalmaz információkat. A Security Configuration Wizard két üzemmódban tud működni: egyszerű beállításban, amikor automatikusan történnek a lejárt szolgáltatások lezárásai, illetve úgynevezett korlátozó módban, amikor az adminisztrátor beavatkozásával lehet csak leállítani a webserver, DNS server, directory server stb. szolgáltatásokat.

Pénzes jövő

MICROSOFT

A Microsoft július második felében tartott tájékoztatót a második pénzügyi félévről. Több mindenről szó esett, de a legérdekesebb Bill Gates beszédének azon része volt, melyben elmondta, hogy a hibabejelentések statisztikája szerint a Windowst futtató PC-k öt százaléka naponta legalább kétszer összeesik. Emellett biztosította a közönséget, hogy mindent megtesznek a szoftverek biztonságosabbá tételéért.
Az is elhangzott, hogy a cég jövőbeni pénzügyi terveihez hozzátartozik, hogy a mostani, ingyen letölthető frissítéseket a jövőben fizetőssé alakítanák át. Ez azonban erős ellentmondásban van a biztonságra fordított erőfeszítéssel, mivel sokan még az ingyenes szoftverfrissítéseket sem töltik le, a fizetőseket meg főként nem fogják...

➲ **http://windowsupdate.microsoft.com/**

Foltra folt

MICROSOFT

Az aktuális frissítések, javítások, időközben felbukkanó biztonsági lyukak foltozására bizonyos időközönként megjelenik egy gyűjteményes javítócsomag.
A Microsoft a Windows XP-hez még 2002 szeptemberében megjelentette az első ilyen csomagot. A következő pedig – a jelenlegi tervek szerint – 2003 végén várható. A Service Pack 2-be több újdonság is bekerül a hibajavításokon kívül. Egybecsomagolják például az új, most megjelent P2P környezetet, az Advanced Networking Pack for Windows XP-t, ami P2P szoftverekből és SDK-ból (fejlesztőkörnyezet) áll. Az erőteljes P2P környezet tartalmazza az egyenrangú hálózati támogatást az IPv6 szabványra is.

➲ **www.microsoft.com/windowsxp/p2p/**
➲ **www.microsoft.com/downloads/details.aspx?FamilyID=e88cc382-8ce6-4739-97c0-1a52a6f00-5e4&DisplayLang=en**

Jövőre, veletek, ugyanitt

A Norton AntiVirus az egyik legelterjedtebb víruskereső és -ölő alkalmazás. A Symantec már az új verziót teszteli, aminek – meglepő módon – Norton AntiVirus 2004 lesz a neve. A fejlesztő szerint számos újdonság kerül bele a programba, aminek bétája letölthető – ismét. Történt ugyanis, hogy a Symantec bezárta a bétaverzió nyilvános webhelyét, mire a felhasználók megrohanták a céget panaszaikkal. Végül néhány napos szünet után ismét elérhetővé vált a webhely.

➲ **www.symantec.com/public_beta/**

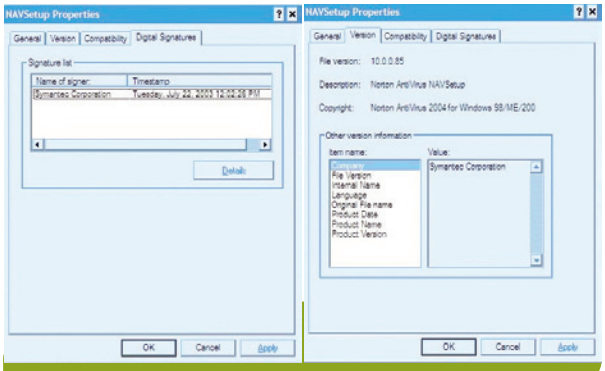

Digitális aláírás a Norton AntiVirus 2004-ben

Elágazás

MOZILLA.ORG

A Mozilla Project 2003 elején bejelentette, hogy további fejlesztéseik új irányt vesznek. Az első komoly változás már tavaly bekövetkezett, amikor megjelent a lecsupaszított Mozilla alapjaira épülő Phoenix böngésző, amit jogi problémák miatt idén átneveztek Firebirdre – ennek legfrissebb verziója a 0.6.1-es.
A projekt emellett elhatározta, szakít az eddigi hagyománnyal. A Mozilla újabb és újabb verziói nem a megelőzők továbbfejlesztései lesznek, hanem külön alkalmazásokká választják szét a jelenleg egyben lévő elemeket: a böngészőt, levelező- és hírolvasó klienst, az IRC klienst és a weboldalszerkesztőt. Ezt már az 1.5-ös ágra tervezték, de az 1.5alpha még jól fejlett, kövér programként tölthető le.
A különváló részek fejlesztése mindenesetre elkezdődött, és e sorok írásakor már megjelent az önálló levelezőkliens első nyilvános verziója. A Thunderbird 0.1 a Mozilla 1.5 magjára épül, de csak jelentősen lecsupaszított grafikus felületet kapott, illetve szolgáltatásai terén is jóval csenevészebb, mint a Mozilla saját levelezőkliense. Az alapoktól újraírt alkalmazás egészen más felületet és eszköztárat kapott. A karcsúsítás ellenére egy helyesírás-ellenőrző és egy egyszerű spamszűrő még belefért. Elsőként Linuxra, Windowsra és MacOS-re jelent meg, de ahogy a Mozilla és a Phoenix böngészőknél megszokhattuk, később várható OS/2-es, illetve Solarisra átírt változat is.

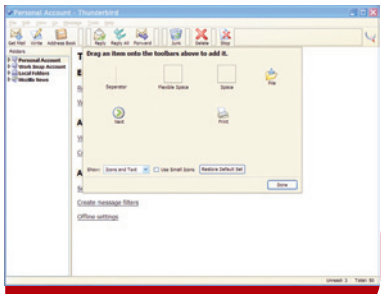

Firebird – minimalista felülettel

- www.mozilla.org/projects/thunderbird/
- http://ftp.mozilla.org/pub/thunderbird/releases/0.1

Hármas út

Az OS/2 felhasználói csak kapkodják a fejüket az operációs rendszerre készülő Java-változatok láttán, mivel három fejlesztése is folyik párhuzamosan – érdekes módon egyiket sem a Sun fejlesztí. Miközben az IBM még a Java 1.3.1 frissítéseit adja ki időnként, az Innotek és a Golden Code is faragja a Java2 Standard Edition 1.4.x-et. A két cég külön utakon jár, és már mindkettő kihozott bétaverziókat saját Java-változatából.
A német Innotek még tavaly kezdett a munkához: fogta a Win32-es Javát, és szépen összegyúrta a Win32-es alkalmazások futtatására fejlesztett Odinnal. Időközben a Sun kiadta az 1.4.2-es Javát, így az Innotek is továbblépett. Ma ott tartanak, hogy letölthető az Innotek OS/2 Kit for Java 1.4.2 beta1 (előtte a Java1.4.1_03 RC3 volt az utolsó letölthető verzió). A végleges verziót augusztusra ígéri a cég, de valószínűleg pár hetet késni fog.
A Golden Code is 2002-ben kezdte a fejlesztést, de egészen más úton. Ők natív Java2-t készítenek, ami még a Sun Java2 1.4.1-en alapul. A cég sokáig nem jelentkezett, aminek oka az volt, hogy az első két bétaverziót csak zárt tesztelésen nyúzták. Július utolsó hetében jelent meg a Java2 Standart Edition 1.4.1_03, ami már – rövid regisztrálás után – letölthető.
A végleges verzió kiadásának időpontja még nem ismert. Mindkét Java2 1.4.x bétái szabadon használhatók.

- www.innotek.de/products/javaos2/javaos2general_e.html
- www.goldencode.com/company/software/j2se/index.html
- http://techsupport.services.ibm.com/asd-bin/doc/ja_jp/catalog.htm

Árnyalt megfogalmazás

SGI OPENGL ARCHITECTURE REVIEW BOARD

A Silicon Graphics, Inc. (SGI) 1992-ben mutatta be az OpenGL platformfüggetlen grafikus API-t. Az azóta eltelt időszak alatt nagy népszerűségre tett szert a 2D-s és 3D-s grafikus fejlesztőkörnyezet, bizonyítja ezt az OpenGL-t támogató játékok nagy száma is.
Az SGI és az OpenGL Architecture Review Board bejelentette az OpenGL 1.5 specifikációt – a fejlesztés alatt álló 2.0-s OpenGL az 1.5-ösre fog épülni. Az OpenGL 1.5 legnagyobb újdonsága az OpenGL Shading Language, amivel bármely videokártyán használhatjuk majd ugyanazt a shading nyelvet. Az OpenGL 1.5-öt támogató videokártyák első hulláma még 2003-ban várható.

A játékprogramoknál (is) bizonyított már az OpenGL

- www.opengl.org/

Új irányvonal

UHU-LINUX

A hazai Linux disztribúciónál, az UHU-Linuxnál egy online szavazást követően a webhelyre is kikerült az új irányvonal. Eszerint az UHU-nak a nagy disztribúciók egyike felé kell közelítenie. A több mint kétéves fejlesztői munka után a projekt tagjai úgy gondolják, azt az utat kell folytatniuk, amit elkezdtek, így csak olyan globális disztribúció felé érdemes közelíteni a hazai Linuxot, melynek alapelve az ingyenesség. A felmérés eredménye megerősítette a fejlesztőket abban, hogy ez az irányvonal csak a Debian GNU/Linux lehet. Ez kívülről nem igazán jelent nagy változást, a klienst változat az előre meghatározott ütemterv szerint halad előre.

- www.uhulinux.hu

UHU-Linux – a minta a Debian GNU/Linux

Szaporodás osztódással

A *BSD operációs rendszerek stabilitásukról a leghíresebbek. A világhálón a kiszolgálók nagy részén éppen ezért a BSD-k egyike fut.
Matthew Dillon egészen 2003 februárjáig a FreeBSD fejlesztőcsapatában dolgozott, de társai egyre nehezebben tudtak vele együttműködni. Dillon a szakítás után mindjárt új operációs rendszer fejlesztésébe kezdett, aminek a DragonFly BSD nevet adta. A névből sejthető, hogy a FreeBSD alapjaira épül, abból is a 4.x-es verziókéra, mivel Dillon szerint az ötös FreeBSD-nél a stabilitás kárára ment a felületcsinosítgatási mánia. Az új operációs rendszert fejlesztő Dillon elsőrangú csomagkezelővel ellátott, nagyfokú kompatibilitással és stabilitással megáldott operációs rendszert szeretne.

- www.dragonflybsd.org/Main/index.cgi

Pingvines ügyvitel

X-SZOFT

1998-ban jelentette meg a hazai X-Szoft linuxos ügyviteli szoftverét, az X-Raktárt. A felhasznált technológia miatt azonban nehézkes volt a program telepítése, és – idővel – a továbbfejlesztése is. A fejlesztők ezért úgy döntöttek, új ügyviteli program készítésébe fognak, ez lett az X-Raktár 2. Az első változatnál szerzett tapasztalatokat felhasználva idén májusban megjelent a 0.9-es, illetve 0.95-ös verzió, majd június 19-én az első nyilvános bétaverzió Linuxra, amit 5 nappal később követett a windowsos változat is.
Az X-Raktár 2 mindent tud, amit az első, kibővítve az időközben felgyülemlett tapasztalatokkal, ötletekkel. A munkát több lekérdezési lehetőség segíti, sőt a lekérdezések CVS formátumba konvertálásával Openoffice.orggal is feldolgozhatók. Az X-Raktár 2-t Borland Kylix 3 alatt fejlesztették, Interbase adatbázismotort használ és Mandrake 9.1, UHU 1.0, SuSE 7.2, illetve Red Hat 9.0 operációs rendszerekkel tesztelték.

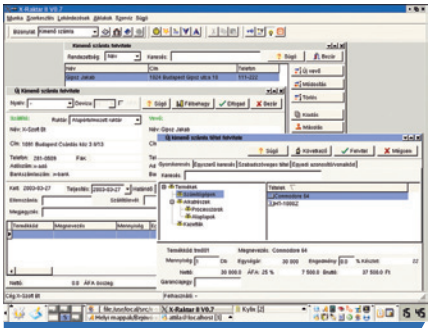

X-Raktár 2 – teljes ügyvitel

➲ www.x-szoft.hu

A bolt az első

A Linux disztribúciók közül a Red Hat az egyik legnépszerűbb és legelterjedtebb – főként a tengerentúlon. Miközben gőzerővel fejlesztik a legújabb, 9.1-es verziót, a cég bejelentette, hogy a jövőben nem fog többé megjelenni általános célú Red Hat Linux, mivel elsősorban a Red Hat Enterprise Linux terjesztésével és támogatásával kívánnak foglalkozni.
A 9.1-es előfutáraként jelent meg a 9.0.93-as verzió, Severn kódnéven. Ebben több jelentős újdonság van, például a biztonsági lyukak kihasználhatóságát számottevően csökkentő Exec-shield szolgáltatás, vagy az úgynevezett laptop mód, aminél a párhuzamosan futó alkalmazásoknak megszabható, hogy az írási/olvasási feladatokat egyszerre végeztessék a merevlemezzel – így tovább növelhető az akku élettartama.

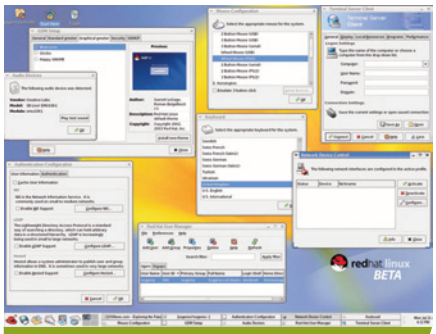

Severn – a Red Hat Linux 9.1 előfutára

A dobozos változat megszűnése mellett továbbra is ingyen letölthető lesz a Red Hat Linux Project által fejlesztett operációs rendszer.

➲ www.redhat.com
➲ http://rhl.redhat.com/download/

Új vizekre

REAL SOFTWARE

A Real Software gyorsan tanulható alkalmazásfejlesztő szoftvere, a RealBasic jelenleg az ötös verziónál tart, és Windowsra, illetve MacOS-re jelenik meg. A megírt kódot is e két operációs rendszer alá fordíthatjuk le. A cég azonban a közelmúltban bejelentette, a jelenleg fejlesztés alatt álló 5.5-ös verzió már linuxos támogatást is tartalmaz majd. Igaz, közvetlenül Linuxon futó változat még nem jelenik meg, de a RealBasic 5.5-ben írt forráskódot már erre az operációs rendszerre is le lehet fordítani. A cég terveiben szerepel a natív linuxos RealBasic kidolgozása, de ez valószínűleg csak néhány év múlva válik valóra, mivel a windowsos átirat elkészítése is négy évig tartott.
A RealBasic 5.5 első bétaverziója a negyedik negyedévben várható.

➲ www.realsoftware.com/realbasic/index.php

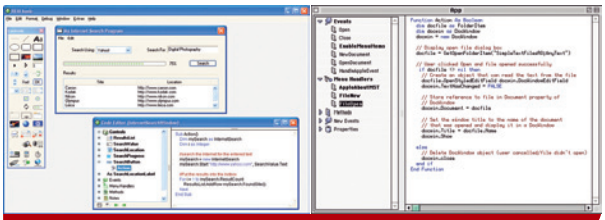

RealBasic: MacOS és Windows után irány a Linux!

Egyre biztosabban

Sokan nem szeretik, ha az általuk jogosan birtokolt Windows XP megkérdezésük nélkül kommunikál a nagyvilággal. Kifejezetten számukra készült az XP-AntiSpy, hogy lecsendesítse az operációs rendszert. Az ingyenesen használható programot folyamatosan fejlesztik, legújabb (3.72-es) verziója a napokban vált letölthetővé. Az új kiadás legfontosabb változása néhány kiegészítő beállítás a közismerten beszédes Media Player 9.0 megfékezésére.

➲ www.xp-antispy.org

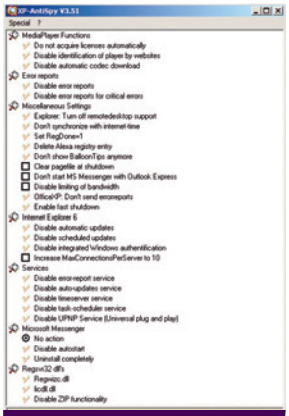

XP-AntiSpy – amíg az én kenyeremet eszed...

Édes anyanyelvünk

Csupán egy hétbe tellett, hogy elkészüljön az OpenOffice.org 1.1 beta2 irodai programcsomag kezelőfelületének nyersfordítása. A mintegy 1700 új bejegyzés magyarításának jelentős részét a SuSE Linux AG magyarországi irodájának munkatársai végezték, ezzel segítve az fsf.hu Alapítvány munkáját. A fordítás finomításán természetesen azóta is dolgozik az alapítvány, és várja az ez irányú észrevételeket hibabejelentő rendszerén keresztül. A gyors magyarítással lehetségessé válik, hogy az OpenOffice.org 1.1 végleges magyar változata szinte az OpenOffice.org 1.1 hivatalos piacra lépésével együtt jelenjen meg.

➲ http://office.fsf.hu/
➲ http://kac.poliod.hu/bugzilla/

Adobe

Videokollekció

Az Adobe digitális audio- és videoszerkesztést szolgáló termékcsaládját bővítve együtt mutatta be az Adobe Premiere Pro és az Adobe After Effects jelentős továbbfejlesztéseit, valamint a közelmúltban felvásárolt Cool Edit Pro hangszerkesztő program átkeresztelt változatát, az Adobe Auditiont. Ezek a szoftverek az idén áprilisban bejelentett Adobe Encore DVD-szerkesztő tagjával és a Photoshop 7.0-val az Adobe digitálisvideó-termékcsaládját alkotják, de külön-külön is megvásárolhatók.
Az Adobe Video Collection for Windows csomagot az Adobe kétféle, Professional és Standard változatban kínálja. Az Adobe Video Collection Professionalben az Adobe Audition, az Adobe Encore DVD, az Adobe Premiere Pro, az After Effects (Professional változat) és a Photoshop 7.0 szerepel digitális képek szerkesztéséhez, animált grafikák és képi effektusok tervezéséhez,

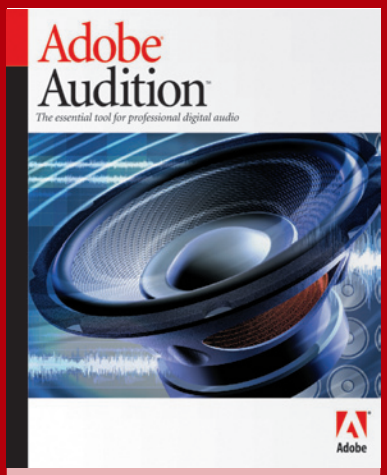

A termékcsaládba tartozik az Adobe által a közelmúltban felvásárolt Cool Edit Pro hangszerkesztő program is, immár új néven

valós idejű video- és audioszerkesztéshez, továbbá DVD-műsor készítéséhez nyújtott eszközökkel. A Standard változatban nincs Photoshop, egyszerűbb videók és audiók készítésére pedig az After Effects (Standard változat) szolgál.
Az Adobe Video Collection for Windows XP Standard és Professional várhatóan ősz végén kerül a boltokba. A Standard változat ajánlott fogyasztói ára 275 ezer forint lesz. A termékeket az Adobe licenc- és oktatási programok keretében is be lehet majd szerezni.

- **Trans-Europe Kft.**
  ☎ 392-0700
- **www.trans-europe.hu**
- **www.adobe.com**

Novell

Hálózati szolgáltatások Linuxon

A Novell ügyfelei a jövőben a szoftvercég hálózati szolgáltatásainak teljes körét futtathatják Linux rendszeren – a közlemény szerint a jövőben megjelenő NetWare 7 teljes szolgáltatáskészletét is beleértve. A Novell Nterprise Linux Services file-kiszolgáló, nyomtatási, üzenetkezelési, címtár- és felügyeleti szolgáltatásokat nyújt egy olyan integrált csomagban, amely támogatja a SuSE Linux Enterprise Server és Red Hat Enterprise Linux disztribúciót. A még 2003-ban megjelenő termékhez a Novell átfogó támogatást, képzést és tanácsadást kínál a Linux rendszereket használó vállalatok számára. Ennek érdekében együttműködésre lépett az IBM-mel, a Dell-lel és a HP-vel, a három cég pedig a Novell linuxos fejlesztéseit is felvette palettájára.
A hálózati operációs rendszerek versenyében alulmaradt Novell közleményében kitér arra, hogy folytatni kívánja a NetWare fejlesztését és bővítését. A hosszú szünet után bejelentett NetWare 6.5 a vállalat reményei szerint biztosítja az üzleti tevékenység folytonosságát, valamint a nyílt kódú módszerek, a webes alkalmazásfejlesztés és a virtuális iroda előnyeit nyújtja. Ezek a szolgáltatások elérhetők és támogatottak lesznek Linux kernelen is. Az elképzelések szerint így a NetWare 6.5 és az Nterprise Linux Services párhuzamos módszereket kínál majd a NetWare- és Linux-felhasználóknak a NetWare 7 megjelenéséig, amikor a Novell teljes szolgáltatáskészlete futtathatóvá válik NetWare és Linux kerneleken egyaránt.
A Novell szebb időket megélt hálózati operációs rendszerének további sorsa idővel eldől. Maradjunk az Nterprise Linux Services első

A Novell hálózati szolgáltatásai Linuxon: ütőképes páros. Más kérdés, hogy erre a vonatra a NetWare-t is fel lehet-e majd tuszkolni

verziójánál, amely a Novell versenyképes hálózati szolgáltatásait integrálja egyetlen, üzleti felhasználóknak szánt termékbe. A szolgáltatások közé tartozik az eDirectory- és DirXML-alapú személyazonosság-kezelési, az iFolder-alapú file-kezelési, az iPrint-alapú nyomtatási, a NetMail-alapú üzenetkezelési, a ZENworks for Servers-alapú felügyeleti és az exteNd Director Standard Edition-alapú virtuálisiroda-szolgáltatás. Mellettük a Novell iManager böngészőalapú, egypontos adminisztrációt biztosít az Nterprise Linux Services elemeihez. A Novell linuxos gépekre készült GroupWise kliense szintén elérhető lesz még 2003-ban.

- **Novell Magyarország ☎ 489-4600**
- **www.novell.hu**
- **www.novell.com/linux**

Microsoft

Bétában a Producer 2003

A Microsoft bejelentette a Producer for Microsoft Office PowerPoint 2003 (röviden Producer 2003) bétaverzióját. A Producer 2003 a PowerPoint 2003 ingyenes bővítménye, segítségével a vállalati felhasználók és tartalomkészítő szakemberek gyorsabban és egyszerűbben – fogd és vidd módszerrel – készíthetnek a jövőben multimédiás bemutatókat,

A Producer 2003 egyszerűbbé teszi a multimédiás bemutatók készítését

amelyekben hangok, filmfelvételek, PowerPoint diák és képek együtt jelennek meg.
A Producer 2003-at szorosan integrálták a PowerPoint 2003-mal, beépített Windows Media 9 Series-támogatásának köszönhetően pedig a Microsoft szándéka szerint kiemelkedő hang- és képminőséget nyújt. Újdonság, hogy Macintosh- és Netscape-felhasználók is megtekinthetik majd az így készült bemutatókat, ami átjárhatóságot teremt a platformok között. Ezáltal szélesebb közönség számára válnak elérhetővé a Producer segítségével készült munkák, és megfelelnek az IMS (Information Management System), valamint a SCORM (Shareable Content Object Reference Model) elektronikus oktatási szabvány előírásainak.

- A Microsoft Producer 2003 bétaverziója letölthető a **www.microsoft.com/office/powerpoint/producer/** címről.
- Microsoft Szoftverinformáció
  ☎ 2-MSINFO (267-4636)
- **msinfo@microsoft.hu**

Vírushíradó

A Windows XP és a vírusvédelem

Júliusban két súlyos puffertúlcsordulási hibára derült fény a Microsoft RPC és DirectX implementációiban, amelyek lehetővé teszik, hogy a hibát kihasználó támadó tetszőleges kódot hajtson végre az érintett számítógépen.

Dévényi Viktor

A hibák a Microsoft Windows operációs rendszer összes verzióját érintik, nem kivétel ez alól a még „friss-ropogós" Windows 2003 Server, valamint az egyre elterjedtebb Windows XP sem. Ennek fényében nem lesz meglepő, ha a (közel)jövőben olyan számítógépes kártevők is megjelennek, amelyek ezeket a biztonsági réseket is kihasználják terjedésükhöz.

Bár a Microsoft a fejlesztések eredményeképp növelni tudta az XP és a 2003 (.NET) Server biztonságát, megbízhatóságát, illetve az operációs rendszer magja az alapbeállítások mellett is sokkal biztonságosabbá vált, számos olyan kiegészítő alkalmazás létezik, amelyek hibái rést ütnek a védelmen.

A fenti események apropójaként tekintsünk át néhány alkalmazást, amelyek vírusvédelmi vagy adatbiztonsági szempontból problémát jelenthetnek, és amelyek létezéséről az XP felhasználóinak nem árt tudniuk. **(➲ Forrás: www.securityfocus.com/infocus/1707, Roger A. Grimes.)**

WINDOWS MEDIA PLAYER, REALPLAYER, WINAMP, FLASH... Néhány évvel ezelőtt csak futtatható file-ok esetén kellett rosszindulatú kódoktól tartanunk, de manapság a multimédiás tartalom hibáit is gyakran használják fel galád célokra. Puffertúlcsordulás vagy beágyazott script segítségével maga az adat is hordozhat káros kódot.

A file fejlécének átírásával megoldható, hogy a file-t – valódi tartalmától eltérően – multimédiás anyagként tüntessék fel, ami lehetővé teszi egyes biztonsági ellenőrzések megkerülését, így a lejátszóprogramok gyakran válnak támadások segédeszközévé. A bőrök használatának beépített támogatása és a scriptnyelvek felhasználása módot ad a hackereknek és kártékony kódoknak olyan utasítások végrehajtatására, amelyeket az Internet Explorer biztonsági beállításai egyébként blokkolnának.

Havi statisztika

Sor.	Százalék	Érték	Vírusnév
1.		32.48	I-Worm.Lentin
2.		17.69	I-Worm.Klez
3.		16.91	I-Worm.Tanatos
4.		12.01	I-Worm.Sobig
5.		1.17	Macro.Word97.Saver
6.		1.00	Macro.Word97.Thus
7.		0.73	VBS.Redlof
8.		0.53	I-Worm.Ganda
9.		0.31	Backdoor.Beastdoor
10.		0.29	Win95.CIH
11.		0.28	Backdoor.Assasin
12.		0.22	Backdoor.Optix
13.		0.21	Backdoor.SdBot.gen
14.		0.20	I-Worm.Hybris
15.		0.20	Win32.Parite
16.		0.20	I-Worm.Avron
17.		0.15	I-Worm.Hawawi
18.		0.15	Backdoor.Death
19.		0.14	I-Worm.Mapson
20.		0.14	Backdoor.IRC.Zcrew

2003. júniusi vírusstatisztika ***(forrás: Kaspersky Lab)***

REMOTE ASSISTANCE (SEGÍTSÉGNYÚJTÁS TÁVOLRÓL) Ez az alaphelyzetben is engedélyezett szolgáltatás lehetővé teszi a Windows XP-t futtatóknak, hogy e-mail vagy üzenet azonnali küldésével szakember segítségét kérjék, aki a gépük feletti ellenőrzést átvéve megoldja a felmerült gondot. A távoli illető a munkaasztal használatán kívül file-átvitelt és internetes csevegést is igénybe vehet. Gondot jelent, hogy a rendszernek nincs olyan összetevője, amely ellenőrizné a távoli fél kilétét, így fennáll a lehetőség, hogy a várt szerviztechnikus helyett egy hacker jelentkezik be, és kártékony file-okat helyez el a gépen, illetve megeshet, hogy a meghívás 30 napig él és nem visszavonható.

Bár távoli segítségnyújtás ellen irányuló támadás egyelőre nem ismeretes, a vírusvédelmi szakembereket aggasztják a gyenge jelszóval védett kapcsolatok és a puffertúlcsordulásos támadások.

INTERNET CONNECTION FIREWALL – ICF (SZEMÉLYI INTERNETTŰZFAL) A Microsoft első kísérlete a munkaállomások tűzfalas védelmére dicséretet érdemel, mégsem üti meg a mércét, ugyanis hiányzik belőle a kimenő forgalom szűrésének lehetősége. Sok olyan ártó kód létezik, ami telepítése után a külvilághoz próbál kapcsolódni – például hátsóajtó-programok és olyan levélben terjedő férgek, amelyek saját SMTP motorjukon keresztül küldik szét újabb példányaikat a világba. Mivel az ICF alaphelyzetben az összes kimenő kapcsolatot átengedi, a felhasználó nem kap visszajelzést a hálózaton folyó tevékenységről.

SIMPLE FILE SHARING (EGYSZERŰSÍTETT FILE-MEGOSZTÁS) Ez a szolgáltatás csak az XP Home Edition változatában létezik. A megosztott könyvtár bárki számára elérhetővé válik a helyi hálózaton, mivel nem állíthatjuk be részletesen a jogosultságokat. Mindössze a read-only (csak olvasásra) és a full control (teljes jogkör mindenkinek) lehetőségek között választhatunk, így ha megosztott dokumentummal dolgozunk, azt bárki módosíthatja, aki a hálózathoz hozzáfér. A vírusvédelemmel foglalkozó szakemberek szerint a Windows XP Home rendszert használó hálózatokon a kártevők a hálózati megosztások segítségével gépről gépre utazva gyorsan körbejárhatják a netet.

WINDOWS MESSENGER A Microsoft azonnali üzenetküldő programja az XP Pro, illetve Home változatánál alaphelyzetben települ, és ezzel újabb lehetőséget kínál a támadásra. Az IM-kliensek (Instant Messaging – azonnali üzenetküldés) hírhedten sok puffertúlcsordulási hibát tartalmaznak, amelyek akkor is kihasználhatók, ha a kliensek éppen nem futnak, csak fel vannak telepítve. Az üzenő szolgáltatás segítségével a gyanútlan felhasználók file-okat fogadhatnak, amelyek között kártékony kód is rejtőzhet. A gondot súlyosbítja, hogy a legtöbb vírusirtó termék nem ellenőrzi az üzenetküldő forgalmát, pedig már léteznek olyan vírusok, illetve rosszindulatú programok, melyek kifejezetten a Microsoft Messengert támadják.

●

Az aktuális vírusokra figyelmeztető friss hírek a 2F webhelyén rendszeresen olvashatók az alábbi címen: www.2f.hu és www.virushirado.hu.

>infó

➲ A Microsoft RPC és a DirectX biztonsági hibái: **www.microsoft.com/technet/security/bulletin/MS03-026.asp,** és .../**MS03-030.asp**

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzéséhez a **Kaspersky Anti-Virus** programot is használjuk, amelyet a **2F 2000 Kft.,** a szoftver magyarországi forgalmazója biztosít.

Barangolás CD-inken

Kincstár

Mint lapunkat, úgy CD-inket is utolérte a megújulás. Ráadásul mindjárt hármat, hiszen mostantól minden számunkhoz három korong jár a megszokott kettő helyett.

Magyar PC Magazin

A korábbi CD-dizájn fölött alaposan eljárt az idő, ideje volt váltani. Bár a régebbi még a 100 MHz-es gépekre készült, úgy gondoltuk, hogy a modernebb és erősebb gépek világában sem szabad teljesen elszakadnunk a lehetőségek által nyújtott előnyöktől. Azaz élni kívántunk a JavaScriptek és HTML stíluslapok előnyeivel, miközben nem akartuk agyoncicomázni a külsőt. Mint korábban, most is a gyors áttekinthetőség és kezelhetőség volt a legfontosabb szempont. Mindezek mellett egységesítettünk is valamelyest, hiszen színvilágban és megjelenésben igyekeztünk lapunk netes oldalaihoz – www.pcmagazin.hu – hasonlót alkotni.

ROBOG A SULINET EXPRESSZ A számítógépek adókedvezményes vásárlását segítő Sulinet Expressz több hónapig pöfékelt az állomáson, mostanra viszont teljes erővel nekilódult. E lapszámunktól rendszeresen közzétesszük az akció keretében elérhető alkatrészek és konfigurációk, illetve az azokat árusító boltok listáját. Természetesen ez csak kiindulópont lehet a vásárláskor, hiszen a CD-n lévő adatok egy része el is avulhat a korong összeállítása óta eltelt időben.

WINDOWS 2000 SERVICE PACK 4 Három korong szinte mindenre elég. Legalábbis egy hónappal ezelőtt még ezt hittük. Szeptemberi hármasunkból jó nagy darabot mart ki a Windows 2000 frissen megjelent negyedik frissítése. Az angol és magyar szervizcsomag a linuxos válogatáson kívül szinte minden mást kiszorított az első korongról.

Egy-egy oldal a SAC új arcáról

A Service Pack 4 önálló frissítőcsomag, a korábbiak megléte nélkül is telepíthető.

VIDEÓ MINDEN MENNYISÉGBEN Előző hónapban – igaz, kissé titokzatoskodva – CD-nk nyitóoldalán tettünk egy ígéretet a CyberLink Medi@Show kapcsán. Ahogy azt vártuk, menetrend szerint megérkezett a folytatás, köszönet érte a CyberLinknek! E hónapban a PowerDirector Pro 1.1 videovágó program teljes verzióját nyújthatjuk át olvasóinknak. A lapunk elején lévő filmes-videós összeállításhoz sok program kapcsolódik CD-inken, főleg a \VIDEO és a \CIKKEK mappában érdemes körbenézni.

IRÁNY A MOZI! A sok videós anyag mellett nem árt néha moziba is menni! Szeptemberben ismét meghívjuk olvasóinkat egy filmre, a Tomb Raider második epizódjára. A szerencsés telefonálók velünk tarthatnak a premier előtti vetítésre. A részletek a filmet bemutató cikkben, a filmelőzetes DivX formátumú videó CD-nk Mozi rovatában.

SCENECON 2003 PARTY A nyár sok szempontból uborkaszezonnak számít a számítástechnika világában. Viszont a legjobb időpont arra, hogy az egymással versengő demóprogramozó csapatok összemérhessék tudásukat. Szeptemberben a salgótarjáni SceneCON Party anyagaiból válogattunk.

COMMIE INSIDE #9 Maradva a számítástechnika naposabb oldalánál, egy kis nosztalgia. A hőskor első „pécéje" még mindig nagy rajongótáborral bír. A Commodore 64 bő két évtizeddel ezelőtt kezdte pályafutását, de még mindig készülnek hozzá programok, játékok és kiegészítő alkatrészek. Mi több, új, gyors és modern gépek is születnek. A Singular Crew magyar nyelvű C64 magazinja kicsit többet is elárul minderről. PCM

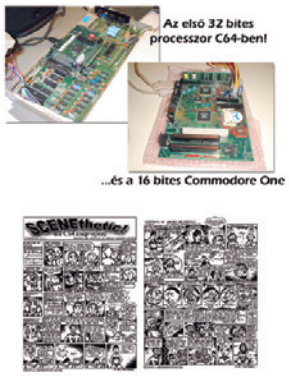

A C64 élt, él és élni fog!

CIKKEK A CD-KRŐL

Teljes verzió
CyberLink PowerDirector Pro 1.1 videovágó és MPEG-tömörítő **19. oldal**

Linuxos válogatás
Gnome Solitaire Games **102. oldal**
LinNeighborhood **102. oldal**
Source Navigator **108. oldal**

Alternatíva
Amigás és OS/2-es válogatás **118. oldal**
PDA-s programok (Mobil világ: Gyorsteszt) **139. oldal**

Szerszámosláda
FlashGet 1.40 **131. oldal**
Sygate Personal Firewall 5.0 **100. oldal**

Tomb Raider 2
Jöjjön velünk moziba! **150. oldal**

Játékdemók
Lionheart: Legacy of the crusader **156. oldal**
Neighbours from Hell **156. oldal**
Unreal II: The Awakening **156. oldal**

Honosító Műhely
CopyToDVD 2.2.5 **108. oldal**
GGSearch 3.6.0.2 **105. oldal**
Internet Download Manager 3.16 **104. oldal**
PhotoMix 3.2.2 **103. oldal**
Room Arranger 3.5 **107. oldal**

Freeware csokor
3D Webmaker 2.0 & 3D WorldBuilder 6.0 **103. oldal**
Asterisk Key 5.7 **107. oldal**
DHE Editor 1.0.280 **105. oldal**
Natula Freeware No. 1 1.0 **102. oldal**
PixelToolbox 1.1 **106. oldal**

SAC-válogatás
Antispam/MAX for Eudora **106. oldal**
Aye Shutdown **106. oldal**
nnCron Lite 1.13 **108. oldal**
Read Assistant 3.0.10 **107. oldal**
Super Audio Converter 5.1 **104. oldal**

Szerszámosláda: Sygate Personal Firewall 5.0

Kiskapuk helyett

Előző hónapban mutattuk be a ZoneAlarm tűzfal magánhasználatra ingyenes verzióját. A témán felbuzdulva következő számunkban röviden összehasonlítjuk a legismertebb ingyenes (freeware) tűzfalprogramokat. Azt már most nyugodtan kijelenthetjük: pénz nélkül is lehet hatékony védelmi rendszerünk. Csak ügyelni kell a részletekre.

Eke Zoltán (ekezol@msn.com)

Az 5.0-s verzió egyetlen 5 Mbyte-os EXE file letöltésével és elindításával telepíthető. A folyamat a licencszerződés elolvasásán és a telepítési könyvtár kijelölésén kívül nem kíván egyéb beavatkozást. Nincs „custom" csomagválogatás, minden magától zajlik. Telepítés után következik a kötelező újraindítás.

Előtte azért a Windows XP beépített tűzfalprogramját feltétlen kapcsoljuk ki. A kettő együttes működése csak galibahegyeket fog okozni, hasznot biztosan nem!

Az újraindítást követően, a számítógép feltápászkodásának első lépésében a Sygate azonnal kéri, hogy regisztráljuk magunkat. Nem kell megijedni, nem vesznek nyilvántartásba, kéretlen küldemény sem érkezik tőlük, nyugodtan megadhatjuk valódi nevünket és e-mail címünket, ezzel is adózva a fejlesztők munkája előtt. Paranoiások persze hablatyot fognak begépelni, de a program akkor is kifogástalanul működik.

A regisztrációval egy időben indul a tűzfal figyelőrendszere, ami azonnal egy megoldandó feladat elé állítja a felhasználót. Nem bonyolult problémáról van szó, pusztán az első, net felé irányuló programmal kapcsolatos beállításokat jelenti nekünk. Nagyon helyesen!

Ugyanis a tűzfalak fő feladata nemcsak az, hogy a nagyvilág felől érkező támadásokat, portfürkészéseket kivédjék: a gépünkről a hálóra üzengető alkalmazásokat is kordában kell tartaniuk. Így megoldható, hogy az adware programok ne tudják maguknak letölteni a csilli-villi, animált reklámokat. Más kérdés, hogy az ivartalanított adware működőképes marad-e.

BEÁLLÍTÁS Az említett megoldandó feladat valójában egy, az internet felé irányuló kommunikációra vonatkozó szabály felállítása. Erős túlzással nevezhetnénk varázslónak is.

A felbukkanó ablak tájékoztat bennünket minden fontos mozzanatról: melyik program, melyik porton, hová akar csatlakozni – ezekről mélyreható részleteket is hajlandó közölni.

A választható lehetőségek tárháza meglehetősen szűkös: engedélyezhetjük, illetve tilthatjuk a kommunikációt, továbbá bejelölhetünk egy kapcsolót, hogy a tűzfal megjegyezze ezt a beállítást.

Ha például elindítjuk a böngészőt, és be akarunk hívni vele egy webhelyet, a tűzfal jelezni fogja, hogy az iexplore.exe a 80-as porton át csatlakozni próbál a 214.40.65.65 IP-címhez (www.pcmagazin.hu). Értelemszerűen engedélyezni fogjuk a kommunikációt, méghozzá úgy, hogy a memorizáló kapcsolót beikszeljük. Ezzel még csak félmunkát végeztünk, de haladjunk sorjában.

A rendszer indulásakor a tűzfalprogram magától elindul, és végzi a rá kiszabott feladatot – véd. Munkájáról a tálcán, az óra mellett látható kettős szürke nyíl tájékoztat bennünket. A lefelé mutató nyíl a bejövő, a felfelé mutató a kimenő forgalmat jelzi, méghozzá kékkel az engedélyezett, pirossal pedig a tiltott, blokkolt kommunikációt.

A kettős nyílra két egérkattintással rábökve megnyílik a Sygate Personal Firewall főablaka, ami hasonlít a Windows feladatkezelőjére, csak itt két külön diagram jelzi a kimenő, illetve bejövő adatforgalmat, egy mező pedig a betörési kísérleteket foglalja grafikonba. A piros számok és vonalak a blokkolt forgalmat jelzik, az engedélyezettet pedig – érdekes megfontolásból – zölddel rajzolja ki a program.

A programablak alsó felét kitevő mezőben a futó és netes kommunikációt végző programok ikonjait láthatjuk – böngésző, levelező, vírusellenes szoftver, chat stb. Az áttekinthetőség kedvéért feltétlen kapcsoljuk be a *Hide Windows Services* kapcsolót, hatására a listáról kikerülnek a rendszerszolgáltatások.

A menüpontok kényelmesebben és gyorsabban elérhetők, ha az egér jobb gombjával rábökünk az óra mellett a tűzfalat jelző kettős nyílra.

Az első tétel a főablakot nyitja meg. A következő csoport a globális kommunikációra vonatkozik: a tűzfal mindent enged, mindent tilt, vagy zajlik a rendes, úgynevezett normál munka. Ez után jönnek a finomhangoló menüpontok. Az *Options* hatfülű beállítóablaka rejti a Sygate alapbeállításait.

- *General* lap: elrejthetjük az óra melletti ikont, eldönthetjük, betöltődjön-e a tűzfal a Windows indulásakor, működhet-e a hálózati forgalom, ha a számítógép képernyővédő üzemmódban van, megjelenjenek-e figyelmeztető üzenetek, jelszóval védhetjük a tűzfal biztonsági beállításait.
- *Network Neighborhood* lap: itt tehetjük meg a helyi hálózatra és az ott található gépek, nyomtatók elérésére vonatkozó beállításokat.
- *Security* lap: a beállítások nagy része sajnos szürke, elérhetetlen. Ezek csak a fizetős, Pro változatban működnek, itt csali gyanánt tüntették fel őket. Az *enable dll authenticaton* mezőt csak haladó felhasználók kapcsolják be, mert a DLL rendszerfile-ok szűrése fennakadásokat idézhet elő a futó programokban.
- *E-Mail Notification:* támadás, betörési kísérlet esetén a rendszer automatikusan tud figyelmeztető levelet küldeni a megadott címre.
- *Log* fül: a biztonsági és forgalmi adatokat tartalmazó naplófile méretét és a rögzített események időintervallumát állíthatjuk be.
- *Updates:* elrendelhetjük, hogy a program automatikusan keresse a megjelenő programfrissítéseket.

Az *Applications* ablak tartalmazza a létrehozott internetes

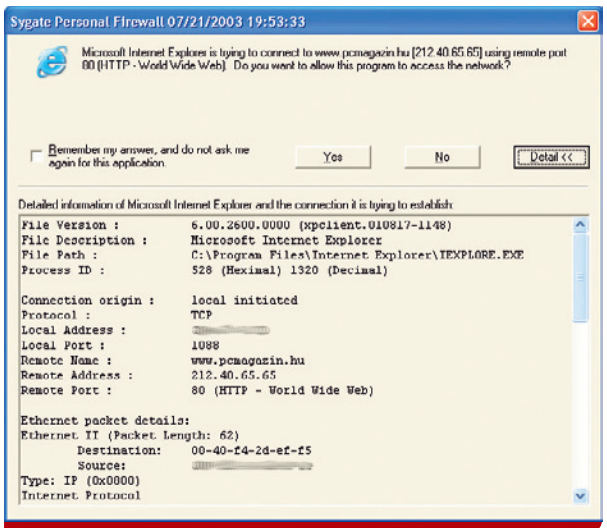

Csak jóindulattal nevezhetjük varázslónak

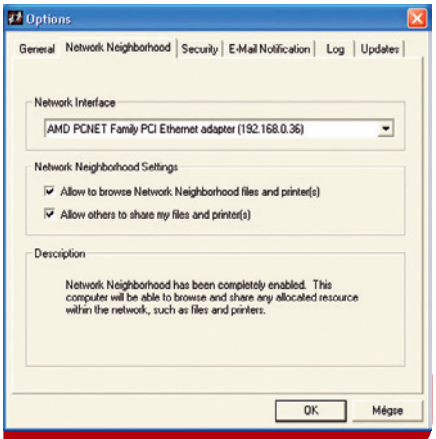

A finomhangolás menüpontjai

adatforgalomra vonatkozó szabályokat. Amikor egy program kommunikációs kísérletekor feljön a varázsló, és engedélyezzük a kommunikációt, ráadásul benyomjuk a memorizáló kapcsolót, a bejegyzés ebbe a listába fog kerülni.
A fentebb említett iexplore.exe engedélyezése annyit fog jelenteni, hogy a böngésző bármikor, bárhová, bármilyen csatornán közvetíthet adatot. Nem túl ésszerű eljárás, célszerű kimazsolázni.
A böngésző az alapbeállítás szerinti webhelyeket a 80-as porton éri el, a biztonsági protokollokat igénylő helyek (például levelezőrendszerek, banki portálok) pedig a 443-as csatornát használják. Egyes esetekben (biztonsággal foglalkozó oldalak, proxyszerverek) szükség lehet még a 8080-as és a 8008-as port engedélyezésére. Ha FTP oldalakat is bogarászunk a böngészővel, akkor kell még a 20-as és 21-es port is.
Otthoni böngészéshez másra aligha van szükség, címkorlátozást (például mely IP-címtartományokat ne lehessen elérni) nem vetünk be, és az időzítő-ütemező sem érdekel bennünket, ezért a következőképpen járjunk el.
Nyissuk meg az *Applications* ablakot, jelöljük ki az Internet Explorer sorát, majd nyomunk meg az *Advanced* gombot. A következő beállítóablakon ellenőrizzük, hogy az *Application Restrictions* mező üres legyen, a *Remote Server Ports* rész *TCP* mezőjébe pedig írjuk be az imént felsorolt portszámokat, vesszővel elválasztva (80,443,8080,8008,20,21). Az *UDP* mezőre ekkor nincs szükség, ne is babráljuk.
A következő csoport a helyi szerverek futására vonatkozik, ami egy böngésző esetében értelmetlen dolog, ezért kapcsoljuk ki az *Act as Server* kapcsolót a *Local Ports* résznél.
Az ICMP-re és a képernyővédőre hivatkozó kapcsoló maradjon be-, a *Scheduling* kikapcsolva – ezzel végeztünk is a böngésző kommunikációjának testre szabásával!
Ha később úgy tapasztaljuk, hogy gond van, például egy oldal nem akar letöltődni, elképzelhető, hogy újabb portot kell felvenni a listára. Ekkor a naplófile-t kell segítségül hívni, hogy kiderüljön, mi az, amit a tűzfal leblokkolt, de szükség volna rá.

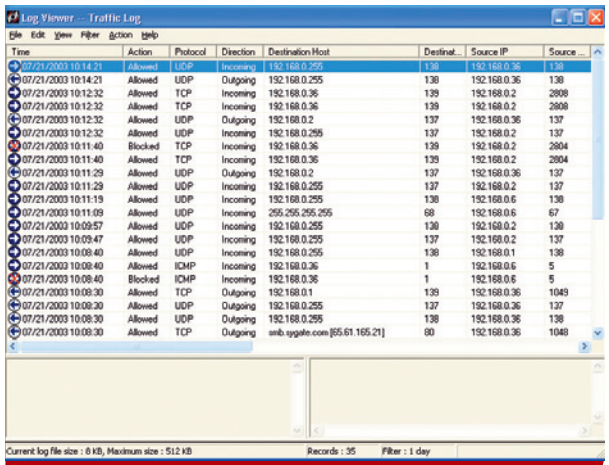

A részletes forgalmi kimutatás mindent elárul

NEM MEGY? MENNI FOG!

A naplófile-ok közül bennünket egyedül a „Traffic Log”, a forgalmi lista érdekel. Itt minden net felé és net felől induló adatforgalmat rögzít a rendszer, még azt is, ami nincs engedélyezve. Látható az időpont, a protokoll, az irány, a cím, a használt port, a kommunikációt végző program neve.
A kék alapú fehér nyíl az engedélyezett, a pirossal áthúzott a leblokkolt forgalmat jelöli.
Ha például a böngésző nem képes behozni az adott oldalt, de mi biztosak vagyunk abban, hogy az létezik (tűzfal nélkül bejön), nézzünk szét a forgalmi naplóban. Keressünk olyan, piros kereszttel jelölt bejegyzést, amit a böngésző idézett elő. Ha megvan, írjuk fel a *Destination Port/ICMP Type* oszlopban szereplő számot, és azt vigyük fel a program beállításainál a meglévők mellé.
Természetesen ugyanígy kell eljárni minden programmal, amit nap mint nap használunk a net elérésére. Kezdetben ez elég macerásnak tűnik, de hosszú távon kifizetődik a ráfordított idő.
A finombeállításhoz tartozik még az *Advanced Rule Settings* is. A tűzfalprogram súgója ezt a lehetőséget olyan esetekre javasolja, ha rendszeresen, huzamos időre kell bizonyos kommunikációs formát tiltanunk – például ha az éjszakára magára hagyott gép teljes TCP-forgalmát automatikusan blokkolni kell. Így nem fordulhat elő, hogy elfelejtjük beiktatni a *Block All* műveletet, hiszen az automatikusan megtörténik.
Találkoztam viszont egy érdekes problémával, amire pont ez a lehetőség ad megoldást. Netszolgáltatóm az SMTP és az FTP szerver elérésekor bizonyos pótprotokollokat kér gépemtől, melyeket (mindegyik) tűzfalprogram automatikusan, kérdés nélkül blokkol. Ettől még mindkét szolgáltatás működőképes marad, csak jelentősen lelassul. Egy levél elküldése például pontosan 30 másodperc tétlenséggel kezdődik.
Az *Advanced Rule Settings* lehetőséget használva azonban sikerült kiküszöbölni ezt a hiányosságot. A levelezőprogramhoz hozzárendeltem a hiányzó kommunikációs formát mint állandóan engedélyezett protokollt, így a levélszerver megszólaltatása azonnal, késlekedés nélkül megtörtént.

TÁMADÁS? A forgalmi naplót felhasználva egy egérkattintással visszakereshetjük a célállomáshoz vezető utat (back trace), sőt a szervert is azonosíthatjuk (whois).
Ezt leginkább akkor használjuk, ha a tűzfal támadást, portfürkészést jelez, és meg szeretnénk tudni, honnan jött a kopogtatás.
Támadásról úgy szerzünk tudomást, hogy a tálcán a kettős nyíl pirosra változik, és egy fehér X villog rajta. Két egérkattintás felhozza a *Security Log* ablakot, amiből megtudhatjuk a részleteket.

TESZT Ha befejeztük a tűzfal beállítását, időszerű letesztelni, mennyire biztonságos. Ehhez legjobb a hazai Wigwam oldalt segítségül hívni (➲ **http://wigwam.sztaki.hu/varazslatok/port_teszt.shtml).** Itt a gyors tűzfalteszt gépünk 38 leggyakrabban használt portját vizsgálja végig, ami körülbelül másfél perc tétlenséget jelent. A tűzfal támadást fog jelezni, hiszen ez a dolga.
Az eredményről a Wigwam egy listával tájékoztat bennünket, ahol minden portról elmondja véleményét.
A nyitott portokra nagy, piros figyelmeztető üzenettel hívja fel figyelmünket.
A „port válaszol, de zárva van” egy tipikus tűzfal nélküli számítógép jellemzője. Annyit tesz, hogy a gép a világháló felé teljes pompájában látható, így a betörők nyugodtan próbálkozhatnak.
Az ideális a „port nem válaszol (láthatatlan)” állapot, ekkor ugyanis számítógépünk nem válaszol a betörési kísérletekre, még csak nem is látható a net felől. Olyan, mintha nem is lenne bekapcsolva a gép.
Mindezen okosságoknak csak akkor van értelme, ha statikus IP-című netelérésünk van (például kábeltévé, LAN), és nem akarunk több tízezer forintot költeni az otthoni védelemre. A Sygate Personal Firewall otthoni használatra ingyenes, csak oda kell figyelni a paraméterezésre.

●

Következő alkalommal egy másik nagyágyút, a Kerio Personal Firewallt fogom nagyító alá helyezni. Addig is jó „védőgátépítést” mindenkinek!

Natula Freeware No. 11.0

A (be)golyózó játék

Herczeg József Tamás

A Sharelt! shareware-regisztrációs ügynökség által alapított Isidor Awards idei díjazottjai közt találtuk meg egy, az ókori Egyiptomból származó logikai játék igen színvonalas kivitelezésű számítógépes változatát. Három nehézségi fokozatban, fokozatonként három variáció egyikével mérhetjük össze elméink képességeit egy barátunk vagy a számítógép ügyességével. Mindkét játékosnak hat kis tálkája van, mindegyikben ugyanannyi golyó. Az egyik tálkából felvett golyókat egyesével, jobbra haladva belepotyogtatjuk a tálkákba – az a jó, ha a hetedik, gyűjtő tálkába is pottyan golyó, mert ez növeli a pontokat. Ha több a golyó, mint a tálka, az ellenfél golyóinak számát szaporítjuk. Az nyer, aki minél több golyót gyűjt össze. Eredményünket felküldhetjük a netre, ahol jegyzik a világrekordot. Az állást menthetjük, az előzményekben kielemezhetjük, hol kell javítanunk. A hangulatot növelik a játékhoz illő hanghatások és a kéz animációja.

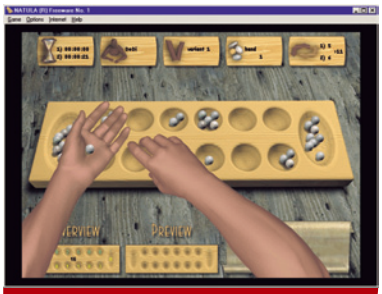

Natula Freeware No. 1 – ókori logikai játék, elegáns kivitelezésű számítógépes változatban

- Az Isidor Awards webhelye: **www.isidor-awards.com**
- Fejlesztő: **Universa-Software**; **www.universa.ch**
- PC Magazin CD: **\freeware\natulafree1.exe** FREEWARE

Gnome Solitaire Games

Pasziánszözön Linuxra

Horváth Zsolt

A pasziánsz „egyszemélyes” kártyajáték, amelyben az adott játékvariánsra jellemző szabályok betartása mellett az eredetileg rendezetlen lapokat szín és szám szerint helyretesszük. Ez az általános megfogalmazás azért ilyen körmönfont, mert nem minden játékban kell az ásztól a királyig létrehozni a sort – egyes változatokban például az ötöstől emelkedő sorrendben el kell jutni a királyig, amelyet az ász, majd a kettes követ és így jutunk el az utolsó lapig, a négyesig. Ráadásul az emelkedő sorrend mellett létezik csökkenő sorrendet használó játék is – és akkor még nem beszéltünk azokról a lépésekről, amelyeknél a kártya csupán más helyre, de nem a végsőre kerül.

De elő a farbával! Hogy miért írok ennyire általánosan egy programról? Nos, a Gnome Solitaire Games *Game/New game of ...* menüpontját választva azonnal kiderül a huncutság: ebbe a kis programba kereken 70 (!) különböző pasziánszjáték szabályait programozták! És ha mindez nem elég, ott a *Hint* nyomógomb – a szoftver bármelyik játékban tippet is tud adni a szorult helyzetben lévő játékosnak a lehetséges lépésekről. Persze akad olyan állás, sőt leosztás, amely nem megoldható – ezt a segítség megléte sem tudja orvosolni. Ha már itt tartunk, érdemes megemlékeznünk a *Help* menüről: második menüpontja mindig az éppen aktuális pasziánszváltozat szabályrendszeréről nyújt felvilágosítást.

Visszakanyarodva a nagyszámú játéklehetőséghez, meg kell említenem, hogy a *Game/Select...* menüpontban is választhatunk játékot, ám az ekkor megjelenő beállítóablakban nem csupán a játék típusát választhatjuk ki, hanem a *seed* mező értékét is megadhatjuk. Ez azért lényeges, mert a pakli megkeverése erősen függ ettől a számtól, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy ugyanahhoz a számhoz mindig ugyanaz a leosztás tartozik. Ez alapvetően megszállottaknak való opció arra az esetekre, ha a nehéz leosztást a harmadik újraindítás után sem sikerül megoldani, és a másnapi folytatáshoz feltétlenül szükség van erre a misztikus értékre, hogy a küzdelem ott folytatódhasson, ahol abbamaradt. Csupán hab a tortán, hogy a *Settings* menüpontban az amúgy sem csúnya felületet átszabhatjuk: cserélhetjük a kártyahátlapokat, megválaszthatjuk a betűtípust.

Gnome Solitaire Games: az agens leosztás után úgy fest, mint a solitaire – de próbáljuk csak ki az első lépést!

- **www.gnome.org**
- PC Magazin CD: **/linux/games/gnome*.*** FREEWARE (GNU GPL)

LinNeighborhood

Network Neighbordhood Linuxra

Horváth Zsolt

Ha a hálózati támogatás telepítve van, a Windows asztalának természetes eleme a Network Neighborhood ikon és a hozzá tartozó program. Ha Linuxot futtatunk, nagyon hasonló felülethez juthatunk, ha telepítjük a LinNeighborhood programot.

A párhuzam alapján nem nehéz kitalálni: a program megkönnyíti a Sambával vagy Windowszal megosztott erőforrások elérését. A főablakban a munkacsoportok, illetve domainek listáját láthatjuk, de ezek kibonthatók, így lemehetünk a gépnév, megosztásnév szintig. Bár a nyomtatómegosztásokat is látjuk a listában, alapvetően a lemezes megosztásokat tudjuk használni: becsatolásuk, kicsatolásuk egy gombnyomással könnyen megoldható. Lehetőség van eltérő felhasználónév–jelszó páros használatára a különböző gépeken, illetve megtehetjük azt is, hogy a becsatolásokat a programmal megjegyeztetjük, így következő indulásakor ezeket azonnal becsatolja. Az alapértelmezett csatolási pont a $HOME/mnt, ahova a $MACHINE/$SHARE alkönyvtárat létrehozva végzi el a program a becsatolást – de ezt konfigurációban megváltoztathatjuk.

A program első indításakor érdemes a *Prefs* gomb megnyomása után megjelenő panelt végignézni és beállítani – utána pedig elfelejteni, hogy létezik, mert ha jól kitöltjük, később nem lesz rá szükség.

A *Scan* fülön időzzünk el kicsit, mert a *Primary master browser* és a *Wins server* beállítást érdemes kitölteni. A *Programs* fülre kattintva megállapíthatjuk, hogy a munka érdemi részét itt is külső programok végzik: smbclient, smbmount, smbumount, nmblookup. A *Post Mount* fül is tartalmaz érdekességet: itt állíthatjuk be, hogy egy megosztás becsatolása után azonnal induljon-e file-kezelő program – és ha igen, melyik. Nem ismerős valahonnan ez a megoldás?

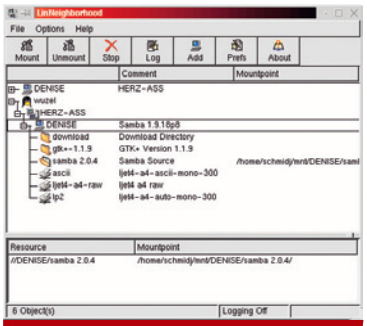

LinNeighborhood: ismerős látvány, immár Linuxon

- **www.bnro.de/~schmidjo/readme/index.html**
- PC Magazin CD: **/linux/net/LinN*.*** FREEWARE (GNU GPL)

PhotoMix 3.2.2

Montázs, olló nélkül

Herczeg József Tamás

A PhotoMix látszólag egyszerű képalakító-programnak tűnik, de ha alaposan megismerkedünk vele, felfedezhetjük gazdag tudását. Segítségével fotóinkból képernyő- vagy papírméretben gondolkodva készíthetünk montázst – olló és ragasztó nélkül, magyar nyelvű környezetben. Díszítőelemek helyett képkeretek közül választhatunk, és ami a papír megmunkálásakor nem is lehetséges: palettának nevezett szűrőkkel vagy egyéb eszközökkel hatásvadászkodhatunk. Ha túl nagy a kép, görgetéssel állíthatjuk be az ábrát. Feliratot is helyezhetünk a képre, szabályozhatjuk a szöveg átlátszóságát, elmosódottságát, árnyékolását. A kész montázst betehetjük a munkaasztal háttérképének, illetve 24 grafikai formátumban menthetjük. A képösszeállítást projektként rögzítve máskor is betölthetjük, és szükség esetén módosíthatunk rajta. A nyomtatás indításakor a program saját beállítóablakát nyitjuk meg, ahol kijelölhetjük a margókat, beírhatjuk a fejléc és a lábjegyzet szövegét.
A programban négy mintaprojektet találunk. A próbaidő leteltével egyre hosszabb ideig kell várnunk a montázs, a projekt és az elrendezés mentésére szolgáló beállítóablak megnyitására.

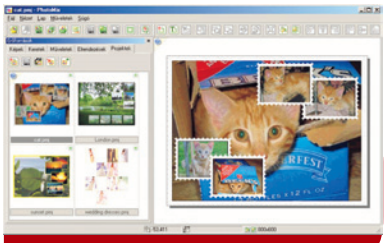

PhotoMix: olló és ragasztó nélkül készíthetünk fotómontázst

- Fejlesztő: **fCoder Group International**
  http://photomix.fcoder.com
- PC Magazin CD: **\honosito\grafika\kepszerkesztok\photomix.exe**
  TESZT: 30 nap; 49 USD

AutoPlay Media Studio 4.0

Multimédiát egyszerűen!

Dvorák Bence [rigor@ipma.hu]

Számos alkalmazás csupán egy keretprogram, amely ízlésesen, rendezetten tálal elénk dokumentumokat, képet, videót – azaz multimédiát. Az AutoPlay Media Studio 4.0 segítségével efféle keretprogramokat készíthetünk programozói tudás, illetve bármilyen programnyelv ismerete nélkül.
A szoftverrel multimédiás, interaktív, Windows alatt használható alkalmazásokat (virtuális üdvözlőkártya, nyelvoktató CD, üzleti bemutató, katalógus vagy fotóalbum) készíthetünk.
Fejlesztői szemmel sem elhanyagolható, mivel igen gyorsan összeüthetünk vele egy egyszerű multimédiás szoftvert. Csak össze kell szednünk a feldolgozni kívánt médiafile-okat (fényképek, szöveg, audio- és videofile, Macromedia Flash animáció vagy akár teljes offline webhely), melyeket multimédiás alkalmazássá gyúrhatunk. Ehhez nem kell mást tennünk, mint megadni néhány feltételt, paramétert, de ha még kényelmesebben kívánunk dolgozni, előre elkészített sablont alakíthatunk át kedvünkre.
Több oldalt hozhatunk létre, melyek közt fülezett lapokon navigálhatunk, gombokat készíthetünk, melyek különböző eseményeket indíthatnak, egyszerre akár többet is. Tervezett kezelőfelületünk bármilyen alakú, akár „lyukas” is lehet, állapotérzékeny gombokkal és hanggal kísért eseményekkel. Az objektumok információkat jeleníthetnek meg, reagálhatnak az egér mozgására és kattintásra, illetve számos tevékenységet indíthatnak. Készülő alkalmazásunk többnyelvű lehet, az automatikus rendszernyelv-azonosítás lehetőségével.
A program viszonylagos szabadságot ad a multimédiás alkalmazások készítése terén. Ami leginkább kínálja magát: az *AutoPlay/AutoRun* menü készítése. Ez indíthat telepítést, megjeleníthet dokumentációt, felugorhat egy webhelyre (regisztráció kedvéért), e-mailt kezdeményezhet stb.
Az AutoPlay Media Studio 4.0-val akár saját tervezésű, díszes webböngészőt is készíthetünk, melynek használati körét és feladatait behatárolhatjuk különleges oldalakra. Ezt a program a számos rendszerben megtalálható Internet Explorer ActiveX vezérlők felhasználásával valósítja meg. Beágyazza az Internet Explorer vezérlőit közvetlenül az alkalmazásunkba, vagyis az Internet Explorer megjelenítőmotorját használja. Ezenkívül saját MP3-lejátszót is készíthetünk, amiben műsorlista, file-információk és ID3 tagek jeleníthetők meg.

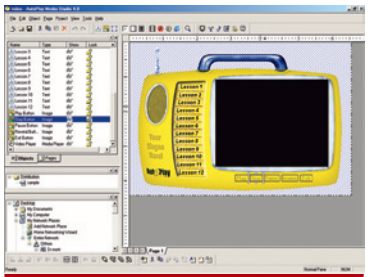

AutoPlay Media Studio 4.0: gyerekjáték egy multimédiás alkalmazás elkészítése

- **www.indigorose.com/products/autoplay_media_studio1.php**
- PC Magazin CD: **\cikkek\sw_gyt\ams40ev.exe**
  TESZT: 30 nap; 395 USD

3D Webmaker 2.0 & 3D WorldBuilder 6.0

3D-s világot weboldalainkra!

Herczeg József Tamás

Először is szerezzük be az ingyenes sorozatszámot a térbeli világteremtő programcsomag webhelyén, mert csak ennek beírása után folytathatjuk a telepítést – aztán programozói tudás nélkül tervezhetünk tájakat, objektumokat játékokhoz, oktatáshoz.
A webhelyen találunk példát 3D-s internetes áruházak, webes galériák, múzeumok építésére is. A két program csak Windows 2000, vagy magasabb verziójú rendszeren működik.
A csomag csak nem kereskedelmi célú használat esetén ingyenes. Freeware alkalmazásokat térítés nélkül hozhatunk létre és terjeszthetünk, illetve nem kereskedelmi webhelyek díjtalanul építhetik be oldalaikra a 3D-s elemeket. Kereskedelmi cégeknek meg kell vásárolniuk a licencet. A fejlesztők webhelyéről letölthető a hasonló tudású 3D Developer Studio is Microsoft/Borland C++, Delphi és Visual Basic fejlesztőkörnyezethez.

- Ingyenes sorozatszám: **www.3dstate.com/Pages/PagesI/Registration/downloadlist.htm**
- Mintaképek: **www.3dstate.com/Pages/PagesI/ScreenShots/screenshotslist.htm**
- Fejlesztő: **3DSTATE Corporation**
  www.3dstate.com
- PC Magazin CD: **\freeware\3D_WorldBuilder60WR.exe**
  FREEWARE

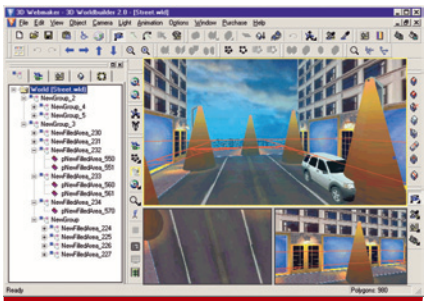

3D Webmaker 2.0 & 3D WorldBuilder 6.0: 3D-s objektumok és térbeli webhelyek tervezőeszköze

Super Audio Converter 5.1

A kézreálló hangátalakító

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

A világháló segítségével több audioformátum terjedt el, kétségkívül az MP3 a legnépszerűbb. De akad próbálkozás új formátumok bevezetésére és elterjesztésére is, a jobb tömörítési arány, illetve az azonos tömörítési ráta mellett elérhető jobb hangminőség reményében. Az sem megvetendő szempont, ha az adott lehetőségben nincsenek jogvédett részek... Így aztán több audioformátumban érhetjük el a neten lévő hangfile-okat.
A Super Audio Converter telepítése után nem jelent gondot, ha több formátummal akadunk össze, azokat néhány kattintással – vagy még egyszerűbben, húzd és ejtsd módon – egymásba alakíthatjuk. A kellemes felülettel ellátott alkalmazás támogatja az MP3, Ogg, Vqf, Wave és WMA audioformátumot.

A most megjelent 5.1-es Super Audio Converter a WMA családból már a WMA9-et is támogatja, és meglepően gyorsan dolgozik. Kötegelt átalakítást is végezhetünk vele.

Super Audio Converter: a különböző formátumú zenefile-ok nem jelentenek gondot

www.audioconverter.net
PC Magazin CD: **\SAC\SOUND\SAC51.ZIP**
TESZT: 30 nap; 30 USD

Camtasia Studio 1.1.1

A profi képlopó

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Camtasia Studio egy olyan videokészítő programcsomag, mellyel a képernyőn történteket rögzíthetjük, szerkeszthetjük, ellátthatjuk effektusokkal, végül menübe rendezett formában tálalhatjuk.
Ez hasznos lehet webhelyünk tartalmának kiegészítésére, hiszen egy szoftver képes-hangos bemutatója látványosabb és jobban felkelti a figyelmet, mint néhány méltató szó. A felvett videoanyagot Flash animációként ágyazhatjuk webhelyünkbe, ami a mai netelérések sebessége mellett is élvezhetőbb minőséget és sebességet nyújt, mint egy kamerás felvétel.
A Camtasia Studio több alprogramból álló csomag, amely telepítéskor felajánlja a Real Media és Windows Media enkóder támogatását.
A Camtasia Recorderrel (ami kísértetiesen hasonlít az ingyenes Camstudióra – vagy fordítva?) a gépünk képernyőjén történteket rögzíthetjük – hanggal vagy anélkül – AVI formátumban (a beépített rendszerkodekeket támogatva), vagy Macromedia Flash animációként.
A képernyőn történtek hatásos rögzítéséhez a TechSmith-féle TSCC kodeket is használhatjuk, amely veszteség nélkül tömörít, a képernyőn tapasztalható aktivitáshoz mért hatásfokkal. A képernyőn történteket akár élő adásban is sugározhatjuk a netre, ami távoktatás, online segítségnyújtás, hibák bemutatása esetén jól jöhet.
Rajzolhatunk is a képernyőre a ScreenDraw segítségével.
A kész videót persze más videoszerkesztőkkel is ondolálhatjuk, de a programcsomagban erre a célra van egy nem lineáris szerkesztő, a Camtasia Producer. Ezzel a felvett anyagot vagdoshatjuk, kísérőszöveget, zenét, hangot tehetünk mellé, vízjeggyel láthatjuk el. A végeredményt AVI, GIF, Flash, Windows Media, RealMedia, Quicktime formátumban, vagy Flash animációként menthetjük.

Camtasia Studio: minden egy csomagban a képernyőn történő események rögzítéséhez és feldolgozásához

A Camtasia Effectsben széljegyzetekkel, rajzokkal láthatjuk el a felvételeket, és akár Macromedia Flash videóba is menthetjük őket. A Camtasia MenuMaker segítségével videóinkat menürendszerben futtathatóvá rendezhetjük.
Magas alapára ellenére oktatási intézmények nagy kedvezménnyel juthatnak a csomaghoz.

www.techsmith.com/products/studio/default.asp
PC Magazin CD: **\cikkek\sw_gyt\camtasiaf.exe**
TESZT: 30 nap; 349 USD (oktatási intézményeknek 119 USD)

Internet Download Manager 3.16

Gyorsabb letöltések

Herczeg József Tamás

A file-okat több részre osztó letöltéskezelőknél tapasztalhatjuk, hogy a hálózati kapcsolatok egyikének jelentős lelassulása miatt sokáig elhúzódhat a folyamat. A Tonec Inc. ezt felismerve kifejlesztette az intelligens logikán alapuló dinamikus file-darabolást, amivel akár ötödére csökkenhet a letöltéshez szükséges idő. A módszer lényege, hogy amikor az egyik szál befejezi a rábízott feladatot, akkor megvizsgálja, melyik a legnagyobb hátralévő file-rész, és annak a felétől kezdi meg a letöltését.
Több kapcsolattípushoz használhatjuk, a szálak számának növelése ideálissá teszi szélessávú letöltéshez is. Beépül az Internet Explorer, MSN Explorer, Netscape Navigator, Mozilla, Opera böngészőkbe, és miután a letöltendő hivatkozásra kattintottunk, indítja az adatok szállítását. A vágólapfigyeléssel azonban „böngészősemlegessé" tehetjük, mert bármelyik böngészőben, vagy akár dokumentumban a kimásolt hivatkozást listára veszi.

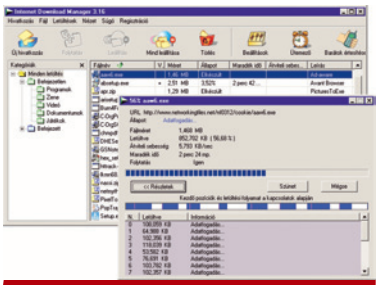

Internet Download Manager: kedveltebb sok régi letöltéskezelőnél

Az Internet Download Manager támogatja a napjaink letöltéskezelőitől elvárható szolgáltatásokat: a feladatütemezővel várólistára vehetjük a feladatokat, a szoftver saját tárcsázójával kapcsolódhatunk a megfelelő helyre, futtathatjuk proxyszerver, illetve tűzfal mögül, betekinthetünk a ZIP tömörítvények tartalmába, kategóriákba sorolhatjuk a letöltendő file-okat.
A nyelvcsomag magyar nyelvű súgót és oktatóanyagot is tartalmaz. A próbaverzió tiltja a már letöltött file-ok listájának törlését és a bejelentkezési adatok megváltoztatását.

Fejlesztő: **Tonec Inc.; www.internetdownloadmanager.com**
PC Magazin CD: **\honosito\internet\letolteskezelok\idman316.exe**
TESZT: 60 nap korlátozásokkal; 25 USD

DHE Editor 1.0.280

Dinamikus HTML gyorsan, könnyen

Herczeg József Tamás

A DHE Editor kiváló eszköz weboldal-szerkesztéssel ismerkedők számára – nem igényel jártasságot a HTML-, PHP-, ASP-programozásban. Az oldalra négyszögeket, címkéket, képeket, gombot, szöveget helyezhetünk, HTML kódot szúrhatunk be. Az objektumokhoz különleges szerkesztő segítségével dinamikus HTML eseményeket rendelhetünk (a négyszög kivételével), melyeket az egérrel vagy billentyűkkel a CSS1 stíluslap-specifikáció alapján pozicionálhatunk. A címkékhez és a képekhez netes hivatkozásokat rendelhetünk. Szemléltetőeszközként különböző formátumú képeket tölthetünk be, ezeket a program az oldal exportálásakor JPG vagy PNG formátumúvá konvertálja. A saját formátumú file-ok beolvasásával oldhatjuk meg az ismétlődő oldalrészek (például fejléc, lábjegyzet) megjelenítését.

Fejlesztő: **Lorenzi Davide**; **www.hexagora.com**
PC Magazin CD: **\freeware\DHESetup.zip**
FREEWARE

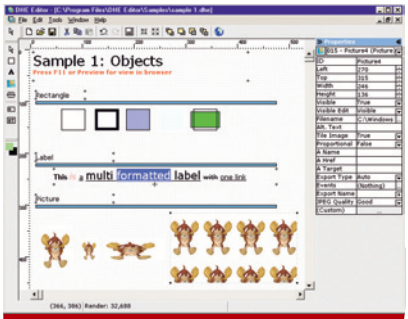

DHE Editor: objektumokkal dolgozhatunk a vizuális weboldalszerkesztőben

GGSearch 3.6.0.2

Az intelligens webhelykereső

Herczeg József Tamás

Egyes böngészőkben a Google felkeresése nélkül indíthatjuk a világhálón való kutakodást, a Google adatbázisába bejegyzett oldalak közt. A keresés időigényes, órák telhetnek el sikertelenül. Hogy megleljük a tűt a szénakazalban, vagyis szűrhessük a gyakran milliós nagyságrendű találatokat, a Google részletes keresési oldalára érdemes kattintani.

A holland szerző kiegészítőjével viszont maga a Google jön közelebb a házhoz – összes szolgáltatásával – az alapbeállítás szerinti vagy megadott böngészőben, és a vékony megjelenési sémára váltva, a színezés megváltoztatásával szinte fel sem tűnik, hogy külön életet élő segédeszközt használunk.

Még a netre való csatlakozás előtt állíthatjuk be a feltételeket, aztán csak egy gombnyomás, és vizsgálhatjuk a találatokat, magyar felületen.

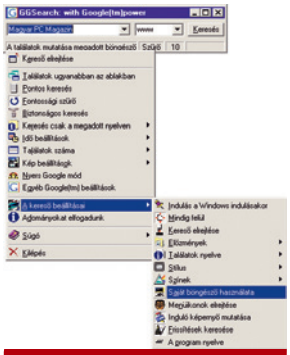

GGSearch: a Google az alapja, még sincs köze hozzá

Fejlesztő: **P. J. Kraaima**
www.frysianfools.com/ggsearch/index.asp
PC Magazin CD: **\honosito\internet\fajl_es_webkereses\ggsearch3.6.exe**
FREEWARE

PixelToolbox 1.1

Gyártsunk textúrákat!

Herczeg József Tamás

E grafikai szerszámosláda eszközeivel anyagmintázatokat, ikonokat és kurzorokat tervezhetünk négy méretben, az induláskor bejelölt színfelbontásban. A PixelToolbox kezelőfelülete a választott feladattól függően alakul át. Megnyithatunk meglévő BMP, JPEG, PNG, TGA és TIFF képeket is. A festőszerszámok között találunk különböző vastagságú ceruzákat, ecseteket, radírokat. Képfeldolgozó műveletei között egyedi ötlet a kép vagy a kijelölt rész balra/jobbra, illetve alulra/felülre tükrözése. Négy színátmenet egyikét is alkalmazhatjuk, a pillanatfelvétel szolgáltatással négy képet tárolhatunk. Súgó helyett mappájában PDF formátumú kézikönyvet találunk.

- Fejlesztő: **Luisa Arevalo Klose**; **www.axiomx.com/PixelToolbox/**
- PC Magazin CD: **\freeware\PixelToolbox.zip**
  FREEWARE

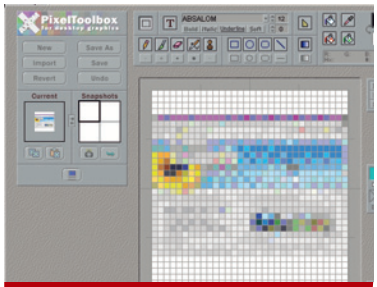

PixelToolbox: grafikai szerszámosláda a Macromedia Director 8 technológia alapján

Antispam/MAX for Eudora

A nehézsúlyú spamvadász

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

A Windowshoz csapott levelezőklienst sokan használják. Egészen addig, míg rá nem jönnek, hogy a vírusírók fő célpontja az Outlook és az Outlook Express hibáinak kihasználása. Amikor a felismerés megtörténik, indul a keresgélés egy másik levelezőprogram után: „Lehetőleg ingyenes legyen, és hasonlóan kényelmes, mint az elődd."

Az egyik lehetőség az Eudora kliens lehet, ami – eltekintve az ablak sarkában lévő reklámtól – ingyen használható. A vírusírók molesztálásainak annyira nincs kitéve ugyan, mint az Outlook Express, de a sokunk életét megkeserítő kéretlen küldemények ellen ez sincs védve.

Aki sokat levelezik, annak több e-mail címe is van, a levelek letöltésekor pedig egyre többször tapasztalja, hogy nemkívánatos reklámlevelek potyognak be az Inbox dobozba. Kénytelenek vagyunk spamszűrőt keresni. Az Antispam/MAX szerint a támadásokra csak támadással lehet válaszolni. A plug-inként beépülő program hatékony, a spamek 98%-át képes kiszűrni és törölni – mindezt megfelelő finomhangolással akár 36 ezer levél/óra tempóval. Több módszert használ, egyik azon a közismert tényen alapszik, hogy a spamek küldői hamis feladóval postázzák küldeményeiket. Az Antispam/MAX minden gyanús címre küld válaszlevelet. Ha visszapattan, az onnan érkezett levél már megy is a süllyesztőbe – ami jelen esetben egy _Spam elnevezésű könyvtár. Mintegy 500 ezer spamfajtát ismer a program – tárgy, feladó, aláírás, e-mail cím, illetve a levélben előforduló kulcsszavak alapján dönti el, hogy a küldemény beletartozik-e valamelyikbe. Ha bebizonyosodik egy küldeményről, hogy spam (a fentiek, vagy a felhasználó döntése alapján), a feladója által küldött levelek a legközelebbi letöltéskor már egyenesen a szemétdombra pottyannak. Megadhatjuk azokat a címeket, melyekről szeretnénk fogadni leveleket, ezek a küldemények nem kerülnek a _Spam könyvtárba.

A program emellett napi, illetve havi statisztikát is készít, ezekben sok adat szerepel: a bejövő levelek száma, spamek száma, az érkezés időpontja, a küldemény tárgya, kulcsszavak. A havi statisztika felvonultatja az összes e-mailt – a valódi leveleket és a spameket egyaránt.

A tesztverzió regisztrálása után megszűnnek a program felhasználót bosszantó jelenségei.

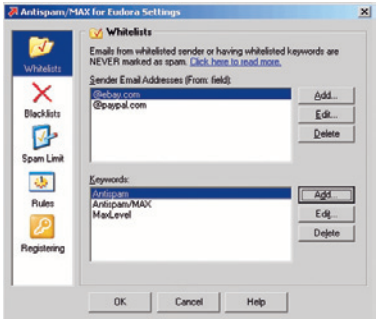

Antispam/MAX for Eudora: kijelölhetjük, kik ne kerüljenek a feketebárányok közé

- **http://maxlevel.com**
- PC Magazin CD: **\SAC\COMM\MAXAS10.ZIP**
  TESZT: korlátozások; 30 USD

Aye Shutdown 5.28

Kikapcsolás időre

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

A PC-t többnyire úgy használjuk, hogy ülünk a gép előtt, és folyamatosan kapcsolatban vagyunk vele. Ezt a programok jó része meg is követeli.

De előfordul, hogy magára hagyjuk gépünket egy feladattal, illetve feladatokkal. Ha a teendők időigénye tetemes, és nem tudunk sokáig várni, nem bízhatjuk a munkát a gépre, mert ki lesz, aki leállítja? Az újabb alkalmazások egy részét úgy írják, hogy elrendelhessük: ha végzett a feladattal, állítsa le a gépet, vagy például indítsa újra, jelentkezzen ki a hálózatból. De a legtöbb esetben nekünk kell gondoskodnunk egy olyan segédprogramról, ami segítségünkre lehet.

A több díjat is nyert Aye Shutdown olyan többcélú szoftver, amely automatikusan képes indítani alkalmazásokat előre megadott időpontokban, illetve választhatunk különböző leállítási, kijelentkezési lehetőségek közül. Beállítható, hogy a megadott időpontokban végrehajtott tevékenység egyszer forduljon elő csak, vagy naponta, óránként, illetve tetszőleges időközökben ismétlődjön. Az időzítve futtatandó alkalmazások beállítása után megadhatjuk, mi történjen magával a számítógéppel (kikapcsolás, újraindítás, a felhasználó kiléptetése, a gép zárolása, standby, hibernálás). Emellett kérhetjük programok futtatását, zene lejátszását (a támogatott formátumok: AU, M3U, MID, MIDI, MP2, MP3, MPA, RMI, SND, WAV, WAVE, WMA), file-ok megnyitását, megadott webhely letöltését.

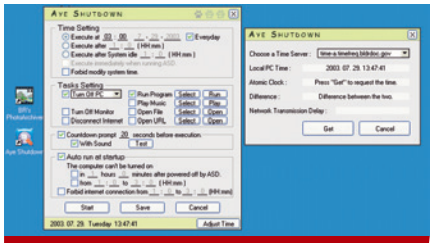

Aye Shutdown – magára hagyhatjuk gépünket a feladat elvégzése közben

Kikapcsolhatjuk csak a monitort is, megszakíthatjuk a netkapcsolatot. A beállított lehetőségek pontos végrehajtása érdekében az Aye Shutdown – kérésre – automatikusan összehangolja a rendszeridőt egy listából kiválasztható atomórával. A hasznos segédprogram Windows 98, vagy az operációs rendszer újabb verziói alatt fut.

- **www.ayesoftware.com**
- PC Magazin CD: **\SAC\UTILTASK\ASD.ZIP**
  TESZT: 30 nap; 25 USD

Read Assistant 3.0.10

Olvasásból jeles

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

Manapság nem csodálkozunk azon, ha elektronikus formában kapunk egy dokumentumot. Floppyn, CD-n vagy elektronikus levélben küldött szöveges file nézegetésére legtöbbször alkalmas egy szövegszerkesztő vagy egy böngésző. De előfordulhatnak olyan esetek, amikor az előbb említett programok vagy nem nyitják meg a file-t, vagy megnyitják, de kivárhatatlanul lassan – illetve a megnyitás után a szöveggörgetés lesz kínosan hosszadalmas, mondjuk a Háború és béke eBook változata esetén... Leginkább a hosszabb szövegfile-ok és az elektronikus könyvek okozhatnak gondot.

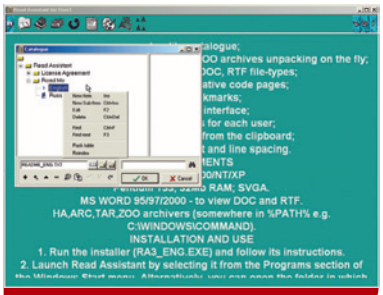

Read Assistant – gyors nézegető elektronikus könyvekhez

Nos, a Read Assistant egy orosz fejlesztésű szövegnézegető alkalmazás, amit a fejlesztő, Vlad Chursin kimondottan a nagyméretű szövegekhez ajánl. A program jó néhány beállítási lehetőséggel támogatja az elektronikus könyvek, hosszabb szövegek kényelemes olvasását.
A szövegeket katalógusba rendezhetjük, melyben a gyors keresést, kiválasztást segíti a fastruktúrában történő listázás. A beolvasott szöveg görgetése finom, tetszőleges sebességre gyorsítható vagy lassítható, nem töredezett, nem ugrál – így a fent említett Háború és béke olvasásakor elkerülhető szemünk kifolyása :-)
Ha abbahagyjuk az olvasgatást, nem kell mentegetni, mivel a Read Assistant megjegyzi, hol jártunk, és a legközelebbi megnyitáskor pontosan oda ugrik vissza.
A szövegeket általában – helytakarékosság és vírusvédelem céljából – tömörített file-ban kapjuk. A Read Assistant nem esik kétségbe az ARC, ARJ, HA, LZH, RAR, TAR, ZIP, ZOO formátumoktól, ezeket röptében (on the fly) kicsomagolja, és listázza tartalmukat, ahonnan csak ki kell választani a bennünket érdeklő szöveget, amit rögvest megnyit.
DOC, HTM, RTF, TXT formátumú dokumentumokat nyithatunk meg. A megnyitott file-okat egy history listában tárolja a szoftver, később egy ikonról megnyíló menüből újra elérhetjük őket. Emellett természetesen használhatunk könyvjelzőt is.
Az ablakban megjelenő szöveg kinézete, sorzárása, betűmérete, színe, háttérszíne, sortávolsága és még jó néhány jellemzője állítható. HTML szövegből – egy kattintásra – eltávolíthatjuk a tageket. A monitor teljes kihasználása, illetve a könnyebb olvashatóság érdekében átkapcsolhatunk teljes képernyős módba. A csak ikonokból álló ikonsor négy fő csoportra osztható: file-műveletek, nézet, beállítások és információ – ha rákattintunk egyikre, felsorakoznak a csoportba tartozó műveletek ikonjai, de csak addig, amíg az ablak felső részéhez húzzuk az egérmutatót. Ezután eltűnnek, ezzel is nagyítva az olvasható területet.
A felsoroltakon kívül sok ötletes dolog került még a Read Assistantba – apróságok, melyek a kellemesebb használathoz járulnak hozzá.

- **http://softstation.narod.ru**
- PC Magazin CD: **\SAC\UTILTEXT\READAS30.ZIP**

FREEWARE

Room Arranger 3.5

A virtuális szobaátrendező

Herczeg József Tamás

Ha ízlésesen szeretnénk berendezni új házunkat, vagy át akarjuk szervezni a lakást, díszkertet, a cseh szerző vagy két tucat nyelvre – köztük magyarra is – lefordított alkalmazása segítséget nyújthat.
A helyiség méreteinek meghatározása után a bútorokat és egyéb tárgyakat a katalógusból válogathatjuk ki, új színt keverhetünk nekik, ide-oda forgathatjuk és helyezhetjük őket. Mi is tervezhetünk objektumokat, ezeket is felvehetjük a katalógusba. Szalagmérő helyett egyszerűbb távolságmérővel megállapítani a két pont közti szakasz méretét.

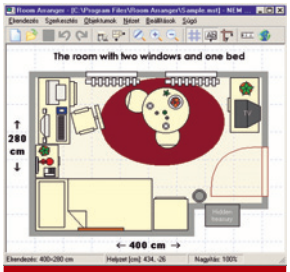

Room Arranger – rendezzük át a szobát!

A program támogatja rétegek, azaz fóliák használatát, így több berendezési tárgyat helyezhetünk ugyanarra a helyre. A tervrajzot PNG vagy BMP formátumban menthetjük, ám ha telepítünk egy VRML-megjelenítőt, elképzelésünket térben ábrázolva elemezhetjük.

- Ajánlott VRML-megjelenítők: *Cortona VRML Client* (Internet Explorer vagy Netscape Navigator szükséges hozzá): **www.parallelgraphics.com/products/cortona/ www.parallelgraphics.com/bin/cortvrml.exe** (1,58 Mbyte)
  Cosmo Player: **www.cai.com/cosmo; ftp://ftp.cai.com/pub/marketing/cosmosoftware/cosmo_win95nt_eng.exe** (3,18 Mbyte)
- Fejlesztő: **Jan Adamec www.roomarranger.com**
- PC Magazin CD: **\honosito\oktatas&tudomany\egyeb\rooarr35.exe**

TESZT: 30 nap; 20 USD

Asterisk Key 5.7

Mi is az az elfelejtett jelszó?

Herczeg József Tamás

Megfejthetjük a csillagok állását. Nem asztrológiáról van szó, hanem csillagok mögé rejtett internetes és egyéb jelszavainkról, melyeket megjegyzett a böngésző vagy a program, de mi nem írtuk fel sehova, pedig talán ez lett volna a biztonságosabb megoldás. Ha a program főablakában időzve megnyomjuk a *Recover* gombot az eszköztáron, az elfelejtett jelszót elolvashatjuk és a vágólapra másolhatjuk. A szoftver az idegen nyelvek sajátos karaktereit is felismeri.
Csak Windows 98-on, vagy az operációs rendszer későbbi verzióin működik.

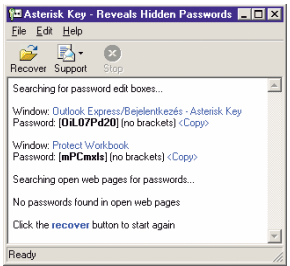

Asterisk Key: a csillagok mögé rejtett jelszavak megfejtésére

- Fejlesztő: **Passware; www.lostpassword.com**
- PC Magazin CD: **\freeware\ariskkey.exe**

FREEWARE

VirusBuster www.virusbuster.hu
A szerkesztőségi anyagok vírusmentességét a **VirusBuster Kft.** saját fejlesztésű programjai is biztosítják.
www.virusbuster.hu

nnCron Lite 1.13

Időzítés Unix módra, Windowson

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

Az nnCron Lite egy időzítő segédprogram, nevéből kikövetkeztethetjük, hogy a unixos cron windowsos klónjáról van szó. Az nnCron Lite az nnCron shareware alkalmazás freeware verziója.
A program mindössze 270 Kbyte, de tudása annál meggyőzőbb. Igaz, a kényelmes, windowsos egérkattintgatás mellett nem árt, ha kicsit járatosak vagyunk a parancsok paraméteres használatában, illetve az sem hátrány, ha ismerjük a unixos/linuxos cron table formátumot. Az itt lévő crontab 100 százalékban kompatibilis a unixossal, így akár onnan is átemelhetjük a már megszerkesztett file-okat. Az alapszolgáltatásokat elérhetjük hagyományosan, grafikus felületről, de ha jobban testre akarjuk szabni, el kell sajátítani pár soros scriptek írását, bár ez a mellékelt dokumentáció alapján nem túl nehéz. A programmal tetszőleges időben, tetszőleges alkalmazás indítható, ezekhez hozzáfűzhetők megjelenő üzenetablakok, hangok, események. A program tudása bővíthető plug-inekkel, melyeket Forth nyelven írhatunk meg. Az nnCron a program fizetős – nem „Lite" – verziója, ami szolgáltatások terén jóval többet nyújt, mint a most ismertetett nnCron Lite.

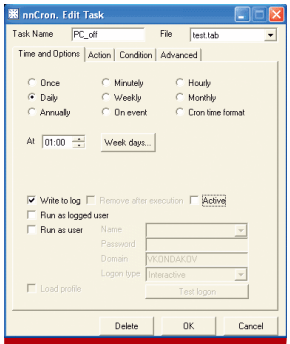

nnCron Lite – a Cron daemon Windows alatt

- **www.nncron.ru**
- PC Magazin CD: **\SAC\UTILTASK\NNCRONLT.EXE**
- FREEWARE

CopyToDVD 2.2.5

Archiváljunk könnyedén!

Herczeg József Tamás

A fejlesztés kezdetén CopyToCD-re keresztelték e CD-sütő művet, aztán a DVD-írók rohamos terjedésével igazított a néven a VSO Software. Nemcsak DVD-re, hanem CD-re is archiválhatjuk vele a kiválasztott file-okat. Újraírható CD/DVD is számításba jöhet adathordozóként. A magyarul is tudó program több anyaggyűjtési módszert kínál. A legérdekesebb: az Intéző helyi menüjébe beékelődve találunk két parancsot. A *CopyToDVD* menüponttal rögvest a korongba pörkölhetjük a kijelölt mappákat, file-okat. A *CopyToDVD Depot* paranccsal betehetjük őket a file-raktárba, s miután a *Start* menüből indítva a négyféle projekt (adat-CD, audio-CD, adat-DVD, video-DVD) közül kiválasztottuk a legalkalmasabbat, megjelennek a CopyToDVD file-kezelőjében. CGMS, ISO 9660, Joliet, UDF file-rendszert alakíthatunk ki a lemezen, többszakaszos CD/DVD írását is támogatja. Amikor MP3, Ogg Vorbis vagy WMA hangfile-okból audio-CD-t, illetve DVD filmet írunk, érdemes elfogadni az intelligens adatelemző ajánlatát, mert így a lehető legjobb minőséget érhetjük el. Csak Windows 98-on vagy a rendszer későbbi verzióin fut.

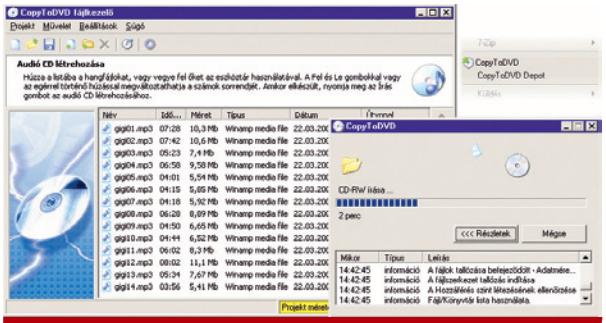

CopyToDVD: a világ legegyszerűbb CD-író segédeszköze

- Fejlesztő: **VSO Software; www.vso-software.fr/copytodvd_english.htm**
- PC Magazin CD: **\honosito\segedprogramok\cd-iras\copytodvd_full_setup.exe**
- TESZT: 30 nap; 30 USD

Source Navigator

Célszerszám Linux alatt programozóknak

Horváth Zsolt

A Source Navigator saját bevallása szerint egy IDE, alapvetően a C, C++, Java, Tcl és Fortran nyelvre kihegyezve. Jó fejlesztői környezetként nem idegen tőle a projekt fogalma, és a syntax highlightinget is ismeri. Ami viszont kimondott erőssége: a syntax highlighting mellet felismeri, rendszerezi és tárolja az objektumokat – így ha egy adott függvényt, eljárást, osztályt vagy egy osztály metódusát, változó definícióját keressük, elegendő a megfelelő nézetre váltani, és a rendezett listában könnyen megtalálható elemre kattintva máris indul a szövegszerkesztő, betölti azt a file-t, amely a definíciót tartalmazza, sőt a kurzor rögtön rá is áll a keresett pozícióra. A program kényelmes fejlesztőeszköz, de természetesen nem mindent tesz saját maga. A fordítást, nyomkövetést a gcc, ld, gdb programokkal végzi, de a make szoftvert is meg tudja hívni, ha szükséges. Nagyobb programok írása esetén a felkínált extra szolgáltatások miatt jó választás lehet a Source Navigator.

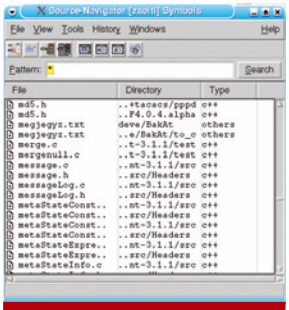

Az induló Source Navigator-ban még nyomát se látjuk extráknak...

- **http://sourcenav.sourceforge.net**
- PC Magazin CD: **/linux/devel/sourcenav_5.14.tar.gz**
- FREEWARE (GNU GPL)

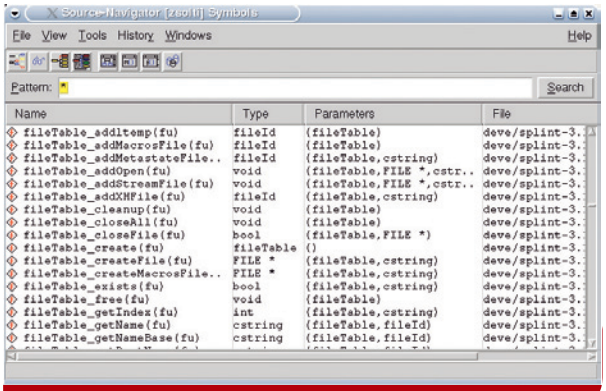

Egy „szimpla" lista a program függvényeiről

A hónap szoftvere: Adobe Acrobat 6

Kapcsoljunk hatodikba!

Az Adobe – és vele az informatika világa – idén júniusban ünnepelte a de facto szabvánnyá vált Portable Document Format tizedik születésnapját. A PDF és az Adobe Acrobat 1993-as bemutatkozása óta az Acrobat Readerből több mint félmilliárd példányt telepítettek – részben az Adobe webhelyéről letöltve, részben különböző programok kiegészítőjeként vagy például sajtótermékek (nemcsak számítástechnikai lapok) CD-mellékleteiről.

Weisz Tamás

Az Adobe licencpolitikájának köszönhetően egyre több program képes PDF file-ok előállítására – bárminemű kiegészítő nélkül –, de a formátum kínálta lehetőségek teljes körét csak magával az Adobe Acrobattal tudjuk kihasználni. Pontosabban az úgynevezett Acrobat család valamelyik „nagyobb" tagjával.

OLVASSATOK MINDENNAP!

A család legkisebb, ám legismertebb tagja az ingyenes olvasó, amelynek teljes neve eddig Adobe Acrobat Reader volt, ám – annak ellenére, hogy továbbra is teljes jogú tagja a családnak – a névből kikerült az Acrobat, így maradt a program neve Adobe Reader. (Azért házon belül is nehezen megy az átállás, így például a PalmOS-es változat is már Adobe Reader, míg Pocket PC-n és a Nokia Communicator 9210/9290-en Acrobat Reader néven fut.) De azt hiszem, nem a név a legfontosabb, inkább az, mivel nyújt többet mintegy két évvel idősebb testvérénél.

Habár nálunk kevésbé fontos – remélhetőleg csak egyelőre –, mégis kiemelném, hogy az Adobe ebbe a programba ágyazta be a korábbi eBook-olvasó továbbfejlesztett változatát. (Habár az már nem tetszett, hogy a program az elektronikus könyvek letöltéséhez „melegen ajánlja" az aktiválását.)

Kényelmes lehetőség, hogy az elektronikus könyveket – és az egyéb, PDF formátumú dokumentumokat – elhelyezhetjük a Reader könyvespolcán, ahol cím, szerző, utolsó megnyitás és kategóriák alapján rendezhetjük, illetve utóbbi alapján szűrhetjük is az egyre gyarapodó olvasnivalót.

A betöltött dokumentumok megjelenítése nem sokat változott – így sajnos az összetettebb, sok objektumot tartalmazó oldalak lassú kirajzolása sem –, mégis a különböző dokumentumtípust igénybe vevő felhasználók mindegyike talál néhány hasznos újdonságot az új Readerben.

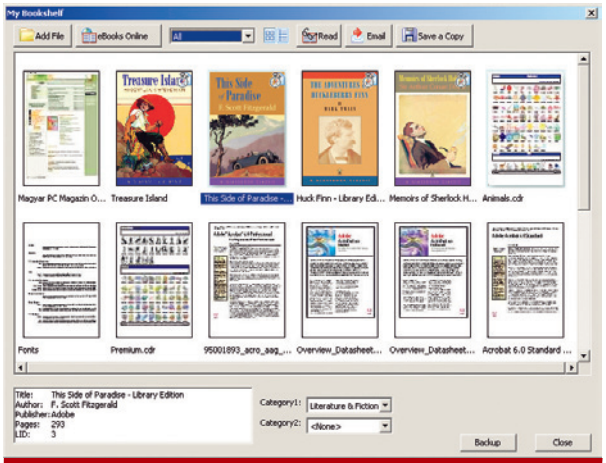

Elektronikus könyvek, clipart-gyűjtemények, kézikönyvek és egyéb dokumentumok pihennek az Acrobat könyvespolcán

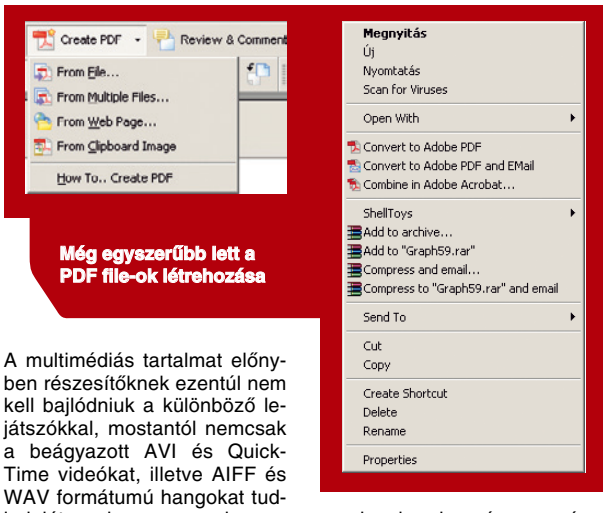

Még egyszerűbb lett a PDF file-ok létrehozása

A multimédiás tartalmat előnyben részesítőknek ezentúl nem kell bajlódniuk a különböző lejátszókkal, mostantól nemcsak a beágyazott AVI és QuickTime videókat, illetve AIFF és WAV formátumú hangokat tudja lejátszani a program, hanem az MPEG-eket, animált GIF-eket, Macromedia Flash mozikat, vagy az MP3 formátumú hangokat és zenéket is. A csak képeket (és az esetleg hozzájuk tartozó feliratokat, kódokat) tartalmazó bemutatókból – melyeket például az Adobe Photoshop Albummal készítettünk –, illetve az elektronikus üdvözlőkártyákból egyszerűen kinyerhetjük (exportálhatjuk), kinyomtathatjuk a képeket (akár online is, de ez nálunk még nem igazán fontos) – a csak ezeknél a dokumentumfajtáknál megjelenő *Picture Task* gombjai segítségével.

A legtöbb esetben bőven elegendő volt a korábbi Reader kínálta 16-szoros nagyítás, ám az új verzió ennél négyszer nagyobb, 64-szeres zoomolást tesz lehetővé. (Ezzel például a netről letölthető, 89x62,6 cm-es londoni metrótérkép bármely nagyobb megállójának közepét kinagyíthatjuk úgy, hogy a megálló körvonala nem is látszik.)

Hosszabb, folyamatos szövegek – például elektronikus könyvek – olvasásakor jól használható az automatikus görgetés *(Automatically Scroll)*, amelynek sebessége a számbillentyűkkel szabályozható, illetve – és ez elsősorban a gyengén látóknak hasznos – meg is bízhatjuk a programot, hogy olvassa fel a szöveget *(View → Read Out Loud)*. A „régi motorosoknak" ez a szolgáltatás kellemes nosztalgiázásra kínál lehetőséget. A program hangszintetizátora ugyanis kísértetiesen hasonlít egy Commodore 64-es programjáéra, sőt még a magyar szövegeket is hasonlóan ejti ki. (A program képes használni a Windows XP kínálta lehetőségeket, de ha már beletették a programba a felolvasás lehetőségét, keres-

>infó

- A júniusi születésnapról: **Egy világszám évtizede – PC Magazin, 2003/8/66**
- Az Adobe Acrobat régebbi verzióiról: **CHIP, 1999/9/117 és 2003/8/108**
- **www.adobe.com/products/acrobat**
- **www.trans-europe.hu**

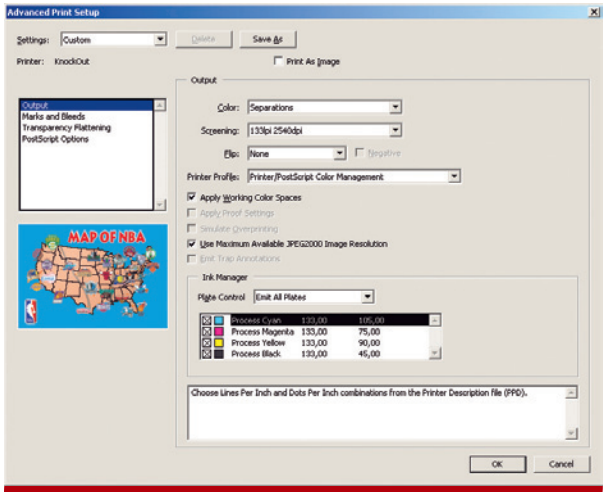

A nyomtatás extrái között színre bontás is található

hettek volna jobb „motort” is, hiszen e technológia ma sokkal előrébb jár.)
Bár az eddig bemutatott sok újdonság jó és szép, véleményem szerint az Adobe Reader egyik, ha nem a legfontosabb összetevője az új kereső, ami nagyságrendekkel többet tud elődjénél. Többek között előzetes indexelés nélkül is kereshetünk több PDF file-ban (de természetesen használhatunk katalógusokat is) úgy, hogy megadhatjuk, melyik meghajtókon vagy melyik mappában található dokumentumokra vagyunk kíváncsiak, és hogy magukban a szövegekben vagy a könyvjelzőkben, esetleg a megjegyzésekben kívánjuk-e keresni a megadott szavakat. Ezután kényelmesen lépegethetünk a találatokon (amelyek szövegkörnyezetét is láthatjuk), a program betölti a kiválasztott file-t, és rögtön a találat helyére lapoz. Ezenkívül külön öröm volt számomra, hogy az úgynevezett International English változat gond nélkül megtalálta a magyar ékezetes szövegeket, szövegrészleteket is!

IRODAI HASZNÁLATRA Ahogy az Adobe Reader lesz biztosan az Acrobat család legelterjedtebb tagja – már csak kiváló ár/teljesítmény mutatójának köszönhetően is :-) –, úgy biztos vagyok abban, hogy a legkevesebben az Acrobat Elementset fogják választani. De ezt csak a vásárlások számára nézvést merem kijelenteni, az eladott licencek számát tekintve messze nem vagyok olyan biztos – ugyanis az Elementsből legkevesebb 1000 gépre szóló licencet kell vásárolni. A program az

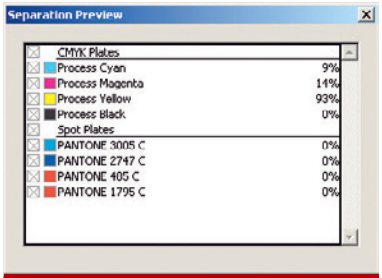

A dokumentum pontjainak színösszetevőit is megvizsgálhatjuk

Adobe Reader képességein felül csak annyit tud (már ha ez „csak”-nak titulálható), hogy a Microsoft Office alkalmazásaiból (Word, Excel, PowerPoint és most már Outlook) egy gomb megnyomására PDF file-t tud készíteni.
A Standard változat ennél sokkal többet kínál, és nemcsak az Elementshez, hanem az Acrobat 5-höz képest is. Az Adobe fontos újdonságként emeli ki, hogy az Internet Explorer használata közben is készíthetünk PDF file-t az éppen betöltött weboldalról egyetlen gombnyomással, ám e műveletre továbbra is alkalmasabb az erre szakosított szolgáltatás *(File → Create PDF → From Web Page)*, amely képes akár több lépés mélységben is követni egy webhely elágazásait, ráadásul szegény egygombos átalakítón már egy egyszerűbb keretes szerkezet is csúnyán kifogott a próba során.
De ha már a kényelmi szolgáltatásokat nézzük, meg kell említeni a jelentős számú támogatott file-típushoz automatikusan hozzárendelt, és az Intéző *File* menüjében, valamint a jobb egérgombos menüben megjelenő *Convert to Adobe PDF (and EMail)* és *Combine in Adobe Acrobat* műveletet. Utóbbi közvetlenül az Acrobat 6 másik fontos újdonságához, a több – akár különböző típusú – file-ból egy PDF dokumentumot készítő művelethez vezet, mellyel egy lépésben egyetlen file-ba foghatunk össze például egy termékleírást tartalmazó Word dokumentumot az árucikk paramétereit feltüntető Excel táblával, a PowerPoint-os bemutatóval, illetve a JPEG, JPEG 2000, TIFF és egyéb formátumú termékfotókkal.
Az irodai használat során – túl a szinte minden platformon ugyanúgy kinéző file-típus kínálta előnyökön – a program egyik legfontosabb lehetősége, hogy sokféle módon megjegyzéseket fűzhetünk a dokumentum egyes részeihez és reagálhatunk mások észrevételeire. Az Acrobat 6-ban tovább bővült a dokumentumok egyes részeinek kijelölésére szolgáló, eddig is tekintélyes eszközkészlet. Komoly előrelépés történt a megjegyzések kezelésében is. A különböző – szerző, dátum, állapot, típus, szín stb. szerint zajló – rendezési és szűrési műveletek egyszerűbbé teszik az eligazodást még nagyszámú megjegyzés esetén is, míg hosszabb dokumentumok kezelésekor kimondottan hasznos lehetőség, hogy a megjegyzéseket is tartalmazó oldalakat külön kinyomtathatjuk vagy PDF-be menthetjük – természetesen a megjegyzésekkel együtt.
A *Send by Email for Review* művelet nemcsak a PDF dokumentumot küldi el a kiválasztott címekre, hanem egy rövid leírást is arról, hogy a címzett hogyan küldheti vissza csak a megjegyzéseit a feladónak. Nálam a visszaküldéshez tartozó gomb rejtve maradt, de mivel ez tulajdonképpen a *Document → Export Comments* műveletet és az így létrejövő .FDF kiterjesztésű file elküldését eredményezi egy lépésben, nem jelentett gondot a „szimulálása”. (Egyébként ha bármikor elakadnánk, forduljunk bizalommal a szinte mindenhonnan elérhető *How To..?* HTML-alapú súgóhoz, biztosan ad néhány hasznos tanácsot.)
Az Adobe nagyon sok helyen kihangsúlyozta: milyen jó, hogy akár a Word formátumában is elmenthetjük a megjegyzéseket – ez a lehetőség viszont csak a Word XP-vel (és majd valószínűleg az ősszel megjelenő új verzióval) használható, a többi verzió esetében kénytelenek vagyunk először a *Summarize Comments* paranccsal összegyűjteni a megjegyzéseket, majd a *File → Save As*szel DOC formátumba elmenteni a PDF-et.
A megjegyzések mentése egyébként még csak-csak használható eredményt ad, de egy közepesen formázott (képeket, táblázatokat is tartalmazó) szöveg esetében néha már-már kétségbeejtőek az Acrobat exportálási lehetőségei. Sőt nem kis meglepetésemre a Paint Shop Pro 8 sokkal jobb minőségű bitmapeket képes létrehozni PDF-ekből, mint maga az Adobe Acrobat – ez még az 1.5-ös verziójú

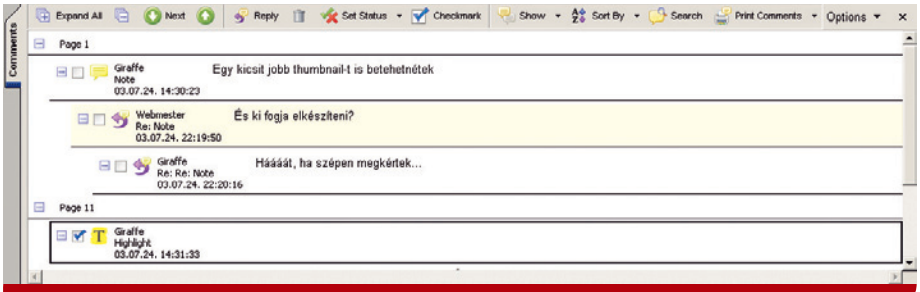

A megjegyzésekről akár vitatkozhatunk is a dokumentumokban

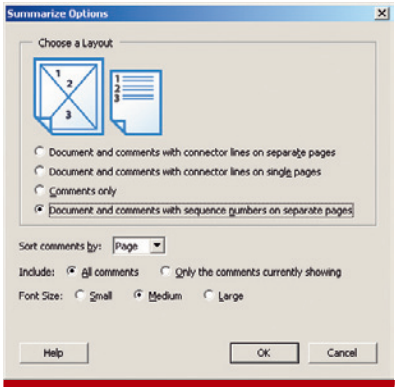

Az észrevételeket összegyűjtve kinyomtathatjuk vagy exportálhatjuk

PDF-re is igaz, amit pedig a Paint Shop Pro 8 piacra kerülése után jelentettek be!

PROFI FELHASZNÁLÓKNAK

Az Acrobat család legnagyobb és legtöbbet tudó tagja, a Professional is számos újdonságot kínál a felhasználóknak, bár ezek egy részét (többnyire) drága kiegészítőkön, plug-ineken keresztül már a korábbi verziók is tudták.

Az Acrobattal, pontosabban a – verziónként eltérő nevű – virtuális nyomtatóval eddig bármely, nyomtatási lehetőséget kínáló programmal létrehozhattunk PDF file-okat. De azért komoly előnyt jelent, ha egy program – akár azért, mert licenceli a technológiát az Adobe-tól (például CorelDraw), akár azért, mert maga az Acrobat támogatja (például Word) – jobban ki tudja használni a formátum kínálta lehetőségeket (például hiperhivatkozások, könyvjelzők, dokumentuminformációk). Korábban említettem, hogy az új Acrobat támogatja a Microsoft Outlookot, de az Acrobat 6 Professional azoknak a felhasználóknak is felkínálja az „egygombos PDF-készítést", akik a Microsoft Office család két másik tagját, a Visiót és a Projectet, vagy az Autodesk AutoCAD tervezőprogramot futtatják. És hogy mennyit számít a natív támogatottság? A Visio és az AutoCAD az első két program, amely képes kihasználni a 1.5-ös verziójú PDF-ek talán legfontosabb újdonságát, a rétegek kezelését!

A legújabb PDF másik fontos nóvuma – amit szintén nagyon jól ki tudnak használni e két program felhasználói – a szabványos (ARCH, ISO, JIS és ANSI) „óriáslapok" támogatása. Természetesen az Acrobat egyik legfőbb felhasználói rétege, a kiadványszerkesztéssel és nyomdai előkészítéssel foglalkozók köre sem maradhatott számottevő újdonság nélkül. Az Acrobat Distriller újdonságai leginkább a „PDF-halmaz" egy fontos szeletére, a PDF/X-1a-ra és a PDF/X-3-ra, míg az Acrobat új lehetőségei az előzetes ellenőrzésre és a nyomtatásra koncentrálódnak. A nyomtatás újdonságai közül a *Separation Preview* művelet (amellyel a képernyőn ki-be kapcsolgathatjuk a színkivonatokat), illetve a nyomtatás extrái között szereplő – és immáron plug-in nélkül is használható – színre bontás a leglátványosabb. Ennek beállítóablaka (nem meglepő módon) igencsak hasonlít az Adobe InDesign 2.0-éra.

●

Úgy vélem, az Adobe Acrobat 6-tal az Adobe méltón ünnepli a Portable Document Format tízéves születésnapját. És ugyan az Acrobat kicsit hízásnak indult a szülinapi tortától, a merevlemezek mai mérete mellett senkinek sem okozhat gondot közel negyed gigabytenyi hely biztosítása a rendszer számára.

VÁLTOZATOK ÉS ÁRAK*

Adobe Acrobat 6 Standard	**107 500 Ft**
Adobe Acrobat 6 Standard Upgrade	**36 250 Ft**
Adobe Acrobat 6 Professional	**162 500 Ft**
Adobe Acrobat 6 Professional Upgrade	**53 750 Ft**

** bruttó*

A Windows szolgáltatások indítási sorrendje

Függőségi viszonyok

Egyik hajnalban ülök egy kiszolgáló előtt, amely már a nyolcadik kört bootolja, de csak nem akar helyrejönni. Izgatottan várom, kilencedszer is mondja-e, hogy „At least one service failed to start" (Legalább egy szolgáltatás nem indult el), vagy végre hazamehetünk.

Fóti Marcell
(marcellf@netacademia.net)

Telepített operációs rendszereinkbe gyárilag belekerül a szolgáltatások helyes indítási sorrendje. A gyakran látott „At least one..." hiba pedig valóban azt jelenti, amit: legalább egy szolgáltatás nem indult el. De hogy pontosan hány, azt a függőségi útvonalak mentén oszladozó szolgáltatástetemek összeszámlálásával tudhatjuk meg.

2. képünk egy olyan – Exchange 2000 Servert futtató – tagkiszolgálóról készült, amelyik áramszünet után egyszerre indult a nála lassabb tartományvezérlővel, így az Exchange indítása időben korábbra esett, minthogy a tartományvezérlő önmagára talált volna. Ebből következően a tartományi fiókkal futó Exchange szolgáltatások nem tudtak bejelentkezni. Ebben az esetben az „At least one.." valójában négy, illetve a mellékzöngékkel együtt inkább nyolc bedöglött szolgáltatást jelent.

A problémával kapcsolatban alulról felfelé a következő hibákat olvashattuk az eseménynaplóban:

- A NetLogon szolgáltatás nem talált tartományvezérlőt.
- A W32Time nem talált forrást (tartományvezérlőt) a rendszeróra szinkronizációjához.
- A Service Control Manager nem tudta elindítani az Exchange szolgáltatásait (System Attendant, Information Store, MTA, POP3, IMAP4).
- A W3SVC (Internet Information Server) nem tudta felvenni az Outlook Web Access könyvtárakat (Exadmin, Exchange, Public) az M: meghajtóról.

Más hiba nincs. Szerencsére ebben az esetben a „hiba" kijavítása nem áll másból, mint a kiszolgáló újraindításából: mostanra elindult a tartományvezérlő, és mind a tizenvalahány üzenet megszűnik.

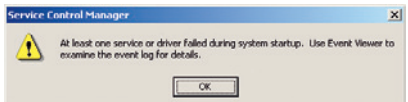

1. Legalább egy szolgáltatás nem indult el. Egy? Kettő? Vagy több? Ezt az Event Logból olvashatjuk ki

A SERVICE CONTROL MANAGER

A Windows rendszerindítását a bootolás korai szakaszában az ntldr, később az ntoskrnl.exe, majd a Service Control Manager végzi. Ez utóbbi felelős a szolgáltatások megfelelő sorrendű indításáért – mellesleg a system32 könyvtárban, a services.exe file-ban lakik.

A szolgáltatások indítási sorrendjét a regisztrációs adatbázis tartalmazza – minden szolgáltatás tudja magáról, hogy ő ki után következik.

Vessünk egy pillantást a függőségi viszonyokra, indítsuk el az *Administrative Tools → Services* (magyar változatban *Felügyeleti eszközök → Szolgáltatások*) eszközt, és jobb gombbal csiklandozzuk meg mondjuk az RPC (Távoli eljáráshívás) szolgáltatást, majd kattintsunk a *Dependencies* (Függőségek) fülre. A következő ábra alsó részében megfigyelhetjük, hogy mely szolgáltatások indulása hiúsul meg, ha az RPC befuccsol. A Windows Installertől az RRAS-on át a Protected Storage-ig minden megtalálható itt, kivéve a Servert és a Workstationt.

Ez azt jelenti, hogy ha az RPC nem indul el, akkor (At least...) mintegy harminc további komponens sem (3. kép)! Még szerencse, hogy a panel felső listájának tanúsága szerint az RPC semmitől sem függ, tehát garantáltan mindig elindul.

Távolról azonban már nem biztos, hogy hozzá tudunk csatlakozni, ugyanis az RPC kényes a hálózat helyes működésére. Ha a „The RPC server is too busy to complete this operation" vagy a „The RPC server is unavailable" hibaüzenetek valamelyikével találkozunk, elsősorban hálózati hibára gyanakodjunk!

Kövessünk végig egy megtörtént esetet, hogy lássuk, mi vezetett a végső hibáig!

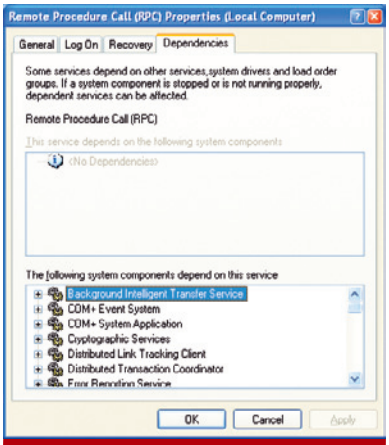

3. Az RPC-től a következő szolgáltatások függnek: szinte mind!

1. Hálózati hiba miatt meghiúsult az időszinkron a tartományvezérlők között.
2. Mivel az órák 5 percnél jobban szétcsúsztak, a Kerberos beintett nekünk.
3. Ha nem megy a Kerberos, a legkülönbözőbb jelenségek ütik fel fejüket, többek között a rendszergazda...
4. ... „The RPC server is unavailable" üzeneteket kapott, valahányszor rendszergazdai eszközt indított.
5. Ez odáig fajult, hogy leállt az Active Directory replikáció, hisz az (jobb híján) RPC-alapú.

A Service Control Manager működése módosítható, befolyásolható, ha tudjuk, hol vannak a rendszerben tárolva a függőséget leíró adatok. Nem máshol, mint a regisztrációs adatbázisban. Mielőtt azonban nekiesnénk, keressünk egy jó példát, vajon mi a csudáért is lenne érdemes beavatkozni a szolgáltatások egymásra épülésébe. Nekem van egy ötletem! (Remélem, Redmondban is olvassák ezt a cikket, és az ötletből beépített szolgáltatás válik...)

LAST KNOWN GOOD ÉS SYSTEM RESTORE – RÖVIDEN

Bizonyára sokan ismerik a Windows NT óta meglévő remek

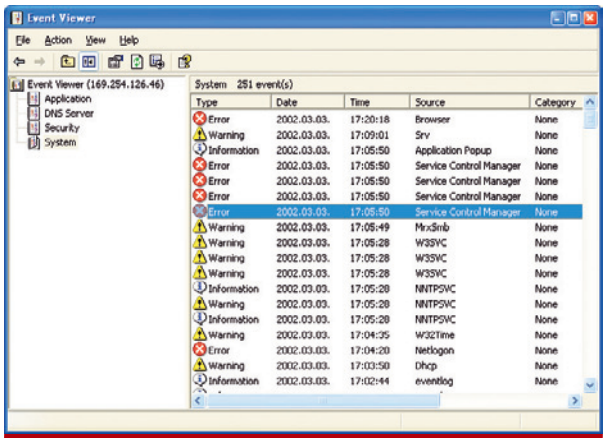

2. Ez a rendszerindítás nem sikerült valami fényesen! A tartományvezérlő hiánya miatt Windows 2000 helyett egy félkarú rabló került a kezünk közé

szolgáltatást, mellyel szétkonfigurált rendszereinket vissza lehet vinni egy korábbi, talán még működőképes állapotba: ez a Last Known Good indítás (Legutolsó helyes konfiguráció), amely ha mást nem is, de a regisztrációs adatbázis CurrentControlSet részét könnyen helyreállíthatóvá teszi. Ha szétparamétereztünk valamit, ettől visszaparamétereződik. (Emlékeztetőül: bootoláskor szóközt, majd [L] betűt ütünk.)
A Windows XP emellett tartalmaz egy mindent mentő, úgynevezett System Restore (Rendszer-visszaállítás) visszaállítási szolgáltatást is, amely a Windows 2000-féle System File Checker (Rendszerfájl-ellenőrző) szolgáltatás kibővítése tetszőleges visszaállítási pontokkal és csinos varázslófelülettel. (Ez is megérdemelne egy külön cikket.)
No mármost ez mind szép és jó, de nekem kevés. A Last Known Good (na jó, és a Rollback Driver) szolgáltatás tökéletesen megfelelő lenne számomra, ha nem úgy működne, ahogy. Évszázadok óta az a baja, hogy ostobaság rám, felhasználóra bízni annak megállapítását, vajon egy adott rendszerindítás hibátlan volt-e, ha egyszer a Service Control Manager pontosan tudja, és jelzi az indítási hibákat (At least one... ugyebár). 1994, azaz Windows NT 3.1 óta azonban változatlanul ugyanúgy dől el, hogy egy beállításturmix helyes-e: vajon sikeresen be tud-e valaki jelentkezni? A hibátlan bejelentkezés pecsételi meg az adott konfiguráció sorsát: tekintsük jónak! A bejelentkezésünk a háttérben egyben minőségellenőrzés is: „Passed" pecsétet kap az adott CurrentControlSet. Könyörgök, ekkor még ne tekintsük jónak! Hisz a sikeres bejelentkezés után még javában indulnak a szolgáltatások, az SQL Server egy, az Exchange három perccel a bejelentkezés után végez, amikorra mi már nemcsak hogy sikeresen bejelentkeztünk, hanem már egy parti WinMine-t is elveszítettünk.
Tisztelt fejlesztők!
Javaslatom a következő: legyen a Windowsban egy olyan szolgáltatás, ami a többi után, azoktól függően indulna el, és ez állítsa át a Last Known Good jelzést a beállításokon. Ezzel a megoldással ugyanis egy csapásra megoldódik a probléma. Ha „At least one service failed to start", akkor ez utóbbi sem indul el, hisz függ a többitől. És ha nem indul el, nem is pecsételi le feleslegesen (sőt hibásan) a CurrentControlSetet.
Üdvözlettel,
Fóti Marcell
Ha a fejlesztők megfogadják a tanácsomat, a Windows .NET 2005-ben találunk majd egy LastKnownGood nevű szolgáltatást (no meg egy varázslót, hogy ne regedittel kelljen beállítani a működését).
Ezek után pillantsunk bele a regisztrációs adatbázisba!

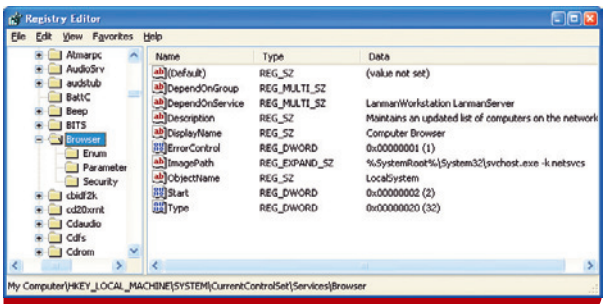

4. Egy kiragadott Windows szolgáltatás beállításai

A SZOLGÁLTATÁSOK BEÁLLÍTÁSAI Szemeljük ki áldozatként a jó öreg Browse (Számítógéptallózó) szolgáltatást. Ez tehető felelőssé a Network Neigborhoodban (Hálózati helyek) látottakért. Nézzük meg a Registry Editorral (Rendszerleíró-adatbázis-szerkesztő) a regisztrációs adatbázisban a hozzá tartozó bejegyzéseket!

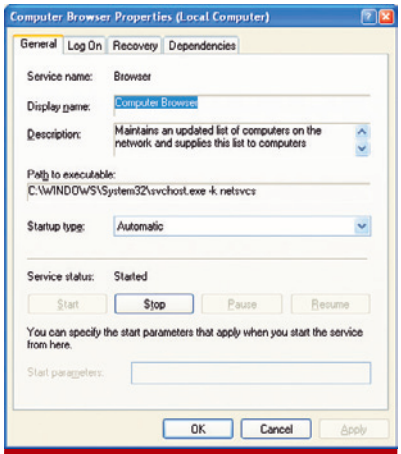

5. Szolgáltatásaink beállításai egytől egyig a regisztrációs adatbázisban vannak. Amit ezen a panelen nem lehet átírni – azt átvéshetjük Regeditte!

Minket a *DependOnGroup* és a *DependOnService* sor érdekel. Ez írja le, hogy az adott szolgáltatás milyen egyéb komponensektől függ. A Browse indulása például mind a LanmanWorkstation, mind pedig a LanmanServer futásától. (Az is megérne egy cikket, hogy mitől Lanman, mikor lassacskán tökéletesen megszabadultunk a NetBIOS-tól). Az egyes szolgáltatások beállításai alkulcsokban találhatók. A Browser például a *Parameters* kulcs alól olvassa ki, hogy egyáltalán szükség van-e rá (*MaintainServerList* érték), a LanmanServer pedig saját *Shares* kulcsába dugja el a megosztott könyvtárak adatait (könyvtárnév, megosztásjogok stb).
A Knowledge Base 62 találatot jelez, ha rákeresünk a „DependOnService" szóra. Mit érdemes átállítani? A Browser szolgáltatás függőségét nem, jottányit sem javul tőle, azonban meglepő módon a Netlogon bizonyos esetekben módosítandó! Ha egy tartományvezérlő egyben saját DNS Servere is, a szolgáltatásokat érdemes úgy felfűzni, hogy a Netlogon akkor induljon, amikor a DNS már garantáltan fut. Ehhez a Netlogon szolgáltatás DependOnService értékébe a meglévő LanmanWorkstationon kívül fel kell venni a DNS szolgáltatást is.

A SERVICES ESZKÖZ Maradva a Browse szolgáltatásnál, nézzük meg, mit nyújt az *Administrative Tools → Services*. Először is meg kell találnunk benne a Browsert, ami csak másodikra sikerül, mert itt Computer Browser a neve. (A 4. képen ez a DisplayName sorban olvasható.) Hatalmas újdonság, hogy nemcsak egyesével lehet újraindítani a szolgáltatásokat, hanem – a függőségek figyelembevételével – csoportosan is. Erre való a jobb kattintás, *Restart* (Újraindítás) opció. De most lássuk a Browser tulajdonságlapját az *Administrative Tools → Services* eszközében (5. kép)! A legalsó mezőbe olyan indítási paraméterek írhatók, amiket az adott program parancssorból elfogadna. Két élő példa: az SQL Server különböző üzemmódjait (factory default, minimal stb.), valamint az Exchange Key Management Server indítási kulcsát „szokás" ide beírni. Ez az érték sajnos nem kerül ki automatikusan a registrybe. Ha tartósan használni szeretnénk, írjuk a regisztrációs adatbázisban a szolgáltatáshoz tartozó *ImagePath* végére!
A következő fülön a szolgáltatás bejelentkezési neve és jelszava állítható be, melyet a Service Control Manager felír egy „cetlire", hogy mindig kéznél legyen neki, valahányszor indítania kell az adott programot. Két beállítási lehetőség van (6. kép).

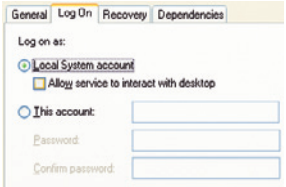

6. A szolgáltatás is „ember", ezért kell neki név és jelszó!

A *Local System* (Helyi rendszerfiók) jelentése: a szolgáltatás a Windows része, nem használ külön felhasználói fiókot. A Windows korábbi változataiban (NT4 és elődei) a Local System egyet jelentett azzal, hogy az adott szolgáltatás nevesített külső kapcsolatot nem kezdeményezhetett (a tévhit ellenére anonymoust viszont igen). Ma már ez a korlátozás is a múlté, ugyanis a Windows 2000 és utódai ilyenkor a Computer Accounttal próbálkoznak a hálózaton. Gyakorlati példával: az MSSQLServer esetében csak akkor kell átállítani a futtató felhasználót, ha beindítjuk az SQL Mail szolgáltatást, mert hozzá kell férnie egy MAPI postafiókhoz.
És végül a *Recovery* fül (7. kép): kritikus szolgáltatások esetén (például DNS) megfontolandó a Windows beépített helyrehozási lehetőségének beállítása. Minden szolgáltatásnak három élete van. Első meghalása után például megpróbálhatjuk automatikusan újraindítani. Ha (a fenti beállítások esetén) 24 órán belül megint elpukkan, futtathatunk egy programot. Vigyázat, a Service Control Manager által indított programok felhasználói felületet nem kapnak! Komolyabb esetben megfontolandó egy VBScript futtatása, amely parancssorból átveszi a hiba körülményeit, és akár e-mailben, akár *net send* paranccsal értesít valakit. Ha a második életét is elpazarolta a szolgáltatás, jöhet a végső megoldás: a gép újraindítása.
A beállítások tesztelésére a Support Tools eszközkészlet KILL .EXE segédparancsát javaslom, bár pont a Browsert nehéz így leállítani, hiszen az az svchost .exe része. SQL Server, Lotus Notes és hasonló, utólag telepített alkalmazások azonban szabadon megdönthetők a segítségével. Így megismerhetjük a rendszer reakcióidejét (1 másodpercen belül lefut a *Recovery* fülön beállított cselekmény), valamint a tesztelt szolgáltatás túlélési képességét is. A KILL egy csodafegyver, használják bátran! Előtte még véletlenül se mentsék adataikat! ;) PCM

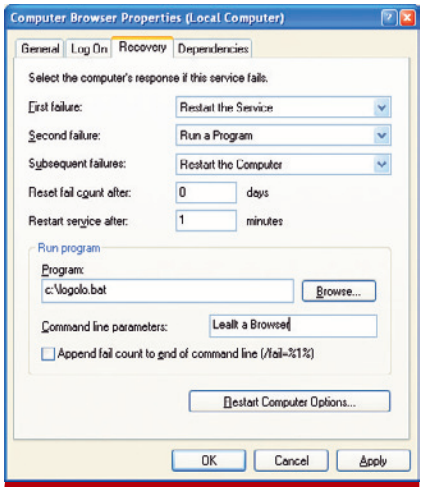

7. Ha a Computer Browser leáll, próbáljuk újraindítani. Ha ismét leáll, induljon el egy batch-file, harmadszorra pedig induljon újra a gép

A szerző a NetAcademia oktatóközpont vezető oktatója

Grafikai tippek

Keretbe foglalva

Amikor Paint Shop Próban kicsinosítunk – vagy néha teljesen felismerhetetlenné teszünk – egy képet, fotót, legtöbbször az utolsó mozzanat a mű bekeretezése. Ahogy a múlt hónapban is írtam: „Végül képünket keretezzük be az* Image → Picture Frame *művelettel, de legalábbis a széleit kuszáljuk össze kicsit az egyik fotókerettel."

Weisz Tamás

De mi történik, ha a Paint Shop Pro listájában nem találunk olyan keretet, amilyenre vágyunk – még ha száz elemből áll is –, vagy csak egyszerűen szeretnénk magunk készíteni, esetleg szeretnénk saját kezünkkel megtépázni a nagy nehezen elkészült kép szélét, és nem a „mindenki által ismert" Edge- vagy Photo frame-sorozatot használni? Természetesen egyiknek sincs akadálya, sőt ha körülnézünk a neten és beírjuk a „Paint Shop Pro" és „Photo frame" kifejezéseket bármely keresőbe, tucatjával találhatunk olyan oldalakat, ahol láthatjuk, milyen sokan választották már ezt az utat, és kínálják az érdeklődőknek az általuk készített – erőteljes minőségi szórást mutató – kereteket.

ÜVEG MÖGÖTT Vagyis ezúttal abból indulunk ki, hogy képünk adott – legyen szó akár éppen megnyitott kész képről, vagy most befejezett átalakításról –, és csak arra vár, hogy szép rámát kapjon.
Hozzunk létre új réteget *(Layers → New Raster Layer),* amire majd a keretet helyezni fogjuk. Ezután a kijelölő eszközzel (Selection Tool, [S]) jelöljük ki keretünk belső részét, vagyis azt a területet, amit látni szeretnénk. Ez lehet téglalap (Selection Type: Rectangle), ellipszis (Ellipse), hatszögletű (Hexagon), lekerekített sarkú téglalap (Rounded Rectangle) alakú, de a szabadkézi kijelölővel (Freehand Selection Tool) bármilyen tetszőleges formájú részt is körbekeríthetünk. Utóbbiak ritkábbak, általában a téglalap és az ellipszis a favorit. Mi is az utóbbit részesítsük előnyben, már csak azért is, mert az amorf alakokra, alakokba kicsit nehezebben illeszthetünk üveget, ami képünket védi a környezeti ártalmaktól.
Ha a kijelölés után (amit ellipszis és kör esetében középről kell kezdenünk) rájönnénk, hogy túl kevés hely maradt a keretnek, ne az *Image → Add Borders* műveletet használjuk, mert ez összeolvasztja két rétegünket, inkább az *Image → Canvas Size*-ot vegyük igénybe, még akkor is, ha ez néha jelentős (fej)számolással, esetleg többszöri kísérletezéssel jár.
Ha elégedettek vagyunk a kijelöléssel, a *Selections → Invert* paranccsal vagy a [Ctrl Shift I] billentyűkombinációval fordítsuk ki. Most a „vándorló hangyák" leendő keretünk külső és belső szélén masíroznak. Ha szeretnénk ezt kisebbre venni (mert például nem kell ilyen vastag keret), akkor a kijelölő eszközzel – amit ekkor érdemes visszaállítani téglalapra – „faraghatunk" belőle a [Ctrl] nyomva tartásával, vagy ha a kijelölés módját *Remove*-ra állítjuk.
Ha elégedettek vagyunk keretünk alakjával, válasszunk egy, a képhez, alkalomhoz, vagy hangulatunkhoz illő színt, színátmenetet vagy mintát a *Materials* palettán, majd egyszerűen fessük ki a festékesvödröt használva (Flood Fill Tool vagy [F]). Javaslom, hogy anyagmintát ne itt válasszunk – már ha szükség van rá egyáltalán –, hanem az *Effects → Texture Effects → Texture* effektussal adjuk meg a keret anyagát.
Ezután jöhet a jól bevált *Effects → 3D Effects → Inner Bevel* művelet, amellyel ezúttal is szabadon kísérletezgethetünk.
A próbálkozások során ne feledjük, hogy a legtöbb fazetta másként viselkedik kis (5-10), illetve nagy (20-31) szélesség (Width) beállításakor.
A kerettel már készen is volnánk (esetleg egy kis vetett árnyékkal – *Effects → 3D Effects → Drop Shadow* – „fűszerezhetjük" a dolgot), de hol van a már említett üveg? Ehhez először is szükségünk lesz egy új képre, amelynek szélessége és magassága (merthogy négyzet alakú kell) akkora, vagy inkább egy picivel nagyobb, mint keretünk belsejének – vagyis a legelőször megrajzolt ellipszis – hosszabbik tengelye.
A kép háttérszínéül válasszunk tetszőleges színt – de lehetőleg ne fehéret vagy feketét –, hogy lássuk, mit teszünk. Hozzunk létre új réteget (*Layers → New Raster Layer*), majd indítsuk el az előző hónapban már bemutatott gömb- és buborékkészítőt *(Effects → Artistic Effects → Balls and Bubbles).*
A *Shape* (forma) lapon állítsuk be, hogy csak egy (Single balls or bubble), a képet teljesen kitöltő (Maximum possible size) gömböt szeretnénk készíteni.
A *Surface* (felszín) oldalon anyagnak válasszunk fekete-fehér, körkörös színátmenetet (Gradient: Black-white – Invert bekapcsolva; Style: Sunburst; Center point: 50, 50; Repeats: 0), adjunk meg 15 és 35 százalék közötti fedettséget (Opacity), a fényességet és a felületi mázt vegyük a legerősebbre (Shininess: 100, Gloss: 100). A *Maps* (térképek) lapon kapcsoljuk ki mindkét – vagyis mind a környezeti, mind a domborzati – kép használatát. Az *Illumination* (világítás) oldalon a környezeti fényt (Ambience) állítsuk be úgy, hogy maximuma 100, minimuma 0 legyen, valamint használjunk egy (de lehet több is), lehetőleg középszürke színű (R:64, G:64, B: 64), nem túl csillogó (Highlight size: 5-15) fényforrást, amelynek helyzetét a gömb forgatásával állíthatjuk be.
Ezt a gömböt azután egyszerűen felvesszük a vágólapra (*Edit → Copy* vagy [Ctrl C]), majd miután új rétegként rátettük a bekeretezett képre (*Edit → Paste → Paste As New Layer*

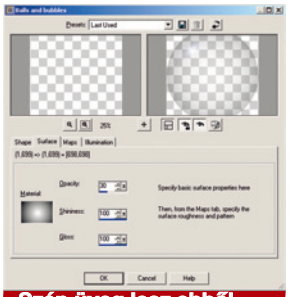

Szép üveg lesz ebből a buborékból

Egy (sztár)fotó különleges keretezést igényel

Attól, hogy „tépett" a szél, még nem szükségszerű, hogy fehér legyen

Az alapötlet ugyanaz – ha a végeredményen nem is látszik

vagy [Ctrl L]), a torzító eszközzel (Deform Tool, [D]) nyomjuk össze úgy, hogy belepasszoljon az ellipszisbe, végül a rétegpalettán illesszük a keret alá.

CAKKOS SZÉLEK A bekeretezés már megvan, de mi a helyzet a bevezetőben (és a múlt hónapban) említett „szélösszekuszálással”? A Paint Shop Pro 8 egyik új eszközének köszönhetően ez sem gond!

Hozzunk létre új rajzot (*File → New* vagy [Ctrl N]), aminek válasszunk átlátszó hátteret (Transparent), de hogy lássunk is valamit, töltsük fel (Flood Fill Tool, [F]) tetszőleges színnel (azért ne túl élénkkel, különben kifolyik a szemünk munka közben). Hozzunk létre új réteget *(Layers → New Raster Layer)*, majd a kijelölő eszközzel (Selection Tool, [S]) vágjunk ki egy darabot a rajz közepéből – mivel ezen a darabon át látjuk majd a képeket, lehetőleg nagyot vágjunk ki. Ezt a téglalapot töltsük ki fehér festékkel és szüntessük meg a kijelölést (*Selections → Select None* vagy [Ctrl D]).

És most jön, ami eddig nem volt: a torzítóecsetek gyűjteménye (Warp Brush – ezt a festőecset melletti fekete nyílra kattintva érhetjük el), azon belül is a zajosító (Warp Modes: Noise). Az ecset méretét (Size) állítsuk mintegy másfélszer akkorára, mint amekkora helyet hagytunk a fehér téglalapon kívül, keménységét (Hardness) 5-re, erősségét (Strength) a maximális 100-ra, lépésnagyságát (Step) 1-re, zajerősségét (Noise) 50-re, míg a többi jellemzőt hagyjuk alapértéken (Edge mode: Background, Draft quality: High, Final apply: Best quality bekapcsolva). Ha elkészültünk a beállításokkal, kattintsunk a téglalap bal felső sarkába – ne tartsuk lenyomva a gombot, csak kattintsunk –, majd a [Shift] billentyű nyomva tartása mellett a jobb felső sarokra. Főleg gyengébb gépeken elképzelhető, hogy pár másodpercig nem történik semmi (de egy izmosabb gép sem biztos, hogy azonnal reagál), ezért várjunk kicsit – a felső él hamarosan érdekes formát fog felvenni. Miután láttuk az eredményt, hasonló türelemmel kattintsunk a jobb alsó, majd a bal alsó, végül ismét a bal felső sarokra. Ha gondoljuk, futhatunk még egy kört, de javaslom, a kísérletezgetést (nemcsak a több körrel, hanem az ecset beállításaival) hagyjuk későbbre – most nyomjuk meg az *Apply* gombot (pipa) az eszközsávon! (Megjegyezném, ha nem vagyunk elégedettek az eredménnyel, akkor se az *Undo*-t vagy a *Cancel*t használjuk, inkább az *Apply* után töröljük a réteg tartalmát az *Edit → Clear* paranccsal vagy a [Del] gombbal, és így kezdjük elölről, sokkal hamarabb jutunk el ugyanoda.)

Bár ez volt az igazi varázslat, most vegyük elő a varázspálcát (Magic Wand), és a kép közepére kattintva jelöljük ki a fehér területet. Mivel nekünk ez esetben a „héjra” lesz szükségünk, rögtön töröljük a fehér részt (*Edit → Clear* vagy [Del]), majd miután megfordítottuk a kijelölést (*Selections → Invert* vagy [Ctrl Shift I]), ezt a területet töltsük fel (Flood Fill Tool, [F]) fehér színnel – vagy bármely más színnel, színátmenettel, mintával.

A kerettel készen is vagyunk, a „takarítás” következik. Szüntessük meg a kijelölést (*Selection → Select None* vagy [Ctrl D]), az alsó réteget fessük feketére (Flood Fill Tool, [F]), fedettségét (Layer Opacity) csökkentsük 50% körülire (ezért kellett átlátszó háttérrel kezdenünk a munkát), végül a képet PSP formátumban, de .PspFrame kiterjesztéssel mentsük a My PSP8 Files mappában (ami elvileg dokumentumaink között van, de helye a telepítéskor megváltoztatható) található Picture Frames könyvtárba.

Ha ezek után betöltünk egy képet és elindítjuk az *Image → Picture Frame* műveletet, a keretek képes listájában megtaláljuk imént készített képszélünket is.

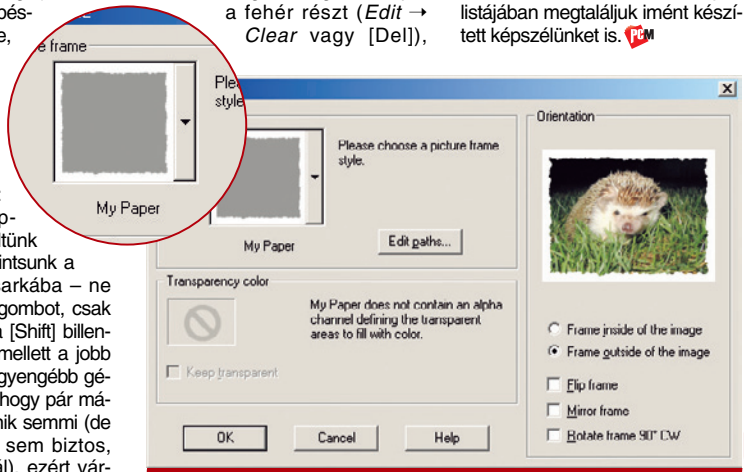

A mi keretünk is megjelenik a „gyárlak” között

Más világ

Más világ

CD-re kerülő amigás, OS/2-es, linuxos és BeOS-es anyagokat bemutató cikkeink kezdetektől visszatérő problémája volt, hogy a rendelkezésre álló egy-egy oldal hol kevésnek, hol soknak bizonyult az adott hónapban összegyűlt stuffok bemutatására.

Nagy Lajos, Sponga Tamás

Szeptemberi megújulásunkkor ezen is változtatunk. A linuxos alkalmazások bemutatása bekerül a Szoftver rovat általános bemutatói közé, így szinte „végtelen” helyük lesz a korábbi egy oldal helyett. Az amigás, OS/2-es és időnként felbukkanó BeOS-es bemutatókat pedig ide, a Más világba vonjuk össze anélkül, hogy csökkentenénk a számukra fenntartott teret.

AMIGA Amigás válogatásunkba leginkább friss és frissített meghajtóprogramok kerültek, főleg file-rendszerek és tárolóeszközök használatához. Mielőtt ezeknek nekifutnánk, jöjjön egy kis kikapcsolódás, főleg a műholdas tévécsatornák kedvelőinek.

• *TView:* /amiga/util/view.lha. Tőlünk nyugatra fekvő országok tévécsatornáinak műsorát képes a kis, MUI-s program, a TView megjeleníteni néhány televíziós webhely (➲ **www.dagenstv.com, www.eurotv.com, www.aftenposten.no, www.tv2.dk)** adatainak felhasználásával. Ezeken a webhelyeken összesen közel 130 csatorna listázható – ezt teszi automatikusan ez a program is, majd a végeredményt helyi adatbázisban tárolva bármikor elérhetővé teszi anélkül, hogy a netre kéne csatlakoznunk.

A program rendelkezik AREXX interface-szel, támogatja a lokalizációt, tud keresni a letöltött csatornák műsorai között, és képes riasztást küldeni előre beállított műsorról. Az AREXX felület lehetővé teszi, hogy a szoftver kapcsolatban álljon egy videodigitalizáló programmal, így előre programozhatjuk digitális videomagnónkat...

• *Meghajtók és segédprogramok:* A CheckDisk segédprogram (/amiga/util/checkdisk.lha) hasznos lehet egy merevlemez – vagy más adattároló médium – alapos ellenőrzésére, használatbavétel előtt vagy üzemelés közben. A megadott eszközön végig ellenőrzi az összes elérhető felületet, és jelez, ha valamelyik területen hibát észlel. A program kezeli a 64 bites, nagy kapacitású eszközöket, a floppykat, ZIP drive-okat, CD-ket, USB-s tárolókat is.

A Microsoft DOS és Windows file-rendszereit az AmigaOS 2.1 óta a felhasználók elérhetik, viszont az újabb, FAT32-es formátumot a régi CrossDOS már nem ismeri fel. Ezért készült a fat95 csomag (/amiga/util/fat95.lha), amely FAT12, FAT16 és FAT32 partíciókat képes írni, illetve olvasni, hibátlanul. Megbirkózik a 4 Gbytenál nagyobb partíciókkal, a hosszú file-nevekkel, beépített hibaellenőrzője felderíti az esetleges írással, olvasással vagy ellentmondás-mentességgel – konzisztenciával – kapcsolatos gondokat. A csomag lehetővé teszi szabadon definiálható nyelv és kódlap használatát. Assemblyben készült és az AmigaOS minden verzióján működik, az 1.3-tól fölfelé. Minden olyan felületen képes a FAT file-rendszert írni, illetve olvasni, amelyet az operációs rendszer képes érni, legyen az USB, CompactFlash, merevlemez, CD vagy floppy. A csomagban található még egy dd nevű kis program, amely a hasonló nevű linuxos szoftver megfelelője.

Az Amiga 600-as és 1200-as sorozat PCMCIA felülete nem teljesen kompatibilis a többi felülettel, mert e gépek megjelenésekor még nem volt kész a PCMCIA-ra vonatkozó szabvány. E kompatibilitási hiba kiküszöbölésére léteznek hardveres és szoftveres megoldások is, utóbbiak közé tartozik a CardPatch (/amiga/util/cardpatch.lha), amely automatikus újraindítással képes megszüntetni a rendszerben a PCMCIA kártyák használata esetén előforduló gondokat.

A most kiadott 1.2-es verzió a 68040-es és 68060-as processzorok CopyBack cache-ével való inkompatibilitást is kezeli, ezáltal például a hálózati kártyák lelassuló működése megszüntethető.

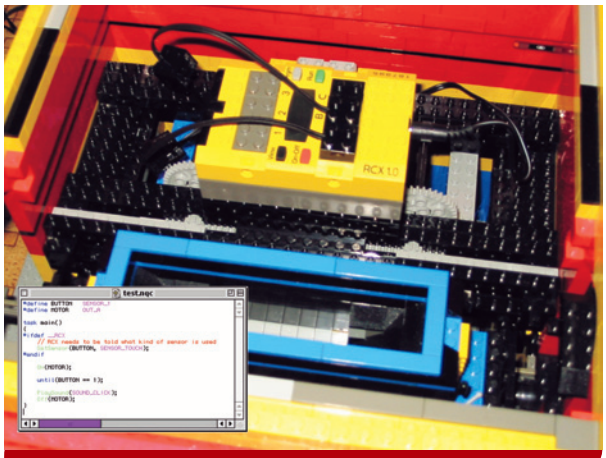

Robotvezérlés pár sorban

CD-meghajtók kezeléséhez is született két új program: a FlashROM (/amiga/util/flashrom.lha) a Plextor és Yamaha CD-írók ROM-ját képes írni, illetve olvasni, míg a WolnyCD (/amiga/util/wolnycd.lha) egy sebességbeállító program IDE- és SCSI-olvasókhoz.

• *NQC Lego Mindstormshoz:* /amiga/util/NQC.LHA. A hobbi robotika kedvelőinek minden bizonnyal ismerősen cseng a Lego Mindstorms név, amely igen komoly, több száz elemből álló csomag, nem kimondottan gyerekek számára (a neten: ➲ **www.baumfamily.org/nqc/index.html**).

A hétszáznál több elemben 2 motor, érintésérzékelők, fényérzékelők, USB-s adó-vevő és a lényeg, egy RCX mikroszámítógép is található. Ebben a sárga processzor- és memóriakockában futtathatunk programot – a szoftver képes vezérelni a motorokat és a többi hasonló, mozgó alkatrészt, továbbá az érzékelőktől adatokat fogad. A Lego természetesen ad a csomaghoz egy windowsos programot, ami egyfajta programozásra is alkalmas, viszont az igazi robotmániákusok nem elégszenek meg ennyivel, nekik alacsonyabb szintű nyelv kell.

Erre született az NQC (Not Quite C), egy C szintaktikával nagyon hasonlatos scriptnyelv, amelyet lefordítva az RCX mikrokódját kapjuk eredményül, amit a kockába eljuttatva le is tudunk futtatni.

Az NQC fut Windowson, MacOS X-en és immár AmigaOS-en is, támogatja – Poseidon USB stacken keresztül – az USB-s adóvevőt, az RCX 1, RCX 2, Cybermaster, Scout és Spybotics processzorokat. A program futtatásához AmigaOS 3 vagy újabb rendszer, 68020-as processzor és 1 Mbyte üres memória szükséges. Az RCX-szel való kommunikációhoz ajánlatos egy USB port és az ahhoz adott meghajtóprogram is.

A kész program RCX-be töltéséhez a Lego Mindstorms SDK2-betában található firmware is nélkülözhetetlen, amit az internetről tölthetünk le (➲ **http://mindstorms.lego.com/sdk2beta/default.asp).**

OS/2, ECOMSTATION Előző számunkban kezdtük azoknak az OS/2-es alkalmazásoknak a bemutatását, amelyek segítségével digitális fényképezőgéppel készített felvételeinket átölthetjük számítógépre.

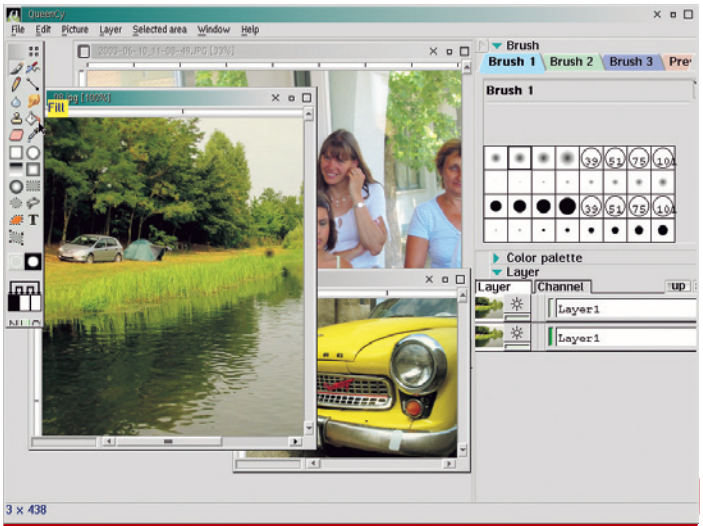

A fényképek módosításához kitűnően használható a QueenCy festőprogram

Most következzen egy szoftver, amellyel a képek módosítását végezhetjük. Persze ha nem digitális fényképezőgéppel fotóztunk, az előhívott negatívot, diát, illetve már kész papírképet előzőleg szkennelni kell a digitális tároláshoz.

A digitális fényképezőgépekhez hasonlóan a szkennerekhez sem mellékelnek OS/2-es szoftvereket. De azért élhetünk néhány lehetőséggel annak érdekében, hogy a papírkép digitális formában gépünk merevlemezére kerüljön.

• *SANE és vidéke:* A Linux-portból származó SANE (Scanner Access Now Easy) szkennermeghajtó segítségével jelenleg többféle, SCSI felületen csatlakozó, illetve jó néhány USB-s szkenner is működésre bírható. A SANE parancssoros, több paramétert és kapcsolót meg kell adni neki egy-egy kép beolvasásakor. A parancssoros megoldást nem kedvelők se essenek kétségbe: a SANE-hez több grafikus front-end is létezik. Így megkerülhetjük a parancssoros használatot – a paraméterezést PM-es ablakban állítgathatjuk.

A Tame/2 az egyik leggyorsabban fejlődő SANE front-end. 0.98-as verziójában már nemcsak a grafikus front-end, hanem a legfrissebb SANE build is benne foglaltatik, így nem kell külön telepítgetni és állítgatni, a támogatott hardverrel – az esetek többségében – rögtön használható. A jelenlegi verzióval a legtöbb elterjedt szkenner használható, bár a fejlesztők listáján a támogatott (kipróbált) eszközök mellett található egy szép felsorolás azokról, amelyeknek működniük kell, mivel technológia szempontjából alig térnek el a többitől.

A PMSANE is hasonló, SANE-hez szánt grafikus front-end, csak egy kicsit csúnyácska az igen csinos felülettel ellátott, bőrözhető Tame/2-höz képest. Ez is a szkennerekhez mellékelt gyári (windowsos) szoftverek kinézetét próbálja utánozni, de itt a csinos felület másodrangú a használhatóság mögött.

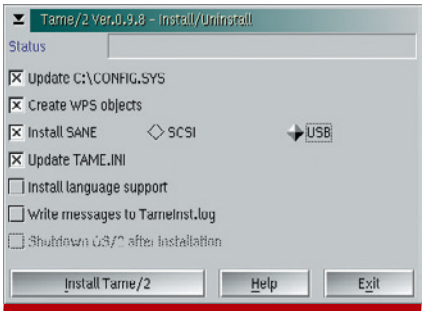

Tame/2: Hol van már a SANE és grafikus felületének néhány évvel ezelőtti kézi telepítése...

Az FEsane még kezdeti stádiumban áll – a SANE parancssoros kezelését csak annyiban felejthetjük el, hogy egy PM-es ablakot kapunk, de a paramétereket, kapcsolókat nekünk kell beírogatni, bár a hozzáadott dokumentációval ez sem túl bonyolult.

A natív OS/2-es programok mellett lehetőségünk van javás, DOS-os, Win16-os és jó néhány Win32-es alkalmazás futtatására. Igen népszerű a VueScan (www.hamrick.com/) szkenneralkalmazás, aminek Windows (95/98/Me, 2000/XP) alá írt változata gyönyörűen fut OS/2-n, Odinnal. Ahhoz, hogy az USB-s szkennereket is használni tudjuk, telepíteni kell az USB Scanner Device Drivert.

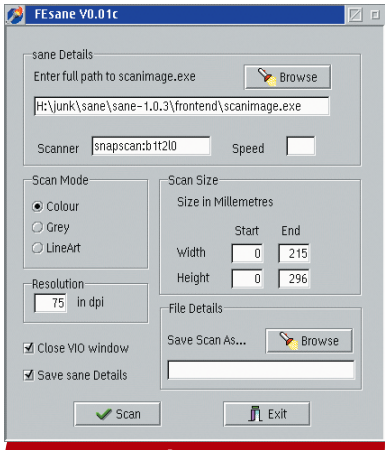

FEsane: kicsit kényelmetlenebb, nincs előnézeti kép, de kétségtelen, hogy a sima parancssornál jobb...

Mivel az OS/2-vel futtathatunk javás alkalmazásokat is, adja magát, hogy keressünk javás grafikus felületet is a SANE-hez. Egyik a JSane, ami szintén az általánosan ismert szkennerprogramok felületét követi, bár az előnézeti képet külön ablakban láthatjuk. Legördülő menüből választhatjuk, hogy színes, fekete-fehér vagy szürkeárnyalatos legyen a kép, beállíthatjuk a világosságot, a képméretet, felbontást és a képnek adhatunk nevet. Nagyjából ennyi a dolgunk a JSane használatakor, miután a *Configure* menüben beállítottuk szkennerünk tulajdonságait.

A másik javás alkalmazás a josi Scan lite, ami eltér a klasszikus szkennelőfelületektől – itt az ablak felső részén levő fülekkel válogathatunk a következőkből: About, Scan Mode, Geometry, Enhancement, dvanced, SCSI commands, Scan.

Utóbbi két, Java Virtuális Gépen (legalább 1.1.4-es JVM) futó alkalmazás MacOS, Windows és Linux operációs rendszereken is fut.

• *QueenCy 0.1.4e:* Miután a negatívról, diáról vagy papírképről elkészítettük a digitális változatot, a következő lépcsőfok a kép alakítása, retusálása, konvertálása és a többi eljárás.

A QueenCy japán alkalmazás, verziószáma ne tévesszen meg senkit, mivel tudása mára igencsak kiforrott programmá tette. Az alkalmazás a klasszikus festőprogramok kinézetét követi, kezelőfelületén az úszó eszközpaletta és a jobb oldalon található többcélú rész található.

A programmal elvégezhetjük a szokásos képalakító eljárásokat (gammakorrekció, kontraszt, fényesség, telítettség, árnyalat, denzitás állítása), forgathatjuk, mozgathatjuk, tükrözhetjük a képet. A program ismeri a rétegeket, amelyekkel szintén végezhetünk különféle műveleteket (beillesztés, klónozás, törlés, egyesítés, importálás). A kiválasztást érvényesíthetjük a kép egészére, vagy annak egy részére. Adott néhány beépített szűrő (például blur, emboss, glas, mosaic), de mi is definiálhatunk a *Custom* részben újakat. A program saját (ACD) formátumán kívül JPEG, BMP és TIFF file-okat olvashatunk be, illetve menthetünk ki. Az ACD a Photoshop PSD formátumához hasonló, a rétegeket is megőrzi.

A QueenCy legújabb verziójában több újraírt rész található (új *Open/Save* beállítóablak, átalakított menük és egyebek). A program kódjában is több optimalizálást hajtott végre a fejlesztő, ezzel jelentősen gyorsult a szoftver működése, a képszerkesztési műveletek ideje látványosan rövidült. Az alkalmazás kinézetében is több változás szemrevételezhető – szebb ablakok, színes ikonok és számos egyéb meglepetés.

A felsorolt alkalmazások többsége freeware vagy GNU GPL kategóriába tartozik. A VueScan kereskedelmi termék, CD-nkre bemutató verziója került.

Sponga Tamás

Felháborodás önreklámból

RIAA/MICHAEL JACKSON

Sokunk kedvenc popzombija, Michael Jackson néhány napra az informatikai híroldalakra került. A popsztárnak valahogy fenn kell tartani az egyre lanyhuló rajongói érdeklődést, ennek érdekében felháborodásának adott hangot azon amerikai törvénytervezet hírére, mely szerint a szerzői jogok által védett tartalmak jogtalan letöltéséért, terjesztéséért akár ötévi börtönbüntetés is kiszabható. Jackson hosszú mondatokban ecsetelte, hogy szóhoz sem tud jutni a törvénytervezet hallatán. A fakuló népszerűségű sztár szerint Amerikában nem büntetőtörvényeket kell alkotni, hanem inkább sikert kellene kovácsolni az olyan népszerű dolgokból, mint például az Apple Music Store online zeneszolgáltatása.
A törvénytervezet a demokrata John Conyers Jr. és Howard Berman nevéhez fűződik, „Authors, Consumer and Computer Owners Protection and Security Act of 2003" (ACCOPS) néven vált ismertté.

A Metallica, illetve Madonna kiállása nem volt nyerő – üzleti szempontból... Jackson marketingesei okosabbak...

- www.house.gov/berman/press/pr071603.html
- www.michaeljackson.com

Írjunk levelet az elnöknek

Nem egyszerű. Azok az idők már elmúltak, amikor betűnként kellett beírni a *To:* sorba, hogy george.w.bush@whitehouse.gov vagy president@whitehouse.gov. Mostantól még kacifántosabb a helyzet, mivel új elektronikus levelezőrendszert kapott az Egyesült Államok elnöke.
Ahhoz, hogy az ember akár csak egy kedves köszönőlevelet írjon, több webhelyre is el kell látogatnia, melyeken egy halom kérdésre kell válaszolnia. Ha a nemzetbiztonsági szempontból nyilván elengedhetetlen kérdésekre adott válaszokat megfelelőnek találja az ellenőrző rendszer, és visszaigazolást küld, akkor fog eljutni a kívánt levél személyesen az elnökhöz. Hacsak az Inbox tartalmát nem ellenőrzi még egy újabb lelkes brigád...

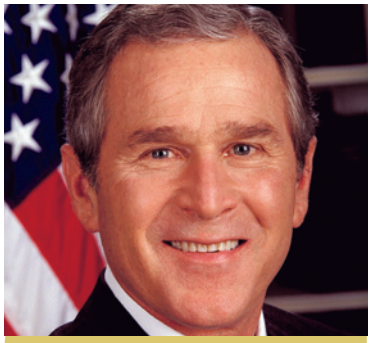

Kedves Bush bácsi, nem tetszene lebombázni az iskolánkat?

- www.whitehouse.gov
- www.ministryofpropaganda.co.uk/oldpropaganda/20030719-whitehouse.shtml

„Biztos nágy az örom"

MAGYAR GYÓGYSZERTÁR

„Hogy a gyermek eztet a játék neki, ünnepl? alkalma kezébe venni, által kissé tanulás célzatából kaptál."
Valószínűleg találkoztak néhányan a fenti mondattal, ami egy „Elektromos csellentyűcske" elnevezésű játék használati utasításából származik. A különböző fordítások néha igen jól sikerülnek, különösen, ha egy több évtizede kivándorolt hazánkfiának gyermeke vagy unokája próbál magyar nyelvű használati útmutatót írni. Még mókásabb, ha az idegen nyelvű szöveget szavanként ültetik át magyarra, ahogy az a következő példában is történhetett.
A közelmúltban jelent meg egy webhely, a Magyar Gyógyszertár, aminek csak elnevezése magyar, nyelvezete is csak annyiban, hogy a megjelenő szövegben lévő szavak egyenként – jórészt – értelmesek, mondatként összeolvasva már kevésbé...
Némi vizsgálódás után kiderül, hogy idén, február elején regisztrálták Bermudán a magyargyogyszertar.com webhelyet.
A Magyar Gyógyszertár amúgy széleskörű tevékenységet kíván folytatni, úgymint: „Magyarország Vesz Viagra Csökkentés Xenical Hajt Egyenesen álló Valtrex és több! Lenni Biztos és Biztosít Online -val Magyar Gyógyszertár! SZABAD Hajózás! Szabad Online Konzultáció, Szabad Orvosi recept! Ez Könnyű!! A legalacsonyabb árban egy online gyógyszertár. Csinálsz nem kell hagy házatok. Egy perc online konzultáció -val orvosunk és -a diéta pirula vagy fájdalom megkönnyebbülés drogok van az úton következő nap!!"

Előre a Szabad Hajózásért! Viagrával!

- www.magyargyogyszertar.com/hungarian_pharmacy.htm

A beteg rosszabbul van

Valószínűleg a Netscape böngésző halálát jelenti, hogy az AOL kirúgja a böngészőt fejlesztő ötven programozót. A lépés várható volt, mivel az America Online a következő öt évre a Microsofttal kötött megállapodást arról, hogy az AOL a szolgáltatásaihoz az Internet Explorert adja ügyfeleinek. Igaz, az AOL képviselői azt nyilatkozták, továbbra is szívügyüknek tekintik és támogatják a Netscape-et, de ha nem lesz fejlesztés, maradék rajongóit is elveszti.
Az Opera és a Mozilla marad csak igazi versenytársnak. Mindkettő nagy előnye az Internet Explorerrel szemben, hogy számos platformra megjelenik – és ez a növekvő linuxos részesedést nézve igen kedvező lehet. Talán hamarosan lesz Internet Explorer for Linux is?

Egyelőre még az AOL gyámsága alatt

Trust

Szuper Wi-Fi

A hollandiai székhelyű Trust bemutatta SpeedShare Wireless Turbo Pro termékcsaládját, amely vezeték nélküli hálózati kapcsolaton keresztül 108 Mbit/s-os átviteli sebesség mellett teszi lehetővé az (A)DSL internetelérés megosztását otthoni felhasználók számára. Az IEEE 802.11 super G szabványra épülő technológia sebessége a kábeles hálózatok 100 Mbit/s-os sebességét is felülmúlja.
A SpeedShare Wireless Turbo Pro termékcsalád a 128 bites WEP titkosítás révén teremti meg a vezeték nélküli adatátvitel biztonságát. Az eszközök kompatibilisek a jelenleg használatos 11 Mbit/s-os (IEEE 802.11b) és 54 Mbit/s-os (IEEE 802.11g) vezeték nélküli termékekkel, így zökkenőmentesen használhatók a meglévő hálózatok bővítésére.

A SpeedShare Turbo Pro hozzáférési pont 108 Mbit/s-os adatátviteli sebességű vezeték nélküli hálózati kapcsolatot és Internetelérést biztosít

A Trust SpeedShare Turbo Pro Wireless Access Point UTP-csatlakozós hozzáférési pont révén összesen 64 eszköz kapcsolható vezeték nélküli hálózatba. A SpeedShare Turbo Pro Router & Wireless Access Point egyetlen internetkapcsolat egyidejű használatára szolgáló, útválasztóból, kapcsolóból és hozzáférési pontból álló teljes rendszer. Az egyidejűleg csatlakozó számítógépek számának függvényében a kapcsolat megbízhatósága érdekében automatikusan 108, 54, 48, 36, 24, 18, 11, 9, 6, 5,5, 2 vagy 1 Mbit/s-ra igazítja a vezeték nélküli hálózat sebességét. A 2,4000–2,4835 GHz-es frekvenciatartományban 13 európai csatornán használható, 30 és 100 méter közötti hatótávolsággal bír.
Amikor ugyanabban a helyiségben több SpeedShare hozzáférési pont is működik, az integrált vándorlás szolgáltatás mindig a legerősebb, illetve legközelebbi hozzáférési pontot választja. Az eszközök rugalmas konfigurálhatóságát dipólantennák biztosítják, a hálózati kapcsolat, a tápfeszültség és a vezeték nélküli adatátvitel kijelzésére világos állapotjelzőkkel bírnak. A termékcsaládot PCI és PC Card hálózati kártyák egészítik ki.

- **Napfény Kft.**
  ☎ 463-9030
- **www.multimedia.hu**
- **www.trust.com**

StarChip

Kompakt nyomtatószerverek

Az Ethernet eszközöket gyártó német StarChip termékei közül a kompakt nyomtatószerverek magyarországi forgalmazását kezdte meg az AlphaSonic. Ezek az apró kiszolgálók kapcsolatot teremtenek az Ethernet hálózat és a párhuzamos vagy USB portra csatlakozó nyomtató között, megbízhatóságuk és versenyképes áruk folytán pedig kisirodák, sőt egyéni végfelhasználók számára is elérhetők.

StarChip PRS-201: több hálózati protokollt támogató nyomtatószerver egy-egy nyomtató- és párhuzamos porttal

Az Ethernet hálózatra legfeljebb 100 Mbit/s sebességű RJ-45 porton kapcsolódnak, ami nagy előrelépés például a párhuzamos port sebességéhez képest. Több hálózati protokollt támogatnak: TCP/IP, NetBEUI, AppleTalk, EtherTalk és vegyes hálózatokban is használhatók. A szükséges beállításokat a felhasználó webböngészőn keresztül végezheti el, a belső programot (firmware) pedig frissítheti.

- **AlphaSonic Kft.**
  ☎ 231-4090
- **www.alphasonic.hu**
- **www.starchip.de**

Axelero Internet

ADSL a kistelepüléseken

Az Axelero Internet csatlakozott ahhoz a Matáv Rt. által bevezetett programhoz, amelynek keretében a távközlési szolgáltató a saját szolgáltatási területén található 42 kistelepülésen megkezdi az ADSL bevezetéséhez szükséges fejlesztéseket a beérkező igények függvényében.
Alapvetően olyan településekről van szó, ahol méretük miatt csak az ügyfelek tényleges igénye alapján érdemes a beruházást végrehajtani. Ha a településekről érkező megerősített igények száma eléri az előre meghatározott küszöbértéket, a Matáv vállalja az ADSL műszaki feltételeinek fejlesztését és a szolgáltatás bevezetését 150 napon belül. Az igények beérkezésére épülő, úgynevezett kistelepülési ADSL-modell egyelőre ugyan csak a megjelölt 42 településre érvényes, de máshonnan is érdemes jelentkezni, mert az igényeket a további fejlesztések meghatározásánál figyelembe veszik.
A 42 meghirdetett település listája a ➲ **www.axelero.hu/internetezni_jo/adsl_kistelepulesek.shtml** oldalon tekinthető meg. Az igényeket az Axelero Internet online boltjában (➲ **bolt.axelero.hu**), és a telefonos ügyfélszolgálaton, illetve partnerein keresztül várja.

- **Axelero Internet ügyfélszolgálat**
  ☎ 1234
- **www.axelero.hu**

Senao

Kétsávú hozzáférési pont

A GamaxNet Kft. megkezdte a tajvani Senao International EnGenius termékcsaládjába tartozó EL-5354AP kétsávú hozzáférési pont (Dual Band Access Point) tesztelését. A vezeték nélküli eszköz az IEEE 802.11a és 802.11g szabványnak megfelelően a 2,4 GHz-es és az 5 GHz-es frekvenciatartományban egyaránt 54 Mbit/s átviteli sávszélességre képes, de együttműködik a 802.11b szabványú, 11 Mbit/s sávszélességű Wi-Fi hálózati kártyákkal is.
Az új hozzáférési pont támogatja az IEEE 802.1.x szabványokat és a RADIUS felhasználóazonosítást, EAP-MD5/TLS/TTLS titkosítással és MAC címszűrővel rendelkezik, melyek a Hot Spot szolgáltatást teszik lehetővé. Az adatbiztonságról 64/128/152 bites kódolású WEP+TKIP (Temporal Key Integrity Protocol) gondoskodik AES (Advanced

Encryption Security) támogatással. A felügyelet SNMP, web és telnet révén egyaránt lehetséges, a firmware frissítése webes felületről TFTP-vel vé-

EnGenius EL-5354: kétsávú hozzáférési pont

gezhető. Az EL-5354 teljesítménye 2,4 GHz-en az EnGenius termékeknél megszokott 100 mW, több lépésben szabályozható. A hozzáférési pont eléréséhez az EL-5354CB cardbus csatoló és az EL-5354MP mini PCI kártya (mindkettő kétnormás eszköz) áll rendelkezésre.
Itt adunk hírt arról is, hogy a szintén a GamaxNet által képviselt DrayTek útjára bocsátotta a Vigor2300 típus legújabb, 2.5-ös verziójú firmware-ét, amely kulcsszavak alapján beállítható tartalomszűrést is lehetővé tesz.

- **GamaxNet Kft.**
  ☎ 372-7180
- **www.gamaxnet.hu**
- **www.senao.com**

Matáv

Internet, kötelezettségek nélkül

A Matáv is csatlakozott a kötelezettség – azaz előfizetés – nélküli netelérést nyújtó szolgáltatók köréhez. Új elérési lehetőségét analóg modemes, illetve ISDN-vonalas számítógéppel rendelkező felhasználók részére ajánlja, akik csak most ismerkednek a nettel. A netszolgáltatás országszerte hozzáférhető matávos vonalakon keresztül, a 06-51-622-622-es behívószámon. A belépéshez szükséges felhasználónév és jelszó egyaránt *matav*. Az elérés (a minimál díjcsomag kivételével) a Matáv minden előfizetőjének jár, további szerződéskötésre nincs szükség. A díjak időszávokra bontottak: hétköznap 7–18 óráig bruttó 9 Ft-tal, hétköznap 18–24 óráig és hétvégén 7–24 óráig bruttó 6 Ft-tal, mindennap 0–7 óráig bruttó 3 Ft-tal növekszik percenként az internetező telefonszámlája.

- **www.matav.hu /lakossagiszolgaltatasok /termeklista/ matavinternet.html**

Kürt Computer

Adatterminátor

A professzionális adatmentési és informatikai biztonsági technológiájáról világszinten elismert Kürt Rt. a közelmúltban új elemmel, az adatmegsemmisítéssel gazdagította portfólióját – amely első pillantásra talán ellentmondásosnak tűnő módon az adatvédelem egy formája.
A Kürt szakemberei a hozzájuk beérkező adatmentési esetek között sokszor találkoznak olyan adathordozókkal, amelyeken nemcsak az aktuális tulajdonos adatai találhatók meg, hanem régebbi tulajdonos(ok) adminisztrációból törölt file-jai is. A vállalat új szolgáltatása ezért a feleslegessé vált adatok, bérbe adott, elavult, leselejtezendő vagy eladásra kerülő adathordozók, lecserélésre kerülő komplex adattároló és archiválórendszerek, CD-k, DVD-k és magneto-optikai lemezek, szervizekbe javításra beadott számítógépeken vagy adattárolókon található cégadatok szakszerű eltüntetésére nyújt lehetőséget.
A szükséges eljárások szinte mindegyik esetben különböznek, de mindig az adott cégnél érvényes szabályzatoknak és eljárási rendeknek megfelelően alkalmazzák őket. Ha az adatmegsemmisítés során a merevlemez működőképességét meg kell őrizni, a Kürt saját fejlesztésű adatmegsemmisítő szoftvert alkalmaz, amely felülírja az adattároló felületet valamilyen meghatározott karaktersorozattal. Demagnetizáló alkalmazható, ha az adattárolót működésképtelenné kell tenni, de az eszköz maga készletgazdálkodási okokból nem semmisíthető meg, vagy

Kürt Computer: a cég eddig az adatmentésről volt ismert – de az adatok szakszerű megsemmisítése is védelmük egy formája

például biztonsági mentésre, archiválásra használt, de lejárt élettartamú mágnesszalagok leselejtezésekor. Optikai és magneto-optikai lemezek használhatatlanná tételéhez különleges célgépet használnak, amely mechanikai úton teszi használhatatlanná az adathordozót.
Sok esetben alapfeltétel a művelet jogszerűségének és hivatalos mivoltának igazolása. Ilyen esetekben a Kürt jegyzőkönyvet vesz fel, és igazságügyi szakértői nyilatkozatot mellékel arról, hogy az általa megsemmisített adathordozókról adat nem állítható helyre.

- **Kürt Computer Rendszerház Rt.**
  ☎ 228-5410
- **www.kurt.hu**

Yoda

VoiceIP nemcsak jediknek

Az AlphaSonic termékpalettáján új termékcsoportot alkotnak a tajvani Yoda VoIP eszközei. A termékek között szélessávú (ADSL, kábelnet stb.) internetelérésel használható telefonkészülékek és hagyományos telefonokkal használható átjárók (gateway) is megtalálhatók.

VG-422R: VoIP és ADSL útválasztó egyben

A képünkön látható VG-422R VoIP és ADSL útválasztó egyben. A készülékhez egy ADSL modem, három számítógép, két telefonvonal és két hagyományos telefon kapcsolható. Ezt követően a telefonokról kapcsolt vonali vagy IP-telefonhívás kezdeményezhető, illetve a számítógépek adatforgalma is lebonyolítható mind a belső, mind a külső hálózat felé. DHCP szerverével belső IP-címek kiosztására is alkalmas. Adatátviteli sebessége 10 Mbit/s WAN-on, illetve 10/100 Mbit/s LAN-on keresztül.

- **AlphaSonic Kft.**
  ☎ 231-4090
- **www.alphasonic.hu**
- **www.yoda.com.tw**

Symantec

Variációk behatolás elleni védelemre

A Symantec négy, az Intrusion Protection termékcsaládba tartozó szoftver új verzióját jelentette be. A Symantec Decoy Server úgynevezett mézesbödön típusú behatolásérzékelő rendszer (IDS), amely felismeri, visszatartja és figyelemmel kíséri a hálózathoz való jogosulatlan hozzáférést és a rendszerrel való visszaélést. A gazdagépes és a hálózati IDS-ek kiegészítőjeként a Symantec Decoy Server eltereli a támadásokat a fontos erőforrásoktól, és közben idejekorán észleli a belső és külső támadásokat (e témában: ➲ **Embervadászat – PC Magazin, 2003/7/24**).
A Symantec Host IDS 4.1 méretezhető behatolásérzékelő és -megelőző képességet honosít meg az üzletvitel szempontjából létfontosságú szervereken. A Symantec Host IDS a rendszergazdáknak szükséges fejlett kezelési lehetőségeken keresztül a behatolások érzékelésével, illetve megelőzésével segít biztosítani az üzletmenet folyamatosságát. Számos platformon (Windows 2000, Windows NT, Windows XP, Solaris 8, Solaris 9) fut, és együttműködik a Symantec korábbi gazdagépalapú IDS-ével, az Intruder Alert 3.6-tal.
További újdonság a Symantec ManHunt 3.0 megjelenése, amely gigabites nagyságrendű hálózati forgalom mellett is valós idejű behatolásérzékelést, az eseménynyel egy időben történő veszélyelemzést, megelőzést és reagálási képességet biztosít a szervezeteknek a felbukkanó veszélyek és a szolgáltatásmegtagadásos támadások ellen. Konfigurációjától függően akár 6 gigabites illesztőn, 2 gigabites másodpercenkénti sebességig felügyeli a hálózati forgalmat.
A bejelentések sorát a Symantec Vulnerability Assessment zárja, amely a sérülékenységek felismerése és rangsorolása, valamint az orvoslásukhoz szükséges átfogó információk biztosítása révén a hálózati infrastruktúra jobb ellenőrzését teszi lehetővé. A Symantec közleménye szerint az egyedi hálózatátvizsgálóknál gyorsabban és alaposabban deríti fel a vállalkozás sebezhető rendszereit és alkalmazásait. A sérülékenységeket a sürgősség, valamint a behatás mértéke és orvoslása szempontjából rangsorolja, így a személyzet a legveszélyesebb sérülékenységekkel foglalkozhat először.

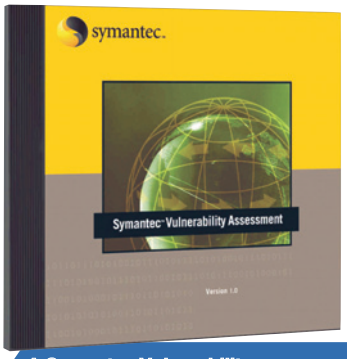

A Symantec Vulnerability Assessment feltárja és súlyosságuk alapján rangsorolja a hálózati infrastruktúra sebezhető pontjait

➲ **Symantec Magyarország**
☎ **452-8006**
➲ **www.symantec.hu**

VirusBuster

Magyar vírusvédő a világpiacon

A vírusvédelmi szoftvereket fejlesztő, magyar tulajdonú VirusBuster nemrégiben több disztribútori, viszonteladói szerződést kötött a világ számos pontján. Évtizedes hazai piaci jelenlét után a cég termékei így most már elérhetők Ausztriában, a Benelux államokban, Csehországban, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Portugáliában, Spanyolországban, Svájcban, Szlovákiában, Törökországban, valamint Közép- és Dél-Amerikában.
A megállapodások a VirusBuster stratégiáját tükrözik, a cég nem a mögötte álló tőke segítségével kíván a külpiacokon terjeszkedni, hanem a partnerkapcsolatokban látja a fejlődés lehetőségét. A külföldi disztribútorok és viszonteladók elsősorban az üzleti felhasználóknak szóló termékeket kínálják ügyfeleiknek.

A VirusBuster külföldi partnerei a vállalati felhasználóknak szánt termékeket fogják értékesíteni

➲ **VirusBuster Kft.**
☎ **382-7000**
➲ **mail@virusbuster.hu**
➲ **www.virusbuster.hu**

Magyar távközlés

Számhordozhatóság január 1-től

A hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény – az uniós irányelvekhez igazodóan – a verseny elősegítése és élénkítése érdekében elrendeli a vezetékes távbeszélő szolgáltatók számára a számhordozhatóság bevezetését abban az esetben, ha előfizetőjük szolgáltatót vált földrajzi helyének megváltoztatása nélkül.
A kormány 2003. július 16-i ülésén elfogadta a számhordozhatóság alkalmazásának szabályairól szóló kormány-előterjesztést, amely a távközlési szolgáltatók számára megteremti a jogszabályi hátteret a számhordozhatóság bevezetéséhez szükséges jelentős beruházások megkezdéséhez. A kormányrendelet értelmében 2004. január 1-től a vezetékes távközlési szolgáltatók számára kötelezővé válik a számhordozhatóság biztosítása.
A számhordozhatóság bevezetésével a vezetékes távbeszélő-előfizetők számára lehetőség nyílik, hogy kedvezőbb feltételeket ajánló szolgáltatót választanak kapcsolási számuk megtartásával. A számváltozással járó szolgáltatóváltás ugyanis olyan költséggel, kényelmetlenségekkel és esetleges üzleti hátránnyal járt az előfizetők számára, amely nagymértékben visszatartotta őket egy kedvezőbb ajánlat elfogadásától, és ez fékezőleg hatott a valódi verseny kibontakozására. A számhordozhatóság bevezetése az előfizető számára megszünteti a számváltozásból adódó hátrányokat, de megszünteti a jelenlegi szolgáltatók helyzeti előnyét is az újonnan piacra lépő szolgáltatókkal szemben.

A várakozások szerint a számhordozhatóság bevezetése élénkíti majd a szolgáltatók közötti versenyt, árcsökkenést és a szolgáltatások színvonalasabb kínálatát eredményezve

➲ **www.ihm.hu**

Dudás Zoltán

Black Box LR9601AE

Útvonalválasztó, kiemelkedő garanciával

A Black Box egyik új termékét próbálhattuk ki szerkesztőségünkben, egy egyszerű útvonalválasztót, nyomtatószerverrel felszerelve. Dobozában CD-t, körülbelül 1 m-es UTP kábelt, valamint a biztos rögzítésért felelős csavarokat, tipliket és gumitalpakat találhattunk a készülék és a táp mellett. Sajnos papírdokumentációt nem rejtett a csomagolás, ám a CD-n fellelhetjük a nyomtatókliensszoftverrel egyetemben. A router a nyomtatószerver mellett négyportos, 10/100 Mbit/s-os switchet tartalmaz, melyre helyi hálózaton lévő gépeket, illetve újabb elosztókat köthetünk. WAN portjára ADSL vagy kábelmodem kötendő.
A készülék állapotáról hét LED tájékoztat, ebből négy a LAN portok aktuális sebességét (10 vagy 100 Mbit/s), és egy-egy a nyomtató állapotát, az áramellátást, illetve a WAN port sebességét mutatja. Alaphelyzetben az eszköz IP-címe 192.168.2.1, és bekapcsolt DHCP szervere gondoskodik az egyszerű konfigurálógép beállításairól. Támogatja a PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-t adó netszolgáltatókat (ISP), sőt képes híd-ként (bridge) is működni. Beépített tűzfalszolgáltatásaival lehetőségünk van a behatolások felderítésére, sőt akár 8, demilitarizált zónában lévő gépet is működtethetünk – persze ha ISP-nktől kaptunk ennyi külső IP-címet. A készülék ajánlott bruttó végfelhasználói ára 19 988 Ft, melyhez 1 év Fido – leejtés, kiömlő víz, kávé, villámcsapás, túlfeszültség és egyebek esetére szóló – garancia jár.

Fekete doboz, igen hasznos garanciával

- http://catalog.blackbox.com/BlackBox/Templates/blackbox/mainscreen.asp
- Axico ☎ 342-3255
- www.axico.hu

Webspy Live 1.0

Valós idejű naplófile-figyelő

A Webspy szoftvercsalád Live tagjával online megfigyelhetjük proxyszerverünk, illetve tűzfalunk naplóit. Felkészültségét mutatja, hogy a naplófile-ok közel 50 típusát támogatja. Dokumentációjában figyelmeztetéseket találunk, miszerint telepítés előtt a szerver és a gép óráját össze kell hangolni. Támogatja a hálózati meghajtón elhelyezett file-ok elérését is. A felhasználókról online információkat kaphatunk, üzenhetünk nekik e-mailen keresztül. Különféle figyelmeztetéseket (trigger) vehetünk fel, melyek segítségével kiemelhetjük a letöltött file-okat típusuk, méretük, idejük és kiterjesztésük alapján a riadóztatásokhoz. Külön profilokat hozhatunk létre, melyekbe besorolhatjuk a felhasználók által elérhető adatok kulcsszavait, érdeklődési kör szerint. Ezek alapján hozhatjuk létre a már említett triggereket. A felhasználók adatait (név, becenév, e-mail cím stb.) úgynevezett aliasokba vehetjük fel. A már felvitt személyeket osztályokba (departments) sorolhatjuk, melyeket a megfigyelt naplófile-ok alkalmaznak. A program 30 napos próbaverziója regisztráció után letölthető a készítők webhelyéről.

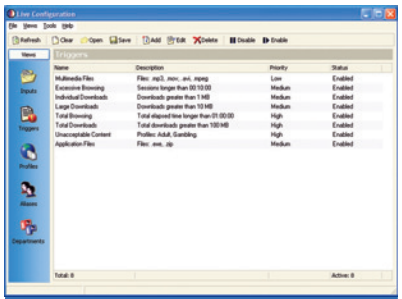

A Webspy Live-val típus alapján figyelhetjük a letöltéseket

A teljes verziót a Webspy Standard Suite tartalmazza, melynek ára bruttó 367 000 Ft, korlátlan licenccel.

- www.delta.hu/webspy/

Trendnet TW100-S4W1CA

Olcsó router a mindennapokra

A Trendnet átlátszó, kékes útválasztója nem különbözik sokban társainál. Ugyanúgy rendelkezik négyportos, 10/100 Mbit/s-os switchcsel, amely fél-, illetve teljes duplex kommunikációt képes fenntartani gépeink, valamint más elosztóink között. A készüléket a CD-n található program segítségével, illetve böngészőnkkel tudjuk konfigurálni. Beépített DHCP szervere 253 gépet képes kezelni. A router támogatja a netes alkalmazásokat és játékokat (például Age of Empires, Battle.net Multi-User, Crazy Arcade, E-Mail, FTP, ICQ, MSN Messenger, NetMeeting, PCAnywhere, PING, StarCraft, Telnet). Belső programja (firmware) frissíthető; a készüléken találhatunk reset gombot a gyári beállítások visszaállítására. Netszolgáltatónkhoz PPPoE-vel, PPTP-vel, dinamikus, illetve statikus IP-címmel csatlakozhatunk. A termék ajánlott végfelhasználói ára bruttó 12 600 Ft, ami ma igen alacsonynak mondható.

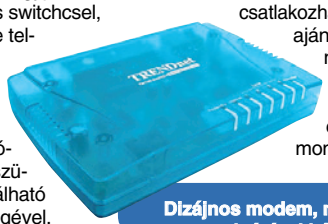

Dizájnos modem, mely nemcsak árával kérkedhet

- www.trendware.com/products/TW100-S4W1CA.htm
- BaSys COM ☎ 06-23-445-082
- www.basys.hu

MyIE2 0.8

Böngésző, nekünk

A MyIE2 ingyenes böngésző számtalan előnye közé tartozik, hogy nem kell külön idegeskedni, ha nem támogat bizonyos szolgáltatásokat – ez esetben ugyanis az Internet Explorer sem támogatja azokat. Enne oka: a MyIE2 gyakorlatilag az Internet Explorerre épül, annak motorját használja, sok egyéb hasznos dologgal kiegészítve a neves böngésző lehetőségeit. Ilyen például a felületek cserélhetősége, különböző plug-inek telepíthetősége vagy a váratlanul – és hívatlanul – előugró ablakok (pop-upok) opcionális letiltása. Gyorsbillentyűket rendelhetünk kedvenc oldalainkhoz. A szoftver támogatja a proxyszervereket is, azok konfigurációit kiolvassa az Internet Explorer beállításaiból. Fordítási lehetőségek is rendelkezésünkre állnak: már alaphelyzetben is számtalan, sajnos csak angol nyelvre fordító webhely elérési címét rakták bele – melyeket meghív, ha valami számunkra idegen nyelven akar megjelenni –, ezek körét magunk is bővíthetjük. A program letölthető a készítők webhelyéről.

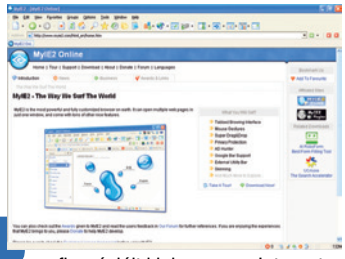

Kényelmes böngésző, az Explorer alapjain

- www.myie2.com

Chat a mindennapokban

Csevej a csevegésről

Az egyik legalapvetőbb emberi tevékenység a kapcsolattartás. A beszéd, a társalgás kiemelkedő szerepet játszik mindennapjainkban. Az interneten is találhatunk beszélgetési lehetőségeket, méghozzá igen szép számmal. Cikkünkben a netes chateket vesszük sorra – elsősorban típusuk alapján.

Tóth G. Gergely (tgeri@dpg.hu)

Az internet lehetőségeit már egész korán kiaknázták kapcsolattartásra a felhasználók. Elsőként talán levelezőlisták, „offline” levelezőszolgáltatások segítségével beszélgettek a legtöbben. Ez nem a hagyományos értelemben vett beszélgetés, mivel nem valós időben történik: mindenki akkor olvassa el az új hozzászólásokat, amikor kedve tartja. A fórumok szerepe is hasonló.

IRC Az egyik legnagyobb népszerűségnek örvendő, valós idejű beszélgetést nyújtó rendszer az IRC. A betűszó az Internet Relay Chat kifejezés rövidítése, nyersfordításban: internet közvetítette társalgás. A rendszert Jarkko Oikarinen finn programozó fejlesztette ki 1988-ban. Ma a világ több mint 60 országában ez a legnépszerűbb chates rendszer, de természetesen minden országban jelen van.
Az IRC kliens–szerver kapcsolaton alapul, vagyis a felhasználónak először egy szerverre kell kapcsolódnia. Meg kell adnunk becenevünket (nickname) – beszélgetőpartnereink ezt a nevet látják majd –, teljes nevünket (persze nem kötelező a valódit beírni) és e-mail címünket. Ezután egy csatornára belépve beszélgethetünk a többiekkel. A csatornák bizonyos témák iránt érdeklődő embereket gyűjtenek egybe.
Általában több szerver összekapcsolásával alakulnak ki „kisebb” szerverhálózatok. Ilyen például a DALnet, az EFnet, illetve a több magyar szervert is tartalmazó IRCnet. (Persze ilyen hálózatokból is több ezer létezik. A szerverek, még inkább a felhasználók száma nehezen becsülhető meg.) A beszélgetésen kívül lehetőség van file-ok cseréjére is egymás között.
Egy csatornán (vagy szobában) alapvetően kétféle felhasználó lehet jelen: a „mezei” és az operátor. Utóbbi feladata a szoba rendjének fenntartása, illetve a renitenskedők kordában tartása, rendreutasítása. Az operátorokat az IRC-n a nevük előtt található @ jelről ismerhetjük fel. Minden szobának saját témája (topic) van, mely általában elárulja, miről folyik a beszélgetés.
Ha nem viselkedünk megfelelően, a szobából kitessékelhetnek (ekkor azonnal visszaléphetünk), durvább esetben ki is tilthatnak – „szakszóval” bannolhatnak – minket (ekkor bizonyos ideig nem léphetünk vissza). Ha ennél is komolyabb vétséget követünk el, a szerver operátorai a szerverről is kizárhatnak minket (ezt K-Line-nak nevezik).
A csatornán kívül természetesen magánbeszélgetéseket is folytathatunk bárkivel, illetve kezdeményezhetünk CTCP (Client to Client Protocol) kapcsolatot is, amely a szerver kihagyásával közvetlen összeköttetést hoz létre két felhasználó gépe között. Persze ehhez közvetlen nethozzáférés, vagy megfelelő tűzfalbeállítás, illetve portátadás szükségeltetik.

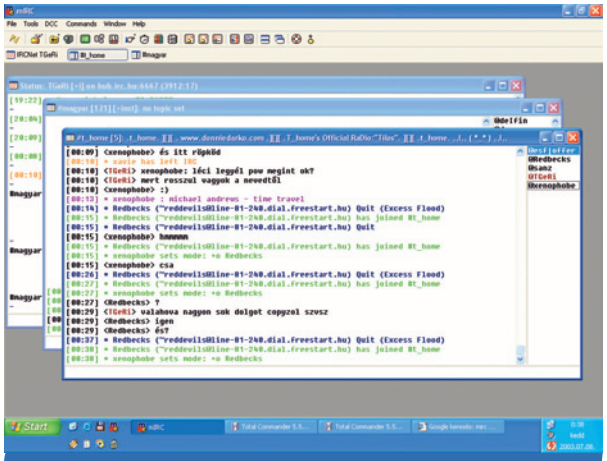

Az egyik legrégebbi csevegőprogram mai változata: mIRC

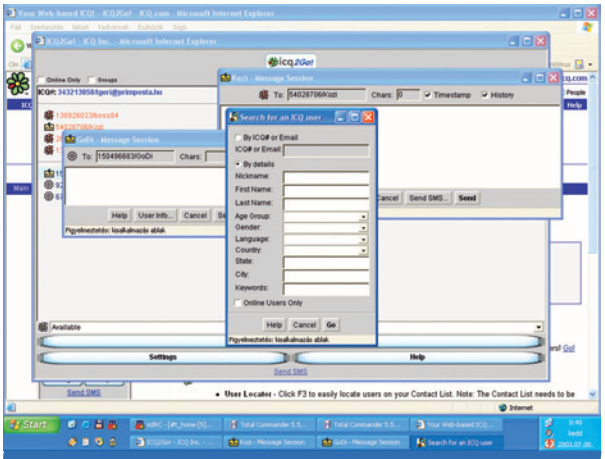

Keressünk csevegőpartnereket ICQ módra

ICQ, MSN, AOL Ezek a rendszerek is régóta léteznek, viszont az IRC-kel szemben központosítottak, vagyis a mozaikszavak egy-egy nagy hálózatot takarnak.
Az ICQ a felhasználók igényeire összpontosít, célja egyértelműen az ismerkedés elősegítése. Jelentése is „I Seek You”, vagyis „én kereslek téged”. Itt nemcsak a felhasználó becenevét, hanem rengeteg személyes adatot is tárolnak egy központi adatbázisban, amelyben kereshetünk, így könnyen rátalálhatunk a számunkra ideális beszélgetőpartnerre. Az ICQ-ban nincsenek csatornák, csak egymás közötti üzenetváltásra van lehetőség. A rendszer nem becenév, hanem egyedi ICQ-szám alapján azonosítja a felhasználókat azért, hogy mindenki saját becenevét használhassa. A rendszer a beszélgetésen kívül sok egyéb szolgáltatást is nyújt. Például webhelyünkön elhelyezhetünk egy ikont, mely jelzi, élő kapcsolatban (online) vagyunk-e. Sajnos mostanában itt is gyakoriak a kéretlen üzenetek, melyek ellen úgy tudunk a leghatásosabban védekezni, ha nem engedélyezzük akárkinek, hogy felvegyen minket saját kapcsolatlistájába.
Az MSN a Microsoft cég Messenger programja. Hasonló az ICQ-hoz, csak a program további lehetőségeket is kínál, például hang- vagy képátvitelt, de erről majd később.
Az AOL az America Online kifejezés rövidítése. Szolgáltatásai nagyjából megegyeznek az ICQ vagy az MSN lehetőségeivel.

WEBES CHATEK Már Magyarországon is több chates webhely van, melyeken rengeteg ember fordul meg nap mint nap, annak ellenére, hogy e helye-

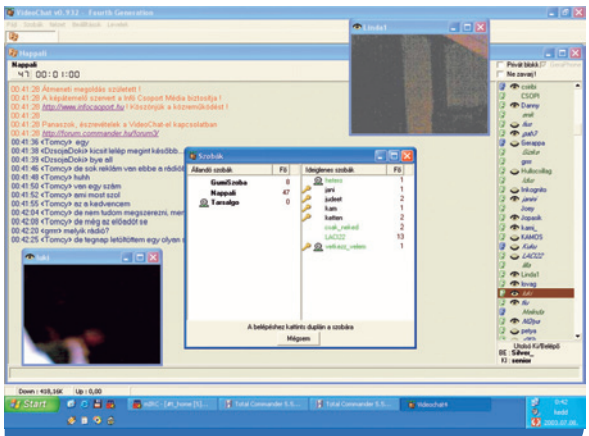

A videocsevej immár egyre több felhasználó számára érhető el

ken általában nincs lehetőség például file-cserélésre. Népszerűségük oka valószínűleg éppen az, hogy nem kell programok telepítésével foglalkoznunk, csak egyszerűen elszörfözünk egy megfelelő böngészővel (általában a Java támogatása a feltétel) a chat webhelyére, és már beszélgethetünk is. A legnagyobb magyar webes chatek a chat.hu, a chat.gyaloglo.hu és a trefort.hu.

Emellett rengeteg webhelyen találhatunk az adott site-hoz kapcsolódóan chat, vagy chat jellegű szolgáltatásokat. Ezek legfőbb előnye: valószínűleg olyan emberekkel találkozhatunk, akik szintén azt a bizonyos webhelyet böngészték, tehát őket is az a téma érdekli, mint minket.

ÉLŐSZAVAS CHATEK Újabban elég sok felhasználó bír megfelelően gyors neteléréssel ahhoz, hogy valós idejű hangátvitelt lehessen megvalósítani. Megszülettek az első olyan chatprogramok, amelyekkel a szó szoros értelmében beszélgethetünk, vagyis mikrofon segítségével élőszóban kommunikálhatunk. A legtöbb felhasználót a PalTalk hálózatában találjuk.

Az élőszavas chatek némelyikét – például a TeamSpeaket vagy a Roger Wilcót – kimondottan ahhoz fejlesztették, hogy a hálózatban játszó játékosok szót válthassanak egymással meccs közben. Mivel a legtöbb élőszavas kommunikációs lehetőség peer to peer kapcsolatot használ, működésükhöz elengedhetetlen a már említett közvetlen internetes hozzáférés, vagy a megfelelő tűzfalbeállítás, illetve portátadás.

VIDEOCHAT Mint már korábban említettük, néhány chatprogram képes élőképet is közvetíteni rólunk, ha rendelkezünk megfelelő webkamerával. E rendszerek közül a magyar fejlesztésű VideoChat programot érdemes kiemelni. Indítás után rögtön felismeri webkameránkat (nem szükséges installálni), majd beléphetünk a rendszerbe. A regisztráció után (nevünket is meg kell adni) különböző szobák közül választhatunk, melyek némelyikébe csak megfelelő nemű felhasználók léphetnek be, vagy csak azok, akik kamerával is bírnak. Akárcsak a hangátvitelnél, itt is érvényesek a peer to peer kapcsolatokra elmondott feltételek. Ha valaki ezek után chatelésre adja fejét és online barátok után kezd kutatni, csak arra vigyázzon, hogy a függőség nagyon könnyen kialakul!

>infó

- www.aol.com/
- www.irc.hu/
- www.icq.com/
- www.mirc.com/
- www.msn.com/
- www.paltalk.com
- www.teamspeak.org/
- http://rogerwilco.gamespy.com
- http://videochat.commander.hu/

Teszt: 6 ingyenes letöltésvezérlő

Megbízható (idő)töltögetés

A netet böngészve számtalanszor akadunk bizonyos programok bemutató verziójára vagy más, esetleg ingyenes szoftverre. Ezeket böngészőnk segítségével is letölthetjük, ám sokkal kényelmesebb – és megbízhatóbb –, ha külön e célra fejlesztett programot használunk. 6 ingyenes letöltésvezérlőt tettünk nagyítólencsénk alá.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Az internet adatforgalmának jó részét az online böngészés teszi ki. Nemcsak a HTML oldalak tallózására vagy a szépen kivitelezett flash animációk nézegetésére van lehetőségünk, hanem – ahogy az sokak számára ismert – jó néhány program próbaverzióját is letölthetjük, illetve ráakadhatunk ingyenes szoftverekre is. Ezeket méretükből és kezelésükből kifolyólag nem lehet – vagy inkább nem tanácsos – közvetlenül, online futtatni: megnyitás előtt le kell (illik) tölteni őket merevlemezünkre.

Manapság minden netes böngésző támogatja a letöltést, ám nem adnak teljes kényelmet. Gondoljunk csak egy több órán át tartó letöltésre, amelyet 97%-os állapotban elintéz egy megszakadt kapcsolat, vagy a nem optimalizált „lecsöpögtetés" elnyúló idejére. Szerencsére számtalan letöltésvezérlő (Download Manager) program létezik, melyek közül 6 ingyenes példányt vizsgáltunk meg tüzetesebben tesztlaborunkban.

BELÉPÉS A MEGBÍZHATÓSÁG KAPUJÁN Mire is alkalmazható egy letöltésvezérlő? Elsősorban a már említett megszakadások által okozott adatvesztéstől kíméli meg ép hajszálainkat: a kapott filetöredék(ek)et saját formátumában azonnal menti gépünk merevlemezére, majd ha megérkezett a teljes file, összerakja és értelmezhető – azaz eredeti – formában teszi a megadott helyre. Így ha valami oknál fogva megszakad a letöltés, nem vész el a teljes file-darab, csupán az a kis elhanyagolható mennyiség, amit még nem mentett a program.

A letöltésvezérlő másik hatalmas előnye, hogy javítja a letöltést, több trükk segítségével. Az egyik legismertebb, hogy párhuzamosan kezdi leszedni a file darabjait: ha egy letöltési szál sebessége a szerveren korlátozott, akár a sebesség többszörösét is elérhetjük vele. Másik lehetőség, hogy úgynevezett tükröldalakat (mirror site) adhatunk meg (netán kerestethetünk vele), ahonnan szintén párhuzamosan töltethetjük le a kívánt file-t. Ha még nem használtuk ki saját sávszélességünket, több file-t is megindíthatunk gépünk felé egyszerre.

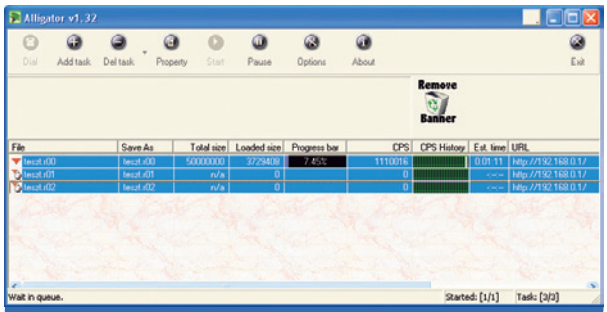

Alligator 1.32: hüllőket megszégyenítő sebességgel száguldozott

HOGYAN TESZTELTÜNK? A számos hasznos lehetőség említése után fel sem kellene tennünk a kérdést: „mit és hogyan teszteltünk?"

A válasz ugyanis roppant egyszerű: elsősorban azonos file-csoportok letöltési idejét mértük a különböző programoknál – amelyik előbb végzett, az ért el jobb eredményt. Mivel a netelérés számos változótól függ (netszolgáltató kapacitása, szerver túlterheltsége, kollégáim adatvadászatának aktuális mértéke stb.), az internetet megkerülve inkább emuláltam azt. Két, Windows XP-t futtató gépet összekötöttem 10 Mbit/s-os hálózaton keresztül, elkülönítve őket minden mástól. Az egyikre ingyenes webszervert és egy általam gyorsan összedobott weboldalt telepítettem. Az oldalra 10 linket helyeztem, a linkek 50 millió byte-os file-okra mutattak. Természetesen a file-okat is a szerverre helyeztem. A kliensgépre telepítettem az éppen vizsgált progit, megnyitottam böngészőm segítségével az említett HTML oldalt, és megkezdtem a letöltést, amit két módon vizsgáltam: file-ról file-ra, egyesével, illetve a legtöbb program által meghatározott alaphelyzetben is, amely egyszerre 3 file letöltését engedélyezte. Az eredményeket másodpercben kifejezve a táblázatban olvashatják.

Vizsgálódásom a továbbiakban a program által lehetővé tett különleges szolgáltatások támogatására (FTP kliens, időzítés stb.), a súgóra, illetve a kezelhetőségre terelődött. Utóbbi esetében akkor kapott magasabb pontszá-

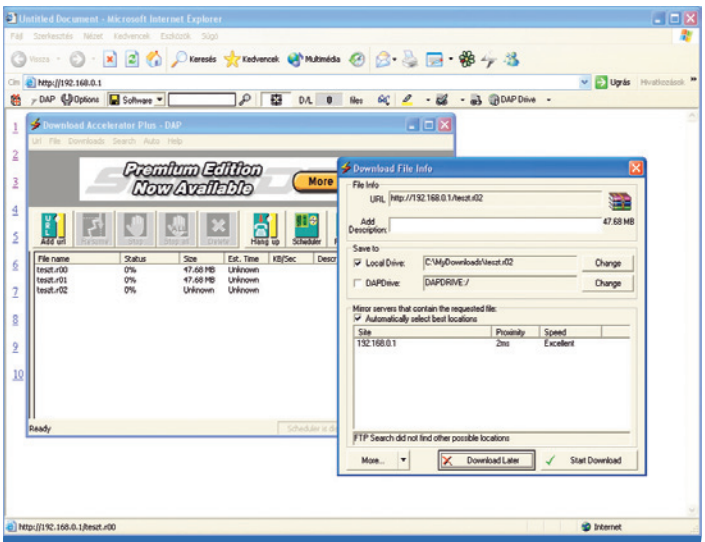

Download Accelerator Plus 5.3.9.6: nem sokkal maradt le az élről

Jellemzők és mérési eredmények

Program neve és verziószáma	Alligator 1.32	Download Accelerator Plus 5.3.9.6
Licenc típusa	adware	adware
Fejlesztő	NearSoftware	SpeedBit
Fejlesztő webhelye	www.nearsoftware.com	www.speedbit.com
Letöltendő telepítőprogram mérete	364 032 byte	1 806 801 byte (többnyelvű: 2118065 byte)
Telepítőprogram nyelve	angol	angol
Kezelőfelület nyelve	angol**	angol**
Súgó nyelve	angol**	❍ (angol nyelvű online súgó)
Behívás (dial up)	●	●
Proxyszerver-támogatás	HTTP	HTTP, FTP
Letöltési képességek		
Támogatott böngészők	Internet Explorer 4.0 (vagy későbbi), NetCaptor 4.2 (vagy későbbi), Netscape 4.0 (vagy későbbi)	Internet Explorer 4.0 (vagy későbbi), Netscape 4.0 (vagy későbbi), külön plug-innel: Opera 4.0 (vagy későbbi)
Beépített FTP kliens	● (csak letöltésre)	● (csak letöltésre)
Milyen formátumú listából tölthetünk le?	❍	M3U, TXT, saját listafile
Sorszámozott file-ok letöltése egy menetben	❍	❍
File-darabolás (a darabokat párhuzamosan tölti le)	●	●
Különleges lehetőségek		
Szerver gyorsabb keresése (ping alapján)	❍	●
Párhuzamos file-letöltés	●	●
Párhuzamos file-feltöltés	❍	❍
Vírusellenőrzés	külső program meghívható	külső program meghívható
Kapcsolattartás (Keep alive connection)	❍	● (megszakadás esetén újratárcsázhat)
Időzítés	tárcsázás, bontás, gép leállítása	tárcsázás, bontás, program leállítása, gép leállítása (újraindítás, kijelentkezés, leállítás)
Weboldaltükrözés	❍	❍
Változtatható kezelőfelület	●	●
Beépített keresőmotor-támogatás		
Támogatott webhelykereső motorok	❍	❍
Támogatott file-, illetve FTP-kereső motorok	ftp.sunet.se, ftpsearch.unit.no, Lycos, shin.belnet, t1.filez, woland.afti.nsu.ru*	saját
Támogatott MP3-kereső motorok	❍	saját
Támogatott videofile-kereső motorok	❍	❍
Átlagos letöltési idő 3 file esetén egymás után	179 s	302 s
Átlagos letöltési idő 3 file esetén egyszerre	159 s	179 s
Kezelhetőség (1–10 pont)	9 pont	8 pont
Offline súgó (1–5 pont)	2 pont	❍
Különleges szolgáltatások (1–10 pont)	4 pont	9 pont

*: manuálisan is megadhatunk URL-eket. **: a lista bővíthető plug-in-ekkel. ***: a Honosító Műhely webhelyéről letölthető a magyar változat

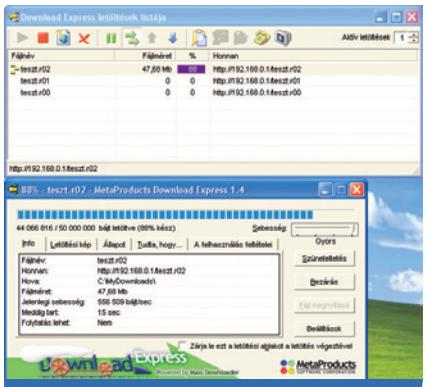

Download Express 1.4: ha egyszer elindul a vonat...

mot a szoftver, ha egyszerűsége, illetve a különleges szolgáltatások kezelése és menynyisége nem ment egymás rovására.

ALLIGATOR 1.32 A krokodilok rokonáról elkeresztelt program egyszerű felépítésű, kezelése nem igényel szaktudást. Ez annak is köszönhető, hogy nem látták el túl sok extrával, ám aki kizárólag egyes file-ok megbízható letöltésére szeretné használni, annak tökéletesen megfelel.
Beépített időzítője révén a kapcsolt vonalban lévő előfizetők is kényelmesen használhatják: adott időpontban lelövethetjük a csúcsidőbe csúszó hívásokat, és így megspórolhatjuk a velük járó többletkiadásokat. A szoftver súgójával nem voltam megelégedve, bár kitér a kezelőfelületre (melyik lehetőség mire szolgál), nem részletezi igazán. Az Alligator kezelőfelülete változtatható, illetve a beállításoknál külön konfigurálható. A különböző nyelvi változatok használatát lehetővé tevő file-okat a készítők webhelyéről tölthetjük le.

DOWNLOAD ACCELERATOR PLUS 5.3.9.6 A röviden DAP-ként emlegetett progi egyike a népszerűbb letöltésvezérlőknek. Telepítésekor igen sok információt kér rólunk „statisztikai okokból", ám a beviteli mezőket szerencsére nem kötelező kitölteni. Elképesztő mennyiségű szolgáltatást passzíroztak a szoftverbe, például saját keresőmotort

Download Express 1.4	Ez Auto Downloader 2.0	FlashGet 1.40	Web Looper 3.6
freeware	freeware	adware	freeware
MetaProducts	Anatari Inc.	Amazesoft	Web Looper Inc.
www.metaproducts.com/de.asp	www.anatari.com/ezad	www.amazesoft.com	www.weblooper.org
406 549 byte	367 686 byte	1 418 074 byte	648 724 byte
magyar	angol (választható még francia, német, olasz)	angol	angol
magyar	angol	angol***	angol
angol	angol	távol-keleti „hieroglifák" bukkantak elő (az angol letölthető a készítők webhelyéről)	angol
❍	❍	●	●
HTTP, két FTP, SOCKS4, SOCKS5	❍	két HTTP, öt FTP, SOCKS4, SOCKS5	HTTP, kilenc FTP
Internet Explorer 4.0 (vagy későbbi)	❍	Internet Explorer 4.0 (vagy későbbi), Netscape 4.0 (vagy későbbi), külön plug-in-nel: Opera 4.0 (vagy későbbi)	Internet Explorer 4.0 (vagy későbbi)
● (csak letöltésre)	❍	●	●
❍	saját listából	HTM, HTML, saját listából	HTM, HTML, TXT
❍	❍	● (a beépített Site Explorer segítségével)	●
●	❍	●	●
❍	❍	●	●
●	●	●	●
❍	❍	❍	●
külső program meghívható	❍	külső program meghívható	külső program meghívható
❍	❍	● (megszakadás esetén újratárcsázhat)	●
ha vége a letöltésnek: kapcsolat megszakítása, gép leállítása	❍	tárcsázás, bontás, program leállítása, gép leállítása (újraindítás, kijelentkezés, leállítás)	tárcsázás, bontás, program leállítása, gép leállítása
❍	megadott file-kiterjesztések segítségével az egyszerűbb oldalak leszedhetők vele	● (a beépített Site Explorer segítségével)	❍
❍	❍	●	❍
❍	❍	beépített URL-kereső	alltheweb.com, Altavista, Google, Lycos HotBot, Teoma, Yahoo
❍	beépített keresőjével a megadott oldalakon kereshetünk, megadott mélységben	alltheweb.com, filesearching.com, ftp.sunet.se, shin.belnet.be, t1.filez.com, woland.afti.nsu.ru és amit még manuálisan megadunk	alltheweb.com
❍	❍	❍	alltheweb.com, Altavista MP3, AstraWeb, Audiophilez, Lycos MP3 Search
❍	❍	❍	alltheweb.com, Altavista Video Search
289 s	275 s	407 s	342 s
193 s	186 s	271 s	288 s
10 pont	7 pont	8 pont	8 pont
❍	4 pont	5 pont	4 pont
2 pont	2 pont	10 pont	9 pont

öt kategóriában (MP3 file-ok, programok, játékok, gyakori letöltések keresése, vizsgálat file-név alapján), Internet Explorerbe épülő menüsort (amelyben található húzd és ejtsd ikon – a linkeket húzhatjuk ide a letöltés érdekében), tükörszerver-keresőt. A sorszámozott file-ok letöltését viszont kihagyták (ez akkor jönne jól, ha átnevezés nélküli, digitális géppel készült fotókat szeretnénk leszedni egyszerűen és gyorsan).
A program súgója kizárólag online érhető el, előnye, hogy állandóan frissítik, hátránya, hogy fent kell lennünk a neten, ha valamit nem értünk a DAP-pal kapcsolatban. A szoftvernek létezik többnyelvű változata is, ám ennek mérete meghaladja a 2 Mbyte-ot (letöltése analóg modemmel több mint 10 percig tartana). A szoftver erős processzort igényel, alsó kategóriás Pentium III-on akadozik a letöltés. A táblázatban szereplő magas időértékek ennek köszönhetők. A DAP-ot azoknak ajánlom, akik szeretnek lubickolni a bő lehetőségekben, aránylag új géppel bírnak, és nem riadnak vissza a kissé összetettebb beállítási lehetőségektől.

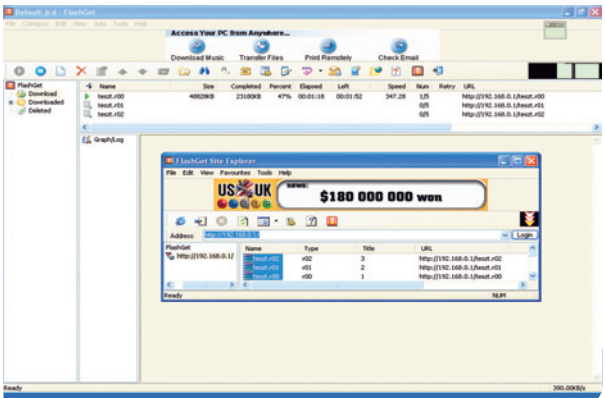

FlashGet 1.40: villámként csapott tudásával a többiek közé

DOWNLOAD EXPRESS 1.4 E többnyelvű program felismeri, hogy az operációs rendszer milyen nyelvű, és ahhoz alkalmazkodik. Így akár telepítője is magyarul szólhat hozzánk. Az intelligens telepítő képes felismerni, ha proxyszervert használunk, erről értesít is minket. Sajnos ezzel ki is fogyott az extra szolgáltatásokból. Kizárólag Internet Explorer 4.0-val, vagy a böngésző későbbi verzióival hajlandó együttműködni. Beállításait külön programmal tudjuk elérni, ahol a proxyszervereken, a letöltési beállításokon és egyéb apróbb lehetőségeken kívül mást nem változtathatunk. Így a Download Express kezelése roppant egyszerű, nincs is szükség súgóra, amit talán ezért lehet csak online elérni.

Ha szeretnénk letölteni egy file-t a programmal, segédablak ugrik elénk, amelyben meghatározhatjuk, mekkora sebességgel szeretnénk letölteni a file-t (ezt négyállású csúszkával adhatjuk meg), lemezre akarjuk-e menteni, vagy inkább távolról futtatnánk. A program kissé rafináltan működött, már jelezte, hogy teljesen letöltötte a file-t, ám a valóságban mintegy 80-85%-nál tartott csak. Kis idő elteltével érkezett át minden letölteni kívánt adat. A táblázatban a letöltés valódi időtartama szerepel.

EZ AUTO DOWNLOADER 2.0 Ezzel az egyszerű letöltésvezérlővel másképp kell bánni, mint a megszokottakkal: nem épül be böngészőnkbe, csupán kézzel bevitt URL-ek segítségével tudja leszedni a file-okat. A hátrány feledtetése érdekében két hasznos alkalmazást építettek bele: egy képszűrőt, amely a megadott webhelyen keres képeket a beállított feltételek (adatméret és képméret határa) alapján, illetve egy általános keresőt, amely végigbogarássza a linkeket, megadott file-kiterjesztések után vadászva. A program egyszerűsége kis tudásán alapszik, kizárólag magányos file-vadászoknak ajánlom, ugyanis a proxyszerverekkel sem törődik.

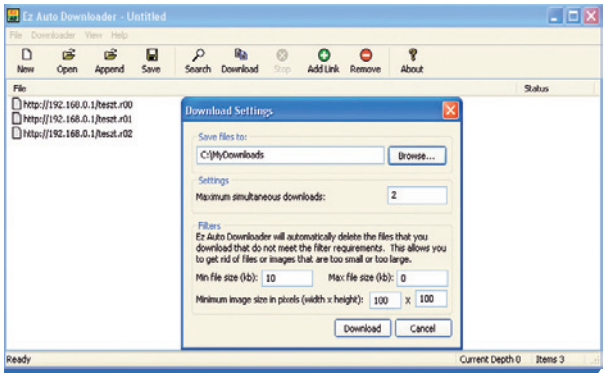

Ez Auto Downloader 2.0: egyszerű file-kereső és -letöltő

FLASHGET 1.40 Újabb nagyágyú a letöltésvezérlők között. Akárcsak a DAP, ez is számtalan beállítási lehetőséggel bír. Kiemelkedő szolgáltatása a Site Explorer, ami gyakorlatilag egy beépített böngésző – segítségével az egyes oldalakon lévő linkek célállomásait fel tudjuk térképezni, majd a kiválasztottakat a letöltési listába pakolhatjuk. A FlashGet támogatja a HTTP, FTP, sőt a SOCKS4 és SOCKS5 proxykat is. Az időzítő segítségével időben leállíthatjuk letöltéseinket. Ez a már említett analóg modemes, illetve időalapú netkapcsolat esetén válik roppant hasznossá. A Site Manager beállításnál URL-ekhez rendelhetünk nevet és jelszót, ha csak ilyen módon juthatunk a tartalomhoz. Letöltés kérésekor külön ablak bukkan fel, melyben eldönthetjük, a kérdéses file-t mikor szeretnénk letölteni (azonnal, kézi indítással később vagy időzítve), beállíthatjuk a filedarabolás mértékét, hozzárendelhetünk tükröldalakat *(Alternate URLs)*, és sok egyéb beállítás értékét adhatjuk meg.

Sajnos a FlashGet sebesség terén nem a legjobbat produkálta, ez adódhatott a processzor magas kihasználtságának hátrányaiból is. Azoknak ajánlom, akik nemrég vásároltak új gépet és hajlandók kicsit többet foglalkozni a program irányításának elsajátításával, hogy aztán kényelmesen, gyorsan és biztonságosan tölthessenek le adatokat a netről.

FREEWARE, ADWARE

Bár mindkét kategória az ingyen használható programlicencek közé tartozik, érdemes kicsit foglalkozni különbségeikkel. A freeware programokat a készítők hobbiból alkotják, és ellenszolgáltatás nélkül adják át a nagyközönségnek. Az adware programok készítői anyagiasabbak, és apró cselt alkalmaznak szoftvereikben: egy beépített alkalmazásnak „köszönhetően” állandó reklámcsíkot kell nézegetnünk az adware használata közben. Ezáltal a készítő(k) a reklámozó cég juttatásaiból tehet(nek) szert némi pénzmagra. Egyeseket talán idegesítenek az efféle ingyenes szoftverek. Számukra a programozók megírják a reklámmentes verziót is, ez azonban díjköteles, vagyis ha valaki nem akar reklámot látni, „támogatnia” kell a készítőket.

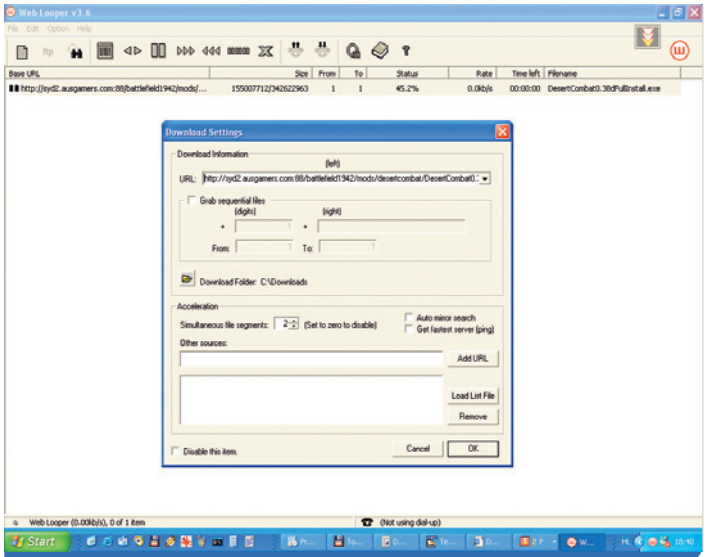

Web Looper 3.6: Ingyenes és hasznos letöltőprog!

WEB LOOPER 3.6 A kicsinek mondható program szolgáltatásaival meg voltam elégedve. Kezelőfelülete roppant egyszerű, telepítése során nem kérdez rá haszontalan (vagy hasznos) beállítási lehetőségekre. Számos keresőmotort támogat, illetve beépített FTP klienssel is bír – bár utóbbi csupán az alapszolgáltatásokat támogatja –, és file-okat is feltölthetünk vele. A létrehozott projektekben megadható, hogy egyes webhelyekről sorszámozott file-okat töltsön le. Erre például akkor van szükség, ha digitális fényképezőgéppel készült fotókat átnevezés nélkül raktak fel a netre.

●

A résztvevők sokszínű mezőnyt alkottak. A leggyorsabb program, az Alligator Különdíjat érdemel. Szolgáltatások terén egyértelműen két szoftver magasodott ki a mezőnyből, ám mindent figyelembe véve tetszésemet a FlasGet nyerte el inkább, érthetőbb súgójával, beépített böngészőjével. Méltán kapta a Tesztgyőztes címet.

Erdős Márton, Sponga Tamás

Sikerszéria

SONY ERICSSON

Nagyon divatosak mostanában a PDA és mobiltelefon egybegyúrásával keletkező szerkezetek, az úgynevezett smartphone-ok.
A Sony Ericsson ügyes marketingfogással élt, már jóval a megjelenés előtt beharangozta készülékét. A P800 megjelent és sikeres lett annak ellenére, hogy telefonnak kicsit nagy és nehéz, PDA-nak meg elég kicsi. A cég már készülődik az utóddal, melynek neve valószínűleg P810 vagy esetleg P900 lesz, és 2003 végén jelenik meg. Természetesen némi változás is várható az elődhöz képest: jobb minőségű színes LCD, a beépített digitális fényképezőgépet kicserélik 1,3 megapixelesre (legfeljebb 1280x1024 képpont), továbbfejlesztett és kibővített szoftvereket adnak hozzá, és persze könnyebb, vékonyabb lesz a P800-hoz képest. A készüléket működtető operációs rendszerről még nincs információ, bár valószínűleg a P800-on jól bevált Symbian-OS fut majd rajta.

Íme, a Sony Ericsson P810! Vagy P900?

Újabb szövegelő

A PocketPC platform erőteljes és népszerű szövegszerkesztője a TextMaker. Habár PalmOS-re jó néhány ilyen alkalmazás létezik, a német SoftMaker úgy gondolta, elkészíti szövegszerkesztőjét erre az operációs rendszerre is. A program nagy előnye, hogy sok hasonlóságot mutat az asztali PC-ken futó szövegszerkesztőkkel – a párhuzamok közül elsősorban a szolgáltatások köre fontos.
A TextMaker teljes egészében kompatibilis a Microsoft Worddel – képes beolvasni az olyan dokumentumokat is, melyek beágyazott táblázatokat és képeket tartalmaznak. Emellett sokféle szövegformázásra, illetve a telepített szótáradatbázisok felhasználásával helyesírás-ellenőrzésre is képes. A támogatott formátumok: DOC, HTML, RTF. A kapcsolódó fórumokban a legtöbben elismerően fogadták a hírt, bár többen hiányolják más file-formátumok támogatását, például az OpenOffice.org-ét.
A PalmOS-en futó TextMaker megjelenési ideje még nem ismert.

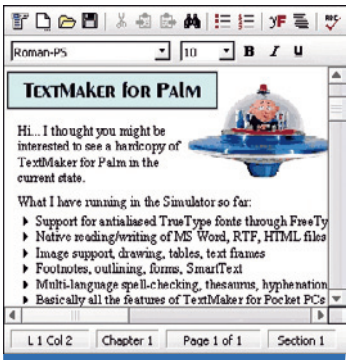

TextMaker – elegáns és sokat tudó szövegszerkesztő, hamarosan PalmOS-re is

➲ **www.softmaker.de/tmp_en.htm**

Titokzatos jövendőbeli

HP

Az egykori Compaq – most már HP – iPaq kéziszámítógépek 4000-es sorozatának új tagjáról már hónapok óta folynak a találgatások. Talán egy kicsivel közelebb került a megjelenés időpontja, most, hogy a Bluetooth Special Interest Group (SIG) júliusban bevizsgálta a beépített Bluetooth-támogatást, és áldását adta rá.
Az eddig fellelt képek és leírások szerint a palmtop állítva és fektetve is használható, mivel szoftveresen képes a képet elforgatni 90 fokkal. A csomagban ezenkívül találunk majd egy széthajtogatható billentyűzetet, mérete nagyjából egy laptopéval lesz egyező. Az új dizájn mellett képességei sem lesznek elhanyagolhatók: GPRS, Microsoft PocketPC operációs rendszer, vezeték nélküli kommunikáció.
Így a HP egy huszárvágással megoldja az álló/fekvő kijelző, illetve billentyűzet/érintőpad dilemmát, melyekkel számtalan fórum foglalkozott. Az iPaq 4100 megjelenésének dátuma még nem ismert.

➲ **www.brighthanOd.com/article/iPAQ_h4100_Gets_Bluetooth_Qualification**
➲ **www.ipaqabilities.com/news/articles/0703-h4100series.php**

A két véglet

SONY ERICSSON

Ahogy a többiek, úgy a Sony Ericcson is folyamatosan frissíti kínálatát. Még ősz elején megjelennek az alsókategóriás T100 utódai, a T105 és a T110.
A T105 nem sokban különbözik elődjétől, mindössze egy kis plasztikai beavatkozáson esett át – a kijelzőn és a billentyűzeten alakítottak kicsit. Tudását tekintve mindaz benne van, ami egy alapkategóriás készüléktől manapság elvárható, talán kicsit több is: T9 prediktív szövegbevitel, hangtárcsázás, rezgő üzemmód, dallam- és képszerkesztő, ébresztő, óra, játékok, számológép. WAP-böngészője 1.2.1-es verziójú.
A T110 is a 100-105-ös vonal folytatása. Tudása gyakorlatilag egyezik az elődökével, külalakja viszont elüt azokétól. Gombjait átrendezték, kapott egy navigációs gombot, kijelzője színes.

Sony Ericsson – egy kis kozmetikázás belépő szinten...

A Sony Ericsson részére az Arima Communication gyártja a fenti készülékeket, ahogy a szintén új Z sorozat három tagját is. A magasabb kategóriába tartozó új Z200-as, Z300-as és Z600-as telefonokról sokat még nem tudunk. Mindhárom szétnyitható készülék lesz, a Z600 tudása nagyjából a már piacon lévő T610-esével lesz egyenértékű, a következő különbségekkel: STN helyett TFT kijelzőt építenek bele – felbontása 120x160 képpont 65 000 színnel. A 4 Mbyte memóriából a felhasználó 3 Mbyte-ot vehet igénybe. Mindent beleépítenek a készülékbe, ami ebben a kategóriában elvárható: Java-támogatást, MMS-ek kezelését, kibővített címjegyzéket és telefonkönyvet stb. A Z sorozat késő ősszel jelenik meg, a Z600 tervezett ára 300 USD.

...a felsőbb szinten pedig új készülékek

T-sorozat folytatása

PALM

A PalmOS 5-ös verzióját futtató Palm Tungsten T sikeres bemutatkozását meglovagolva, július utolsó napjaiban megjelent a Tungsten T2, ami hasonló tulajdonságokkal bír, mint elődje, persze mindenben jobb picit (nagyobb memória, frissebb, 5.2.1-es operációs rendszer, néhány új alkalmazás stb.)
A Tungsten T2 még meg sem jelent, de már olvashattunk pletykákat a T3-as változatról. A pletyka szerint a T3 külsőleg az elődre hasonlít, háza ugyanúgy szétcsúsztatható, de kijelzője az eddigi 320x320 képpontos helyett 320x480-as lesz, amin a kép egy gombnyomással elforgatható 90 fokkal. A rendelkezésre álló fotók szerint a kezelőgombok kinézete és helye megváltozik. A T3 operációs rendszere a PalmOS 5.2.1 lesz, 64 Mbyte memóriával szerelik, amiből 51 Mbyte szabadon felhasználható. Processzora valószínűleg marad a Texas Instruments OMAP.

Ha igaz, itt a váltás: Tungsten T3

Zenész a társaságban

A Sagem kevés készülékkel képviselteti magát a hazai piacon, bár nem ismeretlen a neve. A francia cég hamarosan piacra kívánja dobni kétsávos (GSM 900/1800), My-C5W típusjelű készülékét, ami a flipes és a hagyományos, szétnyitható készülékek keveréke.
A My-C5W felnyitható felső része inkább csak takarófedél. A rajta lévő ablakon keresztül folyamatosan látható a 65 000 színű TFT LCD.
A különleges felépítés mellett a belsejében minden, ma forgalomban lévő felsőkategóriás készülék tudása megtalálható – természetesen a GPRS támogatásával. Különlegességnek számít még a beépített MP3-lejátszó, aminek kezelőszervei a My-C5W fedelén kaptak helyet.
A pontos megjelenési dátum nem ismert, a hírek szerint november környékére várható.
A cég a harmadik negyedévben jelenteti meg az alsókategóriásnak mondható – bár tudásában jóval többnek mutatkozó – Sagem My X-2-t. A 4096 színű, 101x80 képpontos kijelzővel, többszólamú csengőhangokkal ellátott készüléket talán csak azért sorolták a belépő szintre, mivel nincs benne GPRS-támogatás. WAP-böngészője 1.2.1-es, a gyári adatok szerint készenléti ideje több mint 340 óra.

Sagem My-C5W – elegáns zenész társunk

Sagem My X-2 – kedves és sokat tudó kezdő

Sorozatvetés

MOTOROLA

A Motorola készülékei inkább a tengerentúlon népszerűek, bár hazánkban is viszonylag keresettek. A cég egy egész mobiltelefon-sorozatot kíván a felhasználókra ömleszteni ősszel. Az új készülékek szinte a teljes palettát lefedik.
Az E390-es hagyományos kinézetű, nem szétnyitható, háromsávos készülék, amiben 176x220 képpontos, 65 000 színű TFT kap helyet. A ma ismert szabványok, szolgáltatások mindegyikét támogatja: MMS, EMS 5.0, többszólamú csengőhangok és dallamszerkesztő, 3D-s audiohangzás, MP3-as csengőhangok használata, letölthető csengőhangok, változtatható betűtípusok a kijelzőn, GPRS- és Bluetooth-kapcsolat, VGA-felbontású, beépített digitális kamera, 2.0-s WAP-, illetve xHTML-böngésző, e-mail kliens, T9-es (iTAP) szótár, számológép, valutaváltó, határidőnapló... A negyedik negyedévben jelenik meg.

Motorola E390 – mindent tud, ami manapság lényeges

Motorola V300 – fiatalos külső, felnőttes tudással

A cég V sorozatba tartozó telefonjai közül hármat is kiad az ősz folyamán. A legkisebb, erősen tojásdad, aprócska V300 az összes GSM hálózatban használható (GSM 850/900/1800/1900). A szétnyitható készülék 65 000 színű, 176x220 képpontos színes kijelzővel bír. Színes külsejével főként a fiatalabb korosztályt célozza meg. Az üzenetküldési szabványok közül ismeri a legújabbakat – EMS-t, MMS-t.

Motorola V500 – a felnőttkor

A Java alkalmazások 5 Mbyte-os tárterületet vehetnek igénybe. A beépített digicam 640x480 képpontos, a telefon WAP-böngészője 2.0-s és ismeri az xHTML szabványt is. Levelezésünket akár útközben is lerendezhetjük, mivel POP3- és SMTP-támogatású levelezőkliens is található a V300-ban.
A V500 már kicsit komorabb külsővel, de hasonló tudással bír, mint a V300. Itt már megtalálható egy 96x32 képpontos második kijelző a készülék külső részén, illetve a Bluetooth-támogatás. Az üzenetküldés az ismert szabványokon kívül (EMS, MMS, SMS) lehetséges a beépített azonnali üzenetküldő klienssel is. A V500-ra képernyőkímélőket is letölthetünk.
A V600-at igazi üzleti telefonnak szánják, az előző két V sorozatú készülék összes tudásával, ám kimértebb, kissé konzervatív külsővel.
Mindhárom V sorozatú készülék október-november folyamán jelenik meg.

Motorola V600 – üzleti elegancia

Siemens

Formákra fogékonyan

A Siemens Magyarországon is bevezette új mobiltelefonját, az exkluzív SL55-öt, amely elsősorban az eredeti formatervezés iránt fogékony felhasználókat szólítja meg, kialakítása ugyanakkor célszerű is.
Az idei Cebiten már bemutatott, így olvasóink előtt sem ismeretlen SL55 elülső és hátsó oldala egymáson eltolható, így az SL55 hasznos mérete megkétszerezhető. Bejövő hívások fogadását és kimenő hívások könyvtárból történő indítását intézhetjük összecsukott állapotban is, csupán számok beírásakor kell a készüléket kinyitni. Bár az SL55 rendkívül kisméretű, mindössze 79 grammos és 82 mm-es – így a jelenleg kapható legkisebb MMS kezelésére alkalmas telefon –, az újítás eredményeként nagy nyomógombokkal és kijelzővel bír.
Az SL55 háromsávos (900/1800/1900 MHz-es) készülék, így a világon gyakorlatilag bárhol használható, ahol van lefedettség. Parányi, mindössze 35 grammos QuickPic kamera csatlakoztatható hozzá, mellyel a beépített vakunak köszönhetően éjszaka is fényképezhetünk. Az elkészült fotók a hétsoros, nagyméretű, 4096 szín megjelenítésére képes kijelzőn tekinthetők meg, hanggal és szöveggel kiegészítve multimédiás (MMS) üzenetként továbbíthatók. Kihangosító, hangirányítás és hangtárcsázás gyarapítja a lehetőségek sorát. A mobiltelefonon tárolt információkat – adatkábelen vagy infravörös csatlakozón (IrDA) keresztül – összehangolhatjuk a (kézi)számítógéppel, a naptárbejegyzések, telefonszámok, jegyzetek frissítése csupán néhány másodpercig tart. A legújabb Java technológiának köszönhetően az üzleti és szórakoztató alkalmazások széles választéka is használható az SL55-ön. A programok, színes logók, képernyővédők, háttérgrafikák, valamint többszólamú csengőhangok letöltéséhez GPRS-kapcsolat és WAP-böngésző áll rendelkezésre.
Az SL55 rubin- és titánszínű változatban került forgalomba július közepén, a kártyafüggetlen telefon ára a közlemény szerint bruttó 120 ezer Ft körül alakul (lapzártánkkor a Westel 170 ezer, a Pannon GSM 121 900 forintért, a Vodafone csak előfizetéssel vagy kártyás csomagban adta).

Siemens SL55: szexi mobil

- www.pgsm.hu
- www.vodafone.hu
- www.westel.hu

Premier Moszkvában

Itt adunk hírt arról is, hogy a Siemens nemrég Moszkvában mutatott be új mobiltelefonokat, amelyek szeptemberben kerülnek forgalomba Kelet-Európában. Az alapkészüléknek számító A52-t első mobiljukat vásárló felhasználóknak szánja a gyártó olyan alacsony telítettségű piaccal rendelkező országokban, mint például Ukrajna.
A beépített kamerát is tartalmazó C60-at és MC60-at viszont a fejlettebb cseh, lengyel és magyar piacokra készítették. Ezekben az országokban az igényesebb vevőközönség egyre inkább a színes kijelzővel, kamerával ellátott, ugyanakkor kedvező árú modelleket keresi. Az MC60 az első készülékek egyike, amely a közepes árkategóriában már beépített kamerával bír.

MC60: szeptemberben kerül a magyar piacra

A termékbejelentés helyszínválasztásának hátterében az áll, hogy a 80%-os telítettségű nyugat-európai mobilpiactól eltérően a kelet-európai térségben még mindig két számjegyű a növekedés üteme, Oroszországban pedig az évi száz százalékot is meghaladja: itt a mobiltulajdonosok száma 2002. április és 2003. április között 8,6 millióról 18 millióra nőtt. A Siemens 30-35%-os részesedéssel első vagy második helyet foglal el Horvátország, Oroszország, Bosznia, Fehéroroszország, Magyarország, Lettország és Litvánia mobilpiacán. Infrastruktúra tekintetében a Siemens Oroszországban, Horvátországban és Boszniában 24%-os részarányt mondhat magáénak.

- Siemens Mobile ügyfélszolgálat ☎ 471-2444
- hungarian.helpdesk@ringocall.com
- www.siemensmobil.hu

Samsung

Mobilok új memóriája

A Samsung bejelentette az iparág első kereskedelmi forgalomban elérhető NAND/DRAM többlapkás (MCP, azaz multi-chip package) memóriáját, amely egy 256 megabites, mobiltelefonokba építhető DDR SDRAM és két 256 megabites NAND flash eszközt tartalmaz.
Az új mobilmemória egy-egy csatlakozása (pin) legfeljebb 200 megabit adatot továbbíthat másodpercenként, kétszer annyit, mint a jelenlegi mobiltelefonokban használt SDRAM-ok.
A 256 megabites, mobileszközökbe szánt DDR SDRAM akár 400 Mbyte adatot képes továbbítani másodpercenként. Ez a sávszélesség kiváló minőségű videofilmek megjelenítését és felvételét teszi lehetővé, az 1,8 voltos feszültség pedig a mobilalkalmazások futtatásakor különösen fontos kis fogyasztást támogatja.
A lapkacsomag a DRAM típusától (DDR vagy SDR), méretétől, a DRAM adatbusz szélességétől, a NAND méretétől és a NAND adatbusz szélességétől függetlenül azonos tokozással készül. Ez egyszerűbbé teszi a készülékek alaplapjának tervezését, ami a költségek csökkenését eredményezi.

A többlapkás NAND DDR mobilmemória kulcsfontosságú tényezővé válhat a gyorsabb hordozható készülékek elterjedésében

A két NAND flash eszköz akár egyórányi videofilm tárolását is lehetővé teszi. A NAND a telefon elindításához használt vezérlő és lapkakészlet firmware-ével optimalizálható, így nincs szükség NOR eszközökre a készülékben.
A fogyasztás további csökkentése érdekében a NAND flash magja, be- és kimenetei 1,8 V feszültségen működnek.
A DDR mobilmemória Delay Locked Loop (DLL) és feszültségreferencia (Vref) szolgáltatásai megszűntek a fogyasztás csökkentése érdekében, mely így lényegesen kisebb a nagy sebességű PC-kben használatos DDR memóriákénál. A belső, hőkompenzált önfrissítő áramkör automatikusan beállítja a DRAM önfrissítési idejét a hőmérséklet változásának megfelelően, így meghosszabbítja a telefon készenléti és beszélgetési idejét.
A Samsung 1,8 V 256 Mb SDRAM-ot és 1,8 V 256 Mb DDR SDRAM-ot a főbb telefongyártók február óta tesztelik.

- Samsung Electronics Magyar Rt. ☎ 453-1180
- info@samsung.hu
- www.samsung.hu

Sponga Tamás

12Planet MSN Messenger for P800 1.6.0

Mindig vonalban

A hálózati hozzáférések számának gyarapodásával az azonnali üzenetküldő hálózatok forgalma is folyamatosan növekszik. Az asztali gépek mellett egyre többen csevegnek írásban zsebben hordozható készülékekkel – mobiltelefonnal, PDA-val, smartphone-nal.
Az Ericsson P800 smartphone-hoz fejlesztett 12Planet MSN Messenger alkalmazás, nevéből is kitűnik, hogy a Microsoft MSN Instant Messaging hálózathoz használható kliens. Az érdekesség az, hogy bár a telefon SymbianOS-t futtat, az alkalmazás pedig Java kódban készült, ennek ellenére csak P800-on fut, egyelőre. A 12Planet (One to Planet) emellett kész szolgáltatásokat kínál azonnali üzenetküldő rendszerek kiépítéséhez – Instant Messaging Server, Chat Server, Forum Server.
Az 12Planet MSN Messenger for P800 1.6.0 shareware alkalmazás, 30 napig a lehetőségek teljes körével működik, a további használathoz 30 USD-ért vásárolható meg.

Azonnali üzenetküldés P800-on

➲ **www.instantsymbian.com**

SoundBlink Hacks (PalmOS)

Fogd be a csipogód!

A kézigépek legtöbbje lehetővé teszi, hogy minden gombnyomásra vagy más tevékenységre hangot adjon ki, csipogjon a szerkezet. Ezt általában senki sem szereti, de akkor tényleg hasznos, ha gyenge minőségű a billentyűzet, illetve a tapiképernyő vagy valamire fel kell hívni a felhasználó figyelmét. De gyakran okoz gondot, hogy ezeket az eszközöket sokszor olyan helyen használjuk, ahol nem illik vagy nem szabad hangoskodni. A SoundBlink Hacks a Hackmaster vagy X-Master alá telepíthető, és egy további beállítópanelt nyújt, amelyen kiválaszthatjuk, melyik alkalmazás mikor és milyen hangerővel csipoghasson. A programban az egész beállítást globálisan ki- és bekapcsolhatjuk – megadható, hogy az általunk meghatározott hangbeállítások milyen napokon, mettől meddig legyenek aktívak. Hogy ne maradjunk le egy figyelmeztetésről, a hangok helyett LED villogtatásával kérhetünk emlékeztető jelzést. A program a GNU GPL-ben leírtak betartásával szabadon használható.

Minden program hangadása szabályozható

Car 1.00f és Boulder Palm 1.3

Öt perc lazítás

Nem állíthatjuk, hogy egy palmtop csak munkára való. Bizonyolykor jó – ha csak néhány percet is – játszani vele. Két freeware játékot választottunk ki, az egyik a Car. Egy kisautót kell vezetnünk úgy, hogy közben ne térjünk le az útról, és ne ütközzünk másnak. A program monokróm egyszínű és színes kijelzős palmtopokon egyaránt játszható. Népszerűségét jelzi, hogy számos további pálya készült már hozzá, melyek közül jó néhányat CD-nkre is feltettünk. Akik régóta foglalkoznak számítógépekkel, azok a Boulder Palm nevéből már következtethetnek a játékra – igen, a nagyon-nagyon régi Boulder Dash PalmOS-es reinkarnációja. Aki nem ismerné: egy labirintusban kell gyűjtögetni különböző tárgyakat, miközben ügyelni kell, hogy a sziklák ne essenek ránk.

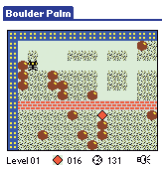

Klasszikus játék Palmon

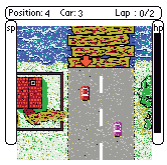

Car – „őrült” száguldozás

FileProg 1.10 (PalmOS)

Tartsunk rendet a gépen!

„Tételmondatunk” nemcsak a PC-s világra, hanem a kézigépekre is igaz. Nagyon sokszor csak úgy letöltünk adatokat, szoftvereket, aztán elfeledkezünk róluk. Ez nem is jelentene bajt, ha a gép vagy a bedugott flash memória kapacitása nem volna véges.
A freeware FileProg használatával egyszerűen és gyorsan rendet tehetünk a gépünkben fellelhető programok, adatbázisok között. A FileProg végignézi a belső vagy külső tárolót, és listázza, amit talált. A listában olvashatókról aztán egyenként eldönthetjük, hogy átmásoljuk-e máshova, vagy átmozgatjuk, töröljük, átnevezzük stb. Minden listázott fileról kapunk információt: a file nevét, méretét, típusát stb. Az irányított keresés érdekében több rendezési lehetőségből választhatunk.

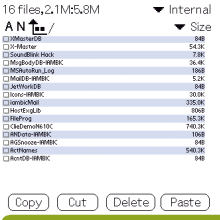

A nagy felbontású gépeket is támogatja

My NotesPad 3.2 (PalmOS)

Firkatömb

A palmtopot elsősorban azért hordozzák magukkal sokan, mert kiváltja a jegyzetfüzetet, a menedzserkalkulátort, a sok-sok apró papírcetlit...
Az ingyenes My NotesPad igen egyszerű, jópofa alkalmazás, szerepkörét nevéből sejthetjük. Apró jegyzetfüzet, amibe napi jegyzeteinket írhatjuk le – szövegesen, illetve rajzokkal körítve. Most megjelent legújabb verziója már kompatibilis a PalmOS 5.2.1-gyel is.

Napi jegyzetekhez, skiccekhez: My NotesPad

➲ **www.pdasoftnet.com/mynotes/**

>infó

➲ A bemutatott programok megtalálhatók CD-mellékletünk **\CIKKEK\MOBIL** könyvtárában.

4 Intel Centrino alapú noteszgép

Messzebbre, gyorsabban

Lassan, de biztosan növelik a noteszgépek kínálatát az Intel Centrino technológiára épülő noteszgépek, amelyek komoly áttörést jelentenek mind az üzemidő, mind a teljesítmény terén.

Branyiczky Gábor

Aki eddig noteszgépet akart vásárolni, általában felkészült arra, hogy kompromisszumot kell kötnie. Vagy gyors lesz a gép, vagy sokáig lehet akkumulátorról használni. A kettő együtt igen ritkán volt elérhető, ráadásul többletköltség járult hozzá. Az Intel Centrino technológia bevezetése megváltoztatta ezt a felállást, hiszen eléri, hogy nagy teljesítmény mellett is alacsony legyen a fogyasztás.

A TECHNOLÓGIA A Centrino elnevezés mögött három fő alkotóelem bújik meg. Az első az Intel Pentium M processzor, amelynek új belső architektúrája, 400 MHz-es buszsebessége, 1 Mbyte-os L2 gyorsítótára nagy sebességet tesz lehetővé, miközben az Intel Mobile Voltage Positioning és az Enhanced Intel SpeedStep alacsony fogyasztást eredményez.
Következő alkotóeleme az Intel 855-ös lapkakészlet, ami támogatja 2 Gbyte DDR 266-os memória, valamint USB 2.0-s csatoló használatát, és szükség esetén integrálható bele grafikus processzor.
Meg kell említeni a vezeték nélküli hálózati kapcsolatot, vagyis a 802.11b Wi-Fi hálózati csatolót. Ennek hiányában egy noteszgép nem kaphatja meg a Centrino logót.

A VIZSGÁLAT A tesztelés egyik felét a teljesítmény, vagyis a számítógép sebességének megállapítása tette ki. A nyers CPU-teljesítmény mellett jó viszonyítási alapot nyújtott a 3DMark is, főleg 640x480 képpontos felbontásban. Emellett megvizsgáltuk az akkumulátorok kapacitását, az elemzés során nem kapcsoltuk ki a drót nélküli hálózati csatolót, a megjelenítő háttérvilágítását sem csökkentettük a minimumra és nem alkalmaztuk az egyes gépeken található szigorú teljesítményszabályozási lehetőségeket. Ez azt jelenti, hogy a mért akkumulátoros üzemidők (amelyek önmagukban sem megvetendők) még túlszárnyalhatók. Pontoztuk az egyes gépek felépítését és felszereltségét is.

ALBACOMP ACTIVA MOBIL 350MC Bár a nemzetközi piac nagy nevei közül többen csak a gyártás beindításán dolgoznak, az Albacomp noteszgépe nem tűnik hamarjában összecsapott darabnak. A fejlesztők alaposan megválogatták, milyen csatolók kerüljenek a noteszgépbe, például nincs PS/2, soros és párhuzamos portjuk – meg is vagyunk nélkülük, hiszen az ezeket használó perifériák mindegyike könnyen hozzáférhető USB-s változatban is: csatlakoztatásukat két USB 2.0-s port teszi lehetővé.
Némi többletet is mutat az Albacomp noteszgépe a teszt többi résztvevőjéhez képest, mégpedig egy harmadik hangcsatlakozó képében, amin keresztül SP/DIF digitális jeleket tud küldeni megfelelő dekóder felé.
A kedvező ár kialakításához segítséget jelentett, hogy a 855-ös lapkakészlet integrált grafikus vezérlőt is tartalmaz, ami az 1024x768-as felbontású TFT kijelző mellett külső monitort vagy S-Video csatlakozóján keresztül projektort, tévékészüléket is képes meghajtani.
A külsejében szokványos, de szürke-fekete színeivel elegáns noteszgép fedelét ötletes zárral látták el. Az első pillantásra két kioldónak tűnő csúszkák egyike ugyanis valójában egy zár, amivel csukott állapotban rögzíthetjük a noteszgép kijelzőjét. A fedél járása viszont lehetne olajozottabb, mivel egy kézzel nem mindig sikerül szétnyitni az egymáshoz ragaszkodó alsó és felső részt.
Néhány gomb viszont a készülék előlapján kapott helyet, és mivel ezek programozható feladatokat látnak el, megkímélik a felhasználót a felesleges nyitogatások egy részétől.
A billentyűzet mérete gépeléshez tökéletes, a numerikus pad kivételével minden billentyű megtalálható rajta, a magyar kiosztásnak megfelelően szerepelnek a betűk. Az egeret érzékeny, saját programjával néhány különleges szolgáltatásra is „beidomítható" érintőpad helyettesíti, két gombja között görgetőként működő billentőkapcsolóval.

Albacomp Activa Mobil 350MC

Az optikai meghajtó eltávolítható, de a helyére illeszthető perifériákat, pótakkumulátort vagy a súlycsökkentő üres keretet csak később vásárolhatjuk meg. A gép hűtéséről két ventilátor gondoskodik, így alig érzékelhető zajszint mellett csupán a merevlemez környékén tapasztalható némi melegedés.
Az akkumulátoros üzemidők ugyan a Centrino technológiához méltóan hosszúak, a feltöltéskor azonban korántsem mindegy, hogy a noteszgép kikapcsolt állapotban vagy használatban van-e. Töltési tesztünk során ugyanis azt kellett tapasztalnunk, hogy működés közben mindössze 11%-os feltöltést, míg kikapcsolt állapotban a mezőny többi tagjánál tapasztalt 57-58%-os telítettséget érte el az akkumulátor. Minden egyéb tekintetben – és a tesztprogramok eredménye szerint – a Centrino technológiával felvértezett noteszgépek jelenlegi választékával tökéletesen versenyképes az Activa Mobil.

Asus M2400N

ASUS M2400N Az ezüstös tokba épített noteszgép mellett egeret és bőr hordtáskát találunk a dobozban. A noteszgép fedelét megemelve vagy megkopogtatva azzal a bizalomgerjesztő ténnyel szembesültünk, hogy a 14,1 colos képátlójú TFT megjelenítőt fémötvözetű tokozás védi. Bizonyos multimédiás szolgáltatások eléréséhez fel sem kell nyitni a fedelet, az előlapon elhelyezett gombokkal irányíthatjuk például a CD-k lejátszását.
Az Asus mérnökeit nagy valószínűséggel a költségek leszorítása is erősen motiválta abban, hogy a megjelenítő vezérlését a Centrino készletbe integrált videoprocesszorra, és nem egy önálló GPU-ra bízták. 3D-s teljesítménye nem kelhet versenyre egy dedikált grafikus processzorral, de elfogadható. Egyéb területeken jó teljesítményt nyújt az Intel 855 lapkakészlet grafikus vezérlője, még digitális videomegjelenítés esetén is, ráadásul nem okoz gondot egy második, külső monitor vezérlése sem.
Az operációs rendszer kiegészítéséhez korrekt mennyiségű alkalmazást mellékel a gyártó, például DVD-lejátszó és CD-író programot, az energiael-

>infó

➲ **www.intel.com/home/notebook/centrino/index.htm?iid=ihc+home_menu_centrino&**

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Albacomp Activa Mobil 350MC	Asus M2400N	IBM ThinkPad T40	Toshiba Satellite Pro M10
Termék webcíme	www.albacomp.hu /albacomp/acmobil /actm350mcdvdcdrw.asp	www.asus.com/prog /spec.asp?m=M2000-N %20Series&langs=01	www-5.ibm.com/hu /products/pc/thinkpad/tseries/	www.technotrade.hu /cgi-bin/ttweb2002.dll/main
Műszaki adatok				
Lapkakészlet	Intel i855	Intel i855GM	Intel i855	Intel i855PM
Processzor órajele, típusa	1,5 GHz-es Intel Pentium M	1,3 GHz-es Intel Pentium M	1,5 GHz-es Intel Pentium M	1,6 GHz-es Intel Pentium M
Processzor másodszintű gyorsítótára	1 Mbyte	1 Mbyte	1 Mbyte	1 Mbyte
Memória (alap/maximális)	512 Mbyte/1 Gbyte	256 Mbyte/768 Mbyte	256 Mbyte/2 Gbyte	256 Mbyte/2 Gbyte
Grafikus vezérlő	i855 integrált	i855GM integrált	Ati Mobility Radeon 7500	Nvidia GeForce4 420 Go
Képátló/felbontás	14,1 col/1024x768 képpont	14,1 col/1024x768 képpont	14,1 col/1024x768 képpont	15 col/1600x1200 képpont
Merevlemez kapacitása	37,13 Gbyte	37,26 Gbyte	34,30 Gbyte	55,89 Gbyte
Merevlemez fordulatszáma	4200 fordulat/perc	4200 fordulat/perc	5400 fordulat/perc	5400 fordulat/perc
CD-/DVD-meghajtó	Teac DW-224 E	Toshiba SD-R2312V1708-0	Matsushita UJDA745 CD-RW/DVD-ROM kombó	Teac DW-224 E
Floppymeghajtó	❍	❍	❍	külső 3,5 colos (USB csatolóval)
Hangvezérlő	AC'97-es	AC'97-es	SoundMAX	SoundMAX
Modem	Smart Link 56K	56K V.92	56K V.92	Toshiba SoftModem
Hálózati csatoló	Realtek RTL8139 és Intel PRO/WLAN 2100 3B	Realtek Fast Ethernet és WLAN 802.11B	Intel PRO/1000 Gigabit Ethernet és Intel PRO/Wireless Network Connection 802.11b	Intel PRO/100VE és Intel PRO/WLAN 2100 3B
Billentyűzet	magyar	magyar	magyar	magyar
Egérpótló	érintőpad	érintőpad, görgős egér	IBM ThinkPad UltraNav (trackpoint)	érintőpad és trackpoint
Soros csatoló	❍	●	❍	❍
Párhuzamos csatoló	❍	●	●	●
USB csatolók száma	2 (USB 2.0)	2 (USB 2.0)	2 (USB 2.0)	2 (USB 2.0)
IEEE-1394-es csatolók száma	1 (1934B mini)	1 (1934B mini)	❍	1 (1934B mini)
Infraport	FIR	FIR	FIR	FIR
Csatlakozó külső monitorhoz	VGA (Mini D-sub)	VGA (Mini D-sub)	VGA (Mini D-sub)	VGA (Mini D-sub)
Videokimenet	S-Video	❍	S-Video	kompozit
PS/2-es csatlakozó (egér/billentyűzet)	❍/❍	●/●	●/●	❍/❍
Fejhallgató-kimenet	●	●	●	●
Mikrofonbemenet	● (továbbá beépített mono/S/PDIF csatlakozó)	● (továbbá beépített mono csatlakozó)	● (továbbá beépített mono csatlakozó)	● (továbbá beépített) mono csatlakozó)
Vonalbemenet	❍	❍	❍	❍
Lopásgátló	●	●	●	●
PC Card foglalatok száma és típusa	1 Type II	1 Type II	2 Type II vagy 1 Type III	2 Type II vagy 1 Type III
Hordtáska	●	●	❍	❍
Tömeg	2,5 kg	2,4 kg	2,2 kg	3,3 kg
Méret (szélességxmélységxvastagság)	311x258x36 mm	306x253x37 mm	311x255x26 mm	335x293x43 mm
Mellékelt operációs rendszer	Windows XP (magyar)	❍	Windows XP	Windows XP
Extrák	InterVideo WinDVD, Roxio EasyCD Creator	Ahead Nero 5.0, Asus DVD2002 (PowerDVD), Trend PC-cilin 2002	Acces Connection, Access ThinkPad, Adobe Acrobat Reader, IBM Rapid Restore, Mediamatics DVD, Norton AntiVirus (OEM), PC-Doctor, ThinkPad Utilities, Veritas RecordNOW	❍
Mérési eredmények				
Akkumulátor üzemideje	182 perc	291 perc	293 perc	261 perc
Töltöttségi szint 1 óra töltés után	58%	58%	58%	58%
Akkumulátor üzemideje 1 óra töltés után	102 perc	165 perc	142 perc	165 perc
Optikai meghajtó átlagos olvasási sebessége	15,85-szoros	15,71-szoros	15,40-szeres	15,35-szoros
Optikai meghajtó legnagyobb olvasási sebessége	19,92-szoros	19,74-szoros	19,34-szoros	19,92-szoros
DVD-olvasás átlagos sebessége	5,2-szeres	5,2-szeres	5,2-szeres	5,3-szeres
DVD-olvasás legnagyobb sebessége	8,3-szeres	8,3-szeres	8,2-szeres	8,3-szeres
Merevlemez átlagos olvasási sebessége	18 800 Kbyte/s	16 283 Kbyte/s	21 137 Kbyte/s	25 197 Kbyte/s
Merevlemez legnagyobb olvasási sebessége	24 020 Kbyte/s	20 799 Kbyte/s	26 081 Kbyte/s	31 687 Kbyte/s
3DMark 2000, 1024x768/16 bit	3993 3D mark	2742 3D mark	4153 3D mark	6319 3D mark
3DMark 2000, 1024x768/32 bit	3288 3D mark	2517 3D mark	3203 3D mark	5499 3D mark
3DMark 2001, 1024x768/32 bit	1812 3D mark	1901 3D mark	4010 3D mark	4202 3D mark
3DMark 2000, 640x480/32 bit	6504 3D mark	4966 3D mark	5789 3D mark	10394 3D mark
3DMark 2003	91 3D mark	94 3D mark	213 3D mark	(nem fut)
PCMark 2002 – CPU	4953 pont	4298 pont	4869 pont	5264 pont
PCMark 2002 – memória	4268 pont	3096 pont	4313 pont	4586 pont
Felszereltség	223 pont	230 pont	263 pont	267 pont
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó	Albacomp ☎ 329-1493	Sowah (viszonteladó) ☎ 350-4539	IBM Magyarország ☎ 382-5500	Technotrade ☎ 467-6111
Webcím	www.albacomp.hu	www.asusnotebook.hu	www.ibm.com/hu	www.technotrade.hu
Ár (bruttó végfelhasználói)	390 000 Ft	450 000 Ft	625 688 Ft	945 625 Ft
Garancia	1 év	2 év	3 év	2 év

látást részletesen beállítható sémák alapján szabályozó segédprogramot, valamint a már említett multimédia gombok pontos feladatát megszabó alkalmazást.
Az M2400N a digitális videokamerák többségén megtalálható IEEE-1394-es csatolón túl egy opcionális kiegészítővel a digitális fényképezőgépekben használatos memóriakártyákról is képes a felvételek beolvasására. Az akkumulátor már önmagában sem kicsinyelhető kapacitása a többszörösére növelhető az optikai meghajtó öblébe helyezett másodig akku beszerzése esetén. Ebben az öbölben egyébként „forrón", a gép kikapcsolása nélkül is cserélhetünk eszközt. A noteszgép tömegét csökkenthetjük, ha meghajtó helyett műanyag keretet illesztünk az öbölbe.

IBM ThinkPad T40

A merevlemez kitartó használat után hajlamos a melegedésre, ami mind a billentyűzet, mind a gép alsó része felől jól érezhető – de nem kellemetlen – meleg foltban nyilvánul meg.

IBM THINKPAD T40 Az IBM hagyományosan szolid vonalvezetésű és visszafogott, fekete színű, vékonysága ellenére strapabírónak tűnő, fém noteszgépházában is vadonatúj Centrino szív dobog. A szolid formatervezés jelen esetben a finoman lekerekített élek mellett kis szintkülönbség bevetését is jelenti, vagyis a noteszgép hátsó fertálya néhány milliméterrel vastagabb, így kissé dőlt billentyűzeten gépelhet a felhasználó. Elmaradhatatlan a konferenciatermek sötétjében hasznos, aprócska billentyűzetvilágító lámpa – a kijelző felső keretében kapott helyet.
A noteszgéphez mellékelt Acces Connection program könnyen kezelhetővé teszi a különböző – vezetékes és drót nélküli – hálózati kapcsolatokat, segítségével profilokba rendezhetjük az irodai, otthoni, szállodai és egyéb csatlakozásokhoz szükséges beállításokat.
Fontos megemlíteni, hogy a T40-es egyszerre igyekszik megfelelni a felhasználók kurzorvezérlő szempontjából kétfelé oszló táborának. Ugyanis egyszerre kínál trackpoint- és érintőpad-alapú vezérlést, természetesen kétszer két, hozzájuk megfelelően pozicionált gombbal, valamint egy görgetőként működő, két irányba billenthető kapcsolóval.
A DVD-olvasó/CD-író kombó a szokottnál is vékonyabb – 9,5 mm. A meghajtó bölcsője egyébként többcélú csatlakozót rejt, így az optikai meghajtó helyét külön kiegészítőként megvásárolható floppymeghajtó, vagy akár második akkumulátor is elfoglalhatja.
Üzem közben is cserélgethetjük a perifériákat.
Az említett második akkumulátorra valószínűleg csak kevesekneck lesz égető szüksége, hiszen mint az a mérési eredményekből kiderül, az elsődleges akkumulátor egymagában is igen tisztes ideig képes a rendszer számára szükséges energiát biztosítani.
A noteszgép energiagazdálkodásának pontos beállítására több, szabadon módosítható sémát kínál egy keretprogram, amely részét képezi a bekapcsoláskor néhány alapadat megadása után azonnal üzemkész Windows XP-nek.
Az IBM által videovezérlőnek választott Ati Radeon Mobility lapka az asztali gépekével összemérhető sebességen túl képes párhuzamosan két megjelenítőt vezérelni, ami lehet külső monitor, de az S-Video jel fogadására képes eszköz is. A noteszgép teljesítményét, CD-író, illetve később megjelenő DVD-író egységét figyelembe véve kicsit meglepő, hogy az IEEE-1394-es csatlakozó hiányzik a berendezésből, hiszen egészen kényelmes videostúdióvá varázsolhatnánk egy DV kamera és a megfelelő szoftverek segítségével.
A Centrino rendszer előnye nemcsak a kellemesen hosszú üzemidőben mutatkozik meg, de a noteszgép hőmérséklete is igen alacsony maradt a tesztelés során. Még a merevlemez és a memória hűtését is korrekt módon oldották meg az IBM mérnökei, a gép teljes alsó és felső felülete alig tért el a szobahőmérséklettől, mindemellett a gép szinte zajtalan maradt.

TOSHIBA SATELLITE PRO M10 Tesztünk mezőnyének legnagyobb darabja a Toshiba elegáns, királykék burkolattal ellátott noteszgépe. A többi résztvevő méretének meghaladását gyorsan megmagyarázza a fedél felemelése után előbukkanó 15 colos képátlójú TFT megjelenítő.
A Toshiba mérnökei grafikus processzorként az Nvidia Geforce4 420 Gót választották, ehhez igazították a megjelenítő 1600x1200 képpontos felbontását, noteszgéptől szokatlanul nagy munkaterületet kínálva a felhasználóknak.
A gép már a bekapcsolás, illetve a képernyő felnyitása előtt is szolgál két meglepetéssel. A PC cardok aljzatai felett, bal oldalon található egy kis rés, amibe SD memóriakártyát csúsztathatunk, az előlapon pedig találunk egy kis kapcsolót, amivel mindenféle, operációs rendszeren belüli bűvészkedés nélkül ki-be kapcsolhatjuk az infravörös, illetve vezeték nélküli kommunikációt, ami biztonság, energiatakarékosság és kényelem szempontjából egyaránt jó megoldás.
Az akkumulátort tesztelő méréseinket a Toshiba noteszgép esetén is az összes hálózati és kommunikációs perifériát bekapcsolva futtattuk le – az eredmények a nagyobb kijelző ellenére is csak néhány perces különbséget mutattak. A részletesen beállítható energiagazdálkodási terveket kínáló segédprogram lehetőségei közül az arany középutat ígérőt választottuk.
A nagyméretű kijelző egyértelműen csábít a DVD-alapú szórakozásra, amit nemcsak az akkumulátor egy filmre bőséggel elegendő kapacitásával, hanem a hangrendszer megválasztásával is támogatnak a Toshiba fejlesztői, a Satellite Pro M10 ugyanis Harman Kardon hangszórókat kapott. Erre a tényre külön fel is hívják a figyelmet, hiszen a fémmembrános hangszórókat kiemelt formai elemként használták fel a formatervezés során, ráadásul a Toshiba logónál is nagyobb felirat jelzi a hangrendszer gyártóját.
A készülék csomagjában egy külső, USB csatlakozóval felszerelt floppymeghajtó is található, a meghajtót fogadó öbölbe pedig nemcsak a szintén mellékelt könnyítő keretet ültethetjük a DVD-olvasó/CD-író kombó helyére: a külön kiegészítőként beszerezhető második akkumulátor mellett minden jelenleg használt memóriakártyát (az SD kivételével) fogadni képes olvasót is találhatunk az opciós tartozékok listáján.
A megjelenítő méretéhez igazodó noteszgépen jól elfér a teljes értékű billentyűzet (no persze a numerikus pad nélkül), hagyományos elrendezésben kínálva a férfiasan vaskos ujjak számára is kényelmes gombokat. Mutatóvezérlőből egyszerre kínálja a két legelterjedtebb lehetőséget, az érintőpad mellett az AccuPoint II kicsi gumigalacsinját is használhatja bárki, ízlésének megfelelően.
Működés közben a hangszórók keltette zajon kívül más nem nagyon hallatszik a noteszgépből, mert hűtőrendszere feltűnés nélkül végzi dolgát. A tesztelés során némi melegedést érzékeltünk a gép alján – a jelenség forrásaként a merevlemezt azonosítottuk –, ám ez sem zavaró mértékű, még akkor sem, ha asztal híján a gépet ölünkbe véve látunk munkához.

Toshiba Satellite Pro M10

VÉGSZÓ Bár a Centrino technológia már tavasszal piacra került, még mindig nehéz vele épült gépet felhajtani, ezért lett szűk a mezőny. A tesztelt gépek mégis mintát adnak a kínálat teljes spektrumából, mind teljesítményüket, mind árukat tekintve. A szűk mezőnyre való tekintettel nem adunk ki Tesztgyőztes díjat. Az Albacomp Activa Mobil 350MC megérdemelné a Vásárlási Ajánlatot, hiszen teljesítményéhez mérten kifejezetten kellemes az ára, a képet viszont rontja az akkumulátora körüli probléma. PCM

GSM-súgó I.

Üzenet a zsebből

Most induló sorozatunkban a sokoldalú GSM-telefonok olyan szolgáltatásait szeretnénk bemutatni, amelyek talán kevésbé ismertek, de nem kevéssé hasznosak.

Nagy Zoltán

A néhány éve éve még kuriózumnak és státusszimbólumnak számító mobiltelefon ma már olyannyira elterjedt kommunikációs eszköz, hogy az általános iskolákban is külön kell szabályozni a használatát.

A telefon elsődleges feladata, hogy beszélni lehessen másokkal. Miközben ennek tökéletesen megfelel, számos olyan szolgáltatást nyújt, amelyek túlmutatnak ezen, de hasznosak, és érdemes is használni. Mindehhez persze arra is szükség van, hogy az adott szolgáltató támogassa ezeket a szolgáltatásokat.

A mobiltelefon elterjedése magával hozta a hívások anonimitásának megszűnését. Eleinte csak a mobilról jövő hívások számát (vagy ha a szám a hívott készülék telefonkönyvében szerepelt, akkor a hozzá kapcsolódó nevet) lehetett látni, később, ahogy folyamatosan korszerűsödtek a vezetékes szolgáltatók rendszerei, az innen érkező hívók is felfedték kilétüket.

Persze szinte azonnal reklámáltak személyiségi jogaink ádáz védői, hogy ez így nem helyes, micsoda dolog az, hogy nem lehet névtelen hívásokkal bombázni bárkit. Szerény véleményem szerint ugyanilyen indokkal be lehetne tiltani a bejárati ajtók kukucskálóit is, hiszen azzal az ajtó kinyitása nélkül is meg lehet állapítani, hogy ki csönget, és ezzel megsérteni az illető házaló ügynök személyiségi jogait. Mindegy, a szolgáltatók lehetővé tették, hogy a mobiltelefon-használó letilthassa hívószámának átküldését a hívott készülékre.

Alapvetően ez a tiltás globális jellegű, ha be van kapcsolva, akkor egyik hívott fél sem látja, ha ki van kapcsolva, mindenki tudja, hogy mi keressük. Azt azonban már kevesen tudják, hogy ezt a funkciót külön, hívásonként is lehet váltogatni. Ha be van kapcsolva a hívószámküldés, akkor azt a #31#(telefonszám) kód beírásával, majd hívás gomb megnyomásával lehet az adott hívásra kikapcsolni. Fordítva, ha le van tiltva a hívószámküldés, akkor a *31#(telefonszám) kóddal kell ugyanezt elvégezni, hogy bekapcsoljuk. Arra ügyelni kell, hogy a kód és a telefonszám között ne legyen szünet. Ha ezt állandósítani szeretnénk, például alaphelyzetben le van tilva a küldés, de a családtagjainknak szeretnénk mindig küldeni, akkor a telefonkönyvbe úgy kell elmenteni a telefonszámokat, hogy a szükséges kód be van szúrva elé.

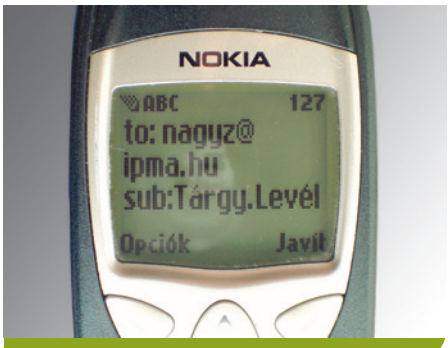

E-mail küldés Westel 900 hálózaton

A mobilozással új kommunikációs forma terjedt el, az SMS-ezés.

A rövid üzenetnek számos haszna van, és a gyakorlott felhasználókat nem rettenti el az, hogy tíz gombot kell használnia az összes karakter beviteléhez. Előfordulhat azonban, hogy hiába küldtünk el egy fontos üzenetet, a címzett nem kapta meg időben, mert például ki volt kapcsolva a telefonja. Ez azért jelenthet problémát, mert minden üzenetnek van egy adott érvényességi ideje. A legtöbb telefonnál ezt egyszer kell beállítani, és az minden üzenetre érvényes, de vannak olyan készülékek, amelyek minden küldéskor rákérdeznek, hogy mekkora legyen az érvényességi idő. Ez lehet 1 óra, 6 óra, 24 óra, 72 óra stb. Ha ez idő alatt nem sikerül elküldeni a címzettnek az SMS-t, a szolgáltató feladja a próbálkozást.

E-mail küldés Pannon GSM és Vodafone hálózaton

Ha fontos az üzenet, akkor meg lehet győződni arról, hogy a címzett megkapta-e. Ehhez a telefon beállító menüjében be kell kapcsolni a kézbesítésértesítés szolgáltatást. Ez egy díjmentes üzenet formájában jelzi, hogy a címzett megkapta az üzenetet. Ennek viszont hátránya, hogy minden üzenet után érkezik, így ha sűrű SMS-váltásban vagyunk éppen valakivel, akkor egyfolytában érkezik értesítés üzenet. Ez kiküszöbölhető, ha csak azokra az üzenetekre kérünk visszajelzést, amelyek tényleg fontosak. Ehhez a táblázatban lévő kódot kell az üzenet elején begépelni.

Talán kevesen tudják, de e-mailt is lehet küldeni a készülékekről. Ehhez mindegyik szolgáltató felállított egy átjárót (gateway), amely a megfelelőképpen formázott SMS üzeneteket továbbítja a kívánt címre. Ez a formázás szolgáltatónként más és más.

Pannon GSM: *e-mail@valami.hu(Tárgy)Levél szövege.*

Vagyis az e-mail cím után zárójelben lehet megadni a levél tárgyát, ami nem kötelező. Az üzenetet a 900 0767 számra kell elküldeni, akár belföldön, akár külföldön tartózkodunk. A @ jelet .. (két pont) vagy * pótolhatja, ha az e-mail címben _ (aláhúzás) karakter van, azt < karakterrel kell helyettesíteni. Az üzenet lehet 160 karakternél hosszabb is, ekkor az összefűzendő üzenetek utolsó karakteréként egy + jelet kell írni, kivéve persze az utolsót. A folytatásokra e-mail címet sem kell írni. A + hatására a központ összegyűjti az összetartozó üzeneteket, és egyszerre küldi el azokat.

Vodafone: *e-mail@valami.hu (Tárgy)Levél szövege.*

A különbség a Pannonhoz képest, hogy ha nem akarunk tárgyat megadni, a () zárójelet akkor is ki kell tenni. Az üzenetet a 06707000767 számra kell elküldeni.

Westel900: *to:e-mail@valami.hu sub: Tárgy.Levél szövege.*

Vagyis a to: jelöli a címet, a sub: az üzenet tárgyát, amit valamilyen írásjellel, ponttal, felkijáltójellel vagy kérdőjellel kell lezárni. A tárgy el is hagyható, ekkor a cím után egy szóköz kihagyásával következhet az üzenet. A @ jelet felkiáltójellel lehet helyettesíteni. Az így előkészített üzenetet a +36309888010 számra kell küldeni. A számot mindig így, nemzetközi formában kell megadni!

Szolgáltató	Pannon GSM	Vodafone	Westel900
SMS-visszajelzés kérése	– (kötőjel)	– (kötőjel)	* A #

Sponga Tamás

McNetBurger

MCDONALD'S

A McDonald's gyorsétterem-lánc újabb vevőcsalogató akciót talált ki: ingyenes vezeték nélküli nethozzáférést nyújt 75 New York-i éttermében. Az egyelőre ingyenesen használható hozzáférést Wi-Fi támogatással felszerelt noteszgéppel vagy palmtoppal lehet használni. A kísérleti jelleggel működő szolgáltatást a Cometa Networks technológiájának felhasználásával valósítják meg.

➲ www.mcdwireless.com/

Kérek egy hamburgert és egy IP-t!

Annak ellenére, hogy szakértők szerint nem sok értelme van a szolgáltatásnak, az étteremlánc vezetősége a forgalom növekedésére számít. A technológiát szállító Cometa Networks pedig abban bízik, hogy forgalmasabb helyeken növelheti a Wi-Fi hotspotok számát.

Derülátó hangulat

A szuperszámítógépeiről ismert Craynél januárban 200 millió dolláros forgalmat terveztek a 2003-as évre. Márciusban a cég elnöke, Jim Rottsolk kijelentette, hogy a kedvező pénzügyi kilátások miatt a 200 milliós összeget megemelik, mivel az éves bevétel már 220 millió dollár felett várható.
A cégnek a június 30-án végződött második pénzügyi negyedévben jelentősen több bevétele volt, mint tavaly ugyanebben az időszakban. A negyedéves nettó nyereség idén 7,9 millió dollár, míg tavaly mindössze 1,2 millió volt.
A teljes első félév is kedvezően alakult, a tavalyi 73,8 millió dolláros forgalomnál 1,9 millió dollár volt a nyereség, míg az idei 105,9 millió dolláros forgalomnál 9,1 milliós nyereséget jelentettek be.
A Cray pályája felívelőben – a korábbi évek mélyrepülése után, amikor sorozatos veszteségeket könyvelhettek el.

Cray Inc. – felszálló ágban

Egységes platform

MOBILE INDUSTRY PROCESSOR INTERFACE ALL...

A mobiltelefonokban felhasznált lapkák egységes kommunikációs szabványának kidolgozására alakult meg a Mobile Industry Processor Interface Alliance (MIPI), aminek alapítói a Nokia, a Texas Instruments, az STMicroelectronics és az ARM Holdings.
Az új szövetség vélhetően elég erős lesz ahhoz, hogy egységes szabványt hozzon létre, illetve fogadtassanak el a mobiltelefon-ipar többi szereplőjével is, mivel a Nokia a mobiltelefon-piac vezetője, a Texas Instruments a készülékekbe épített lapkák vezető gyártója, míg az STMicroelectronics harmadik ugyanezen a területen.
A négy alapító sok más gyártóval tárgyal, főként a piac második legnagyobb lapkagyártóját, a Qualcommot szeretnék megnyerni maguknak. Mivel a Texas Instruments és a Qualcomm között jogi viták dúlnak, ez nem lesz túl egyszerű feladat.

Új üzlet – ráfizetés

HITACHI

A rendkívül sokféle elektronikai eszközt gyártó japán Hitachi első féléves pénzügyi eredménye jelentős veszteségekről tanúskodik, aminek fő oka a merevlemez-ágazat. A Hitachi 2002 nyarán jelentette be, hogy beszáll az IBM merevlemez-üzletágába, amelynek jelenleg 70 százalékát birtokolja. A Hitachi Global Storage Technologies névre keresztelt vállalatnak három év múlva százszázalékos tulajdonosa lesz a Hitachi.

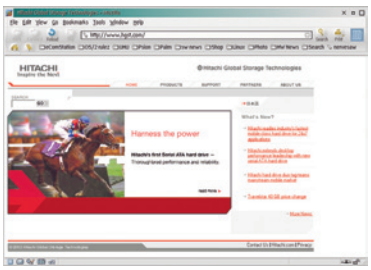
Hitachi – a vágta nagy, de a pacl ráfizetéses...

A nyilvánosságra hozott számadatok szerint a japán elektronikai óriás tavalyi, első negyedéves, 11,6 milliárd jenes (közel 100 millió USD) nettó vesztesége 2003-ra már 38,4 milliárdra (mintegy 325 millió dollár) növekedett.
A cég vezetése ennek ellenére bizakodó, állításuk szerint a következő pénzügyi évben már nyereséget fog termelni a merevlemez-ágazat is.

Lopott és elavult

Az SCO kontra Linux ügyről valószínűleg már mindenki hallott, de arról ritkán emlékeztek meg, hogy a Microsoft kisebbségi részvényese az SCO-nak. Így nem kellett sokáig várni, hogy a redmondi cég is hallassa hangját. Egy picit épp elcsitult volna a lárma, ám Bill Gates újraélesztette a tüzet, amikor egy július végén tartott előadásában azt ecsetelte, hogy a Linuxba – az SCO programjain kívül – a Microsoft szoftvereiből is kerültek át védett részek. Természetesen nem maradhatott el a Linux kemény bírálata sem. Bill Gates kijelentette, hogy a Linux elavult technológia, mivel nem követi az operációs rendszerekkel szemben támasztott igények folyamatos változását – ellenben a Microsoft hatalmas összegeket fordít a fejlesztésre.
A Microsoft nyílt kiállása az SCO Linux elleni támadása mellett nyilvánvalóvá teszi, hogy Redmondban komolyan félni kezdtek a nyílt forrású operációs rendszer növekvő népszerűségétől – ami már nemcsak a szervereknél, hanem az asztali gépek esetében is jelentősnek mondható.
Most inkább nem idézzük, amit Gates kijelentéseire a különböző fórumokban írogattak, egy biztos, a hozzászólók egyik része nevetségesnek találja és sarokba szorított nyúlhoz hasonlítja a Microsoftot, másik része azon háborog és aggódik, hogy a végén jogi úton fogják a Linux terjedését akadályozni...

Cisco Systems, NIIFI

Wi-Fi a felsőoktatásnak

A Cisco Systems Magyarország és a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Iroda (NIIFI) együtt adta át a XII. Networkshop konferencián meghirdetett WLAN (vezeték nélküli hálózat) pályázat díjait 13 egyetemnek és főiskolának. A pályázat a felsőoktatási intézmények informatikai rendszereinek fejlesztésére irányult, vezeték nélküli hálózatok és internet-hozzáférési technológiák bevezetése által. Az egyenként két Cisco Aironet 1120 hozzáférési pontból és tíz PCMCIA vezeték nélküli hálózati kártyából álló csomagokat a pályázatokat bíráló bizottság döntése értelmében 13 intézmény kapta meg. Ezek a BKÁE, a BMF, az ELTE, a SZIE, a Debreceni, a Kaposvári, az Iparművészeti, a Széchenyi István és a Zrínyi Miklós Egyetem, valamint a Szegedi

Budafoki Róbert, a Cisco Systems magyarországi területi igazgatója, kezében Aironet 1120 hozzáférési ponttal

Tudományegyetem és a Dunaújvárosi, a Kecskeméti és a Tessedik Sámuel Főiskola. Az egyetemek és főiskolák által benyújtott pályázatnak tartalmaznia kellett, hogy az adott intézmény miként képzeli a vezeték nélküli hálózati technológiák és szolgáltatások jövőbeni bevezetését, a wireless technológiák beillesztését meglévő vezetékes hálózatába és szolgáltatásaiba, továbbá milyen lehetőségeket lát a vezeték nélküli és mobilkommunikációs technológiák intézményi alkalmazásában. A felsőoktatási intézmények adatai szerint – bár az ellátottság jelentős eltéréseket mutat – jelenleg a hallgatók és oktatók mintegy 5%-a használ hordozható számítógépet. Itt adunk hírt arról is, hogy a Cisco javítást adott ki Aironet 1100-as hozzáférési pontjához, amelyben két biztonsági rést kényszerült befoltozni: az eszközök ugyanis nyers erő alkalmazásával feltörhetők, egy másik hiba következtében pedig lefagyaszthatók voltak. Mindez nem egészen két héttel követte a másik bejelentést, amely szerint a Cisco IOS szoftverét futtató kapcsolók és útválasztók sérülékenységük folytán szolgáltatásmegtagadás (DoS) jellegű támadás áldozatául eshetnek. A Cisco azóta ezt a hibát is kiküszöbölte, a javítás letölthető a cég webhelyéről.

- **www.cisco.com/hu/**
- **www.iif.hu**

APC

Tecnikon a palettán

Az American Power Conversion (APC) felvásárolta a magántulajdonban lévő Tecnikon Limited egyes eszközeit. Az Egyesült Királyságban az i-Age Project Limited leányvállalataként működő Tecnikon olyan újszerű, önálló, rackbe szerelhető készülékházakat fejleszt, amelyek elszigetelik és testreszabottan hűtik az adatközpontok nagy adatforgalmú berendezéseit.
A Tecnikon készülékházai egyenként akár 15 kW hőenergia hatékony elvezetését képesek biztosítani. A moduláris megoldásnak köszönhetően intenzív hűtés biztosítható a legnagyobb hűtésigényű eszközök számára, így az adatközpontok elkerülhetik a teljes gépterem hűtésének maximumra állítását. Ez a hatékony konstrukció az adatközpont üzemeltetési költségeinek csökkentésén túl lehetővé teszi az informatikai berendezések telepítését nehezen hűthető vagy távoli helyszíneken is.

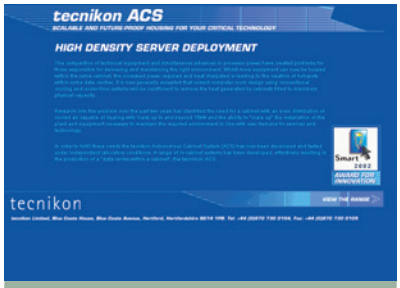

A Tecnikon eszközei az APC adatközpontokat hűtő termékeinek választékát gazdagítják

- **APC Magyarország**
  ☎ 209-4678
- **www.apc.com/hu/**

ITU

A vezeték nélküli internetezés távlatai

Az International Telecommunication Union (ITU, Nemzetközi Távközlési Egyesület) Genfben megrendezett idei rádió-távközlési világértekezletén (WRC-03) a rádiótávközlés és a frekvenciagazdálkodás több mint negyven időszerű témájával kapcsoltban alakítottak ki – több esetben kompromisszumok árán – közös álláspontot és fogadtak el határozatokat. A tanácskozás részvevői 140 országból érkeztek, hazánkat az Informatikai és Hírközlési Minisztérium képviselte.
Többek között döntés született az 5 GHz-es frekvenciák alternatív vezeték nélküli infrastruktúra (RLAN, WLAN, Wi-Fi) céljából történő felhasználásáról. Az információs társadalom további fejlődését támogató határozat révén 2005. január 1-jétől a jelenlegi 2,4 GHz-es frekvenciához képest lényegesen szélesebb sáv és nagyobb teljesítmény áll majd az internet felhasználóinak rendelkezésére.

Az ITU rádió-távközlési világértekezletén fontos döntések születtek a frekvenciagazdálkodás szabályozásáról

Ugyancsak az internet használatát segíti, hogy a világértekezlet a repülőgépek és műholdak közötti kapcsolattartást szolgáló olyan új, másodlagos frekvenciafelosztást fogadott el, amely biztosítja, hogy az utasok a repülőgépeken nagy sebességű internet-hozzáférést használjanak. Határozat született a harmadik generációs (3G) mobiltávközlés fejlődéséhez szükséges újabb frekvenciasávok védelméről is, amelyet az ugyanezen sávot műholdas műsorszórásra használó országok is elfogadtak.

- **www.ihm.hu**
- **www.iif.hu**

ReiserFS

Magyarországon járt a file-rendszer atyja

Hans Reiser, a ReiserFS file-rendszer megalkotója és fejlesztőkoordinátora Földiák Péterrel, a St. Andrews Egyetem kutatójával találkozott, aki a neurális hálózatok és a tudásábrázolás szemantikájával foglalkozik. Reiser a SuSE magyarországi irodájában is látogatást tett, ahol elmondta, hogy adatbázisokkal és a nevek strukturálásával kapcsolatos munkája vezetett egy új file-rendszer fejlesztésének ötletéhez. Az elméleti alapozás 1984-ben, a fejlesztés 1993-ban indult. Előbbin még egyedül dolgozott, de a kód írásában kezdettől fogva részt vettek orosz munkatársai is.
A ReiserFS fejlesztése kezdettől fogva Linuxon zajlott, a file-rendszer Linuxra készült. Reiser egy konferencián találkozott Heinz Mauelshagennel, aki akkor a logikai kötetkezelőn (LVM) dolgozott a SuSE-nál. Olyan eszközre volt szüksége, ami a file-rendszer átméretezését teszi lehetővé – Reiserék megírták neki, a SuSE cserébe támogatta a ReiserFS fejlesztését.

Hans Reiser, Tux és Földiák Péter

A file-rendszer következő verziója a 2.6-os rendszermaghoz tervezett Reiser4, amit a fejlesztés vezetője még nem ajánl otthoni felhasználásra. Hátravan még ugyanis a file-rendszer töréstesztje, amit széles körű tesztelések követnek, csak azután jön a stabil verzió.
A fejlesztők a ReiserFS ötödik verziójába egy osztott tárolóréteget (distributed storage layer) is építenek majd, így az már egyfajta osztott file-rendszer lesz.

ULX Kft. – a SuSE Linux AG magyarországi irodája
☎ **450-0921**
info@suselinux.hu
www.suselinux.hu

HP Magyarország

Igazgatócsere a PC-üzletágnál

Scharek Viktor, a HP Magyarország vezérigazgató-helyettese, a Személyi Számítógépes Rendszerek Üzletág igazgatója a nyár végével megválik pozíciójától. Helyére megbízott divízióigazgatóként Molnár Imre kerül, aki a Személyi Számítógépes Rendszerek Üzletág üzletfejlesztési igazgatójaként tevékenykedett mostanáig. Scharek Viktor a Microsoftnál, majd a Compaqnál, a vállalategyesülés után pedig a HP-nál látott el vezetői, később felsővezetői feladatokat. Tevékenységét mindhárom cégnél hatékony és sikeres időszakok jellemezték – olvasható a HP Magyarország közleményében. E szerint Scharek Viktor – aki 31 éves, villamosmérnök és jogász végzettséggel rendelkezik, nős, 3 gyermek édesapja – az egyesülés jogi, fizikai és szervezeti lezárását követően most látta időszerűnek, hogy régóta dédelgetett elképzelését megvalósítsa, és cégtulajdonosként, illetve szakmai befektetőként folytassa pályafutását.

Molnár Imre, a HP Magyarország Személyi Számítógépes Rendszerek Üzletágának megbízott divízióvezetője

Molnár Imre 33 éves, nős, mérnöki és MBA (Master of Business Administration) diplomával bír. 1999 óta dolgozik az informatika területén, első jelentős állomása a GDL Object Technology sales menedzseri kinevezése volt a Graphisoftnál. 2001-ben csatlakozott a Compaqhoz termékmenedzserként, majd 2002-ben termékcsoportvezetővé lépett elő, és ezzel együtt a Személyi Számítógépes Rendszerek Üzletág igazgatójának helyettesítésére is felhatalmazást kapott.

www.hp.hu

Symantec Magyarország

Új területi igazgató

A Symantec Magyarországért és Romániáért felelős új területi igazgatója Konkoly Thege Szabolcs, aki az oktatási szféra számára értékesített szoftverek vitatott licencelése miatt a cégtől távozni kényszerülő Pogány Lászlót váltotta fel a poszton. Konkoly Thege Szabolcs ezt megelőzően az Icon Számítástechnikai Rt.-nél dolgozott, ahol 9 év alatt a presales mérnökitől a vállalati értékesítőig több munkakört töltött be. 1999-től az Icon biztonsági üzletágának vezetője volt, ahol értékesítők és konzultánsok alkották húszfős csapatát. A biztonsági üzletág projektjeiben a NAI, az RSA, a Symantec és a Trend Micro, valamint a HP, az Oracle és a Sun Microsystems termékeit, technológiáit implementálta ügyfeleinél.

Konkoly Thege Szabolcs, a Symantec Magyarországért és Romániáért felelős területi igazgatója

Konkoly Thege Szabolcs a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen végzett villamosmérnök-informatikusként mikroelektronika szakon, emellett a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem Vezetőképző Intézetének MBA oklevelével bír.

www.symantec.hu

IDC: ágazati kórkép

Akkor mostantól kicsit jobb lesz?

A jó hír: az IDC negyedéves jelentése alapján a világ PC- és szerverpiaca a 2003 első felében elért szerény növekedésből ítélve stabilizálódni látszik. A rossz hír: az előrejelzések sem szólnak másról – a legjobb esetben.

Kis Endre

A világon 33 millió 200 ezer PC talált gazdára 2003 második negyedévében, ami 7,6%-os növekedés az egy évvel korábbi időszakhoz viszonyítva – ezt az IDC Worldwide Quarterly PC Tracker jelentése elsősorban az agresszív árverseny és a hordozható számítógépek iránt mutatkozó kereslet eredményének tartja.

Az egy számjegyű növekedés mértéke jelentősen meghaladta az előrejelzésekben szereplő 4,1%-ot. Egyúttal ez volt sorozatban a negyedik pozitív eredménnyel zárt negyedév a PC-piac számára, amely 2000 vége óta nem mutatkozott ilyen erősnek.

– A piac egyértelműen jó irányba halad – mondja Loren Loverde, az IDC Worldwide Quarterly PC Tracker igazgatója. – Úgy tűnik, Ázsia kiheverte a SARS-járványt, az Egyesült Államokban és Európában pedig a vártnál lényegesen nagyobb volt a növekedés. Arra számítok, hogy a vállalatok költekezési kedve és a noteszgépek iránt megnyilvánuló érdeklődése az előttünk álló időszakban sem lanyhul. Nem kizárt persze, hogy a kedvező változások csupán a kiélezett árverseny pillanatnyi hatását tükrözik, tehát nem bíznám el magam, de azért az eredmények igen jók.

TÖBBFÉLE BONTÁSBAN ÉS ÉRTELMEZÉSBEN Az Egyesült Államok PC-piaca a lenyomott áraknak köszönhetően minden előrejelzést túlszárnyalva 8,1%-kal nőtt. A meglepetés hátterében a lakossági piac erős forgalma áll: a közbeszerzési szektor szinten tartotta magát, míg a vállalatok részéről a kereslet növekedésének első jelei mutatkoztak.

Európa, Közel-Kelet és Afrika (EMEA) térségében a növekedés szintén felülmúlta kicsivel a prognózist, ami itt is az árcsökkenéssel és a noteszgépek növekvő népszerűségével magyarázható. A negyedév mutatói szerint a PC-piac legegészségesebb részét a kis- és középvállalatok alkotják, ami a barátságos árak mellett a kimondottan őket célzó marketingtevékenységnek is betudható. A lakossági piac forgalma mérsékelt maradt. Figyelemre méltó azonban, hogy a belépő szintű rendszerek kínálatának bővülését a végfelhasználók kedvezően fogadták, és a vállalatokhoz hasonlóan egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak a noteszgépek felé.

Japánban a kiábrándító első negyedév után a másodikban nőtt valamelyest az eladások mértéke. Ez a javulás azonban – legalábbis részben – azzal magyarázható, hogy 2002 azonos időszaka előnyös alapul szolgál az összehasonlításhoz. A tíz éve tartó recessziót nyögő szigetországbeliek ugyanis tavaly és 2001-ben inkább a labdarúgó-világbajnokság, és nem a személyi számítógépek köré csoportosították kiadásaikat.

A felkelő nap országától eltérően Ázsia és a Csendes-óceán térsége felülmúlta a várakozásokat, amiben a szerencsére gyors lefolyású SARS-pánik sem jelentett akadályt. Számokban kifejezve ez ugyan minimális csökkenést jelent az első negyedévhez képest, de a járvány elültével mindenki erős második félévre és az export növekedésére számít.

A gyártók körében a második negyedévben a Dell végzett az első helyen 5 millió 931 ezer eladott PC-vel, ami 17,8%-os világpiaci részesedést jelent. (Az IDC jelentésében eladás alatt az értékesítési csatornának, illetve a végfelhasználónak szállított gépet kell érteni. Az OEM-eknek eladott PC-k az adott szállító vagy márka neve alatt szerepelnek.) A Dell 2002 azonos időszakában 4 millió 602 ezer PC-t adott el, közel 29%-os növekedése több mint 20%-kal haladja meg a piacét.

A hordozható számítógépek iránt egyre nő a kereslet – amiben az árak csökkenése is szerepet játszik

Másodikként az új HP futott be 5 millió 376 ezer PC-vel és 16,2%-os piaci részesedéssel. Egy évvel korábban 4 millió 743 ezer PC-t értékesített a Compaqkal egyesült vállalat, így a két negyedév alapján 13,3%-os növekedést könyvelhetett el, elsősorban a lakossági piacon kifejtett agresszív árpolitikájának köszönhetően, amely az EMEA térségben is nagyobb eladásokhoz vezetett.

Az IBM harmadik a listán 2 millió 184 ezer eladott PC-vel és 6,6%-os világpiaci részesedéssel. A 2002 második negyedében felmutatott 1 millió 952 ezerhez és 6,3%-hoz képest ez 11,9%-os növekedést jelent világszinten, de a Kék Óriás Európán belül még ennél is jobb eredményt, 20%-os növekedést ért el. Ebben jelentős szerepet játszott a noteszgépek – ezen belül a vezeték nélküli hálózati eléréssel rendelkező hordozható számítógépek – iránt mutatkozó kereslet, a nemrégiben bemutatott ThinkCenter gépcsalád erős forgalma. Mindez elsősorban a HP pozícióit érinti, amely az amerikai PC-piacot 31,5%-os részesedésével uraló Dell-lel szemben Európában erősebb.

A képet tovább árnyalja, hogy az IDC a PC címszó alá sorolja be az asztali gépek, noteszgépek és szubnoteszek mellett 25 ezer dolláros árhatárig az Intel-alapú szervereket is, melyek forgalma ugyanakkor a szerverpiac statisztikájában is megjelenik. E gépek ára 500 dollárról indul, a HP kínálatában a ProLiant szervercsalád csaknem egésze – DL320-tól DL580-ig, ML310-től ML570-ig –, a belépő szintű tc kiszolgálók és a pengeszerverek is ebbe az ártartományba tartoznak. Ilyen bontásban a vállalatok nem hoznak nyilvánosságra adatokat, de az itt tárgyalt cégek közül egyértelműen a Dell és a HP adja el a legtöbbet ezekből az olcsó szerverekből. Idén az első negyedévben a HP darabszámra például 2,5-szer annyi kiszolgálót értékesített a nyugat-európai piacon, mint az IBM, bevételei alapján mégis a második helyre szorul, amire alább még visszatérünk. Mindebből kitűnik, hogy a Dell és a HP fölényes PC-piaci helyzetét részben olcsó szervereinek köszönheti, ami elgondolkodtató.

A lista negyedik és ötödik helyét a Fujitsu Siemens és a Toshiba foglalja el 1 millió 277 ezer, illetve 1 millió 32 ezer eladott PC-vel. A második negyedévben 3,8%-os, illetve 3,1%-os részesedést mondhatott magáénak a két gyártó, amelyet szintén kedvezően

PICIT MÁS MAGYAR PC-PIAC

Az IDC Hungary 2003 első negyedére vonatkozó adatai szerint a Magyarországon eladott PC-k száma 57 068 volt, ami az egy évvel korábbi azonos időszakhoz képest csökkenést jelent. Ehhez azonban hozzátartozik, hogy 2002 első negyedében az előző kormány nagyarányú beszerzései következtében szokatlanul magas volt a PC-k forgalma. A csökkenés csupán az asztali gépek piacát érintette, mivel a kormányzati szektorhoz hasonlóan a nagyvállalatok is szerény érdeklődést mutatnak a kategória iránt. A hordozható PC-k forgalma ezzel szemben 26,3%-kal nőtt 2002 első negyedéhez viszonyítva. Az év első három hónapjában 12 841 gép talált gazdára, ezen belül a Pentium 4 processzorral felszerelt, belépő szintű noteszgépek voltak a legnépszerűbbek.
Az IDC megjegyzi, hogy ezzel párhuzamosan a szabványos Intel-alapú szerverek piaca is jelentős mértékben nőtt Magyarországon, szintén az egy vagy két Intel Xeon processzora épülő, belépő szintű rendszerek iránti kereslet következtében.

érint a hordozható eszközök növekvő kereslete.

MENNYISÉG A MINŐSÉG ELLENÉBEN Az IDC Quarterly Server Tracker jelentéseinek sorában a legfrissebb 2003 első negyedévének nyugat-európai szerverpiacáról ad áttekintést. Az adatok arról tanúskodnak, hogy ez a szegmens is biztatóan startolt, a vállalatok összesen 3,3 milliárd dollárt költöttek kiszolgálókra. Ez ugyan 1,9%-os csökkenést jelent 2002 első negyedévéhez képest, a csökkenés mértéke azonban immár öt negyedév óta folyamatosan mérséklődik. Az első három hónapban 303 ezer szerver került értékesítésre, ami 8,9%-os növekedésnek felel meg az egy évvel korábbi időszakhoz képest.
– Az első negyedévben a piac megőrizte viszonylagos kiegyensúlyozottságát az előző évhez képest, ami kétségtelenül biztató – mondta Martin Hingley, az IDC European Systems Group alelnöke. – Továbbra is az olcsóbb szerverek iránt mutatkozik a legnagyobb érdeklődés, de nem tapasztaljuk, hogy ezek a kiszolgálók tehermentesítenék az adatközpontokat.

Az Információtechnológia mint közmű: Tim Alpers, az IBM termékmenedzsere az eServer I825-ös kiszolgáló igény szerint ki- és bekapcsolható erőforrásait szemlélteti a rochesteri gyárban

A vizsgált időszakban a térségben eladott szerverek átlagos ára 11 ezer dollár volt, 10%-kal olcsóbban lehetett őket megvásárolni, mint 2002 elején. (Ez kevesebb mint fele annak az értékhatárnak, ameddig az IDC az Intel-alapú kiszolgálók forgalmát a PC-eladásokba is beszámítja.)
A nyugat-európai szerverpiacot az első negyedévben változatlanul az IBM vezette 961 millió 500 ezer dolláros bevételével, ami 31,7%-os piaci részesedést eredményezett számára. A Kék Óriás bevételei 2002 első három hónapjához viszonyítva 13,3%-kal növekedtek. Második helyen a HP végzett 906 millió dolláros bevétellel és 29,8%-os piaci részesedéssel. Bevételei azonban 14,5%-kal csökkentek az egy évvel korábbi azonos időszakhoz képest, noha az eladott gépek számát tekintve a HP – mint említettük – közel két és félszer annyi szervert értékesített, mint az IBM. Nyugat-Európában minden 10 kiszolgáló közül négyet a HP szállított. Mindez arról tanúskodik, hogy a vállalat helyzete a szerverpiacon (sőt az IDC jelentéseiben nem csupán ott) egyre inkább a belépő szintű, ezért kisebb haszonréssel értékesíthető Intel x86-os gépek forgalmától függ.
Dobogós helyezést ért még el a Sun Microsystems. Az év első három hónapjában 428 millió dollárért adott el szervereket Nyugat-Európában, piaci részesedése 14,1% volt, bevételei 2002 azonos időszakához képest 8,1%-kal csökkentek. Negyedik és ötödik helyen végzett a Fujitsu-Siemens Computers (318 millió 600 ezer dollár) és a Dell (183 millió 900 ezer dollár). Piaci részesedésük az első negyedévben 10,5%, illetve 6,1%, bevételeik 10,6%-kal, illetve 11,4%-kal nőttek. Az eladott gépek számát véve alapul a Dell sokkal nagyobb részesedést mondhatna magáénak. Rá is érvényes, ami a HP-re, azzal a különbséggel, hogy bevételei nőnek a szerverpiacon.
A nyugat-európai szerverpiac néhány figyelemre méltó irányzatára is kitér jelentésében az IDC. Bevételek alapján a RISC-alapú rendszerek adták a piac 49%-át, jóllehet az eladott gépek 90%-a Intel-alapú kiszolgáló volt. A Windowst és Linuxot futtató rendszerek forgalma úgy értéket, mint darabszámot tekintve nőtt 2002-höz viszonyítva.
A pengeszerverek részesedése gyorsan nő, de egyelőre elhanyagolható: a vállalatok kiszolgálókra költött pénzük kevesebb mint 1%-áért vásároltak ilyen gépeket. Továbbra is a szekrénybe szerelhető szerverek iránt nő a kereslet, az első negyedévben a bevételek 31%-a származott értékesítésükből.
Országonkénti bontásban az angol szerverpiac 12, a francia 6, a német 2%-kal csökkent, a legnagyobb növekedést pedig az olaszok mutatták fel, idén az első három hónapban 20%-kal költöttek többet kiszolgálókra, mint egy évvel korábban. Az IDC úgy véli, hogy a szerverpiac rövidesen ismét pozitív eredményt fog felmutatni tavalyi önmagához képest. Az elemzők ugyan nem számítanak látványos növekedésre a közeljövőben, azt azonban hozzáteszik: a szervereladások szinten maradtak, a PC-forgalom pedig szerény, de a vártnál nagyobb mértékben nőtt, és ezek az eredmények már arra utalhatnak, hogy az ágazat rátalál a recesszióból kivezető útra.

Lara Croft: Tomb Raider

Az élet bölcsője

Az áhított második rész

Hat hónap alatt, rengeteg szemet gyönyörködtető helyszínen forgatták a Tomb Raider második filmes adaptációját – a főszerepben egy vonzó színésznővel.

Szalóky Bálint

A számítógépes és konzoljátékok mindig remek alapanyagul szolgáltak Hollywood számára egy-egy látványos akciófilmhez, ám a filmváltozatok közül kevésnek adatott meg az igazán nagy siker.

SIKER VAGY BUKÁS? A Double Dragon – A medál hatalma és a Jean-Claude Van Damme főszereplésével készített Street Fighter – Harc a végsőkig például egész egyszerűen eltűnt a süllyesztőben, a Super Mario Bros. pedig a hazai forgalmazásig sem jutott el. A sors iróniája, hogy a legnagyobb kudarcot pont az egyik legjobban sikerült darab könyvelhette el: a Final Fantasy – A harc szelleme két év elteltével is a számítógépes animációs filmek etalonja, melyhez hasonló csodákat legfeljebb az ugyanazon gárdától származó Osiris utolsó útja című, mozikban is vetített Animátrix-epizódban láthattunk.
Hosszú ideig talán csak a Mortal Kombat első része számított nyereségesnek, ám az áhított 100 milliós bevételi határt az Egyesült Államokban nem sikerült elkönyvelnie. Lara Croft azonban 2001 nyarán – nagyjából egy hónappal megelőzve a Final Fantasy kudarcát – jött, látott és győzött: az Eidos dédelgetett üdvöskéje bemutatásának hétvégéjén a dobogó első helyén nyitott, összbevételét tekintve pedig nemcsak elérte, hanem jócskán meg is haladta azt a bizonyos 100 milliót, mely egyúttal garanciát jelentett a folytatásra.

LECSERÉLŐDÖTT STÁBTAGOK Az áhított második rész pedig két év elteltével meg is érkezett – a címszerepben természetesen ezúttal is az Oscar-díjas Angelina Jolie-val, aki mint azt már korábban bizonyította, megfelelő testi adottságokkal bír Lara Croft megformálásához. Larának az új történetben egy megszállott Nobel-díjas tudóssal, Jonathan Reiss-szel (Ciarán Hinds) kell felvennie a harcot, aki világhatalomra törő reményekkel Pandora szelencéjének megszerzését tűzte ki céljául. Ha a dobozka illetéktelen kezekbe kerül, olyan gonosz erő szabadulhat fel, ami akár a világ pusztulását okozhatja – kezdetét veszi hát kettejük Görögországon és Kínán keresztül egészen Afrika szívéig tartó ámokfutása.
A film készítői tisztában voltak vele, hogy nem süthetik el még egyszer ugyanazt, amit két éve, így a gárdát – a főszereplőket leszámítva – teljesen lecserélték. A stafétabotot Simon Westtől ezúttal a pályáját kiváló operatőrként kezdő Jan de Bont (többek között a Drágán add az életed! című filmet, a Halálos fegyver 3. részét és az Elemi ösztönt fényképezte) vette át, aki a Féktelenül esetén próbálkozott először a rendezéssel. A forgatókönyvet Steven E. de Souza és James V. Hart történetéből a mostanában eléggé felkapott Dean Georgaris írta (itthon előreláthatólag jövő év februárjától látható a nevéhez fűződő A felejtés bére című sci-fi-akciófilm Ben Affleck és Uma Thurman főszereplésével), az operatőri feladatokat pedig az új Star Wars-trilógiát is jegyző David Tattersall látta el.

MEGTERHELŐ ELŐKÉSZÜLETEK A vitathatatlan színészi talentuma mellett korábban merész szerepvállalásairól (Gia – Kifutó a semmibe, Eredendő bűn) és viharos magánéletéről ismert Angelina Jolie az Oscar-díj átvétele után azt nyilatkozta, hogy azért vállalta el a Tolvajtempó női főszerepét, mert az Észvesztő kimerítő munkálatai után szüksége volt egy lehető legkisebb erőbedobást igénylő, ám annál nagyobb pénzzel kecsegtető szerep eljátszására. Pedig egy-egy akciófilm a színészek számára legalább annyira megterhelő lehet, mint a komoly drámai alakítás: igaz, míg utóbbiban inkább az arcjáték, addig itt a megfelelő erőnlét az elsődleges szempont. Erre remek példa a Tomb Raider második része is, melyben Angelina keményen megdolgozott 12 millió dolláros gázsijáért (az első filmért még „csak” 7 millió ütötte a markát). Jóval a forgatás megkezdése előtt beleásta magát a különféle harcművészeti ágakba – például a kickbokszba –, de ugyancsak nélkülözhetetlen volt, hogy jól bánjon a fegyverekkel, kiválóan lovagoljon, jetskizzen és motorozzon.
A megterhelő gyakorlatokat a film akciójelenetei indokolják: az egyik jelenetben gyakorlás gyanánt Lara birtokának udvarán, lóháton céltáblákra lövöldözik, míg máskor a kínai nagy falon motorral közelíti meg ellenfele tartózkodási helyét – és akkor még nem is esett szó a számtalan közelharcról, hiszen a filmben szexis kalandorunknak nem egy komoly ellenfele akad. Közülük kiemelendő a Jonathan Reisst alakító ír Ciarán Hinds, akit mostanában több nagy hollywoodi produkcióban láthattunk (például A kórházat útja, A rettegés arénája), jobbára hasonlóan negatív szerepkörben. Mivel Az élet bölcsője részben német befektetők

Az elsüllyedt templomban mindjárt forró lesz a helyzet

LARA CROFT: TOMB RAIDER – AZ ÉLET BÖLCSŐJE

Eredeti cím: **Lara Croft: Tomb Raider – The Cradle of Life (amerikai, 2003)**
Rendezte: **Jan de Bont**
Írta: **Dean Georgaris**
Szereplők: **Angelina Jolie, Gerard Butler, Ciarán Hinds, Noah Taylor, Christopher Barrie**
Forgalmazó: **UIP-Dunafilm**
Mozibemutató: **2003. szeptember 4.**

Szikrázik a levegő – lehet, hogy Sheridan nemcsak az amnesztiáért cserébe fogadja el Lady Croft ajánlatát?

JÖJJÖN VELÜNK MOZIBA!

A UIP-Dunafilm, a film magyar forgalmazója

2003. SZEPTEMBER 3-ÁN 20 ÓRAKOR

a Magyar PC Magazin olvasóinak – 50x2 fő számára – bemutató vetítést szervez a Palace Westend filmszínházban, a Westend City Centerben.

Jegyeket a **350-8276**-os telefonszámon lehet igényelni **SZEPTEMBER 1-JÉN, HÉTFŐN 10 ÉS 13 ÓRA KÖZÖTT**. A jegyigényléseket „érkezési" sorrendben kezeljük.

A szerencsés telefonálók a jegyeket másnap, szeptember 2-án, kedden a szerkesztőségben vehetik át, 10 és 15 óra között, a Magyar PC Magazin szeptemberi számának felmutatása ellenében.

TELEFONÁLJON, ÉS NYERJEN 2 JEGYET!

pénzéből készült, talán nem meglepő, hogy Reiss jobbkezét Németország korábban mérsékelt sikereket elérő „importcikke", Til Schweiger (Felpörgetve) formálja meg.
A szerelmi szálnak köszönhetően Lara Croft karakterének új oldalát is megismerhetjük: Pandora szelencéjének megszerzésében segítségére van a Kazahsztánban raboskodó egykori ügynök, Terry Sheridan, akit korábban gyengédebb viszonyok fűztek a sírrablóhoz. Egymás iránti érzéseik az életveszélyes helyzetek közepette ismét felszínre törnek, kérdés persze, hogy Larához hasonlóan Terry felül tud-e kerekedni saját kapzsiságán az áhított cél elérése után. A férfit egy vélhetően komoly karrier elé néző skót színész, Gerard Butler kelti életre, aki komolyabb szerephez eddig a 2020: A tűz birodalmában jutott, de látható lesz a jövő márciusban a hazai mozikba kerülő nagyszabású sci-fiben, az Idővonalban is. Ha pedig hihetünk a legfrissebb pletykáknak, sikerült elnyernie a régóta halogatott Operaház fantomja új filmváltozatának címszerepét.

„ACTION!" A forgatás három földrészen, Európában, Ázsiában és Afrikában zajlott. Érdekesség, hogy a Luna-templom mellett – az eredeti helyszín használata helyett – a Sanghajban található Virágpagoda teret is felépítették a Pinewood stúdióban, amely korábban megannyi nagy sikerű film, köztük a James Bond-sorozat belső forgatási helyszínéül szolgált.
Bár az akciójelenetek jelentős részét Jolie örömmel vállalta, a legmerészebb mutatványoknál természetesen igénybe vették kaszkadőrök segítségét. Ide tartozik az a filmben vágás nélkül látható jelenet, amikor a két főszereplő egy hongkongi felhőkarcoló tetejéről távozik, speciális öltözékükben köszönhetően könnyedén „lebegve" becélozzák maguknak azt a hajót, ahol landolni szeretnének, majd a föld közelében kinyitják ejtőernyőjüket.
A hat hónapos forgatás során a stáb ellátogatott Görögországba (a nyitány helyszíne ugyanis Santorini szigete), majd ezt követően Walesbe költöztek – itt rögzítették ugyanis a Kínában játszódó jeleneteket. A történetben továbbá fontos szerephez jut Afrika is, hiszen a film utolsó negyedében ide utaznak hőseink, hogy komoly megpróbáltatások közepette eljussanak az élet bölcsőjéig.

A VÉGEREDMÉNY Jan de Bont a Tomb Raiderrel végre visszatért gyökereihez: a mérsékelten sikerült Átok utáni négyévi hallgatását megtörve most ismét olyasmibe fogott, amihez a legjobban ért – kalandelemekkel fűszerezett akciófilmet készített, amely ugyan egészen biztosan nem fog az Indiana Joneshoz hasonló, maradandó élményt nyújtani, ám ha a kétórás játékidő egésze alatt szórakoztat, már el is érte a kitűzött célt.
Ehhez a rengeteg szemet gyönyörködtető helyszín és az igencsak dekoratív, szó szerint teljes mellbedobással küzdő Angelina Jolie garantálja a megfelelő számú látványosságot, no és persze néhány komolyan véletlenül sem vehető, teljességgel irreális akciójelenet: a film nyitányában például Lara szemből bebokszol a víz alatt sikítozó(!) cápának, majd az uszonyában megkapaszkodva viteti fel magát a felszínre, hogy onnan stílszerűen egy tengeralattjáróval távozzon. Az sem elhanyagolható szempont továbbá, hogy hősnőnk karaktere a behozott szerelmi szálnak köszönhetően sokkal emberibb lett, mely némi esendőséget kölcsönöz jellemének, ráadásul Lara Terryhez fűződő viszonya még a befejezésre is tartogat némi fordulatot.
Az élet bölcsője mindezek függvényében a megszállott Lara/Angelina-rajongóknak nyugodt szívvel ajánlható, legfőképpen pedig azoknak, akiknek már az első rész is bejött: ők ezúttal sem kapnak zsákbamacskát, sőt könnyen lehet, hogy a korábbinál még nagyobb élménnyel hagyják el a vetítőtermet.

Egy igazán extrém sport: motorozás a nagy fal árnyékában

Afrika – Lara végső próbatételének helyszíne

Koyaanisqatsi, Powaqqatsi

A világ és ami mögötte van

Tóth Tamás

Koyaanisqatsi hopi nyelven annyit tesz: egyensúlyából kibillent világ. Powaqqatsi azt jelenti: változó világ. Godfrey Reggio két filmje szavak nélkül is elgondolkoztatja a nézőt arról, hol is élünk, honnan indultunk, milyen az élet ott, ahová ember nem tette be lábát, hogyan élnek az emberek a világ más tájain.

A rendező élt a lassítás és gyorsítás eszközeivel, mikor forgatta filmjeit: eddig soha nem látott nézőpontból mutatja meg a természet csodáit, a felhőket, a viharokat, a naplementét és az éjszaka fényeit csakúgy, mint a bányában dolgozó munkásokat, a szegényes külváros lakóit, a gyártósoron lévő, balett-táncosként mozgó robotokat, valamint az ipar pusztításának nyomait.

Míg a Koyaanisqatsi a természeti képekre helyezi a hangsúlyt, a Powaqqatsi a déli félteke természeti népeinek világát dolgozza fel a „qatsi”-filmek sajátos stílusában.

A trilógia harmadik része, a Naqoyqatsi, ami még sajnos nem kerülhetett a díszdobozba – pillanatnyilag a magyar művészmozik slágere – a háború bűvöletében élő Földünkről alkotott delejes látomást.

A két DVD-n sok extra nem található, mindössze a rendezővel és Phil Glass-szal, a zeneszerzővel készített 20-20 perces interjúból kaphatunk benyomást a forgatás nehézségeiről.

Mintha kicsit kizökkent volna ez a világ...

- Dolby Digital 5.1: **hang szöveg nélkül**
- Feliratok: **magyar, angol, francia, görög, holland, német, olasz, spanyol, török**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **83+96 perc**
- Kiadó: **MGM/UA**
- Ár (bruttó): **7100 Ft**

KÉP HANG EXTRA

Akárki Joe

Ütni vagy nem ütni...

Weisz Tamás

Joe Scheffer (Tim Allen), a Starke Pharmacentials gyógyszergyár kommunikációs osztályának dolgozója szeretne végre Valaki lenni, de egyelőre ő csak valaki, egy ember az ezerarcú tömegből. Egy nap azonban munkatársai és 12 éves lánya szeme láttára Mark KcKinney, a cég „erős embere” (Patrick Warburton – a MIIB pityergős T ügynöke) pofon vágja. Joe először összeomlik, majd elhatározza: elégtételt vesz – és ettől, csodák csodája, hirtelen ő lesz Mr. Népszerű. De valóban a verekedés a megoldás?

John Pasquin rendező és Tim Allen a *Dzsungelből dzsungelbe* és a *Télapu* után ismét könnyed vígjátékot hozott össze, némi – de nem túlzásba vitt – moralizálással. Az alig kéthónapos filmet sajnos csak eredeti angol hanggal, illetve John Pasquin rendező és Brian Reilly producer kommentálásával nézhetjük – magyar szinkron nem került a korongra. További extra gyanánt megtekinthetünk egy ötperces werkfilmet arról, hogyan készült fel Allen és a kiszuperált akcióhősből lett önvédelmi oktatót alakító James Belushi a verekedős jelenetekre, valamint 4+1 kimaradt jelenetet. Azért +1, mert ha valaki kíváncsi, Joe felesége miért viselt kombinét a kabát alatt, bizony meg kell keresnie a menü „útvesztőjében” a választ (annyit súgok, hogy a jelenetválasztásnál érdemes nézelődni).

Te tényleg megütöttél engem?!

- Dolby Digital 5.1: **angol**
- Feliratok: **magyar, angol, cseh, dán, finn, héber, horvát, izlandi, lengyel, norvég, portugál, svéd, török**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **94 perc**
- Kiadó: **20th Century Fox**
- Ár (bruttó): **7100 Ft**

KÉP HANG EXTRA

Az igazak – extra változat

Fel a csillagokig és tovább!

Tóth Tamás

Az egykori Szovjetunió és az Egyesült Államok a második világháború után presztízskérdésnek tekintette a raketa- és űrkutatást. Pénzt, paripát nem kímélve próbáltak eljutni messzebbre, magasabbra. Az új fejlesztésekhez természetesen emberek is kellettek, akik elég bátrak ahhoz, hogy kipróbálják ezeket az űrhajónak nevezett lélekvesztőket. Nekik állít emléket ez a háromórás film.

A kezdetektől, melyet Chuck Yeager neve fémjelez – ő volt, aki X-1-es rakétahajtású repülőjével először lépte át a hangsebességet –, eljutunk az Apollo-program indításáig, melynek, mint tudjuk, az volt a célja, hogy az ember elérje a Holdat. Ennek az időszaknak jelentős állomását képezte a Mercury-program, melynek résztvevőit nemzeti hősként ünnepelték, és maga az amerikai elnök állította őket példaképként az ifjúság elé. Róluk szól ez a mozi, emlékezve a sikerekre és kudarcokra egyaránt.

Míg az első lemezen a film mellett csak az elnyert négy Oscar-díjat sorolják fel, addig a második korong tele van eddig még soha nem látott felvételekkel. Többek között megnézhetünk egy húszperces werkfilmet a megvalósítás munkafolyamatáról, archív felvételeket láthatunk az igazi űrhajósokról, valamint megtekinthetjük a John Glennről készült másfél órás dokumentumfilmet is.

Sikeres rajtolás

- Dolby Digital 5.1: **angol, spanyol**
- Felirat: **magyar, angol, cseh, görög, héber, horvát, lengyel, portugál, spanyol, török**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **185 perc**
- Kiadó: **Warner Bros.**
- Ár (bruttó): **5290Ft**

KÉP HANG EXTRA

Buck és a Prédikátor

Út a remény földje felé

Weisz Tamás

A polgárháború véget ért, a volt rabszolgák elindultak, hogy végre saját földjeiken dolgozhassanak. De nemcsak az út, a természet nehézségeivel kell szembeszállniuk, hanem azokkal a bandákkal is, amelyeket volt uraik küldtek utánuk, hogy hazatereljék őket. Buck (Sidney Poitier – A Sakál, Komputerkémek), a volt katona az új élet felé igyekvők karavánjait próbálja segíteni, akár életét kockáztatva is. Később csatlakozik hozzá egy furcsa prédikátor (Harry Belafonte – Kansas City, Nincs igazság), még ha elsőre nem is a felebaráti szeretet okán – merthogy eleinte „elcserélt" lova miatt szeretne bosszút állni Buckon. Sidney Poitier első rendezése végre itthon is megtekinthető! De sajnos a kiadó erre a korongra messze nem fordított annyi pénzt és energiát, mint például az ezen a lemezen is hirdetett *Silveradó*ra. Habár a film jó néhány évet letagadhatna korából (idén 33 éves), azért messze nem az a „digitálisan felújított" darab, hangja is csak monó. Extra gyanánt kénytelenek vagyunk beérni a három főszereplő, Sidney Poitier, Harry Belafonte és a Buck feleségét alakító Ruby Dee (Dzsungel láz, Egy igaz ügy) rövidre szabott filmográfiájával, egy szem eredeti plakát képével, a film eredeti előzetesével és a már említett Silverado DVD-hirdetésével.

A Szentírás és a fegyverek egyszerre szólnak

- Monó: **angol, francia, német, olasz, spanyol**
- Feliratok: **magyar, angol, arab, cseh, dán, finn, francia, görög, héber, hindi, holland, lengyel, német, norvég, olasz, portugál, spanyol, svéd, török**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **99 perc**
- Kiadó: **Columbia/TriStar**
- Ár (bruttó): **5990 Ft**

KÉP HANG EXTRA

Az óriás

Egy amerikai családregény

Tóth Tamás

Egyesült Államok, Texas. A gazdagságot az jelenti, ha minél több földed van, minél több szarvasmarhával. A Benedict család messze földön híres hatalmas farmjairól, és az elismertségét csak fokozza, hogy a legidősebb fiú, Bick (Rock Hudson) az előkelő Maryland államból hoz magának feleséget (Liz Taylor). Igen ám, de a fiatal feleségnek más elképzelései vannak a nők családon belüli helyzetéről és az egyenjogúságról. Az ellentétet csak fokozza, hogy Jett Rink (James Dean), aki egy igazi self-made-man módjára olajat talál és meggazdagszik, gyengéd érzelmeket táplál a lány iránt. A Benedict család három generáción átnyúló történetéért a filmet 1956-ban tíz Oscar-díjra jelölték, amiből George Stevens megkapta a legjobb rendezésért járó aranyszobrocskát. Míg az első lemezen a film hosszúsága miatt csak a rendező fia közreműködésével elkészített bevezetőnek és a kommentárnak maradt hely, addig a második korong igazi csemegéket rejt. Két ötvenperces werkfilm mutatja be a forgatás körülményeit, megismertet minket az ötvenes években megszokott premierek miliőjével, valamint megtudhatjuk: maga a rendező kérte James Deant, hogy legalább a forgatás végéig ne vezesse új autóját, mellyel aztán a színész halálos balesetet szenvedett...

Olajat találtam! Gazdag vagyok!

- Dolby Stereo: **angol**
- Monó: **német, spanyol**
- Felirat: **magyar, angol, cseh, dán, finn, francia, görög, héber, horvát, izlandi, lengyel, német, norvég, olasz, portugál, spanyol, svéd, szlovén, török**
- Képarány: **4:3**
- Hossz: **194 perc**
- Kiadó: **Warner Bros.**
- Ár (bruttó): **5290 Ft**

KÉP HANG EXTRA

Bíborszín – extra változat

A szelídség ereje

Weisz Tamás

„Nézz csak magadra! Fekete vagy, szegény, csúnya, ráadásul nő! Egy nagy senki vagy!" – vágja férje Celie fejéhez, mikor a nő 27 évi (kényszer)házasság után elhagyja. És ebben minden benne van, amit a többi fekete asszonynak – másodrendűeknek a másodrendűek között – át kellett élnie a múlt század első felében az Egyesült Államok déli részén. Alice Walker 1983-ban Pulitzer-díjat nyert regényéből (amely nálunk Kedves Jóisten címmel jelent meg) Steven Spielberg készített csodálatos filmet, amelyben 14 éves korától, második gyerekének születésétől és házasságának kezdetétől mintegy 30 éven át követhetjük nyomon Celie életét, szenvedését, lázadását – Whoopy Goldberg Golden Globe-ot érő alakításában. A film egyszer már – szinte úttörőként – több mint öt évvel ezelőtt megjelent DVD-n, de szerencsére a Warner elkészített egy, a filmhez valóban méltó új változatot – amelyben nem csak a digitálisan felújított kép és hang az extra. Az első lemezen a film mellett csak a szereplők és a készítők, valamint az elnyert négy díj (ezek mellett 11 Oscar-jelölést és 4 Golden Globe-jelölést is elért a film) felsorolása és három előzetes található, míg a másik korongon négy dokumentumfilm mutatja be közel másfél órában a film készítését, a szereplőket, valamint a film zenéjét.

„Az én szenvedéseimet ön is átéli majd!"

- Dolby Digital 5.1: **angol**
- Dolby Surround: **német, spanyol**
- Felirat: **magyar, angol, cseh, finn, francia, görög, héber, horvát, izlandi, lengyel, német, olasz, portugál, spanyol, svéd, szlovén, török**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **147 perc**
- Kiadó: **Warner Bros.**
- Ár (bruttó): **5290 Ft**

KÉP HANG EXTRA

A DVD-filmeket a NetPiac Kft. biztosította. ➲ **NetPiac Kft. ☎ 239-4517**, **www.netpiac.hu**

A hónap DVD-je

A Gyűrűk Ura – A két torony

A legenda folytatódik…

„Egy Gyűrű mind fölött, Egy Gyűrű kegyetlen, Egy a sötétbe zár, bilincs az Egyetlen…" Ezt mintha már olvastam volna valahol. Talán Középföldе történelemkönyvében? Vagy a gondori könyvtárban? Nem is tudom.

Tóth Tamás

A Gyűrű Szövetsége felbomlott: Frodó és Samu kettesben indult el a Végzet hegye felé teljesíteni a feladatot, Boromir meghalt, Trufa és Pippin fogságba esett, Aragorn, Legolas és Gimli pedig elhatározta, hogy kiszabadítja a két hobbitot az orkok fogságából. Ám a gonosz ereje egyre nő, miután a két torony ura, Szauron és Szarumán szövetséget kötöttek Középföldе leigázására. Amikor aztán Aragornék találkoznak a rohani lovasokkal, és azok elújságolják, hogy a keresett orkhordát mind egy szálig lemészárolták, mindenkin erőt vesz a kétségbeesés, de mint tudjuk, legmélyebbről lehet a legmagasabbra jutni!

Nos, hőseink ebben a részben minden tekintetben elindulnak a csúcs felé. Gandalf – immár Fehér Gandalfként visszatérve – kiszabadítja Théodent, a rohani királyt Szarumán bűvköréből, legyőzve a Mória-beli balrogot; Trufa és Pippin megmenekülésük után új szövetségest találnak Fangorn erdejében, ráadásul Frodóék is egyre közelebb kerülnek Gollam segítségével Mordorhoz. A háború elkezdődött. Az emberek a tündékkel és a többi középföldivel szövetkezve felveszik a harcot a sötétség erőivel, hiszen – mint ahogy Aragorn mondta a Helm-szurdokban – a remény mindig megvan a győzelemre! Az eposz második része talán még grandiózusabbra sikeredett, mint az első: lenyűgözően látványos tájak, félelmetes csaták, vad orkok, sétáló fák, érzelem és értelem kavargása, a mindent elnyelni akaró gonosz egyaránt megtalálható benne.

LEMEZNYI EXTRA Az első lemezen csak a film található – igaz magyarul és angolul egyaránt kiváló Dolby Digital 5.1EX-ben –, a második korong rejti a csemegéket. Bevezetésként megnézhetünk egy rövidebb és egy hosszabb werkfilmet a forgatás körülményeiről, melyekben ugyan néha visszaköszönnek *A Gyűrűk Ura – A Gyűrű Szövetsége* DVD-n már látott képsorok, azért számos új érdekességgel is szolgálnak a készítők. Megtudhatjuk, hogy Edorast, Rohan fővárosát nyolc hónap alatt építették fel a nyolcnapos forgatás kedvéért, hogy Trufa és Pippin a munka után is szeretnek mókázni, hogy a Helm-szurdokban lezajló csatát több hónapon keresztül forgatták, főleg éjszaka, esőben. Érdekes adalék, hogy Viggo Mortensen, Aragorn megszemélyesítője átlagosan ötvenszer ölte meg minden egyes „ork áldozatát", és az időjárási viszontagságok ellenére is minden kaszkadőr boldogan viselte az „Én túléltem a Helm-szurdokot" feliratú pólót a jelenetek felvétele után.

Frodó és Samu úton a Végzet hegye felé

A film készítéséről a lordoftherings.net nyolc 3-4 perces kisfilmje ad bővebb információt. Megismerkedhetünk közelebbről a sötétség erőivel, Fehér Gandalffal, Rohan népével, Középföldе többi teremtményével, a fegyverzetekkel és a „Helm-szurdokban forgatott" csatajelenettel – ahol a fegyverek a legtöbb szerepet kapták. Érdekes színfoltja volt a forgatásnak az a borongós vasárnap, amikor Samu, alias Sean Astin, filmkészítésre adta fejét. Filmje, *A kicsi, a nagy és a közepes* vélhetően nem Oscar-városmányos, de kicsit elterelte a munkáról a stáb figyelmét. A szereplők között megtalálhatjuk magát a rendezőt, Peter Jacksont is, aki buszsofőrt alakít, nem kis átéléssel. Az Astin-féle műről készített werkfilm is megtalálható a korongon, így folyamatosan követhetjük Andy Serkis, a Gollamot alakító színész emelkedését és süllyedését a filmes ranglétrán.

FOLYTATÁSA KÖVETKEZIK! Az előzetesek és tévéreklámok mellett étvágygerjesztőként megtekinthetünk egy rövid bemutatót arról, mi minden lesz még a novemberben megjelenő négy- és ötlemezes változatokon, bepillantást nyerünk az Electronic Arts videojátékába, valamint megnézhetünk egy közel negyedórás kisfilmet a harmadik rész, *A király visszatér* forgatásáról és vágásáról. Peter Jackson biztosít bennünket arról, hogy a 2003 decemberében bemutatásra kerülő harmadik rész sem marad el izgalmakban, látványban az előző két résztől, így zárásként csak annyit mondhatok a rajongóknak: már nem kell sokat aludni a végkifejletig, addig is kárpótolhat bennünket ez a DVD és a novemberi díszdoboz. PCM

- Dolby Digital 5.1EX: **magyar, angol**
- Felirat: **magyar, angol**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **172 perc**
- Kiadó: **New Line Cinema**
- Ár (bruttó): **5990 Ft**

www.thelordoftherings.net

Nyolc hónap alatt épült fel Edoras, Rohan ősi vára

KÉP HANG EXTRA

Játékdemók CD-inken

Izgalmas uborkaszezon

Sajnos az idén megjelenő hírneves játékok kipróbálható verziói még nem láttak napvilágot, így ezekkel nem szolgálhatunk, és mint köztudott, ebben az iparágban a nyár uborkaszezonnak tekinthető.

Erdős Márton
(martinm@ipma.hu)

Az uborkaszezon ellenére találtunk három roppant érdekes címet az idei nyár felhozatalában, melyek előző számainkban nem kaphattak helyet.

LIONHEART: LEGACY OF THE CRUSADER Ritkán adatik meg számunkra, hogy egy szerepjáték kipróbálható verzióját feltehessük CD-mellékletünkre. Ebben a hónapban egy kiváló alkotással van dolgunk, amely a Black Isle gondozásában lát napvilágot.
A játék elején komoly karakterfejlesztővel találkozunk, melyben több faj közül választhatunk. Rengeteg adottság, tudás és egyéb jellemzők között oszthatjuk el a tapasztalati pontokat, a tulajdonságokat később továbbfejleszthetjük.
A karakteralkotás bonyolultságától nem szabad megriadni, már ez is kellőképpen izgalmas, hiszen az ekkor létrehozott karakterrel kell boldogulnunk a kaland során. Aki nem szeretné húzni az időt, előre megalkotott karakterrel is nekivághat a játéknak.
A történet szerint 1588-ban járunk, egy alternatív történelemben. Egy borzalmas esemény hatására a történelem kettéágazik, ami hatalmas rés formájában nyilvánul meg. A résen más, misztikus világokhoz nyílik átjáró, ahonnan jelentős mágikus energia ömlik a világba. Akik képesek bánni ezekkel az erőkkel, komoly hatalomra tesznek szert. A gonosz démonoktól és mágiától való félelem miatt az európaiak az inkvizícióban keresnek kiutat. Ez sötétségbe borítja az emberiség jelenét és jövőjét, amely kedvez a gonosz erőknek.
Kivégzése előtt álló fogolyként csöppenünk a sztoriba. A halálbüntetés végrehajtása az utolsó pillanatban persze meghiúsul, ám börtönbe kerülünk, és egy gonosz teremtmény is üldözőbe vesz bennünket.
A játék izometrikus nézetű kétdimenziós grafikát használ, ám a szépen kivitelezett tájnak és a karaktereknek köszönhetően gyönyörű a látványvilág. A kissé maradi ábrázolásnak hála egyszerűbb gépeken is zökkenőmentesen fut a játék – még 3D-s gyorsítókártyát sem igényel a program. A felbontása kötött, 800x600 képpont, emiatt a karakterek és a feliratok kicsinek látszanak. Remélhetőleg a teljes verzióban már változtathatjuk a felbontást és/vagy a betűméretet.

A mágia segítségünkre lesz

NEIGHBOURS FROM HELL
A Szomszédok a pokolból cím már önmagában érdekes lehet, főleg, hogy sokak számára ismerős helyzetet dolgoz fel.
A Jowood alkotása nagyon egyszerű gépeken is tökéletesen fut, mégis tetszetős játék, amely tömve van humorral, ügyességi és logikai játékokkal, egy ellenszenves, kövér, rossz szokásairól ismert szomszéddal és persze a neki bajt okozó hőssel. A megvalósítás rendkívül eredeti, ugyanis nagyszámú közönség figyeli tetteinket. A játék lényege, hogy tévéshow keretében minél jobban szórakoztassuk a közönséget. Ezt a szomszéd idegesítésével, ugratásával érhetjük el. Minden pályán több feladvánnyal találkozunk, melyeket több szobában rejtettek el a készítők. A csapdákat úgy kell felállítani, hogy közben ne lásson meg bennünket a szomszéd vagy háziállata. Ehhez fontos a jó időérzék, az osonás, és komoly segítség a kép alsó felében látható ábra is, amely a szomszéd gondolatait mutatja.
A pályák teljesítéséhez minden csapdát fel kell állítanunk, és meg kell várnunk, hogy a gyanútlan szomszéd belesétáljon. Mindezt időre kell véghezvinnünk, és a közönség elégedettségére is ügyelnünk kell. A főszereplő, Woody mindenkinek rokonszenves lesz, nem úgy, mint a szomszéd, akit a készítőknek sikerült kellőképpen visszataszítóra alkotniuk. Az ellenszenvet nemcsak kinézete és mókás mozdulatai vívják ki, hanem rossz szokásai, cselekedetei is. A csapdák felállításánál ezeket a szokásokat kell kihasználnunk, és a nagyobb ováció érdekében nem árt mindjárt több csapdát felállítani egyszerre.

Így jár, aki nem elég óvatos

UNREAL II: THE AWAKENING
Az Unreal II teljes verziójáról már bővebben írtunk (➲ **A szépség nem minden – PC Magazin, 2003/4/140),** ám kipróbálható verziójára nyárig várnunk kellett.
A legújabb rész az Unreal Tournament 2003 grafikai motorját használja, amely a legújabb generációs hardverelemek tudását is kihasználja. Ez hétköznapi nyelvre lefordítva annyit jelent, hogy lélegzetelállító látványt kapunk – lélegzetelállító hardverkövetelményért cserébe. Szerencsére a motor készítői nemcsak a csúcsgépekkel rendelkező játékosoknak készítették a játékot, ezért szerényebb konfiguráción is szép és gyors az Unreal II.

Baljós kezdet

>infó

- ➲ **http://lionheart.blackisle.com**
- ➲ **www.neighbours-from-hell.com**
- ➲ **www.unreal2.com**

Neverwinter Nights: Shadows of Undrentide

Kiegészítő árnyék

Az előző hónapban bemutatott, Bethesda-féle Morrowind küldetéslemez után most van szerencsénk olvasóink elé tárni 2002 másik nagy hatású szerepjátékának, a Bioware által jegyzett Neverwinter Nightsnak első kiegészítőjét, a Shadows of Undrentide-ot. A Bloodmoon értékelésünk alapján nem igazán állta meg a helyét, de lássuk, mi a helyzet a SoU-val!

shadowtig

A Neverwinter Nights tavaly nyári megjelenése óta töretlen népszerűségnek örvend, ami többek között annak köszönhető, hogy a gyárilag hozzáadott kiegészítő szoftverek segítségével a játékosok maguk is készíthetnek pályákat, vagy akár egész modulokat az RPG-hez. Ezzel a lehetőséggel éltek is a játék rajongói a világ minden pontján, ezért nem volt könnyű a Bioware és a társfejlesztő, a Floodgate Entertainment helyzete egy hivatalos küldetéslemez létrehozásakor, hiszen az amatőr konkurencia igencsak „penge” alkotásokkal állt elő.

EGYES TAPASZTALATOK Az XP1-nek (Expansion Pack 1) is titulált Shadows of Undrentide nem az alapjáték történeti szálát viszi tovább, hanem újjal szolgál, ennek megfelelően 1-es szintű karakterrel vagyunk kénytelenek belevágni a kiegészítőbe. Az eredeti játék motorjához és lehetőségeihez képest történtek változások, de ezek egyike sem eget rengető. Ilyen változás többek között a varázslatok megnövelt száma és a presztízsosztályok megjelenése (sajátos fejlődési irányú karakterosztályok, amelyekhez csak bizonyos képességek, képzettségek és morális beállítódás esetén csatlakozhatunk, illetve vehetünk fel belőlük szinteket). A Shadows of Undrentide egyébiránt igen lazán kezeli a morális beállítódást (character alignment), mert True Neutralról indulva, minimálisan agresszív játékstílussal pillanatok alatt a Neutral Evil kategóriában találtam magam, „hála” a beállítódás dinamikus számításának. Az XP1 új, tematikus pályakészleteket (tileset) is kapott, egy télit, egy „romosat” és egy sivatagit. A „téliesített” pályákon játszva óhatatlanul is Icewind Dale déjà vum támadt, nem is a tartalom, inkább a feeling okán.

JÁTÉKMENET A Shadows of Undrentide fő cselekménye kevéssé eredeti módon elveszett, illetve nagyon-nagyon (és nagyon, ha még nem mondtam volna) gonosz entitások által ellopott, nagy erejű varázstárgyak körül bonyolódik, amelyeket nekünk, az utolsó vizsgáját ekképpen teljesítő kalandozótanoncnak kell begyűjtenünk. Ebben segítségünkre van egy, azaz egy darab tanonctársunk, aki leginkább tolvaj vagy varázsló kasztú, később bárdot (az éneklő és nem a hússzeletelő fajtából) is kaphatunk magunk mellé. A kevéske választható társból eredő probléma legkomolyabb kicsúcsosodása, hogy igazi harcos karaktert nem kínál a játék. Ennek megfelelően, ha magunk is varázslót, tolvajt vagy bárdot alakítunk, bizony kezdetben komoly gondjaink támad(hat)nak a fizikális csatározások során.

Én és én, meg a Dorna

Az alapjátéktól eltérően belenyúlkálhatunk társunk hátizsákjába, illetve „megmondhatjuk” neki, adott helyzetben milyen fegyvert használjon. Ez tényleg előrelépés, ezért is szomorú, hogy spanunk mesterséges intelligenciája maradt a mélyponton. Ha utasítjuk, hogy csak velünk együtt támadjon, akkor is hajlamos birka módjára odavetni magát az ellennek, azután élesztheljük újra. Arról nem is beszélve, hogy ilyen esetben még a komoly zárnyitási képességekkel rendelkező tolvaj karakter is úgy gázol át a csapdákon, mintha ott sem lennének.

Az igazi Tomb Raider

Az XP1 történetmesélése nagyon jó ritmusú, és egészen a sztori végéig fenntartja az érdeklődést. Más kérdés, hogy szükségszerűen igen sok párbeszéddel van megtűzdelve a játék, amit a türelmetlenebb, illetve az angol nyelvet kevésbé bíró kalandozók nem fognak tolerálni. A jól felépített párbeszédfákból egyetlen dolgot hiányoltam, a Baldur’s Gate sorozatban már megszokott és megkedvelt, választható cinikus, „genya” beszólásokat. A Shadows of Undrentide-ban a választható feleletek alapján általában lehetünk nemes lelkűek, gonoszak vagy kapzsik, ám akármit választunk is, szellemesek vagy ironikusak csak a legritkább esetben.

A kiegészítő kiválóan skálázza a nehézségi fokot a játék előrehaladtával, és általánosságban elmondható, hogy a Shadows of Undrentide normál nehézségi fokozaton egészséges kihívást nyújt az átlagos kalandozó számára. Az XP1 ugyancsak élenjáró teljesítményt ér el a „kincsek” csepegtetésében (milyen ütemben találunk rá újabb és jobb fegyverekre, páncélokra, értékes eladnivalókra).

A VIZSGA EREDMÉNYE A Shadows of Undrentide az alapjáték hosszának mintegy 40-45%-át nyújtja, ami ebben az esetben nem probléma, ugyanis a Newerwinter Nights „kiveséző” jellegű végigjátszással akár 80-100 játékórát is igénybe vehet. A kiegészítő alapvető kinézete és motorja az eredetihez képest nem változott, ezért már egy átlagkonfiguráción (körülbelül 1 GHz-es Athlon processzor, 256 Mbyte memória, GeForce3 Ti200) is jól fut – bizonyos engedmények mellett. Összességében a Shadows of Undrentide méltó első kiegészítője a Neverwinter Nightsnak, majd követni fogja az XP2, ahol is remélhetőleg továbbfejleszthetjük most nagyjából 13. szinten álló karakterünket. PCM

>infó

➲ nwn.bioware.com/shadows/

Angol – Kivi oktatósorozat 1.

How do you do?

Tóth Tamás

A Unit Kft. Kivi oktatósorozatának első kötete 8-10 éves gyerekeknek szóló angol nyelvleckét tartalmaz. A program nem igényel telepítést, az indítása után megjelenő képernyőn választhatjuk ki, hogy a 10 fejezetre osztott angol nyelvtani ismertetővel kezdjük-e a tanulást, vagy inkább az öt játék egyikével játszanánk. A képernyőn lapozva magyarul olvashatjuk a keresett legfontosabb szabályok leírását, helyenként meghallgathatjuk – némi magyaros akcentussal – az oda illő angol szavakat és kifejezéseket. Az üdvözlés, névelők, melléknevek, elöljárószók és számnevek megismerése után vághatunk neki a húsz kérdésből álló nyelvtani tesztnek – megoldása során kiderül, hogy a tananyag hány százalékát sajátítottuk el. Az angol nyelvlecke könnyedebb részéhez tartozik a képgaléria – melyben számos híres és kevésbé híres angliai helyszín fényképét szemrevételezhetjük –, valamint az öt játék. Az első egy teszt, melyben tíz témakör tíz kérdése vár megválaszolásra, a másodikkal emlékezetünket tornáztathatjuk, a harmadik a baljós nevű akasztófajáték, a negyedik egy képkirakó, míg az ötödikben ki kell választani öt szó közül a kakukktojást. A program kezelése könnyen elsajátítható, a kisiskolásokat nyugodtan a képernyő előtt hagyhatjuk a nyelvi oktatóprogrammal.

Milyen betűk hiányoznak?

- Ár (bruttó): **1945 Ft**
- Kiadó: **Unit Kft.** ☎ 388-7317
- **www.unit.hu**

TARTALOM TÁLALÁS

A magyar nemzet története

Négy könyv, négy szemszög, egy CD

Tóth Tamás

A millennium megünneplése alkalmából többen ragadtak tollat a korabeli neves történészek közül, hogy teljességre törekedve megírják a magyarság és Magyarország történelmét. E művek közül – melyek különböző szemszögből, eltérő stílusban és mélységben, változatos szemléltető anyaggal mutatják be témájukat – négy került erre a CD-re. Az első mű – Szalay József négykötetes munkája, melyet Baróti Lajos dolgozott át – különösen gazdagon illusztrált: közel ezer képet és mellékletet tartalmaz. A második kötet szintén *A Magyar Nemzet Története* címet viseli, megalkotásában a kor legkiválóbb történészei és grafikusai működtek közre, az anyagot Szilágyi Sándor szerkesztette egybe. A hatezer oldalon, háromezer illusztrációval gazdagított mű a millennium legszínvonalasabb, átfogó magyar történelmi kézikönyvének bizonyult az idők során. A hétkötetes *Magyar Történet*et Hóman Bálint és Szekfű Gyula neve fémjelzi. Ők az őshazától Trianonig dolgozták fel a magyarság művelődéstörténetét még ma is korszerűnek mondható szemlélettel. Végül a negyedik kiadványban a millenniumi kiállítás anyaga szerepel úgy, ahogy a kor legszínvonalasabb eszközeivel meg tudták örökíteni.

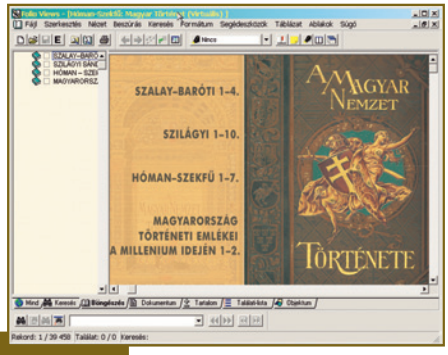

Veretes kötetek modern köntösben

A hatalmas munkák szövegét az Arcanum Folio Views programjával kezelhetjük, mely a CD-ről automatikusan telepíti magát.

- Ár (bruttó): **5600 Ft**
- Kiadó: **Arcanum Adatbázis Kft.** ☎ 481-0900
- **www.arcanum.hu**

TARTALOM TÁLALÁS

Feng Shui Enciklopédia

A lélek rendje

Görbe Angéla

A feng shui tanítása szerint aki magában, illetve maga körül nem tud rendet tartani, maga szab gátat az őt körülvevő energiáknak. Életünk rendezettsége azonban nem csak íróasztalunk, előszobánk, illetve gondolataink megfelelő állapotát jelenti, hanem elsősorban azt, mennyire vagyunk képesek együtt rezegni a világban szüntelenül áramló energiákkal, részévé válni a minket körülvevő rendnek, harmóniának. A Feng Shui Enciklopédia bemutatja a feng shui filozófiai hátterét, kialakulásának történetét. Részletesen ismerteti az alapfogalmakat, és áttekintést ad a feng shui különböző irányzatairól. Az energiák és elemek részletezése mellett többek között általános életviteli tanácsokat olvashatunk, megismerkedhetünk a feng shui személyiségtípusaival, a bágua értelmezési lehetőségeivel és különböző elkészítési módjaival, az ideális munkahely jellemzőivel, a színek, virágok, növények és állatok, a drágakövek és dísztárgyak szerepével a környezet alakításában, továbbá gyakorlati tanácsokat kapunk az otthon harmóniájának megteremtéséhez és fenntartásához, a testi-lelki egészség megőrzéséhez – s mindehhez gyönyörű illusztrációk tartoznak.

Környezetünk flórájáról

- Ár (bruttó): **3990 Ft**
- Kiadó: **Unit Kft.** ☎ 388-7317
- **www.unit.hu**

TARTALOM TÁLALÁS

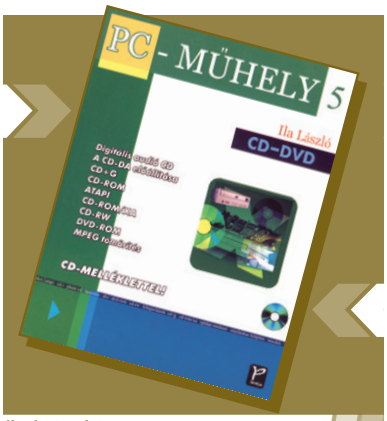

Ila László

CD-DVD (PC-Műhely 5)

„Kinek kell ez az új ezüstlemez?" – kérdezték Jan Timmertől, a Philips egyik vezetőjétől a fogyasztói elektronikai ipari konferencián, Athénban, 1982-ben. Nem tudom, mit válaszolt erre Timmer, de a piacon az elmúlt húsz évben a CD (és „utódja", a DVD) egyértelműen sikeres terméknek bizonyult.
Ila László könyve összefoglalja azokat az ismereteket, amelyeket tudni kell az optikai elven működő tárolókról. A bevezetőben röviden elmeséli a korongok történetét a kezdetektől a legutóbbi fejlesztésekig, felsorolja az összes „színes" könyvet – amelyek az egyes típusok szabványspecifikációit tartalmazzák – és azok rövid tartalomjegyzékét, majd szép sorban bemutat minden formátumot az audio-CD-től a DVD-ig.
A fejezetekben megismerkedhetünk a technikai részletekkel: az elméleti fizikai alapokkal, a kódolási és hibajavítási folyamatokkal, a gyártástechnológiával, emellett a szerző külön foglalkozik az MSCDEX.EXE meghajtóprogrammal és annak programozási lehetőségeivel. Érdekesség, hogy a szerző a jobb megértés végett megismerteti az olvasót a felhasználás tágabb környezetével is. Például az audio-CD-ről szóló fejezetben belemerül a mintavételezés és hangrögzítés problémáiba, a video-CD-k bemutatásakor pedig nem maradhat el az MPEG tömörítési eljárás részletekbe menő leírása.
Minden fejezet végén található egy Kérdések-válaszok rész, melyből megismerhetjük a válaszokat a leggyakrabban feltett kérdésekre, de a válaszok (főleg a DVD-vel foglalkozó fejezetek végén) a könyv eredeti kiadása óta eltelt idő miatt nem minden esetben helytállóak.

Tóth Tamás

Panem, 2001, 340 oldal,
2690 forint

Blake Schwendiman

PHP 4, 2. kötet – Referenciakönyv

A PHP-t – ami manapság az egyik legdinamikusabban fejlődő webes programozási nyelv – azért alkották, hogy a fejlesztők gyorsabban tudjanak létrehozni dinamikus webes alkalmazásokat. Míg a programnyelv felépítésével, a telepítéssel, a kódírással és a hibakezeléssel a sorozat első kötete (Fejlesztők kézikönyve) foglalkozik, addig a második kötet a rövid bevezetés után kizárólag a függvényreferenciákat tartalmazza. Valószínűleg ez ugyanolyan hasznos lesz a fejlesztők számára, mint az első kötetben fellelhető információk, sőt várhatóan a programnyelv elsajátítása után inkább ezt a kötetet fogják gyakrabban forgatni.
A betűrendes függvényreferencia az „abs"-től (ami itt nem az autók kipörgésgátlójának rövidítése) a „zend_logo_guid"-ig tart.
Bár a legutolsó függvényhez nem fűzött sok magyarázatot a szerző, a többinél annál részletesebb a leírás. A függvény megnevezése után először szerepének rövid összegzése, majd a szintaktika következik. A helyes és pontos használatot számos működő, például szolgáló programrészlet segíti.
Schwendiman a szócikkek végén általában felhívja a figyelmet, melyik függvényleírás elolvasása lehet még hasznos, emellett több helyütt egy-egy megjegyzés keretében érdekes információkkal, saját tapasztalataival járul hozzá a programok hatékonyabbá tételéhez.
Ismertetőnkből is látszik: a Referenciakönyv használatához elengedhetetlen a Fejlesztők kézikönyvében levő információk ismerete.

Tóth Tamás

Panem, 2003, 422 oldal,
4500 forint

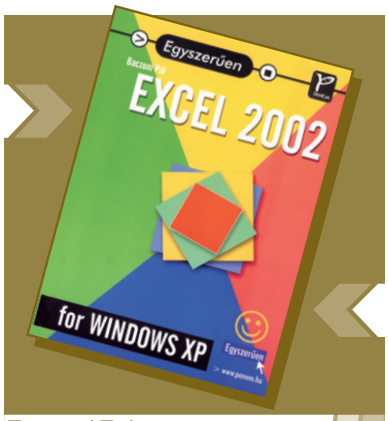

Baczoni Pál

Egyszerűen – Excel 2002 for Windows XP

Sok víz lefolyt a Mississippin, mióta Dan Brickin egy konferencián bemutatta intelligens számolótábla-programját. Azóta ezek a programok is egyre nagyobbak és szerteágazóbbak lettek, és azt hiszem, elmondható, hogy a ma legismertebb „számolótábla", az Excel lehetőségeinek csak töredékét ismeri és alkalmazza a legtöbb felhasználó.
Elsősorban kezdőknek, a programmal most ismerkedőknek próbál segítséget nyújtani Baczoni Pál könyve. A tíz fejezet bemutatja az Excel 2002 for Windows XP alapjait, és egy kis ízelítőt nyújt a további lehetőségekből, a továbblépés irányairól.
Az első leckék bemutatják az Excel használatát, azt, hogyan kell egyszerű táblázatot létrehozni, megismertetik az olvasót néhány fontosabb függvénnyel, formázási és szerkesztési művelettel. A következő szinten megtudjuk, hogyan egyszerűsíthetjük, gyorsíthatjuk a munkát, aztán következnek a legnépszerűbb műveletek, a nyomtatás és a diagramkészítés, majd legvégül két komolyabb téma, az adatbázis-kezelés, valamint az Excel internetes képességei. A fejezetek végén összefoglaló feladatokkal ellenőrizhetjük, sikerült-e elsajátítani az elolvasott anyagot.
Ahogyan az egy kezdőknek szóló könyvben illik, a leírtakat sok ábra, képernyőmentés segíti, azonban a szerző (vagy a szerkesztő) néhány szöveges táblázatot (egyes függvények leírása, formázókódok stb.) is grafikaként helyezett el a könyvben, így ezek sajnos igen nehezen olvashatók.

Weisz Tamás

Panem, 2002, 303 oldal,
1290 forint

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő: **Bérces László**
Főszerkesztő-helyettes:
Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László (Szoftver)
Csábi József (Hardver)
Kis Endre
(Hírek, Magazin, Üzlet)
Nagy Zoltán
(Mobil világ)
Weisz Tamás
(Tartalom és forma)
Dudás Zoltán
(Kommunikáció,
Magyar PC Magazin Online)
Munkatársak:
Dvorák Bence, Győri Ferenc
Tesztlaborvezető:
Rixer György
Tervezőszerkesztő:
Varga Balázs
Tördelőszerkesztő:
Nagy Gyula
Olvasószerkesztő:
Alt Krisztián
Korrektor:
Szabó Eszter
Szerkesztőségi asszisztens:
Csábi Marianna
Címlap és lapterv:
Varga Balázs

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u. 42–44., I. emelet. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276
Fax: 350-8004

E-mail címünk:
pcmagazin@ipma.hu
Honlapunk:
www.pcmagazin.hu

TERJESZTÉSI ADATOK

A MATESZ 2003. I. negyedévi gyorsjelentése alapján a terjesztett példányszám 17 470. Magazinunk e havi száma 20 500 példányban készült.

KIADÓ

Kiadja a G.F.H. Kft., a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség (MATESZ) tagja.
A kiadásért felel:
a kiadó ügyvezetője
Készült az IPMA-Media Kft. közreműködésével.
Ügyvezető igazgató:
Ali Mehdi
Lapigazgató:
ifj. Ivanov Péter
Titkárság:
Horváth Mónika
Tel./fax: 350-8004

HIRDETÉSFELVÉTEL

IPMA-Service Kft.
Üzletkötők:
Czétényi Zsolt
(zsolt@ipma.hu)
Czidor Rózsa
(rozsa@ipma.hu)
Kálnoki Kis Emese
(emese@ipma.hu)
Szabóné Véghelyi Anna
(szanna@ipma.hu)
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041
Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
(ogabi@ipma.hu)
Tel./fax: 350-8004

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

TERJESZTÉS

Terjeszti a Budapesti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénytársaságai.
Terjesztési marketing:
Kerbolt Pál, Mura Eszter
Telefon: (36-1) 349-4768
E-mail: terjesztes@ipma.hu
Megjelenik havonta,
ára 1190 Ft.
Előfizethető
megrendelőlevélben:
IPMA-Service Kft., Budapest.
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768
Előfizetési díj: 4998 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 9996 Ft (30% kedvezmény).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj
negyedévre: 2499 Ft (3 szám),
fél évre: 4998 Ft (6 szám),
egész évre: 9996 Ft (12 szám).

A tördelés a Magyar PC Magazin szerkesztőségében történik.
Montírozás és nyomás:
Veszprémi Nyomda Rt.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

HU ISSN 1588-9289

Hirdetőink

ACOTEC 73
ALPHA SONIC 59
AQUA 127
CASE 129
COBRA CONSULT 43
COBRA CONSULT 51
COMPUTERBOOKS 135
DATANET 145
DELTA ELEKTRONIK 113
DEWECO ELECTRONIC 91
DIT DIGITALTECHNIKA 111
DTK COMPUTER 53
GAMAXNET 77
GEMOFIS 127
HERTA 11
HERTA 115
JUVENTUS TEAM 9
KELLY-TECH 15
KELLY-TECH 55
KESZO 87
KOMEL 105
LG B/4
LIBRA 39
MD MÉRNÖKIRODA 111
MYCOM 41
NAPFÉNY B/3
NEXT SOFTWARE 89
PAK 79
PAK 83
PAK 85
PROVIMAX 149
PULSAR HUNGARY 21
PULSAR HUNGARY 125
QWERTY 35
RAMIRIS 61
SONY B/2
SPRINT 17
SULINET EXPRESSZ 130
TOPSOFT 155
VIRUS BUSTER 67
VTCD 161

Lapunk 2002. IV. negyedévi terjesztett példányszáma a MATESZ által auditálva 23 657

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

Következő számunk 2003. szeptember 17-től kapható az újságárusoknál.

ELŐZETES

Frontharcosok

Ismét bemutatunk három frontharcost, melyeket hosszabb ideig volt alkalmunk próbára tenni. Az Abit NF7-S v1.2 nForce2-es alaplapja, a Thermaltake Volcano 9 CoolMod típusú, Socket A/370-es processzorhűtője és az OEM-kiszerelésű Sapphire Radeon 9700 Pro 128 MB OEM videokártya bizonyíthatott laborunkban.

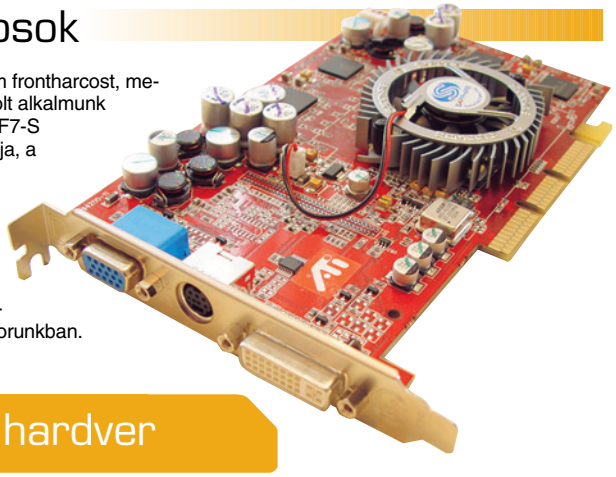

hardver

Írjunk video-CD-t!

Ebben a számunkban tettük közzé a CyberLink PowerDirector 1.1 videovágó programot. A vele készített MPEG videofile-jainkat a freeware VCDEasy segítségével írhatjuk ki VideoCD-re vagy Super VideoCD-re. Cikkünkben ehhez a munkához nyújtunk segítséget.

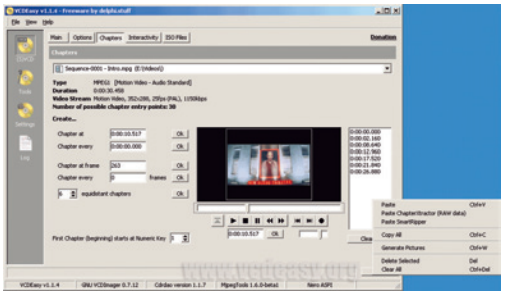

szoftver

Az ingyenes e-mail

A levelezés a leggyakrabban használt netes kommunikációs lehetőség, magáncélokra és munka során egyaránt – ma már nem számít komolynak az a cég, amelynek munkatársait, vezetőit nem lehet elektronikus levélben elérni. Tesztünkben az ingyenes e-mail lehetőségét nyújtó szolgáltatásokat vesszük górcső alá.

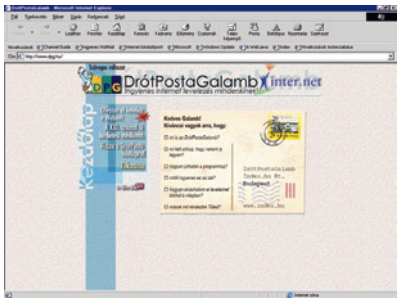

kommunikáció

TOVÁBBI TÉMÁINK

Ó, led!

Manapság egyre többen választják a katódsugárcsöves monitorok helyett a sokkal könnyebb és kisebb folyadékkristályos kijelzőket, melyeknek tagadhatatlanul sok előnyük, de számos hátrányuk is akad. Nem kell sokat várnunk azonban, és új trónkövetelője akad az említett két technológiának – az OLED.

Hordozható ékszer

A hazánkban alig egy év alatt, elsősorban digitális fényképezőgépeivel és optikai lemezmeghajtóival közismertté vált BenQ néhány hónapja jelentette meg bonyolult típusszáma mellett DVD Gemnek is becézett különleges készülékét.

Egyszerűen nagyszerű

Kevés készülékre illik jobban a belépő szintű jelző, mint a Linkway hordozható CD-, MP3- és VCD-lejátszójára. Sokoldalúsága ellenére kedvező áron kerülhet a vásárlókhoz, mert tervezői az alapvető képességekre és az egyszerű kezelhetőségre összpontosítottak – a prémium vagy luxusszolgáltatásokat egyszerűen mellőzték.

A GRUB rendszertöltő

A GRUB a Grand Unified Bootloader rövidítése. A régi klasszikus LILO mellett a legújabb SuSE Linuxban a jóval fejlettebb GRUB is teljes támogatást kapott mind telepítéskor, mind konfiguráláskor.

A titok nyitja

Ha a neten szörfözve egy webhely adatot kér rólunk, a site szervere jobb esetben titkosítva kommunikál gépünkkel. Ez ma már annyira természetes (kellene, hogy legyen), hogy szinte észre sem vesszük. De mi a történelmi előzménye a titkosítási eljárásoknak? Hogyan alakultak ki és miként működnek? Ezekre a kérdésekre keressük a választ.

AZ AKTUALITÁSOKBÓL EREDŐ VÁLTOZTATÁSOK JOGÁT A SZERKESZTŐSÉG FENNTARTJA.